ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

SĂ DĂM COPILULUI CE-I AL COPILULUI: TERENUL DE JOC (I)

de Mihai STOIAN

Revin asupra problemei *spațiilor verzi și de joacă pentru copii*, deoarece — ca urmare a publicării *Curierului săptămînal* intitulat „Copilul și trandafirul", pe această temă, am primit nenumărate ecouri, și... bune și... mai puțin bune. Oricum, sînt nevoit să precizez (pentru a cita oară) că semnatarul rîndurilor de față nu se socotește, nici pe departe, infailibil, un „emițător" de păreri fără. drept de apel din partea nimănui Rubrica, așa cum a fost de la bun început concepută, este O RUBRICA DESCHISĂ: aici sînt afirmate unele păreri, pe temeiul cazurilor concrete — neapărat concrete — comunicate, cititorilor revenindu-le apoi misiunea — liber consimțită — de a interveni în discuție, de a corija ceea ce este demn de a fi corijat. Și acum fragmente din scrisorile primite :

„Am citit scrisorile prea iubitoarelor și prea îngrijoratelor mame care vă scriu, și mărturisesc că mi se pare curioasă o astfel de optică. Adică ce ziceți dv : au dreptate mamele care ar prefera să nu mai existe vegetație în jurul blocurilor, numai pentru ca progeniturile dumnealor să aibă unde zburda în voie ? Adică locatarii și proprietarii amintitelor blocuri n-au dreptul să-și sădească flori în fața ferestrelor, numai pentru ca „floarea țării" (cum își numesc mamele copiii) să aibă unde alerga, țipa și scormoni pămîntul ? Spun dumneavoastră în scrisori că mai de preț sînt copiii lor decît florile pe care le cresc locatarii și pe care le împrejmuiesc cu sîrmă ghimpoasă (!) Știți ceva ? Zice proverbul românesc : „Nu-i frumos ce-i frumos, e frumos ce-mi place mie". Parafrazînd, putem spune că fiecare socotește lucru de preț ceea ce crede el că este de preț. Adică dacă cineva are o liotă de plozi obraznici și urlători, și lui îi place să-i suporte, trebuie să fie și ceilalți obligați să moară de dragul lor ? Nu văd de ce. Unora nu le plac copiii, mai ales cînd sînt prost crescuți. De ce să fie obligați să-i suporte ? Dacă cineva iubește florile, de ce să fie obligat să renunțe la ele numai pentru că altora nu le plac ? Dv. nu credeți că ar fi mai simplu ca fiecare să-și educe copiii în așa fel încît să îngrijească o floare, nu să o distrugă. Prima corespondentă spune că locuiește în blocul F 7, de ce dar se plînge că în fața blocurilor pe care le amintește (cam 12 la număr) sînt prea multe flori și locuri împrejmuite ? Ce caută copiii domniei sale pe la toate blocurile acelea ? Nu cumva i-a crescut în așa fel încît îi lasă de capul lor, numai ca să n-o supere pe dînsa, indiferent dacă-i supără sau nu pe alții ?... Dv. știți că eu locuiesc pe o stradă din București, nu de la țară ? Se numește Porțile de Fier. Aflați că această stradă este cea mai murdară stradă pe care am văzut-o. De ce ? Pentru că... copiii au fost și sînt educați în așa fel că știu că totul li se cuvine, că totul este al lor și că au dreptul să facă tot ce vor. cu suflet uscat și încrîcit, care n-a avut copii în viața ei : am crescut trei copii (acum sînt la casa lor), dar i-am crescut nu în spiritul de „libertate" așa cum îl înțeleg unii, ci cu rușine față de oameni, n-am obligat pe nimeni să mi-i suporte, și nici n-am zis vreodată ; „Ce să le faci, bre, sînt copii și ei, ce noi am fost mai buni ?" — atunci cînd au făcut ce nu se cuvine. Nu i-am bătut să-i omor, dar i-am plesnit la timpul potrivit. Astăzi știu de respect și au rușine față de bătrîni...

Cred că era mai nimerit ca răspunsul pe care l-ați dat celor două corespondente să fi conținut îndemnul ca și ele, la rîndul lor, să-și sădească flori în fața ferestrelor, să-și obișnuiască de mici copiii să îngrijească de flori, nu să le rupă. Așa n-ar mai fi nici certuri pentru flori rupte, nici n-ar fi stupidă a unor spații verzi de către cei prost crescuți (exact cum spuneți și dv !), cred că iubirea oarbă (explicabilă și aceasta, în condițiile vieții moderne, cînd nevoia de vegetație traduce oboseala psihică provocată de „ariditatea" decorului citadin) este o cale lungă, presărată poate cu... bune intenții, dar cu rezultate, vizibil, discutabile. Unde aș putea spune că drumurile noastre se despart ? Acolo unde începeți să vă descrieți *„procedeele educative"* folosite pentru combaterea proastei creșteri a copiilor : „orice minge căzută la mine în curte am spintecat-o cu cuțitul"... Păi ce vă mai mirați pe urmă, cu neclintită seninătate că ați găsit petuniile smulse din rădăcină, stoarse „ca o rufă".

Evident, copilul să știe limpede ce-i este și ce nu-i este îngăduit, dar și adultul să știe pînă unde poate întinde... ața educativă : adică tu, băiat de 9—10 ani, în focul luptei fotbalistice din stradă (fiindcă terenuri de sport pentru copii, se știe, avem încă puține), visîndu-te un Dobrin sau Pele, lansezi mingea greșit, peste gard, drept în... Expo-Floră (zău, nici un fel de ironie ascunsă aici), iar acolo, vecina care dorește să răspîndească — măcar în jurul casei proprii — excelenta pasiune a îngrijirii florilor, fiindcă mingea i-a culcat la pămînt cîteva flori, ia cuțitul de bucătărie și... fiiis, spintecă un lucru la fel de prețios, și la fel de frumos (în mentalitatea infantilă) ca, dacă vreți, florile !... Să distrugi ceva bun, întreg, iubit de cineva, pentru a-l... învăța pe celălalt (și totuși un copil) cum să respecte ceva bun, întreg, iubit de altcineva, mi se pare (de fapt *sînt sigur*) aberant, un procedeu cam... măcelăresc. Nu încerc, credeți-mă, printr-asta, să neg multe din faptele descrise — cum am mai spus — cu maximum de exactitate, acolo aveți dreptate, mă delimitez categoric de dv. în alegerea „metodelor" educative, a pedepselor (binemeritate)... De acord, să creștem flori, dar să-i creștem și pe copii (nu numai pe *ai noștri*, ai propriei familii) ca pe... niște flori : curați, candizi, diferiți, siguri de ceea ce trebuie să dea celorlalți — respect, ascultare — dar și de ceea ce trebuie să primească... *Important, deosebit de important, ar fi ca, odată pentru totdeauna, începînd de la planșeta proiectanților, să-și capete terenurile de joacă, furate copilăriei lor. S-o recunoaștem.*

Unii au crescut sub ochii mei, sînt acum căsătoriți, cu copii... Am mers din poartă în poartă și i-am rugat să nu mai arunce gunoaiele în stradă. Și au ieșit tineri de 20—25 de ani și mi-au spus: „Ce vrei, e strada ta ? Fac ce vreau..." M-am săturat și am renunțat. Mă îngrijesc de curtea mea care este plină de flori, că cine trece spune că la mine este Expo-Flora, și îl las pe fiecare să trăiască așa cum a fost educat. Și vă asigur că au fost și din aceia care „din greșeală" mi-au trîntit mingea între flori sau au întins mîna peste gard să rupă flori. Însă a doua oară n-au mai încercat. Orice minge căzută la mine în curte am spintecat-o cu cuțitul, orice mînă întinsă să-mi rupă florile am plesnit-o cu bățul. Am spus : dau fiecăruia răsaduri și altoaie de flori, să-și facă grădiniță în fața casei și să-și îngrijească florile. Trei, patru femei mi-au urmat exemplul, celelalte nu, pentru că aveau copii și le rupeau. Să nu vă închipuiți că sînt o femeie nevoie ca locurile cu flori să fie împrejmuite cu sîrmă ghimpoasă ; pentru că acei care le-au împrejmuit, n-au făcut-o doar așa, de dragul împrejmuirii. Poate că nu o dată stimatele mămici s-au aprovizionat cu flori proaspete pentru glastrele lor, din grădinile blamaților proprietari. V-am spus doar, la noi unii socotesc că : „Ce-i al meu e al meu, ce-i al tău e tot al meu".

SILVIA MATEI str. Porțile de Fier nr. 56, sect. 2, București".

Stimată corespondentă, am reprodus substanțial din lunga (și încrîncenata) dv. scrisoare. În ciuda multor detalii incluse în cele 10 (zece) pagini ale scrisorii, rămîn — voi argumenta mai complet abia la sfîrșitul reproducerii tuturor „ecourilor" venite în problema spațiilor verzi și de joacă — rămîn, *principial*, pe poziția afirmată în concluzia „Copilul și trandafirul" : *excepțind ieșirile sălbatice ale unor copii, distrugerea*

În pregătire

NOUL COD POȘTAL

În prezent — sub coordonarea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor — se finalizează, un nou cod poștal. **„Trecerea la codificarea poștală a devenit foarte necesară** — ne spune **dr. Virgil Schiopirlan**, director adjunct în acest minister — **ca urmare a creșterii deosebite a traficului poștal, a necesității asigurării rapidității în expediere, în condițiile efectuării în ritm mai susținut a mecanizării operațiunilor poștale. Pentru țara noastră a fost ales sistemul de cod cu patru cifre, de la 100 la 9999, ținîndu-se seama de criteriile specifice existente: căile de îndrumare a trimiterilor poștale, cunoscîndu-se că baza transportului între județele țării o constituie calea ferată ; corespondența centrelor de tranzit poștal fie cu capitalele de județ, fie cu nodurile de cale ferată; împărțirea teritorial-administrativă".**

La Institutul de cercetări pentru telecomunicații — acolo unde se pregătește lansarea noului cod poștal — primim o serie de interesante amănunte de la ing. **Emil Marinescu**, șeful laboratorului de mecanizări poștale și de la cercetătorii științifici principali ing. **René Roșca** și ing. **Ionel Beșchia**, angrenați de ani de zile în această amplă lucrare, sprijinită — cu date din teren — și de direcțiile județene de poștă și telecomunicații.

Teritoriul țării a fost împărțit — din punct de vedere poștal — în șapte zone, plus zona municipiului București. Fiecare zonă reprezintă un teritoriu deservit de o magistrală de cale ferată. La rîndul lor, zonele au fost împărțite în subzone poștale, cuprinzînd, în general, circa o jumătate de județ, — teritoriul din jurul unui centru de tranzit important. De asemenea, subzonele au fost împărțite în sectoare poștale, fiecare sector reprezentînd teritoriul deservit de un centru poștal, incluzînd un grup de oficii poștale. Spre exemplu, luînd zona I poștală, aceasta cuprinde raza județelor Dîmbovița, Teleorman, Argeș, Olt, Vîlcea, Dolj, Gorj, Mehedinți, Caraș-Severin și Timiș, fiind deservită de magistrala de cale ferată București — Timișoara; ea include 19 subzone, 30 sectoare și 1 528 unități poștale. Tot astfel, zona a II-a poștală, cu diviziunile respective, este deservită de magistrala de cale ferată București — Brașov — Sibiu — Arad, zona a III-a de magistrala București — Teiuș — Cluj — Oradea — Satu Mare etc.

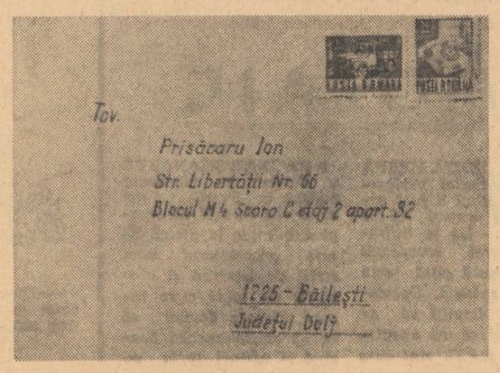

În cele 16 091 localități din țară, dintre care 47 de municipii, 189 de orașe, 2 706 comune și 13 149 de sate, există în prezent circa 5 000 de unități poștale, dintre care circa 1 800 oficii, iar restul agențiii poștale, cărora li s-au atribuit numere de cod; alte 5 000 de numere sînt de rezervă pentru eventualele modificări ce vor fi aduse, pentru viitoarele oficii și agențiii poștale care vor fi create.

Ce reprezintă cele patru cifre ale codului poștal ? Pentru ilustrarea „pe viu", vă redăm mai jos o viitoare adresă completă, în care specificăm împărțirea zonală :

Prima cifră (1) reprezintă zona poștală, corespunzătoare cu magistrala de cale ferată respectivă. A doua cifră (2) reprezintă subzona poștală, iar a treia și a patra cifră (25) individualizează centrul de sector și unitatea poștală de destinație.

Pentru uzul lucrătorilor poștali, se finalizează în prezent și se vor edita în anul viitor un nomenclator pe țară al localităților poștale— în ordine alfabetică — cu numerele de cod respective, un nomenclator similar în ordinea numerelor de cod și un nomenclator pe județe. Se vor mai tipări materiale de informare a publicului, hărți mici, cu împărțirea teritoriului din punct de vedere poștal.

Pentru cetățeni se va edita un nomenclator cu toate unitățile poștale din țară, împreună cu numerele de cod respective. În afara acesteia, **fiecare cetățean va primi la domiciliu — în plic — numărul de cod al localității în care domiciliază.** În afara adresei obișnuite, pe plic se va menționa și numărul de cod respectiv. Cunoscînd numele oficiului sau agenției poștale ale celui cu care corespondează, se uită în nomenclatorul primit la numărul de cod respectiv și-l trece pe plic. Firește că menționarea — prin schimb de scrisori — a numerelor de cod ale diferitelor unități poștale, va contribui, de asemenea, la reținerea unor numere de cod uzuale pentru cei care corespondează (rude, prieteni etc.).

Avantajele noului cod poștal sînt evidente. Înscrierea pe fiecare corespondență sau colet poștal a numărului de cod respectiv va permite **ușurarea muncii de prelucrare, scurtarea timpului de cartare manuală cu circa 50 la sută.** Dacă în prezent pentru cartarea celor 500 milioane corespondențe anuale (scrisori, mandate, colete etc.), personalul trebuie calificat în cursuri cu scoatere din producție și trebuie să aibă o practică îndelungată, prin codificare aceste cerințe se înlătură, salariații respectivi neavînd altceva de făcut decît să așeze corespondența în ordinea numerelor de cod. Vor fi evitate, totodată erorile, confuziile în îndrumare a corespondenței, a întîrzierilor în expediție. Căci să nu uităm că aceste erori sînt cauzate în prezent și de existența unor localități cu același nume. Mai concret : sînt în țară 2463 de localități, care — în loc să aibă tot atîtea nume — au doar 431. Astfel, 45 localități poartă denumirea Bogdănești, 14 localități se numesc Bogdănești etc. Ori, prevederea numerelor de cod vine să înlăture producerea de confuzii și în cazul localităților omonime.

După tipărirea și difuzarea în anul viitor — a nomenclatoarelor respective, se va trece — la începutul anului 1974 — la codificarea numerică în procesul de exploatare normală. Ulterior, pe măsura deprinderii acestui sistem atît de către salariații poștali, cît și de beneficiari, precum și ca urmare a dotărilor ce vor fi efectuate, se va trece la adaptarea, la prelucrarea — numai cifrică — cu mașini automate de cartat. Și, astfel, noul cod poștal își va spune din plin cuvîntul, iar scrisorile, mandatele, coletele și alte trimiteri poștale vor putea fi îndrumate și expediate mai rapid, mai economic, în toate colțurile țării.

Mircea SCRIPCA

CÎND VA APĂREA

ALMANAHUL „MAGAZIN" 1973 ?

Pentru toți cei nerăbdători iată răspunsul : **în prima decadă a lunii decembrie, la fel ca în fiecare an.**

Și acum un sfat util : Dacă doriți să primiți la domiciliu ALMANAHUL „MAGAZIN" ediția 1973, trimiteți o carte poștală pe adresa : Librăria „Cartea prin poștă" — București, str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12, sector 6.

Comandîndu-l din timp vă asigurați primirea almanahului imediat, la apariție.

Plata se face la primirea coletului, contra ramburs.

REBUS

AUTUMNALĂ

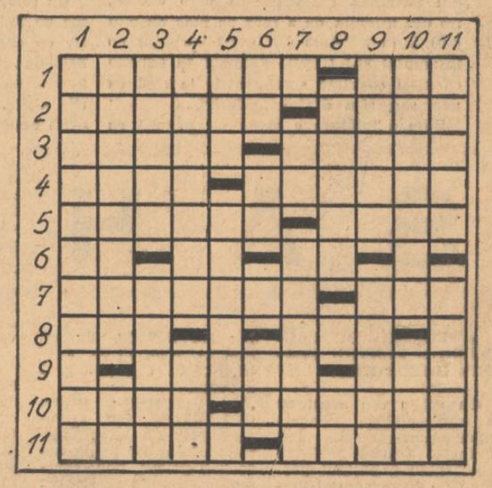

ORIZONTAL : *1) Nori la înălțime — Uvertura ploii ; 2) Linia imaginară a ploilor diurne — Generatori de ploaie ; 3) Cîntînd în ploaie (inf.) — „Rezervorul" de apă al florilor ; 4) Primul „beneficiar" al ploii — „Săgeata" de lemn pe drumuri îndepărtate de apă ; 5) Stropite... — Mat... într-o altă variantă ; 6) Stropit... fără un strop ! — Unu și unu — Udați la picioare ! ; 7) Se formează după ploile mari (pl.) — Îmbrăcat în frunze ; 8) Intersecția alternanțelor — Tună și fulgeră (fem.) ; 9) Nu-i nimeni după el — Arbust în pădure ; 10) Ploaia în deșert — Ploaia de stele căzătoare ; 11) Zgîrie-nori — ..baltă, în expresie.*

VERTICAL : *1) Produc ploi artificiale (sing.) ; 2) S'obozește... tunete și fulgere ! — Intră la spălat ! ; 3) Monotonă melopee pluvială — Cresc după ploaie... ; 4) ...și rămîne după ploaie — Un rezervor natural de apă ; 5) E de mirare... — Supărarea norilor ; 6) Unu pe o sută ! — Ploaie la poli ! — Miros specific... la izvor)! ; 7) Începe să picure ! — Un izvor cu apa gata încălzită !) ; 8) Pe drumuri rele, după ploaie — Din apă ! ; 9) O ploaie rămasă de poveste — A stat ; 10) Crescută cu... ploaie artificială — Treaba ploii (inf.) ; 11) Un fel de învățăcel — Făcut ciuciulete.*

Mircea GUJA

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ACUM TOAMNA...

ORIZONTAL : Bărăgan — Fata — Averse — Muson — Casa — Riuri — T — Olt — Cavitate — Varsari — U — UU — Ini — Titanic — Ascar — Uragan — ET — Acra — Uno — C — Ian — Îmbăia — Omenit — Ion — P — RA — OA — Rest — Bromfield — AE.

CA-N PALMA...

ORIZONTAL : Rușine — Lista — ES — Distanța — Pomi — Scutura — ER — Lae — Refec — Z — Tarna — LA — L — Ici — D — Alerta — TI — Neologism — Artera — Pes — A — Peti — Mărunt — Rime — A — Tirii — OT — Dunga — Imi — Bătătoare — B.

Cu ajutorul unui aparat de fotografiat „LIUBITEL 2" puteți păstra imaginea celor mai frumoase amintiri.

„LIUBITEL 2" — un aparat de fotografiat de o construcție modernă, cu deosebite calități :

— mare siguranță în funcționare
— sincronizator pentru lampa fulger (blitz)
— vizor cu oglindă
— posibilitatea de a obține 12 fotografii cu un rolfilm de 6/9 cm.

Prețul de vînzare — 350 lei. (5521 A)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Radiogramă

Cele mai multe stații de emisie funcționează în domeniul undelor scurte. Aici se întîlnesc emisiuni de radiodifuziune, emisiuni radiotelegrafice poștale, maritime, aviatice, meteorologice etc.

Dar condițiile de propagare a undelor radio sînt influențate de diverși factori. De exemplu, de activitatea solară, de anotimp, de orele din zi sau noapte, de frecvența undelor utilizate etc. Se mai știe că undele radio se propagă fie după o direcție paralelă cu suprafața solului, adică conform așa-numitei propagări „de suprafață" sau „directe", fie prin reflexie și refracție pe straturile superioare electrizate ale atmosferei (ionosfera), cînd propagarea se numește „spațială" sau „indirectă". Unghiul de reflexie și refracție în cazul propagării spațiale, este în funcție de frecvența undei. Cu cît frecvența este mai mare, adică unda are o lungime de undă mai mică, cu atît unghiul este mai deschis, ceea ce explică ușoara propagare la distanțe de mii de km a undelor scurte. Undele ultrascurte însă se propagă de obicei numai conform propagării directe.

Să presupunem că un vapor românesc se găsește în preajma insulelor Azore, în Oceanul Atlantic, în plină noapte, în jurul orei 24,00. De la bordul vasului este necesar să se transmită de urgență o radiogramă, la București. Stația de radio a navei dispune de două emițătoare, unul funcționînd pe lungimea de undă de 60 de metri și altul pe 5 metri. **Pe care din cele două aparate de emisie va trebui să-l folosească radiotelegrafistul, pentru a avea certitudinea că va reuși să obțină legătura prin radio, cu Bucureștii?**

Știți să socotiți ?

Este o întrebare pe care o pune cititorul nostru **MAMUT ION**, din Turnu Severin, sub forma a două materiale pe care vi le propunem spre rezolvare :

1. Dacă dintr-un număr format din două cifre se scade cifra 6 iar restul se împarte cu 5, rezultatul va fi un alt număr format tot din două cifre.

Dacă la numărul inițial adăugăm cifra 5, iar rezultatul se împarte cu 6, se obține același număr ca în cazul anterior. **Care este acel număr ?**

2. Să se împartă numărul 45 în patru părți astfel încît dacă adăugăm 2 primei părți, dacă scădem 2 din cea de a doua parte, dacă înmulțim cu 2, partea a treia, iar partea a patra o împărțim cu 2. rezultatele să fie egale. **Care sînt acele părți ce vor corespunde acestor cerințe ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Contesa de Ségur

Contesa de Ségur, care a trăit între anii 1799—1874, și a scris numeroase povestiri pentru copii și tineret, traduse ulterior în diverse țări de pe glob, a fost de origine rusă. Ea s-a născut la Petersburg (actualul Leningrad) și, ca fată, purta numele de familie de Rostopșin.

Curiozități

1. Cele mai vechi dovezi de viață omenească le constituie uneltele de „cultură de prund" descoperite în valea Dîrjovului.

2. Cel mai vechi text scris este reprezentat de trei tăbliță din lut ars, din anii 2 900... 2 700 î.e.n., conținînd o scriere pictografică, descoperite la Tărtăria, în Valea Mureșului.

3. Orașul cu altitudinea cea mai mare este Predeal, fiind situat la 1 100 m înălțime, față de nivelul mării.

4. Stațiunea balneară cu altitudinea cea mai mare, este Harghita la 1 350 m înălțime, față de nivelul mării.

5. Cea mai adîncă peșteră este la izvorul Tăușoarelor.

6. Cel mai mare animal care a trăit vreodată pe teritoriul țării noastre a fost Dinotherium Scheletul complet al acestui animal preistoric a fost descoperit în apropiere de Bîrlad, și este expus la muzeul „Grigore Antipa" din București.

7. Cel mai rapid pește este păstrăvul care înoată cu circa 31 km pe oră.

8. Cea mai veche plantă, care există și astăzi este Nimphaea Lotus Thermalis, ce datează din era terțiară și trăiește în incinta băilor „I Mai", de lîngă Oradea.

Poșta cititorilor

La întrebările apărute în rubrica noastră din revista nr. 781, din 23.9. 72. au răspuns corect următorii cititori : **Sfarti Adrian**, București, **Tagarici Alexandru**, muncitor la F.C.M.E., București ; **Ene Mircea**, București ; ing. **Stelea Constantin**, București ; **Odoroabă Aurel**, elev, Liceul Jimbolia ; **Bătrîncea Mihai**, Hațeg ; **Maria Petre**, Ciorani, jud. Prahova (Am mai publicat o problemă în genul celei propuse. Nu am primit pînă acum vreun alt material din partea dv)

Pop Pavel, Baia Mare. Ați rezolvat problemele propuse în nr. 780 al revistei, însă scrisoarea dv. a sosit cam tîrziu. Cît privește propunerea nu am reținut-o, prezentînd dificultăți de reprezentare grafică, ceea ce ar duce la confuzii.

Andronache Nicolaie Lămurindu-ne mai bine asupra propunerii dv. trebuie să vă comunicăm că nu putem să publicăm un asemenea material, întrucît, după cît se pare, problema respectivă nu se supune nici unei reguli matematice ci, cel mult, hazardului în acest mod, rezolvarea devine dificilă, dacă nu chiar imposibilă.

Leiba Moritz, contabil-Iași. Răspunsurile trimise sînt corecte, însă scrisoarea dv ne-a parvenit cam tîrziu. Cît privește răspunsul la una din întrebările din nr.768 al revistei, deși a fost și el corect, nu ați figurat printre cei menționați în rubrica noastră, întrucît, în primul rînd, se acordă prioritate celor care răspund corect la mai multe întrebări, deci nu numai la una singură, iar în al doilea rînd, chiar dacă ați fi răspuns corect la cîteva întrebări, nu uitați că din răspunsurile corecte nu se reține decît 7, prin tragere la sorți.

Nicolae Busuioc, Iași Pre izările dv. cu privire la „Cloșca cu pui" sînt interesante dar materialul este prea lung, pentru a avea loc în întregime în rubrica noastră

Am reținut în vederea publicării materialele trimise de către cititorii noștri **Iacob Ioan**, Slatina, jud. Olt ; **Opronescu Crișu Tiberiu**, student, Lugoj ; **Iulia Negel**, elevă Liceul „Gheorghe Roșca Codreanu" Bîrlad ; **Staicu Alexandru**, elev, Liceul nr 92 București, cărora le mulțumim.

Ing Liviu MACOVEANU

PROFESIONALE

de Valeriu MIRONESCU

Să-mi permită cititorii cîteva rînduri despre un aspect al relației spectator-gazetar, rînduri care n-au nici pe departe pretenția să epuizeze tema, ci, numai, s-o pună în discuție...

Spectatorul de sport plătește biletul de intrare ca să vadă o anumită întrecere. Ziaristul de sport este plătit ca să vadă o anumită întrecere iar, apoi, să scrie despre ea. În primul caz, avem de-a face cu o distracție, în cel de-al doilea, cu o meserie. Pe de o parte, este vorba de acte cu caracter benevol, facultativ — merg sau nu merg la meci, îmi place sau nu-mi place ceea ce văd, discut sau nu discut despre meci, susțin sau nu susțin o echipă — pe de alta, intervine caracterul profesional și obligatoriu. În treacăt, remarc, printre alte consecințe ale acestei nete deosebiri de trăsături, subiectivitatea, predominantă în situația spectatorului (de altfel, nu degeaba i se mai zice în toată lumea suporter), iar, în cazul gazetarului, obiectivitatea. Asta, discutînd la modul general și principial, fiindcă, în realitate, întîlnim destui spectatori obiectivi și, iarăși destui ziariști subiectivi. Numai că, în timp ce abaterile din prima categorie sînt meritorii și de încurajat, celelalte se constituie într-o pagubă atît pentru întreaga breaslă cît și pentru ideea de sport. Suporterismul la un gazetar de profesie (suporterism provenit, fie din pasiunea reală pentru vreo echipă, fie din intenția de a face pe plac nu știu cui) îi ia acestuia din mînă carnetul cu însemnări și-l trimite automat în tribune ca să-și exprime sentimentele la rînd cu una sau alta dintre „galerii"...

Spre a înlătura o asemenea pagubă aș propune ca să ne ocupăm mai des cu învățătura de specialitate și să nu mai scriem după ureche. Asta ar face bine la ceea ce numim obiectivitate într-un sens sportiv mai larg înțeles. Adică, nici o informație sau vreo apreciere cît de mică n-ar mai porni decît de la cunoaștere. Să cercetăm deci diferitele etape ale performanței, să studiem literatura despre antrenamente, alimentație, fiziologie etc. apoi, despre tactici și reguli, despre selecții și întregul proces de instruire, la care, poate, să adăugăm pentru cultură profesională un minimum de lucrări sociologice și psihologice.

Urmărirea și cunoașterea fenomenului sportiv constituie principalul în meseria noastră. Subiectul nu e deloc facultativ, vreau sau nu vreau să scriu, am sau nu am chef și inspirație. Caracterul obligator e imprimat chiar de ceea ce arătam la început : spectatorul plătește ca să vadă un meci, ziaristul este plătit ca să vadă și să scrie despre un meci. De aici, decurge însă și o întărire simțitoare a obligației pentru gazetar. El scrie pentru spectator-cititor căruia nu i se poate impune să citească orice proză. Spectatorul își păstrează atitudinea facultativă și în cazul în care se transformă în cititor ! Rezultă pentru gazetar un efort profesional continuu spre a pătrunde către imensa categorie a spectatorilor-cititori...

Un coleg își încheia relatarea despre un joc de antrenament al lotului reprezentativ cu cîteva rînduri critice care tindeau, probabil, și spre observație fină. Descoperise, dacă îmi aduc aminte bine rîndurile citite, un licăr de părere de rău în ochii unuia ce nu voise să joace acel meci de antrenament. Ce licăr, ce părere de rău ? ! Omul avea picioarele făcute ca o blană de leopard după meciul din ajun contra lui Real Madrid. N-aveai unde să pui un deget între o vînătaie și alta ! Mă întreb, ziaristul nu știa ce știe spectatorul de fotbal ? Adică, după un meci oficial, a doua zi nu se fac antrenamente, dar încă jocuri ? Alt exemplu, izvorît de asemenea din observațiile transmise de cîtiva cititori. Vorbim despre eficacitatea înaintașilor. Și, fiindcă vorbim și scriem atîta, avem, poate, influență asupra publicului. O echipă joacă și cîștigă cu 4—0. Toate punctele le înscrie unul și același atacant central ! Într-o revistă de specialitate, atacantul e notat cu „9". Aici, iarăși mă întreb, pentru golurile marcate, se mărește nota sau se scade ? Că patru goluri într-o partidă se înscriu o dată la patru ani. Pare-mi-se Emil Dumitriu, la Rapid, mai făcuse o asemenea ispravă în... 1968 !

Acest simplu exemplu despre o notare, nu e o treabă pozitivă pentru profesiune, cu atît mai mult cu cît se încadrează într-un șir de erori și clișee contra eficacității. Spunem și scriem că „X" a ratat trăgînd (de la 20 metri !) milimetric pe lîngă bară, scriem că „Y" a ratat trăgînd în bară, scriem că „Z" a greșit trăgînd la poartă, în loc să paseze etc. etc. Iar, cînd ajungem să vorbim despre portari spunem că au apărat bine, dacă n-au primit goluri. Nu contează că mingile au plouat în careu iar portarul a stat lipit de linia lui ! Nu ! Important e că n-a primit goluri. Totuși, aici ar trebui să intervină o deosebire între spectator și gazetarul de sport. Spectatorul plătește și, ca să se distreze, se uită încotro vrea, adică se uită unde e mingea în joc. Gazetarul e plătit ca să vadă și, apoi, să scrie. Deci, el trebuie să vadă întreg jocul, nu numai jocul cu mingea. Să se descopere tacticile echipelor, actele bune sau rele ale jucătorilor, chiar atunci cînd nu joacă mingea. Asta, din cauză că fiecare dintre cei „22" e în joc cu mingea, aproximativ trei minute ; „restul" de timp, 87 de minute, joacă fără... balon ! Spectatorul se uită unde-i place, gazetarul trebuie să scrie referindu-se la toate aspectele jocului.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● **VĂ MAI ADUCEȚI AMINTE** de „mijlociul" dinamovist Dumitru Gheorghiu, nepotul celebrului Mircă Teodorescu ? Gheorghiu nu s-a îndepărtat de atmosfera ringului. El activează cu succes ca antrenor la școala sportivă „Viitorul" din Capitală. În decurs de aproape 3 ani, D. Gheorghiu a reușit să formeze cîteva elemente tinere ca, de pildă, M. Culineac, selecționat în echipa olimpică, E. Chiricuță, Ion Truță, Nițâ Emil, Viorel Bobe și alții. Printre viitorii boxeri (copii care încă n-au evoluat în ring, pregătindu-se pentru marea „aventură") figurează Ilie Ion, M. Chiricuță, Petre Constantin și I. Diaconu, o speranță a „mijlociilor", un elev în vîrstă de 18 ani. Gheorghiu a întîmpinat mari dificultăți în activitatea sa. La un moment dat, sala luînd o altă întrebuințare, a fost obligat să iasă cu elevii și să se antreneze pe culoarele arenei „23 August", în sala de scrimă sau pe unde putea. Gheorghiu, un antrenor deosebit de ambițios, a trecut cu succes acest „examen". Acum el, așteaptă să intre în noua sală, care va primi un echipament modern. Îi urăm noi succese.

● **ÎN ZIARUL „CRIȘANA"** din Oradea în nr. 239 din 10 octombrie a.c. citim cronica meciului Motorul Arad — Crișul Oradea 11—11. Articolul semnat de antrenorul orădean Tiberiu Acs, arată cu mare curaj lipsurile secției datorate dezinteresului manifestat de clubul „Crișul" și mai ales de atitudinea vice-președintelui clubului Al. Torjoc, fost în tinerețe un remarcabil jucător de fotbal. Ne surprinde că tocmai un fost sportiv pus la conducerea unui club nu știe să se orienteze și să acorde sprijinul necesar tinerilor practicanți ai pugilatului. Sperăm că Al. Torjoc să revină la sentimente mai bune față de noi toți amatorii de box.

● **BOXUL PROFESIONIST** nu se bucură de atenție în Canada. Din această cauză managerii țin acum să-și mute cîmpul de activitate în Anglia. Cei aproape 20 de pugiliști canadieni profesioniști, în frunte cu managerul Roger Larive, vor pleca pentru 5—6 luni la Londra. Din echipă va face parte și greul Georges Chuvalo, fost șalanger la titlul mondial învins la puncte de Clay.

● **ZIARUL „TIMES"** arată că pentru a obține o bună pregătire fizică campionul mondial de... șah, americanul Bobby Fischer, în afară de natație și de tenis, practică la sală și boxul. Înaintea meciului pentru titlul mondial cu Spasski, șahistul american s-a antrenat la centrul pugilistic Grossinger.

● **CASSIUS CLAY** a apărut săptămîna trecută într-o altă demonstrație care a avut loc la Boston. El a avut de înfruntat, de-a lungul a 5 reprize, adversari diferiți ca stil, forță, gabarit etc. Nici unul din cei 5 sparing-parteneri nu a reușit să-l pună în dificultate.

● **ÎNTÎLNIRE** cu antrenorul dinamovist Eugen Fuhresz, care ne declară : „Nu exagerez cu nimic cînd afirm că s-a subțiat numărul boxerilor noștri. De la 25 cît aveam în trecut acum numărăm 11. Dascălu a fost transferat la Farul, I. Olteanu a spus adio activității ca și C. Ghiță și Gh. Ene. În schimb și-a reluat antrenamentele Sandu Mihalcea, care și-a luat din nou angajamentul de a se pregăti cu conștiinciozitate. Sînt convins că la semimijlocie, bine antrenat Sandu Mihalcea îl va deposeda de centură pe campionul V. Zilberman. Dintre tinerele elemente se detașează în special E. Dorobanțu, M. Peia, I. Vladimir, V. Neagu și M. Simion, o autentică speranță la categoria grea".

● **MECIUL FRAZIER-FOREMAN** pentru titlul mondial va avea loc probabil la 26 ianuarie într-un oraș din Jamaica. Aceasta, pentru că fiscul american ar fi „atacat" serios bursele celor doi combatanți. Se spune că în Jamaica impozitele sînt mult mai mici.

Adrian ANDRONIC

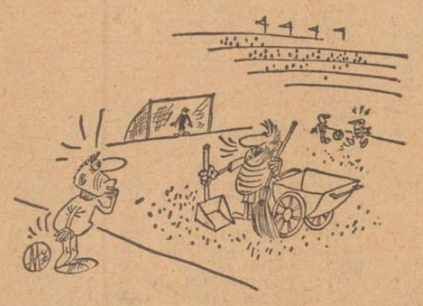

— Nu-nțeleg de ce vă mirați atîta... N-ați spus chiar dumneavoastră că va trebui să joc „fundaș măturător" !!!?

Acasă...

Și în deplasare.

ȘAH

● **PREMIU DE FRUMUSEȚE PENTRU FLORIN GHEORGHIU.**

La ediția din acest an a tradiționalului concurs internațional de la Las Palmas, Spania, Florin Gheorghiu a obținut premiul de frumusețe al turneului pentru partida cîștigată la suedezul Ulf Andersson. Distincția, după cum vor putea constata cititorii din rejucarea partidei, este pe deplin meritată, adăugînd un succes de seamă la palmaresul marelui maestru român, a cărui partidă premiată este publicată în numeroase reviste din lume. Iată cum a decurs disputa dintre Florin, cu albele, și Andersson : 1. e4, g6 2. d4, Ng7 3. c4, d6 4. Cc3, Cf6 5. f3, a6 6. Ne3, Cc6 7. Cge2, Tb8 8. Dd2, 0-0 9. h4, e5 10. d5, Ca5 11. Cg3, c5 12 h5 Nd7 13. Nh6, N : h6 14. D : h6, b5 15. Ne2, De7 16. 0-0-0, Ce8 17. f4, e : f4, 18. D : f4, D f6 19. Tdf1, D : f4 20. T : f4 f6 21. h : g6, h ig6 22. Tf4h4, Rf7 23. Th7 +, Cg7 24. e5 !

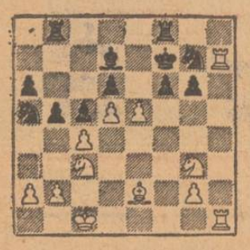

! 24... d : e5 25. Cc3-e4, Cb7 26. Ch 5 ! !, g : h5, 27. N : h5, Re7 28. T : g7, Rd8 29. Ng6, f5 30. Th-h7, Nc8 31. Cg5 și negrul a cedat.

● **FISCHER : 10.000 DOLARI PENTRU O APARIȚIE LA T.V.** Dintre multele oferte pe care le-a primit, noul campion mondial Robert Fischer a ales-o, mai întîi, pe aceea de a apare într-un „show" la televiziunea americană, în compania comedianului Bob Hope. Programul a fost transmis la începutul lui octombrie și a durat zece minute, oferind publicului surpriza de a vedea un Fischer cu reale aptitudini de comic. Sceneta a avut loc, firește, în fața unei mese de... șah și pentru cele zece minute învingătorului de la Reykjavik a primit 10.000 dolari.

● **UN INTERVIU AL LUI SPASSKI.** Fostul campion al lumii Boris Spasski a analizat într-un interviu apărut în revista moscovită „64" cauzele care l-au dus la pierderea meciului pentru titlul suprem. El a declarat, între altele că, noul campion, Fischer are calitățile necesare unui campion mondial : o tehnică excelentă, o mare putere de luptă, o subtilă înțelegere a dispoziției și stării psihice a adversarului. Spasski a afirmat că, în ceea ce-l privește pe el, a comis anumite greșeli pe care nu le poate explica nici acum. Referindu-se la partida a doua, cîștigată prin forfait, el a arătat că punctul primit astfel fără joc efectiv l-a plasat într-o situație dezavantajoasă, de „îndatorat". Spasski consideră că a făcut o greșeală psihologică acceptînd să joace partida a treia într-o sală izolată, fără spectatori. Evident, el ar dori să aibe posibilitatea de a juca un meci revanșă cu Fischer.

● **O ÎNTÎMPLARE NEOBIȘNUITĂ DE LA OLIMPIADA DE ȘAH :** cu prilejul meciului U.R.S.S. — Bulgaria, partida Korcinoi — Tringov nu s-a putut încheia în primele cinci ore de joc. Conform regulamentului, partida s-a întrerupt și Tringov a dat mutarea în plic. A doua zi, cînd s-a deschis plicul s-a constatat că pe fișa introdusă în plic nu fusese notată mutarea de la întrerupere ! Probabil că, datorită concentrării nervoase din timpul analizei de la întrerupere, Tringov a uitat să mai noteze mutarea aleasă. Ceea ce l-a costat o jumătate de punct foarte prețioasă. Partida, aproximativ egală, i-a fost dată pierdută...

● **O MINIATURĂ DE ANTOLOGIE** — astfel a fost denumită partida cîștigată de Portish la Bobotov, în cadrul meciului Ungaria — Bulgaria disputat la Olimpiadă, cîștig survenit în urma unei „cascade" de sacrificii. Alb — Portish, negru — Bobotov 1. d4, Cf6 2. c4, e6 3. Cc3, Nb4 4. e3, c5 5. Nd3, b6 6. Cge2, Nb7 7. 0-0, c : d4 8. e : d4, Ne7 9. d5 !, e : d5 10. c : d5, C : d5 11. C : d5, N : d5 12. Cf4 !, Nb7 13. Tel, Cc6 14. Ch5, Rf8 15. C : g7 ! !, h6 16. Cf5, Ng5 17. Cd6, Dc7 18. Ng6 !, Ce7 19. N : f7, Th7 20. Nb3, Dc6 21. C : b7, D : b7 22. N : g5, h : g5 23. Dd3 !, Tg7 24. T : e7 ! !, R : e7 25. Nd5 ! ! și negrul a cedat.

MOZAIC

● *O RECENTĂ ETAPĂ a campionatului vestgerman de fotbal a fost urmărită de numai 125 000 spectatori. De la înființarea acestei competiții (1963) această cifră este cea mai scăzută. Specialiștii sînt dispuși să avanseze ideea că spectatorii din R.F.G. sînt cam saturați de sport sau sînt cam dezgustați de numeroasele scandaluri de corupție care au bîntuit fotbalul vestgerman.*

● *LA ÎNCHEIEREA unui concurs de canotaj disputat la Boulogne, aplauzele cele mai numeroase le-a recoltat Maurice Renoult, clasat pe locul 23 la 2'26" de cîștigător. Un amănunt important care explică totul : Renoult este în vîrstă de... 73 de ani !*

● *ÎN CIUDA FAPTULUI că are 39 de ani, cunoscutul jucător italian de tenis Nicola Pietrangeli a reușit să cucerească pentru a 26-a oară un titlu de campion al Italiei. Împreună cu Adriano Panatta a cîștigat proba de dublu bărbați.*

● *SENZAȚIE în S.U.A. : a fost numită pentru prima oară în istoria boxului o femeie ca președinte al unei comisii de box, mai precis a statului Connecticut.*

● *RAGNAR SKANAKER a devenit o adevărată vedetă în Suedia, după cucerirea titlului de campion olimpic la pistol. El este proprietarul unei stații de benzină și vînzările au atins cifre record, fiecare dorind să se aprovizioneze cu benzină și uleiuri de la un campion olimpic.*

● *PE STADIONUL Wembley se execută în prezent o lucrare, poate mai puțin așteptată. Se construiește un „tunel" metalic, care va separa spectatorii de intrarea jucătorilor pe teren. Hotărîrea a fost luată pentru a respecta regulamentul U.E.F.A.*

În marile competiții internaționale motocicliste și-a făcut apariția în ultimul timp la proba de motociclete cu ataș un cuplu neobișnuit în istoria acestui sport. Este vorba de perechea compusă din elvețianul Rudi Kurth (34 de ani) și... tînăra englezoaică Dane Rowe (23 de ani). La această probă, care presupune o tehnică ireproșabilă dublată de un mare curaj, echipajul este compus de obicei din doi bărbați, astfel că apariția celor doi motocicliști reprezintă desigur un caz bizar și pasionant pentru spectatorii întrecerilor.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 5 noiembrie

1. STEAUA — UNIVERSITATEA CLUJ. Poziția în clasament deținută de echipa bucureșteană, evoluția sa mai bună în comparație cu aceea a formației clujene și faptul că joacă pe teren propriu indică favorită clară echipa militară.

2. JIUL — STEAGUL ROȘU. Chiar dacă de la începutul campionatului echipa brașoveană nu a primit decît trei goluri nu o vedem capabilă de a scăpa neînvinsă de o formație ce s-a dovedit redutabilă nu numai acasă, dispunînd de un atac ce a marcat nu mai puțin de 13 goluri.

3. SPORTUL STUDENȚESC — UNIVERSITATEA CRAIOVA. Echipa bucureșteană are mîine posibilitatea de a realiza cea de a doua victorie de la începutul campionatului. Cu condiția de a depăși nivelul jocului practicat în meciul cu Steaua. Craiovenii sînt, totuși, capabili de a realiza un rezultat de egalitate.

4. A.S.A. TG. MUREȘ — DINAMO BUCUREȘTI. Destul de greu acest meci pentru echipa locală chiar dacă se află la ea acasă. Dinamoviștii sînt decișî de a nu pierde contactul cu plutonul fruntaș așa că o victorie a lor nu este exclusă. Cel mai indicat ni se pare însă un rezultat de egalitate.

5. C.F.R. CLUJ — U.T.A. Foarte bună comportarea de pînă acum a formației clujene dar și foarte spectaculoasă revenirea echipei arădene. Șansele de victorie sînt de partea ceferiștilor însă pentru arădeni nu este prea greu să obțină un punct.

6. C.S.M. REȘIȚA — PETROLUL. După un început bun echipa petrolistă a scăzut vizibil în ultimele două etape. Nu o vedem capabilă de a evita înfrîngerea pe terenul din Reșița.

7. CAGLIARI — ROMA. Revelația campionatului italian, lideră după patru etape, echipa lui Hererra se va afla mîine în fața unui examen foarte greu pe care nu știm dacă va reuși să-l treacă cu bine. Oaspeții pot aspira, cel mult, la un rezultat de egalitate.

8. LAZIO — TERNANA. Și Lazio, tot din Roma, se prezintă bine plasată în clasamentul campionatului italian, fiind neînvinsă după patru etape. Mîine are toate posibilitățile de a mai adăuga încă două puncte la zestrea acumulată pînă acum.

9. MILAN — LANEROSSI. Ar fi, credem, una din marile surprize ale campionatului italian dacă Lanerossi ar pleca cu un punct de pe terenul lui Milan. Practic, șansele sînt sută la sută de partea milanezilor.

10. NAPOLI — FIORENTINA. Se știe că echipa napolitană este foarte greu de învins pe teren propriu. Cu atît mai mult în acest început de sezon cînd dovedește o bună pregătire.

11. SAMPDORIA — ATALANTA. Nici una din cele două echipe nu a cîștigat pînă acum. Sampdoria are șansa de a realiza mîine prima victorie, dar un rezultat de egalitate nu este exclus.

12. TORINO — JUVENTUS. Derbi local de mare interes, derbi al ambițiilor. Torino pornește cu șanse mai mari de victorie însă mai sigur credem că echipele își vor împărți frățește cele două puncte.

13. VERONA — INTERNAZIONALE. Cu toate că Inter nu mai reprezintă Interul de altă dată, adică echipa pe care se putea miza aproape la sigur, o vedem, totuși, capabilă de a obține minimum un punct.

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ PRONOEXPRES DIN 5 NOIEMBRIE 1972

Se atribuie în număr nelimitat

• **BANI : cîștiguri de valoare fixă și variabilă ;**

• **AUTOTURISME : „DACIA 1300" și „SKODA S 100" ;**

• **EXCURSII : în R.D. GERMANĂ — cu trenul — durata cca. 10 zile și în ITALIA — cu autocarul — durata cca. 18 zile.**

Participarea se face pe bilete de 3 lei, 6 lei și 15 lei varianta. Biletele de 15 lei dau dreptul de cîștig la toate cele 5 extrageri.

Simbătă 4 noiembrie, este ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(5534)

CULISELE HIPODROMULUI

● *DIN ALERGĂRILE programate mîine ne reține atenția „Premiul aprantiților" (ucenicilor) alergare semiclasică pe distanța de 2 100 metri.*

● *REUNIUNEA de duminica trecută a marcat nu numai un succes de public, dar și un succes al organizatorilor reuniunilor hipice : ameliorări importante de recorduri, sosiri strînse dar corect validate, adică tocmai ceea ce place mai mult publicului.*

● *ÎNFIINȚAT din primii ani ai alergărilor hipice, pariul mutual (de ajutor reciproc) a avut și are menirea de a contribui direct, prin fondul material realizat, la propășirea hipismului și implicit la calificarea calului de rasă ; dincolo de farmecul alergărilor întinzîndu-se farmecul participării la pariul mutual, prin aceasta iubitorii hipismului dovedind practic atașamentul lor, atașament care astăzi, din păcate, nu poate fi contactat decît într-o sferă foarte limitată cu cele șase agenții hipice existente în București și cu casele de tichete, în zilele de alergări, pe hipodrom. Ce avantaje practice ar avea* Centrul Republican de Creșterea și Calificarea calului, *întreprindere economică cu gestiune proprie care are în subordine hipodromul, dacă ar extinde domeniul de activitate al serviciului comercial și dacă ar coopera (așa cum am mai menționat și cu alte ocazii) cu A.S. Loto Pronosport ? Să fie clar, este vorba de o cooperare privind activitatea comercială și nicidecum de o imixtiune în organizarea tehnică a alergărilor. Principalele avantaje s-ar concretiza în : posibilitatea de contractare a pariului mutual pentru întreaga țară ; difuzarea „Programelor de alergări" la nivelul cerut astăzi de o propagandă comercială modernă ; s-ar crea posibilitatea pentru serviciul tehnic al Centrului, degrevat de această activitate, să se preocupe numai de calificarea calului ; program continuu pe timp de iarnă pentru agenții, prin includerea în pariuri a alergărilor din alte țări.*

Precum se observă numai avantaje. Atunci de ce o întîrziere nejustificată în aplicarea acestei acțiuni care ar conduce imediat la rentabilizarea hipodromului?

Doru IONESCU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

FRUNZĂ OPREA, Brașov, str. P. Rareș nr. 9 : „Sînt un vechi pasionat al jocului cu balonul rotund, pe care l-am îndrăgit de mic copil. În ultimul timp această dragoste față de sportul „rege" a început să mă dezguste din mai multe motive.

Obișnuiam des să merg la meciurile de fotbal pe care le susținea echipa mea favorită, Steagul Roșu, pe teren propriu și a cărei evoluție o aplaudam cu multă plăcere. Dar spre regretul multor spectatori care doreau să vadă un spectacol sportiv agreabil, în ultima vreme o parte din spectatorii certați cu disciplina și etica socialistă au început să se manifeste zgomotos față de echipele oaspete. Cel mai recent caz s-a petrecut la meciul susținut în ziua de 8—10—1972 în compania echipei Rapid. Încă de la apariția pe teren a jucătorilor rapidiști galeria brașoveană i-a primit cu huiduieli și fluierături, iar în timpul desfășurării partidei au adresat în repetate rînduri la adresa jucătorilor rapidiști diferite epitete jignitoare, fapt ce a dus în cele din urmă la enervarea jucătorilor ambelor formații, iar în final a degenerat calitatea jocului, avînd loc loviri reciproce între jucătorii ambelor formații, soldîndu-se în cele din urmă cu accidentarea gravă a jucătorului brașovean, Marin Olteanu, proaspăt chemat la lotul reprezentativ.

După terminarea partidei o parte din spectatorii certați cu disciplina și etica socialistă au dedat la injurături și dacă jucătorii rapidiști nu erau „escortați" de cei de la „Steagul Roșu", putea avea loc lovirea jucătorilor rapidiști. „Spectacolul" a continuat și după întrarea jucătorilor la cabine. O parte din spectatori au blocat pur și simplu ieșirea jucătorilor de la Rapid, pe care îi așteptau pentru a-i putea lovi. În același timp a fost blocată calea ferată Brașov-Sibiu, iar acceleratul care trecea a fost nevoit să oprească pentru a nu face victime omenești. De asemenea, au fost lovite automobilele care purtau număr de circulație de București.

Față de cele petrecute la Brașov în ziua de 8-10-1972 și pentru a nu se mai repeta asemenea acte și în viitor fac următoarele propuneri F.R.F. :

1. Să-i fie ridicat dreptul de organizare pe teren propriu pe 1—2 etape echipei de fotbal Steagul Roșu ;

2. Să se dea un avertisment echipelor Rapid București și Steagul Roșu Brașov pentru lipsă de responsabilitate privind educarea jucătorilor în spiritul disciplinei și al eticii socialiste".

★

BĂRBAT TRAIAN, Zărnești, Brașov : „Aș dori nespus de mult ca rîndurile mele să fie publicate, deoarece au scopul de a aduce cîteva lămuriri asupra adevăratelor evenimente petrecute la meciul Steagul Roșu—Rapid. Este singura posibilitate prin care încerc să apăr cinstea și corectitudinea celor peste 18 000 de spectatori brașoveni, dezaprobînd totodată atitudinea celorlalți 1 000—1 500 de prea înfocați suporteri care s-au manifestat într-un mod huliganic, în afara stadionului, după terminarea meciului.

Iată cîteva observații ale unui iubitor cinstit al fotbalului și al adevărului despre acest joc : (Recunosc faptul că sînt un susținător devotat al Steagului Roșu, dar după umila mea părere destul de obiectiv pentru a nu-mi pierde capul cînd echipa este în impas).

În primul rînd, la un meci Steagul Roșu—Rapid este inadmisibil a fi delegat un arbitru debutant în divizia națională A. Oare federația sau comisia de delegări nu știau care este tradiția acestor meciuri, o tradiție sportivă uneori prost înțeleasă ?

Nu sîntem de acord cu părerea trimisului ziarului „Sportul" privind „debutul curajos" al arbitrului Blau. O fi fost el, chipurile, curajos, probabil pentru că nu s-a speriat de ce-a văzut că se petrece în teren, dar a fost cel mai indulgent arbitru văzut de mine pînă acum, neluînd nici o măsură hotărîtă pentru a tempera zelul și a curma duritățile celor din teren. Practic, doar primele 20 minute a putut ține meciul în mînă. Îl consider deci principalul vinovat pentru cele petrecute în teren.

Presa centrală n-a reprodus atmosfera din cabina stegarilor, unde toți jucătorii, în frunte cu Proca, plîngeau ca după o severă înfrîngere, în urma accidentului suferit de către un coleg de-al lor.

Declarația lui Adamache (plîngînd) făcută ziarului județean „Drum Nou" este semnificativă : „A fost cea mai amară victorie din cariera mea de fotbalist".

Se încearcă absolvirea lui Năsturescu de vina ce o poartă la accidentarea lui Olteanu. Sîntem oameni și noi și îl credem că n-a făcut-o intenționat. Dar nici crainicul meciului (N. Soare) și nici ziarul „Sportul" nu au amintit faptul că doar cu 4 minute înaintea acestui tragic accident, tot Năsturescu a faultat (și tot din acțiune) pe Anghelini, care a fost de altfel scos din teren pentru îngrijiri.

Cît despre felul cum a jucat Costea în repriza a II-a, prefer să întrebați pe un rapidist cinstit sau pe Zotincă de acest lucru.

Cea mai mare nedumerire a noastră, a celor ce iubim cu adevărat fotbalul, este faptul că nimeni nu vrea să-l vadă pe Boc cum joacă (nimeni din cei care ar trebui să-l vadă), dar toți caută un înlocuitor al lui Lupescu. Credeți-mă că, la Brașov, Boc și Olteanu au fost cei mai buni și cei mai lucizi jucători de pe teren.

Altă nedumerire este legată de felul în care a fost apreciată evoluția în teren a tînărului Savu. După Boc, acesta a fost, cred, cel mai activ și mai util jucător al Rapidului. De ce atunci trimisul ziarului „Sportul" l-a cotat cu litere mici, preferindu-l în schimb pe Pop, un adevărat campion al faulturilor.

Declarîndu-mă încă o dată în total dezacord cu acea minoritate a spectatorilor brașoveni care și-au pierdut capul la scena în care Olteanu părăsea pe targă și apoi cu „Salvarea" stadionul (deși durerea lor e lesne de înțeles), închei cu speranța că măcar un rezumat al rîndurilor mele va vedea lumina tiparului."

În jurul meciului de la Brașov dintre Steagul Roșu și Rapid s-a creat o adevărată legendă. Poate și din pricină că partida a făcut o victimă nevinovată. Nu am fost de față, nu pot să emit păreri. Las pe cei care s-au aflat la fața locului să judece cele întîmplate. Poate federația va apleca o ureche spre ei.

GH. CONSTANTIN, Găiești : „Vreau să vă pun două întrebări pe care, probabil, vi le-au mai pus și alții. Prima : de ce nu este chemat Boc în națională pentru a juca alături de Dinu ? Sînt convins că ei ar forma împreună un cuplu ideal și că, în felul acesta, s-ar rezolva problema fundașilor centrali, mai ales că Boc este în formă în ultimul timp și are calități excelente de fundaș ofensiv. A doua întrebare : ce se mai întîmplă cu Dumitriu II (Niki)? Mai joacă, nu mai joacă, la ce club este? Cît timp va mai fi ținut pe tușă?"

La prima întrebare nu știu ce să vă răspund. Deși ideea cu Boc a fost demult lansată în presă, Angelo Niculescu nu-și îndreaptă deloc privirea spre cel care, cu cîțiva ani în urmă, era coautor principal al calificării noastre la Mexic. De ce? Întrebați-l pe el!

În legătură cu Niki Dumitriu, se pare că tratativele între cluburi au ajuns într-o fază finală, ceea ce înseamnă că respectivul jucător va primi dreptul să apară din nou pe teren.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agenții P.T.T.R. factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66. P.O.B. — 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVI, Nr 788 — sîmbătă 11 noiembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Se descarcă cuptorul la Oțelăria electrică din Hunedoara. Pentru orice cunoscător, oțelărie electrică înseamnă oțel aliat, obținerea acestui metal cu performanțe tehnice superioare necesitînd o tehnologie specială. După Hunedoara și Galați, în curînd un nou centru siderurgic se va înscrie printre producătorii de oțeluri aliate : Tîrgoviște. Crearea, în acest cincinal, a modernei uzine dîmbovițene va contribui din plin la valorificarea superioară a oțelului românesc.

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

UN PERMANENT ȘI FRUCTUOS DIALOG

Ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ședință la care au participat, ca invitați, miniștri și conducători ai unor instituții centrale, a deschis săptămîna politică internă. Oglindind preocuparea stăruitoare, fermă a conducerii partidului nostru pentru aplicarea neabătută în viață a hotărîrilor Conferinței Naționale, Comitetul Executiv a examinat și aprobat propunerile privind organizarea și funcționarea Consiliului pentru problemele aprovizionării și prestării de servicii către populație, ca organ colectiv chemat să asigure coordonarea și îndrumarea unitară a activității organelor și organizațiilor economice, care, potrivit legii, au obligația de a înfăptui politica partidului și statului în domeniul producției și desfacerii mărfurilor de consum pentru populație. Comitetul Executiv a stabilit ca noul organ să urmărească realizarea integrală de către ministere și celelalte organe centrale producătoare a fondului de mărfuri de bună calitate și în structura corespunzătoare cererii populației, dezvoltarea coordonată a bazei tehnico-materiale a comerțului și unităților prestatoare de servicii, urmărirea aplicării în bune condiții a tuturor măsurilor stabilite de conducerea partidului și statului în vederea bunei aprovizionări și serviri a populației.

Alături de aceste măsuri menite să contribuie la creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii, s-a hotărît în cadrul aceleiași ședințe, extinderea, încă din acest an, a învățămîntului seral de subingineri în mai multe unități industriale. Hotărîrea conducerii partidului, primită cu interes de oamenii muncii dor-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

DE CE OȚELURI ALIATE ?

• O modalitate optimă de valorificare superioară a metalului • Valoarea unei tone de oțel aliat, mai mult decît dublă față de oțelurile obișnuite • În primele nouă luni din acest an ponderea produselor noi și reproiectate din totalul producției uzinelor metalurgice a reprezentat 21 la sută • Peste un milion tone oțeluri aliate în 1975!

Auzim tot mai mult vorbindu-se de oțeluri aliate, înalt aliat sau speciale. Aflăm că la Tîrgoviște se află într-un stadiu avansat de construcție o uzină profilată pe asemenea oțeluri, că, grație ei și altor capacități ce se creează în anii actualului cincinal, **pînă în 1975 vom fabrica pentru progresul tehnic al țării peste un milion tone de oțeluri aliate.**

Ce sînt de fapt aceste oțeluri? De ce este atît de util să le folosim? Ce avantaje aduc ele economiei naționale? Fără a avea de loc intenția de a face aici un soi de lecție de inițiere tehnică, socotim totuși că o scurtă investiție în această lume a oțelurilor nu este chiar inutilă. Cum bine se știe, oțelul pur și simplu este el însuși un aliaj dintre fier și carbon, calitatea și performanțele sale depinzînd de conținutul de carbon pe care îl conține. O bună bucată de vreme, care a cuprins secole întregi, acest oțel carbon a satisfăcut toate etapele de dezvoltare a tehnicii și științei.

Revoluția tehnică contemporană a făcut

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

MARILE ZĂCĂMINTE DE AUR SE NUMESC „INTELIGENȚĂ TEHNICĂ"

Invenția reprezintă aplicarea unei idei științifice, iar aplicarea invenției — milioane aduse economiei țării, progres tehnic și nivel de trai ridicat.

Prezentăm cîteva invenții românești din domeniul chimiei, medaliate la Saloanele internaționale și care au însumat beneficii de multe zeci de milioane.

(Amănunte în pag. a 5-a)

Actorii se mărturisesc

„Actul teatral este un act viu și de fiecare dată altfel"

nc declară Liliana Tomescu

(Pag. a 4-a)

MOBILĂ MODERNĂ CONCEPUTĂ DE ARHITECȚI ROMÂNI

Vă prezentăm cîteva modele

în pagina a 6-a

MICILE NEATENȚII ÎN FOLOSIREA APARATELOR ELECTRICE... ȘI URMĂRILE LOR

Un calcul sumar din care reiese că o hidrocentrală de 10.000 Kw își consacră activitatea pentru acoperirea neglijențelor în consumul energiei electrice

(Pagina a 6-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

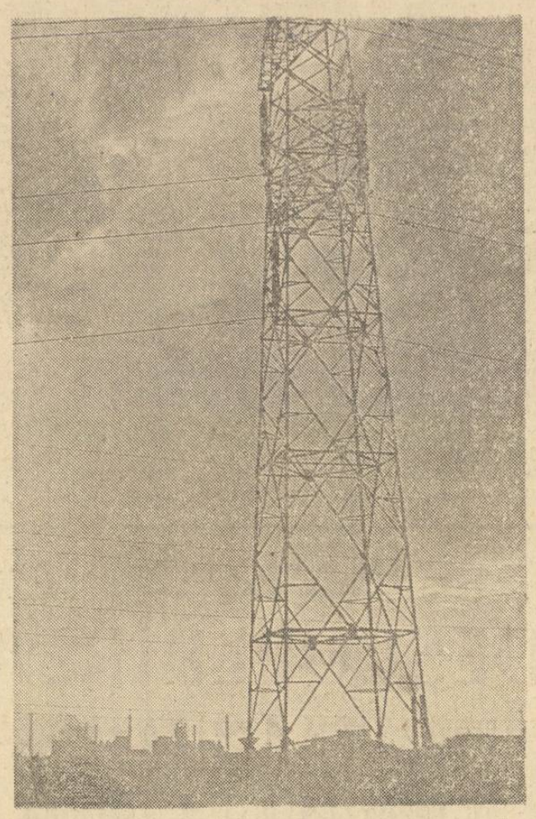

Peisaj contemporan — **Marin NĂSTASE — Galați**

în pagina a 8-a

Clasamentul „MARELUI PREMIU F.I.L.T."

Situația la zi

Penalti, pe buzele tuturor

de Valeriu MIRONESCU

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

DULCE ROMÂNIE

Intr-un veac, în care mulți dintre noi, cei care trăim astăzi, nici nu ne născusem, Eminescu putea spune : „Ce-ți doresc eu ție dulce Românie..." Lăsînd pentru altădată gîndul din prima parte a versului, să ne oprim la partea a doua, adică la *„dulce Românie"*. Ce va fi voind să înțeleagă poetul, alăturînd numelui țării sale epitetul „dulce" ? E dulce laptele mumii, e dulce privirea tatălui, e dulce pîinea (munca de ocrotitorii tăi), a copilăriei, și e dulce privelișt ea unei familii întregi, cînd tu ești mic și ai tăi sînt sănătoși. Pentru copii, dulce înseamnă și bine. Ei iubesc zahărul mai mult decît orice altceva ; și, pentru că zahărul e dulce, ei numesc cu calitatea lui esențială tot ceea ce iubesc. În copilărie, DULCE este și categorie morală și judecată estetică. Vîntul bate dulce, bunicul spune vorbe dulci, pedeapsa e dulce, cînd e dreaptă, și tot ceea ce e bine și frumos se numește DULCE. Așa este și țara : DULCE Românie...

Dar mai rămîne oare, totdeauna, dulce fiecare dintre lucrurile care-au fost dulci în copilărie ? Indiferent cum erau, cum vor fi vînturile și zahărul, *țara trebuie să rămînă dulce.* Obligația fiecărui om matur e să se respecte ceea ce a iubit în copilărie. Ca oameni maturi ce sîntem, să ne amintim cum ar trebui să fie țara noastră ca să fie dulce !

România construiește. România se află în competiția generală a valorilor umanității. Sînt țări care nu s-au putut dezvolta decît astfel : sacrificîndu-și frumusețea. Am fost la Detroit și n-am înțeles ce folos omenesc trag oamenii din ceea ce se află sub fumul sufocant al orașului, dacă sînt obligați să trăiască în acest fum ? Sigur, ei cîștigă bine și mașinile pe care le fac ei sînt printre cele mai bune din lume. Dar ce folos ? E ca și cînd te-ai arunca, plin de monumentalitate, de la etajul o sută, al unei clădiri, dar ai avea bucuria că iei și 20 de kilograme de aur, să le ții în brațe, pînă te zdrobești de caldarîm. Mai contează, oare, cît aur ai la tine, în clipele sinuciderii ? Dezvoltarea industrială, care disprețuiește flăminzii și ochii omului și care își face din om un mijloc iar nu un scop, este sinucidere. Și totuși eu nu cred că distrugerea naturii și a ființei ei preferate, omul, este un dat irevocabil al dezvoltării. Nu vreau să accept că dezvoltarea economică e menită să însemne a distruge iarba, aerul curat și apa riurilor. Mă aliniez ideii fundamentale care guvernează politica partidului din care fac parte, Partidul Comunist Român, spunînd că DEZVOLTAREA NU E DEZVOLTARE DECÎT DACĂ SLUJEȘTE OMULUI. Dezvoltarea nu poate fi privită ca o performanță sportivă, pe care numai unii sînt în stare să o realizeze, în vreme ce restul ar muri numai dacă ar încerca obținerea ei. *Nivelul de dezvoltare economică trebuie să fie direct proporțional cu nivelul de bună protecție a ființei umane.* Aceasta este concepția bărbaților politici din fruntea țării mele, dar din păcate nu aceasta este și concepția unora dintre cei ce răspund direct de dezvoltarea economică a unui oraș sau a altuia, ori chiar a unui județ. Am tot scris pentru depoluarea Reșiței, pentru dezgroparea orașului Comarnic de sub straturile de ciment, pentru eliberarea Sudului Capitalei și a Brăilei de sub ocupația mirosurilor urite. Am scris în zadar. Știu că există destule necazuri și știu că, pe ordinea zilei, apar mereu noi necesități. Dar nu eu și nu capriciile unui grup de oameni, ci Conferința Națională a Partidului și secretarul general al acestui partid, președintele țării, tovarășul Ceaușescu au hotărît că e o datorie de onoare

CONTINUARE ÎN PAG. ②

DESCOPERIREA UNOR SIGILII BIZANTINE ȘI IMPORTANȚA LOR ISTORICĂ

de dr. Petre DIACONU

cercetător principal la Institutul de Arheologie

• Dezvăluirea cauzelor distrugerii cetății bizantine din insula Păcuiul lui Soare în urmă cu 900 de ani • Un document istoric care atestă o aprigă bătălie purtată între bizantini și cumani. • Sigiliul împăratului Alexie I Comnenul descoperit pe teritoriul milenarei cetăți.

Mai există enigme?

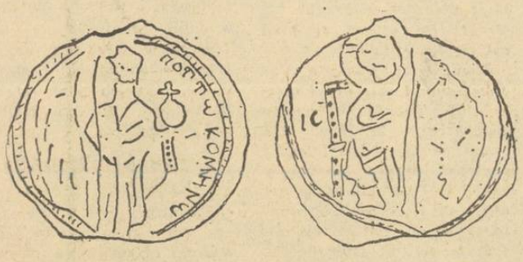

Imagini de pe aversul și reversul sigiliului descoperit

Poarta cetății bizantine de pe insula Păcuiul lui Soare

(Amănunte în pag. a 2-a)

Întîmplări adevărate

AVENTURA ÎNCĂRCĂTURII RADIOACTIVE

NORMAL ȘI TOTUȘI... ANORMAL !

DIN NOU DESPRE „OMUL ZĂPEZILOR"

în pagina a 3-a

„MÎINI MĂIESTRE"

Tînăra filatoare de 20 de ani **Floarea TRĂISTARU**, fata subțirică cu ochi verzui și aerul timid, cu roșeli copilărești în obraz, este una dintre cele care au pierdut primul loc într-un concurs pe meserii. Primul loc pe fabrică — Întreprinderea pentru Industria de bumbac A — i-ar fi dat dreptul să se întreacă, în cadrul concursului „Mîini măiestre", cu alte filatoare din orașul București. A ieșit pe al treilea loc în fabrică și la o diferență mică de primul loc : două puncte. E totuși senină : **„Doi ani la rînd nu mai reușesc să mă ridic de la al treilea loc"** — mărturisește, surizînd.

— Te supără ?

— Mă supără fiindcă ambiția de a fi foarte bună meseriașă, o am.

— Mai încerci ?

— La primul concurs care se mai organizează, o iau de la început.

— Poate nu te-ai pregătit destul.

— Ba, m-am pregătit. La răspunsuri m-am mai încurcat. La ring lucrez bine.

— Socotești că nu mai ai ce învăța ?

— Cred că mare lucru nu mai am de învățat. Doar să fiu mereu rapidă în mișcări și foarte, foarte atentă.

— Atunci, poate te-a împiedicat timiditatea ?

— Timiditatea este vinovată, în oarecare măsură. Dar celelalte două fete s-au descurcat mai bine. Cu puțin, zic eu, foarte puțin, dar m-au întrecut .

— Spuneai că ești ambițioasă. Cît și cum te-a ajutat ambiția să ajungi la 20 de ani o muncitoare cu calificare foarte bună ?

— M-a ajutat mai întîi să-mi însușesc o meserie. Apoi, m-a împins spre rezultate mai deosebite.

— Și acum, cînd ai pierdut șansa de a cîștiga primul loc ?

— Ambiția mă face să doresc să mă întrec din nou. Mă înverșunează.

Floarea Trăistaru

Contemporani cu noi

— De ce socotești, totuși, că nu prea mai ai ce învăța în meserie ? Dacă vei avea un număr mai mare de mașini în seama ta, nu va trebui să știi mai multe ?

— Cred că da. Mă gîndeam însă că intrată de abia de doi ani în fabrică, după terminarea școlii profesionale, cunoștințele mele sînt încă proaspete.

— Cunoștințele acestea nu vor mai fi suficiente după cîtva timp. Citești ?

— Da, însă cam puțin, față de ceea ce ar trebui. Nu prea am timp. Locuiesc foarte departe de fabrică și pierd o parte din timpul liber cu drumurile.

— Ești și secretară a organizației U.T.C. în sectorul în care lucrezi. Reușești să te impui ?

— Cred că da. Fetele mă ascultă.

— Totuși, ești cam timidă...

— Sînt, dar le impun în primul rînd prin munca mea. Atîta timp cît lucrul meu e de calitate, nici o tînără nu-mi poate reproșa ceva, atunci cînd îi fac o observație.

— Iar ambiția de a fi printre cei evidențiați nu-ți dă voie să te mulțumești cu orice rezultat, nu ?

În loc de răspuns — un zîmbet și o ușoară roșeață în obraz. Fata asta subțirică, cu ochi verzi, care mai are multe de învățat, multe de înfruntat, care este încă destul de copilăroasă, știe să piardă. Dar vrea să încerce iar. Ceva în toată înfățișarea ei, dincolo de timiditate și ezitările din vorbe, te fac să intuiești că va persevera, că se va maturiza încet, dar temeinic. Fiindcă e mare lucru să știi să pierzi, la 20 de ani...

Lucia MANOLESCU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

„Unde-i poza ?" **Prof. Ioan ȚAU — Tecuci**

De la caz la caz

PROPUNERE

de Al. CORNESCU

Nu mai fusesem prin Galați de mai mulți ani. I-am cunoscut bine înfățișarea veche, de dinainte de război ; i-am văzut chipul desfigurat de răni îndată după eliberare ; am revenit în perioada cînd se muncea intens pentru a da orașului de la Dunăre structura modernă de așezare industrială în extraordinară dezvoltare. Acum am regăsit Galații purtîndu-și veșmintele sale noi cu dexteritatea cuiva care le-a avut dintotdeauna. Au rămas doar literă de carte prevestirile negre ale unui poet din localitate, mort de tînăr de tuberculoză, care, numind așezarea de altădată „oraș cumplit de negustori", scria : „O teme-te, oraș nelegiuit, / De-a Dunării cumplită răzbunare ! / În curgerea de val spre răsărit / Va duce despre tine vești amare".

Istoria a infirmat, așadar, această viziune întunecată, căci astăzi Galații este un oraș plin de viață, modern în cea mai bună accepție a cuvîntului, degajînd un aer de prospețime datorat unor mîini de buni gospodari, și despre care Dunărea nu duce cu sine nici un fel de vești amare ci numai vești bune. Așezarea municipală s-a întins pînă spre apa Siretului, de unde este dominată de marele Combinat și de orașul-cartier care poartă numele unui sătuc de pe vremuri : Țiglina, admirabilă îmbinare de bun gust și civilizație urbanistică. Pe malul Dunării s-a tăiat o elegantă faleză iar pe locul unui cartier, Mazepa, așezat pe marginea unei ripe, din care fluviul mușca bucată după bucată cu case cu tot, se întinde astăzi un ansamblu de locuințe nu mai puțin elegant.

Așadar, frumusețe și iar frumusețe, despre care s-a scris și s-ar mai putea scrie multe. Scopul acestor rînduri este însă altul.

Bătînd cu piciorul drumurile orașului, am ajuns în port coborînd pe faleza de care am vorbit. De urcat, am urcat însă spre oraș pe vechile străzi comerciale, cu clădiri vechi, solide, ridicate pe la începutul secolului sau chiar mai înainte, clădiri care păstrează încă un aspect plăcut, în ciuda stadiului de degradare în care se află. Nu știu exact ce destinație au, dar după o primă impresie cred că nu chiar cea cuvenită. (Unele păreau, pur și simplu, lăsate în părăsire). Sînt construcții solide, cum spuneam, care ar putea adăposti magazine și birouri, eliberînd multe din casele de locuit sau bune pentru alte scopuri, ocupate, în restul orașului, de tot felul de instituții, nu dintre cele mai importante. (Direcția regională C.F.R. este instalată în fostul local al unui liceu de fete, comitetul județean pentru cultură fizică și sport, într-o mare casă de locuit de pe strada principală etc.).

Puțină tencuială, puțin var, reconstituind bătrînele fațade, cîteva mici reparații ar reda vieții zeci de clădiri pe aceste străzi. Și, în afara laturii direct practice — mari spații comerciale, administrative și chiar locative —, văd în reinvierea acestui ansamblu și un prilej de a dărui orașului ceva din trecuta lui frumusețe, așa cum, păstrînd proporțiile, s-a făcut cu vestita Curte veche din București.

Este o simplă propunere pentru gospodarii care au știut să ridice din temelii un oraș nou și care, dacă ar găsi răgazul să arunce o privire și asupra acelor locuri din imediata vecinătate a portului, nu se poate să nu descopere frumosul util care se află uitat acolo.

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

UN PERMANENT ȘI FRUCTUOS DIALOG

URMARE DIN PAG. 1

nici să folosească și această formă de învățămînt pentru ridicarea calificării profesionale, a fost urmată imediat de măsuri concrete, aduse la cunoștința celor interesați. Aceste cursuri, luînd ființă pe lîngă marile întreprinderi constituie o contribuție directă la legarea învățămîntului superior de cercetare și producție, sprijină, prin satisfacerea nevoilor de cadre cu calificare superioară, dezvoltarea multilaterală a țării. Faptul că viitorii ingineri vor învăța în cadrul întreprinderii unde sînt angajați, procesul de pregătire a subinginerilor va fi mult mai strîns legat de specificul muncii. În plus, se asigură o mai bună stabilitate și continuitate a cadrelor tehnice, îndeosebi în centrele care încă n-au reușit pe deplin să-și acopere necesitățile de cadre cu pregătire superioară.

Consecvența cu care se preocupă conducerea partidului nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu de traducerea în viață a hotărîrilor Conferinței Naționale, de rezolvarea în lumina lor a marilor sarcini ce ne stau în față, a fost reliefată, tot în cursul acestei săptămîni, de fructuosul dialog al secretarului general, al partidului cu oameni de știință, cu lucrători de la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea, cu țărani cooperatori din comună. În cadrul acestei vizite, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat la fața locului, modul în care se materializează indicațiile și recomandările cu privire la extinderea mecanizării agriculturii. Cu acest prilej au fost abordate și o serie de probleme legate de creșterea aportului oamenilor de știință la modernizarea agriculturii, analizîndu-se în acest sens stadiul în care se află aplicarea măsurilor inițiate de conducerea partidului și statului nostru pentru integrarea organică a activității de cercetare cu cea de formare a cadrelor, în vederea folosirii mai judicioase a potențialului științific și bazei materiale existente; s-au conturat, de asemenea, noi măsuri în vederea dezvoltării cercetării și învățămîntului, legării mai strîns a acestora de nevoile reale ale producției agricole.

Vizita de lucru, dialogul viu, direct cu oamenii muncii despre cele mai actuale și arzătoare probleme, încetățenit ca o formă curentă de muncă a secretarului general al partidului, a constituit, și de-această dată, cadrul propice pentru conturarea unor măsuri concrete de legare mai strînsă de producție a cercetării și învățămîntului agricol. Indicațiile și recomandările făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu orientează spre o eficiență sporită activitatea cercetătorilor și specialiștilor, a tuturor lucrătorilor în scopul realizării unui progres cît mai rapid a agriculturii românești

Agenda bogată a săptămînii care se încheie, consemnează evenimentele interne marcante pe fundalul vast al muncii însuflețite a poporului nostru pentru realizarea sarcinilor de plan, pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în întrecerea socialistă în cinstea celei de-a XXV-a aniversări a Republicii, pentru terminarea grabnică a lucrărilor agricole de toamnă. De pe acest front de luptă larg desfășurat veștile noilor biruințe au fost numeroase. Ele au subliniat încă o dată, cu tărie, abnegația cu care în fabrici și uzine, pe ogoare și-n institute de cercetări, pretutindeni în țară se muncește pentru înfăptuirea programului stabilit de Congresul al X-lea, a hotărîrilor Conferinței Naționale a Partidului.

DE CE OȚELURI ALIATE ?

URMARE DIN PAG. 1

însă să apară tot mai pregnant necesitatea creării unor oțeluri cu performanțe superioare, care să aibă caracteristici speciale : o duritate deosebită atunci cînd sînt destinate fabricării sculelor, o elasticitate sporită pentru oțelurile din care se fac arcuri, o rezistență la agenții chimici și la temperaturi ridicate, cerință esențială a utilajelor chimice și energetice etc. Asemenea oțeluri, foarte cerute și foarte valoroase, nu mai puteau fi obținute doar din oțel și carbon. Au apărut astfel oțelurile slab aliate, aliate și înalt aliate, oțelurile refractare și oțelurile inoxidabile, toate obținute prin adaosuri în proporții bine stabilite de diferite metale sau metaloizi : nichel, crom, mangan, molibden, titan, wolfram, siliciu, vanadiu etc. Fabricarea unor asemenea oțeluri înnobilate, cu o valoare de întrebuințare mai mare, și deci mai prețioase, echivalează de fapt cu **o importantă reducere a consumului de metal, din aceleași cantități de oțel obținîndu-se produse incomparabil mai valoroase.** Iată de ce atît pe plan mondial cît și în țara noastră s-a acordat în ultima vreme o atenție cu totul specială creării și diversificării tipurilor de oțeluri aliate. În țările avansate din punct de vedere economic producția de oțeluri aliate, obținute în cuptoare electrice, reprezintă circa o zecime din cea totală, iar cele înalt aliate cam unu la sută din întreaga producție. **In ce privește țara noastră, la ora actuală ea fabrică oțeluri aliate ce reprezintă circa 6—7 la sută din producția de oțel, tinzînd să sporească rapid această pondere.**

Cîteva date sînt semnificative în a demonstra preocupările și rezultatele obținute în acest an la noi în direcția diversificării producției de oțeluri, fabricării unor sortimente de o valoare și cu întrebuințări sporite. **În primele nouă luni ale anului valoarea produselor noi și reproiectate din totalul producției globale a uzinelor din cadrul Ministerului Industriei Metalurgice a reprezentat 21 la sută**, sarcina pentru întregul an fiind de 22 la sută. **Față de 1971 aceasta înseamnă un spor de 12,58 la sută al produselor noi. De remarcat că majoritatea noilor oțeluri sînt destinate fabricării unor mașini de înaltă tehnicitate și cu performanțe ridicate : tablă din mărci speciale de oțel pentru autocamioane „Roman" și autoturisme „Dacia 1300", țevi din oțeluri inoxidabile și rezistente la mari temperaturi precum și cazane de mare capacitate destinate industriei chimice, plase sudate și profile îndoite pentru construcțiile industriale** etc. Ca urmare a eforturilor întreprinse de siderurgiști, evoluția ponderii produselor noi și reproiectate în producția globală este următoarea în actualul cincinal :

1971	1972	1973	1974	1975
12,58	22	28	38,7	51,8

Care este semnificația acestui amplu proces de modernizare a siderurgiei românești, orientarea sa spre obținerea de oțeluri superioare ? Este vorba în primul rînd despre **reducerea continuă a importurilor de laminate, ceea ce echivalează cu o importantă economie valutară.** Este vorba apoi de **obținerea din aceleași cantități de metal a unor produse cu o valoare mult superioară.** Pentru atingerea acestor importante obiective, **în actualul cincinal, la o sporire cu circa 3 milioane tone a producției totale de oțel îi corespunde o creștere și mai accelerată a producției de oțeluri aliate care va trebui să ajungă în 1975 la peste un milion tone (de trei ori mai mult decît în 1970).**

Cum ? Pe de o parte prin diversificarea producției oțelurilor existente, acțiune pe seama căreia se va acoperi circa 60 la sută din cantitatea suplimentară de oțeluri aliate, cît și prin crearea unor capacități noi — respectiv noul centru metalurgic din Tîrgoviște.

Noua citadelă a siderurgiei românești, din orașul cu rezonanță istorică de pe malul Dîmboviței, va turniza economiei naționale cantități însemnate de oțeluri aliate și înalt aliate, conținînd obiectivul de cea mai înaltă tehnicitate a întregii noastre industrii metalurgice. Afirmație justificată de faptul că procesele tehnologice vor fi aproape în întregime automatizate, că produsele ce vor fi obținute aici vor avea calități și valori comparabile cu cele mai superioare oțeluri fabricate pe plan mondial. **Valoarea unei tone de oțel ce se va produce la Tîrgoviște va fi mai mult decît dublă față de oțelul obișnuit elaborat în centrele noastre siderurgice. La sfîrșitul anului 1973 cînd primele capacități de producție vor intra în funcțiune, cele dintîi cantități de laminate din oțeluri aliate, destinate fabricării de matrițe și scule** (sortimente foarte solicitate în acțiunea de valorificare superioară a metalului), **vor lua drumul uzinelor constructoare de mașini.** Eforturile siderurgiștilor pentru fabricarea în cantități sporite a unor mărci de oțeluri cu performanțe îmbunătățite, însoțite de grija tot mai sensibilă a constructorilor de mașini pentru gospodărirea cît mai bună a metalului în general și a oțelurilor superioare în special sînt menite să contribuie din plin la progresul tehnic al țării, la ridicarea eficienței activității de producție într-un domeniu esențial al economiei naționale.

Paul MARIAN

Mai există enigme ?

DESCOPERIREA UNOR SIGILII BIZANTINE ȘI IMPORTANȚA LOR ISTORICĂ

de dr. Petre DIACONU

cercetător principal la Institutul de Arheologie

Cercetările arheologice ce se întreprind, începînd cu anul 1956, în insula dunăreană Păcuiul lui Soare, din apropierea comunei Ostrov (județul Constanța) au scos la iveală vestigiile unei civilizații, care înflorise aici în veacurile X-XI. Și tot cercetările arheologice ne-au oferit prilejul să constatăm că această civilizație a fost curmată brusc, printr-un puternic incendiu, care s-a consumat cîndva la capătul secolului al XI-lea. De atunci încoace cercetătorii au căutat să găsească pricinile incendiului. De curînd ei **au descoperit acolo un sigiliu de plumb cu diametrul de 30 de mm. Pe una din fețele piesei se distinge efigia unui împărat îmbrăcat în mantie lungă și ținînd în mîna stîngă globul cruciger. De jur împrejurul efigiei se observă un cerc perlat care mărginește inscripția în limba greacă : (Sigiliul) „despotului Alexie Comnenul". Pe cealaltă față a piesei, pe revers, este imprimată figura lui Hristos pe un tron cu spetează. În cîmpul din dreapta și din stînga efigiei se citește ICXC.**

Un alt exemplar, identic cu acesta, a fost descoperit — cu mulți ani în urmă — în stînga Dunării, la Spantov (jud. Ilfov). După cum se vede, sîntem pușși în fața a două sigilii aparținînd împăratului bizantin Alexie I Comnenul, care a domnit între 1081 și 1118. Tipologic, ele se încadrează într-o vreme cuprinsă aproximativ între anii 1090 și 1100.

Nu încape îndoială că sigiliile respective au însoțit niște scrisori sau „ordine" expediate de amintitul împărat comandanților unor garnizoane bizantine de la Dunărea de Jos, în preajma unui grav eveniment. Dar despre ce eveniment atît de grav se poate vorbi în ultima decadă a celui de-al XI-lea veac ?

Anna Comnena consemnează în Alexiada (cronică în care glorifică viața și faptele de arme ale tatălui său Alexie I Comnenul) o incursiune efectuată în 1093 de cumani în regiunile de la sud de Dunăre. Pricinile incursiunii se zămisliseră în intrigile pentru ocuparea tronului constantinopolitan. Un ostaș, dîndu-se drept Constantin, fiul fostului împărat Roman al IV-lea Diogene, ajungînd în „țara" cumanilor, i-a convins pe aceștia că — de drept — el ar trebui să fie împăratul romeilor. Înduplecați de poveștile falsului Constantin, cumanii s-au decis să-l ajute la ocuparea tronului „uzurpat". În consecință, au trecut la organizarea unei expediții.

Anna Comnena ne informează că pregătirile pentru organizarea expediției, deși s-au făcut în taină, „n-au rămas ascunse împăratului". Ca atare, el a plecat cu trupele spre nord, stabilindu-și cartierul general în Anhialos, oraș de pe țărmul apusean al Mării Negre, luînd în același timp măsuri pentru întărirea pazei trecătorilor din munți și a vadurilor dunărene.

Noi credem că scrisorile, ale căror sigilii s-au găsit la Spantov și Păcuiul lui Soare, au fost expediate tocmai cu acest prilej. Oricîte recomandări ar fi conținut scrisorile, din ele nu putea lipsi ordinul de a se asigura paza vadurilor de la Transmarisca (din apropierea Spanțovului) și de la Dervent (din dreptul insulei Păcuiul lui Soare).

Cu toate acestea, trecerea Dunării a fost forțată iar „barbarii" au ajuns pînă-n regiunea Adrianopolului, făcînd multe jafuri pînă a fi învinși.

Pe unde au trecut Dunărea cumanii ? Răspunsul la această întrebare ni-l pot da numai cercetările arheologice. Investigațiile întreprinse în așezările din jumătatea de nord a Dobrogei — cum ar fi, de pildă, acelea de la Dinogeția-Garvăn și Noviodunum-Isaccea — n-au scos la iveală însă nici cel mai firav indiciu care să poată fi pus în legătură cu invazia cumanilor din 1093. Or, este de neconceput ca o traversare a Dunării prin nordul Dobrogei să nu fi afectat liniștea cetăților și așezărilor de aici, cu atît mai mult cu cît cei ce treceau fluviul nu erau alții decît cumanii, vestiți prin distrugerile pe care le comiteau în regiunile invadate.

Astfel prezentîndu-se lucrurile, e de la sine înțeles că cumanii au trecut fluviul printr-unul din vadurile din jumătatea de sud a Dobrogei, aflate în apropierea Dorostolonului (Silistra zilelor noastre). Spre o atare concluzie ne îndreaptă și găsirea celor două sigilii, descrise ceva mai înainte. Traversarea Dunării printr-unul din aceste vaduri a fost determinată, credem noi, de următorii factori : 1) prin zona Dorostolonului trecea drumul cel mai scurt spre Constantinopol ; 2) traversînd Dunărea pe aici „barbarii" aveau posibilitatea să-și desfășoare forțele pe un front larg, ceea ce le crea un avantaj tactic în luptele cu bizantinii.

Unul dintre cele mai bune vaduri de traversare a Dunării din această parte a Dobrogei este cel de la Dervent, situat la aproximativ 10 km mai la vale de comuna Ostrov, (jud. Constanța). **In dreptul Derventului se găsește — după cum s-a anunțat deja — insula dunăreană Păcuiul lui Soare, în care bizantinii au durat către anii 972—973 o puternică cetate. Între altele, garnizoana de la Păcuiul lui Soare avea sarcina să păzească vadul de la Dervent. Din păcate, ea n-a putut rezista iureșului cuman din 1093.**

Că năvălitorii cumani au trecut Dunărea pe la Dervent, o dovedesc distrugerile din cetatea de la Păcuiul lui Soare. Aici și acum au fost incendiate toate locuințele, din ele nemairămînînd decît temeliile de piatră. Incendiul a fost atît de violent încît vietuirea din cetatea de la Păcuiul lui Soare a încetat cu desăvîrșire ; ea va fi reluată mult mai tîrziu, de-abia către mijlocul veacului al XIII-lea.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

a fiecărui comunist să apere natura țării sale și că în centrul politicii noastre stă omul, singurul realizator și beneficiar al societății românești de astăzi. Mai putem noi să ne bucurăm de natura țării în legătură cu craterul de ciment din Valea Prahovei, sau dacă privim cu ochi corecți apele tulburi ce s-au numit, și ar trebui să se numească și astăzi, pe bună dreptate Olt și Jiu și Bistrița? Mai sînt încă persoane care consideră orice efort de apărare a naturii (și a omului trăitor în ea) drept o acțiune subversivă. Unii se sperie de ceea ce scriu gazetele pentru purificarea riurilor și a aerului, ca de un atac împotriva modernității. Ceva simt ei, și anume adevărul dureros că se mai găsesc inși gata să sacrifice o pădure pentru a realiza o scobitoare perfectă cu care să cîștige bunăvoința cutărui director din minister, ori gata să renunțe la filtrul care ar garanta puritatea atmosferei unui întreg oraș, pentru a obține ei prima cuvenită după atîtea economii, în acest caz rău înțelese. Dar e limpede un lucru. *Oamenii cei mai luminați ai timpului cer apărarea naturii și apărarea omului.* Dezvoltarea economică a României e o realitate și, în același timp, o necesitate. Știm că nu putem și că nici n-ar fi bine să rămînem țara din vremea lui Ștefan cel Mare. Construim o Românie modernă, într-un ritm accelerat, și avem de învins o rămînere în urmă considerabilă. Dar toate astea trebuie făcute pentru fericirea omului iar nu pentru distrugerea sănătății ființei lui. Ne putem arunca, de la orice etaj, cu oricîtă monumentalitate și purtînd în brațe orice cantitate de aur. Sinuciderea e tot sinucidere. Ba chiar, cu aur mult în brațe, se ajunge mai repede pe pietre. Deosebirea dintre Reșița și Detroit va trebui să constea, tot mai mult, nu în ritmul muncii și nu în nivelul tehnicii folosite, ci în grija pe care trebuie să o aibă conducătorii Reșiței de sănătatea fraților lor de la furnale. Așa știu eu că e regula în socialism : întîi omul !

Iarba crește repede și pîrjolul nu lasă urme pe neamul etern al Ierbii. Riurile izvorăsc într-una și, după un an de pace între riuri și reziduurile industriale, peștii reapar, acolo unde e omorît uleiul amar. Aerul e înalt și dinspre Munții Carpați el vine mereu și poate veni și mai curat, ca dintr-o constelație de ventilatoare. Dar, pentru asta, trebuie oprită distrugerea naturii, trebuie pusă în practică una din acele idei mărețe care au dat dimensiune istorică ultimei Conferințe Naționale a Partidului, și anume ideea că e o datorie de onoare a noastră a tuturor să apărăm natura țării. Dulce Românie...

DIN NOU, O VINDECARE MIRACULOASĂ

O scrisoare de la un om, vindecat de artroză clasică, de către doctorul Vasile Boici din Timișoara.

„Mult stimate Adrian Păunescu,

În anul 1958, ca din senin, m-am pomenit cu o durere teribilă la genunchiul sting. Genunchiul mi s-a umflat. Durerea era atît de mare încît abia mă puteam ridica de pe scaun. Am început să merg sprijinindu-mă în baston. Articulația mi s-a înțepenit. Bineînțeles m-am dus la medici. Diagnostic : artroză clasică. În această situație, de semiinvaliditate, am rămas timp de un an și mai bine.

În 1959, am primit o injecție în genunchi : două împunsături în punctele cele mai dureroase. Rezultatul — miraculos. Aproape instantaneu am putut să-mi mișc articulația — aveam senzația că o alifie miraculoasă îmi unsese oasele articulației. După cîteva zile, în care am mai avut ușoare dureri la locul cu pricina, mi-a încetat orice senzație neplăcută. Au trecut, de atunci, mai mult de 12 ani, și pot spune cu satisfacție că nu am probleme cu vechea mea boală.

Uitasem complet de vechea mea durere cînd, anul trecut, același necaz mi se întîmplă la celălalt genunchi. De data asta, n-am mai așteptat nici un moment, am alergat din nou la medic și o nouă injecție mi-a vindecat și genunchiul drept. De atunci și pînă astăzi, toate bune !

Medicul se numește Vasile Boici și este eroul articolului dv. din revista „Magazin" nr. 786/28 oct 1972.

Tot ce ați auzit despre doctorul Vasile Boici este adevărat. Am trimis și pe alți colegi ai mei la doctorul Boici. Rezultatele au fost la fel de senzaționale. Personal, doresc să vă mulțumesc pentru faptul că ați scris despre acest „caz". Vasile Boici și injecția lui minunată ar merita o soartă mai bună, spre fericirea a mii și mii de suferinzi. În încheiere, doresc să vă felicit și să vă mulțumesc, tovarășe Păunescu, pentru întreaga dv. muncă de la rubrica „Lumea ca lume" din „Magazin". Civismul dv. face cinste Cetății românești.

Prof. D. ȘUVAGĂU
Școala generală nr. 16
Timișoara,
Zona Tipografilor,
bloc A 4, scara A,
etaj II, ap. 10"

Spre marele meu regret, nici pînă astăzi n-am primit nici un semn de la organele în drept, care sînt datoare — conform legilor țării — să răspundă sesizărilor presei și care sînt datoare și conștiinței lor profesionale și morale, cu un răspuns, mai ales cînd acesta ar putea însemna un pas către alinarea atîtor suferințe. Am propus invitarea medicului Vasile Boici (împreună cu acei oameni în care el are încredere și care i-au oferit prietenia lor în puținele momente grele ale vieții sale) la București, la Institutul de Fiziologie, pentru a produce dovezile miraculului de care e în stare.

Mă adresez, cu aceste rînduri, reputatului și luminatului medic, profesor Theodor Burghele, ministrul sănătății, și îl rog în numele atîtor suferinzi, care au nevoie măcar de o speranță, dacă nu de o certitudine, să cheme pe medicul Vasile Boici la București, pentru cercetarea descoperirii sale.

BASTONUL DE CIRCULAȚIE

Vineri, 3 noiembrie 1972. Mă aflu în mașina cu numărul 1—B—959, pe autostrada București—Pitești. Nu mai e mult pînă la Pitești. Șoferul mașinii în care sînt se angajează corect în depășirea unei Dacii—1 100, din fața noastră. Brusc, Dacia 1 100 respectivă se angajează ea însăși în depășire, fără să semnalizeze, ne taie calea și — după ce depășește un autovehicol — intră din nou pe banda numărul 1. Ne aflăm pe banda numărul 2 și, cînd ajungem în dreptul Daciei, îi fac semn șoferului de la volanul ei, cu degetele, că ar fi trebuit măcar să semnalizeze, dacă nu chiar să aștepte conform legilor circulației ca mașina noastră, angajată în depășire, să-l depășească. Atunci, ce-mi văd ochii ? Șoferul Daciei 1 100 care comisese un atît de flagrant și de condamnabil act de imprudență, mai comite un act, la fel de periculos dar în alt plan al imprudenței, în plan social : *șoferul îmi arată un baston de circulație alb-roșu.* Adică, să-mi văd de drum, că știe el ce face, și că el se mișcă pe șosea cum vrea. Îi spun șoferului de la Volga în care mă aflu să tragă pe dreapta, ies din mașină și îl opresc pe omul cu bastonul de circulație la îndemînă. Nu știe ce să mai spună, e limpede că a vrut să mă intimideze, dar acum nu se mai gîndește la așa ceva, pentru că nu se așteptă probabil ca discuția să fie continuată, după ce el mi-a arătat, cu o blîndă amenințare bastonul alb-roșu pe care-l posedă. Îmi fac datoria simplă de cetățean din a întreba : *al cui este bastonul de circulație pe care-l arată amenințător pe șoselele țării (iar nu pe șoselele lui personale) șoferul de pe autoturismul Dacia 1 100 cu numărul 6 B—8513 ?*

UN MARE SPORTIV: ION NUNWEILLER

Clubul Dinamo l-a sărbătorit, miercuri, 8 noiembrie, pe Ion Nunweiller, cu prilejul retragerii din activitatea competițională. Într-o atmosferă frumoasă, cu soare parcă teleghidat, ne-am luat rămas bun de la marele sportiv care a purtat ani de-a rîndul tricoul cu numărul trei al echipei naționale. Dintre toate cuvintele, care i-au fost adresate, mi-a plăcut cînd președintele clubului, Valeriu Buzea, *i-a mulțumit* lui Nunweiller, pentru cei 20 de ani de sport, dedicați unui ideal moral și omenesc. E bine să nu uităm să mulțumim acelora care ne-au încîntat. Astfel, Nunweiller a putut ieși din arenă, cu fruntea sus. Și asta ne arată, nu numai cît e el de demn, ci și ce potențial de demnitate avem noi înșine. Și e bine.

Adrian PĂUNESCU

P.S. Din lipsă de spațiu aminăm pentru numărul următor reproducerea promisă a literelor din abecedar.

GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN

PE FIRUL EVENIMENTELOR

WESTERN

de Nicolae LUPU

In lumea filmului continuă să dețină afișul în proporție considerabilă încă epopeea cuceririi vestului Statelor Unite, cu nelipsiții „indieni". Actualitatea politică pare să prefere alte subiecte. Și totuși săptămîna trecută ea ne-a adus un western conform tuturor regulilor artei, iscat desigur nu de disperarea unui regizor exasperat că nu mai are cu ce să-și distreze publicul, deși asta nu înseamnă că nu s-ar simți nevoia unor subiecte mai proaspete față de cele cu care ne-am obișnuit. La început a fost pur și simplu exasperarea unui grup de 400 de indieni din Statele Unite față de faptul că nu reușesc să găsească ascultare pentru doleanțele lor nici măcar la „Biroul pentru afacerile indiene" din cadrul ministerului de interne al S.U.A.

Ei au luat cu asalt clădirea „Biroului pentru afaceri indiene", au spart ușile și geamurile, au aruncat pe culoare toate dosarele găsite și au ridicat baricade la intrare, anunțînd că pînă nu sînt satisfăcute cererile în 20 de puncte nu părăsesc localul. Li s-a dat ordin să evacueze clădirea, în caz contrar urmînd a fi scoși cu forța. Tratativele neajungînd la nici un rezultat, termenul de grație a fost prelungit. Conducătorul indienilor, Russel Means, a declarat ziariștilor : „Nu vrem să mai discutăm cu oameni de mîna a doua care trebuie să dea telefon să întrebe ce să facă ori de cîte ori noi facem o propunere. Vrem să discutăm cu cel care pot lua hotăriri".

Așadar, după ce au făcut praf dosarele „afacerilor indiene" cei patru sute s-au ridicat la luptă împotriva telefoniștilor de carieră din aceste birouri. Reprezentanții ministerului de interne le-au oferit cazare la un centru de binefacere pentru a continua tratativele în liniște dar exponenții mișcării de protest indiene au avertizat că ei consideră drept singur atu, ocuparea clădirii și că de aceea orice încercare de evacuare prin forță sau prin alte mijloace va duce la distrugerea acesteia.

Cu clădire și fără clădire, problemele acestei minorități nu-și vor găsi o rezolvare imediată. Deocamdată, într-o săptămînă destul de agitată cu diverse teme de actualitate, printre care menționăm alegerile prezidențiale din Statele Unite, indienii au reușit să facă o breșă în tăcerea care se cobora asupra soartei lor, să pătrundă în pagina întîia a ziarelor americane.

Ne imaginăm secvența unei versiuni moderne a westernului. Un cetățean american se pregătește să declanșeze mecanismul automat de votare și exact în același moment în localul de vot pătrunde șeriful strigînd : „Vin indienii !". Ceea ce ar urma depinde de imaginația scenaristului. În realitate filmul poate avea happy-end numai dacă Russel Means și ai săi vor putea găsi, în sfîrșit pe cineva care să-i asculte, să-i înțeleagă și să poată face ceva eficient.

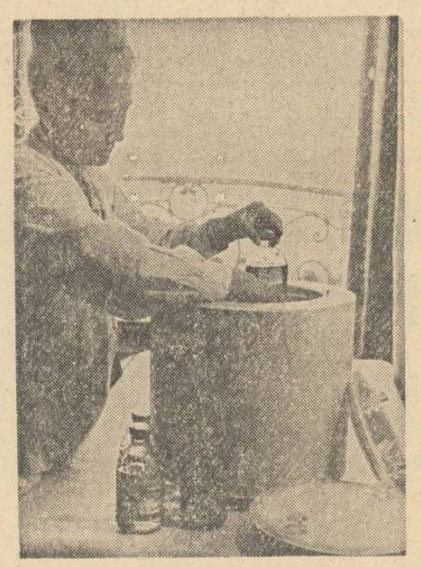

CARMEN GONZALES este una dintre cele mai bogate femei din lume. Locuiește în orașul Mexic în compania a 300 de pisici și a 50 de cîini, cărora intenționează să le lase moștenire marea sa avere !...

Un frigider-termostat, care nu este alimentat electric, a fost realizat la Institutul tehnic de fizică al Academiei de Științe a U.R.S.S. El este destinat transportului de preparate biologice. La baza construcției noului tip de frigider stă principiul termoizolării active. Frigiderul este alcătuit din două camere cilindrice introduse una în cealaltă. Termostatul său — răcit înainte de folosire la temperatura necesară — o menține timp de 20—30 de ore în condițiile temperaturii mediului înconjurător de la minus 27 de grade la plus 20°C. Frigiderul nu cîntărește decît 6 kg.

FIRMA Port Universal din Londra, a fabricat un ștergător de geamuri special, pentru farurile automobilelor. Acesta este alcătuit din trei pensule din nylon, fixate pe o perie, lipită în centrul farului. Acționat de vînt, aparatul se pune automat în funcțiune, cînd mașina atinge viteza de 40 km pe oră. Durata de funcționare 50 000 de kilometri.

DE PRETUTINDENI

LA O STAȚIE de benzină din Bordeaux este atîrnat următorul afiș : „Evitați să fumați aici. Dacă vă gîndiți că viața dv. nu valorează prea mult, nu uitați în schimb că benzina super costă 1.20 franci litrul !"

UN PROCES desfășurat la Atalanta (S.U.A.) a avut un deznodămînt neobișnuit : Emery Brown condamnat la 20 de ani închisoare pentru furt, s-a căsătorit la închisoare imediat după pronunțarea sentinței, cu Marjorie King, care a fost avocata lui în proces !

PREȘEDINTA unei asociații de automobiliste din Los Angeles a cerut autorităților să creeze stații de parcare rezervate numai femeilor. Principalul argument : majoritatea femeilor au mari dificultăți de a manevra mașinile lor în parcaje și din acest motiv sînt supuse observațiilor ironice ale bărbaților, care în ultima instanță, le provoacă complexe.

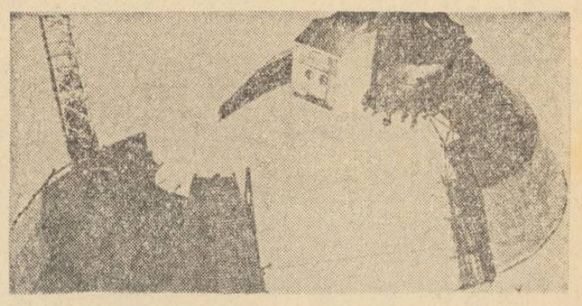

Strania construcție din fotografie nu este decît una dintre cele trei uriașe antene, construite în R.F.G. pentru transmiterea — prin satelit — în toate continentele a imaginilor televizate a Jocurilor Olimpice 72. Actualmente antenele sînt utilizate la comunicările telefonice internaționale — pe baza celor mai noi cuceriri ale tehnicii moderne — și cu ajutorul oferit de sateliții artificiali.

Procurorul Eugene Gold arată ziariștilor unul din dispozitivele folosite pentru spionarea gangsterilor.

CE SE ASCUNDEA ÎN RULOTA „OPPOLA BROS"

- **O lovitură grea pentru mafia newyorkeză**
- **Dezvăluiri senzaționale la o conferință de presă**
- **200 de firme din New York sub controlul gangsterilor**
- **Cum și-a ales colaboratorii procurorul general din Brooklyn**
- **Au fost obținute date importante despre o adevărată industrie a crimei**

„CHILIPIRURI. Părți de automobile". Aceasta este firma unui mare cimitir de mașini de pe 5702 Ave—O din New York, devenit celebru peste noapte în întreaga Americă. În acest depozit de automobile scoase din uz — a anunțat poliția în ziua de 16 octombrie — și-au avut cartierul general conducătorii crimei organizate din New York. În rulota „Oppola Bros" care purta numărul 451—9888, au fost puse la cale numeroase acțiuni de încălcare a legilor, de la traficul de stupefiante și pînă la „deturnarea" camioanelor încărcate cu mărfuri mai valoroase. În aceiași rulotă s-au întîlnit în mai multe rînduri și conducători ai familiilor mafiote, pentru a încerca să aplaneze rivalitățile dintre ei și a delimita sferele de influență... Gangsterii nu au știut că convorbirile lor sînt interceptate și că fiecare persoană care a intrat în ultimele luni în cimitirul de mașini a fost fotografiată și filmată...

ACESTE DEZVĂLUIRI au fost făcute în cadrul unei conferințe de presă-surpriză organizată la sediul poliției din New York, care a anunțat că au fost arestați mai mult de 600 de gangsteri. Principalul vorbitor a fost Eugene Gold, procurorul general al districtului Brooklyn, care a informat ziariștii despre una din cele mai importante acțiuni pe care le-a realizat poliția metropolitană.

...ÎN PRIMĂVARĂ, poliția a reușit să afle că rulota „Oppola" servește drept loc de întîlnire pentru unii gangsteri influenți. Experți ai poliției au instalat aparate electronice de interceptare a convorbirilor telefonice — în rulotă erau în funcțiune trei telefoane —, precum și microfoane ascunse cu care erau înregistrate discuțiile care aveau loc în interior. Într-o școală vecină și-au amenajat un loc de supraveghere, inspectori înarmați cu aparate fotografice și de filmat, cu teleobiective speciale.

ACȚIUNEA a dat rezultate excepționale. În decursul a aproape jumătate an poliția a reușit să alcătuiască o listă impresionantă a celor ce au intrat în „cimitirul de mașini" și care au avut legături cu organizațiile mafiote. Și, ceea ce este cel mai important, au fost identificați nu numai gangsterii — în general cunoscuți și suspectați de autorități — ci și diferiți susținători ai lor. Este vorba de o serie de oameni politici locali, de business-mani folosiți ca oameni de paie pentru a conduce firme ce aparțineau sau erau controlate de Mafia și chiar de polițiști care se aflau în slujba lumii interlope !

DISCUȚIILE PURTATE în rulotă și de la telefoanele ei au fost înregistrate pe nu mai puțin de 540 kilometri de bandă magnetică. Au mai fost luate 54 000 fotografii și au fost imprimate 12 kilometri de peliculă ! Pentru a nu dăuna investigațiilor, procurorul general al Brooklynului nu a vrut să pronunțe numele niciunuia din cei „interceptați". El a arătat însă că informațiile dobîndite sînt extrem de importante și că ele au permis poliției să fie la curent cu acțiuni ale crimei organizate în domeniul traficului cu stupefiante, fabricării de bani falși, traficului de arme, falsului în diferite sfere de activitate, șantajului, furtului de încărcături din camioane, prostituției, furtului de mașini, etc. O adevărată industrie a indeletnicirilor ilicite !

DOVEZILE STRÎNSE de poliție au devenit atît de numeroase și de puternice încît autoritățile au putut lansa mandate de arestare și pune sub arest — chiar în dimineața în care a avut loc conferința de presă amintită — peste 600 de membri ai organizațiilor mafiote, obligați să se prezinte în fața marelui juriu. Între aceștia se numără și o serie de persoane „onorabile" despre care nu se știa că se află în strînse legături cu gangsterii și care se găsesc în posturi de conducere în peste 200 de firme newyorkeze. Separat, au fost convocați în fața marelui juriu aproximativ 100 de polițiști suspectați de a fi întreținut strînse relații cu Mafia. Despre unul din ei se știe că a relatat conducătorilor gangsterilor despre diferite acțiuni ale poliției, inclusiv despre faptul că ar exista — el nu știa unde ! — microfoane ascunse cu care erau spionate discuțiile lor.

ÎN DESFĂȘURAREA ANCHETEI poliția se bizuie, între altele, și pe rivalitățile sîngeroase care există între cele cinci familii mafiote din New York și care au produs anul acesta aproximativ douăzeci de victime. Există posibilitatea ca unora dintre cei arestați să li se asigure imunitate pentru a se obține de la ei noi dezvăluiri cu privire la activitățile mafiote și mărturii care să poată fi folosite la proces împotriva altor gangsteri, pentru a se putea pronunța pedepse grele. După cum au aflat unii ziariști, chiar dacă nu vor putea fi dobîndite asemenea mărturii, dovezile strînse pînă acum tot vor permite condamnarea gangsterilor la cel puțin patru ani închisoare.

ZIARUL „New York Times" povestește un amănunt interesant cu privire la Eugene Gold, noul „incoruptibil", cum mai este denumit. Cînd a fost numit procuror general în 1969, Gold a recurs la o „inovație". El a dat un anunț la mica publicitate a publicației „Law Journal" — citită în cercurile oamenilor legii — anunțînd concurs pentru posturi libere de adjunct al procurorului general. El a preferat să-și aleagă colaboratorii pe această cale, pentru a nu trebui să ceară ca numirea adjuncților să fie făcută de către politicienii din Brooklyn, în rîndurile cărora bănuia că sînt și oameni care lucrează pentru Mafia...

DEZVĂLUIRILE procurorului general și valul de arestări în rîndurile mafioților nu constituie însă decît „vîrful icebergului". Revelațiile senzaționale, au promis conducătorii poliției newyorkeze, abia urmează, pe măsură ce ancheta își urmează cursul...

Din nou despre „Omul zăpezilor"

Oameni de știință pe urmele „arătării ciudate" din Missouri, ale „păsării uriașe" din Virginia și ale „monstrului" din White River

De curînd, o echipă formată din șase oameni de știință americani a pornit într-o expediție de cincisprezece luni în munții sălbateci din răsăritul Nepalului, cu intenția de a elucida o dată pentru totdeauna taina „Omului zăpezilor" din Himalaia. Paralel, se întreprinde o expediție de proporții mai modeste pentru limpezirea misterului „omului zăpezilor" din America, despre care se susține insistent că ar colinda prin munții și pădurile din zona de sud-est a Pacificului. Zeci de locuitori din Missouri au declarat vara trecută că au zărit în pădure o arătare ciudată cu ochi verzi și cîte trei degete la picioare. Pe de altă parte, martori oculari relatează că au văzut în Virginia de vest o pasăre uriașă cu aripi lungi de cel puțin trei metri care zboară cu o viteză uluitoare de 100 kilometri pe oră. Se mai vorbește de o a treia minune în statul Arkansas, unde a fost văzut înotînd în White River un monstru de dimensiuni uriașe.

Oamenii de știință consideră, în majoritatea lor, că toate aceste mărturii nu sînt decît povestiri apocrife. Totuși, în legătură cu „Omul zăpezilor" din America s-a stabilit că un număr de peste 700 de persoane au zărit acest animal neobișnuit sau urmele pașilor lui, pe un teritoriu între California și Alasca. Dr. Robert Krantz, cunoscut antropolog de la Universitatea de Stat din Washington se numără printre acei oameni de știință care cred în posibila existență a „Omului zăpezilor". Studiind urmele, el a ajuns la concluzia că „Omul zăpezilor" poate avea o greutate de 500 kg. „Acest animal sau există cu adevărat, sau urmele lui sînt trucate de un mare expert" — afirmă dr. Krantz.

Dovada cea mai plauzibilă a eventualei existențe a „Omului zăpezilor" o constituie un film realizat acum cinci ani de Roger Paterson în nordul Californiei. După developarea filmului, tehnicienii care l-au studiat au fost de părere că au în fața lor un fals. Cu toate că unii antropologi au fost de altă părere. În orice caz, oamenii de știință care sînt preocupați de această problemă își pun întrebarea de ce pînă în prezent n-a fost descoperit nici un schelet al acestei creaturi. După părerea lor, numai o astfel de descoperire ar putea fi hotărîtoare în dovedirea existenței „Omului zăpezilor" în America.

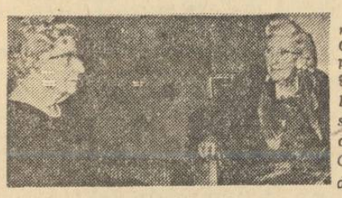

Renumita autoare de romane polițiste Agatha Christie a avut recent un prilej neobișnuit de a se întîlni, în muzeul din Londra al doamnei Tussaud, cu portretul ei de ceară. Adevărata Agatha Christie se află la dreapta

Descoperirea mormîntului lui Brunelleschi

Cupola catedralei din Florența, Santa Maria in Fiore, a fost recent nu numai un punct de atracție pentru turiști, ci și pentru oameni de știință. Mormîntul lui Filippo Brunelleschi a fost descoperit datorită unui studiu temeinic al arhitecturii cupolei. Analizîndu-se structura cupolei cu un instrument electronic și cu ajutorul tehnicii fotografice de măsurătoare, au fost scoase la iveală multe caracteristici necunoscute pînă acum ale renumitului monument. S-a descoperit de pildă că baza octanghiulară ce susține cupola terminată în anul 1436 are o formă neregulată și că axul cupolei nu este complet vertical, ci ușor oblic. S-a descoperit, de asemenea, și mormîntul arhitectului : un sicriu de lemn, folosit pe atunci pentru oamenii săraci...

ÎN APROPIERE de satul polonez Konstantinov, situat în centrul țării, au început, de curînd, lucrările la construcția unei antene destinată difuzării emisiunilor radio. Ea va avea o înălțime de 640 metri și va intra în funcțiune în anul 1974. Atunci, aceasta antenă va fi cea mai înaltă construcție de acest gen din Europa.

INTR-O locuință din Miami poliția a descoperit 300 kg de marijuana. Rețeaua de contrabandiști ar fi avut intenția să introducă în țară 15 tone de stupefiante.

ÎN CADRUL unei expoziții care a avut loc la Köln (RFG) a fost prezentată, pentru prima oară în lume, o bicicletă electrică. Bateria instalată pe bicicletă permite parcurgerea a 40 de kilometri, cu o viteză de 25 km pe oră, după care bateria poate fi din nou încărcată.

„NOII VANDALI" — UN PERICOL PENTRU OPERELE DE ARTĂ

● 3 224 de tablouri, sculpturi, antichități sustrase din Italia în primele opt luni ale anului ● Cele mai greu lovite, colecțiile particulare ● Elveția — placă turnantă a comerțului cu valorile artistice „subtilizate" ● Declarațiile unui anticar din Geneva

FURTUL OPERELOR DE ARTĂ a căpătat în Italia, în ultima vreme, proporții îngrijorătoare : 3 224 de tablouri, sculpturi sau antichități au fost sustrase în primele opt luni ale anului în curs, indică statistici publicate recent la Roma. Făcînd o medie, tezaurul artistic italian a fost vătuvit zilnic de 13 piese de valoare. Un ritm alarmant și nemaiîntîlnit al jafului în istoria acestei țări cu un bogat tezaur artistic.

CELE PESTE 3 200 DE OBIECTE de artă au fost „subtilizate" de către „noii vandali", denumire pe care presa italiană a dat-o hoților de valori artistice, în cursul a 219 operațiuni. Furturile cele mai numeroase au fost săvîrșite în biserici. Urmează în ordine muzeele, șantierele arheologice și colecțiile particulare. Cei mai loviți au fost posesorii de colecții de artă, care, în primele 240 de zile ale lui '72 au fost jefuiți de peste 1 400 de obiecte.

APROAPE ZILNIC, agențiile internaționale de știri și marile cotidiene relatează despre noi furturi de opere de artă ce se produc în Italia. Asistăm de cîtăva vreme, deci, la o recrudescență a acestui fenomen, o adevărată plagă a societății peninsulare. Și aceasta în pofida faptului că asemenea acțiuni au fost în repetate rînduri denunțate de către opinia publică și de către autoritățile italiene și că au fost întreprinse unele măsuri menite să protejeze mai bine patrimoniul istoric și artistic național. În urmă cu cîteva luni, o comisie de specialiști a început să studieze problema modernizării sistemelor de alarmă. În muzeele și bisericile care adăpostesc valori, opere de artă, urmează a fi folosite noi aparate electronice de avertizare, ultrasunetele și chiar laserele. La jaful întreprins de „noii vandali", care amenință serios patrimoniul artistic italian, se adaugă și alte fenomene negative : acțiunea distructivă a naturii, insuficientele acțiuni de întreținere sau de restaurare.

OPERELE DE ARTĂ jefuite din Italia sînt scoase prin contrabandă în afara granițelor. Se consideră că „placa turnantă" a comerțului cu valorile artistice sustrase din Italia se află în Elveția. După cum relata de curînd corespondentul din Berna al ziarului „Tribune de Geneve", serviciile elveține ale Departamentului federal de justiție și de poliție cunosc acest lucru. Că opere de artă provenind din Italia sau chiar și din alte țări, trec prin Elveția, unde sînt oferite spre cumpărare amatorilor de frumos. Problema a fost discutată cu autoritățile italiene. Peninsularii și-au manifestat întotdeauna dorința ca obiectele furate și care fac parte din patrimoniul național să fie restituite. Acest lucru, însă, nu este ușor de realizat. Cel care obține astfel de piese în urma unor licitații, este protejat de codul civil elvețian.

POLIȚIA ITALIANĂ și Biroul central elvețian al Interpolului conlucrează strîns, transmițîndu-și informații cu regularitate. Dar rareori comorile artistice sînt recuperate, cînd au fost scoase peste granițe. Se pare că un mare număr de obiecte de artă strecurate în Elveția, în ciuda unui control vamal riguros, iau apoi drumul către America de Sud. Solicitat să-și spună părerea despre acțiunile „noilor vandali" italieni, un anticar din Geneva avea să dea unele explicații interesante. Desigur, releva el, în toate timpurile au avut loc furturi de opere de artă, dar în prezent asistăm la o recrudescență a acestui fenomen. Obiectele subtilizate din Italia și transferate în Elveția nu rămîn mult timp aci. Este vorba mai ales despre un tranzit. Recuperarea lor se întîmplă extrem de rar. Se vorbește că aceste picturi, sculpturi și antichități sînt trimise în America de Sud. Ajunse pe acest continent, ele dispar pentru totdeauna în pivnițele marilor colecționari. „Noii vandali", a spus în încheiere anticarul, „fac parte dintr-o bandă internațională ce lucrează în întregime nepedepsită, pentru că este finanțată de maniaci foarte bogați".

Întîmplări adevărate

NORMAL ȘI TOTUȘI... ANORMAL !..

Un cetățean din orășelul italian Borgo San Dalmazzo prezintă anomalii fizice extraordinare, fiind cunoscut nu numai în țara sa și nu numai de personalul medical.

În orășelul Borgo San Dalmazzo, trăiește un om cunoscut nu numai în Italia, ci în întreaga lume. Ce anume l-a făcut cunoscut, în mod special, în cercurile medicale ? Bartolomeo Bergese prezintă anomalii fizice extraordinare : toate organele sale interne sînt așezate invers, adică inima în dreapta, ficatul, pancreasul etc. în stînga, inclusiv intestinele care respectă însă poziția normală.

Acest caz, denumit în medicină „situs inversus" se numără printre puținele cunoscute astăzi în lume. Mai există la Miami (S.U.A.) Wesley Jones, fost mecanic în aviație, care prezintă aceleași însușiri caracteristice.

Bartolomeo Bergese, în prezent în vîrstă de 53 de ani, este de profesie mecanic. De mic copil știa că inima lui este în dreapta, dar nimeni din numeroasa sa familie (11 frați) și nici părinții săi care locuiau într-o mică comună lipsită de personal medical, n-au dat prea mare atenție acestui fapt.

Cu totul altfel au decurs lucrurile cînd Bergese s-a prezentat să recruteze. Medicii care l-au examinat au rămas stupefiați constatînd așezarea inversă a organelor interne. Acest fapt nu i-a împiedicat însă să-l declare apt pentru serviciul militar.

Majoritatea celor cu care vine în contact nu pregetă să-i adreseze aceeași întrebare : Această situație nu-i provoacă vreo dificultate ? Nu se simte „altfel" decît ceilalți oameni ? Evident, Bergese are același răspuns : nu ! El este de altfel un om normal dezvoltat, sănătos și permanent într-o bună dispoziție. Faptul că este ținta curiozității oamenilor, nu-l deranjează.

Bartolomeo Bergese

Bergese este mereu chemat de către diferiți specialiști care-l examinează în mod minuțios. Acum cîțiva ani, el a suferit o intervenție la un rinichi, ceea ce pentru chirurgul respectiv care cunoștea situația, a însemnat o mare dificultate. După operație, acesta i-a mărturisit că o arteră legată de rinichiul respectiv era așezată altfel decît în mod obișnuit, ceea ce nu făcea decît să confirme precizările anterioare.

După ce s-a eliberat din armată, Bergese s-a căsătorit. El are astăzi o fată în vîrstă de 24 de ani, măritată și o nepoată, Stefania de 4 ani. Poate că mulți erau înclinați să creadă că fiica sau nepoata sa vor moșteni cumva însușirile anatomice ale lui Bergese. Ele sînt însă „normale"...

AVENTURA ÎNCĂRCĂTURII RADIOACTIVE

● S-a furat o furgonetă ce transporta substanțe radioactive ● Un oraș în alertă ● Copiii se joacă cu... coletul periculos

„S-a furat o furgonetă de culoare verde, marca Fiat-1100, cu numărul MI-D 71435. Cei ce semnalează prezența ei, sînt rugați să anunțe imediat poliția. Nu încercați să urcați în mașină, dacă o găsiți abandonată ; transportă o încărcătură radioactivă".

Din momentul în care postul de radio local din Milano a difuzat acest apel, locuitorii orașului au trăit cîteva ore de suspense. Pe strada fiecăruia putea fi abandonat autovehicolul, existînd pericolul de contaminare radioactivă, dacă autorii furtului ar fi căutat să afle ce se găsește în pachetele din mașină.

Cum se întîmplase, de fapt, acest furt puțin obișnuit ? Mașina transporta încărcătura de la Centrul atomic de la Amersham, din Marea Britanie, pentru spitalele și institutele de cercetări milaneze. După ce livrase cantitățile necesare la alte unități, conducătorul furgonetei a oprit în fața unui institut, coborînd și părăsind cabina pentru a lua contact cu cei ce trebuiau să primească flacoanele cu substanță radioactivă. Dar, întorcîndu-se, n-a mai găsit mașina. Singura informație pe care a putut s-o obțină a fost cea de la un trecător ocazional care afirma că a văzut un tînăr urcîndu-se la volan și pornind mașina. Imediat, conducerea institutului a alarmat poliția, pompierii, medicul șef al provinciei. A fost difuzat apelul prin radio.

La ieșirile din oraș, ca și în diferite puncte ale acestuia, au fost fixate posturi de control. Acestea, ca și brigăzile mobile, au fost înzestrate cu contoare Geiger, pentru a se putea descoperi eventualii autori ai furtului care ar fi urmărit să părăsească orașul cu altă mașină, dar cu prețioasa și, totodată, periculoasa încărcătură a furgonetei.

Deși fiecare colet era prevăzut cu dispozitive speciale de protecție, exista, însă, pericolul contaminării în cazul că autorii furtului, nemulțumiți de „pradă", ar fi scos flacoanele respective din cutii. Inscripțiile de pe ambalaj avertizau în acest sens, dar erau scrise în limba engleză... Pentru evitarea consecințelor, declara procurorul Gianmarco Lincioni, singura speranță este ca autorii furtului să asculte radio-ul sau să citească ziarele, înainte de a avea timpul să-și satisfacă curiozitatea.

Cercetările au durat toată seara și toată noaptea. În cele din urmă, furgoneta a fost găsită a doua zi pe un teren de la marginea orașului. Dar, din mașină lipseau un colet cu substanță radioactivă și contorul Geiger. După investigații efectuate pe străzile din jur, un copil a declarat că, împreună cu mai mulți prieteni din vecini, au găsit mașina abandonată, în primele ore ale dimineții. Ușa era deschisă. Contorul nu l-au văzut — probabil, au conchis anchetatorii, autorii furtului au găsit că este singurul obiect ce „merită atenție" — însă au luat un colet, vrînd să se joace cu el. Li s-a părut suspect, văzînd inscripția de pe el și l-au aruncat în apa unui riulet ce curge prin apropiere.

Au urmat alte căutări. În cele din urmă, pachetul, dus de apă, a fost găsit. Măsurătorile minuțioase efectuate ulterior au indicat că nici copiii, nici zona înconjurătoare locului unde a fost găsită mașina nu semnalează efecte ale radiațiilor. Astfel se încheie curioasa aventură a încărcăturii radioactive.

(S-a întîmplat la 26 și 27 octombrie 1972).

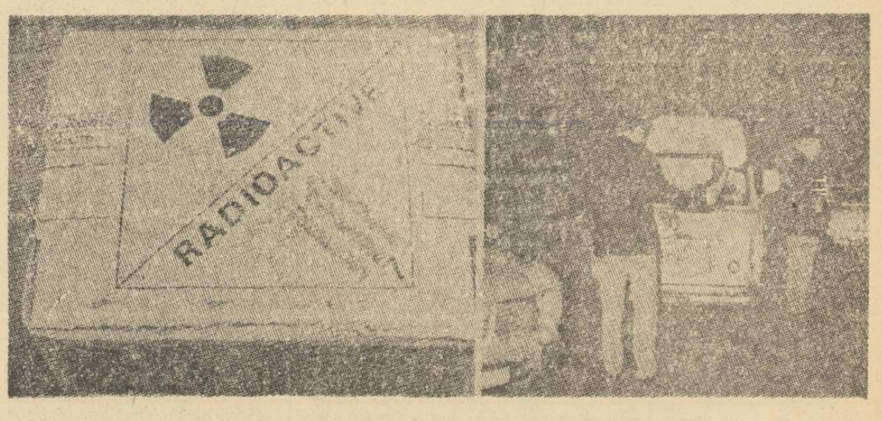

Unul din coletele cu substanțe radioactive furate la Milano (stînga). La unul din posturile de control, în timpul neobișnuitei aventuri (dreapta).

SPIRALE

POETE (II)

de Eugen BARBU

Smaranda Jelescu cu *Coloana dorică* apărută la *Editura Eminescu* ne reamintește o prezență discretă, lipsită de discrepanțe, o hărnicie mai rar semnalată. Ea nu face gaură în cer cu acest volum, dar nici nu poate fi contestată. Sigur că scrie uneori ca la magazinele literare ale altor vremuri : *„O, să ascultăm, iubite / Clavecinul ; / Fă plecăciune / Lacrimile surid / Elegante“*, dar asta supără mai puțin decît deja spusele : *„Ce frumos vă șade în viață / Făcînd piruete adînci / În jurul sufletului meu !“* sau *„Căci seara nu o liniștise nimeni / Căderea încet ideile pierdute* (vers foarte frumos) / *Tu risipeai alături crisalide / Și goală, rece, fără transhumanțe / Mă oboseau aripile valide“*. Cum improprietatea materializărilor absurde din *„Strîmbe rotunde / Nesomnuri“* jignește privirea. Cu puțină răbdare însă putem să ne dăm seama că Smaranda Jelescu nu e o torționară a urechilor și a fanteziilor, ea compune numai inabil, inegal. Iată aceste frumoase compuneri din „Cinci ipostaze ale sufletului marin“ : *„Să nu uit nimic / Să-ngreuiez retina memoriei / E singura mea chezășie / Dovada / Să ți-o aduc, să pot să-mi strig obîrșia / Cu trufia condotierilor / Să învei limba aceasta aspră / Blestemată de Frumusețe... / Apoi cînd soarele cade-n noiembrie / Și vara pleacă parcă pentru totdeauna / În sine se trage, străină și rece, marea / E semnul ciclic și știut. Orașul / Își aprinde frenetic luminile / Stăpînit de beton, de nichel, de asfalt / E ora cînd prin baruri marinarii / Încremenesc cu ochii goi, orbiți / De dureroase vedenii / Depărtatele lor rădăcini / Vedenii cu portocali și cactuși poate / Sau cu ceață / Cu frigul altui vechi familiar beton / E ora cînd ne amuțește trupul / Și ne pîndește, dur, singurătatea / Noaptea mirosul calelor alunecă-n oraș / Și năvălesc în vis petrolul, grîul / Sudoarea omenească / De parcă ar exploda în aer, hămesite / Toate hambarele lumii / Să nu uit nimic / Să încălzesc retina memoriei / Pînă la roșu. E singura mea chezășie / Abrupte, înspre țărm, sînt citeva străduțe / Totdeauna pustii / Acolo e locul meu de rămas bun / Departe casa, freamătul cetății / Departe pîcla ce ascunde, stinsă marea* (superb) / *Aici imi lepăd orele streine / Pietrele vechi îmi primesc / Tăcerea de toamnă / Și jalea-despărțirii / Și spaima / De iubirea care va veni / Și speranța“*. Mă opresc aici pentru că finalul poemului e ratat. Sigur că încă de la acest exemplu care vrea să ilustreze sensibilitatea poetei este vădită și o discursivitate de care nu s-a lepădat încă, un descriptivism manifest, dar poezia *sună*, are un ecou frumos undeva, în contrast cu fragmente din alte poeme, nefinisate : *„Bilbiie nopțile acestea păcloase / Cuvinte duioase / Săltărețe / Ginduri liniștitoare / Grosolane și false ca vorba duios“* care sdroncăne ca o căruță grea pe pietre, strofă urmată de o alta surprinzător de plină de acurațețe : *„Am deschis larg fereastra spre noapte / Ponderabila, recea, exacta / E timp de visare / E timpul curat / Am o glastră de flori vișinii / Un suflet timid, exaltat / Mincinos și frumos“* (Insomnie).

Iată în alt poem un început de tot banal : *„Sîntem flămînzi de soare / Sîntem înalți și supli / Ciopliți de armonia ritmică a mării / Sîntem frumoși. De unde / Să știm a recunoaște uriciunea ? / Și visători sîntem cu visul smuls / Din țipătul cel alb de pescăruș / Iar cerul pur ne-a-mpătimit de zbor / De unde dar să știm mersul tîrît / Și spaima mică, lingava pedeapsă ? / O, nu știm să ne-apărăm de-aceste / Ne trebuie furtuni adevărate / De ce trebuie să știm ticăloșia ?“*, urmate de două versuri fără cusur : *„Sînt toată numai o eșarfă de iubire / Și-un hohot de speranță sînt, prelung“*, după care se cade iar în banalitate, inexplicabil ! *„Iubite, nu. eu nu știu să mă apăr / De chinul tău și de mînciuna ta / Sînt toată braț întins și suflet / Prietene, de ce trebuie să cred / Că rece și sperjur, tu m-ai trădat ? / Cinstitul val să mă-izbească-n față / Da, știu să lupt, să fiu erou visez / Dar aspra lovitură pe la spate / Mă-nvinge. Cad, mă frîng / Un țipăt sînt* (vezi Labiș) / *Eu nu știu să mă apăr / Și tuturor mi-ncredințez suflarea / Primește-o ; caldă, limpede, întreagă / Mereu învinsă și mereu sperînd“*. De unde se vede că nu ajunge etica pentru a face un vers bun. Ceea ce am citat nu rămîne decît un deziderat intim, dar aripa poeziei străbate cu aceiași bătaie și Raiul și Infernul, ea se lasă prăjită și de flacăra rugului pe care arde păcătosul și de rumoarea roză a zorilor, încît moralizarea în poezie e nevenită, ba chiar primejdioasă. În „Somnul“, aceiași inegalitate în care pîlpîie versuri excelente : *„Semnul criptic al tăcerii / Somnul tău / Pustiind aerul de molecule vii / Acolo, în somnul tău / Se petrec dansurile stranii / Ale nefiirii / Acolo, gura mea albind de așteptare / Nu mai știe sărutul / Dacă aș mișca încet / Brațul drept pe care adormi / Ninsoarea ar intra în camera stinsă / Ți-ar desena respirația / Și te-ai trezi liniștit / Fără să mă aperi / Și fără să te miri / Că iarna crește-n casă / Înflorind pînă sub sărut / Acoperindu-ne ochii și părul / Și gîndurile vii și gîndurile moarte / Și cea mai mare dragoste / Întîmplată în lume“*, unde *„Acolo, gura mea albind de-așteptare / Nu mai știe sărutul“* sau *„ninsoarea ar intra în camera stinsă / Ți-ar desena respirația“* sînt cu totul perfecte și de altitudine poetică, cum finalul mi se pare de o mare tensiune.

Mai putem cita fără niciun risc și alte lucruri ale Smarandei Jelescu. Iată un catren din „Acum peste lume“ : *„Acum peste lume-am rămas numai eu să te cînt / Acum, învelit în acele culori nesperate / În mijlocul lor, în inima lor te împlint / Inventat și frumos și încet și aproape“*, cum poemul „Iarna“, mi se pare în întregime frumos : *„Mult alb mi-ar trebui să nu văd / Căzute, stelele mai ard / În pacea cîmpului cel mort de două zile / Pe care paseri îl bocesc în taină / Mult alb Un giulgiu nupțial de frig / Pămînt și paseri, stele arzătoare / Doar astfel aș purcede-n cînt înalt / Prohod păgîn și fără înviere“*, unde disperarea poetei este de tot exasperată și versurile nasc o acută stare de spaimă care învăluie totul, devorant. Finalul „Ochilor“ este, de asemenea, frumos : *„Și părul să-mi ningă încet la pămînt / În jurul ființei rămasă / Ca un ax al durerii la mijloc / Căzînd înapoi dintr-o mare iubire / Pînă-n adîncuri sfîșiați de suflet / Ar, trebui, despuiați de tăcere / Să ne lăsăm în cintecul morții / Să nu ne vadă ceilalți ochii orbi“*.

Cu aceste dovezi atestate, poeta merită să fie urmărită încă.

— De ce veniți întotdeauna cu foarte mult timp înainte de ora cînd începe spectacolul ?

— Pentru că asta îmi face mare plăcere.

— Pentru un actor este deajuns să-l respecte pe spectator, sau trebuie să-l și iubească ?

— Respectul este necesar în toate împrejurările în care oamenii intră în relații. Fără respect, toate celelalte cad. Numai respectînd, întîi, un om, îl poți iubi după aceea.

— Cînd jucați cu mai multă dăruire : atunci cînd personajul interpretat îl revoltă pe spectator, îl destinde sau îl emoționează ?

— Dăruirea actorului, cum să vă spun .. e în funcție de mulți factori : text, partener, public... Joc cu dăruire cînd cei puțin acești factori se întîlnesc și, bineînțeles, cînd sînt sănătoasă. E adevărat, că de-a lungul anilor de cînd fac această meserie, a trebuit să învăț să dăruiesc, uneori și fără text și fără partener. Trebuie să înveți să te dărui, chiar și fără condiții. Meseria de actor este, prin ea însăși, una care-ți cere dăruire.

— Ce părere aveți de actorul de structură romantică ?

— Romantismul capătă forme noi de manifestare. Ar fi mare păcat să nu existe, cînd avem atîta nevoie de el.

— Considerați că dramaturgii români contemporani vă sînt datori cu ceva ?

— Da. Pentru că, în general, în afară de un singur dramaturg — Aurel Baranga — care scrie pentru un actor, ceilalți n-o fac și socotesc că fac rău.

— Acceptînd premiza după care a scrie pentru actori ar cîștiga trei — dramaturg, actor, teatru — ce i s-ar cere scriitorului ca să poată face asta ?

— În primul rînd, atașament față de actori și de teatru. Ceea ce, consider, ar fi primul lucru cu care ar trebui să începă pentru a fi dramaturg. De obicei, dramaturgii se iubesc foarte mult pe ei și uită tot restul din care se face spectacolul. Nu ați văzut roluri salvate de actori, sau chiar dramaturgi „făcuți“ de actori ?

— Sînt întrebări la care trebuie să vă răspund eu ?

— Nu. Le-am pus pentru cei care ar trebui și, sper că vor citi aceste rînduri, să cunoască nu numai ce scriu ei.

— Dv. faceți parte dintre actorii înconjurați de public cu multă simpatie. Cum credeți că ați reușit ?

— Cred că atunci cînd faci un lucru în modul cel mai cinstit și cu dăruire nu ți se poate răspunde altfel. Dacă totuși ți se răspunde altfel, atunci este anormal.

— Vi s-a întîmplat să jucați un rol fără să-l trăiți intens ?

— Mi s-a întîmplat să joc roluri care nu mi-au plăcut. Dar de trăit, am trăit orice rol. Altfel nu se poate. Dar asemenea roluri îmi fac atîta rău fizic cît și o boală grea.

— Credeți că experiența și maturitatea îl scutesc pe actor de emoțiile unui nou spectacol?

— Întrebarea mi se pare puțin nefirească. Pentru că actul teatral este un act viu și de fiecare dată altfel. Dacă nu ai emoții înseamnă că ești mort. Eu nu vreau să spun ce fac alții. Acesta e interviul meu și spun ceea ce gîndesc, ceea ce fac.

— Ce reprezintă pentru dv. pierderea, dispariția unui mare actor ?

— E ca și cum aș pierde ceva din mine. Ceva ce nu mai poate fi pus la loc.

— Care sînt, pentru dv., ca slujitor al scenei, marile probleme ? Și, considerați că ați rezolvat vreuna din ele ?

— Nu se poate spune niciodată că ai rezolvat ceva definitiv. As dori să spun că actorii trebuie să fie foarte atenți cu viața lor. Pentru că tot ceea ce joacă le apare, la un moment dat, în gesturi, în expresie, în priviri. Trebuie să fie atenți unde se duc, ce fac, ce cultivă și cum se cultivă.. Uneori te întrebi de ce un actor are o voce vulgară. Ai să constați că asta e pentru că gîndește vulgar, trăiește vulgar.

— Se spune că avem mai mulți actori mari decît actrițe mari.

— Nu sînt de acord cu această părere. E o treabă de... recensămînt. Și, refuz ideea.

— În ce constă noblețea meseriei de actor ?

— Și în recunoașterea celorlalți actori valoroși.

— Care sînt condițiile fericirii, pe care — să zicem — le-ați rosti cu bucurie prin gura unui personaj ?

— Eu cred că fericirea este numai o noțiune. Dar este o noțiune de vîrf. Eu cunosc numai cîteva trepte spre, dar pînă la ea n-am ajuns. Este atît de atotcuprinzătoare această noțiune, încît nu îndrăznesc să spun că i-am cuprins întregul sens. Sau, probabil că nu am ajuns nici la înțelepciunea de a considera că a privi răsăritul soarelui este o fericire.

— Care sînt treptele, spre fericire, pe care le cunoașteți ?

— Sînteți cam indiscret. De fapt, tot interviul este o indiscreție.

— ..pe care mi-ați acceptat-o.

— E adevărat.

— Ultima indiscreție : care este cea mai mare dorință pe care-o vreți împlinită ?

— Mai mult respect în relațiile dintre oameni, dintre actor și spectator. Mai mult respect față de munca cuiva, față de aspirațiile cuiva. N-aș vrea să mă izolez niciodată. Pentru că sînt un om sociabil.

Vasile POPESCU

ACTORII SE MĂRTURISESC

Liliana Tomescu: „ACTUL TEATRAL ESTE UN ACT VIU ȘI DE FIECARE DATĂ ALTFEL“

Lea Massari interpretează rolul principal din noul film „Cursa iepurelui peste cîmpuri“, o ecranizare semnată de René Clement după romanul omonim de Sébastian Japrisot, scocotit o fermecătoare aventură cu personaje pitorești.

DUPĂ PIESA dramaturgului clasic armean Gabriel Sundukian, „Hatabala“, s-a realizat de curînd un film cu același titlu în regia lui Iuri Erzinkian, o satiră de moravuri a cărei acțiune se desfășoară la începutul secolului nostru.

În seria acțiunilor „Saturn“, din care spectatorii noștri au putut vedea de-acum două filme, s-a realizat cel de al treilea intitulat „Luptă după victorie“ în reg a lui Vilen Azarov, avîndu-i ca protagoniști pe Mihail Volkov și Liudmila Maksakova (în imagine).

DESPRE FILMUL „CEAȚA“

cu regizorul Vladimir Popescu Doreanu

— Despre ce este vorba în filmul dv. ?

— De o celulă de partid din ilegalitate în sînul căreia se află un trădător.

— Deci, mai mult un film psihologic decît un film de acțiune.

— Și nici psihologic, în fond, ci de tensiune interioară. Filmul „Ceața“, dat fiind contextul în care se petrece existența trădătorului, urmărește o suită de insuccese în cadrul luptei eroilor pentru victoria finală. Urmărim în film și un sistem de organizare a muncii ilegale despre care nu s-a mai discutat pînă acum, organizare care limita căderile celor care făceau parte din conducerea activului de partid.

— Scenariul aparține...

— ...lui Alexandru Șiperco

— O ecranizare ?

— Nu, nu. Este rodul unei munci comune a scriitorului Șiperco și a mea.

— Ce se petrece, de fapt, în film ?

— Există o bănuială că o anume persoană ar fi trădător, și această bănuială se referă cînd la unul, cînd la celălalt din membrii grupului. Se dovedește însă că încrederea față de om este cea care rezolvă situațiile oricît de grele, oricît de crunte.

— Acțiunea se petrece...

— ...în timpul războiului. Viața comuniștilor va fi privită din interior. Vom vedea pe acești oameni care, prin specificul muncii, erau despărțiți de familie ani de zile, fără o viață personală. De fapt, vreau să schimb chiar titlul filmului

— În ?

— „Oameni fără identitate“ părîndu-mi-se mai adevărat decît „Ceața“. Eroii noștri sînt oameni care se cunosc de ani de zile, întreprind acțiuni comune dar nici unul nu cunoaște adevărata identitate a celuilalt. Numele lor sînt fictive. Identitățile sînt false. Unii se iubesc fără să cunoască numele adevărat al celuilalt ; fiecare trăiește avînd reflexe și atitudini sub alt chip, cu identitatea altui personaj decît el însuși. De altfel, există și o frază a personajului „profesorul“ interpretat de Toma Dimitriu : „de fapt, nu ne cunoaștem adevăratele nume, te sacrifici pentru mine, mă aperi, te jertfești pentru o cauză, dar numele noastre, noi ca oameni sîntem necunoscuți“.

— Și cine mai sînt interpreții care trebuie să treacă probele acestor dificile personaje ?

— Emmerich Schäffer, Adela Mărculescu, Vladimir Găitan, Maria Rotaru, Mircea Anghelescu.

— Căutîndu-vă pentru interviu, de fiecare dată, am aflat că filmați noaptea. De ce numai noaptea ?

— Pentru că eroii mei ieșeau rar la lumina zilei, cînd Bucureștiul era în continuu sub razii. Acțiunea lor se desfășura în întunericul nopții.

— Se descoperă în final trădătorul ?

— Da.

— Filmul se bazează pe fapte reale ?

— Nu e vorba de un singur fapt real, cazuri similare au fost destule ; nu cazul în speță e real, ci este mai mult o cumulare de situații adevărate.

— Ce-și propune filmul ?

— De-a scoate în lumină jertfa comuniștilor, a ilegaliștilor care au dus lupta pînă la sacrificiul de sine. În perioada războiului, ei erau executați fără drept de apel și au suportat o teroare de neconceput. Pentru acești oameni ce-și dăruiau viața, Republica era un mare vis. Mulți dintre cei cărora le închinăm filmul n-au ajuns să trăiască zilele fericite ale Republicii.

— Colaboratori ?

— Un colaborator principal este Theo Partisch, regizorul secund, Apoi Costache Ciubotaru, operatorul șef, Constantin Simionescu, semnatarul decorurilor și compozitorul George Grigoriu.

Florica ICHIM

MICA ENCICLOPEDIE

Geografia necunoscută

de L. SĂRĂȚEANU

Nici un petec de pe această planetă n-a rămas necunoscut, spun plini de convingere majoritatea oamenilor din zilele noastre, beneficiari nevinovați ai curajului și frămîntărilor, setei de a ști și dramelor trăite cîndva de vikingi sau de echipajele lui Magellan, ale lui Columb sau Marco Polo. Fără a fi prea convins că afirmația este valabilă chiar pînă la ultimul „petec“. în ciuda milenarelor eforturi depuse de om ca și a uriașelor mijloace tehnice de care dispune civilizația contemporană, voi spune că, în orice caz, cei mai mulți dintre noi nu cunoaștem exact nici conținutul acestei discipline ce studiază epiderma bulgărelui de glod zburător pe care sîntem pasageri involuntari.

Geografia, acest nume la auzul căruia ne înspăimîntam în școală, care a intrat în vocabularul nostru uzual, nu este de fapt clar definită pentru omul obișnuit. Un savant francez pe nume Etienne Juillard, notează într-un studiu apărut la Paris în 1967 : „Fiind o încercare de a explica starea actuală a organizării spațiului la suprafața globului, geografia în-a devenit o disciplină științifică decît acum mai puțin de o sută de ani; și chiar în zilele noastre, natura ei exactă nu este, în general, cunoscută de către marele public“. *Faptul nu trebuie să ne supere și nici să ne umilească de vreme ce însuși „Institutul Geografic Național“ din Franța cade în confuzie — așa cum arată același Juillard, — atunci cînd își intitulează oficial corpul de specialiști cartografi „ingineri geografi“. Or, cartografia, știință prețioasă, are toate calitățile minus pe aceia de a se confunda cu geografia. Exemple de confuzii (între climatologie și geografie, între botanică și geografie, între geologie și geografie etc.) s-ar putea cita numeroase. Mai interesant mi se pare pentru această rubrică, însă, să reproduc niște opinii autorizate în legătură cu ce este geografia și nu cu ce nu este. Căutînd aceste păreri autorizate, am descoperit mai întîi că geografii nu se deosebesc prea mult de slujitorii altor discipline în sensul că nu se mulțumesc doar să se critice între ei, ci își și critică și inaintașii începînd chiar cu bătrînul Herodot (veacul al V-lea i.e.n.) căruia i se aduce vina de a fi furnizat doar niște descrieri de călătorie care oricît ar fi fost de interesante sînt departe de a fi... geografii. Nici Strabon, care a lărgit la nivelul lumii romane descrierile lui Herodot cu 600 de ani mai tîrziu, nu scapă de aceeași critică. Mai mult noroc are Eratostene (veacul al III-lea i.e.n.) căruia i se găsește meritul de a fi introdus în sprijinul geografiei matematica și cartografia. Despre o geografie în sensul modern al cuvîntului, spun specialiștii, nu se poate vorbi însă decît începînd cu secolul al XIX-lea cînd doi germani, Alexander von Humboldt și Karl Ritter, au reflectat asupra corelației dintre fenomenele climatice, botanice și geologice și mai ales asupra esențialei corelații dintre om și sol. Întemeietorul școlii geografice franceze, pe nume Vidal de La Blanche, a adus, pare-se, o contribuție substanțială reliefînd rolul omului în ceea ce el a numit „amenajarea naturii“, studiind interdependența dintre factorii naturali și factorii umani și arătînd că acești factori sînt în echilibru instabil datorită neîncetatului progres al factorului uman. Geografia ieșea astfel din faza ei statică, obligîndu-și slujitorul să examineze pe baza principiului interacțiunii fenomenelor, ansambluri ale solului. Alături de „geografia umană“ geografia fizică, sistematizînd cunoașterea globală a părții superioare a Pămîntului, începea și ea să țină seama de procesele evolutive. Unul dintre exponenții francezi ai geografiei fizice, Emmanuel de Martonne, rămîne un nume prețios pentru noi. Într-adevăr, teza sa de doctorat la Sorbona era consacrată geografiei fizice a României, țară în care savantul găsise — relativ apropiate unele de altele — toate formele de relief.*

În veacul nostru, geografia pune tot mai mult accentul pe rolul factorului om și în consecință pe rolul factorului economic. Noile discipline — ecologia, demografia, amenajarea teritoriului etc. — interesează de bună seamă pe sociolog, pe biolog, pe economist, pe statistician etc., dar nu-l mai lasă rece pe geograf, ci, dimpotrivă, îl convinge că viitorul disciplinei lui — care rămîne coerentă și cu personalitate distinctă — este legat mai ales de studiul interrelațiilor spațiale și că geograful poate contribui simțitor la progresul societății în care trăiește.

O nouă formație vocal-instrumentală : „Perpetuum mobile“. Ea reunește muzicieni care au mai colaborat cu ocazia unor turnee în străinătate și beneficiază de aportul autorilor Ion Cristinoiu și Mihai Dumbravă. Calitățile muzicale ale membrilor permit abordarea unui repertoriu foarte divers : muzică de dans, prelucrări de muzică clasică pe jazz (Bach, Chopin, Liszt), café-concert. „Perpetuum mobile“ este grupul acompaniator al emisiunii T. V. „Steaua fără nume“ și a realizat o serie de înregistrări la radio : piesele „Mai, mai“ de L. Profeta și „Speranțele“ de I. Cristinoiu.

Componența sa: Ion Cristinoiu (baterie) ; Mihai Dumbravă (ghitară-bas, solist vocal) ; Bebe Prisada (saxofon, flaut) ; Mihai Viziru (ghitară — solo, fagot) ; Marian Ionescu (pian, orgă, oboi). Colaboratori : Peter Wertheimer — saxofon ; Iuliu Merca — ghitară, solist vocal ; Doru Danciu — baterie.

O nouă vedetă : Daniele Delorme. La 30 de ani de la debut, la 20 de ani de la apogeul carierei regizorii și publicul au redescoperit-o ca vedetă. Ultimul film, „Absențe repetate“, e socotit un mare succes în special pentru interpretă, drept care Andre Delvaux și Jacques Barratier au distribuit-o în rolurile principale din filmele pe care le turnează.

PRIN TEMATICA sa, filmul bulgar „Micul tigru“, debut în lung metraj al regizoarei Mariana Evstatieva, se adresează copiilor, dar totodată atrage atenția și spectatorilor de toate virstele prin modul în care scenaristul Vasil Akiov abordează problemele contemporane. Filmul urmărește, de fapt, stările sufletești prin care trece un băiețel poreclit „micul tigru“.

FRANÇOIS TRUFFAUT *turnează un nou film :* „Noaptea americană“, *în distribuția căruia se numără cunoscuți actori ca Jean Pierre Léaud, Jean Pierre Aumont, Valentina Cortese, Alexandra Stewart și debutanta Dani, cunoscută cîntăreață.*

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 12 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 8,15 Gimnastica pentru toți. 8,30 Cravatele roșii. 10,00 Viața satului. 11,10 Mari muzicieni la București. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Emisiune în limba maghiară. 14,00 Fotbal : Dinamo București—C. S. M. Reșița. 15,45 Autograf. 16,05 „Feeria“. 16,20 Spiritul de sacrificiu — noțiune abstractă și fapt concret (II) 17,15 Desene animate. 17,25 În vizită la Studioul de Radio Cluj. 17,45 Mărturisiri lirice 18,00 Muzică ușoară. 18,10 „Pierduți în spațiu“. 19,00 Lugojul de ieri și de azi. 19,25 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Județul Galați. 20,20 Comori sucevene. 20,40 Filmul „Cursa de 100 de km“. 21,55 Spectacol în alb și negru. 22,30 Telejurnal : Duminica sportivă.

PROGRAMUL II : 12,30 Muzică ușoară. 12,45 Aventuri în epoca de piatră. 13,10 Debut într-un balet celebru. 13,20 Evocare Edith Piaf. 13,40 Primul rol — Marcel Anghelescu. 13,50 Profil muzical. 14,00 Fabule. 14,05 Betty Boop. 14,10 Soprana Georgeta Popa Stoleru. 14,20 Mozaic de 16 mm. 14,35 Formația George Carabulea. 14,45 Moment folcloric. 20,00 Eroi îndrăgiți de copii : PETI. 20,25 „Sînge vienez“ — operetă de Johann Strauss. 21,25 Reportaj bucurestean. 21,30 Seară de romanțe. 21,55 Telex tehnico-științific. 22,10 Mannix.

LUNI 13 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 17,30 Curs de limba franceză. 18,00 Căminul la... Satu Mare. 18,40 Scena. 19,00 Săptămîna în imagini. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Avanpremieră. 20,05 Reflector. 20,20 Prim plan : Iulian Cazacu. 20,50 Elizabeth R. 21,35 Floarea din grădină. 22,30 24 de ore. 22,45 Contraste în lumea capitalului.

PROGRAMUL II : 20,00—22,50 Seară pentru tineret.

MARȚI 14 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telex. 9,05 Teleșcoală. 10,00 Curs de limba engleză. 10,30 Căminul 11,10 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret“. 11,55 Bunicuța. 12,45 Telejurnal. 17,30 Curs de limba rusă. 18,00 De la meșteșugari la arta plastică 18,20 Pe un picior de plai. 18,35 Steaua polară. 19,00 Caleidoscop cultural-artistic. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Avanpremieră. 20,05 Județul Gorj. 20,25 „John Gabriel Borkman“ de H. Ibsen. 22,30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20,00 Telecinemateca pentru tineret : „Triumful lui Tarzan“. 21,30 Muzică populară. 21,40 Viața economică a Capitalei. 22,00 Prin expoziții. 22,15 Emisiune de divertisment

MIERCURI 15 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telex. 9,05 Leipzigul-orașul lui Bach și al lui Goethe ; La țărmul Nevei. 9,25 Prietenii lui Așchiuță. 10,00 Curs de limba franceză. 10,30 Județul Galați. 10,50 Filmul „Triumful lui Tarzan“. 12,20 Prim-plan. 12,45 Telejurnal. 16,30 Fotbal : Steaua — F. C. Argeș. 18,15 Civilizația spirituală a socialismului. 18,35 Festivalul toamnei — Buzău'72. 19,00 Timp și anotimp în agricultură. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Avanpremieră. 20,10 În umbra legii. 20,30 Filmul „Sora Carrie“. 22,00 Muzică populară. 22,10 Teleglob : Același Neapole de Octavian Paler. 22,30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20,00 O viață pentru o idee :Robert Mayer (II). 20,25 România în lume. 20,55 Agenda. 21,05 Portativ'72 — revista muzicii ușoare. 21,50 Cărți și idei. 22,10 Elizabeth R.

JOI 16 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telex. 9,05 România în lume. 9,35 O viață pentru o idee : Robert Mayer (I). 10,00 Curs de limba rusă. 10,30 Micii meșteri mari. 10,50 Teleobiectiv. 11,10 Filmul „Sora Carrie“. 12,45 Telejurnal. 16,00 Teleșcoală. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,30 La volan. 18,50 Revista literară TV. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Județul Harghita. 20,20 La Porțile dorului. 21,05 Aventuri în epoca de piatră. 21,30 Tinerii despre ei înșiși. 22,15 Interpretul săptămînii : Ana Petria. 22,30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17,30 Agenda. 17,40 Telerama. 18,10 „Pierduți în spațiu“. 19,00 Muzică distractivă. 19,30 Telejurnal. 20,00 Concert simfonic. 21,00 Desen animat. 21,10 Bucureștiul necunoscut. 21,35 Teatru scurt : „Farsa lui Pathelin“.

VINERI 17 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telex. 9,05 Teleenciclopedia. 9,50 Muzică populară. 10,00 Curs de limba germană. 10,30 Județul Gorj. 10,50 Revista literară TV. 11,20 Teatru scurt : „Farsa lui Pathelin“. 11,55 Desene animate. 12,05 Același Neapole. 12,25 Muzică ușoară. 12,45 Telejurnal. 16,00 Teleșcoala. 17,30 Curs de limba engleză. 18,00 Atenție la... neatenție ! 18,40 Oameni și fapte. 18,50 1971-1975. Peste 1 000 000 de noi locuri de muncă. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Filmul „Dimineților unui băiat cuminte“. 21,55 Universitatea TV. 22,35 24 de ore. 22,45 Din țările socialiste.

PROGRAMUL II : 20,00 „Delfinul Flipper“. 20,25 Biblioteca pentru toți. 21,10 Evocări : P. P. Negulescu. 21,30 Capodopere ale muzicii universale. 22,15 Stadion.

SÎMBĂTĂ 18 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 9,00. Telex 9,05 Vetre folclorice. 9,25 A fost odată ca niciodată... 9,55 De vorbă cu gospodinele. 10,10 Universitatea TV. 10,50 Selecțiuni din emisiunea „Portativ'72“. 11,05 Județul Harghita. 11,25 Capodopere ale muzicii universale. 12,10 Biblioteca pentru toți. 12,55 Telejurnal. 16,30 Emisiune în limba germană. 18,15 Ritm, tinerețe, dans. 18,55 Medalion Ion Neculce. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Avanpremieră. 20,10 Teleenciclopedia. 20,55 Mannix. 21,45 Bună seara, Corina. Emisiune muzicală cu Corina Chiriac. 22,30 Telejurnal. 22,40 Baschet feminin : I.E.F.S.—Spartakus Anvers. 23,10 Romanțe și cîntece de petrecere.

PROGRAMUL II : 16,30 Agenda. 16,40 Muzică populară. 17,10 Cuba muncitoare : Piran — perla Istriei. 17,30 Miniaturi pianistice. 18,00 Filmul „Fructele miniei“.

CLEPSIDRA

Peisaje chineze (III)

CU FORȚE PROPRII

de Constantin VIȘAN

De pe vastul bulevard central pe care se află Tian-An-Men (Poarta Păcii Cerești) am intrat pe una din arterele comerciale ale Pekinului. Magazinele arată altfel decît cele europene. Mărfurile nu sînt etalate în vitrine în primul rînd ci în interior. Vînzătorii sînt deosebit de amabili. Cetățeanul poate să-și facă tîrguielile pînă la miezul nopții, în toate zilele săptămînii. Multe magazine au program continuu. Abundența și varietatea mărfurilor sînt evidente.

Străbatem acum o stradă mai lăturalnică, plină de copii. Multe activități casnice se execută în plină stradă, ca-n orașele italiene. Mașinile noastre sînt întîmpinate cu un viu interes. Aplauzele copiilor, mai cu seamă, ne dau senzația că sîntem așteptați. Singurii nedumeriți sîntem noi. Ni s-a spus că mergem la o întreprindere industrială. La Fabrica nr. 1 de piese pentru tranzistori. Nici o clădire din acest cartier nu are însă aspect de fabrică. Este de fapt și ideea care ne va fi demonstrată, Iată însă că am ajuns. Gazdele ne așteaptă la poartă. Dacă nu s-ar recomanda, am crede că ne invită acasă, la un ceai tradițional. Ceaiul, de altfel, e pregătit în niște elegante cești de porțelan. Peste frunzele verzi se toarnă dintr-un mare termos apă fierbinte și parfumul, care ne-a devenit de-acum familiar, ne îmbie să nu mai întîrziem ceremonia oricărei vizite într-o casă ori într-o instituție chineză. Răspunzînd cu promptitudine nedumeririi noastre, gazdele ne pun în temă cu preocupările lor, ne conduc prin secții. Așadar, în aceste căsuțe, în aceste ateliere deloc arătoase se află vestita Fabrică nr. 1 din Pekin. Privim aparatele de înaltă precizie proiectate și realizate de aceste femei în salopete albastre, de aceste gospodine care cu o perseverență și o încredere demne de invidiat și-au însușit secretele unei meserii dificile.

În 1956, aici se mai produceau cîntare cu braț de lemn, ne informează președintele Comitetului revoluționar al fabricii. Vechile instrumente de măsurat, aflate într-un fel de muzeu al întreprinderii, atestă saltul de la o producție meșteșugărească rudimentară la tehnica modernă, de mare finețe a matricelor pentru tranzistori. Majoritatea lucrătoarelor erau analfabete. Una singură avea 8 clase. Dotarea tehnică, și ea la fel de înapoiată : 2 strunguri vechi și o mașină de forjat. Partidul Comunist le-a învățat să renunțe la credințele oarbe, să se bazeze pe forțele proprii, să învețe să nu se înspăimînte de greutăți. Aveau brațe puternice. Și dorința de a lucra. Au cerut ajutorul specialiștilor. Unele dintre ele au mers la Politehnică. A fost foarte greu. „Nu știam cum să citesc desenele, ne mărturisește șefa de secție Li-Hua. Le așezam de-a-ndoaselea. Dar nu m-am lăsat. Citeam pînă m-apuca durerea de cap. Luam antinevralgice și învățam mai departe“.

Acum fabrica are laborator propriu de cercetare. Inițiativa creatoare este o stare firească a muncii în această întreprindere ca pretutindeni în China. Inițiativa și încrederea în propriile forțe. Tenacitatea și colectivismul. Slujirea cu abnegație a interesului general. Și nemulțumirea creatoare, dorința de perfecționare, de autodepășire. Toate piesele realizate în această întreprindere au o înaltă tehnicitate. Pînă în 1965 se importau pe valută forte la prețuri costisitoare. În prezent se desfășoară aici bătălia pentru miniaturizare, pentru scăderea prețului de cost, pentru obținerea unor performanțe tehnice superioare. Totul cu forțe proprii. Prin autoutilare. Cu mijloace de o simplitate uimitoare. Dar așa cum am mai spus cu o mare tenacitate...

NEUROLOGIE

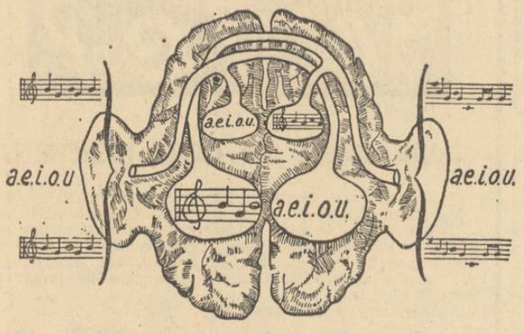

De ce auzim mai bine muzica din partea stîngă?

Descoperiri recente ale unor cercetători australieni arată că înțelegem mai bine ceea ce vedem în dreapta noastră și auzim mai bine sunetele din stînga.

Mergînd pe stradă, și întîlnind pe cineva care trece prin stînga dv., îl recunoașteți mai ușor decît dacă ar fi trecut prin dreapta dv ?

Recunoașteți respectiva persoană, v-ați putea aminti numele ei mai repede, dacă ea a trecut prin stînga dv., decît dacă ar fi trecut prin dreapta ?

Ca automobilist, ați opta pentru circulația mașinilor pe partea dreaptă a străzii sau o preferați pe partea stîngă ?

Semnalizatoarele la mașină le-ați pune în dreapta sau în stînga ?

La telefon, vă auziți mai bine interlocutorul, punînd receptorul lipit de urechea dreaptă sau de cea stîngă ?

La concerte, preferați locurile din partea dreaptă sau din partea stîngă a sălii ?

Care este capitala Noii Zeelande ?

Răspunzînd la aceste întrebări, veți putea înțelege mai ușor unele descoperiri recente, rezultate ale unor cercetări asupra citorva aspecte privind funcționarea creierului, a celor două emisfere. Este ceea ce ne promite Alexandr Dorozynki într-un comentariu apărut în revista „Science et Vie", comentariu din care ne-am propus să extragem cîteva pasaje.

Experiențele cele mai recente și poate cele mai interesante în domeniul neurologiei, pentru că ele se referă la normal și nu la patologic, pun în evidență acea subtilă relație între emisfera stîngă și cea dreaptă a creierului, rezultat al unei lungi evoluții care a permis o eficacitate maximă. John Bradshaw, Gina Geffen și Norman Nettleton, psihologi la Universitatea din Monash — Australia au arătat că ochiul uman este o excepție la regula generală. El are o situație specială. În general există o încrucișare a tuturor fibrelor nervoase între jumătatea corpului și jumătatea opusă a creierului : piciorul drept, emisfera stîngă ș.a.m.d. Nervul optic al ochiului nu transmite toate impulsurile pe care le primește emisferii stîngi, nici cel drept, emisferii din dreapta. Simplificînd, rezultatul este desigur că ceea ce se vede la stînga este perceput în emisfera dreaptă și invers, — sau pentru că există o încrucișare în centru, — și se obține un efect într-adevăr „stereo-viziual" regăsind, datorită acestei complexe încrucișări de fibre nervoase, raportul stînga-dreapta și dreapta-stînga care există în restul corpului. Dar e aici o particularitate care oferă posibilitatea unei experiențe interesante: de a „arăta" un obiect la una sau alta din emisfere. Una dintre primele experiențe ale australienilor urmărea să confirme predominanța emisferii stîngi ca emisfera „verbală". Spațiul nu ne permite să vorbim pe larg de experiențele făcute. Ne vom referi la rezultate. Răspunsul la întrebările puse la început vor fi ca atare:

1. Da, impresia este mult mai rapidă dacă persoana trece prin stînga. ; 2. Nu. Identificarea persoanei va fi mai rapidă dacă o vedeți la dreapta dv., pentru că influxul nervos va trece direct la emisfera cerebrală stîngă, cea „verbală" deci, unde este „înscris" numele respectivei persoane; 3. La dreapta. Australienii observă că, urmare a asimetriei creierului, sîntem mai „siguri" în urmărirea circulației din partea stîngă mai mult decît din cea dreaptă. Reacția este mai rapidă la mișcarea mașinilor venind din sensul contrar. 4. La stînga. Luminița semnalizatoare este mai repede percepută de emisfera dreaptă, în timp ce indicatoarele cu litere sau cifre sînt mai mult de domeniul stîngii cerebrale.

Să ne referim acum la auz. Conexiunile nervoase între ureche și creier par mai complexe chiar decît cele ale ochiului. Fibrele nervoase provenind de la doi nervi auditivi se încrucișează în parte „pe drum" înainte de a ajunge la lobii temporali, dar nu e cu putință, ca în cazul ochiului, să spui că acea parte sau cealaltă a cîmpului auditiv se adresează mai mult unei emisfere decît celeilalte. În urma unor recente experiențe făcute în Canada, pare totuși că există o preferință spre emisfera opusă poziției urechii. Doreen Kimura și Brenda Milner din Moutreal au arătat că dacă două mesaje sînt difuzate simultan, unul către fiecare ureche, mesajul verbal este recunoscut mai ușor dacă este trimis către urechea dreaptă, mesajul muzical — către urechea stîngă. Un muzician este tulburat dacă aude cu o întîrziere de a cincea parte dintr-o secundă, transmisia amplificată a melodiei pe care o cîntă la pian. Australienii au mers mai departe în experiențele lor față de rezultatele canadienilor. Răspunsul la întrebările puse ar fi : în sala de concert, se preferă la dreapta, mai ales dacă acustica sălii nu este perfectă. Se ameliorează percepția muzicală, favorizînd urechea stîngă. În cazul unui discurs, însă, se preferă stînga. Întrebarea cu capitala Noii Zeelande (este Wellington) urmărește altceva. Ca să vă amintiți, în ce parte vă îndreptați privirea ? Este o experiență pe care o puteți face în cercul dv. de prieteni și care ar putea confirma rezultatele publicate în revistă de dr. Marcel Kinsbourne, neurolog de la centrul medical al Universității Duke din Carolina de Nord. Experiența făcută pe 40 de studenți încearcă să determine dacă localizarea procesului mintal ar putea fi detectată prin mișcarea involuntară a ochilor în direcția cîmpului vizual corespunzînd emisferii respective. S-a observat, de pildă, că întrebările de ordin verbal provocau o mișcare a ochilor spre dreapta, cele de ordin spațial, spre stînga, iar cele numerice, nici o preferință! (E posibil că acestea pot fi interpretate fie verbal, fie spațial). Iată dar cele două emisfere care colaborează, fiecare superspecializat, capabile să se adapteze, să ușureze una sarcina celeilalte, și la nevoie, să preia pe cont propriu, ceea ce „cealaltă" nu mai poate face. Ce se întîmplă dacă cele două creiere sînt separate ? Dr. Michael Gazzaniga (Universitatea din New-York) scrie: „am strîns probe timp de zece ani care demonstrează că, făcînd o secțiune mediană unitatea comună normală, conștientă, este întreruptă, lăsînd pacientului două creiere care coexistă ca două entități complet conștiente, ca doi frați siamezi care sînt totuși două persoane complet distincte". Dar intrăm aici într-o altă sferă de probleme, nu mai puțin pasionante, de dezvoltare a posibilităților încă puțin cunoscute, încă puțin exploatate ale extraordinarului creier uman.

CHIMIE

MARILE ZĂCĂMINTE DE AUR SE NUMESC „INTELIGENȚĂ TEHNICĂ"

Cîteva idei care demonstrează că e practic posibil să se folosească cu mare rentabilitate ceea ce părea pînă acum nerentabil și deci, neinteresant. Sînt rezultatele recente ale unor proiectanți ai IPROCHIM-ului.

Într-un institut de proiectare pentru industria chimică — la IPROCHIM — un inginer îmi vorbește de cîteva noi procedee de lucru. Au fost imaginate, apoi ideea a prins contur în proiect, iar cînd au fost aplicate efectiv, chiar după primul an au adus economii de zeci de milioane de lei. Mi-am spus însă o clipă : sînt invenții, sigur valoroase, sigur știu, prin ingeniozitatea lor au impresionat juriii exigente, smulgîndu-le aprecieri trecute în diplomele medaliilor de aur, da, dar vor interesa pe cititorii noștri, pe cei mai mulți dintre ei ? Își vor recunoaște pasiunile lor în pasiunea autorilor de invenții ? Vor afla senzaționalul „ascuns" în acele titluri criptice, în acele cuvinte luate parcă dintr-un limbaj necunoscut multora ? Mă gîndeam la cuvintele unui savant scrise în urmă cu 25 de ani. Îi atrăgea atenția, cu amară ironie unui prieten, tînăr și plin de entuziasm : „Ține minte, lumea primește cu plăcere tot ce e nou — cu condiția să nu se deosebească de ceea ce a fost pînă atunci". Situația s-a schimbat însă într-atît încît astăzi, nimeni, nici o țară nu poate concura pe piața mondială fără a prezenta o „inovare" în produse sau în metode. Dar condiția noului nu mai este „să se deosebească de ceea ce a fost pînă atunci", ci, deosebindu-se, să fie „mai bun" decît ceea ce există deja și mai ieftin. Nimeni nu-și mai permite să piardă timp, bani sau materiale. E mai bun, e mai comod, e util, creînd o nouă necesitate ? etc. sînt întrebările la „admiterea" și cu speranța de succes pe mai departe, în planul confruntărilor internaționale. Dar pe piața internă ? Efortul noului, inteligența tehnică care „știe să scoată bani și din piatră seacă" cum se spune, spiritul gospodăresc de a nu lăsa să se piardă, ci de a aduna într-o cîștig toate acestea, se măsoară cu încă o dimensiune. Umană, socială.

Calculul unui cîștig — eficiența economică și economie — făcut pe un șantier sau într-o uzină oarecare sînt milioanele și milioanele de lei care revin bugetului țării, deci tuturor și fiecăruia. E forța de a urca cu o treaptă, două, trei ș.a.m.d. nivelul de trai. De aici, pornind, descifrăm în cele mai greu descifrabile titluri tehnice, un interes, aș spune, personal. Curiozitatea se trezește. Și va fi pe deplin recompensată. **Două invenții — medalia de vermeil la cel de al XVIII-lea Salon internațional al invențiilor de la Bruxelles — au însumat economii, realizate de construcția primelor două instalații, de 124 milioane de lei. Este vorba de procedeul și instalația pentru obținerea stirenului de înaltă puritate și de instalația de suprafracționare pentru separarea stirenului de etil-benzen în prezența xilenului.** În colectivul de creație-proiectare se numără ingineri de la IPROCHIM (ing. Mihail Polihroniade, ing. Mihai Stănciulescu și ing. Constantin Drăgoi) și de la Institutul Petrochim, Ploiești. E poate suficient să mai adăugăm că prin aceste instalații s-a creat de fapt o întreagă subramură a chimiei în țara noastră. Ne referim la fabricarea uneia dintre cele mai importante mase plastice — polistirenul. Interesul industriei pentru masele plastice este ușor de explicat ; ușurința de a le pune în lucru, gama practic nelimitată de folosință, plasticitatea lor etc., etc.

O invenție care a primit în acest an marea medalie de aur la expoziția internațională de la Viena are ca titlu : procedeu și instalație de purificare a acetonei. A fost realizată la Berzești și după primul an de aplicare, economia adusă se cifrează la un milion două sute de mii de lei. Ceea ce atrage atenția și constituie de altfel originalitatea ideii este că se obține o acetonă de calitate foarte înaltă printr-o instalație foarte simplă. (autorii : ing. Victor Iacob, ing. C-tin Drăgoi și ing. M. Stănciulescu de la IPROCHIM, ing. Alfons Polihroniade, G.I.P. Borzești). **O altă invenție : procedeu și instalație pentru purificarea anilinei brute, a adus economii de 37 de milioane.** Colectivul inginerului Nicolae Barbu a primit Ordinul Muncii pentru importanța acestui produs — foarte necesar industriei — și pentru a fi creat prima instalație de acest gen din țară. Una dintre multele invenții ale colectivului ing. Aurel Teodoru — **un utilaj simplu de construit și exploatat : Reactor continuu pentru fabricarea clorurei de calciu, a adus o economie de 15 milioane de lei.**

Îmi amintesc că un străin remarca, în cadrul unei reuniuni internaționale la noi în țară, că România este foarte bogată. Este foarte bogată pentru că, spunea el, românii „au știut să-și aleagă" ca țară locul cel mai dăruit de natură. Nimic nu-i lipsește ca să fie minunat pentru cel ce iubește marea, pentru cel ce iubește muntele, pentru cel îndrăgostit de culorile cîmpiei sau pentru cel ce admiră neașteptatele orizonturi peste dealuri. Și e țara — a adăugat — care are oamenii cărora nimic nu le lipsește ca să fie minunați pentru cei ce iubesc inteligența.

Și dacă îmi amintesc acele cuvinte e pentru că azi vorbim de inteligență. De inteligența tehnică. Am, bineînțeles, un exemplu, unul între multe, la îndemînă. O idee. O invenție. Se numește **„procedeu de alchilarea benzenului cu olefine inferioare diluate".** Este ideea care a demonstrat că e practic posibil să se folosească cu mare rentabilitate — ceea ce părea nerentabil și deci, neinteresant. O materie primă extrem de ieftină : gazele sărace. Procedeul permite obținerea unor alchili benzeni de înaltă puritate — așadar un produs prețios. Autorii, ing. Constantin Drăgoi și ing. M. Stănciulescu, în colaborare cu un colectiv de cercetare au obținut medalia de aur la cel de al 20-lea salon internațional de la Bruxelles. **Este un procedeu pe baza căruia se vor putea construi instalații industriale dintre cele mai rentabile.**

Catinca MUSCAN

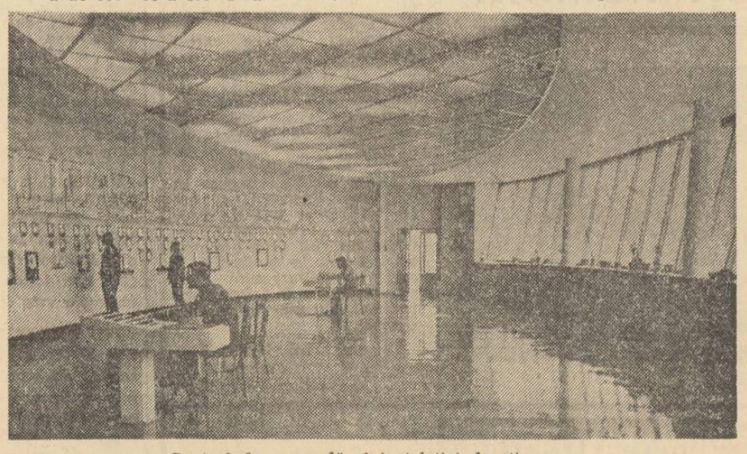

Centrul de comandă al instalației de stiren

În imagine sistemul VLP Philips : Un disc cu 45 000 de imagini avînd 1500 turații pe minut (analizat cu un „ac" de lumină)

UN DISC „MICROSILLON" CU IMAGINE

Un procedeu nou care riscă, spun specialiștii, să tulbure piața audio-vizualului. El va permite oricui să aibă acasă orice program de televiziune pe care ar dori să-l revadă cînd și de cîte ori vrea. Un disc de format „33 de turații" va putea conține toate tablourile Muzeului Luvru, de pildă, sau unele competiții de la Jocurile Olimpice, sau orice imagine din actualitatea științifică. Pentru a „citi" acest microsillon (pus la punct de firma Philips) care durează 45 de minute și se numește VLP („video long playing"), este nevoie firește de un pick-up conectat la televizor. „Amprentele" sînt în trei dimensiuni, care se măsoară în microni și zecimi de microni. Procedeul permite să se urmărească, după voie, imagine cu imagine, în „relanti" sau repede Se deduce clar că microsillon-ul nu folosește doar destinderii, vacanțelor, ci e util educației, culturii, științei și chiar instruirii sportivilor. Banda magnetică a fost abandonată, microsillon-ul este mai ieftin, și încă un avantaj, orice contact direct cu discul este suprimat. Procedeul a fost prezentat presei europene la sfîrșitul lui august în laboratoarele de cercetare de la Eindhoven, în Olanda.

OPTIMISM ÎN TERAPIA ANTICANCEROASĂ

Se cunosc remisiuni spectaculare în cancer. Acele vindecări care par să țină de miracol. Oamenii de știință însă nu cred în miracole și știu că nu există efect fără cauză, iar unele „ceaiuri" sau „prafuri" prezentate de vindecătorii de ocazie s-au dovedit la analize și în experiențe în cel mai bun caz anodine. Fără efect. Atunci ? Căutîndu-se acel „medic" excelent care face „minunea" s-a aflat a fi... interferonul. E în organismul nostru. E un inhibitor de virus produs de celulă ca răspuns al unei infecții virale. Anul trecut, un virolog sovietic, prof. A. Smorodintsev din Leningrad a obținut rezultate remarcabile stimulînd acțiunea interferonului la mamă pentru a obține o protecție antivirală la făt. Evident, este vorba de experimente pe animale. Dr. Thomas Schafer și colaboratorii săi de la serviciul de virologie din laboratoarele farmaceutice Shering (New Jersey), a demonstrat, în experiențe pe șoareci, eficacitatea administrării interferonului pe cale bucală. Mortalitatea șoarecilor astfel tratați — după inocularea unui virus — se reduce cu 35 %.

Interferonul devine una dintre marile speranțe în terapeutica anti-canceroasă. Sute și sute de cercetători din lume (și din țara noastră) încearcă să producă interferoni specifici purificați care ar putea să devină, într-o oarecare măsură ,vaccini anti-virali. Și se cunosc cîteva virusuri ale cancerului a cărui extindere este cel puțin incetinită de către interferoni. Unele succese, deocamdată sporadice, încă limitate și la nivelul experimentelor de laborator — au fost obținute prin injecții cu interferoni. Este un drum deschis speranței. Și apare, într-adevăr, ca fiind calea de viitor a farmacologiei (a se citi, implicit : în terapeutică), crearea de medicamente eficiente din ceea ce oferă chiar organismul uman. Și nu ne putem opri să nu ne gîndim la teoria — o farmacologie mai biologică — susținută de un savant român, dr. Laurențiu Chiosa.

FIZICĂ

CELEBRUL B.C.S. ȘI TRANSPORTUL ELECTRICITĂȚII

O teorie fundamentală cu nenumărate posibilități aplicative : supraconductibilitatea. Pentru a fi explicat fenomenul, deschizînd calea cercetărilor cu un direct profit practic, li s-a conferit autorilor Premiul Nobel de fizică al anului.

Copiii noștri se vor mira poate, peste un deceniu sau două, auzind cîtă energie electrică se pierdea la transportul ei, cînd, prin cabluri supraconductoare nu sînt pierderi și este cu atît mai simplu și mai ieftin ! Aceasta constituie de altfel una dintre nenumăratele aplicații ale unui fenomen descoperit încă din 1911. Omnes a fost cel care, studiind mercurul a observat că la temperaturi extrem de joase — aproape de zero absolut — mercurul se comporta ciudat. Nici o rezistență nu se mai opunea curentului electric ce-l traversa. De ce ? Ce se întîmpla de fapt ? Explicația nu a putut fi dată decît după mai bine de patruzeci de ani și așa cum spunea J.L. Lavallard într-un comentariu apărut în ziarul „Le Monde", doar folosindu-se toate subtilitățile mecanicii cuantice. Teoria formulată de trei savanți americani este atît de celebră printre specialiști încît este pomenită doar prin inițialele lor : B.C.S. O celebritate confirmată de conferirea Premiului Nobel pentru fizică 1972. B.C.S. sînt profesorul John Bardeen, 64 de ani, prof. Leon N. Cooper, 42 de ani — ambii de la Universitatea Illinois și prof. John Robert Schrieffer, 41 de ani, de la Universitatea din Pennsylvania, Philadelphia. Numele prof. Bardeen este unanim cunoscut datorită unei alte invenții epocale. El este unul dintre părinții tranzistorului. Împreună cu William Shockley și Walter H. Brattain a primit Premiul Nobel pentru fizică al anului 1956. Și în aceasta avem încă un fapt cu totul ieșit din comun. De două ori laureat al Premiului Nobel pentru aceeași disciplină. Pînă acum doar două mari personalități au primit un al doilea Premiu Nobel dar în domenii diferite : Marie Curie, o dată pentru fizică (cu Pierre Curie) și o dată singură, pentru chimie ; Linus Pauling, o dată pentru chimie și a doua oară pentru pace. Dar să revenim la conductibilitate. Conductibilitatea electrică — cităm — este asigurată prin mișcarea electronilor. Dar foarte rar se întîmplă ca un electron să parcurgă mai mult de un centimetru fără să fie oprit. Șocul electronilor se traduce printr-o pierdere de energie, deci prin degajare de căldură. Efectul Joule. Provine din aceea că curentul întîlnește o anume rezistență la trecerea lui. Supraconductibilitatea, dimpotrivă, permite electronilor să se deplaseze în sînul materiei fără pierderi de energie.

Explicației date fenomenului de cei trei savanți, azi laureați, i s-a adăugat în domeniul microcosmosului, o altă teorie dată de savanții sovietici Lev Davidovici Landau (premiul Nobel în 1962 pentru teoria sa asupra magnetismului) și Abrikosov. Ei au demonstrat existența unui fenomen care permite cîmpului magnetic să traverseze un supraconductor — ceea ce în teoria clasică era... interzis. Supraconductorii, din cauza lipsei totale de rezistență de care am amintit, au caracteristici fantastice. Un curent electric care îi traversează va dura la nesfîrșit.

Faptul că această problemă a atras atenția și aprecierea juriului de la Stockholm ne obligă să înțelegem nu numai importanța științifică „în sine" ci și o direcție de viitor. Se deschid aici fantastice posibilități de aplicare. Și este ceea ce ne interesează în deosebi. În toate marile laboratoare ale lumii se caută cu frenezie noi elemente care să aibă caracteristici supraconductoare, la temperaturi mai puțin joase, eliminîndu-se dificultățile și cheltuielile pe care cele cunoscute pînă acum le prezintă. Nu este lipsit de semnificație că cercetătorii români — de la Institutul de Fizică București — își înscriu eforturi în această direcție de viitor. Și ne este plăcut să reamintim în acest sens fie măcar un nume, pe cel al dr. ing. Eugen Cruceanu, care a semnat și recent (în vara anului 1971) o lucrare în colaborare cu alți doi savanți — din S.U.A. și R.F.G. — privind obținerea unor noi compuși, cercetați din punct de vedere al proprietăților supraconductoare.

VIITORUL CĂRBUNELUI

Pentru a astîmpăra foamea de energie a lumii, în viitor, soluția este : energia nucleară. Dar și combustibilii fosili mai au un cuvînt de spus, în completare. Se poate folosi mai rațional „bătrînul" cărbune, printr-o cale deturnată,și anume, prin gazeificarea subterană a zăcămintelor. În loc să se recupereze mecanic, trebuie să se facă foraje pînă la filonul de cărbune, provocînd explozii pentru a-l disloca. Aceasta ar permite să i se dea foc după ce i se va insufla aer. Injectînd apoi apă, se obține hidrogen, monoxid de carbon și metan. Conform experiențelor de laborator s-ar putea recupera 85% din energia conținută în cărbune și să se recupereze astfel zăcămintele sărace, interzicîndu-se exploatarea clasică. Gazul curat astfel produs ar avea o contribuție energetică deloc neglijabilă. Această teorie a fost susținută recent de una dintre celebrităților fizicii atomice, adversarul lui Oppenheimer, și cel care este cunoscut ca părintele superbombei cu hidrogen — dr. Edward Teller. Lucrează astăzi la „Lawrence Livermore Laboratory" de la Universitatea din California. Pentru el, energetica societății industriale în viitorul apropiat se bazează în principal pe energia fisiunii uraniului. Și iarăși a ținut să precizeze importanța tehnologiei : „O civilizație care renunță la tehnologie este o civilizație în agonie".

TERRA INVADATĂ DE MONȘTRI?...

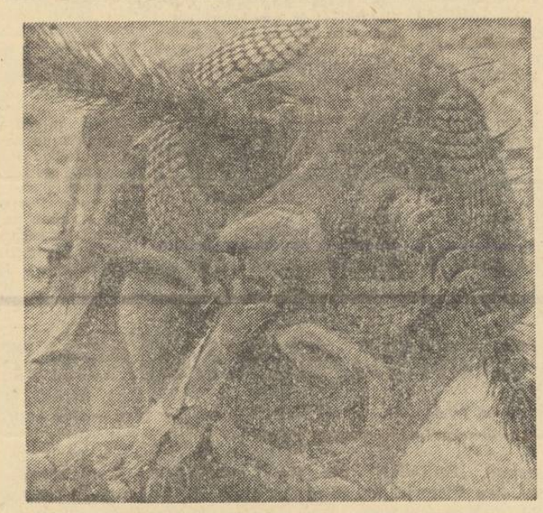

Priviți bine această făptură care pare născută dintr-un coșmar. Înainte de a depune ouăle, femelele trebuie să se sature cu sînge de mamifer. Înfricoșătcare întîlnire nu-i așa? Autorii de literatură fantastică nu i-ar imagina mai hidoși într-o „lume" ostilă de pe vreo planetă îndepărtată. Dar uneori chiar dv îi primiți, sigur fără plăcere, în casă. E capul unei muște. O specie : „simulie", în realitate nu are decît șase milimetri (cu aproximație, în funcție de specie). E mărită aici de 412 ori. Mușcătura acestor muște e dureroasă și poate fi deosebit de periculoasă. Sînt specii în America Centrală care vehiculează o filarie ce provoacă surditatea și chiar orbirea. Larvele lor se găsesc în apele curgătoare, repezi și oxigenate, încît folosirea insecticidelor este dificilă. Iar migrația laponilor este motivată de nevoia de a scăpa de o specie de musculiță — simulies.

Priviți-l. Seamănă cu un cocos ridicol, dar care, la dimensiuni mai mari nu te mai face să rizi. Dimpotrivă. E capul unui purice mărit de 206 ori. Fiecare specie din cele 1200 cunoscute azi în lume, are o gazdă a lui, „aleasă" printre păsări sau mamifere. De notat că adulții au nevoie de sînge ca să se hrănească!

Sînt fotografii realizate la microscopul electronic „S tereoscan" și care pun în evidență armele subtile și „de înaltă tehnicitate" ale insectelor. Sînt arme specializate pentru detectare și atac (apucare, înțepare, pompare etc.)

MICILE NEATENȚII ÎN FOLOSIREA APARATELOR ELECTRICE... ȘI URMĂRILE LOR

Un calcul sumar din care reiese că o hidrocentrală de 10 000 Kw își consacră activitatea pentru acoperirea neglijențelor în consumul energiei electrice

Ritmul exploziv în care aparatele electrice își găsesc loc în jurul nostru datorită multiplelor soluții oferite de industria modernă pentru a răspunde necesităților cotidiene, datorită creșterii standardului de viață, constituie o sursă de satisfacții și optimism pentru omul degrevat astfel de servituțiile procedeelor vechi, dar accentuiază responsabilitatea pentru gospodărirea rațională a electricității. Într-adevăr, o curbă a cererii de energie este asociată acestui ritm; instalarea de noi capacități avansează inevitabil, mai lent; menținerea echilibrului dintre cerere și ofertă în stare să asigure alimentarea corectă cu energie a tuturor, face din moderație, economia, refuzul risipei la consumatorul individual probleme de rezonanță socială.

Încercăm astăzi să explicăm unui consumator de ce nu este completă evaluarea pe care a făcut-o pentru costul a ceea ce el numește „micile mele neatenții" (aceasta însemnînd cîteva becuri care stau aprinse inutil, foarte des, televizorul care funcționează prin tradiție 6 ore pe zi chiar dacă nu e urmărit tot programul, fierul de călcat pentru care el nu acceptă decît „roșul"ca semn al încălzirii temeinice, radioul pe care îl părăsește adesea deschis cînd se grăbește la serviciu). Dacă respectivul își notează puterile înscrise pe aparate, le multiplică apoi cu numărul de ore de funcționare inutilă pe zi și însumează produsele obținute, să spunem 2,5 Kwh și spune, privind rezultatul 2,5 Kwh×0,30 lei Kwh=75 bani/zi: merge! Să continuăm însă raționamentul presupunînd că 100 000 consumatori (ceea ce reprezintă totuși numai modestul procent de 2 la sută dintr-un total de 5 milioane de consumatori) procedează la fel; atunci o hidrocentrală de 10 000 Kw va trebui să-și consacre întreaga capacitate (240 000 Kwh/zi) satisfacerii „foamei" false de energie a acestor consumatori. Dar construcția hidrocentralei pretinde un efort financiar considerabil și dacă deficitul de 75 bani/zi nu stimulează pe consumatorul neatent la suprimarea risipei, atunci efectul social asupra bugetului său de contribuabil ar trebui să-l intereseze. Acest fapt îl poate fi sugerat de către vecinul său, să zicem, acesta din urmă, consumator corect și economicos, care, inevitabil suportă și el consecințele sociale ale „micilor neatenții" ale primului.

Risipa obligă deci statul să investească în capacități a căror producție se pierde, consecințele asupra venitului tuturor cetățenilor fiind ușor de înțeles. **Trebuie remarcat, de asemenea, că utilizarea nerațională a energiei și avariile aparatelor și rețelelor de alimentare se corelează strîns ca efecte ale aceleiași cauze: neglijența.** Consumatorii care au mărit brusc și substanțial numărul receptoarelor electro-casnice, multe destinate funcționării simultane, trebuie să țină seama de riscul supraîncărcării rețelei, pusă să debiteze curenți superiori valorilor maxime admise de proiectant. O orientare judicioasă în combinarea receptoarelor cu funcționare simultană, însoțită de suprimarea oricărui consum inutil poate constitui o soluție provizorie pînă la redimensionarea instalației.

O mențiune trebuie dedicată contribuției consumatorilor individuali la aplatizarea curbei de sarcină (de consum) **a sistemului energetic, legată direct de micșorarea efortului de investiții în centrale și rețele.** Coexistînd cu puternicul consumator industrial care creează în intervale orare stabile (6—10 și 17—22) vîrfuri de sarcină considerabile consumatorii individuali pot accentua discrepanțele curbei consumului industrial sau dimpotrivă, le pot atenua; **atît interesul lor — reducerea prețului mediu al energiei consumate — cît și interesul economiei naționale recomandă deci alegerea pe cît posibil a orelor de consum maxim în afara intervalelor de mai sus. Pentru receptoare de puteri mari** (radiatoare) **prevederile legale interzic chiar funcționarea în perioadele amintite; soluția este folosirea sobelor electrice cu acumulare de căldură.**

Întreprinderile furnizoare de electricitate acționează susținut în vederea obținerii necesarului tehnic care să permită cointeresarea mai eficace a consumatorilor în îmbunătățirea indicatorilor de economicitate pentru uzul casnic al energiei; generalizarea contoarelor în următorii 2—3 ani va desființa sistemul paușal care favorizează risipa de energie; introducerea contoarelor cu dublu cadran și ceas de comutare noapte-zi va permite consumatorilor să beneficieze de efectul reglării curbelor individuale de consum în sensul aplatizării curbei totale de sarcină. Asocierea conștientă a consumatorului individual la eforturile îndreptate către minimizarea pierderilor de energie este o mărturie a încadrării în năzuința generală a societății spre mai bine — un act de civilizație.

Ing. Radu NEGOESCU

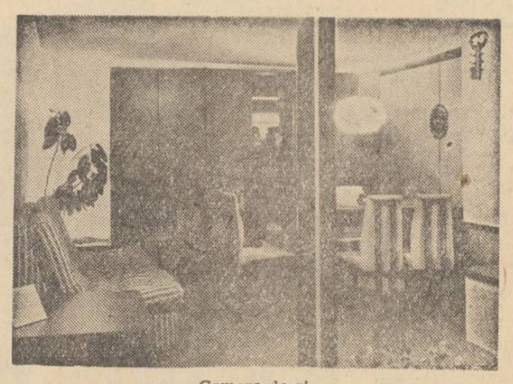

Camera de zi

Camera de tineret

MOBILĂ MODERNĂ CONCEPUTĂ DE ARHITECȚI ROMÂNI

Consemnările de față sînt dictate de aprecierile noastre atît pentru Expoziția de prezentare a produselor din plăci de lemn înnobilate a Ministerului Economiei Forestiere și a Materialelor de Construcții care își propune — pentru prima oară — să promoveze creații, specificate nominal, ale arhitecților din cadrul I.C.P.I.L. — cercetare, secția mobilă, cît și pentru obiectele realizate.

Mobila expusă în localul de expoziție din Calea Victoriei este foarte modernă ca linie, în culori ingenios armonizate, cu posibilități multiple de adaptare la diferite interioare (piese relativ mici, ușor de combinat), este simplă, elegantă, ieftină (cel puțin, în prețurile estimative afișate). Sincer vorbind, fiecare încăpere mobilată în expoziție merită a fi reținută pentru o calitate sau alta. Sînt compoziții originale, de bun gust.

În mod special, reținem astăzi, pentru cititorii noștri trei dintre creațiile arhitecților noștri:

1) **Camera de zi cu mobilă** din P.A.L. emailat și lambriuri din P.F.L. emailat, concepută de arhitecții **Pompiliu Ionescu și Florin Gorănescu,** combină mai multe culori. Mobila folosește maronul și negrul. Tapițeria apelează la o stofă negru cu gri pentru canapeaua formată și ea prin alipirea a trei fotolii precum și la o stofă într-un galben plăcut pentru cele patru scaune. Mocheta este gri. Camera are, în afara canapelei și a celor patru scaune amintite, o bibliotecă, o masă gen birou, o ladă, un corp special pentru colț — cu nișă.

2) **Camera de tineret „Răzvan",** realizată după proiectul arhitectului **Gh. Mihai,** atrage prin formă și prin colorit. Dulapul, biblioteca formată din două corpuri, masa de lucru, patul, noptiera, lada-toaletă și taburetul-zar îmbină albul cu roșul într-o bine dozată proporție. Garnitura de „nasturi" mari rotunzi (firește, „nasturi" din aceleași plăci înnobilate), ce revine la fiecare piesă, este de mare efect.

3) **Bucătăria,** al cărei autor este arhitectul **Al. Tomescu,** prevede, într-o cuminte dar reușită îmbinare de alb și maron deschis, patru dulapuri încăpătoare, dintre care unul cu frigider, aragazul cu hotă, o așazisă mască pentru chiuvetă. Alături, în aceeași încăpere, este amenajat un colț pentru baie în alb-bleu: cadă, duș, chiuvetă cu picior. Firește, corpurile expuse pot fi aranjate și altfel, se poate renunța la unul sau altul dintre ele.

Interesul real pe care-l stîrnește expoziția este demonstrat și de fișele de sondaj puse la dispoziția vizitatorilor, fișe completate cu seriozitate și, am zice, chiar cu... entuziasm! Dorința unanimă a celor care se opresc la expoziție este de a vedea piesele expuse în magazine. Ceea ce se pare nu este chiar atît de ușor de vreme ce informațiile oferite nu sînt prea optimiste. Intrarea în producție a acestor garnituri este prevăzută doar în următorii trei ani. Nu s-ar putea mai operativ?

L. MARINA
Fotografii: Mihai POPESCU

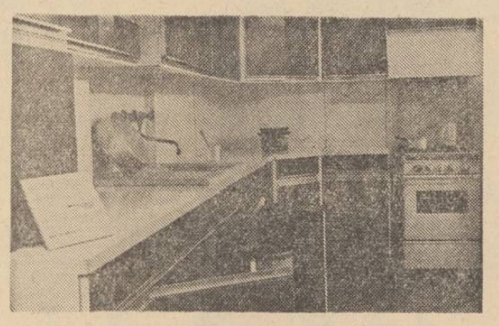

Bucătăria

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

VASILE DRĂGĂNESCU — Sibiu: Absolvenții instituțiilor de învățămînt superior fără diplomă care au fost repartizați în învățămînt încep cu anul școlar 1969/1970 și care nu promovează acest examen în termen de trei ani cît durează stagiatura, pierd calitatea de personal didactic titular. Dacă sînt utilizați ca suplinitori vor fi salarizați ca bacalaureați. Fac excepție cei care funcționau în învățămînt la data de 15 martie 1969, dată cînd a intrat în vigoare Statutul personalului didactic. Ei vor funcționa mai departe ca profesori categoria a II-a de studii.

MIHAI MARGARETA — Strejnic (județul Prahova). O școală ca aceea pe care o căutați dv., nu există. Decideți-vă pentru alta.

ION STANCU — Rm. Vîlcea: În adevăr, în luna septembrie s-au făcut repartizări de absolvenți ai institutelor de învățămînt superior. E vorba de cei din învățămîntul medical, agronomic și economic. Repartizarea s-a efectuat la sediile facultăților respective.

M. TEODORESCU — Hîrșova. Cel mai practic lucru este să vă adresați direct, în scris, ministerului de specialitate.

M. MOLDOVEANU — Brașov. Inspectoratul școlar județean este în măsură să vă dea toate lămuririle. La fel și la scrisoarea adresată de **ELENA OPREA din Baia Mare.**

MARIANA MARIN — București. Mai întîi terminați cursurile pe care le-ați început și după aceea gîndiți-vă la altele. La studiile dv. aveți dreptul să vă prezentați la un examen de diferență pentru primele două clase ale liceului. La ce obiecte, puteți afla la secretariatul liceului unde ați vrea să urmați. Lăsați însă să mai treacă vreo cîteva luni, fără însă a întrerupe legătura cu cartea.

V. D. VASILIU — Iași. Pînă la apariția noilor programe, folosiți-le pe cele vechi. Examenul este global, ca atare nu se fac compartimentări. Acestea intervin numai la concursul de admitere în facultăți. Fiți în legătură cu secretariatul liceului pentru a afla cînd vin sau dacă vin noi modificări.

L. UDRESCU — Caracal. Ceea ce ați aflat este adevărat. Se poate urma numai clasă cu clasă.

A.G. — Brașov. Deocamdată e prea devreme pentru a vă putea spune ceva în legătură cu structura rețelei viitorului an școlar. Scrieți-ne peste cîteva luni.

DOINA C. Tg. Jiu. *Puteți fi liniștită. Sechelele motorii ale poliomielitei acute nu se transmit ereditar copiilor.*

MARIA SLEZINGER — Bălan. *Vă recomandăm: Naposim — 1 comprimat pe zi, timp de 15 zile vitamina B 12, 10 fiole, una pe zi injectată intramuscular, și vitamina B 6 de 250 mg, un comprimat pe zi, timp de 20 zile.*

N. DIACONESCU — Constanța. *Pentru a diminua tensiunea intraoculară vă recomandăm Miostin soluții în instilații oculare, sub controlul medicului oftalmolog. Se asociază: Ederen 1 comprimat pe zi în prima săptămînă, ulterior numai la 2 zile. De asemenea este indicat și medicamentul Tarosin — 2 comprimate pe zi. Se va efectua controlul periodic al curbei tensionale prin tonometrie, al acuității vizuale și a cîmpului vizual.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

N. ANASTASIU — Tulcea. *Nu putem aștepta miracole de la medicamente sau enzime, care să refacă brusc întîrzierea în dezvoltarea staturoponderală a copilului. Cauza este evidentă: cardiopatia congenitală. Sîntem de acord să-i administrați lăptișor de matcă dragefiat: 1 drajeu pe zi, în cure de 15 zile pe lună.*

PAVEL C. — Bacău. *Necazurile dv. pot fi în legătură cu varicocelul pe care îl aveți. În orașul dv. există chirurgi competenți care vor decide dacă intervenția este oportună.*

POPA PETRE — sector 4 — București. *După descrierea dv. apreciem că tulburările sînt de natură psihogenă și probabil sînt reversibile. Sîntem convinși că medicul psihiatru vă poate ajuta prin chimio și psihoterapie.*

CORNEL IONESCU. *Pistruii constituie aspecte de fotosensibilizare ale tegumentelor. De aceea, nu se remarcă în toate anotimpurile. Apariția lor este mai frecventă în sezonul cald cînd sînteți mai expuși razelor solare. Un tratament radical nu există, ci numai unul preventiv.*

Aleidoscop

DINȚII SUFERĂ DIN CAUZA ÎNGHEȚATEI

După ultimele cercetări făcute de mai mulți stomatologi americani, de la Universitatea statului Utah din S.U.A., se pare că dinții sînt afectați numai în parte, de schimbările de temperatură. Emailul ce acoperă dinții suportă bine căldura. În schimb, are tendința să se fisureze datorită contracției provocate de scăderea temperaturii.

Așadar, atenție la înghețată!

PRIMELE DRUMURI SPECIALE PENTRU IUBITORII MERSULUI PE JOS

Recent, au fost inaugurate două șosele, deocamdată unice în Europa, dedicate celor care preferă mersul pe jos. Avînd ca punct de intersecție orașul vest-german Constanze, aceste drumuri străbat: Flensburg, Gênes, via Hamburg, Frankfurt și Constanze și de la Constanze la Veneția, via Bregenz și Bolzano. Alte drumuri pedestre vor străbate coasta olandeză pînă la Nisa, via Lacul Geneva, de la Pădurea Boemiei la golful Gascogne, via Paris și de la Pirineii francezi la Viena, tot via Constanze.

STILUL „YUZEN"

Denumirea definește o tradițională artă a meșterilor japonezi. Mătasea Yuzen, vopsită de mînă, după un procedeu vechi de trei secole, este rezervată frumosului kimono japonez. Cel mai celebru artist actual al Japoniei în această artă este meșterul Moriguchi care reușește să proiecteze tradiția în lumea contemporană, descoperind noi valori ale frumuseții. Modelele sale fascinează prin desen, prin îndrăzneala compoziției și prin armonia culorilor.

O indeletnicire pentru timpul liber: tricotajul

BLUZĂ CU MÎNECI FANTEZI

Pentru mărimea 42—44 aveți nevoie de 650—700 gr. lînă, andrele numărul 3—3 ½, un fermoar de 12—15 cm.

Fața: se montează pe 140 de ochiuri (150). Se lucrează în punct de elastic, două ochiuri pe față, două pe dos, aproximativ 18—20 cm după care se continuă în punct de jerse. La înălțimea de 30 cm. (socotită de jos) se face răscroiala mînecii. Scadem deodată 23—25 ochiuri, de fiecare parte a feței. Continuăm să tricotăm mai departe în punct de jerse. Cînd ajungem la gît facem răscroiala obișnuită.

Spatele se lucrează exact ca și fața, cu aceiași răscroială la gît, avînd numai în vedere ca, aproximativ cu 12—15 cm. înainte de încheiere, să separăm lucrul în două, pentru fermoar.

Mînecile formează de fapt garnitura originală a bluzei. Se montează 40—45 ochiuri care se tricotează în punct de elastic, două ochiuri pe față, două pe dos. La fiecare centimetru, se mărește — de fiecare parte a mînecii — cîte un ochi. Se continuă în acest fel pînă se ajunge la o înălțime de 47—48 cm., cam la aproximativ 150 ochiuri. Apoi, la fiecare al doilea centimetru se scade cîte un ochi. Se mai tricotează 13—14 cm.

Asamblarea: Cele două părți — fața și spatele, se cos. După ce am cusut mînecile, le montăm în răscroiala mare pe care o aveam. La gît tricotăm o bantă de lățimea dorită, tot în punct de elastic și o montăm.

DIN FRUCTELE TOAMNEI

Originară din Turcia și din Iran, gutuia e un fruct pe care vechii greci ca și romanii îl apreciau foarte mult. Virgiliu numea gutuia: „mala cana" (măr cu părul alb), asta din pricina pufului albicios care acoperă fructul. După unii autori gutuia ar fi fost mărul de aur din grădina Hesperidelor — faimoasele fiice ale lui Atlas — măr păzit de un dragon cu o sută de capete.

Dar, cu toate că anticii o apreciau, cu toate că Ludovic al XIV-lea găsea pasta de gutui un preparat delicios, azi gutuiul e cultivat doar la noi și în cîteva țări: Iugoslavia, Bulgaria, Grecia.

Fructul foarte aromat, greu și tare poate fi păstrat pînă tîrziu spre iarnă. Din punct de vedere culinar el poate fi asociat cu merele și perele. În cosmetică, gutuia e un antirid foarte eficace. Loțiunea se prepară simplu, se pune la macerat timp de două săptămîni coaja de la două gutui într-un pahar de apă alcoolizată (20°) și se adaugă același volum de apă de roze.

Ca leac, un sirop gros de gutui, zahăr și puțină apă e de recomandat în enteritele tenace.

Dar să ne întoarcem la „oile noastre". Cunoașteți probabil modul de preparare al mîncării de pui cu gutui. (Se taie puiul în bucăți, se rumenește într-o tigaie cu puțin untdelemn sau unt. Se șterg și se spală bine gutuile de puful albicios, se taie în felii potrivite, se scot semințele și partea tare din mijloc. Se trag în puțin unt, se pun în cratiță cu bucățile de pui, se adaugă puțină apă. Se face un sos cu zahăr ars 3—4 lingurițe și jumătate pahar de apă în care se adaugă un praf de făină, se toarnă în mîncare, se acoperă și se dă la cuptor cu foc potrivit).

De la una din cititoarele noastre, EUGENIA PISAU din Brașov, deținem o rețetă originală.

Gutui umplute cu cîrnăciori

6 gutui nu prea mari, lunguiețe, 12 cîrnăciori lungi de circa 10 cm, 50 g zahăr, 100 g untură, o lingură de făină, o linguriță cu pastă de roșii, sare.

Se scobesc gutuile așa ca să le scoatem semințele și partea tare. Scobitura se face cît mai adîncă. În fiecare gutuie se pun 2 cîrnăciori. 1/3 din cîrnăciori să rămînă afară. Se așază gutuile — cu scobitura în sus — într-o cratiță cu grăsime încinsă. Se dau la cuptor cu foc bun. Între timp se prepară un sos de zahăr ars, care se stinge cu zeama în care s-a fiert miezul gutuilor și se îngroașă cu făină. Se adaugă pasta de roșii și se sărează. Cînd gutuile sînt rumenite frumos se așază pe un platou și se toarnă sosul deasupra. Mîncarea e gustoasă și apetisantă.

Altfel de gutui umplute

500—600 g de carne tocată, un ou, 6—8 gutui mijlocii cît mai egale între ele, 5—6 bucăți de zahăr, un praf de făină, puțin untdelemn sau unt, sare.

Ca să se ducă perii de pe ele, gutuile se spală și se șterg cu o cîrpă curată. Se taie un căpăcel de la partea cu codiță. Se scobesc.

Se dă carnea prin mașină. Se rumenește puțin în unt sau untdelemn. Se lasă să se răcorească, se adaugă oul, se sărează. Se umplu gutuile. Se acoperă cu căpăcelul scos la început. Se rumenesc de jur-împrejur în untdelemn sau unt încins. Se face un sos din zahăr ars și un praf de făină. Se stinge cu apă, sau cu zeamă de carne. (Vezi și rețeta precedentă). Se toarnă sosul peste gutuile așezate într-o cratiță. Se fierbe mîncarea puțin pe mașină apoi se dă la cuptor și se fierbe înăbușit.

Miezul gutuilor — fără semințe și partea pietroasă — se poate fierbe în puțină apă și apoi da prin mașină o dată cu carnea. De asemenea se poate pasa și adăuga în sos.

Băutură alcoolizată din gutui

Curățați de coajă 4 kg de gutui, dați-le prin răzătoare mărunță și stoarceți-le bine de tot sucul. Evitați să radeți și partea tare din miezul fructului. Turnați acest suc într-un borcan destul de mare. Adăugați 1 litru de alcool de 70°, coaja de la o jumătate de lămîie, 5 g de scorțișoară, o cuișoară. Legați bine borcanul la gură. Din timp în timp scuturați-l puțin. După o lună adăugați un sirop rece făcut din 2 kg de zahăr și 2 litri de apă. Filtrați și trageți la sticle. Înainte de a folosi băutura, lăsați-o să se învechească cîteva luni. Ea e cu atît mai bună cu cît e mai veche, chiar de cîțiva ani.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

GOSPODINE!
O lună de odihnă pentru voi
LUNA PREPARATELOR CULINARE!

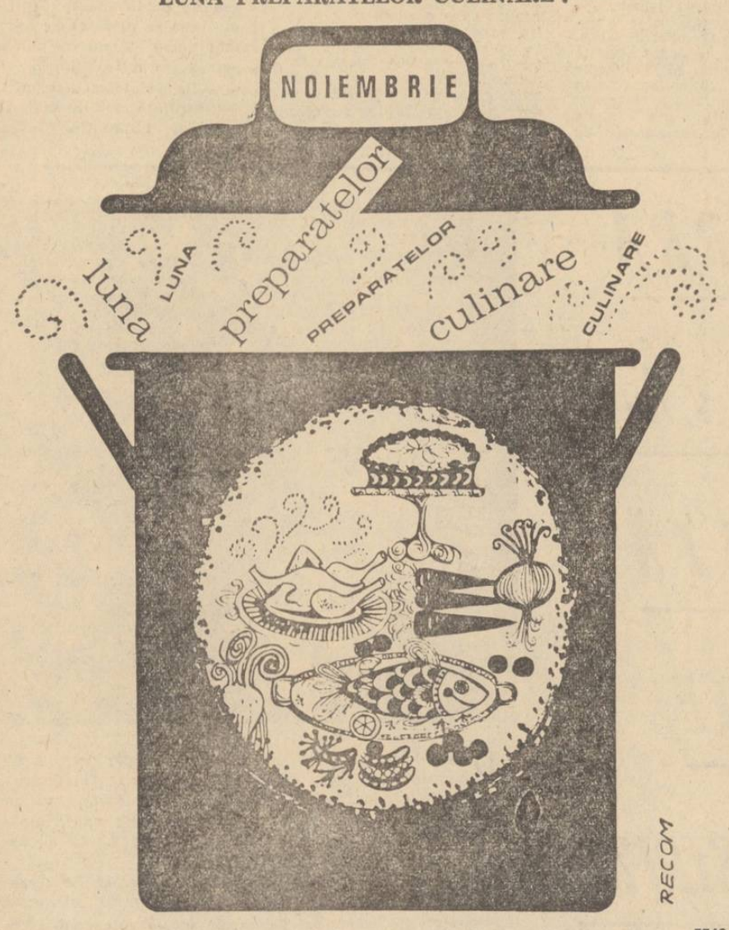

5546

TOAMNA ÎN MAGAZINE

Însemnîndu-vă în agenda dv. adresele magazinelor care desfac articole pentru toamnă faceți o economie importantă de timp.

— Magazinul **„SATURN"** din str. Lipscani nr. 36 și Magazinul **„MERINOS"** din Calea Victoriei nr. 26 desfac stofe din lînă fină și terom.

— Țesături din lînă și mătase găsiți la: Magazinele **„CALEIDOSCOP"** din bd. Magheru 1—3; Calea Victoriei nr. 31; **„SOMEȘANA"** — Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr 7 și **„ARGEȘANA"** din str. Băcani nr. 3.

— Țesături din bumbac și lenjerie fină de pat la: Magazinul **„TRUSOUL"** din str. Lipscani nr. 36 B.

— Galanterie, tricotaje, confecții pentru bărbați și femei, stofe, raglane etc. la magazinele: **„FAVORIT"** din Drumul Taberei și **„VULTURUL DE MARE"** din str. Bărăției nr. 31.

RECOM
(5446 B.)

IDEAL PENTRU EXCURSIE

radioreceptorul portativ are trei lungimi de undă, se alimentează la baterie sau la priză și dispune de o cască miniaturală care permite și o audiție individuală.

Prețul de vînzare — 800 lei și poate fi cumpărat și cu plata în rate lunare.

(5521 B)

S681T

Un prieten al tuturor vîrstelor — radioreceptorul

albatros

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

SĂ DĂM COPILULUI CE-I AL COPILULUI: TERENUL DE JOC (II)

de Mihai STOIAN

În continuarea reproducerii ecourilor la „Copilul și trandafirul" (problema spațiilor verzi și de joacă pentru copii) iată un citat din scrisoarea semnată de ing. Alexandru Ștefănescu, str. Lăstărișului 28 (București Noi, bloc B 2, sc. B, ap. 46, sector 8) :

„DAR : *să nu amestecăm la această rubrică, în forma de tratare accesibilă actualului ei deținător, problemele care depășesc relațiile familiale (sau dintre cîteva persoane) și ajung într-o sferă a vieții sociale mult mai largă, adică în sfera vieții urbane. Sînt locatar al unui bloc relativ nou, am familie și un copil de doi ani și jumătate și locuiesc* din nefericire *la parter. L-aș ruga pe tov. Mihai Stoian să-și conceapă articolele cu fereastra deschisă și la 2 m în fața ferestrei să TIPE 7—8 copii între 3 și 14 ani (eventual să se destindă în aceste condiții citind „Luceafărul" de M. Eminescu sau ascultînd „Sonata lunii")... Nu trebuie să ținem copiii nici „cu palme", dar nici „pe palme" (sau mai bine zis „în cap"). S-ar putea să-i vedem la „Reflector" peste un timp, nu în pomi, ziua, ci în vreun bar, noaptea. Sînt și membru în comitetul de bloc, știu că este o problemă „spațiul de joacă" (cu toate că parcul e la 200 m), creșa, grădinița, terenuri de sport, eventual un club etc. Mai avem și probleme financiare (cu acoperișul, dezinsecția, cu personalul angajat etc.) Și din partea Consiliului popular sprijinul nu este suficient...*

În urbanitatea (!) modernă probabil că sînt norme și soluții referitoare la limitarea poluării sonore, la rostul și amplasarea spațiilor horticole, a spațiilor de joacă și sport (agrement) etc. În zonele construite fără a beneficia de asemenea rezolvări moderne, trebuie mult efort din partea specialiștilor (urbaniști, arhitecți ,sociologi, chiar psihologi etc.), a cetățenilor, a consiliilor populare etc. pentru a găsi soluții adecvate amplasărilor existente și spațiilor (de regulă foarte mici) rămase disponibile".

Dumneavoastră, stimate tovarășe inginer, cu spiritul exact care, desigur, vă caracterizează, scrieți dintr-un condei un *program de acțiune destul de complet*, în vederea soluționării problemei care, pare-se, ne stă amindorura la suflet. Nu înțeleg însă de ce începeți prin a spune să mă limitez la probleme mai... restrînse ca interes, pentru ca apoi, foarte judicios, să intrați în... joc și să dați soluții. Într-adevăr, e foarte greu de conceput un articol cu fereastra deschisă, cum propuneți dv., și încă la parter ; eu stau la etajul X (ce șansă !), dar la o foarte frecventată încrucișare de drumuri (cu macaz și 4 stații, plus două de autobuz), cu o circulație... de zile mari (spun asta nu ca să vă consolez, și nici măcar pentru a-mi acorda circumstanțe atenuante, în cazul în care un articol îmi iese mai slab). De recitit „Luceafărul" sau de reascultat „Sonata lunii", astea mai merg, căci de obicei sîntem ocupați — și dv., și eu — peste zi, iar seara „se mai așează apele copilăriei, vine dragul Moș Ene pe la gene și..." Tare-aș mai dori să-mi scrieți peste doi, trei ani, cînd al dv. conil (băiat ?) va ajunge să... bată mingea, să se cațere în pom (dacă va găsi vreunul). Poate că atunci, ceea ce acum, în planul dv. de bătaie (corect schițat) apare poate doar ca... *un plan de acțiune* și atît, repet, atunci va dobîndi alt relief, veți constata, pe propria piele, ca să spun astfel, ce înseamnă (și cît trage în balanță) imposibilitatea copiilor de a-și consuma normal *integral* energia vîrstei (doamne ferește, să nu se înțeleagă iarăși c-aș susține să-și consume energia *oricum*, distrugînd florile și copacii, spărgînd geamuri, țipînd, înjurînd, scuipînd etc. etc. — se vede că stau și eu la... bloc ?) Ceea ce însă nu voi împărtăși nici în ruptul capului, este *miopia* unora

CURIER SĂPTĂMÂNAL

dintre adulți (deși ține și de... ureche), oameni în toată firea care suportă peste zi, *agresiunea sonoră* : a automobilelor superambalate, a motocicletelor — idem, a claxoanelor folosite nepermis, a roților de tramvai (de cînd se tot promite înlocuirea sistemului de suspensie a tramvaielor, pentru a deveni... silențioase), a televizorului dat la maximum prin apartamentele vecine (și de cînd ne luptăm cu „izolarea fonică") etc. Dar, omul, el, adultul, campionul drepturilor și al ordinei, aude numai... țipetele *copiilor*, gălăgia de-afară, zgomotul „de fond" al jocului. După mine asta-i *nedrept !* Dacă-i să nu admitem expunerea noastră îndelungată la factori stresanți de origină sonoră, păi să ne ocupăm de *toate* sursele de zgomot, nu numai de acelea cu care... ne putem lupta, fiindcă-i vorba de minori, de niște copii, totuși temători, totuși nesiguri de ei (cu excepțiile de rigoare). Cît privește afirmația dv. că acei care astăzi sînt cățărați în pom, pot ajunge mîine la „Reflector", surprinși în vreun bar de noapte, îndrăznesc să spun că simplificați prea grav chestiunea, infinit mai complexă ; ba aș adăuga, exagerînd, îngroșînd și eu lucrurile, că unul care la copilărie n-a avut copilărie, n-a zburdat — în limitele impuse, admisibile, ale traiului în colectiv — și nu și-a cheltuit astfel toate rezervele de energie, ajunge mai degrabă la „Reflector". Și nu numai pentru că-i surprins noaptea la un bar, ci fiindcă... nu știe să fie un om întreg, să muncească desăvîrșit, să-și respecte familia, copiii etc., deoarece a crescut ca un individ incomplet, sufletește mai întîi și fizic — toate laolaltă pot lăsa urme mult mai dureroase decît... faptul că s-a cocoțat într-un pom sau a bătut mingea pe fișia de 2 m pe 2 m de asfalt din fața vreunui bloc oarecare.

UN CITITOR din Rm. Vîlcea, îmi trimite o cupură din ziarul local, din care citez : *„cățirii cetățeanului Ion Stănescu, din str. Jiului nr. 11, pasc pe spațiul verde amenajat cu atîta efort ; Traian Aldescu, str. Inotești nr. 19, își lasă caprele, în mod repetat, în spațiul verde ; Andrei Floarea, str. Morilor nr. 2, lasă păsările în spațiul verde ; Gheorghe Dobre din zona 1 Mai, bloc 6, scara C, apart 13, își parchează autoturismul (3—B—6802) pe spațiul verde din vecinătatea imobilului ; Virginia Vărguța, blocul „Filipin", scara 2, apart. 10, își „tîrguiește" florile pentru casa-i proprie, din straturile curții blocului".* ASADAR, NU NUMAI COPIII !

POST-SCRIPTUM — G.M. Buc. : aștept urgent numele complet și adresa, pentru a vă da sprijinul cerut ; *O mamă nenorocită :* ce alt sfat vă pot da, decît să spuneți ADEVĂRUL celor în cauză (bineînțeles, cu atenția cuvenită, cu deosebită delicatețe) ; *corespondentei* care m-a întrebat numele doctorului (pentru surioara ei care nu aude) iată-l : conf. dr. Hociotă, policlinica „Alexandru Sahia", Calea Dorobanți, București.

Adrian ANDRONIC

— Hei, eu sînt instalatorul și-am venit să vă repar robinetul ăla care picura !!!

— Ieri am uitat fișetul deschis și azi poftim, mi-a și dispărut borcanul cu muștar !!!

M. OPROIU

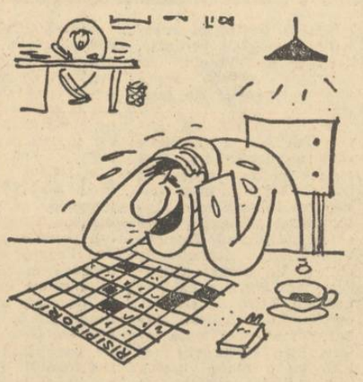

— Complicat careu, de trei zile îmi irosesc timpul cu el !

Viorel SANDU

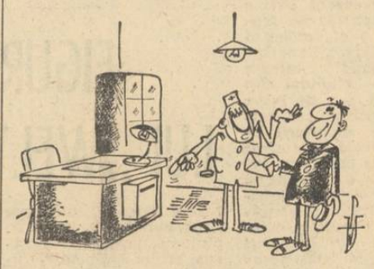

— Nu, mulțumesc, eu nu primesc nimic personal !!!

S. NOVAC

— Ce să fac ? Avem stoc supranormativ de săpun !

G. BADEA

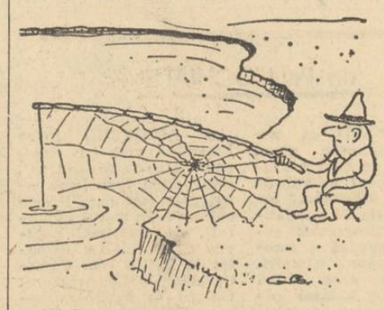

Fără cuvinte.

PISCICOLĂ

ORIZONTAL : 1. „Vas pescăresc" (un banc de-al pescarilor) — Unealtă rudimentară de pescuit ; 2. Pește de mare cu capul turtit. — Specialitate de somn ; 3. Conservă de pește... — Cel mai apreciat pește al apelor de munte ; 4. Pescuit la sfîrșit ! — Solzi la coadă ! — Centru de păstrăvi ! ; 5. Pești cu icre negre — Faraon egiptean ; 6. Pană — Alt producător de icre negre. — Țîr fără cap !; 7. Gri — Specialitate la proțap; 8. O jumătate de tarama ! — Apă fără pește ! — Calea apelor (pl.) ; 9. Un fel de scrumbie — O glumă... pescărească ; 10. Împărăția peștilor — Pește însoțitor al rechinului ; 11. Pește făcut rasol (pl.) — Săbioare.

VERTICAL : 1. Stea de mare — Un fel mai rău ; 2. Un pește care... tace — Armele unor pești ; 3. Riu în Anglia — Crap mic (reg.) ; 4. Cap afumat !... — ...Și ciorbă de pește (pl.) ; 5. Pește de pradă — Nae Pescaru ; 6. Refren popular. — Repere ! — Rege al Spartei ; 7. Spaima peștilor de apă dulce — Cală ! ; 8. Pentru puțin ! — Număr redus — Se prinde în cîrlig ca nadă ; 9. Pește conservat — Pești răpitori din apele noastre ; 10) Prinsă-n mreje. — Pește iute din apele de munte. 11. Icre negre — Specialitate de pește.

Adrian MITU

Cuvinte rare : TLA, VER, ȘARAN, AGIS.

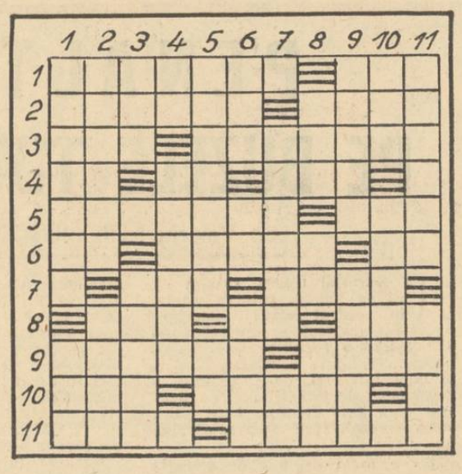

CEL MAI...

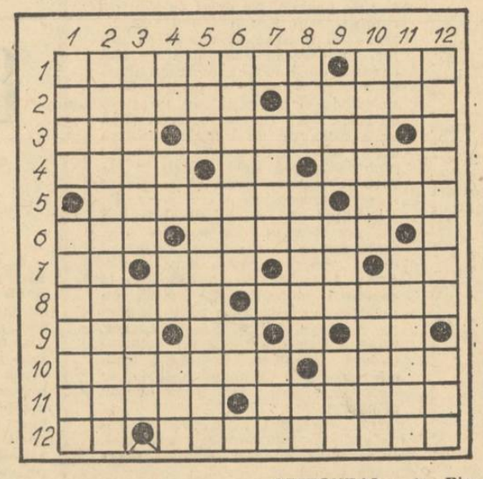

ORIZONTAL : 1) „Rio...", fluviu cu cel mai mare debit de apă din lume — Mai din urmă ! ; 2) „Ojos del..., vulcan în Argentina, cu cea mai mare înălțime — Cel mai ; 3) Curelușe de mașină — Cea mai mare peninsulă de pe glob ; 4) Aureola unora ce se cred „cei mai, cei mai" — Milimetru — Cel mai bun dintre cei mai buni ; 5) Fosă în Oceanul Pacific — Zeul lunii la vechii egipteni ; 6) Măsura lui Cuza — Țară europeană cu cea mai densă populație ; 7) Termen de comparație — „Sf...", unicul lac vulcanic din țara noastră — Sunet pe Capitoliu — În fața blocului ! ; 8) Ratat — Zăcămînt natural al pămîntului ; 9) Înainte de mai (abr.) — Rama din față !) — Alifie moldovenească ; 10) Cea mai atractivă cascadă din lume — Munte în Carpații răsăriteni ; 11) Boală de ficat — Numele celei mai mici mări ce aparține Oceanului Pacific ; 12) Asia ! — Localitate în Iakuția, unde a fost înregistrată cea mai mare diferență de temperatură.

VERTICAL : 1) Cel mai mare continent... — ...cel mai mic continent ; 2) ...și cel mai mare lac din lume (2 cuv.) ; 3) Alarmă la cea mai mare... altitudine — Zis de bine ; 4) Ochi de lanț — Dinsa—Una, alta ! — Prefix pentru... Pămînt ; 5) Se înalță celor mai buni — Cei mai deosebiți între ei ; 6) Obișnuită, — 100 m² ; 7) „...Ata", capitală a R.S.S. Kazahe — A fi... dintr-o bucată !! ; 8) Mai jos decît normal — Cea mai mare cascadă din lume, ce se află în Venezuela — Nota diapazonului ; 9) Diminutiv feminin — Înminat — Localitate în Suedia : 10) Țară europeană — Cursuri de apă ; 11) Aer ! — Cea mai pregătită... — Cea mai mare insulă aparținînd continentului asiatic ; 12) Insule în care a fost înregistrată cea mai mică variație de temperatură între vară și iarnă — Centisten (abr.).

Ion TOMA

Cuvinte rare : IRE, IAH, ZA, AR, ROK.

Dezlegarea jocului apărut în numărul trecut

AUTUMNALA

ORIZONTAL : Stratus — Pic — Tropic — Nori — Rapai — Potir — Ogor — Pirogă — Patate — Opac — IT — IU — TI — T — Torente — Ram — Ori — E — Rea — U — A — Ultim Mur — Rara — Zăpadă — Elice — lăsat.

JOCURI DISTRACTIVE

Completați în colțul din dreapta numărul lipsă.

(Soluția în numărul viitor)

4	9	20
8	5	14
10	3	?

AMĂNUNTUL

Modul în care ofițerii criminaliști de la miliția județului Vîlcea i-au descoperit și identificat pe autorii unor grave accidente de circulație, dispăruți de la locul faptei.

Accidentul se petrecuse dimineața devreme. Cînd șeful postului de miliție din Ionești-Vîlcea a fost anunțat că la kilometrul 81 pe șoseaua națională s-a produs un accident grav, era deja tîrziu. Cetățeanul I. N. din aceeași comună fusese găsit dincolo de șanțul șoselei asfaltate într-o stare foarte gravă și transportat de urgență la spital. După toate aparențele victima fusese izbită lateral, din spate, și „proiectată" pur și simplu peste șanț. Mai mult ca sigur că starea i se agravase în lunga perioadă cît se aflase fără ajutor, abandonat de conducătorul iresponsabil al autovehiculului, care nesocotise astfel cea mai elementară regulă de omenie.

Cercetarea unui asemenea caz nu intra firește în competența șefului de post, care nu dispunea nici de mijloacele necesare. În consecință, el a luat primele măsuri de conservare intactă a locului accidentului, pentru menținerea tuturor urmelor probabile, și a anunțat miliția județeană.

La locul accidentului a sosit de urgență o echipă de ofițeri care și-a început lucrul.

S-au făcut măsurători și calcule, s-a precizat intensitatea loviturii și de aici viteza autovehiculului în momentul impactului cu victima, s-au determinat chiar urmele unei ușoare frînări pe asfalt și s-au colectat diverse obiecte aflate — unele cu totul întîmplător — la locul accidentului. Între acestea, ofițerul criminalist Ion Stoicana a ridicat și cîteva minuscule cioburi de plastic ce păreau să provină de la un semnalizator auto. Aveau aceste mici ciobulețe, aproape imperceptibile, vreo legătură cu accidentul ? Nimeni nu era sigur de asta. Oricum elle deschideau o cale — destul de nesigură, ce-i drept, dar o cale. Cuvîntul de ordine lansat, prin radio, către toate echipajele miliției de pe raza județului a fost deci : „Căutați de urgență autocamionul sau autobuzul al cărui semnalizator dreapta este spart sau deteriorat, care a produs un grav accident de circulație".

Comunicarea s-a făcut în jurul orelor 9 dimineața. Către prînz s-a și primit înștiințarea că în incinta stației de asfalt Sirineasa — Vîlcea se găsește abandonată autobasculanta cu numărul de circulație 31—Vl—1508. care prezintă în partea dreaptă din față urmele unei ușoare accidentări (între care și geamul semnalizatorului de direcție spart !). Șoferul autobasculantei, Eugen Balutoiu, nu fusese găsit.

S-a procedat în continuare cu maximum de rapiditate. Geamul spart al autovehiculului a fost demontat și dus la laboratorul de criminalistică, la Rîmnicu-Vîlcea, unde s-a stabilit identitatea precisă a cioburilor (prin aderența exactă la locurile de unde săriseră). Acesta era deci încontestabil autovehiculul care produsese accidentarea lui I. N. Mai trebuia găsit conducătorul lui — șoferul Balutoiu. El a fost descoperit destul de curînd în sala de așteptare a gării C.F.R. Slăvitești dormind adînc după coniacurile cu care mai înainte își „cinstise" izbînda (atît de temporară) de a fi scăpat de urmăritori pentru fapta sa iresponsabilă !

...O dată încheiate cercetările în cazul de la Ionești, ofițerii au revenit la inspectoratul județean. Ei n-aveau atunci de unde să știe că numai peste trei săptămîni vor trebui să soluționeze un caz aproape similar.

De data aceasta accidentul, mult mai grav, se produsese pe șoseaua Brezoi-Voineasa, în nordul județului. Șeful postului de miliție din comuna Mălaia, de pe ruta menționată, anunțat mai operativ, a sosit într-un timp mult mai scurt la locul faptei. Inutil însă. Accidentatul (tînărul D. G. din satul Sălișteа) zăcea fără viață într-un lac de sînge. Cercetările ulterioare au arătat că ar fi avut unele șanse de scăpare dacă șoferul criminal nu l-ar fi părăsit în drum...

Ca și în cazul de la Ionești, echipa de la inspectoratul județean, anunțată imediat, a sosit la fața locului. Aici urmele rămăseseră mult mai vizibile și în plus, ruta fiind mai puțin circulată, se puteau determina cu mai multă ușurință automobilele care trecuseră pe șosea în dimineața aceea. Măsurătorile (dimensiunile pneurilor imprimate pe marginea asfaltului ca și stabilirea ecartamentului — distanța între roți) au permis să se stabilească cu exactitate tipul mașinii — un I.M.S. Între altele același ofițer criminalist, Ion Stoicana, care se ocupa cu recoltarea diverselor „probe" ipotetice, a recoltat, o dată cu sîngele victimei și cîteva fire de păr provenind din capul acesteia.

Etapa următoare a verificărilor a constituit-o stabilirea și verificarea I.M.S.-urilor care circulaseră pe șosea în dimineața respectivă. Fără prea mari dificultăți s-a ajuns și la I.M.S.-ul cu nr. 1—Vl—701 aparținînd unei întreprinderi locale. După mărturisirile inițiale ale șoferului Gheorghe Ionescu, care avea în primire autovehiculul, acesta fusese în cursă în dimineața respectivă pe ruta menționată, fiind condus însă de un prieten al lui, tot șofer și el, Constantin Stelea. Stelea a confirmat că într-adevăr el s-a aflat la volan, dar ambii negau că cu prilejul acestei curse s-ar fi produs vreun accident. Ei aduceau ca argument suprem faptul că mașina nu prezenta nici un fel de urme de accidentare.

Milițienii nu s-au mulțumit însă cu acest argument și au trecut la verificarea cu minuțiozitate a mașinii, care a fost urcată pe rampă. Cu ocazia acestei verificări ofițerul criminalist a colectat dintre foile arcului din dreapta spate al mașinii cîteva fire de păr pe care le-a pus cu grijă într-un plic separat.

Echipa a părăsit localitatea Brezoi fără să se pronunțe în vreun fel — în orice caz lăsîndu-le celor doi șoferi impresia că totul e în ordine. E drept că la ora aceea nici milițienii nu aveau certitudini. Abia mai tîrziu, la laboratorul criminalistic, avea să se confirme bănuiala : firele de păr găsite între arcurile mașinii erau identice (la analiza microscopică) cu cele provenind din capul victimei. Așadar acesta era autovehiculul care produsese accidentul !

S-a emis de urgență mandat de arestare împotriva șoferului Constantin Stelea, care recunoscuse că se aflase la volan, și care a fost adus pentru cercetări la reședința miliției județene.

Dar lucrurile aveau să se complice nepreväzut. Pus în fața perspectivei de a răspunde penal pentru un șir de infracțiuni (părăsirea locului accidentului, ucidere din culpă etc.) Stelea a retractat declarația anterioară că ar fi condus el mașina. El motiva că a făcut respectiva declarație la cererea lui Ionescu, care îi promisese că „dacă se va întîmpla ceva îl scapă el". Bineînțeles că cercetările au fost reluate cu participarea lui Ionescu, pentru care organele procuraturii au dat aviz de reținere. Pînă la urmă acesta și-a recunoscut fapta și a trebuit să suporte rigorile legii.

Între altele, cele două exemple prezentate demonstrează (dacă un asemenea lucru mai trebuie demonstrat) că totdeauna rămîn la locul faptei sau în afara acestuia, suficiente probe ale vinovăției celor ce încearcă să se sustragă de la răspunderea legală.

Ion VLAICU

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Vîrsta secretă

Cititorul nostru **VASILOAIE M. IOAN,** student la Facultatea de metalurgie din Institutul Politehnic București, ne-a trimis un material care, părîndu-ni-se interesant, vi-l prezentăm și dv., mulțumîndu-i totodată.

O tînără, întrebată ce vîrstă are, a răspuns următoarele : mărind succesiv cu 5 numărul ce reprezintă vîrsta, apoi înmulțind rezultatul cu 20 și adunînd la produs numărul 1 mărit cu 365 de ori, a obținut 7 301. Ce vîrstă are tînăra ?

Dv., cam ce vîrstă presupuneți că avea tînăra cu aptitudini de matematician ?

De ce nu și astăzi ?

Oltul este unul din rîurile bine cunoscute din țara noastră, numele său apărînd chiar și în poezie sau în muzică. Cine nu a auzit, de exemplu, Doina Oltului, care este atît de expresivă ?

Dar Oltul ca orice apă curgătoare mai mare, ar putea fi și navigabil. Și a și fost cîndva. **Știți cînd, și cine, a navigat cu vase pe Olt, pentru prima dată ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Radiogramă

S-a menționat că undele ultrascurte se propagă în mod normal numai conform propagării directe, de suprafață. Aceasta este și cauza pentru care emisiunile de televiziune, spre a fi recepționate la distanțe mai mari de 100—120 km, au nevoie de stații releu, de retranslare, iar în ultima vreme, se face uz de sateliți artificiali speciali

Distanța dintre insulele Azore și București este mult prea mare pentru a se putea realiza direct o legătură radio pe unde ultrascurte, adică pe o lungime de undă de 5 metri. (Undele cuprinse între lungimea de undă de 10 metri și 1 metru, se numesc „metrice" sau, după o denumire mai veche, „ultrascurte").

De aceea, radiotelegrafistul va trebui obligatoriu să folosească emițătorul cu lungimea de undă de 60 de metri. De fapt, pe nave, se întrebuințează în realitate aparate de emisie care funcționează pe alte lungimi de undă decît cele menționate, cuprinse atît în domeniul undelor scurte, cît și al celor metii. Semnalele S.O.S. se lansează pe lungimea de undă de 600 metri, care face parte din domeniul undelor medii, sau „hectometrice". Aparatele de radiorecepție obișnuite nu funcționează pe această lungime de undă.

Știți să socotiți ?

1. Numărul căutat este 61. Într-adevăr, dacă scădem 6 din 61, se obține 55.

Împărțind pe 55 la 5, rezultă 11. Dacă adunăm 5 la 61, vom căpăta numărul 66 care, divizat cu 6, dă același rezultat, adică 11.

2. Cele patru părți în care poate fi împărțit numărul 45, astfel încît să răspundă cerințelor problemei, sînt următoarele : 8 ; 12 ; 5 și 20 Se observă mai întîi, că 8+12+5+20=45, iar pe de altă parte, conform datelor din problemă, 8+2=10 ; 12—2=10 ; 5×2=10 și 20 : 2=10.

Poșta cititorilor

La întrebările din rubrica noastră, publicate în nr. 782 al revistei din 30.09.72, am primit răspunsuri bune de la următorii cititori : **Podeț Corneliu,** elev Dorohoi (Ne-a sosit mai de mult un material asemănător cu cel propus) ; **Camelia Contu,** elevă, Liceul de prelucrare automată a datelor, Cluj ; **Roxana Danielescu,** elevă, Ploiești ; Prof. **Gheorghe Brașoveanu — Urlați,** București ; **Odoroabă Aurel,** elev, Liceul Jimbolia, jud. Timiș, **Sfarti Adrian,** student, București, **Mihail Dragomir,** elev, Liceul Pedagogic Slobozia.

Cureliuc Nicolai-Kolea, Mărițeia Mică, com. Dărmănești jud. Suceava. Nu este cazul să dați răspunsurile telefonic, întrucît chiar și prin poșta obișnuită pot sosi la timp. Dacă aveți probleme interesante, desigur că ni le puteți trimite. Răspunsurile pentru întrebările din nr. 780 al revistei sînt corecte.

Mihai Viorel-Dan, com. Nicolae Bălcescu, jud. Botoșani. Răspunsurile dv. sînt corecte. Cît privește însă problema pe care ați propus-o, din păcate, pînă acum am mai primit pe parcurs cel puțin vreo 70 sau 80 de materiale identice.

La întrebările apărute în rubrica noastră din revista nr. 783 publicată la 07.10.1972, au răspuns corect următorii cititori : **Prof. Doina Iani,** Buhuși jud. Bacău ; **Constantin Brașoveanu,** Urlați, jud. Prahova ; **Luminița-Roxana Ciumber,** elevă, Școala Generală nr. 1 Pitești, jud. Argeș ; **Meandru Nicolae,** Institutul de metalurgie, Hunedoara ; **Vâjdea Francisc,** elev, București ; **Tănțica Marin,** elevă, Liceul Urlați, jud. Prahova ; **Lazăr Octavian,** Tîrgu Mureș. (Întrebările pe care le puneți implică fiecare răspunsuri destul de ample, pe care nu vi le putem da în această rubrică, pentru că nu dispunem de spațiul necesar. Poate că, însă, vom trata pe parcurs problemele atinse, în cuprinsul rubricii, pe rînd, întrucît unele din ele ar fi interesante și pentru alți cititori).

Ileana Șerban, București. Vă mulțumim pentru atenția pe care o acordați rubricii, cît și pentru problemele expediate. Din păcate însă, aceste probleme au un caracter strict matematic, fiind analoge celor obișnuite, care se găsesc în cărțile de matematică din școli. Dacă ne veți trimite altfel de probleme, le vom publica cu plăcere.

Ciobanu Stelian, T.C. Carpați, Mangalia-Sud, jud. Constanța. Vă mulțumim pentru frumoasele aprecieri cu privire la rubrica noastră, cît și pentru bunăvoința de a ne trimite cele două probleme. Regretăm însă că nu le vom publica, întrucît încă mai demult, am primit unele identice de la alți cititori și va fi rîndul acelora să vadă lumina tiparului. Mai încercați, eventual, cu alte materiale. Dacă sînt bune, vor fi binevenite.

Ing.
Liviu MACOVEANU

ASIGURAREA DE ACCIDENTE CORPORALE

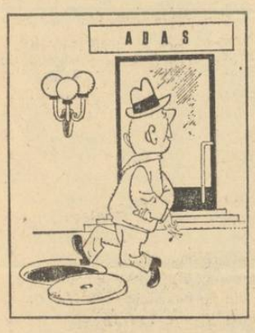

— Eu să plătesc prime de asigurare ? Nu văd să mă pască vreo primejdie !

Categoria tarifară	Prima de asigurare	Durata asigurării
I.	12 lei	6 luni
II.	12 lei	3 luni
III.	15 lei	3 luni
IV.	27 lei	3 luni

Accidentele cuprinse în asigurare sînt următoarele evenimente subite provenite din afară și fără voința asiguratului : explozia, prăbușirea de teren, lovirea, căderea, atacul din partea unei persoane sau a unui animal, trăsnetul, acțiunea curentului electric, arsura, degerarea, inecul, intoxicarea subită, asfixierea din cauze subite, accidentele întîmplate ca urmare a circulației mijloacelor de transport, urmările imediate (deces sau invaliditate permanentă) ale efortului fizic excesiv și subit determinat de forță majoră în timpul producției etc.

Asigurarea se poate încheia și pentru sume asigurate convenite **asupra cărora s-a căzut de acord cu ADAS pe durata de 1—5 ani, primele de asigurare fiind convenabile.** (5489 A)

Se încheie de persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani (elevii școlilor profesionale, care realizează venituri proprii în practică, se primesc în asigurare de la vîrsta de 14 ani).

Asigurarea se poate încheia pentru sume asigurate fixe **(10 000 de lei pentru caz de invaliditate permanentă totală și 5 000 lei pentru caz de deces sau pentru dublul ori triplul acestor sume), pe durata de la 3 luni în sus.**

Primele de asigurare variază în funcție de gradul de periculozitate al îndeletnicirii asiguratului, așa cum se arată în tabelul de mai jos :

ADAS ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

PENALTI, PE BUZELE TUTUROR

de Valeriu MIRONESCU

În articolul trecut, scriam că ni se impun, printre altele, în cadrul relației gazetar-spectator (cititor), studiul și buna cunoaștere a regulilor unui sport. Aceasta permite relatarea corectă a unei întreceri, de exemplu, a unui meci de fotbal, apoi, explicarea unor faze controversate, iar, dacă e cazul, aprecierea arbitrajului.

Un moment prielnic de discuție ni l-a oferit partida Steaua—Universitatea Cluj, atît în privința judecării unui arbitraj cît și în cazul concret al loviturii de pedeapsă (penalti), acordată de Mircea Bădulescu în favoarea echipei bucureștene. De fapt, cu privire la aprecierea arbitrajului în acel meci, nu sînt controverse, dacă refuzăm să luăm în considerare suporterismul fățiș. Toată lumea spune că el a fost de o calitate foarte slabă, inclusiv observatorul federal Ion Voica — ce a notat cu „4" pe arbitrul de centru și cîte un „6" pe tușieri — inclusiv membri ai biroului federal, aflați la meci în tribune.

Aceasta este și partea cea mai gravă a chestiunii. În ultima vreme, cîțiva dintre cei mai experimentați arbitri au părăsit arena fotbalului, iar, normal, a urmat promovarea altora la conducerea partidelor din divizia A. Tocmai aici e întrebarea : Colegiul central al arbitrilor efectuează corect selectarea și promovarea pentru jocurile atît de dificile ale primei divizii ? Întrebarea s-a născut nu numai datorită greșelilor lui Mircea Bădulescu, ci, mai ales, din suprapunerea acestora la o serie de arbitraje slabe, de la începerea campionatului încoace. În definitiv, dacă incriminăm atitudinile sportiv necorecte ale unor jucători ca și ale unor conducători și antrenori de echipe, pînă cînd vom înghiți vicierea rezultatelor și, ceea ce mi se pare mai important a jocului de fotbal de către unii arbitri ?

Sînt oameni care invocă autoritatea oferită de regulament conducătorului unui meci ca pe un fel de fatalitate. Asta e, bună, proastă, decizia arbitrului pe teren rămîne definitivă, el e autoritatea inatacabilă. Răspunsul ar fi : Tocmai fiindcă e autoritate inatacabilă pe cîmpul de joc, să-l alegem bine ÎNAINTE de a intra pe teren !

Unii propun ca numele arbitrilor să fie trase la sorți în ziua meciurilor, iar cavalerii cu pricina să se deplaseze urgent la fața locului. Mulțumesc, păcăleala aceasta am înghițit-o în boxul internațional ! Nu e nici o scofală tragerea la sorți ! Important e ca întregul corp de arbitri să fie format din oameni corecți și pricepuți. Altfel, degeaba urne, întîmplarea biletelelor împăturite nu schimbă cu nimic fondul problemei pe care încercăm să o rezolvăm.

În schimb, poate că n-ar fi rău ca așa-numitul Colegiu al diviziei A, organism, deocamdată, consultativ pe lîngă F.R.F., să discute lista arbitrilor de două ori pe an (1. la începerea noului campionat ; 2. între tur și retur). Iar, prin vot, (majoritar sau cu două treimi) să accepte sau să respingă fiecare nume înscris pe această listă. Într-o asemenea rezolvare, probabil, ar dispare în bună măsură și sancțiunile de suspendare a unor arbitri (între paranteze fie vorba, suspendările temporare dictate pentru motive de viciere a fotbalului și a rezultatelor, au în ele ceva nerațional și ridicol). Dacă luăm drept pildă cazul arbitrului meciului Steaua—„U", atunci mi s-ar părea firească următoarea procedură : pînă la discutarea listei de către Colegiul divizionar (la încheierea turului), arbitrul respectiv să nu mai fie delegat la mci o partidă oficială ; apoi susnumitul Colegiu (format din reprezentanții celor 16 cluburi divizionare A) va discuta și va hotărî în cazul concret. Probabil, delegatul clujean îl va recuza definitiv ; dac-aș fi Steaua l-aș recuza și eu, din pricina pagubei morale pe care mi-a adus-o.

Dar, să revenim la elementul privind relația gazetar-spectator (cititor) și la obligația noastră de a studia și de a cunoaște regulile de joc. În foaia sa, observatorul federal I. Voica aprecia, în privința fazei soldate cu penalti, că arbitrul a greșit aplicînd mecanic articolul 12. Înclin să cred că observatorul federal s-a apropiat cel mai mult de adevăr.

Mai întîi, după cum vedeți, I. Voica nu menționează vreo încălcare a regulei 9 (mingea în joc sau afară din joc). Pe bună dreptate. Mingea e în afară din joc fie atunci cînd a depășit în întregime una dintre liniile terenului (de margine sau de poartă), fie după ce arbitrul a oprit jocul. Dar articolul 9 precizează că mingea se consideră în joc, inclusiv în următoarele trei cazuri : dacă revine în teren după ce a atins un stîlp al porții, bara transversală a porții sau un steag de colț ; dacă revine în teren după ce a atins pe unul dintre arbitri, acesta aflat în interiorul terenului ; pînă la luarea unei decizii în legătură cu vreo pretinsă încălcare a regulamentului.

Sublinierea celui de-al treilea caz am făcut-o spre a arăta greșeala unora care cred și susțin că mingea nu era în joc în cazul discutat. Judecînd astfel, ajungem la concluzii absurde. (De pildă, un jucător de cîmp, aflat pe linia porții respinge CU MÎNA în corner. Mingea iese din teren iar arbitrul fluieră. Ce fluieră ? După unii, mingea fiind de-acum dincolo de tușă, n-ar mai trebui să acorde penalti !)

Deci, arbitrul avea dreptul regulamentar să acorde penaltiul, chiar dacă mingea depășise marginea terenului.

Mai departe, nu au nici o justificare de regulament afirmațiile despre lovitura liberă indirectă. Nu avem aici spațiu să arătăm, după regulament, care sînt greșelile ce se pedepsesc prin lovituri indirecte, cu atît mai puțin să discutăm despre ele. Limitîndu-ne la articolul 12 despre cele 9 categorii de greșeli pasibile de „11 metri", în cazul în care ele se săvîrșesc în „careu" (suprafața de pedeapsă), observăm două ce-l privesc pe portarul Ștefan : întîia, paragraful c) sare asupra unui adversar ; a doua, paragraful h) împinge un adversar cu mîna sau cu o parte oarecare a brațului. Ambele puteau fi sancționate cu penalti. Și totuși, sînt de părere că Mircea Bădulescu a greșit acordînd acel 11 metri. De ce ? Din cauză că n-a ținut seama de... regulament sau, cum scria Ion Voica, „l-a aplicat mecanic". Într-adevăr, la articolul 12, înaintea enumerării celor 9 greșeli, se precizează că ele trebuie să fi fost comise în mod intenționat. Cît de important e aceasta se vede și din faptul că articolul 12 repetă precizarea despre elementul intențional atunci cînd se referă la comiterea greșelilor în careu.

Ștefan a sărit la minge — e drept cam tîrziu — nu la adversar. Apoi, Ștefan s-a ciocnit de Dumitru și l-a împins involuntar pe acesta. Lipsind intenția, lipsea și motivarea regulamentară pentru acordarea penaltiului. Arbitrul a încălcat regulamentul în această fază decisivă, cum a greșit de nenumărate ori în timpul partidei. E o motivare, cred, arhisuficientă, pentru un penalti la adresa arbitrului.

Subiectul mi-a fost sugerat de o convorbire cu Ștefan Covaci. Trecuseră puține ore după cîștigarea trofeului nr. 4 al sezonului de către Ajax. „Cupa intercontinentală" intrase în posesia clubului din Amsterdam și își luase locul în vitrina cea mai căutată de suporterii olandezi. Covaci ne-a atras însă repede spre alte subiecte. Cine îl cunoaște știe cu cît farmec reușește acest admirabil povestitor să te prindă în mrejele amintirilor lui. Uiți de timp, uiți de program, uiți de tot. Numai că discuția cu Ștefan Covaci nu mai era, de data asta, dedicată suvenirurilor. Actualitatea stringentă — fotbalistică, se înțelege — iată subiectul nostru. Și, mai precis, antrenorul român cu cel mai frumos actual palmares din întreg soccerul mondial încerca să vadă, în toamna lui 1972, ce va fi în vara lui 1974, la München...

„Vor fi și figuri noi în șirul invitaților, emite din capul locului ideea Ștefan Covaci. Primul fenomen care o să producă modificări pe lista celor 16 va fi acela, anunțat cu doi ani în urmă, din chiar momentul cînd s-a produs definitivarea calificărilor pentru campionatul din Mexic. Marile refuzate începeau, din acea clipă, cursa răzbunării. În plutonul acesta o să găsim echipele Spaniei, Iugoslaviei, Franței, Ungariei, Portugaliei — pentru zona europeană. Dacă vom traversa Atlanticul și vom ateriza în America de Sud, acolo marile nemulțumite se numesc echipele Argentinei și Chile. Mai cu seamă prima. Însă nervozitatea și nehotărîrea continuă să fie așa de mari încît nu știu dacă dorința de a ajunge în turneul final al ediției jubiliare, considerată un fel de datorie națională pentru o țară care va găzdui campionatul din 1978, se va realiza... Dar să nu ne îndepărtăm de subiect. Există deci acest pluton al orgoliului rănit. Și, cum ne dau de veste primele rezultate, selecționatele europene de care am pomenit au pornit cu mare avînt în preliminarii. Lupta dintre selecționatele iugoslavă și spaniolă va fi acerbă, egalul de la Las Palmas o demonstrează. Unsprezecele francez a reușit o victorie de prestigiu în fața reprezentativei sovietice. Iar selecționata ungară a cîștigat puncte prețioase la Stockholm și Viena".

Tragem o primă concluzie a discuției noastre : în „salonul refuzaților" la dineul mexican îți găsim pe unii dintre cei mai îndîrjiți solicitanți ai unui loc la banchetul de la München și asta dă o notă de spectaculozitate și de echilibru suplimentare în luptele din grupele europene care, știm foarte bine, nu duceau deloc lipsă de asemenea elemente. Ștefan Covaci își continuă dizertația...

„Al doilea grup, de care trebuie să se țină seama, îl constituie selecționatele noului val, echipe fără palmarese în trecutele ediții ale campionatului lumii. Aici, mai cu seamă pentru că știu foarte bine situația, în frunte așez selecționata Olandei. Din ceea ce văd și aud, se pare că în întreaga sa istorie, fotbalul olandez nu a pregătit și sacrificat timp și energii spirituale și materiale cum o face acum pentru calificare. Simt de altfel și la jucătorii mei, care alcătuiesc mai mult de jumătate din echipa națională, că au o dorință fantastică de a se califica în turneul final din 1974 și știu că motivele sînt două : primul, să se realizeze victoria din grupă în fața unui adversar de tradiție, Belgia. Al doilea, dorința de a întîlni, pe planul selecționatelor, fotbalul vest-german, socotit drept prima valoare a ultimului sezon, și, apoi, și celelalte mari reprezentative ale lumii. În același pluton apare reprezentativa R.D. Germane, care nu face excepție de la deosebita ascensiune înregistrată și de celelalte ramuri de sport în această țară și ilustrată la Jocurile Olimpice. Cred că modul cum se efectuează procesul de pregătire la clubur-ile și la selecționatele R.D. Germane reprezintă o perfecțiune în materie de conștiinciozitate, de folosire a unor metode moderne, unele originale, proprii, de antrenament. Misiunea reprezentativei României va fi, deci, cu atît mai grea. Nu împărtășesc însă de fel opiniile care exclud șansele reprezentativei noastre. Dimpotrivă, chiar și după egalul de la Helsinki, eu socotesc că națională României rămîne favorita grupei. Dar, sigur, e nevoie de o discuție specială asupra acestui subiect".

Discuția am făcut-o chiar atunci, stimați cititori ai „Magazinului". Cum vede Ștefan Covaci sezonul 1973 al selecționatei României ? O vom afla în proxima rubrică „Cu și fără crampoane".

Cu și fără... crampoane

FIGURI NOI PE SCENA LUI „WELTMEISTERSCHAFT" '74?

de Eftimie IONESCU

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• CU TOATE că astăzi se împlinesc exact două luni de cînd s-a încheiat turneul olimpic de box de la München, totuși federația de specialitate nu a programat ședința de analiză a comportării unor olimpici, comportare care, după cum se știe, a lăsat de dorit. Un coleg șugubăț aflînd că ne interesăm de cauzele acestei nejustificate întîrzieri, ne-a spus să nu ne impacientăm că doar n-a trecut încă anul. Fără comentarii.

• PAUL DOBRESCU (Dinamo) posedă de cîteva zile legitimația de student al Facultății de drept. Vicecampionul olimpic la „grea", Ion Alexe, a devenit tată (are o fetiță). Felicitări.

• EX-CAMPIONUL țării, antrenorul Șerbu Neacșu (Steaua), a suferit un accident de automobil în timp ce se afla în Iugoslavia cu un lot de pugiliști. El este internat la un spital din Belgrad, avînd mai multe fracturi. Grabnică însănătoșire!

• UN NOU SCANDAL a marcat reintrarea fostului campion european al greilor, spaniolul Jose Urtain. Acesta l-a întîlnit la Barcelona pe americanul Black Harris, care în primul rund a simulat ko-ul. Arbitrul l-a descalificat pe american, iar spectatorii au făcut un scandal de nedescris deoarece au plătit foarte scump biletele de intrare. Lucru normal în boxul „pro".

• ARBITRUL Petre Epureanu vrea cu orice chip să se facă remarcat, chiar după încheierea unei gale (așa cum îi este obiceiul). În ziarul „Sportul", își exprimă părerea că în meciul disputat la Reșița (sel. Caras-Severin — Constructorul Galați) în întîlnirea „penelor" Nedelcea — Amăzăroale, decizia de meci nul îi nedreptățește pe reșițeanul Nedelcea. Dacă arbitrul Epureanu a oficiat la această întîlnire și face asemenea declarații publicitare în dauna colegilor săi de la masa de arbitraj, atitudinea sa este fără îndoială inadmisibilă. Dacă Epureanu a fost delegatul general al galei, considerăm că astfel de impresii publice nu cadrează cu calitatea pe care o deține. Să nu ne disculpăm de unele decizii pronunțate greșit de spinarea proriilor noștri colegi cu care sîntem delegați să ne deplasăm în provincie. Dacă Epureanu a urmărit la Reșița ca spectator această întîlnire, cecea ce nu credem, atunci ne cerem scuze pentru rîndurile de față.

• ÎNTÎLNIRE cu antrenorul Marcu Spakow care ne declară : „Sînt gata oricînd să accept în numele elevului meu provocarea lansată prin săptămînalul „Magazin" de către antrenorul dinamovist Fuhresz, omul de colț al lui Sandu Mihalcea. Sînt convins că Zilberman îl va face k.o. pe Sandu Mihalcea. Zilberman se pregătește intens (la București) și încă cu o mare poftă. Sistemul de pregătire de la Snagov nu-i prieste campionului semimijlocilor".

• FOSTUL CAMPION european al semigreilor G. Negrea, care atinge astăzi o greutate de 105 kg, ne spune : „Singurul mare boxer pe care l-am avut în ultimii 3 ani, Calistrat Cuțov, n-a mai obținut performanțe de valoare, deoarece nu s-a găsit nici un antrenor să-l facilitezee progresul. Îmi pare rău".

• ASTĂ-SEARĂ pe ringul celebrei arene „Luna Park" din Buenos Aires, campionul lumii la categoria „mijlocie", argentineanul Carlos Monzon, își pune pentru a 7-a oară titlul în joc. De data aceasta adversarul său este redutabilul american de culoare Benny Briscoe care a declarat la sosire : „Îl fac k.o. pe acest Monzon. ...Îmi este teamă doar de oficiali".

• DUPĂ CUM AM MAI ANUNȚAT, la 25 ianuarie, în orașul jamaican Kingston campionul mondial al „greilor" Joe Frazier își va pune centura în joc în fața altui boxer neînvins pînă în prezent, campionul olimpic de la Ciudad de Mexico, George Foreman. Se pare însă că hotărîrea forului internațional nu va fi luată în considerație deoarece managerii celor doi pugiliști continuă să aibă divergențe în ceea ce privește bursele respective.

• CASSIUS CLAY continuă să fie original. El a acceptat să-l întîlnească la 13 decembrie la Boston pe modestul Jack O'Halloran, clasificat al 30-lea greu pe lista pugiliștilor americani. Motivul acestei acceptări ? Să reproducem declarația lui Clay : „Sînt ferm decis să-l răzbun pe fratele meu, care zilele trecute a fost făcut k.o. în repriza a treia de O'Halloran. Îl voi bate de mă va ține minte". Singele apă nu se face, spune un proverb.

CASSIUS CLAY

CÎND VA APĂREA
ALMANAHUL „MAGAZIN" 1973?

Pentru toți cei nerăbdători iată răspunsul : în prima decadă a lunii decembrie, la fel ca în fiecare an.

Și acum un sfat util : Dacă doriți să primiți la domiciliu ALMANAHUL „MAGAZIN" ediția 1973, trimiteți o carte poștală pe adresa : Librăria „Cartea prin poștă", — București, str. Sergent Nuțu Ion nr.8—12, sector 6.

Comandîndu-l din timp vă asigurați primirea almanahului imediat, la apariție.

Plata se face la primirea coletului, contra ramburs.

Situația în „Marele Premiu — F. I. L. T."

ILIE NĂSTASE PIERDE TEREN

După desfășurarea turneului din Sala „Pierre de Coubertin", turneu cîștigat, după cum se știe, de Stan Smith, acesta s-a apropiat de locul I deținut de Ilie Năstase. Iată situația primelor șase locuri :

1. Ilie Năstase	=	592 puncte
2. Stan Smith	=	509 „
3. M. Orantes	=	468 „
4. I. Kodes	=	320 „
5. A. Gimeno	=	319 „
6. R. Hewit	=	278 „

Mîine, se încheie la Stockholm turneul internațional desfășurat în cursul acestei săptămîni Este un turneu de categoria A. Punctajul la acest turneu este următorul pentru primii patru clasați : 75, 52, 37, 18 puncte.

CULISELE HIPODROMULUI

● *ALERGAREA SEMICLASICĂ „Premiul aprantililor" a revenit din nou Formulei, care a realizat performanța de 1'27",6/km. Finalul acestei alergări a produs multe comentarii pe hipodrom: nu mai puțin de 5 cai, s-au întrecut care mai de care să derobeze (schimbare de linie nepermisă în alergări), să floteze, sau să galopeze, sub mîinile tinerilor concurenți care nu mai știau cum să reabiliteze situația. Greșelile au rămas, din păcate, nesancționate de arbitrii alergărilor, care ar fi trebuit să descalifice chiar pe cîștigător. Clemență, clemență, dar nu acolo unde funcționează pariul mutual.*

● *HIRONDIȚA, eleva antrenorului Gherase Avram este aureolata ultimelor reuniuni de trap. După două victorii, dintre care una pe teren desfundat, și pe distanța de fond, duminica trecută a reușit performanța de 1'25"/km și al treilea succes consecutiv. Aliura în care a trotat (a mers trap) și a cîștigat, dovedește încă rezerve.*

● *PÎNĂ LA ÎNCHIDEREA alergărilor mai sînt patru reuniuni hipice, situația din fruntea clasamentului antrenorilor și driverilor este însă departe de a fi elucidată. Pentru primele locuri își disputâ întîietatea Gherase Avram, Gh. Tănase și Tr. Marcu. Lupta dintre ei creează spectacole frumoase pe hipodrom. Le dorim repetate.*

Doru IONESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 12 noiembrie

1. **DINAMO-C.S.M. REȘIȚA.** Toate calculele indică echipa gazdă favorită. Deci : 1.
2. **RAPID-JIUL.** Și Rapid și Jiul sînt recomandate de rezultatele obținute în ultima etapă. La acest meci tripla poate rezolva multe necunoscute, deși Rapid pornește cu avantajul gazdei.
3. **UNIVERSITATEA CRAIOVA-STEAUA.** Vom asista la detronarea altui lider ? Tot ce este posibil. Nu este exclus egalul.
4. **S. C. BACĂU — A.S.A. TG. MUREȘ.** Băcăoanii pot fi propulsați iar spre fruntea clasamentului după această etapă. Îi vedem în postura de cîștigători.
5. **STEAGUL ROȘU—C.F.R. CLUJ.** Și stegarii pornesc favoriți în întîlnirea de mîine. Totuși, înclinăm să acordăm o sansă și clujenilor : egalul.
6. **„U" CLUJ-FARUL.** Va obține Farul ceea ce nu a reușit pe propriul teren ? Greu de presupus ! Deci : 1
7. **PETROLUL—U.T.A.** S-ar putea ca tradiția să se repete și U.T.A., deși nu mai este ceea ce era, să părăsească terenul advers fie cu un punct, fie cu două. Totuși prima sansă o au gazdele.
8. **ATALANTA—TORINO.** Deși în deplasare, Torino are șanse mari în fața echipei gazdă care nu a obținut nici o victorie în primele cinci etape.
9. **FIORENTINA—MILAN.** Liderul are de întîmpinat rezistența unei echipe în plină afirmare și care beneficiază de avantajul terenului. Înclinăm spre 1, deși nu excludem egalul.
10. **INTERNAZIONALE—NAPOLI.** Se întîlnesc echipele de pe locurile 2 și 5 din clasament. Acordăm prima șansă gazdelor.
11. **LANEROSI—BOLOGNA** Va obține Lanerosi a doua victorie ? Se pare că da, mai ales că și oaspeții nu prea strălucesc pînă în prezent.
12. **ROMA—LAZIO.** Derbiul capitalei italiene, între două echipe clasate pe locurile 2 și 4, la egalitate de puncte și care pînă acum nu au cunoscut înfrîngerea. Ce va fi ? X-ul ni se pare că va împăca ambele echipe.
13. **TERNANA—CAGLIARI.** Deși cu mai puțină experiență, vedem capabilă echipa gazdă de a înclina victoria de partea sa.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

LEAHU DUMITRU, str. Galați, bloc 12, Brăila : „Cînd toate gîndurile noastre, de la mic la mare, ne poartă către bravii noștri tenismeni Ion Țiriac și Ilie Năstase, eveniment ce a monopolizat, fără excepție, atenția iubitorilor de sport din patria noastră și de aiurea, vreau să mă opresc asupra unui aspect legat de fotbal, de altfel pîinea noastră de toate zilele.

Fiind un cititor permanent al principalelor publicații cu caracter sportiv, am constatat cu foarte multă amărăciune că s-a declanșat o adevărată canonadă de critici (dar ce critici !) la adresa națională noastre și în mod special asupra lui Neagu și Răducanu. Fie-n „Sportul", „Fotbal" sau în „Magazin" găsești numele acestora prinse-n hora unor cuvinte deloc mobilizatoare. N-aș vrea să credeți că nu sînt pentru critică, dar să fie constructivă, să ajute celor vizați. Credeți cumva că în această atmosferă ostilă se poate lucra cu spor ? Eu nu cred. Îmi amintesc de atmosfera creată în jurul lui Constantin după J.O. de la Tokio, și tare n-aș vrea ca istoria să se repete. Să nu uite, stimații noștri iubitori ai fotbalului, că atît Neagu, cît și Răducanu, astăzi atît de huliți (acesta este cuvîntul) nu sînt jucători „terminați", nici „plafonați" și vom mai avea nevoie de aportul lor. Atunci, de ce oare se dă apă la moară celor care lovesc cu o plăcere diabolică în cei căzuți, cu un elan demn de o cauză mai bună ? Nu ne fac nici un bine acești grupari, care au apărut miraculos, în număr foarte mare, în această toamnă bacoviană, în familia iubitorilor sportului cu balonul rotund.

N-aș vrea să fiu înțeles greșit, dar consider că nu este loial să dai cu pietre în niște jucători (care sînt oameni și ei) și pe care sînt sigur că i-au aplaudat și această categorie de negativiști, Guadalajara, Rio de Janeiro, Stuttgart, Lausanne, Belgrad, București, nu spun nimic ?

Se știe din experiența vieții cît poate influența presa un sportiv. În acest sens aș aminti, cu plăcere, aportul decisiv al presei sportive în relansarea lui Viorel Mateianu, fotbalist de mare talent la vremea respectivă, după cum prea bine se cunoaște. Și exemplele ar putea continua.

În final, aș propune cronicarilor sportivi să curme această avalanșă de reproșuri la adresa celor doi fotbaliști".

Sînt de acord cu dumneavoastră și declar asta fără nici o ipocrizie. Pînă cînd nu i-am cunoscut pe fotbaliști îndeaproape nu mi-am închipuit niciodată că aceștia au în trupurile lor muschiuloase niște suflete de artiști, sensibile, și capricioase. Am văzut cu ochii mei fotbaliști care și-au ieșit din minți după un cuvînt rău spus în presă sau care au plîns nopți întregi pentru o fluierătură sau o ironie aruncată din peluză. Nu cred că e bine să ne grăbim să aruncăm cu pietre în fotbaliștii aflați în momente de dificultate, să-i ocrotim cu o vorbă bună, să ne amintim de faptele frumoase pe care le-au săvîrșit cîndva în folosul fotbalului nostru sau despre serviciile pe care ar putea să ni le mai aducă în viitor. Vorba dumneavoastră : sînt și ei oameni.

Dr. VERMEȘAN HORIA și Dr. BĂLAN CONSTANTIN circa sanitară Slatina-Timiș, jud. Caraș-Severin : „Vă rugăm, dacă aveți bunăvoința, să ne dați și nouă un răspuns : are sau nu voie Poli Timișoara să promoveze în divizia A ? În urmă cu doi ani, la Oradea, tov. arbitru C. Petrea a hotărît să promoveze Crișul. Acum, I. Drăghici hotărăște și el la Făgăraș : Chimia trebuie să cîștige. Ca un om ferm ce este, la momentul oportun sancționează pe Poli cu două lovituri de la 11 m ; lovituri de pumnal care, în afara repercusiunilor materiale din clasament, au și repercusiuni psihice. Am fost stopați de data asta, iar cele două puncte sînt pierdute ! Dorința noastră este ca pe viitor să nu se mai întîmple fenomene asemănătoare celor de la Făgăraș.

Noi știm să pierdem dar în mod cinstit și loial, iar dacă intrarea în divizia A este deja hotărîtă, să se scrie în ziar : anul acesta promovează echipa „x", restul să lupte de la locul 2 în jos. Vă rugăm să nu ne răspundeți că Poli este liberă să promoveze, că aceasta depinde numai de ea, pentru că cele petrecute la Făgăraș (menționăm că am fost martori oculari) ar infirma răspunsul.

Am dori să dezbateți în mod public această aparent mică problemă, ca ea să constituie un semnal de alarmă pentru arbitri și echipele care cred că este cinstit ca cele două puncte să fie atribuite gazdelor. Nu mai departe decît cazul de la Făgăraș, unde tov. arbitru I. Drăghici a făcut cadou în minutul 3 prima lovitură de la 11 m, apoi „cavalerul negru" văzîndu-și echipa favorită egalată, a considerat că mai este necesară o lovitură de la 11 m, lovitură pe care a acordat-o atunci cînd trebuia să dea fault în favoarea oaspeților.

Despre micile potlogării din timpul meciului nici nu mai are rost să amintim, considerînd că aveți la îndemînă revista „Fotbal", iar ca supliment cronica apărută în ziarul „Drapelul Roșu".

Pedepsită de arbitru, Poli este lovită și de F.R.F. prin omologarea unui rezultat viciat.

În revista „Fotbal" au apărut nu de mult niște reguli noi ale U.E.F.A. privind organizarea meciurilor și omologarea rezultatelor.

Nu știm dacă Federația Română de Fotbal ar accepta, spre cinstea ei, aceste reguli, dar dacă reținem că echipele campioane ale Greciei și Bulgariei revocă un meci pentru o greșită numerotare a loviturilor de la 11 m, atunci de ce să fim noi mai ortodocși ?

De ce nu avem curajul să hotărîm rejucarea unui meci al cărui rezultat este fals ?"

Asta mă întreb și eu : De ce ?

Ing. GURAN ȘTEFAN Bd. Republicii nr. 12—18. Arad : „Am citit și în rubrica dv. și în „Sportul" niște comentarii referitoare la unele măsuri — așazise — disciplinare luate de Federația română de fotbal, comentarii care contestau într-o măsură mai mică sau mai mare justețea acestor măsuri. Este vorba de sancționarea asociațiilor sportive de fotbal Corvinul Hunedoara și Olimpia Satu-Mare din divizia B și de suspendarea terenului Universității Craiova din divizia A. Aceste contestații se refereau la faptul că aceste măsuri au fost luate în pripă, fără a avea la bază dovezi elocvente ale vinovăției ce a stat la baza sancțiunilor. Așteptam ca în urma acestor contestații Federația de fotbal să lămurească sau să justifice într-un fel măsurile luate. Pînă acum, însă, nu a apărut nimic în acest sens.

Oare și „tăcerea să fie un răspuns" ? Acest fapt nu pune într-o lumină tocmai plăcută activitatea în acest sens a Federației de fotbal și dă naștere la suspiciuni și în cazul altor măsuri disciplinare luate sau care se vor lua în viitor."

Intervenția dv pe marginea acestui caz vechi și prea bine cunoscut, îmi sugerează o idee : alături de comunicatele în care anunță diferite sancțiuni, federația să publice întotdeauna și o expunere de motive, care să ofere opiniei publice argumentele care au condus la respectiva hotărîre. Atunci cred că lucrurile ar fi mai limpezi și suspiciunile ar dispare.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66. P.O.B. — 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI, Nr. 789 — sîmbătă 18 noiembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

UN LARG ORIZONT DE CUNOAȘTERE, O ETICĂ SUPERIOARĂ

O importantă cuvîntare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la sfîrșitul săptămînii trecute, în fața cadrelor didactice care predau științele sociale, readuce în plină actualitate unele din cele mai importante probleme care se pun în direcția formării tinerelor generații. Cuvîntul „readuce" nu este, poate, cel mai potrivit, știind bine preocuparea constantă, plină de grijă părintească, pe care partidul o manifestă față de cei care, mîine, vor purta pe umeri destinele patriei noastre socialiste. Conducerea partidului, secretarul general urmăresc de ani și ani continua îmbunătățire a învățămîntului, cu sensibilitate la tot ceea ce poate constitui o înnoire fericită, care să întărească rolul educativ și formativ al școlii, care să contribuie la crearea de cadre cu o temeinică pregătire, capabile să ducă mai departe și să dezvolte cu cinste opera înaintașilor lor. Analiza atentă, pas cu pas, a sistemului nostru de învățămînt a dus la rezolvarea a numeroase chestiuni care s-au pus pe parcurs, a înlăturat la timp ceea ce devenise depășit, a deschis orizonturi noi cadrului în care se formează tinerii noștri. Dacă astăzi vorbim de un învățămînt modern care tinde să fie legat tot mai mult de practică, de producție, dacă, în această direcție, succesele n-au întîrziat să se arate, dacă între școli și universități, pe de o parte și întreprinderile industriale, pe de altă parte, s-a creat o legătură dintre cele mai strînse, profitabilă și în prezent, dar cu urmări pozitive incalculabile în viitor — este meritul partidului nostru de a fi știut să descifreze la timp calea de urmat pentru a asigura tinereții de acum viitorul tot mai bun pe care, în chip firesc, și-l dorește.

CONTINUARE IN PAG. 2

PESTE O SĂPTĂMÎNĂ

PUNCT FINAL LA TENIS

Ilie Năstase cîștigător al „MARELUI PREMIU F.I.L.T"

(Pag. a 8-a)

GÎNDITORUL TEHNICII MODERNE LA LUCRU

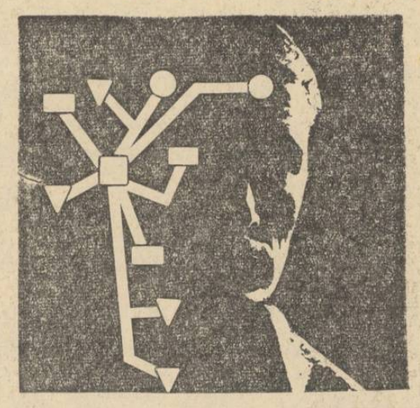

Cum se pot obține importante economii de timp, de bani, de materii prime? Răspunsul îl dau proiectanții și inginerii români în rezultate apreciate pe piața internă și externă

(Amănunte în pag. a 5-a)

Forestierii...

În parchetul de exploatare forestieră Runcu — Foto: Tili ZIDARU

● *La C. E. I. L.- Tg. Jiu un indice sporit de valorificare a masei lemnoase a dus la o economie din care se pot obține 60 000 scaune curbate* ● *Fiecare trimestru cu sporul său: 1000000 lei* ● *Cîțiva dintre cei care adaugă carate noi „aurului verde"*

DE CIND se știu gorjenii au fost meșteri în a da lemnului frumuseți izvodite de îndemînarea și mintea lor ageră. Și oricît ar părea de nefiresc, Tg. Jiul, localitate aflată în preajma unor masive forestiere din zona montană și deluroasă, nu avea cu un sfert de secol în urmă vreo întreprindere cît de cît răsărită pentru prelucrarea superioară a acestei materii prime valoroase, a aurului verde al pădurilor. Afirmînd acest lucru este evident că ignorăm cu bună știință cele cîteva gatere, dogarii sau tîmplării de modestie meșteșugărească atît ca dotare tehnică și mai ales ca grad de prelucrare a materiei prime.

PE CĂI RUTIERE și feroviare inclusiv calea ferată forestieră proprie, lemnul ajunge azi în fabrici de cherestea, placaj, mobilă, parchet și plăci aglomerate venind de la exploatările din Apa Neagră, Novaci și din alte zone ale Olteniei pentru a fi transformat aici în produse valo-

Ion BECHERU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

SATELIȚII DIRIJEAZĂ NAVELE

(Amănunte în pag. a 5-a)

Mai există enigme?

MESAJ DIN PREISTORIE

● **Excepționale descoperiri la 60 de km de București.** ● **Monumente istorice unice în țara noastră și în sud-estul Europei.** ● **Coloanele magice și sanctuarele pictate vechi de 6 000 de ani.** ● **Un medalion pictat în trei culori realizat de artiștii unei străvechi culturi.** ● **Modelul unui sanctuar confecționat din lut ars ce reproduce imaginea unui monument azi dispărut.** ● **Declarațiile** prof. dr. docent VLADIMIR DUMITRESCU, **conducătorul colectivului de arheologi de pe șantierul de la Căscioarele.**

(Amănunte în pag. a 2-a)

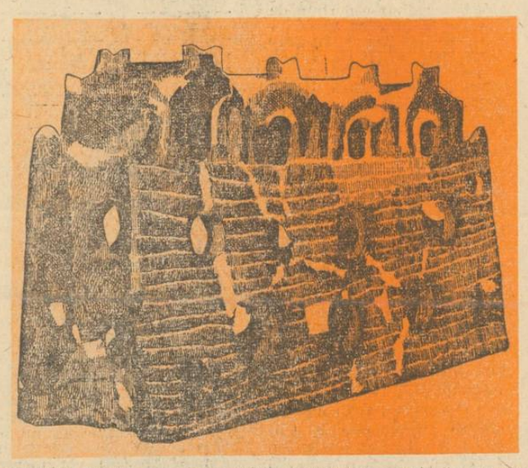

Machetă din lut ars reprezentînd un sanctuar azi dispărut (sus) Coloană pictată în două culori, găsită în sanctuarul de la Căscioarele (stînga)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

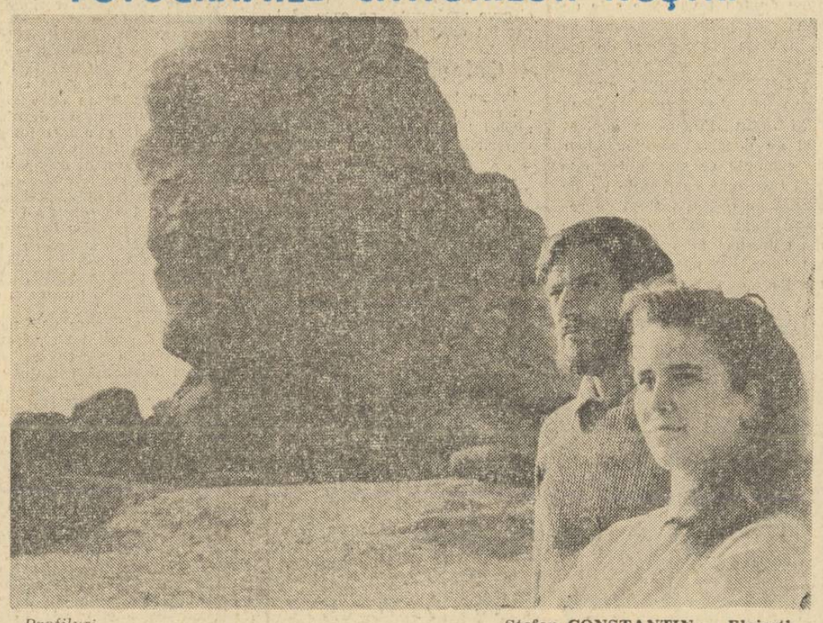

Profiluri — Ștefan CONSTANTIN — Ploiești

Imagine ieșeană prin Copou — Leonid STRATULAT — Iași

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

AL CUI E NOUL?

Am impresia că există încă nelămuriri, în destule capete, cu privire la apartenența noului. Unii conducători de întreprinderi își închipuie că inventatorii și inovatorii pe care-i au, întîmplător, în subordine sînt proprietatea lor. E adevărat că fiecare trebuie să-și facă datoria la locul de muncă și că răspunzători de felul cum își fac datoria subalternii sînt șefii de întreprinderi. Dar trebuie văzut despre ce fel de datorie e vorba și, dacă nu cumva, prin datorie se înțelege, uneori, cu totul altceva decît sentimentul adînc, dăruit și responsabil al datoriei. Datoria unui inovator, a unui inventator, este să inoveze și să invente. Este epoca în care România are nevoie de un aport excepțional de gîndire, al tuturor celor ce pot gîndi. (Unii pot gîndi, alții nu pot gîndi. Din păcate, în orice societate rămîne nerezolvată problema proștilor). Este evident că trăim un proces de afirmare a gîndirii, afirmare la care ne obligă țara pe care o construim, pe care vrem s-o construim. Trăim, și din punctul de vedere al înnoirii cadrelor, un moment semnificativ. Societatea noastră se structurează, tot mai mult, în jurul unor valori reale, singurele în măsură să dea preț efortului general. Căci o societate se exprimă prin valorile ei ieșite din comun. Asta firește, prin munca tuturor valorilor normale. (E de presupus că, în gestul scrierii poeziei „Luceafărul", trăia nu numai valoarea stranie a celui ce se numea Mihai Eminescu, ci și munca plină de o comună abnegație a atîtor români ce nu puteau să se exprime prin ei înșiși).

Sînt și cazuri (acestea sînt și mai triste) cînd oameni inteligenți, dar de altă factură sufletească sau morală, decît subalternii lor, trag lucrurile cam tot într-acolo, spre eșec.

În fine, conducătorii de întreprinderi sînt datori să cunoască un adevăr mai mare decît ei, și anume că noul nu le aparține lor, ci tuturor. Primesc numeroase scrisori — vai, prea multe și prea triste! — din care iau cunoștință de felul defectuos și uneori condamnabil, în care lucrează nu știu ce director sau inginer șef sau președinte de sindicat, dintr-o întreprindere sau alta. Descoperirea unor căi noi ale gîndului și descoperirea unor soluții de salvare a banilor țării și a trudei în plus a fiecăruia constituie obiectul interesului general și titlul de proprietate al unanimității. După opinia mea, contrariecarea pe orice cale a tendințelor de a descoperi, ceva nou în tehnică, în știință (și, desigur, nu numai acolo), sabotarea efortului onest al cercetătorilor ce nu pot să se exprime decît prin rezultatul cercetării lor, mi se par — în stadiul în care se află nevoia noastră de gîndire în România contemporană — deliete dintre cele mai grave. Conferința Națională a Partidului a stabilit, fără echivoc, că dezvoltarea României, în următoarele perioade, trebuie să se bazeze pe rafinarea și adîncirea procesului de gîndire, pe descoperirea, aici, la noi, a unor noi adevăruri ale misterioasei lumi științifice. Cred că trebuie clarificat, în termeni practici, acest adevăr sfînt și încurajator, potrivit căruia *datoria noastră a tuturor, e să gîndim și să muncim, iar datoria conducătorilor instituțiilor și întreprinderilor, unde lucrăm, e să ne creeze condițiile de a gîndi și de a munci la limita de sus a puterilor noastre intelectuale și fizice.* Am în mîini un dosar cutremurător: viața inginerului Ioan Crișan, în vîrstă de 40 de ani, și care lucrează la Institutul de Cercetări Tehnologice

CONTINUARE ÎN PAG. 2

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

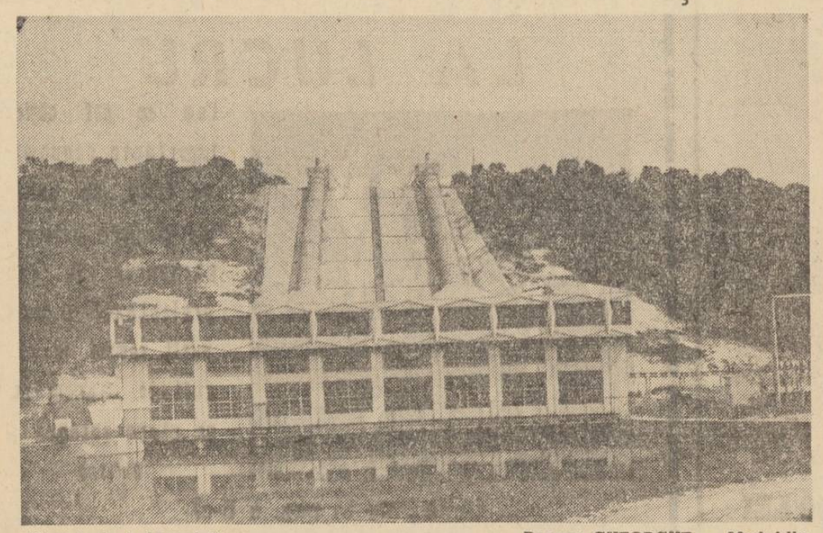

„Magistrala belșugului" — Dragoș GHEORGHE — Medgidia

FORESTIERII...

URMARE DIN PAG. 1

roase solicitate pe piața internă și internațională, unde au dobîndit un bun renume pentru calitățile lor ireproșabile. Trimestrele scurse de la începutul acestui an au înscris în cartea de onoare a întrecerii socialiste noi cote ale hărniciei și priceperii oamenilor destoinici ai marelui combinat : **peste 24 000 metri cubi de lemn pentru celuloză, cherestea, derulaj, mină; sute de metri cubi de cherestea și lăzi ; 17 100 metri pătrați de parchete, sute de metri pătrați de plăci aglomerate din lemn și importante cantități de mobilă livrate suplimentar, ceea ce totalizează aproape 3 000 000 lei producție marfă realizată peste sarcinile de plan. Fiecare trimestru cu sporul său de aproape 1 000 000 lei.**

STRĂBATEM HALELE marilor fabrici ale combinatului avînd ca punct de pornire depozitul de bușteni și drept ghid drumul tehnologic al transformării buștenilor în produse finite. Așa facem încă de la început cunoștință cu constructorii de mașini ai gigantului forestier de la Tg. Jiu. Avizăm cititorii că nu este o greșeală de tipar. **In combinatul din inima Gorjului se produc în masă cantități de bunuri din lemn dar se construiesc și mașini-unicate, rareori în cite 2—3 exemplare — dintre cele mai ingenioase în cadrul unei puternice și susținute acțiuni de autoutilare.** Între multe altele, a fost realizată aici o mașină de cojit bușteni, care despoaie trunchiurile în vreme ce le rotește pe un sistem de roți dințate. Omului nu-i mai rămîne decît să dirijeze operația de la tabloul de comandă. **„Mașina — ne-a spus inginerul ION BULIGAN,** care i-a semnat actul de naștere în calitate de coautor împreună cu maiștrii **ION STAMATOIU și VALERIU DEACONU — asigură completa mecanizare a cojitului buștenilor ce urmează să fie prelucrați de deruloarele fabricii de placaj. Construcția acestei mașini după concepție originală și cu forțele și posibilitățile proprii ale combinatului, a economisit fonduri în valoare de aproape 100 000 lei valută".**

ÎNCURAJAREA ACTIVITĂȚII de concepție și autoutilare de către consiliul de administrație al oamenilor muncii din combinat, de către directorul general al combinatului, **NICOLAE SPERDEA** a condus și la alte succese de acest gen. **Două mașini de șantat furnire construite în condiții similare — după concepții originale și cu forțe proprii — au condus la economisirea a 120 000 lei valută. De asemenea, o mare parte dintre elementele instalației de așchiere care va prelucra deșeuri de lemn pentru producția de plăci aglomerate — și anume transportul pneumatic, tabloul de comandă etc. — au fost construite de talentații oameni ai combinatului în cadrul acțiunii de autoutilare. Cu mijloace similare au fost realizate două mașini de balotat placaj și plăci aglomerate.** Alte și alte mașini și instalații se află în curs de execuție sau în planurile de viitor ale compartimentului respectiv ce va dispune în curînd de o secție aparte încadrată cu entuziaștii concepției. Pentru concepția și asimilarea pieselor de schimb funcționează la nivelul combinatului un sistem pe cît de eficient, pe atît de echitabil, de cointeresare în domeniul creației tehnice care-și aduce din belșug aportul la rodnicia gîndirii creatoare.

DINCOLO DE PROBLEMELE AUTODOTĂRII, pe platforma de industrializare de la Tg. Jiu, inteligența creatoare acționează cu intensitate și în domeniul de specialitate urmărind obținerea unor valori din ce în ce mai mari din aceeași cantitate de masă lemnoasă. Directorul tehnic **ANATOLIE DRUTA** ne-a înfățișat succint dar grăitor, preocupările actuale ale colectivului în sensul valorificării superioare a deșeurilor pentru producția de plăci aglomerate din lemn, semifabricate pentru producția de mobilă, lăzi și parchet cu o reducere corespunzătoare a consumului de lobde industriale și cherestea de clasă superioară, urmînd ca încă **în acest an, valoarea producției obținută dintr-un metru cub de masă lemnoasă să crească cu 44 lei, iar pînă la sfîrșitul actualului cincinal cu peste 100 lei, sporul valoric al prelucrării superioare ridicîndu-se astfel cu 12,5 la sută.**

CINE SÎNT CEI CHEMAȚI să dea viață acestor țeluri, să ridice prin muncă lor neobosită valoarea aurului verde al pădurilor ? Am aflat cîteva răspunsuri vizitînd halele de producție ale marelui combinat. Biografia muncitoarei **COSTICA MATEI** se împletește strîns cu istoria întreprinderii acesteia tinere dar prestigioase. Ea a început să lucreze aici ca sortatoare de parchete imediat ce și-a încheiat învățătura la școala profesională de la Curtea de Argeș. Doi ani mai tîrziu a fost primită în rîndurile partidului. Anul acesta a participat ca delegată a forestierilor gorjeni la Conferința Națională a P.C.R. ducînd cu sine mesajul lor bogat în realizări. **„Mulțumită muncii sale destoinice,** ne-a spus inginerul **ION TRAISTARU, fabrica noastră a sporit cantitatea de produse superioare calitativ și implicit livrările la export în condiții economice avantajoase".** Sînt numeroși oamenii despre care se aud în combinat asemenea aprecieri. **ILIE CODIȚA,** tîmplar la fabrica de mobilă, va sărbători în curînd revelionul realizîndu-și în condiții calitative excepționale sarcinile ce-i revin din planul de producție pe anul în curs. Pe lîngă el au crescut din punct de vedere profesional muncitori destoinici ca **ION CONTOLORU, DOMNICA DEACONU** și alți mulți la număr, datorită cărora de ani de zile sînt de neconceput în fabrică produsele de calitate necorespunzătoare. Printre oamenii valoroși ai fabricii de placaj se numără și mașinistul **DUMITRU ALECU** de la presă. În pofida înaltelor exigențe pe care le impune mașina ce i-a fost încredințată spre exploatare, el se menține în rîndurile fruntașilor lună de lună de trei ani în șir fără a-și precupeți eforturile cînd este vorba de ridicarea profesională a altor muncitori. Pe lîngă el și-au făcut ucenicia **GHEORGHIȚA POPESCU,** o lucrătoare destoinică, **CONSTANTIN FUGARU,** și el muncitor de nădejde în această fabrică. O treime din efectivul platformei de industrializare de la Tg. Jiu a combinatului este alcătuită însă din femei. **ELENA BĂLAN** — muncitoare în sectorul „grund" al fabricii de mobilă — constituie un exemplu dintre cele mai bune pentru tovarășele sale de muncă pe plan profesional ca și în viața obștească și de familie.

AMINTIND NUMELE cîtorva forestieri de frunte de la C.E.I.L. Tg. Jiu, n-am epuizat nici pe departe marele număr de exemple ce s-ar putea cita încă împreună cu faptele lor de muncă pe pagini întregi de revistă. Pentru că gorjenii sînt mari meșteri în a da lemnului noi frumusețe izvodite de mintea lor ageră...

Ion BECHERU

Monolog interior despre...

TIMORARE

de Victor BÎRLĂDEANU

Am auzit în repetate rînduri spunîndu-se despre X : „Posedă la perfecție arta de a-și timora adversarii". Nici o dată nu dădusem însă prea mare atenție acestor remarci, pe care le socoteam gratuit malițioase, dacă nu chiar răuvoitoare. Tipul mi se părea, într-adevăr, cam vanitos, exprimînd întotdeauna o părere excesiv de bună despre propria-i persoană. Dar de aici pînă la insidioasele acuze ce i se aduceau aveam impresia că e o cale destul de lungă...

Nu mai mi-aduc aminte prin ce întortocheat concurs de împrejurări mi s-a oferit prilejul să asist la o ședință în instituția unde lucra X. La un moment dat, în toiul discuțiilor, desfășurate pînă atunci pe un ton calm, de analiză lucidă și serioasă, a cerut și el cuvîntul. Ce mi-a fost dat să ascult, în cele zece minute care au urmat, cu greu mi-a venit să-mi cred urechilor. Pe un ton categoric, ce interzicea parcă orice tăgadă, l-a împroșcat cu toate invinuirile posibile pe un coleg mai tînăr, proaspăt venit de pe băncile facultății, care izbutise însă să se distingă prin cîteva remarcabile realizări.

Erau aceste învinuiri un „mixtum compozitum" în care găseai toate ingredientele de rigoare — și lene, și chiul, și sustragere de la îndatoririle de serviciu, și multe altele. După acest cumplit rechizitoriu conducerea instituției n-ar mai fi avut, în virtutea celei mai elementare logici, altceva de făcut decît să-i rezilieze respectivului contractul de muncă. Noroc însă că în sală se aflau destui oameni care cunoșteau cu de-amănuntul activitatea tînărului și care, ridicîndu-se în apărarea lui, i-au înfățișat cu argumente convingătoare meritele incontestabile. Adevărul a fost astfel restabilit și tînărul absolvit de imaginarele vini.

Cu totul și cu totul ciudat mi s-a părut faptul că X n-a fost deloc afectat de spectaculoasa răsturnare a situației. Ba, la drept vorbind, îmi făcea chiar impresia că trăiește o curioasă satisfacție lăuntrică. Era ca și cum, în pofida celor petrecute, își atinsese țelul urmărit.

Într-adevăr, cum m-am lămurit mai tîrziu, și-l atinsese. Prin furibundul atac dezlănțuit obținuse exact ce dorise : să-l timoreze pe tînăr — care, în puținul timp de cînd se afla în instituție, reușise să observe anumite defecțiuni și nereguli în funcționarea serviciului condus de X — și să-l împiedice să ia cuvîntul spre a le aduce la cunoștința colectivului. Căci tînărul, chiar după ce lucrurile au fost puse la punct, nu s-a mai simțit în stare să ridice, în cadrul ședinței, problemele ce-i stăteau la inimă: s-a temut că nu cumva criticile să-i fie interpretate ca... o răzbunare.

Grozav psiholog, acest X ! A știut cu precizie pe ce pedală să apese ca să-și apere de proiectorul luciditățli critice confortabila redută pe care el însuși și-a creat-o — o redută de rutină anchilozată și obtuză. Numai că socotelile lui s-au dovedit — ca mai totdeauna la asemenea indivizi — lipsite de perspectiva timpului. Într-o bună zi, „manevra timorării" a dat gres. Între timp, oamenii îi sesizaseră mecanismul, izbutiseră să-i demonteze încîlcitele resorturi. Iar cel care a făcut demonstrația publică a deteriorării mecanismului a fost chiar tînărul pe care îl redusese cîndva la tăcere. A făcut-o cu exactitate minuțioasă și răspicată. Și definitivă.

UN LARG ORIZONT DE CUNOAȘTERE, O ETICĂ SUPERIOARĂ

URMARE DIN PAG. 1

Cum era normal, cuvîntarea secretarului general al partidului s-a referit pe larg la rolul științelor sociale în învățămîntul nostru, analizînd succesele obținute dar și rămînerile în urmă în aceste discipline, atît de strîns legate de misiunea înaltă „de a sădi în conștiința generațiilor noi idealurile nobile ale socialismului și comunismului, înaltul spirit de responsabilitate față de interesele supreme ale societății, față de cauza fericirii poporului și a patriei noastre socialiste". În același timp, conducătorul partidului și statului nostru a îmbrățișat un cîmp vast de probleme ale educației și formării, care depășesc cadrul universitar și școlar. Astfel, o atenție deosebită a fost dată permanenței procesului de învățămînt. „Cred că nu este necesar să demonstrez — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — că studiul, învățătura nu se termină o dată cu obținerea diplomei. Ceea ce se predă în școală, inclusiv în domeniul științelor sociale, constituie numai o bază. Numai în măsura în care atît cadrele didactice de astăzi, cît și cele de mîine — ca, în general, toți oamenii muncii — se vor preocupa de continuarea studiului, transformînd învățătura într-un proces permanent, numai în această măsură vom reuși să creăm un om înaintat, vom putea soluționa problemele complexe pe care le ridică edificarea socialismului, dezvoltarea științei și culturii. Tocmai pornind de aci, partidul nostru acordă o atenție deosebită desfășurării neîntrerupte a învățămîntului, reciclării — cum se spune astăzi, poate impropriu, pentru că, în fond, nu numai în anumite perioade, la cursuri ce se organizează, periodic, la cîțiva ani, ci permanent, fiecare cetățean, și mai cu seamă cadrele didactice, trebuie să studieze, să învețe. În acest spirit trebuie să crească studenții de astăzi — viitorii intelectuali ai patriei noastre".

Nu mai este, credem, necesar să subliniem deplina actualitate și deosebita importanță a acestor cuvinte. Ele reies de la sine. A te menține în afara noutăților care apar în propriul domeniu de activitate, a nu învăța ceea ce progresul tehnic, știința și cultura modernă au adus nou, înseamnă, practic, rapida anihilare personală pe plan profesional. Și cum societatea nu este o noțiune abstractă ci suma cetățenilor, vai de acea comunitate care rămîne opacă față de ceea ce apare nou în știință, în tehnică, în viața socială ! În acest sens, grija continuă a partidului pentru organizarea învățămîntului permanent, îndemnul repetat la perfecționarea profesională și politică a fiecăruia, găsesc un profund ecou în masele de oameni ai muncii, cu puternice înrîuriri asupra dezvoltării economiei și vieții sociale din patria noastră. Fapt văzut în numeroase împrejurări și, acum mai mult ca oricînd, în puternicul avînt pe care-l cunoaște întrecerea socialistă ce și-a propus îndeplinirea cincinalului în patru ani și jumătate. Uriașe rezerve de inteligență creatoare, de înaltă profesionalitate, de spirit novator concurează pentru realizarea acestui scop. Toate mărturisesc vocația tehnică și științifică a poporului nostru, dar, mai ales, faptul că se înfăptuiește acea „fizionomie a omului nou, constructor al socialismului și comunismului, cu un larg orizont de gîndire, cunoaștere și înțelegere, cu o bogată viață spirituală, cu o etică superioară", despre care vorbea tovarășul Nicolae Ceaușescu.

★

În încheierea acestor rînduri, vom consemna două evenimente de o deosebită însemnătate, care vor avea loc săptămîna viitoare : Ședința plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și sesiunea Marii Adunări Naționale. Vom avea, deci, o săptămînă bogată în manifestări politice de cel mai larg ecou și interes pentru oamenii muncii din patria noastră.

MESAJ DIN PREISTORIE

Mai există enigme ?

Relatam acum șase ani în paginile „Magazin"-ului despre descoperirile unui colectiv de arheologi pe ostrovul înconjurat de apele lacului Cătălui, la circa 20 de km vest de Oltenița. Acolo, în urmă cu aproximativ șase milenii, locuise o parte din populația unui trib, fiind dezgropate rămășițele a 16 case. Din nivelul superior de cultură relevam cîteva dintre cele mai valoroase dovezi materiale ce atestau prezența străvechii civilizații : un mic atelier pentru prelucrarea topoarelor din silex, un brăzdar de plug primitiv confecționat din corn de cerb și surprinzătoare micromodele de case, scaune și mese. Vestea că pe acest șantier oamenii de știință au scos recent la lumină noi elemente, de excepțională importanță istorică, mi-a îndreptat pașii spre Institutul de arheologie, solicitîndu-i **prof. dr. docent VLADIMIR DUMITRESCU** oferirea cîtorva amănunte, pe care să le prezint cititorilor.

Coloanele magice

Prima întrebare s-a referit la un scurt tur de orizont asupra modului cum s-au realizat descoperirile.

— Eram la peste trei metri adîncime și cercetam vestigiile distruse de foc ale unui edificiu compus din două camere și situat în apropierea centrului stațiunii preistorice, cînd am observat una dintre cele mai neașteptate particularități ale multimilenarei construcții. Pe numeroase fragmente de perete din prima încăpere erau conservate sute de picturi bicolore așezate în două și chiar trei straturi, ceea ce demonstra de cîte ori a fost refăcut decorul. În apropiere am găsit și un medalion din pămînt ars, cu un diametru de aproape 20 cm, pictat pe una din fețe cu o bandă spiralică roșie, bordată cu un fileu alb-gălbui pe fond brun-verzui. După toate probabilitățile mă aflam într-un sanctuar, unde pereții erau pictați, iar medalionul aparținuse, desigur, aceleiași încăperi destinată ritualurilor magico-religioase. Era o descoperire excepțională, avînd în vedere faptul că deși se știa că unele locuințe din eneoliticul sud-est-european fuseseră împodobite în acest mod, la noi în țară nu se găsiseră resturi așa de numeroase ale unei asemenea încăperi și, mai ales, un medalion ca cel aflat de noi.

Printre vestigiile carbonizate am găsit apoi o coloană din pămînt argilos, parțial distrusă și căzută pe podina încăperii. Înaltă de doi metri și lată de 43 cm, ea era acoperită cu picturi bicolore. Timp de o săptămînă s-a muncit la degajarea prețioasei piese, a fost fotografiată, s-a făcut un releveu milimetric complet al decorului și apoi fiind transportată la București, colaboratorii E. Mironescu și O. Chirilă au reușit să realizeze o copie fidelă a frumosului monument. Menționez, de asemenea, că s-a găsit și o altă coloană tot atît de înaltă, însă mult mai subțire, pictată și ea.

— Pe ce elemente vă bazați atunci cînd susțineți părerea că aceste coloane aparțineau unei încăperi destinată cultului ?

— Ținînd seama că trei dintre cei patru pereți ai primei camere din acest edificiu erau pictați, în timp ce zidurile celeilalte camere și cei ai altor două locuințe degajate în vecinătate nu păstrau nici un fragment de asemenea podoabe, reiese din plin caracterul aparte al încăperii. După părerea noastră, există o relație directă între resturile carbonizate a două șiruri de stîlpi și locul unde a fost plasată coloana mare, stîlpii fiind destinați, probabil, să susțină un fel de baldachin sau de paravan, poate de pînză, pentru a da astfel posibilitatea ca această coloană să fie arătată adoratorilor numai în momentele indicate de ceremoniile cultului respectiv. Desigur că ar fi extrem de interesantă reconstituirea unei asemenea ceremonii a triburilor eneolitice de la Dunărea de Jos, dar, din păcate, nu dispunem de documentele necesare.

Cele două coloane de lut erau în legătură cu un străvechi cult bine cunoscut altădată, ele jucînd rolul la fel ca și stîlpul sacru, de a asigura o comunicare cu cerul. Poate astfel se explică și absența din acest sanctuar a statuetelor — ca reprezentări legate de cultul neolitic al fecundității și al fertilității, cult legat direct de pămînt.

Monumentul dispărut

În stratul de cultură situat imediat deasupra încăperii cu pereții pictați s-au găsit fragmentele unei piese lucrate în pămînt ars care, după reconstituire, s-a constatat cu surprindere că reprezintă modelul unui sanctuar, format dintr-un puternic și înalt piedestal pe care sînt așezate patru căsuțe dispuse în front și cu o formă aproape identică. Înălțimea machetei este de aproape 50 cm, elementul cel mai caracteristic constituindu-l deschiderile sau porțile dispuse pe același ax al fiecărei căsuțe ce este încadrată de un portal deschis și rotunjit în arc. După părerea dr. docent Hortensia Dumitrescu, veritabilul monument după care s-a modelat macheta ar fi avut 12 m. înălțime, fiind și el destinat practicilor unui cult preistoric.

Centrul tribal de la Căscioarele

— S-ar putea face o comparație între templele din Mesopotamia sau sanctuarele din așezarea celebră de la Çatal Hüyük din Anatolia, cu sanctuarele descoperite la Căscioarele ?

— Pînă nu de mult oamenii de știință știau foarte puțin despre latura spirituală a vieții celor care au trăit acum cinci-șase mii de ani pe teritoriul patriei noastre. Treptat, treptat s-a constatat că acele triburi aveau nu numai o foarte dezvoltată cultură materială, dar dispuneau și de forme de organizare a vieții spirituale. Faptul că asemenea construcții de cult — sanctuarele — nu s-au găsit în toate așezările aceleiași faze și culturi, mă face să presupun că la Căscioarele era un adevărat centru unde, în anumite momente, legate de practicile de cult, se aduna și populația din așezările vecine. În ceea ce privește splendidul model în lut al sanctuarului descoperit, nu se poate crede că ar fi rezultatul unei simple fantezii a celui ce l-a realizat ci, după părerea noastră, constructorul s-a ghidat după o realitate existentă la fața locului. Aș face în acest sens, o comparație între acest model și machetele în argint donate în secolele trecute de către domnitori lăcașurilor pe care le construiau.

Relativ la subiectul întrebării propriu-zise, țin să remarc părerea majorității arheologilor asupra faptului că în urmă cu milenii au venit grupuri mai mari sau mai mici de populație din Mesopotamia și Asia Mică, stabilindu-se și pe teritoriul actual al țării noastre. Aceste prime „migrații" preistorice din Asia în Europa s-au petrecut cam prin mileniul VII î.e.n. și au stat la baza începutului epocii neolitice în sud-estul Europei și chiar în restul continentului. O dată cu folosirea primului metal — arama — se poate vorbi de epoca eneolitică (aeneus = aramă, lithos = piatră). Triburile care au creat culturile eneolitice din țara noastră — deci și cultura Boian din care a luat naștere, prin evoluție, cultura Gumelnița — erau după părerea majorității specialiștilor pre-indo-europene. În ceea ce privește eventualele legături între sanctuarele din Anatolia și cele descoperite de noi, faptul că primele sînt cu circa două milenii mai vechi ne împiedică să facem vreo afirmație în acest sens. Totuși, unele elemente de apropiere între picturile pereților acestor sanctuare s-ar putea să nu fie întîmplătoare...

Simion SĂVEANU

CÎND VA APĂREA

„ALMANAHUL „MAGAZIN" 1973 ?

Pentru toți cei nerăbdători iată răspunsul : **în prima decadă a lunii decembrie, la fel ca în fiecare an.**

Și acum un sfat util : Dacă doriți să primiți la domiciliu ALMANAHUL „MAGAZIN" ediția 1973, trimiteți o carte poștală pe adresa : Librăria „Cartea prin poștă" — București, str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12, sector 6.

Comandîndu-l din timp vă asigurați primirea almanahului imediat, la apariție.

Plata se face la primirea coletului, contra ramburs.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

pentru Construcții de Mașini, din Șoseaua Olteniței nr. 105, București. Ioan Crișan este cercetător principal dar din scrisorile sale reiese că diverși factori din institut, în loc de a încuraja descoperirile sale, îl timorează și l-au adus la disperare. Sper să revin asupra acestui caz, mai în detaliu, pentru că găsesc în el forța unei concluzii mai generale : necesitatea de a se deschide toate porțile noului, care este una din principalele pîrghii ale progresului accentuat al patriei. Nu înțeleg și nu vreau să înțeleg opacitatea acelora ce ar trebui să fie de profesiune oglinzi, adică elemente constitutive ale procesului de înnoire. A inventa și a inova înseamnă a-ți ajuta patria și a-ți face datoria. Să nu mi se răspundă c-o fi c-o pățit, că sînt inventii și „inventii" ; asta știu eu și singur. Dar, în România deceniului 8, nevoia de gîndire devotată și de muncă rodnică e atît de mare, încît orice invenție și orice inovație tehnică sînt, de fapt, probleme sociale și orice frînare a procesului de înnoire constituie un delict față de țară.

Zeci și zeci de scrisori îmi cer socoteală, pentru nerezolvarea cazului medicului Vasile Boici din Timișoara. Mi-e rușine de mine însumi și mi-e și mai rușine de atîția suferinzi, ale căror dureri nu țin seama de treptele birocrației și vin peste oasele lor. Dar ce pot face ? Vorbesc ca pe cîmp. Fără ecou. Oamenii răspunzători de sănătate nu m-au auzit. Ce mai pot face acum e să le dau numeroșilor corespondenți care mi-o cer adresa doctorului Vasile Boici (Str. St. O. Iosif Nr. 30, Timișoara). Repet : *Vasile Boici salvează oameni de la teribilele dureri ale reumatismului, ale sciaticii etc.* Am primit scrisori noi, de la oameni vindecați de el. Unii dintre ei au mers la medicul Vasile Boici, în urma primului nostru articol. Dar întreb eu : a cui e descoperirea lui Vasile Boici ? E, oare, chiar atît de neimportantă șansa de a avea un medic în stare să vindece boli grave, încît să nu răspundă NIMENI repetatului nostru apel ? Starea sănătății doctorului Boici, în urma NU puținelor încercări prin care a trecut în viață (acum o săptămînă, dintr-o eroare de corectură, în loc de „NU puținele încercări" am citit cu surprindere „puținele încercări") nu e tocmai bună. Atrag atenția că, acum, nu e prea tîrziu să valorificăm o șansă pe care se pare că destui străini se arată gata să o valorifice. Dar, pentru asta, trebuie să avem ureche care să audă noul.

Una din ipostazele *„Luptei pentru România fericită a zilei de mîine"* este lupta pentru afirmarea categorică a noului în știința românească de astăzi. Fără nou, fără încurajarea noului, fără apărarea noului, fără afirmarea noului, nimic nu mai e posibil.

TRIBUNA, O REVISTĂ CARE MERITĂ SĂ FIE CITITĂ

Cred că nu sînt singurul cititor al revistelor de cultură și de literatură, nemulțumit de unele dintre ele. Pot fi ușor detectate, în revistele respective, ceea ce aș numi voința de a face lucruri mici și neputința comunicării cu publicul larg. Sigur, sînt și reviste serioase. Un exemplu de revistă, în care au cam dispărut criteriile valorii și atitudinile critice (deși critici literari de cel mai serios prestigiu lucrează în redacția respectivă), un exemplu de revistă eclectică și plicticoasă mi se pare a fi *România literară*. Toți autorii despre care se scrie sînt... geniali, toate cărțile sînt bune, editorialul îi dă într-una cu „multiple valențe" și „multiplu semnificativ" iar înăuntrul revistei e încurajată de multe ori cumplita și detestabila mediocritate, deloc multiplă. Parcă dintr-o dorință de a se pune bine cu toată lumea, se publică numeroase poze falnice (între care, citeodată, și poza subsemnatului) dar toate astea nu fac decît să acopere un deficit de combustie și de substanță.

Sînt cu atît mai reconfortante, în aceste condiții, nivelul serios al altor reviste cum este *Tribuna*, permanenta dorință de înnoire și neobositul recurs la substanță pe care-l fac redactorii ei. Am vorbit zilele trecute la telefon cu Augustin Buzura, secretar general de redacție al *Tribunei*, și m-a impresionat să-l aud că toți redactorii *Tribunei* sînt — unde credeți ? — pe teren în campania de abonamente. E frumos ! E bine că scriitorii de la Cluj grupați în jurul *Tribunei*, știu adevărul de necontestat că puterea unei reviste stă în numărul de conștiințe pe care le ține treze, la lupta ideilor pe care le susține. Și chiar dacă *Tribunei* însăși i-ar mai trebui o doză de dinamism și de militantism și chiar dacă *Tribuna* are nevoie, cît mai urgent, de îndrăzneala de a nega nonvalorile, pentru a face mai credibil ceea ce afirmă, se poate spune că este, totuși, una din cele mai bune reviste de cultură ale momentului. Sub conducerea marelui prozator, care e D. R. Popescu, *Tribuna* și-a cîștigat cititori statornici. Sînt bucuros să particip eu însumi la campania de abonamente a revistei clujene *Tribuna*, prin aceste cîteva cuvinte, menite să-i convingă pe cititorii mei că *Tribuna* e o revistă care merită să fie citită.

UN VLAICU MAI PUȚIN

Aurelia Vlaicu, fiica fratelui mai mic al lui Aurel Vlaicu, ne scrie din satul ce poartă numele neuitatului zburător, o scrisoare despre moartea tatălui său. Îl chema Ion Vlaicu, avea 87 de ani. *„Și-a dorit totdeauna ca moartea să-i fie ca un vis și așa i-a fost"*. A murit, în timp ce se afla în mijlocul unui grup de tineri și le vorbea despre fratele său al cărui colaborator a fost. Despre el, Aurel Vlaicu spunea : *„Ion face de toate, ca și mine, numai că n-a învățat atîta carte, dar are o mină ușoară ca briciul și, vezi, la de astea, mîna hotărăște..."* Aurelia Vlaicu are inspirația să-și încheie scrisoarea cu un citat din textul pe care l-a scris Octavian Goga în albumul „Vlaicu" în 1920 : *Și cîți Ioni nu trăiesc și nu mor, așa, în umbră, cu strălucirea geniului în ochii lor adînci, strînși în obezi de ursita vitregă a unui neam de mucenici !"*

Poate că, măcar în cazul morții zburătorilor, cineva ascultă voința oamenilor vii care spun despre cei ce se duc: „să le fie țărîna ușoară".

IATĂ STAFIILE!

Acei dintre dv. care n-au avut norocul să-și trimită copiii la școală, în clasa întîia, în ultimii doi ani, să se uite bine la literele scrise pe coloana din dreapta, să nu se sperie de stafiile pe care le văd și să-i „aplaude" pe inovatorii și simplificatorii care au hotărît că generațiile actuale de copii trebuie să învețe, nu literele normale, ci aceste aberații.

Literele normale	*„Stafiile"*
B	B
C	C
E	E
G	G
L	L
O	O
P	P
R	R
T	T

UN NOU APEL

Întrucît obiceiul anonimelor continuă, întrucît doresc să fiu conform cu ideile mele, anunț pe această cale pe cititorii mei — și în același timp fac apel la ei — să ia în seamă ceea ce le spun, că *nu voi mai deschide nici o scrisoare care nu poartă numele corect și adresa corectă a expeditorului.* Anonimele, sau scrisorile iscălite mincinos (minciuna e ușor de dovedit, în asemenea ocazii) vor merge direct la coș.

Adrian PĂUNESCU

La confluența Dunării cu Morava Cehă s-a găsit una din cele mai vechi urme ale prezenței omului din epoca de piatră. Din această îndepărtată perioadă, s-au găsit unelte agricole, cu ajutorul cărora primii locuitori cultivau pământul. Pe partea orientală a colinei din Devin, s-a scos la lumină un mare și important centru celtic. Apoi, s-au găsit mărturii ale expansiunii romane.

Fotografia reprezintă restaurarea unui mare vas, provenind din perioada de ocupație romană.

In California are loc un experiment interesant. La cîteva magazine, mai ales la cele alimentare, a apărut inscripția : „Noi nu închidem niciodată". Este vorba de un program de 24 ore din 24.

De pretutindeni

POARTĂ OCHELARI negri și umblă cu baston alb cu care cercetează terenul. E un nevăzător neînsoțit. A ajuns în fața intrării în parc și se îndreaptă spre aleea preferată. Aici simte un miros îmbietor necunoscut. O tăbliță la capătul stratului cu flori îl ajută să-și satisfacă curiozitatea. Aleea este pietruită cu cărămidă de clincher (bazalt artificial). Acesta este „Parcul nevăzătorilor" deschis recent la Budapesta.

■

CERCETĂTORII Institutului de agricultură din orașul Dzerjinsk efectuează experiențe în vederea folosirii ca sere a unor exploatări carbonifere subterane abandonate. A și fost creată prima grădină de zarzavat sub pământ. La o adîncime de 370 metri a fost înființată o seră cu „Soare" electric. Aici se obțin cîte patru recolte de castraveți pe an, adică dublu față de recoltele dintr-o seră obișnuită.

■

Priviți cu atenție această fotografie: aceste mîini vor intra în istoria medicinii. Ele aparțin tînărului Carl Tangler, din California, de meserie pădurar. Cu cîteva luni în urmă, manevrînd un ferăstrău cu motor și-a tăiat, din neatenție, degetul mare de la mîna dreaptă. Tăietura a fost de așa natură încît era imposibil ca degetul să fie cusut, cu toate progresele făcute de medicină în acest domeniu. Dar medicii nu s-au descurajat și printr-o lungă și delicată operație au atașat în locul degetului mare lipsă pe cel similar de la... piciorul drept al pacientului. Îndrăzneața intervenție a reușit perfect și după o scurtă convalescență tînărul Carl a redobîndit folosința totală a mîinii.

IN ORAȘUL Evrue (Franța) a fost dată în circulație o linie de transport rutier pe care va circula primul autobuz (experimental) electric. El este silențios și nu poluează atmosfera. Motorul îi este alimentat de la o baterie. Autobuzul poate parcurge 60—70 de km fără a fi nevoie de reîncărcarea bateriei. Greutatea autobuzului este de 7 120 kg, el putînd transporta 21 de călători cu viteza maximă de 50 km/oră.

■

UN GRUP de oameni de știință din Anglia au studiat... săriturile puricelui. S-a constatat că ele pot atinge o înălțime de 20 centimetri și 32 centimetri în lungime. Raportate la posibilitățile umane acestea ar corespunde cu sărituri de 85 și respectiv 140 metri. Grupul de oameni de știință a ajuns și la o concluzie deosebit de interesantă. Posibilitățile „atletice" ale puricilor nu se datoresc forței musculare, ci unei proteine cu însușiri deosebite.

■

Mecanicul polonez Donat Tcocz a prelungit viața unui autobuz, care își făcuse pe deplin datoria și era destinat transformării în fiare vechi. Ce-i drept, i-a dat o altă destinație, și anume l-a transformat într-un uriaș stup de albine. Deși pe roate, stupul e fixe ște staționar.

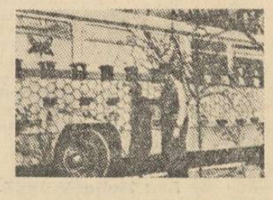

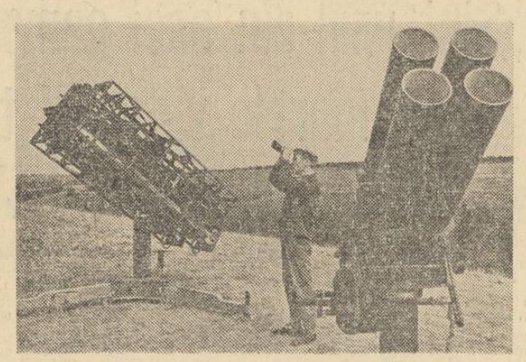

In Uniunea Sovietică au fost construite niște rachete și proiectile pașnice, simple și eficace cu ajutorul cărora se duce lupta împotriva grindinei. Esența metodei este și ea simplă: un proiectil sau o rachetă ce explodează într-un nor dispersează un reactiv și picăturile de apă înghețată instantaneu, fără a mai forma boabe mari, iar boabele mici se transformă încă înainte de a cădea pe pămînt în picături de ploaie inofensivă.

...Antenele parabolice ale radiolocatoarelor supraveghează zi și noapte norii. Operatorii determină pe ecran caracterul lor, dimensiunile. Cînd descoperă nori aducători de grindină, datele respective sînt transmise la punctul de comandă al expediției anti-grindină care dispune tragerea unei salve.

În clișeu: O instalație de combatere a grindinei, în Crimeea.

DOI INGINERI americani au realizat un televizor ...extraplat, prin înlocuirea voluminoaselor tuburi catodice. Noul televizor are ecranul format pe o suprafață plană din siliciu oxidat, acoperită de o miriadă de electrozi microscopici, care reproduc imaginea optică, prin impulsii electrice. Avantaje : spațiu minim ocupat de televizor, care în schimb va fi mai rezistent, mai fidel și mai sensibil decît actualele aparate. Noile televizoare ultraplate vor putea fi agățate pe pereți, ca niște tablouri.

REVOLUȚIE în regimul alimentar al Angliei. Renumitul „bifteck" englez, a început să fie servit sub formă de... carne sintetică. Excelentele rezultate la care s-a ajuns au permis producția de masă a cărnii sintetice care nu se deosebește cu nimic de cea naturală.

■

O „ÎNTRECERE" originală a avut loc în Franța. Participanții — plante insectivore. Punctele s-au acordat după numărul „exemplarelor" capturate. Pe primul loc s-a situat planta roua-cerului care în decurs de trei ore a devorat 51 de ținari.

remember • remember • remember

MÜNCHEN (X)

Münchenul, ca ultim popas al călătoriilor mele vest-germane, mi-a dat întotdeauna, la plecare, emoția suplimentară a apropierii de casă. În fond aici chiar la venire m-am simțit, sub toate raporturile, mai aproape... Dunărea, care trece nu mult mai sus, amintirea latină, exuberanța și ospitalitatea oamenilor și pînă și tradiționalul Orient Express traversînd orașul în drum spre București, toate colaborează la sentimentul acestei apropieri... stare indecisă amalgamînd un imens repertoriu sufletesc unde se implică și istoria și geografia și timpul cel fără istorie, cel ce-ți poate oferi oricînd senzația contemporanității cu un Dietmar von Aist sau Walther von der Vogelweide, primii poeți germani care au cîntat cu șapte veacuri în urmă în acustica generoasă a acestor coline... pe atunci poetul nu avea casă, nici țară ca și războinicul de profesie, cavaler rătăcitor în deriva războaielor, căutînd pretutindenea un nobil prilej de viață, de iubire, de moarte... noi cei de azi purtăm însă o lingoare secretă, un dar ce nu se poate defini, ne urmărește oriunde cu voluptatea lui amară, sfidînd cu obstinație orice idee de ierarhie și orice sens.

Aici însă bucuria nedeslușită a întoarcerii coexistă cu regretul de a pleca prea devreme, căci Münchenul e unul dintre acele orașe de unde întotdeauna pleci prea devreme... ce vor fi simțit Rilke, Pound, Eliot cînd părăseau Münchenul ?... și ce vor fi simțit, părăsindu-l, uvrierii turci și cerșetorii blonzi din California care refuză să lucreze și colindă Europa cu ghitarele în spinare și studenții japonezi și tînărul pictor din Anglia... cetatea aceasta pare a-și oferi aurul ei oricărui drumeț, cu o magnifică plăcere a risipei încît sub cerul de o limpezime italică poți uita aproape cu desăvîrșire toate umbrele și mizeriile propriei tale existențe și poți purta stări de spirit streine destinului tău... las aici un sentiment care nu mai știu dacă e al meu sau e al Münchenului, îmi las o imagine și o părere de rău... le voi regăsi poate altădată, cu prilejul altei călătorii cînd — așa cum îmi doresc întotdeauna la plecare — voi zăbovi mai mult aici... sau poate că le va găsi altcineva, ca pe niște lucruri abandonate și inutile.

Asemenea stări nu se pot circumscrie în cuvinte fără ca substanța lor să nu se piardă în parte, dar cetitorul, preluîndu-le cu propriile-i antene, știe să le adaoge el însuși ceea ce s-a pierdut... e consolarea mea la sfîrșitul unor pagini de jurnal sincopat și sinuos, menite să-mi îngîne itinerariile müncheneze.

a. e. baconsky

MINERVA – republica de pe insula de corali

Nu căutați insula nici în atlas și nici în enciclopedie. Nu o puteți găsi. Minerva, republica de pe insula de corali, a fost creată abia anul acesta. În împrejurări bizare, care sugerează, parcă, un conflict de operetă..

La sfîrșitul lui ianuarie, ziarul „New York Times" anunța într-un reportaj din Suva, capitala Insulelor Fiji, că trei americani au pus stăpînire pe niște recife din Mările Sudului. Au amenajat balize, au instalat un drapel și, întrucît nici un stat nu revendicase anterior aceste teritorii, pe care valurile le acoperă din cînd în cînd, au proclamat acolo Republica Minerva...

Dacă lucrurile s-ar fi oprit aici s-ar fi putut spune că este vorba de o glumă reușită a unor extravaganți. Dar cei trei n-au glumit. Ei s-au fotografiat pe insulița de corali pe care au fixat un steag și apoi au anunțat că acționează în numele unei Fundații americano-engleze de studiere a vieții oceanice. „Căutăm un nou teritoriu, a declarat ziariștilor Mark Oliver, conducătorul grupului, deoarece sîntem deziluzionați de modul de viață occidental, de lumea drogurilor, de creșterea criminalității, de taxele fiscale împovărătoare. Vrem să creăm o insulă artificială de 200 hectare, care va avea facilități portuare. Pe teritoriul Republicii Minerva vor putea locui peste 10 000 de oameni..."

Oliver și însoțitorii săi au arătat că au închiriat o dragă pentru a începe primele lucrări. Ei au mai revenit în luna mai și, la începutul lui octombrie, s-a aflat că au achiziționat un vapor special într-un port neozeelandez. De fapt, după cum au explicat împuterniciții Fundației pentru studierea vieții oceanice, este vorba de trimiterea și depozitarea pe Minerva a primelor materiale în vederea lucrărilor ce urmează să fie efectuate pentru asigurarea unor facilități portuare.

În același timp, Oliver Mark a întreprins și o serie de pași... diplomatici. El a adresat scrisori autorităților din Insulele Fiji, din Regatul polinezian al Tongăi și Insulelor Samoa propunînd stabilirea de... relații prietenești între aceste teritorii și Republica Minerva. Răspunsul acestora a fost însă nefavorabil. Cel mai aprig adversar al Minervei s-a dovedit a fi regele din Tonga, Taufa'ahau Tupou al IV-lea. După ce s-a aflat de proclamarea noii „republici", monarhul tonghez a trimis o navă spre insulițele de corali și a lăsat acolo alimente și medicamente, evidențiind în acest fel că recifele sînt considerate ca făcînd parte din Tonga. Regele Tupou a amintit de asemenea că, în urmă cu cîțiva ani, din ordinul său, a fost ridicat pe insulă steagul Tongăi.

Mark Oliver a replicat prompt. El a arătat că nu există nici un document care să ateste că Tonga ar fi revendicat vreodată insulele de corali. Steagul ce fusese înălțat onorase numai memoria unor marinari pieriți în apropiere, în timpul unei furtuni, și nu constituia o declarație de suveranitate.

Autoritățile din Tonga, care se consideră cele mai amenințate de crearea noii „republici" — între altele, s-au exprimat temeri că Minerva ar putea face o concurență periculoasă în domeniul... emiterii de timbre poștale ! — au acționat cel mai energic. Cu prilejul reuniunii unui for politic sud-pacific, la Canberra, reprezentanții tonghezi au propus o rezoluție, care a fost aprobată, privind aducerea problemei republicii Minerva în fața Conferinței pentru dreptul mării ce va avea loc anul viitor la Geneva. Inițiativa lui Mark Oliver, au subliniat delegații Regatului polinezian al Tongăi, creează un precedent primejdios, care nu ar trebui acceptat.

Totodată, din capitala tongheză Nuku'alofa a fost lansată și o operațiune de „debarcare" pe recifele Minervei. Cu un vapor special au fost aduse echipamente și instalații în vederea creării unui punct locuit.

...În prezent, la mutare — cum s-ar spune — se află reprezentanții Fundației pentru studierea vieții oceanice, creatorii Minervei. Ei au anunțat că au avansat deja peste 200 de mii de dolari în proiectul creării unei insule artificiale și că în curînd vor reveni la fața locului...

CUM ȘI DE CE SE PRODUC ACCIDENTELE AUTO

O statistică din care șoferii ar avea multe de învățat

Pe autostradă domnește legea hazardului. Dar și legea vinovăției. Omul poate fi victima accidentelor din vină proprie sau din vina altuia. E îngrijorătoare constatarea că pe autostradă din cei care pornesc la drum, mulți nu ajung la capătul lui. Această situație dramatică a circulației pe șosele poate fi ilustrată de unele statistici franceze pe anul 1971 în care sînt analizate și cauzele accidentelor.

S-a constatat că cele 102 380 de accidente înregistrate în 1971 în Franța au avut următoarele cauze :

— 23 135 — viteză excesivă;
— 17 745 — nerespectarea priorității ;
— 8 781 — circulație pe stînga ;
— 7 833 — neatenție ;
— 6 818 — schimbarea direcției în momentul nepermis ;
— 5 940 — depășiri nereglementare ;
— 4 133 — conducere sub influența alcoolului;
— 2 244 — beție totală ;
— 1 078 — manevre fără semnalizări corespunzătoare ;
— 573 — neobservarea semnalizărilor ;
— 513 — parcare necorectă ;
— 109 — folosirea nereglementară a farurilor de către conducătorul auto din direcția opusă ;
— 373 — drumuri necorespunzătoare ;
— 369 — cauciucuri uzate ;
— 2 688 — ceață.

Restul se datorese diferitor altor cauze.

În asemenea situație ce-i de făcut ? Ce măsuri trebuie luate ? Ce radar trebuie inventat ca să fie oprit măcelul între automobiliști ? Accidentele de mașină au devenit o problemă morală în toate țările lumii, problemă care trebuie să trezească în primul rînd toate conștiințele.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI

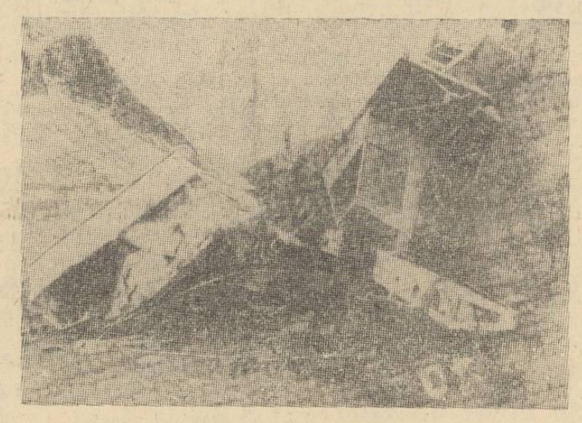

La locul accidentului

TRAGIC ACCIDENT LA PESTE 2000 m. ALTITUDINE

• Două cabine ale unui teleferic nu pot evita coliziunea • Prăbușirea pe sol • Cei nouă „pasageri" își pierd viața • Sistemele de frînare nu au răspuns la comenzi

După-amiază de 6 octombrie 1972. Timp frumos și cer senin, în stațiunea turistică **Deux - Alpes**, din departamentul francez Isère. O echipă de tehnicieni se afla în acele locuri în vederea punerii la punct a celor două cabine ale noului teleferic automotor. Trebuiau executate unele lucrări de reglare la sistemul de viteze. Șapte dintre cei nouă lucrători se îndreaptă spre prima cabină a telefericului. După îmbarcare, ei pornesc către nivelul superior al tronsonului, la 2760 m.

Cea de-a doua cabină, în care se aflau ceilalți doi specialiști, s-a avîntat și ea pe același cablu, în sens invers. În apropiere de mijlocul parcursului, cabina a doua, a început, pe neașteptate, să alunece în jos cu viteză sporită. După cîteva secunde de coborîre vertiginoasă, cele două cabine aveau să se întîlnească, ciocnindu-se cu putere. Inevitabilul s-a produs în jurul orei 16,30, ora locală, la o înălțime de 2 100 m. Datorită violenței coliziunii, cabinele s-au prăbușit în golul imens de sub ele. Contactul cu solul a fost atît de dur încît cabinele s-au sfărîmat, iar cei nouă tehnicieni au murit pe loc. Medicul sosit la fața locului avea să constate decesul lor. Cinci dintre ei erau colaboratori ai Societății Neyrpic, doi erau angajații întreprinderii Sauer, iar ceilalți, salariații întreprinderilor locale. Manevrarea cabinelor acestui teleferic automotor, denumit „tramvaiul zăpezilor", cu o capacitate de transport de 3 000 persoane la oră, a fost executată în timpul probelor, nu de la cele două extremități, unde se află două motoare Diesel de 110 CP, ci din interiorul lor. „Trei sisteme de frînare trebuiau să blocheze cabinele în caz de urgență. Dar nici unul nu a funcționat și eu nu înțeleg de ce", a declarat la cîtva timp de la producerea accidentului, la Grenoble, directorul general al Societății Neyrpic. După cum aveau să relateze cîțiva martori oculari ai catastrofei produse între cer și pămînt, muncitori ai unui șantier din apropiere, conducătorul cabinei care cobora ar fi încercat cu disperare să acționeze sistemul de frînare.

Oare încercările de punere în funcțiune a funicula-ului prevedeau experiențe cu două cabine deodată pe același fir? Ipoteza ar putea decurge din faptul că programul de utilizare a respectivului mijloc de transport și agrement comportă punerea în serviciu a mai multor cabine care trebuiau, firește, să circule în același sens. Proiectul construcției prevedea un al doilea cablu, de coborîre. În stadiul în care se afla instalația înaintea accidentului, cînd acest tronson lipsea, lansarea a două cabine pe același cablu nu era, firesc, indicată.

Dacă tragicul accident nu s-ar fi produs acum, în timpul probelor, poate că funicularul ar fi fost dat în folosință. Dar el ar fi putut avea loc, cînd în fiecare cabină s-ar fi aflat cîte 43 de persoane. Și atunci, urmările ar fi fost și mai dezastruoase.

DELFINUL A FOST SALVAT!

• În urma unei puternice furtuni, doi delfini sînt aruncați pe plajă • Doar unul dintre ei, puiul, va fi readus la viață • Cum ? Veți afla în cele ce urmează:

Toamna anului '72. În localitatea belgiană Bredene, puternice descărcări electrice anunțau furtuna. Deodată, s-a pornit vijelioasă cu vînturi, cu fulgere și trăsnete, căutînd parcă să distrugă totul în cale. După două aprige zile, vremea s-a liniștit. Cerul și-a redobîndit seninul și un soare vesel a pornit să dea o nouă strălucire vegetației de toamnă.

Duminică era o zi minunată de plimbare. Doi tineri au hotărît să-și petreacă cele cîteva ore ale după-amiezii, undeva, în liniște, cît mai departe de vuietul orașului. Au ales plaja acum pustie, dar care mai păstra încă pentru ei atracția mării, a valurilor. În după-amiaza aceea, întreaga natură părea că respiră ușurată după teribila încleștare de forțe deslănțuite de furtună. Păseau ușor, ținîndu-se de mînă. Deodată însă, de la o mare distanță li s-a părut că zăresc ceva ciudat. Pe plajă se distingeau două mase negre, contrastînd cu auriul nisipului. Au luat-o la fugă, dornici să-și satisfacă curiozitatea. Au rămas înmărmuriți. Cele două mase întunecate erau trupurile neînsuflețite a doi uriași delfini. Nu mai văzuseră pînă atunci exemplare atît de uriașe, deși vizitaseră adesea, cu plăcere, „Delfinariumul" de la Bruges. Vietățile nu se mișcau. Ai fi zis că printr-un ultim efort dramatic au reușit să se refugieze pe plajă. Neîndoielnic, cu totul altul era adevărul. Năpraznica furtună cu care luptaseră îi doborîse. Și apoi uriașele valuri îi aruncase pe țărm. Pe trupurile lor, nu se distingea nici cel mai mic semn de viață. Tinerii i-au privit mai îndeaproape. Cu foarte multă atenție. Păreau să fie mama și copilul. Poate prin absurd mai puteau fi salvați.

Tînărul a fugit într-un suflet spre stația terminus a tramvaiului, unde era un telefon public. A alertat spitalul veterinar, apoi pe pompierii din Ostanda. Ultimul telefon a fost pentru conducerea Delfinariumului din Bruges.

În timp ce fugea, vădit emoționat, spre telefon, s-a întîlnit cu cîțiva trecători, cărora le-a explicat în grabă... întîmplarea, rugîndu-i să meargă acolo și să-i ajute logodnicii lui, la înfăptuirea unui prim plan de ajutor. Ei au acceptat cu generozitate această tentativă de reanimare a celor doi delfini. Cînd s-a întors de la telefon, a zărit de departe, un grup măricel, organizat în jurul victimelor... furtunii. Făcuseră un „lanț" pentru a-i putea stropi fără încetare pe delfini. Cine știe, poate că pînă la sosirea celor alertați, apa îi va învia și nu vor fi pierduți cu desăvîrșire...

Gîndul s-a dovedit eficace. Delfinul cel mic, care — după cum s-a constatat avea totuși o lungime de doi metri și cîntărea circa două sute de kilograme — a început să dea semne de viață. Neașteptata operație de salvare a fost pînă la urmă încununată de succes, vietatea fiind transportată la Bruges.

Din nefericire, celălalt, cu mult mai mare — mama — care avea o lungime de aproape cinci metri și cîntărea 700 de kilograme, nu a mai putut reacționa la îngrijirile date.

Urmările furtunii au dus la o descoperire extrem de interesantă pentru biologii marini, deoarece cei doi delfini aparțin unui tip, care, pînă acum, se credea dispărut încă de la începutul secolului trecut.

Iată povestea simplă și emoționantă a unui delfin tînăr readus la viață de oameni, poveste care îmbogățește știința cu noi descoperiri.

(Sa petrecut în Belgia în octombrie 1972)

ODISEEA TRAULERULUI „NORDKAP"

Un tînăr marinar, sub influența alcoolului, se suie singur la bordul unei nave și rătăcește trei zile și trei nopți în plină furtună, fiind salvat cu mare greutate.

În alte împrejurări, performanța i-ar fi adus, probabil, glorie oferte avantajoase de angajare. În situația dată, după ce a înfruntat cu succes, singur pe navă, o furtună de gradul opt, Joergen Christiansen a fost arestat în clipa cînd a pus din nou piciorul pe pămînt...

Peripețiile lui Joergen, un bărbat scund, voinic, în vîrstă de 28 de ani, au început în noaptea de 22 spre 23 octombrie. Traulerul Nordkap, pe care era angajat ca bucătar, se găsea în rada portului Aberdeen din Scoția. Echipajul era liber. Cei mai mulți se duseseră la cinema. Joergen fusese într-o cîrciumă și băuse mult. Prea mult. Revenise la bord și aținase puțin. Cînd s-a trezit, se simțea rău. În jur nu mai era nimeni. Rămăsese singur pe vas. Înghiți un calmant. Nu-l ajută. Mai luă încă unul, două, zece. Se afla într-o stare de nervi cum nu mai avusese niciodată. Se duse în sala mașinilor. Sub efectul băuturii, îi veni o idee : ce-ar fi dacă ar da drumul motoarelor și ar porni singur în larg ? Să le arate celorlalți că el nu este un simplu bucătar.

Joergen porni mașinile, desfăcu legăturile care țineau traulerul de mal și Nordkap se îndepărtă încet spre larg, ieșind din rada portului...

Cînd ceilalți membri ai echipajului s-au înapoiat în port au crezut, la început, că confundă danele. Nu le venea să creadă că bucătarul ar fi putut pleca singur cu Nordkap. În cele din urmă, au anunțat autoritățile portuare. Au fost alertate nave militare. Vaselor din regiune li s-a comunicat prin radio să fie cu luare aminte : la bordul traulerului se află un om beat, care nici nu are suficiente cunoștințe marinărești. Situația începea să capete o tentă tragică : pe mare izbucnise o furtună extrem de violentă...

„Niciodată în viață nu mi-a fost atît de frică !", a mărturisit ulterior tînărul danez, referindu-se la perioada petrecută pe trauler, după ce și-a revenit din starea de beție și s-a văzut singur pe vas înfruntînd valurile înalte și vînturile puternice. „Cînd mi-am dat seama că sînt singur la cîrmă și că marea e bîntuită de furtună, m-am îngrozit, pur și simplu. Am vrut întîi să mă înapoiez în port, dar din cauza valurilor mari nu am putut vedea luminile. Mi-am dat seama că trebuie să mă depărtez de coastă, să nu fiu zdrobit. M-am îndreptat spre larg și m-am gîndit să mă apropii de coastele daneze..."

Odiseea lui Joergen a durat trei zile, timp în care aproape nu a dormit deloc. De mîncare nu a avut nimic la bord, a trebuit să se mulțumească doar cu... Pepsi-Cola și țigări. La 26 octombrie, după-amiaza, postul de radio Blaavand a recepționat un semnal emis de nava căutată : „Alo Blaavand, aici este Nordkap". Semnalul fusese emis de la numai 10 mile. Dar încercarea de a se intra în legătură cu bucătarul navigator nu a izbutit. Joergen nu știa să manevreze bine aparatul de emisie și, la un moment dat, s-a auzit cum exclamă : „Cred că nu știu să umblu la asta !" Nava de pescuit „Star Dust", care se afla în apropiere, a fost îndrumată spre Nordkap, pentru a aborda traulerul și a-l aduce în portul danez Esbjerg.

Imediat ce a debarcat, Joergen a fost arestat și dus în fața judecătorului. După ce i s-au făcut cunoscute acuzațiile ce i se aduc — răpire de navă, perturbare a traficului și încălcare a numeroase prevederi ale regulamentului — i s-a îngăduit să se ducă acasă. Pe drum, mai mulți prieteni l-au invitat la un pahar de vin ca să povestească odiseea călătoriei sale. Bucătarul i-a refuzat pe toți. S-a dus să se culce...

SPIRALE

POETE (III)

de Eugen BARBU

Un debut foarte bun (dacă nu mă înșel cumva) realizează Mihaela Minulescu cu „Profet spre ziuă", la *„Editura Albatros"* O să fiu poate bănuit de favorizare numai pentru că produsul acestei tinere poete are accente balcanice și ținînd seama de lunga noastră expunere din alt loc ar crea afinități elective, dar adevărul este că impresia generală este în totalitate bună și nu poate fi vorba despre o aplecare specială numai pentru că în lirica Mihaelei Minulescu apar cuvinte sau stări levantine. Nu, este vorba mai degrabă de starea aceea crepusculară care-mi place atît la poeți, nu dintr-o *deplorabilă urgie estetizantă* a sufletului nostru, cît din pricina prejudecății de care nu ne putem desbăra că e de neimaginat un liric vesel, cutreierat de stări euforice în permanență. Asta neînsemnînd că poetul mare trebuie să plîngă tot timpul, să-și dea cu pumnii în cap și să mizeze stări de disperare extremă.

Mihaela Minulescu e mai degrabă o poetă în linia Rilke, cu toate augmentările ultime, discret moderne, cu toată acea delicatețe a celui citat, sporite de mici orfevrerii surprinzătoare la un începător : *„Lumina desface întunericul, grupile se adîncesc în lumină / Sînt Diogene orb. Fii tu soarele meu / cînd liliacul înfloreşte noaptea la fereastră"* sau : *„Şi noaptea paşii se scad pe caldarim / şi creşte corul ţiganilor în spatele viorii / şi se ridică aburul cald în cetate, cred / Şi ce dacă sosim prea tîrziu / prin rigole fişiie frunze străvezii / şi iarăşi e cald în cetate / şi curge luna pe străzi cadaveric / sălbatic şi galben carton luminat / încins cu căldura sudului / În societatea veselă a chefului şi-a bîrfei / de ce nu în definitiv / surîde o floare orientală"*, unde se simte elaborarea savantă, dar, vai versul : și „curge luna pe străzi cadaveric", e de tot frumos ca să nu mai spun că „în societatea veselă a chefului" pare un cuvînt din Saint John Perse...

În „Toamnă" modelele sînt mai ușor de depistat cu toată decantarea subtilă : *„Stupidă putinţă de vis, în destrămare o, stare verde / atroce de toamnă, o inaccesibilă stare, cînd ochii mei aud* (superb vers) *Un părinte, un cap încoronat, într-o introspecţie sterilă / poartă lumina între coline, spre groapa cu lei. E toamnă / O disperare ştearsă, o madona puternică mă învăluie / un Raphael, într-o încordare a mîinii apare viu într-un vis / Aştept lumina ce desparte de casă"*. Este aici o fină țesătură lirică, și faptul că poemul e terminat violent dovedește o tehnică meșteșugărească poate neașteptată la un debutant (dacă o fi?)

Dar să mai vedem : *„O linişte albă / Înqust îmi e hotarul / şi lumina ce străbate dincolo e oarbă / umbra cu jocul / Se ruinează clipa în pereţii atinşi de / lună şi uscare / o muzică albă se insinuiază la colţuri / şi umple odaia / e patul călătorului ce bate vestea la fereastră / stă aproape, mai aproape se aude / Dar stă nemişcat şi sfîrşit / rară rămîne lumina fără întrebări şi răspuns / într-o margine a ferestrei, în cealaltă / la ultimul concert al Levantului / s-au spart flautele / şi umplu riul cu praful lor luminos""*. Unde finalul desi impropriu muzical vorbind sau numai nepotrivit, rămîne excelent.

Ce trebuie spus încă de pe acum despre această poetă este că posedă virtual știința de a crea starea de incantare pe care orice poezie reușită trebuie să ți-o producă cum înțepenește privirea cobrei. În starea aceasta de farmec în care totul este abolit și universul este reinventat într-o secundă, poetul poate să facă orice cu tine, și asta ține, încă odată o scriu, de magica relație dintre cuvinte : *„Ca o metaforă se deschide cugetul / în vag se desenează largul pustiu al sinceriţii / Subit se deschide, cu patimă se redeschide / într-o obosită noapte şi oarbă de somn, un obosit cuvînt* (vers mare) */ Dar prieten al meu eşti, dar nu te cunosc / cît pentru mine n-ai murit"*. Finalul rămîne și el excelent, la același mod de a reteza fără milă cursul liric cu o sincopă.

„Midias" dovedește aceiași virtuozitate : *„Tăind în lemnul serii un bust întunecat / aş vrea să fiu icoana bolnavă de păcat / cu gesturi largi în oase simţind puterea-eu / să vînd în ochii tulburi pe tulbur dumnezeu* (stîngaci spus) */ Cin taţi nebuni ai curţii un funerar vestmînt / cu banul pe pupilă, un ochi de şarpe cînt"*. Cu savanteria compunerii unei pavane iată alt poem cu un titlu imposibil „De ești mai bătrîn, crezi că există paradisul" : *„Gol în faţa pînzei centaurul se împlini în vis / în umbra piciorului ales / în durerea sîngelui tînăr / gol se privi nelămurit şi avid / de braţul gol al copacului, de braţul descărnat / al trunchiului, înflorind vegetal într-o copită / Luna grea, obosită după priveghiul morţilor / galben strălucind a fanar murdar / ca un concentrat convoi funerar îl soarbe lung, goală"*, poem sosit parcă din contemplarea „mitologiilor" picassiene.

Pleonastic și greoi, prozos și neabil mi se pare începutul din „Evoluție" : *„De atîta vreme stau singur de multe luni / şi umbrele joacă pe faţă / rotund tot mai rotund / hora despre Esop cel înşelat de păsări / Gol mă scald în propria-mi sudoare / urmînd să-mi fortific trupul / dar atît de posac / pare chipul meu în autotoamnă"*, dar versul final este atît de neașteptat cu acel cuvînt superb „autotoamnă" încît nu mă pot lipsi de a-l cita.

O poezie blagiană pură este „Iubite nu plînge" : *„pan / dansează cu verzi şi bolnave frunze / din margini de pădure / pan / tresare cînd sunet de farandole / adună ritmuri de femei-ogive / Pan / în stradă fremătînd în ecouri / înmuguresţe aprins de pereţi / pan / se stinge învins în mînăstire de maici / învinsă-n stinci / pan a murit/ iubite nu plînge"* amintind flagrant de modelul său : *„Acoperit de frunze veştede pe-o stîncă zace Pan / E orb şi bătrîn / pleoapele-i sînt cremene/ zadarnic cearc-a mai clipi / căci ochii-i s-au închis — ca melcii — peste iarnă" etc...*

O mare forță poetică dovedește : „E trupul tău pasăre" : *„Sîngele meu curge riuri, abundent din fîntîni / se prelinge la izvor / în fişii carnea se desprinde plăcută la vedere / În-tr-o măruntă şi durabilă flagelare / Ades între umeri chipul meu se priveşte, năuc / se priveşte pe un perete cu o pasăre dansînd / Prin mijlocul casei mele curge Ophelia moartă / un fluviu infernal poartă pasărea moartă / din temelii se rănesţe puterea mea / între pietre se pierde puterea mea / curînd după ce clopotul bate în dungă toaca"*, evocînd frumosul vers traklian „O, sunetul scufundat al clopotelor" sau scena plutirii Ofeliei pe un riu amorțit din filmul englezesc „Hamlet".

Ori de unde vine, Mihaela Minulescu anunță un poet interesant, sensibil, plin de o candoare gravă, încărcat de întrebări mari și turburătoare...

„Sînt unul din acei oameni care crede în marele viitor al teatrului"

ne declară reputatul regizor sovietic Zavadski

Am citit undeva : «este greu, foarte greu să-l provoci» pe maestrul Iurii Aleksandrovici Zavadski la o discuție despre arta sa, despre măestria sa recunoscută și cu atît mai mult despre sine. Ne-am adresat totuși maestrului. Reputatul regizor sovietic ne-a primit cu multă amabilitate. Și înainte de a răspunde la întrebările pe care intenționam să le punem, ne-a mărturisit :

— Sînt nespus de fericit să întîlnesc în România mulți colegi care într-un grad sau altul împărtășesc un vechi punct de vedere al meu. Mă gîndesc, cînd spun aceasta, la rolul și menirea teatrului contemporan. Deseori am fost întrebat prin ce se deosebește teatrul sovietic de cel al altor țări. Dar pe mine mă interesează problema tocmai invers, ce avem comun, pentru că sînt unul din acei oameni care crede în marele viitor al teatrului. Sînt convins că foarte curînd teatrele vor începe să-și dea seama tot mai mult de marele rol pe care-l pot juca în cauza comuniunii omenirii, care astăzi e încă obsedată de ideea neînțelegerii, a negării reciproce.

Pentru mine e foarte important că acest punct de vedere îl împărtășesc actorii și tinerii regizori din țara dumneavoastră. Sper că un regizor de o rară înzestrare, pe care l-am avut elev la Moscova, un om cu o inimă generoasă, așa cum l-am cunoscut, Călin Florian, va fi unul dintre aceia care își va consacra viața creării unei arte care afirmă trăirea, a unei arte care îi unește pe oameni. Îi cunosc drumul, i-am văzut unele spectacole și sînt sigur că nu mă înșel.

— Permite-ți-ne acum o întrebare : Ce ne puteți spune despre arta regizorală și interpretativă pe care o găsiți în teatrul românesc ?

— Cu ocazia acestui turneu, regret că n-am reușit să văd mai mult, decît un spectacol cu studenții Institutului de teatru

din București. Dar „Noapte furtunoasă" realizată de ei mi-a dovedit o dată în plus finețea cu care vechea mea cunoștință, regizorul Mony Ghelerter, a știut să îndrume o echipă de tineri spre culmile succesului. Sînt încîntat de înaltul nivel al artei interpretative. Față de generațiile mai vechi, am văzut în patria dv. înălțîndu-se o pleiadă de tineri actori, a căror măiestrie artistică face încă o dată cinste teatrului românesc.

— Veniți pentru a treia oară în țara noastră. Ce sentimente vă încearcă acum cînd sînteți la noua vizită ?

— Sînt fericit să reîntîlnesc vechi cunoștințe și prieteni ca Dina Cocea, Sică Alexandrescu, Horia Lovinescu și alții.

— Prin comparație, am dori să vă aflăm părerea în legătură cu publicul românesc.

— Aveți un public care știe să asculte, să aplaude, un public generos dar, în același timp, și exigent. L-am cunoscut și cu prilejul turneelor precedente.

— Ce dorințe le-ați vrea împlinite în viitoarele stagiuni teatrale ?

— Fiind acasă la dv. aș dori să vă spun că intenționăm să concretizăm această unitate de vederi și printr-un act de colaborare creatoare mai directă între artiștii români și sovietici. În acest sens vom invita pe regizorul Călin Florian la Moscova ca să monteze un spectacol pe scena teatrului Mossoviet. Și mai mult, această idee de colaborare ne-a călăuzit și în discuția noastră cu Horia Lovinescu, directorul Teatrului C.I. Nottara. Îl consider pe Horia Lovinescu ca unul din cei mai eminenți dramaturgi contemporani și nu numai din România. Pe lîngă faptul că piesa românească pe care o dorim pe scena noastră va fi o piesă de Lovinescu, am discutat cu el și posibilitatea unui schimb reciproc între teatrele noastre care să aibă loc periodic. Nu va fi lipsită de interes și prezentarea aceleași piese în două versiuni, de pildă, într-un viitor apropiat, „Hamlet".

La sfîrșit, Iurii Aleksandrovici Zavadski a ținut să sublinieze : **„Plec din București cu convingerea profundă că voi reveni curînd aici, unde am atît de mulți prieteni. De asemenea, vreau să spun că acest turneu mi-a întărit și mai mult încrederea în marea însemnătate a artei teatrale ca forță care unește pe oameni".**

Ana Maria VOINEA

MICA ENCICLOPEDIE

Celebrități necunoscute...

de L. SĂRĂȚEANU

Cu prilejul unei vizite în Elveția, m-am oprit în piața centrală din Vevey, pitoreasca stațiune de pe malul lacului Léman, să privesc o statuie. Doream să știu pe cine cinstesc localnicii, înălțîndu-l pe soclu. Nu e un general. N-a cucerit nici un popor. N-a trecut prin foc și sabie nici un oraș. E un meșter pe nume D. Peter, care a inventat ceva eminamente pașnic și teribil de bun : ciocolata cu lapte. Evenimentul a avut loc la 1878 și orășelul a ridicat eroului un monument. Mă gîndeam, totuși, că acest Peter n-a avut prea mult noroc cu posteritatea. Căci, dacă invenția lui a „cucerit" toate așezările lumii, în schimb, pentru a afla numele său trebuie să mergi la Vevey și să ai timp și înclinație pentru contemplarea statuilor și lectura numelor depuse pe plăcile de pe soclu. Nici măcar marele trust „Nestlé", care își are sediul central și principalele uzine la Vevey nu s-a gîndit să-și boteze vestita ciocolată cu lapte după numele meșterului, deși invenția acestuia a adus întreprinderii o situație financiară foarte... dulce.

Alții — mă refer la „inventatori" conștienți sau involuntari de produse comestibile — au avut mai mult noroc. Noroc ? Cel puțin în sensul că numele lor e foarte des rostit, deși cei mai mulți dintre aceia care pronunță respectivul nume nu știu că celebrează o persoană ce a existat cîndva, în carne și oase. Așa, de pildă, atunci cînd, la un restaurant cereți un „sandwich" (sau, cum se ortografiază, fonetic, pe tabelele noastre de prețuri, un „sanviș") știți că îl evocați pe John Montagu — conte de Sandwich ? Vechiul domeniu al familiei nobiliare engleze cu acest nume se întindea acolo unde azi există orașul Sandwich, adică în comitatul Kent, situat aproape de Marea Nordului. De asemenea, în arhipelagul Haway există un grup de insule cu același nume. Legătura dintre toate acestea și practicul fel de mîncare care este sandwich-ul ne-o spune istoria. John Montagu, cartofor pasionat, nu înțelegea să-și întrerupă partidele pentru a se așeza la masă. El își deprinsese valetul ca, la ora dejunului sau a cinei, să-i aducă la masa de joc două tartine unse cu unt și avînd între ele cîte o bucată de friptură, de slănină sau de jambon. Viciosul englez nu bănuia, desigur, că în felul acesta inventează un nou fel de a servi produsele respective și cu atît mai puțin că numele său va rămîne peste timp, pronunțat în toate țările lumii de către toți grăbiții (grăbiți adesea pe considerente mai onorabile decît jocul de cărți).

Mult mai demn de stimă este un francez pe care îl evocăm fără să știm, ori de cîte ori cerem, într-o cofetărie să ni se servească o „savarină". Este vorba de Anthelme Brillat-Savarin, magistrat și om de litere, născut la Belley în 1755 și mort la Paris în 1826. A îndeplinit numeroase funcții oficiale, a fost Consilier la Curtea de Casație, dar toate acestea sînt azi, de mult uitate. Rămîne în schimb de pe urma lui o lucrare de gastronomie, considerată clasică, deși autorul era mai curînd un „practician" pasionat al meselor îmbelșugate și rafinat concepute, decît un teoretician. Lucrarea sa „Fiziologia gustului", apărută în 1825 (un an înainte de moartea autorului) a cunoscut o celebritate care nu s-a stins nici azi. Or, printre multe „rețete" în materie gastronomică, Brillat-Savarin a conceput și delicioasa prăjitură care-i poartă numele și care se face și la noi, de altfel, cu mult talent (și, din păcate, cu ceva mai puțin rom).

Despre evocarea unor celebrități prin denumiri de produse comestibile, s-ar putea spune multe. S-ar putea aminti de gustosul și copiosul mușchi „Chateaubriand"; sau despre cafeaua „Marghiloman", pe care o beau bunicii noștri, tot astfel cum e cazul să se precizeze că cei ce comandă vestita înghețată pe bază de piersici „Peche-Melba", o citează pe renumita cîntăreață Melba. Ea avea o slăbiciune atît de mare pentru acest gen de desert, încît, uitînd toate canoanele de prudență care îl obligă pe un interpret vocal să evite ceea ce e prea rece și uitînd, totodată, cît de nocive sînt dulciurile pentru... siluetă, consuma înghețata respectivă în cantități industriale. Exemplul e desigur încurajator. Cu el, închei seria, nu înainte, însă, de a spune cititorului, pentru orice eventualitate, „poftă bună !"

Frații Arămescu acasă

de Boris BUZILĂ

300 de lucrări aparținînd sculptorului Constantin Arămescu și pictoriței Georgeta Arămescu-Anderson, intrate în patrimoniul Muzeului de artă modernă și contemporană românească din Galați

Veșnica tinerețe a unor mituri sau, dacă vreți, a unor parabole celebre pe care le revendică spiritualitatea întregii umanități o asigură reînnoita actualitate a acestora, reluarea lor în ipostaze noi. Scriu aceste rînduri gîndindu-mă la evenimentul petrecut nu de mult la Galați : îmbogățirea patrimoniului Muzeului de artă modernă și contemporană românească cu darul de preț al unor artiști de origină română, fii ai orașului de la Dunăre, a căror creație concepută și desăvîrșită pe meleaguri străine stă sub specia delicată a nostalgiei... A nostalgiei pămîntului natal...

Prin tot ce au făcut mai bun și mai frumos, cu dalta și cu penelul, frații Arămescu *se-ntorc acasă*, după o lungă peregrinare...

Cînd, cum și de ce s-a ivit ideea acestei întoarceri ? Ne povestește donatoarea colecției, pictorița *GEORGETA ARĂMESCU-ANDERSON.*

—Mă stabilisem de puțin timp în Statele Unite, urmîndumi acolo soțul, inginerul și inventatorul Pierson Anthony Anderson. Cine n-a trăit o asemenea dramă cu greu își poate imagina ce înseamnă să te rupi de țara ta, să te pomenești dintr-odată printre străini... E că și cum ai zmulge din rădăcini un arbore ajuns la maturitate... Citeodată se prinde, alteori nu : de suferit, suferă însă totdeauna. De aceea m-am și îmbolnăvit. Am fost foarte bolnavă, am suferit o operație chirurgicală. Convalescența mi-am petrecut-o în munți ; într-o localitate din statul New York. Din vremea acelei convalescențe datează și primele încercări de pictură. Lucram ca să treacă timpul, imagini fără pretenții; de felul celor ce trimitem prietenilor la sărbători ; imagini în care apăreau căsuțe țărănești de la noi, cete de colindători... Pe urmă mi-am dat seama că trebuia să fac ceva cu viața mea, să-mi restabilesc echilibrul. Cînd ești printre ai tăi simți în jur căldura sufletească a unei întregi colectivități, a țării întregi. Mi se pare că folosesc cuvinte mari, nu ? Pe cînd acolo eram atît de singură... Cu toate că în afara soțului îl mai aveam aproape și pe fratele meu, cel ce avea să devină sculptorul Constantin Arămescu... Pictînd în fiecare zi cîte puțin și din ce în ce mai mult, de dorul țării, al mamei care încă mai trăia (mama pictoriței era sora economistului și profesorului Virgil Madgearu — B.B.), mi-am dat seama că acesta era un fel de a-mi descoperi rostul meu în lumea în care mă adusese soarta. Ce a urmat, se cunoaște. Studii de specialitate la „Art

Georgeta Arămescu-Anderson

Students' League" din New York. Participări din 1954 la expoziții colective. Premii. Expoziții individuale. Cronici entuziaste. O evoluție în faze. Aș spune în stiluri diferite, pînă la viziunea de astăzi dominată de o stilistică inspirată de tradițiile artei populare românești... Ele, aceste tradiții, aveau să se constituie în spirit tutelar, maestru, al celei mai noi faze a picturii mele, în cristalizarea căreia un rol decisiv a jucat contactul cu țara în 1968, cu prilejul marei expoziții „Frații Arămescu", organizată atunci la București, Cluj, Iași, Galați.

...Să vă vorbesc și despre fratele meu, Constantin Arămescu. Eu am fost cea care a insistat să mă urmeze în America. Ca și mine avea să treacă și el printr-o acută criză de adaptare. Pînă și-a găsit destinul. În țară studiase dreptul. După ce a lucrat un timp în calitate de consilier juridic la Biblioteca Congresului, practicînd apoi meseria de fotograf profesionist și pe aceea de realizator de filme documentare, a fost nevoit să se recalifice, să absolve un institut de electronică și să-și dea doctoratul în această disciplină.

Vocația de sculptor și-a descoperit-o tot din contactul cu electronica. dintr-o glumă ! Da ! Făcea haz de necaz ! Haz de sine... Se amuza să construiască din piese de radiouri și televizoare dezafectate diverse combinații ilare : „Salomeea", „Don Quijote", „Boul Apis", „Între mine și tine"... În această fază a creației sale a fost considerat un pionier al sculpturii din obiecte găsite. În scurtă vreme, acest gen de sculptură nu l-a mai satisfăcut, faza electronică făcînd loc unei etape a motivelor românești. Întocmai ca și la mine, cu deosebire că, în ceea ce mă privește, această etapă nouă a apărut mai cu seamă după revenirea în țară, în 1968, în timp ce el s-a stins în 1966 și n-a mai avut fericirea să-și revadă locurile de obîrșie. Un fapt curios, care a atras atenția biografului și exegetului nostru, regretatul Petru Comarnescu, autorul monografiei „Frații Arămescu", apărută recent la „Meridiane". Ultima fază a creației sale, fratele meu o consacrase „coloanelor de strămoși", coloane ale căror arhetipuri folclorice se găsesc într-o anumită zonă etnografică a Transilvaniei, în speță satul Loman, din apropierea Sebeșului, sat în care fratele meu, după toate probabilitățile, n-a călcat niciodată !

...Ce m-a determinat să donez colecția unei instituții muzeistice din țara noastră natală ? După moartea soțului meu, survenită anul acesta, mi-am pus problema viitorului acelor sculpturi rămase de la Constantin Arămescu și a unora dintre propriile mele lucrări care se mai aflau în posesia familiei. Aș fi putut să le vînd. În cazul acesta însă n-ar fi rămas o colecție compactă și rodul străduințlor noastre risca să se risipească. O lucrare la domnul Smith, alta la domnul Johnson, una în America de Nord, alta în Brazilia... Și, pretutindeni, aceste lucrări ar fi trecut, probabil, drept niște plăsmuiri exotice. Așa că la întrebarea „de ce nu le lăsați Americii ?" care mi s-a pus în patria mea adoptivă, am răspuns : „Fireste că aș fi putut să le las și Americii, dar nicăieri nu pot fi înțelese mai bine ca la ele acasă. Pentru că acolo vor fi înțelese nu numai cu mintea ci și cu sufletul". În felul acesta îndeplinesc și dorința intimă a fratelui meu care mi-a spus odată : „Îmi vine să-mi iau toate sculpturile și să mă duc cu ele în țară"... Iată că acum sculpturile lui au venit în țară...

ECOURI

JOSEPH LOSEY („Mesagerul") s-a hotărît să pornească la realizarea unui vechi proiect : turnarea unui film despre „Proust". Interpretul probabil : Alain Delon.

„AMAZOANELE" este titlul viitorului film semnat de Terence Young, pentru care 50 de interprete se antrenează cu tenacitate ca pentru dificile probe olimpice.

LA „CLUBUL LAUREAȚILOR" din orașul Bremen, R.F.G., a fost deschisă o expoziție internațională de gravură. Expoziția reunește lucrările premiate la cele mai importante bienale internaționale de gravură : Cracovia, Tokio, Geneva, Ljubliana. Grafica românească este reprezentată de graficienii Marcel Chirnoagă și Valentin Th. Ionescu.

Anna Karina debutează ca regizoare și scenaristă, fiind totodată interpretă. Filmările au loc la New York. Titlul : „Noi 2". Partener : Michel Lancelot.

„SFERA DE CRISTAL" este numele ultimului film semnat de Stanislav Rozewicz, ai cărui eroi se află într-un moment decisiv al vieții lor : momentul alegerii profesiunii și al propriului drum în viață.

„ZIMO RODOK" este numele unei păsări, dar totodată și porecla unui erou ale cărui acțiuni se află în centrul filmului cu același titlu pe care l-a realizat regizorul sovietic Viaceslav Nikiforov după un scenariu de Iuri Iakovlev.

Teatrul Dramatic din Brașov a prezentat săptămîna aceasta a treia premieră a stagiunii cu piesa poloneză Moralitatea d-nei Dulska **de Gabriela Zapolska. Rolul titular îl susține Angela Costache. Din distribuție mai fac parte Virginia Marcu, Luminița Blănaru, Melania Niculescu, Constanța Comănoiu, Dona Cotrubaș, Luli Crăciun, Mihăilă Brașoveanu și Gabriel Săndulescu. Regia aparține lui Sică Alexandrescu și Ion Maximilian. Scenografia lui Cristina Urdea.**

Imaginea redă o scenă din spectacol

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICA 19 NOIEMBRIE

Programul I. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Mari muzicieni ai României. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 360 de grade : 14.00 Fotbal : Dinamo București — Steaua ; 17.10 Pierduți în spațiu. Episodul IV. 18.00 Cîntare patriei. Concurs coral interjudețean. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Comentariu la 40 de steme ; Județul Hunedoara. 20.25 Filmul Un cîștig cu bucluc. Cu : James Stewart, Barbara Hale. 21.50 Concert de buzunar. 22.30 Telejurnal. 22.45 Duminica sportivă.

Programul II. Promenadă duminicală. Din sumar : 12.45 Aventuri în epoca de piatră. 13.10 Întîlnire cu balerina Alexa Mezincescu. 13.25 Vedete pe micul ecran. 14.00 Betty Boop. 14.25 Mozaic pe 16 mm. 14.15 Invitata emisiunii : Teodora Lucaciu. 20.00 Eroi îndrăgiți de copii : Băiețelul de pe afiș. 20.25 Teatru liric TV. 21.15 Reportaj bucureștean. 21.30 Romanțe și cîntece de petrecere. 21.55 Telex tehnico-științific. 22.10 Manix (reluare).

LUNI 20 NOIEMBRIE

Programul I. 17.30 Curs de limba franceză (reluare). 18.00 Căminul. 18.40 Ecranul. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri 19.30 Telejurnal. 20.10 Avanpremieră. 20.15 Ancheta TV. „D.M.H." (Direcția mișcării hîrtiilor). 20.55 Roman foileton : Elizabeth R. „Umbra" (partea a II-a). 21.40 Să înțelegem muzica. 22.30 24 de ore. 22.45 Contraste în lumea capitalului.

Programul II. 20.00—22.40 Seară pentru tineret.

MARȚI 21 NOIEMBRIE

Programul I. 9.00 Telex 9.05 Teleșcoală. 10.00 Curs de limba engleză, lecția a 29-a. 10.30 Căminul (reluare). 11.10 Ancheta TV (reluare). 11.50 Bunicuța. Partea a IV-a. 12.25 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret". 12.50 Telejurnal. 17.30 Curs de limba rusă (reluare). 18.00 Aplauze pentru români. 18.20 Cum vorbim. 18.35 Tehnic-club. 19.00 Caleidoscop cultural-artistic. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Comentariu la 40 de steme. Județul Ialomița 20.20 Seară de teatru : Ștafeta nevăzută de Paul Everac. 22.10 Panoramic științific. 22.30 24 de ore.

Programul II. 20.00 Telecinemateca pentru copii : „Muzicantul" — producție a studiourilor din R P. Bulgaria și S.U.A. 21.30 Muzică populară la acordeon. 21.40 Ghișeul. 22.00 Prin expoziții. 22.20 Recital Thereze Steinmetz.

MIERCURI 22 NOIEMBRIE

Programul I. 9.00 Telex. 9.05 Bucureștiul necunoscut (reluare). 9.25 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Curs de limba franceză, lecția a 30-a. 10.30 Comentariu la 40 de steme : Județul Hunedoara (reluare). 10.50 „Muzicantul" (reluare). 12.20 Tehnic-club (reluare). 12.45 Telejurnal 17.30 Curs de limba germană (reluare). 18.00 Întrebări și răspunsuri 18.25 Emisiune de educație sanitară 18.45 Actualitatea muzicală. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „Trofeul Carpați" la handbal feminin : România — Iugoslavia (repriza a II-a). 20.30 Teleobiectiv. 20.50 Telecinemateca : Bumerangul. Cu : Jane Wyatt, Dana Andrews, Arthur Kennedy. Premieră pe țară. 22.20 Interpretul săptămînii : Floarea Tănăsescu. 22.35 24 de ore.

Programul II. 20.00 O viață pentru o idee : Robert Mayer (III). 20.25 România în lume. 20.55 Agenda. 21.05 Lumînile rampei. 21.45 Cărți și idei. 22.10 Film de aventuri : Cer arzător

JOI 23 NOIEMBRIE

Programul I. 9.00 Telex. 9.05 O viață pentru o idee (reluare). 10.00 Curs de limba rusă, lecția a 29-a. 10.30 De la Alfa la Omega. 10.50 Telecbiectiv (reluare). 11.10 Telecinemateca : Bumerangul (reluare). 12.40 Muzică populară interpretată la acordeon (reluare). 12.50 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18 50 Cronica literară. 19.00 Satul contemporan. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Trofeul „Carpați" : România — Ungaria (repriza a II-a). 20.30 Comentariu la 40 de steme : Județul Iași. 20.50 Avanpremieră. 20.55 Retrospectivă Walt Disney. 21.45 Tinerii despre ei înșiși. 22.30 24 de ore.

Programul II. 17.30 Agenda. 17.40 În direct.. de la Fabrica de confecții și tricotaje București. 18.10 Pierduți în spațiu (reluare). 19.00 Dans și muzică de pretutindeni. 19.30 Telejurnal. 20.00 Concert simfonic : Festival G. F. Haendel. 22.00 Viața științifică a Capitalei. 22.20 Film documentar: Sans-Souci. O producție a Televiziunii din R.D.G.

VINERI 24 NOIEMBRIE

Programul I. 9.00 Telex. 9.05 Teleenciclopedia (reluare). 9.50 Tablouri coregrafice. 10.00 Curs de limba germană, lecția a 29-a. 10.30 Comentariu la 40 de steme : Județul Ialomița (reluare). 10.50 Emisiune de educație sanitară (reluare). 11.00 Satul contemporan (reluare). 11.20 Pagini de umor (reluare) 12.10 Dans și muzică de pretutindeni (reluare). 12.30 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoală 17.30 Curs de limba engleză (reluare). 18.00 Cunoașteți legile ? 18.25 Emisiune de inițiere sportivă pentru copii. 18.50 Teleconferință de presă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20,15 Filmul Călăul nu așteaptă. Cu : Jirina Bohdalova, Martin Ruzek, Radek Brzobohaty. Premieră pe țară. 22.00 Mai aveți o întrebare ? Transporturile azi și mîine. 22.40 24 de ore.

Programul II. Delfinul Flipper. 20.25 Program de circ. 20.45 „Mozartiana". Seară de balet. 21.15 Revista economică TV. 21.30 Un sfert de veac în muzica românească. 22.15 Stadion.

SÎMBĂTĂ 25 NOIEMBRIE

Programul I. 9.00 Telex. 9.05 Cunoașteți legile ? (reluare). 9.20 A fost odată ca niciodată... „Motanul încălțat" 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Mai aveți o întrebare ? (reluare). 10.45 Muzică populară (reluare). 11.00 Comentariu la 40 de steme : Județul Iași (reluare). 11.20 Un sfert de veac în muzica românească (reluare). 12.05 Program de circ. 12.25. „Mozartiana" (reluare). 12.55 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. Tele-top 19.00 Drumuri în istorie. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 „Trofeul Carpați" : România — U.R.S.S. (repriza a II-a). 20.30 Teleenciclopedia. 21.05 Mannix. 21.55 Recital : Doina Badea. 22.35 Telejurnal. 22.45 Săptămîna sportivă. 23.00 Romanțe.

Programul II. 16.30 Agenda. 16.40 Muzică populară. 17.10 Film documentar : „Topirea" — producție a Televiziunii sovietice. 17.30 Liceul 18.00 Filmul Subteranul. Cu : Iurie Darie, Leopoldina Bălănuță.

Clepsidră

Peisaje chineze (III)

BICICLETELE

de Constantin VIȘAN

Știam că mă aflu în țara orezului, a mătăsii și ceaiului, în țara hîrtiei, a Marelui Zid și a Marșului cel Lung, în țara Fluviului Galben și a Fluviului Albastru. Recunoșteam la tot pasul imaginile vechilor stampe chinezești. Erau aidoma cu reprezentările mele livrești. Aleea cu statui care ne-a condus spre mormintele dinastiei Ming, templele și palatele, dragonii și paserile mitice, uluitorul Zid șerpuind peste crestele munților Pa-Da-lin, plugurile trase de cîte un bivol, oamenii iuți, osoși, subțirei, scormonind cu săpăliga în șanțurile cu apă care brăzdează într-o copleșitoare geometrie a hărniciei întregul pămînt chinez, toate mi se păreau știute. De parc-aș fi văzut înainte peisajele reale și acum aș fi răsfoit un album de stampe ori aș fi vizitat o vastă expoziție de peisaje pe mătase. Bicicletele însă mi-au oferit o surpriză deosebită. Închipuiți-vă un bulevard mai larg decît cea mai largă autostradă, pe care înaintează 30—40 de șiruri de biciclete. Un fluviu fără sfîrșit de bărbați și femei în salopete. Dimineața se duc spre fabrici, spre instituții, spre școli, spre magazine. Mii, zeci de mii, sute de mii, milioane. Seara se-ntorc acasă. Unii au pe ghidon, pe port-bagaj coșuri cu alimente, poveri inimaginabile. Pedalează în același ritm. Sînt calmi, impenetrabili, atenți mai mult la mișcările interioare decît la spectacolul străzii. Mașinile nu le schimbă în nici un fel ritmul, direcția. Șoferii sînt și ei la fel de calmi. Au răbdare, dau intîietate bicicliștilor. Căci ei sînt stăpînii străzii chineze. Par să participe la un cros permanent, la o uriașă competiție de masă. Numai în Pekin sînt 1 700 000 de biciclete. O ingenioasă rezolvare a problemelor puse de transportul unor mulțimi impresionante. Simplu, economic, sănătos. Și nu e doar o soluție de moment. Bicicleta va fi păstrată și-n viitor. Într-un oraș de 7 000 000 de suflete, proliferarea automobilelor este socotită o primejdie, pentru circulație; pentru sănătatea oamenilor. „Pekinul ar deveni ca New-Yorkul în privința poluării și nu s-ar mai putea circula pe străzi". E o idee pe care gazdele noastre o susțin cu o subtilă înțelepciune. Nu teoretic, în articole sau în reuniuni împotriva poluării cum se obișnuiește prin capitalele intoxicate de fumul eșapamentelor și de reziduurile industriilor, ci practic, de dimineața și pînă seara, prin tonicul marș al bicicletelor. Mii, zeci de mii, sute de mii, milioane de oameni pe biciclete. Înaintînd calm, în același ritm, hotărît, continuu. Un fluviu de bărbați și femei în salopete albastre, gri ori kaki unduind pe străzile Pekinului și Șanhaiului, ale Nankinului ori Hangeului. Prin toate orașele vizitate în itinerarul nostru chinez.

Discurile acestei luni

În această lună, casa de discuri „Electrecord" va edita din *MUZICA SIMFONICĂ* și de cameră : *W. A. Mozart :* Simfoniile 1, 42 și 27 în execuția Orchestrei simfonice a Radio-televiziunii dirijată de Carlo Zecchi (mono și stereo) ; *Sabin Drăgoi :* „Sonata pentru vioară și pian" și *Liviu Comes ;* „Sonata pentru vioară și pian", ambele interpretate de Mihai Constantinescu (vioară) și Martha Joja (pian). De asemenea, tot în acest domeniu, va apare un disc de cantate : *G. B. Pergolesi* — „Orfeo". și *A. Vivaldi :* „All'ombra di sospetto", interpretate de cvintetul de muzică veche „Concertino", cu soprana Emilia Petrescu (mono și stereo).

MUZICĂ UȘOARĂ : Sergiu Cioiu (cu piesele „Pe un peron" de R. Flavian, „Gînduri mici" de I. Cristinoiu, „Ne-am certat" de Radu Șerban, „Dintr-un milion" de V. Veselovski) ; *formația „Sfinx"* debutează cu un disc cu piesele „Șir de cocori" de Dan Andrei și un aranjament după un cîntec de George Enescu ; *

ENGINEERING

GÎNDITORUL TEHNICII MODERNE LA LUCRU

O soluție tehnică, între altele, aduce — economii de teren : 80 000 mp, economii de oțel — 200 000 kg, economii de investiții — 10 milioane de lei. Lipsa de idei și spirit gospodăresc produce... milioane de lei pagube.

Îmi voi aminti mereu o vorbă a acad. Grigore Moisil care suna cam așa : O idee bună costă. Se investesc mulți bani pentru a deveni instalație nouă sau industrie nouă, sau un nou produs. Sau pentru a fi creată o nouă metodă sau o nouă cale de cercetare ș.a.m.d. Apoi va începe să aducă beneficii. Încet, insutit și înmiit față de capitalul investit. O idee proastă costă și mai mult decît costă cea bună. Ea va produce înmiit pagube și încă o dată înmiit pentru a repara pagubele produse.

Să începem cu ideile bune. Pentru asta ne-am dus la Institutul de proiectări tehnologice pentru industria ușoară, I.P.I.U. Dacă ar fi să-i caracterizăm activitatea printr-o frază, am spune : „Nu sînt mai mulți decît erau în urmă cu 6 ani, dar realizează de 16 ori mai mult și aceasta în condițiile unor exigențe mult sporite". Rezultatele obținute i-au adus, pe plan intern, în 1971, Ordinul Muncii clasa I, iar pe plan extern, un prestigiu recunoscut în 35 de țări ale lumii, prin firmele cu care întreține relații de colaborare și cooperare. Secretul succesului ? Metode moderne de lucru, inteligență tehnică încorporată, buna organizare științifică. **O serie de soluții originale date de lucrătorii I.P.I.U. au primit medalii la saloanele internaționale de invenții de la Nürnberg** (1969), **Bruxelles** (1971), **Viena** (1972). **Într-o pasionantă întrecere a ideilor în vederea reducerii costului de investiții și consumului de materiale, s-au înscris în primele 6 zile 29 de ingineri cu 76 de propuneri și care au fost imediat analizate de comisiile de specialitate formate.**

— **Sigur** — ne spunea directorul Institutului, ing. **V. RUSANOVSKI — nu toate sînt de dimensiunile unor revoluții în tehnică. Multe dintre propuneri se referă la detalii, dar nu înseamnă că sînt lipsite de interes și utilitate. Unele însă pot conduce la soluții deosebit de valoroase.**

Voi nota cîteva dintre ele pentru a schița o imagine a posibilităților ce se deschid. O soluție tehnică pentru extinderea halelor etajate (pentru fabricile de tricotaje și confecții și la filaturi și țesătorii), unde nu sînt sarcini mari pe planșee. Adaptată la condițiile respective ar însemna : **economii de teren :** 80 000 m² (la obiectivele care au mai rămas de realizat în actualul cincinal), **economii de oțel :** aproximativ 200 000 kg., **economii de investiții :** 10 milioane de lei. O altă propunere : extinderea folosirii plaselor sudate din sîrmă trasă mată de 4 mm la pardoseli de hale (unde tehnologia folosită pretinde armarea). Calculul arată că pe această cale se vor realiza **economii de oțel :** de 300 kg și de bani : aproximativ 1 200 000 de lei. Aceasta, fără să se afecteze nici calitatea, nici funcționalitatea pardoselilor. Lista continuă. Pentru viitor. Pînă acum ?

— **Anul trecut**, de pildă, ne spunea ing. consilier **ION BELGUN, am realizat, prin soluțiile găsite de economisire la construcții și instalații și în deosebi la asimilarea în țară de noi utilaje — economii în valoare de 7 milioane de lei valută. Constatăm însă că în momentul cînd proiectul își „trăiește viața" încă se mai poate reduce. La spațiile de circulație, la spațiile de depozitare. De aceea, am reluat la o atentă analiză proiectele de execuție, obținînd noi economii față de proiectele elaborate. Am „atacat" cota de organizare, reducînd-o, în pofida rezistenței manifestate uneori de beneficiari și constructori.**

— Rezistență, de ce ?

— **N-a apărut în nici un act normativ cu putere de lege. Noi am aplicat însă indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu. Și rezultatele : la proiectul fabricii de la Curtea de Argeș, am „scos" economii de 11,3 la sută față de valoarea studiului tehnico-economic aprobat ; la „Modern" Timișoara, am redus cu 1 318 000 lei dintre care 1 milion de lei la construcții montaj ; la „Viitorul" Oradea, am redus cu 17 la sută față de valoarea aprobată.**

I.P.I.U. este un institut de engineering. Nu se poate concepe realizarea unei fabrici aparținînd industriei ușoare fără proiectele lui, serviciile de organizare, studiile de lucru și chiar livrarea fabricilor „la cheie". Și, fiind vorba de construcții, deci unde trebuie să se țină seama de toți factorii ce concură la o maximă eficacitate a lucrului, sînt angrenați aici nu numai ingineri și arhitecți dar și economiști, matematicieni, psihologi, informaticieni ș.a. Și acești oameni știu că se poate obține mai mult. Că economiile ar putea fi mai mari, dacă...

Dacă ar exista mai mult spirit gospodăresc

Cîteva exemple. Gama de prefabricate și materiale de construcție oferite de fabricile I.P.I.U. este insuficientă față de cerințe. Toată lumea cere astăzi structuri ușoare pentru magazii. I.P.I.U. are proiecte-tip de magazii cu acoperiș din plăci de azbociment ondulat. Dar calitatea acestora oferită pe piață este necorespunzătoare și adesea I.P.I.U. este obligat să renunțe la soluție. Mă gîndesc : nu s-ar putea oare sancționa producătorii care nu oferă produse de calitate corespunzătoare ? Alt exemplu. I.P.I.U. ar avea nevoie dar nu are în producție elemente prefabricate de beton ușor. Or, posibilitatea de a le realiza pe șantiere, prin preturnare există. Executarea în fabrici și apoi transportul lor pe șantiere înseamnă mari cheltuieli. Unele sînt departe și apare o anomalie : Craiova, de pildă, nu execută acel tip de prefabricate. Și... pentru fabricile de la Calafat se aduce de la... Turda ! Sau. Ar fi nevoie de pardoseli din rășini sintetice. Nu se produc. De ce ? Nu e deloc greu. I.P.I.U. a făcut o asemenea propunere I.N.C.E.R.C.-ului. E vorba de un linoleum rezistent, bine dat cu pensula sau cu pistolul. Se comportă foarte bine. E ușor de întreținut, ușor de reparat și ieftin. Nu se produc deși sînt rentabile, în schimb se continuă să se prefere mozaicul în plăci care e și foarte scump și nu e absolut necesar. Alt exemplu : goluri pentru evacuarea fumului sau cum spun specialiștii : pirodomuri. Se importă. Or, problema poate fi foarte simplu rezolvată în țară. „Nu e păcat ?" ne spuneau cei de la I.P.I.U. Și iată un exemplu... minor. În aparență. Economiile ar putea fi substanțiale. Gama de tuburi fluorescente și corpuri de iluminat e foarte redusă. Or, ceea ce e scump nu e tubul, ci corpul lămpii. Și în loc să fie o lampă etanșă cu 3 tuburi de 80 wați, se pun de două ori și chiar de trei ori mai multe lămpi. Pentru că nu se produc lămpi etanșe decît cu cîte două tuburi de 40 de wați. Într-o întreprindere textilă sînt necesare cu miile ! Calculați ! Și ar trebui mai ales să calculeze cei care produc aceste tuburi și lămpi. Nu le pasă ? Nu ar trebui obligați să le pese ?

Ing. V. Rusanovski ne spunea : **„Viața și tehnologia pun probleme în fiecare zi. Este nevoie de o excepțională mobilitate, de o adaptabilitate rapidă la procesele tehnologice moderne. E nevoie de zgîrcenie, de spirit gospodăresc, de mare competență tehnică. E nevoie de specializare ca și de concentrarea intereselor și efortului de gîndire modernă a tuturor celor implicați într-o realizare. O deplină cooperare".**

Catinca MUSCAN

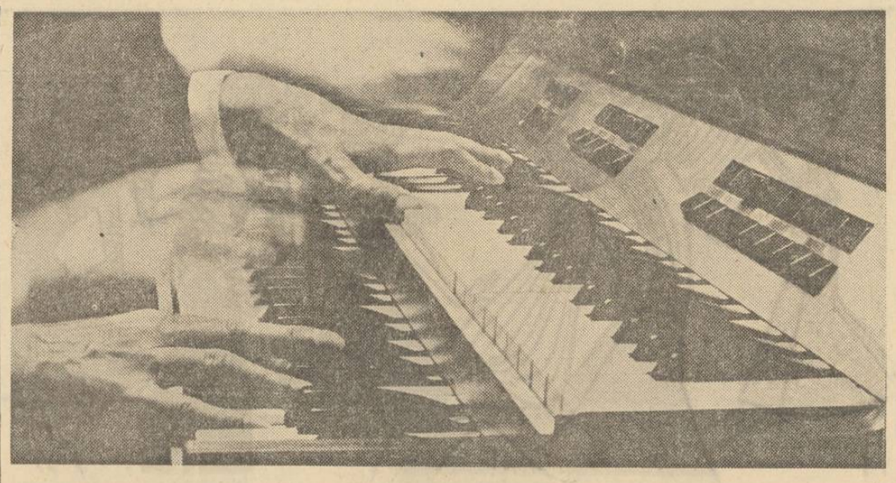

FANTEZIA ȘTIINȚEI ȘI... ARTA

Se afirmă că dacă artiștii Renașterii ar fi trăit nu atunci ci astăzi, în epoca științei, ar fi fost fără îndoială oameni de știință. Tulburătoare constatare pentru cei care își închipuiau arta și știința în tabere adverse sau în cel mai pașnic caz, extrem de îndepărtate. Un spectacol care se desfășoară la Paris, la Muzeul Cluny poartă, credem, semnul timpului nostru. Un spectacol artistic al compozitorului Iannis Xenakis a primit sprijinul celor mai prestigioase foruri de știință și tehnică ale Franței. Xenakis a folosit aici, pentru prima oară, sunete în întregime artificiale. Sînt „calculate" de un calculator electronic cu ajutorul unui aparat pus la punct de Centrul național de studii în telecomunicații. Sunetul rezultă din variația de presiune a aerului. În procedeul folosit, se dă, la fiecare cincizeci de miimi dintr-o secundă, o valoare numerică presiunii. E un procedeu care permite să se „fabrice" într-adevăr sunetul dorit. În trecut, sunetul depindea de caracteristicile instrumentelor de muzică. Chiar al celor electronice. Spectacolul muzical e îmbinat cu unul de lumină, care deși independent de primul, desfășurarea bandei pe care e codată partea vizuală e sincronizată cu cea a bandei de sunet (cu mai mule piste). Aceasta din urmă trimite semnale luminoase către cele douăsprezece mega foane. De altfel spectacolul luminos este produs de șase sute de spoturi luminoase împărțite pe suprafața bolților Termelor de la Cluny, ca și de trei raze laser, una roșie și două verzi, reflectate de numeroase oglinzi. Se obține o arhitectură impresionantă, fluidă, schimbătoare. La fiecare a douăzecișicincea parte dintr-o secundă, o suită de semnale codate, provenind dintr-o bandă magnetică, trimite spre aceste spoturi de lumină, spre oglinzi, ordinele de aprindere și de orientare după dorința autorului. Impresiile se schimbă asemenea ritmului imaginilor care apar pe un ecran de cinema, dînd iluzia mișcării. Acest spectacol artistic constituie mai ales o tentativă de a explora posibilitățile artistice. Folosind tehnica și știința. Și este firesc într-o epocă în care nimeni nu mai poate trăi refuzînd roadele științei și tehnicii. Cînd din hol în bucătărie, cînd de la primul pas pe stradă la lucru în întreprindere ș.a.m.d. întîlnim roadele științei și tehnicii, gustul și spiritul nostru nu pot rămîne într-o epocă anterioară.

ASTRONAUTICĂ

SATELIȚII DIRIJEAZĂ NAVELE

1 600 de persoane n-au putut fi salvate pentru că naufragiile n-au fost semnalate destul de rapid sau localizarea punctului de unde prevenea S.O.S-ul a fost imprecisă.

Expresii ale celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, aparatele și aparatajul folosite în explorarea cosmosului își găsesc o tot mai mare utilizare în domenii... pămîntene. Recent, au fost propuse două proiecte pentru utilizarea sateliților artificiali în vederea dirijării circulației navelor în căile maritime înguste, precum și la salvarea persoanelor aflate în pericol pe întinderea mărilor și oceanelor.

În cadrul celui de-al 23-lea Congres internațional de astronautică, ale cărui lucrări s-au încheiat nu demult la Viena, atenția participanților a fost reținută, printre altele, de două comunicări făcute de americanul Philip Bolger și de francezul Pierre Jeannet. Deși se referă la probleme relativ diferite — prima la un sistem de alertare și salvare a persoanelor aflate în pericol pe mare, a doua la asigurarea securității de navigație — cele două propuneri au un element comun : se bazează pe folosirea sateliților artificiali, precum și a altor componente ale tehnicii spațiale.

Se știe că, în ultimii ani, a crescut simțitor numărul navelor, ca și tonajul acestora. **După unele statistici, pe apele lumii navighează circa 60 000 vase. Dar, cu toate măsurile de înzestrare tehnică, se produc din ce în ce mai multe accidente. Potrivit datelor prezentate de Bolger la Viena, în jur de 200 nave de peste 100 de tone sînt „înghițite" anual de adîncuri. Numai între anii 1965 și 1970 pierderile de nave au crescut cu 41 la sută.** Cercetările au dus la concluzia că la originea naufragiilor se află din ce în ce mai puțin cauzele naturale — furtuni, stînci submarine etc. — a căror prioritate a fost „transferată" greșelilor de navigație, datorate atît aglomerării căilor maritime, cît și greutății în efectuarea manevrelor rapide cauzată de creșterea tonajului.

Pe lîngă pierderile materiale, coliziunile sau naufragiile provoacă multe victime omenești. **Se apreciază că numai pe coastele americane se efectuează în fiecare an mai mult de 34 000 de acțiuni de salvare. Cu toate acestea, în aceste zone se înregistrează anual moartea a 1 600 persoane ce n-au putut fi salvate la timp, datorită insuficientei rapidități cu care s-au semnalat naufragiile.** Iată de ce se studiază aplicarea proiectului GRAN, menit să ofere pe de o parte, posibilitatea recepționării unui semnal S.O.S. în maximum trei minute de la emisie, pe de alta, pe cea a localizării cu precizie a punctului de unde provine apelul.

Sistemul GRAN (rețeaua mondială de alertă și salvare) presupune, așa cum a afirmat Philip Bolger, următoarele : 1) utilizarea unor receptori-emițători miniaturali care la o simplă apăsare pe un buton să emită semnale distincte atît pentru alertare, cît și pentru localizare, acestea din urmă fiind denumite „semnale de navigație". De remarcat că astfel de aparate au fost utilizate cu succes cu ocazia misiunilor „Apollo". 2) Patru sateliți artificiali „de salvare", plasați pe orbite sincrone, destinați recepționării semnalelor din orice regiune, amplificării și retransmiterii acestora.

Sistemul propus de francezul Pierre Jeannet se referă la zone geografice mai limitate, adică la acele puncte maritime unde navigația se desfășoară greu și unde se înregistrează, cu precădere, ciocniri de nave, cum ar fi, de pildă, Canalul Minecii sau anumite porțiuni ale Atlanticului. Proiectul studiat de specialiștii francezi prevede folosirea a doi sateliți artificiali care, în permanentă legătură cu aparatajul instalat pe vase, ar oferi, datorită unui sistem adecvat, dirijarea navigației în așa fel, încît fiecare vapor să primească „cale liberă" numai atunci cînd se află la o distanță de siguranță față de orice alt vas.

Așa cum s-a relevat la congresul din capitala Austriei, **traducerea în fapt a acestor interesante proiecte necesită, pe lîngă eforturile legate de aspectele economice, și rezolvarea acelor chestiuni ce vizează colaborarea statelor la încheierea unui acord internațional cît și la elaborarea unui sistem codificat de semnalizare.**

CÎNTUL ÎI VA PIERDE!

Numeroși rozători, și printre ei se numără și șoarecii, șobolanii... cîntă. Oamenii de știință vor spune : comunică prin ultra-sunete. Șoarecele învins, de pildă, cere îndurare, cu un tremolo în voce măsurat a fi de 22 khz. Șobolanul agresiv își manifestă activitatea sa fortissimo : 50 khz. Cercetările biologilor americani, Ronald J. Barfield și Lynette A. Geyer au stabilit că, după nuntă, șobolanul masculin emite cîteva... „șoapte" romantice, de 22 khz. E impresionant cît de individualizate pot fi aceste rozătoare ! S-a observat o infinită varietate a „melodiilor" — diferită de la un individ la altul. Descoperirea acestor monologuri ultrasonice ar putea să deschidă noi căi în acțiunea de deratizare. Aruncați cursele de șoareci. Vor fi mult mai sigur prinși toți prin emisiuni ce le imită glasul, atrăgîndu-i astfel spre pieirea pregătită. Lăsînd gluma la o parte, cercetările în această direcție sînt interesante pentru că ele vor înlocui poate — prin alte mijloace — substanțele chimice actuale nocive însă și pentru alte specii utile. Deci, o deratizare nepoluantă.

OFTALMOLOGIE

ESTE PERCEPȚIA VIZUALĂ ÎNNĂSCUTĂ SAU SE DOBÎNDEȘTE ?

Iată o problemă care i-a preocupat și-i preocupă pe filozofi și psihologi dar și pe medici — neurologi și oftalmologi — și am adăuga și pe părinți — pentru că răspunsul la această întrebare are importante implicații clinice.

Primele experiențe făcute de un filozof german, Von Senden păreau să confirme ipoteza „dobîndirii". El a observat că toți cei care și-au pierdut vederea în copilărie și și-au redobîndit-o după un timp îndelungat (prin operarea unei cataracte), aveau mari dificultăți să „se folosească de ochi". Dr. T.G. Bower (Universitatea din Edinburg) constată însă că noii născuți, în virstă de abia două săptămîni, reacționau puternic la obiectele, sigur, destul de mari, care se „îndreptau" spre ei. Toți au ridicat mîinile ca și cum încercau să se apere. Cei mai mulți au început să plîngă. Deci, percepția vizuală e înnăscută ? Oricum, corelația ochi-mînă (percepție vizuală — pipăit) este înnăscută, spune dr. Bower. Rezultatele recente ale unor cercetări întreprinse la Universitățile din Edinburg și Cambridge demonstrează că „în parte este înnăscută, în parte, dobîndită". Problema, cum spuneam, merită o deosebită atenție și de aceea ne-am propus s-o discutăm cu prof. dr. **PETRE VANCEA,** membru al Academiei Române, care-și exprimă punctul de vedere bazat pe o activitate de o jumătate de secol.

— **Percepția vizuală, ne-a răspuns domnia sa, este înnăscută dar funcția vizuală se dobîndește prin educație. Nou născut reacționează la lumină (lipsa acestui simț luminos este egală cu orbirea). Cît este însă de importantă educația funcției vizuale ! Omul primitiv nu distingea decît albul, negrul și combinația lor : cenușiul, și să ne gîndim cît de bogată și nuanțată este gama de culori pe care o percepem ! Educarea funcției vizuale permite atingerea unor adevărate performanțe de acuitate sau de diferențiere a detaliului. Am să vă dau un exemplu cunoscut. O femeie reușește să vadă o sumă de detalii din îmbrăcămintea unei alte femei... dintr-o privire. O clipă îi e de ajuns ca să observe și pantofii și nasturii rochiei și croiala etc. Unui bărbat, căruia îi lipsește acest interes, nu și l-a exersat, îi e adeseori greu să spună și ce culoare avea rochia. Este acea vedere profesională. Inginerul, medicul ș.a.m.d. vor „prinde" dintr-o privire „amănunte" care altora le scapă chiar dacă vor privi timp îndelungat. Tot ca un exemplu mie mi s-a întîmplat să văd fundul de ochi al unui tînăr de 27 de ani, și am spus : eu l-am mai văzut. Ați fost cumva pe la mine ? Da, mi-a spus tînărul. Mi-ați examinat fundul de ochi în urmă cu 20 de ani !**

— Fundul de ochi pare „un ochi" care privește înăuntru. În el, se „oglindește" tot creierul.

— **Nu este „un ochi", este un creier exteriorizat. Într-adevăr aici se reflectă toate modificările cortexului, creierului.**

— Și starea generală a organismului ?

— **Da, îmi amintesc cînd eram tînăr docent la Cluj, am făcut o serie de cercetări în colaborare cu un distins ginecolog, conf. Voicu. Am observat că se poate depista foarte precoce graviditatea, cu mult înaintea oricărei alte posibilități de depistare, urmărind modificările de circulație ale tensiunii arteriale retiniene. Mă refer la aceasta, pentru că legătura între modificările de circulație ale tensiunii arteriale retiniene și alte boli, sau evoluția acestora e binecunoscută.**

— Dacă educînd ochiul, ajungem la o mai mare acuitate vizuală, cum se explică slăbirea vederii în timp ?

— **Țin minte că binecunoscutul prof. Bayard la o recepție pe care a dat-o — împlinise 96 de ani — a fost întrebat de un discipol al său cum se explică că ochiul, chiar dacă e perfect normal, pe măsură ce înaintează în virstă, vederea îi scade. Eram de față. Prof. Bayard ne spunea „dintre toate organele inima e cea mai solicitată. Lucrează fără întrerupere. Al doilea organ mult solicitat este creierul. În principiu. Se pare însă că acesta este totuși mai puțin utilizat decît ochii. Deci, după inimă, ochii sînt cei mai utilizați. Văzul e poarta cunoașterii. Dar, bineînțeles, ca toate organele, îmbătrînesc, se uzează „în timp".**

— Recent cercetătorii canadieni au descoperit un fenomen foarte interesant după cum îl caracterizează ziarista Miranda Robertson confirmînd experiențele pe animale. Persoanele care sînt astigmate (iregularități ale curburii corneei) nu văd destul de net pe unele planuri cum văd pe alte planuri. Unii văd mai bine pe plan vertical, alții, pe plan orizontal. Astigmatismul fiind un defect care nu se observă în copilărie, se pare că acest defect este urmarea unei dezvoltări defectuoase ale unor celule cerebrale. Cititul incorect în copilărie...

— **Fără îndoială o serie de defecte ale funcției vizuale sînt datorate unei, aș spune, greșeli de educație în copilărie. În vreme ce printr-o corectă educație a funcției vizuale la strabici, ochiul deviat poate fi învățat să aibă o vedere binoculară. În afară de asta, poluarea, alimentația, toate au o influență asupra ochiului. Extractul total de ochi care e foarte bine primit astăzi pe piața externă, are la ora actuală o formulă îmbunătățită, în sensul că se poate lua și pe cale bucală, este un stimulent. Mărește adaptabilitatea ochilor, chiar a ochilor sănătoși.**

— De ce nu se poate transplanta ochiul ?

— **Complexitatea acestui organ al văzului, legat atît de strîns de creier, acel pedicul de legătură nu mai mare de o jumătate de centimetru în care sînt înmănunchiate peste 800 000 de fibre ale nervului optic, îl face de neînlocuit. Ce se poate face ? Nu se pot face nici aparate în genul radarului care să informeze creierul de prezența unor obstacole. Cel puțin, încă multă vreme ochiul nu poate fi înlocuit cu nimic. Așadar, atenție la ochi. De aceea voi reveni mereu la ideea educației. După părerea mea geriatria nu trebuie începută la bătrînețe, cînd nu se mai poate face nimic, ci o dată cu pediatria. E destul să urmărim scăderea amplitudinii de acomodare, să ne dăm seama cît de devreme începem să pierdem din dioptrii. La vîrsta de 10 ani avem 14 dioptrii, la 45, cînd bărbatul e în plinătatea funcțiilor lui cerebrale, fizice, nu mai are decît... 3 dioptrii. La 70 de ani — 0.25. La 75 de ani — 0. Problema îngrijirii ochilor, a educației foarte atente a privirii devine evidentă într-o serie de boli. Un exemplu între altele : glaucomul se spune că e o boală a vîrstei înaintate. Dar el se instalează perfid la o vîrstă foarte tînără, simptomatologia e latentă și apare abia tîrziu. De pe la 45, 50 de ani. Sînt numai în București vreo 2—3 000 de oameni care-și plimbă un glaucom pe străzi fără să știe. Lupta antiglaucomatoasă prin înființarea centrelor în toate policlinicile din țară pentru depistarea precoce a glaucomului și tratarea lui este unul dintre succesele medicinii românești. Această evidență a bolnavilor de glaucom nu se poate face decît în condițiile medicinii socialiste. Rezultatul ? La noi în țară situația este foarte bună.**

Copilul întinde mînuțele spre obiectul vizibil. Cînd acesta dispare (baloane de săpun) începe să plîngă.

Dosare medicale pentru calculatoarele electronice

Probabil că acum știți. Centrele de transplant anunță cînd un organ, rinichi să spunem, e disponibil. Calculatorul, comparînd caracteristicile donatorului și starea de sănătate a eventualilor primitori, va indica în cîteva minute numele candidatului susceptibil să suporte mai bine transplantarea. Dar calculatoarele pot face multe alte treburi utile medicilor și, în consecință, bolnavilor. Celebrii dr. Dubost, Ecoiffier și Maurice de la spitalul Broussais din Paris au pus la punct un dosar-tip pentru supravegherea pacienților suferinzi de boli coronariene. Un dosar pe care și alte centre intenționează să-l adopte. Și nu numai atît, acest dosar care aparține spitalului poate fi comunicat, după ieșirea din spital a bolnavului, circumscripției sau medicului care urmărește convalescența lui, pentru a completa cu noi observații „fișa". Dosarul bolilor coronariene a fost făcut pentru a ușura convocarea bolnavilor prin calculator și se permite o exploatoare, atît de prețioasă, indispensabilă astăzi, statistică a observațiilor. Se fac dosare și pentru bolnavii de arterită. Recent, la spitalul Louis din Paris, prof. Jean Bernard a prezentat prima experiență de învățămînt programat și informatic a unei discipline medicale complete : citologia. Medicii au înțeles astăzi importanța intrării calculatorului în viața cotidiană medicală.

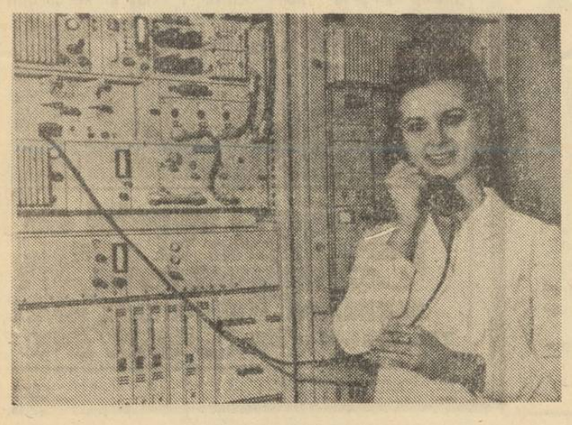

„TELEGRAFUL" CELULELOR

Oamenii de știință sovietici au descoperit recent că celulele plantelor și animalelor comunică între ele prin intermediul unui original sistem. În urma unor experiențe, cercetătorii din Novosibirsk au ajuns la concluzia că celulele asemănătoare își transmit reciproc informații, rolul de „conductori" jucîndu-l semnalele luminoase de o intensitate slabă. Pentru a se ajunge la acest rezultat, au fost introduse țesuturi asemănătoare în două vase de sticlă, cu pereți foarte subțiri. Într-unul din țesuturi a fost introdus un virus. Imediat, s-a constatat că și în celălalt vas s-a produs o schimbare. După afirmațiile cercetătorilor, variațiile observate în activitățile vitale ale celulelor neafectate direct de virus demonstrează că ele au „primit" informația de la celulele ce aveau de suportat în plin acțiunea virusului. Efectuată în obscuritate și în prezența unor aparate ultrasensibile, experiența a dovedit că rolul de „telegraf" îl jucaseră razele luminoase emise de celulele afectate de prezența „intrusului" și recepționate de celelalte celule aflate în vasul din vecinătate. S-a constatat că „transmisia" se efectuează cu atît mai bine, cu cît „pereții" celulelor au o grosime mai mică.

PREMIUL NOBEL PENTRU ANTICORPI

Contradictorii acești anticorpi care și-au atras rînd pe rînd laude și blesteme, pentru că aci se mobilizau să apere cu strășnicie organismul împotriva infecțiilor, aci deveneau instigatorii unor stări patologice. Prieteni sau dușmani ? Cînd te puteai bizui pe ei ? În ciuda unui secol de cercetări, „caracterul" lor apărea difuz și incomplet. Pînă în 1959, an cînd doi savanți, independent unul de celălalt — prof. Gerald Maurice Edelman de la Universitatea Rockfeller din New York și prof. Rodney Robert Porter de la Oxford, Anglia, au prezentat primele rezultate ale studiilor lor care, în numai cîțiva ani aveau să dea un răspuns celor mai importante întrebări legate de natura acestor substanțe din sînge. Anticorpii sînt macromolecule, fiecare compunîndu-se din 19 996 atomi care formează 1 320 aminoacizi grupați în două lanțuri de molecule. În funcție de greutatea lor moleculară sînt „ușoare" două lanțuri și „grele" alte două. Porter a construit modelul moleculei care are forma unui „y". Cele două brațe ale y-ului se compun fiecare dintr-un lanț ușor și din extremitatea superioară a unui lanț greu, restul lanțurilor grele găsindu-se în „coada" y-ului. Au un caracter general și în același timp specific, în funcție de fiecare boală „în discuție". Importanța acestor cercetări este evidentă în toate domeniile imunologiei. O imensă valoare practică. De la alergii la transplantul de organe. Iată motivele care au determinat decernarea Premiului Nobel de fiziologie sau medicină pentru anul 1972.

MODĂ

DILEMA UNEI ROCHII DE SEARĂ

Certitudinea celor permise și celor nepermise în îmbrăcămintea pentru seară, pentru ocazii deosebite, nu ne împiedică totuși să-i căutăm, să-i descoperim și niște calități... practice. De aceea în dilema : „îmi fac o rochie lungă sau o rochie scurtă de seară ?“, accentuată acum și de apropierea revelionului, luăm greu o decizie care să ne lase împăcate cu noi înșine. O rochie lungă este foarte elegantă, dar și foarte pretențioasă. Ne obligă să avem o haină potrivită pentru a o purta peste ea, ne pretinde accesorii speciale. O rochie scurtă (adică cea a cărei lungime cochetează cu genunchii) e mai practică din multe puncte de vedere : al cantității reduse de material, al posibilităților multiple de a fi folosită, al avantajelor pentru anumite siluete.

Dilema o tranșați dumneavoastră. Noi — și e doar o părere — am opta pentru rochia care se oprește la jumătatea genunchiului sau pentru fusta lungă sau pantalonul de seară. O fustă lungă pare mereu nouă prin bluzele pe care vi le asortați. La fel se reînnoiește pantalonul de seară, de culoare închisă, și numai dacă sînteți tînără sau subțirică, din material cu fir sau brocat.

Presupunem că ați făcut alegerea ținutei și căutați materialul care să vă convină. Preferințele pot merge spre : voal, jerse, brocat, țesături cu fir, mătase naturală uni sau imprimată, satin, catifea pan.

Voalul imprimat se pretează unei rochii bogate, vaporoase, cu volane, deci, unui model de o accentuată feminătate. Iar dacă unei astfel de rochii, vreți să-i potriviți o bijuterie, nu vă sfătuim să alegeți decît un colier lung de mărgele într-o singură culoare și anume într-una din culorile imprimeului. Nu e nevoie de cercei, care au cam dispărut anul acesta, din rîndul podoabelor de seară. Dacă țineți neapărat, purtați cercei discreți ca mărime, din mărgelele colierului. Dăm cam aceleași sugestii și pentru o rochie imprimată din mătase naturală. În plus, un sfat prietenesc asupra imprimeului (în general, mai mare, mai estompat în colorit, cu mai puține nuanțe, deci mai puțin încărcat.).

Voalul cu fir sau jerseul cu fir lucios are nevoie de un model cît mai simplu în care atenția trebuie să cadă asupra minecilor sau a unei esarfe. Renunțați la volane prea bogate.

Brocatul (în dungi, cu buline sau în alte desene) se pretează la rochii simple cu sau fără jachete cu revere. Cel în dungi este potrivit și unui costum pantalon cu jachetă sau pantalon (brocat) cu bluză (din voal uni).

În sfîrșit, catifeaua pan are avantajul de a mula frumos silueta, de a se preta, prin finețea ei, la modele deosebit de elegante. O preferăm pe cea neagră pentru o rochie la care se poartă clasicele perle, flori sau la care se aplică garnituri din paiete sau mici mărgele. Rochiile cu decolteuri rotunjite sau ascuțite în față sau în spate, cu un umăr gol sau rochiile cuminți, închise pe gît, păstrează aceeași notă elegantă de care vorbeam.

Există firește și varianta unei rochii mai vechi, împrospătate printr-o garnitură nouă sau un corsaj nou. Se combină catifea cu satin sau cu mătase imprimată, jerseul, stofa sau lameul cu brocat, cu voal sau cu satin. Și, în ultimă instanță, își va spune cuvîntul fantezia !

L. MARINA

Modelele de astăzi pot fi folosite pentru revelion, pentru concerte sau spectacole de teatru.

1. Rochie formată din două piese, a cărei cazacă foarte scurtă, din catifea uni albă sau roz are broderie în jurul decolteului și pe piept. Fusta este din mătase imprimată, fond alb sau roz. În locul fustei scurte se poate purta o fustă lungă, neagră.

2. Bluza și fusta combină două culori contrastante. Bluza de mătase albă sau crem are mineci plisate și manșetă. La guler, pe corsaj și la manșete, un bie din materialul fustei. Fusta din stofă subțire de culoare vie, roșu, ciclamen, verde, poate fi mini sau maxi.

3. Rochie din jerse sau catifea pan de culoare albastră sau vișiniu închis,are corsajul format din pense prelungite pînă în talie. De asemenea, lărgimea minecii este realizată din pensele care pornesc de la umăr și se termină la jumătatea minecii. Partea de jos a minecii, care se termină deasupra cotului, are aspectul unui volan. O floare din organdi sau din pene încadrează corsajul și completează linia ovală a decolteului.

4. Bluza cu pantaloni asortează un material imprimat cu unul uni. Bluza este din mătase imprimată sau din jerse de mătase imprimat. O rujă gen volan pornește din talie și înconjoară decolteul. Același volan la mîneci, în loc de manșetă. Pantalonul de culoare închisă poate fi din jerse sau stofă.

5. Rochie din voal, brocat sau dantelă. La coleretă și pe poale, rochia are un paspoal lucios viu colorat.

Desene de Tanți PFENNINGS

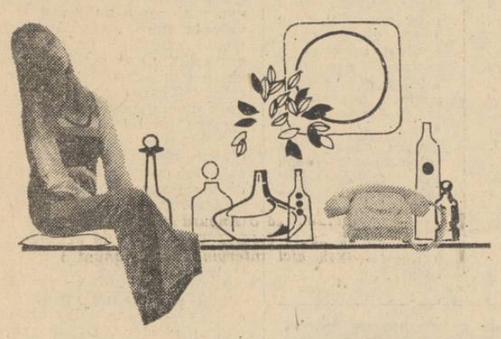

AM ALES PENTRU DECORAREA LOCUINȚEI

Am ales pentru dumneavoastră cîteva din produsele unor industrii ce contribuie la crearea unui interior contemporan, adecvat cerințelor actuale.

La „Stirex“ — magazin de prezentare și desfacere al Centralei industriei sticlei și ceramicei fine, situat pe str. Soarelui în zona Curtea Veche, am găsit, în afara unor servicii de sticlă și porțelan cu destinații variate, cîteva vase și sticle decorative deosebit de reușite, atît sub aspectul formei cît și din punctul de vedere al varietății și calității materialului utilizat. Sub denumiri originale ca : „sticlă Pierrot“, „vază decorativă Diana“, „sticlă Leo mică“, „vas meteo“, „vas cimpoi“, se ascund obiecte de reală frumusețe, în orice caz noutăți cu care industria nu obișnuia să ne răsfețe și care pot constitui un punct de atracție în decorarea oricărui interior.

Pe strada Gabroveni, între multele magazine ale cooperativei meșteșugărești am descoperit pentru dumneavoastră, la magazinul „Ceramica“, specializat în desfacerea ceramicei populare din diferite regiuni ale țării, niște cănі de must (5,30 lei bucata) din zona Curtea de Argeș, ce se remarcă prin forma simplă și expresivă ca și, în special, prin culorile de o deosebită frumusețe, de un deosebit rafinament ale glazurii. De asemenea, atrage atenția ceramica tip Kuty din zona Botoșani care se distinge prin anecdotica reprezentărilor.

În sfîrșit, la magazinul „Căminul“ din Piața Amzei am ales, în numele dumneavoastră, cîteva modele de stofe de mobilă cu o texturâ și un colorit foarte moderne. Este vorba de tipul „Retezat“ (lățime 1,70 m, preț 117 lei/m) avînd în compoziție fire oranj, bej și negre și tipul „Cesena“ (lățime 1,70 m, preț 103 lei/m) un buclé în mai multe variante coloristice, dintre care cele mai reușite sînt bejul și coniacul. De asemenea, deosebit de modernă este țesătura (import) din acril (lățime 1,20 m, preț 100 lei/m) în variante roșu, galben-muștar și albastru-turcoaz.

Putînd fi folosite la tapițerii, huse, draperii, aceste materiale textile reprezintă de asemenea un pas înainte pe calea creării unor produse mai adecvate gustului contemporan. Într-adevăr, prea mult au domnit în magazinele noastre de stofe de mobilă, materiale dempdate cu flori, vrejuri, fruze cu fir aurit și argintat pentru a nu saluta apariția de bun augur a noilor tipuri.

Arh. M. KROCHMALNIC

Aleidoscop

„MIRAJ“

Una dintre promisiunile specialiștilor noștri în cosmetică, făcute la Tîrgul de mostre din acest an a devenit realitate în rafturile elegantului magazin „Farmec“. LOȚIUNEA HIDRATANTĂ PE BAZĂ DE APĂ MINERALĂ „MIRAJ“ este recomandată în special tenurilor sensibile, uscate, deshidratate, pe care le tonifică. Poate fi folosită dimineața și seara pe un obraz în prealabil demachiat.

LINIA „MASTER“

Bărbații nu sînt neglijați — așa cum se spune, uneori — de pretențiile și capriciile modei. Moda masculină este prezentată chiar și în cadrul unor festivaluri. La festivalul de acest fel, care a avut loc în toamna aceasta la San Remo, s-a propus, între multe alte noutăți și linia „Master“ pentru pălăriile care se vor purta. Pălăria „Master“ este făcută din fetru cu păr lung, lucios, are în locul panglicii o fișie mai îngustă din același fetru și își alege drept culori : gri închis, argintiu, verde.

„U“... O NOUĂ VITAMINĂ

Familia vitaminelor s-a mărit cu un nou născut, cunoscut sub inițiala „U“. Părinții acestei vitamine, care dă rezultate excelente în tratarea gastritelor, ulcerului stomacal și duodenal, precum și a afecțiunilor cardio-vasculare, a bolilor de piele, sînt savanții sovietici. Materia primă folosită este metionina, aminoacidul pe care-l conțin diverse produse alimentare.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

IULIAN POPESCU — Roșiorii de Vede. *Vă recomandăm medicamentul Tioridazin (mite) de 0,005 g, 3 drageuri pe zi. Credem că este tranchilizantul cel mai indicat pentru dv. Vă mulțumim pentru aprecierile făcute la adresa rubricii noastre.*

VASILE CANTIS, comuna Păunești, jud. Vrancea. *În cazul unui astm bronșic, rebel la tratament, vă îndrumăm către clinica de alergologie — spitalul Carol Davila, Calea Griviței 4, București.*

M.M. — Mureș. *Presupunem că este o fimoză care se va rezolva ușor printr-o intervenție chirurgicală. Vă adresați specialiștilor clinicii de urologie din Tg. Mureș.*

POMPILIA MELINTIAN. *În cadrul clinicii O.R.L., spitalul Colțea se fac și intervenții chirurgicale în scop estetic pentru corijarea formei nasului.*

PAUL D. — Rîmnicu Vîlcea. *Nu ni se pare absurdă ipoteza unor varice esofagiene, dar vor fi necesare investigații meticulos executate în cadrul clinicii de boli interne cu profil de gastro-enterologie.*

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

PE TEME JURIDICE

AUREL PRETORIAN — Pitești. Beneficiați de vechime neîntreruptă în aceeași unitate dacă, așa cum arătați în scrisoare, vi s-a desfăcut contractul de muncă pe data de 5 iunie și ați fost reîncadrat după 10 zile, iar încetarea raporturilor de muncă s-a datorat desființării unității la care ați lucrat sau reducerii personalului.

Potrivit dispozițiilor legale în vigoare, dacă n-ați fost reîncadrat în aceeași unitate (în cazul în care desfacerea contractului de muncă este urmare a reducerii personalului), atunci aceasta trebuie să vă confirme în scris că nu i-ați mai fost necesar.

GAVRIL TIBU — Suceava. Dispozițiile legale referitoare la construirea și cumpărarea de locuințe proprietate personală prevăd că, în caz de succesiune sau de înstrăinare a locuinței, se transmit asupra dobînditorului toate drepturile și obligațiile rezultate din contractul de împrumut, din contractul pentru construire sau din contractul de vînzare-cumpărare. O dată cu transmiterea dreptului de proprietate se transmite și dreptul de folosință veșnică asupra terenului, care, așa cum scrieți, a fost atribuit de către Comitetul executiv al Consiliului popular pentru construirea locuinței.

MARIA BUCUR — Tecuci. Bunurile rămase de pe urma defunctului se împart între soțul supraviețuitor și copii. Soțul supraviețuitor moștenește o pătrime din averea rămasă, iar copiii primesc trei pătrimi. Desigur că soțul rămas în viață primește mai întîi jumătate din bunurile dobîndite în comun cu fostul soț, în timpul căsătoriei, așa încît ceea ce se împarte între moștenitori reprezintă 1/2 din bunurile comune, plus bunurile proprii ale defunctului.

LUIZA POPESCU — Isaccea, jud. Tulcea. Potrivit dispozițiilor legale în vigoare, în cazul producerii invalidității în afară de muncă sau ca urmare a unei boli obișnuite, angajatele care au o vechime în muncă de cel puțin 15 ani și vîrsta de minimum 50 ani la data ivirii invalidității, pot fi pensionate. Dacă angajatul este bolnav de tuberculoză nu se cere îndeplinirea vreunei condiții de vechime în muncă.

MARIA POPESCU — București. Puteți primi ajutor social, dacă faceți dovada că ați împlinit vîrsta de 57 ani, că ați avut calitatea de angajată cel puțin 5 ani și că nu realizați venituri mai mari de 375 lei lunar. Vechimea în muncă trebuie s-o dovediți numai cu acte oficiale.

Politeța în lumea adolescenților

MICILE LUCRURI MARI

Adesea sîntem judecați după felul cum facem cutare sau cutare mic lucru cotidian. E de preferat deci să fim atenți, căci, de fapt, nimic nu e mai ușor ; e deajuns să știi și mai ales să nu uiți.

• Cine trebuie să plătească biletul de cinema ? Cînd merg două fete pot plăti fiecare în parte, dar nu e nimic nefiresc dacă una din ele se oferă să plătească ambele bilete. E mai puțin normal să vezi plătind o fată pentru un băiat. Un băiat ar trebui să facă totul spre a nu căpăta un astfel de prost obicei.

• Să te faci așteptat de gazda care te-a invitat la o petrecere, de băiatul sau fata cu care vei merge la un spectacol, e la fel de nepoliticos. Nu invocați motive, ele nu vor părea plauzibile. Oamenii nepunctuali găsesc întotdeauna alibiuri.

• E un semn de nepolitețe să mesteci chewing-gum sau să fumezi în timp ce dansezi.

• E de preferat să nu spui lucruri neplăcute fără ca observația ta să aibă rezultat. Nu e oare inutil să spui unei prietene într-o seară, la o petrecere, că i-au fugit ochiurile de la ciorapi ? Nimic nu se va schimba. De ce să-i creezi complexe dacă e mai simplu și mai bine s-o lași să creadă că are ciorapi impecabili ?

• Într-un mic tratat al savantului olandez Erasmus apărut în 1526 se găsesc o suită de sfaturi judicioase, cele mai multe necontrazicînd cu nimic legile moderne ale bunei cuviințe. „E dat nebunului — spune Erasmus — să rîdă oricînd, de orice... se cuvine ca rîsul să arate o bucurie și nu o gîndire dezordonată. Să rîzi de toate fără rațiune aparentă este un semn de prostie“.

La patru secole distanță, e greu de găsit o definiție mai bună. Atenție tineri ! Legile bunei cuviințe cer să rîdem potolit, nici prea tare, nici prea mult și nu în fața unei persoane care ar putea să se creadă obiectul ilaritații noastre.

• Ați uitat să spuneți ceva prietenului de care v-ați despărțit pe stradă ? N... me în gura mare, și nici nu fugiți după el. Încercați să-l ajungeți grăbind pasul și așa ca să nu-l loviți pe cei ce au nefericirea să se afle în drumul dv.

• Nu vă eternizați în admirarea vitrinelor, nici nu treceți în fața celor opriți dinaintea lor.

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ :

CÎTEVA REȚETE CU CIUPERCI

Ciuperci în aluat

500 g. ciuperci de mărime potrivită. Pentru aluat : 250 g. făină, 1—2 ouă, un praf de sare, o ceașcă și 1/2 de lapte rece ; untdelemn pentru prăjit, o ceașcă de orez, 2—3 cepe mici.

Se spală ciupercile cu grijă în apă acidulată cu puțină zeamă de lămîie sau cîteva picături de oțet. Din ingredientele pentru aluat se prepară o cocă de clătite consistentă. Ciupercile se scurg și se usucă într-un tifon curat. Se rupe cotorul fiecărei ciuperci. Pălăriile se înmoaie una cîte una în aluat ca să le îmbrace, apoi se rumenesc în ulei încins care să le cuprindă bine. Se prăjesc mai întîi pe o parte, apoi pe alta.

Separat se prepară un pilaf. Se taie mărunt ceapa și se pune la prăjit în puțin ulei. Se adaugă orezul curățat și spălat. Cînd ceapa și orezul încep să se îngălbenească se adaugă picioarele ciupercilor tăiate în felii subțiri, se sărează, se piperează, se toarnă deasupra 3 cești de apă și se lasă să fiarbă pe foc mic sau în cuptor pînă ce se înmoaie orezul.

Se așează pilaful în mijlocul unui platou iar de jur împrejur o coroană de ciuperci în aluat. **(ARTEMIZA TEODORU — București)**

Musaca cu ciuperci

600 g. de carne tocată, 40 de ciuperci tinere, 4—6 cepe, 2 ouă, 50 g. untură, un pahar de bulion, 250 g. smîntînă, o legătură de pătrunjel verde, o ceașcă de zeamă de oase sau apă, sare, piper, și puțin cimbru măcinat.

Se pune untura la încins, se adaugă mai întîi ceapa mărunt tăiată apoi carnea tocată și se țin pe foc amestecînd mereu cîteva minute pînă ce își schimbă carnea culoarea. Se dă deoparte, se lasă să se răcească, se adaugă ouăle bătute puțin, sarea, piperul, cimbrul și verdeața.

Ciupercile se curăță de pieliță, dar dacă sînt curate, se pot șterge cu grijă cu o cîrpă curată fără să mai fie nevoie de a fi cojite. Se prăjesc apoi pe plită. Cînd sînt aproape gata se presară cu un praf de sare și se așează pe o farfurie. (Atenție, ciupercile nu se spală căci se îmbibă de apă și nu se mai frig frumos).

Pe fundul unei cratițe se așează un rînd de ciuperci, apoi unul de tocătură și se alternează astfel pînă se termină ingredientele. Zeama pe care au lăsat-o ciupercile (în farfurie) se toarnă peste compoziție. Se adaugă și bulionul subțiat cu zeamă de oase sau apă. Deasupra se acoperă cu smîntînă și se dă cratița la cuptor încălzit din timp să se coacă circa o oră la foc potrivit. **(LUCREȚIA ROMAN — comuna Socodor — Arad).**

Sărmăluțe cu rasol de vacă și ciuperci

Pentru 4 persoane : 3/4 kg rasol de vacă fiert, 1/4 kg. ciuperci (hribi, șampinioane etc.) o ceapă, un ou, 2—3 linguri de smîntînă, 50 g. unt, 4 linguri pesmet cernut (sau 2 linguri de orez fiert), sare, piper, verdeață. Foi de varză crudă sau murată.

Pentru fiert : 1/2 l borș, sau vin alb (dacă se folosește varza dulce), o lingură de unt. Pentru sos o ceașcă de smîntînă.

Se curăță, se spală și se taie felioare ciupercile. Se înăbușă în puțin unt, în care am înăbușit mai înainte ceapa tocată. Rasolul fiert, ciupercile și ceapa se trec apoi prin mașina de tocat. Acestei compoziții îi adăugăm pesmetul (sau orezul fiert), oul, 2—3 linguri de smîntînă, sare, piper, verdeață tocată. Se amestecă bine totul. Frunzele de varză se pregătesc ca pentru sarmalele obișnuite. Se umplu cu compoziția preparată și se rulează. Pe fundul cratiței se pune un strat de varză mărunt tocată și, dacă dorim, se pot adăuga felioare de slănină afumată.

Se așează sărmăluțele în cercuri pe fundul vasului. Se completează cu un al doilea strat pînă terminăm. Adăugăm o lingură de unt, borș sau o cană de vin îndoit cu apă sau supă. Sarmalele cu varză acră se fierb fie numai cu apă, fie cu supă (fără borș sau vin). Se acoperă cu un capac și se dă cratița la cuptor să fiarbă încet. Înainte de a le scoate se lasă puțin fără capac ca să capete o ușoară rumeneală. Se servesc cu smîntînă **(ELENA BLÎNDU — București).**

BRODERIILE CONFERĂ FARMEC MODEI FEMININE !

Broderiile BÖHI — STREITLER :
— multiple tehnici de broderie
— materii prime variate
— colorit modern

BÖHI — STREITLER oferă :
— broderii pe satin pentru rochii
— broderii pe batist pentru bluze
— broderii pentru îmbrăcămintea copiilor
— motive brodate care se aplică pe confecții

„WALTER BÖHI, Lustenau și G.& O. STREITLER Dornbirn sînt printre primele firme producătoare de broderii, din Austria.

Broderiile Vorarlbergului, provincie austriacă, considerată centrul mondial al industriei de broderii, sînt răspîndite de la Toronto la Santiago, de la Osaka la Melbourne, de la Hammerfest la Kapstadt.

PUBLICOM

..vă oferă posibilitatea de a aprecia noi și apetisante specialități gastronomice! Restaurantele T.A.P.L. București, care organizează în această perioadă peste 400 de expoziții de artă culinară cu vînzare, vă așteaptă.
Gospodine ! Un larg sortiment de preparate și semipreparate tip „Gospodina“.

(5547)

Să deschis expoziția cu VÎNZARE de peruci și alte lucrări din păr

la atelierul special de peruchierie al coop. Igiena STR. N. IORGA no. 40 TEL. 124 831

(5552)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

SĂ DĂM COPILULUI CE-I AL COPILULUI: TERENUL DE JOC (III)

de Mihai STOIAN

DUMITRU ARDELEANU, din Bacău, str. Neagoe Vodă nr. 102, scrie : *„Am trecut adesea prin grădina publică din orașul meu și de multe ori am văzut copii mici, chiar lîngă mamele lor, rupînd flori fără ca mamele să intervină în vreun fel. Eu locuiesc într-o casă a mea, proprie, iar în curte mai stau două familii avînd fiecare cîte două fetițe. Prin mijlocul curții există un trotuar și de-o parte și de alta sînt flori, trandafiri. Țin foarte mult la aceste flori și am dorit enorm ca ele să nu fie rupte de cele patru fetițe. Am reușit ! Iată cum : încă de pe vînd începeau să mearg, întindeau minușele spre flori, eu le opream drăgăstos, pe cît mă pricepeam, le făceam să înțeleagă că nu trebuie să le rupă. Astăzi, cea mai mică are 4 ani, dar nici prin gînd nu-i trece să atingă vreo floare“.*

Ce pot adăuga : că sînteți un excelent... grădinar de trandafiri, dar și de... copii. N-ați folosit — cum povestea o corespondentă din București, — bățul... pentru a-i „dresa“ cu iubirea de flori, de natură. Felicitări sincere.

Altă scrisoare (uf ! anonimă) din județul Argeș : *„Avem pe strada noastră pe cineva care, atunci cînd copiii ies pe malul Riului Tîrgului, la plajă, dumnealui nu le dă voie să stea în fața grădinii lui, care este situată chiar la marginea gîrlii. Copiii sînt alungați cu cuvinte extrem de urîte, cu pietre. Cînd conducerea orașului a hotărît să transforme malul gîrlei într-un solar, cine s-a opus teribil : dumnealui ! (spre deosebire de toți cetățenii). Întîmplarea a făcut ca tocmai în dreptul grădinii respective să fie un loc bun de baie, pe care copiii îl numeau „Cascadă“. Astă-vară însă nu s-au mai putut bucura de el, deoarece acolo omul în cauză azvîrlea toate mizeriile rezultate din gospodăria sa, plus cioburi, tablă, etc“.* FĂRĂ COMENTARII ! (dar dacă lucrurile stau întocmai așa cum le descrieți, atunci organele de resort ale județului dv. ar trebui să intervină prompt, drastic).

Din Mediaș, *A. C. LEMNARU* ne comunică : *„Dureros însă este faptul că sărmanii bătrîni, ca să-și poată apăra munca, geamurile, urechile de gălăgie, de urlete chiar, ca să-și poată pune capul obosit de ani pe o perină să se odihnească, au fost siliți să îndepărteze micii vandali prin sîrmă ghimpată. Și repet : merită acest epitet copiii care, cu fotbalul lor și alte jocuri bubuie tot timpul în urechile acestor bătrîni.... În blocul meu sînt, la parter, niște bătrîni, oameni care după o viață de muncă au nevoie de liniște. S-au trudit de au făcut frumos în fața casei, sădind flori. Îi vedeam cum zi de zi ieșeau și-i sfătuiau pe copiii răi să grijească, să nu strice florile și geamurile. În zadar, copiii răi (repet acest cuvînt) n-au ascultat, ci cu mai multă neobrăzare strigau, se jucau, ba au început să devasteze parcul...“* Mă opresc aici cu citarea, pentru a nu repeta lucruri spuse de alți corespondenți. Deși *respectarea liniștii bătrînilor* (și nu doar a lor, ci și a... copiilor care-și fac lecțiile, care dorm) nu ține exclusiv de... straturile de flori, cît ține — cum bine ziceți — *de educație*, nu pot crede, nu vreau să cred că mijlocul de corijare constă în... împrejmuirea cu sîrmă ghimpată (brrr !). Aleg și votez cu ambele mîini procedeul educativ al tov. Dumitru Ardeleanu din Bacău, colaborarea iubitorilor de flori cu iubitorii de copii (de fapt, cele două „iubiri“ nu se exclud, dimpotrivă) pentru a-i face pe cei mici să priceapă, dar *de dinăuntru*, din conștiință, nu *de dinafară*, de teama ciomagului, a insultelor, a sîrmei ghimpate, a pietrelor azvîrlite după ei, a cuțitului care spintecă o minge de fotbal, așadar *să înțeleagă profund* că și bătrînii sînt un fel de flori, foarte sensibile și frumoase, în grădina multicoloră a omenirii, și că joaca-i joacă, iar obrăznicia, grosolănia, insensibilitatea sînt dincolo de hotarul jocului.... Altminteri, avem rezultatele nedorite comunicate de atîția alți corespondenți :

„În cartierul Calea Șagului din Timișoara s-au construit și predat un număr de peste 60 de blocuri, cu o populație de circa 16 000 locuitori. Cartierul este dotat cu o școală, un complex comercial, farmacie, poștă, o mică piață, dar... foarte puțin spațiu verde. S-a ameliorat simțitor și problema transportului în comun. Deci, toate ar fi bune și la locul lor, dacă s-ar fi rezolvat și problema terenului pentru jocul copiilor. Bieții copii ! Sînt nevoiți a se juca (bat mingea) cei mai mari în mijlocul străzilor, iar cei mici între blocuri, care pe unde poate. Au nevoie de mișcare, de joacă, de aer ; cei în drept par să fi găsit... o soluție foarte originală !

Între blocurile 16, 17 ,18 și 19 au fixat un grup de aparate, între blocurile 20, 21, 22 și 23 al doilea grup, al treilea între blocurile 14, 15/3 și 15/7. Deci numai în trei puncte din întregul cartier. Aceste puncte de joc fiind foarte puține, la ele se adună din zori și pînă-n noapte, copiii din întregul cartier. Bineînțeles că orice joc e însoțit de manifestări de bucurie, țipete, plînsete și deci aici e o stare permanentă de tensiune, din această cauză ivindu-se scandaluri între părinții copiilor și locatarii care au nevoie de liniște. Unii locatari și-au montat al treilea rînd de geam la ferestre, pentru a micșora zgomotul, dar totul s-a dovedit fără folos. Alți locatari caută să părăsească urgent cartierul, prin schimb de locuință. Oare aceasta să fie soluția ? Culmea culmilor o constituie locul în care au fost amplasate aparatele de joc : la distanță de aproximativ 10—12 m. de ferestrele bieților locatari care ar vrea să aibă liniște în orele în care vin de la servici ! Nu-i acuzăm pe acești copii veseli și gălăgioși, ei nefiind supravegheați de părinții plecați la treburi. Nici orele interzise pentru joc prin Hotărîrea Nr. 3, locală, nu se respectă de fel. Socotim însă că autoritatea locală, pe care am dori s-o vedem măcar o dată în acest cartier, spre a se convinge de vacarmul ce se produce aici, are datoria firească de a se ocupa de rezolvarea problemei, vitale atît creșterii copiilor, cît și sănătății locatarilor, liniștii acestora. Le sugerăm ca pe locul viran de lîngă complexul comercial, sau în spatele blocului 18, unde de asemenea există un teren viran mai mare, sau într-altă parte a cartierului nostru, să se amenajeze un teren sportiv, iar aparatele instalate în cele trei cvartale să fie retrase, mutate adică într-altă parte, nu sub ferestrele locatarilor. Precizăm că, la noi, blocurile sînt foarte apropiate unele de altele. Am fi gata oricînd să contribuim, cu forțele noastre, chit că avem sau n-avem copii, la amenajarea terenului respectiv.

UN GRUP DE LOCATARI

Stimate... *grup*, vă sfătuiesc să vă pregătiți (suflecindu-vă minecile) pentru acțiunea, îndreptățită, pe care-o propuneți (oricum, aștept confirmarea măsurilor luate la sugestia dv.). Poziția pe care vă situați este dintre cele mai judicioase, căci proclamați — în același timp — dreptul la liniște al locatarilor și dreptul copiilor la... liniștea de-a putea face gălăgie cît poftesc, pe terenul *anume* destinat jocului. Așadar, *să le dăm copiilor ceea ce-i al copilăriei — jocul — și, totodată, să le pretindem, formîndu-i atent, cu pricepere, să respecte omul, floarea, liniștea altora, pe sine însuși — om abia pornit pe drumul vieții.* Iată, iarna bate la ușă ! De obicei, aflăm că se amenajează pretutindeni zeci și zeci de patinoare naturale, prin cartiere... apoi vine înghețul, trecem prin cartiere și nu vedem mai nimic, doar cîte un teren părăsit... Și... De ce nu și derdeluși ? De ce nu și locuri speciale pentru.... expoziții de oameni de zăpadă ? Idei avem, doleanțe — idem, să ne apucăm de treabă !

CURIER SĂPTĂMÎNAL

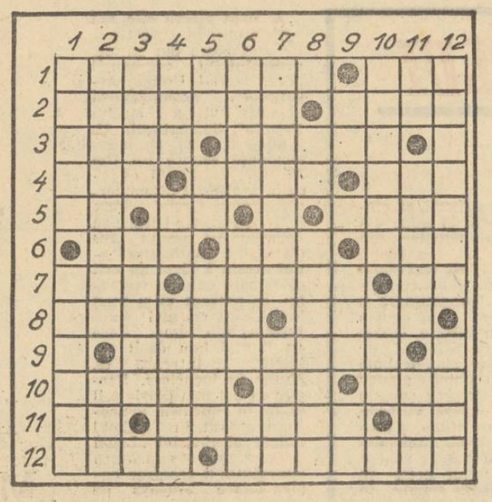

CÎNTEC, JOC ȘI VOIE BUNĂ

ORIZONTAL : 1) Interpreți ai unui dans românesc de faimă mondială. — Lugojana lui Filaret Barbu ; 2) Joc popular românesc răspîndit în Oltenia. — A pictat tabloul „Horă la Aninoasa“ ; 3) „...de libertate“, operetă de Dunaevski. — Dură (fig.) ; 4) Mreajă. — Cunoscută interpretă a cîntecului „La fîntîna din poartă“ (Ștefan). — Ritm african ; 5) În lalele ! — Sosesc înainte ! — Cîntă de unul singur ; 6) Virtuos interpret al „Ciocîrliei“. — Alt nume al zeiței Kali. — „Arul...“, operă de Wagner (neart.) ; 7) O parte dintr-o operă. — Ansamblu artistic, în turneu (pl.). — Vocale. 8) Cunoscută romanță compusă și interpretată de Mia Braia. — Riu în Finlanda ; 9) Firicel de floare albastră, floare de nu-mă-uita (bot.) ; 10) Pomi fructiferi. — Motorul în față ! — În acest loc (pop.) ; 11) Cal dobrogean. — Regretată interpretă a cîntecului popular — La cotă ! ; 12) „Mi-e tare dor de... mea“, romanță interpretată de Angela Moldovan. — Izvor de lumină..

VERTICAL : 1) Marele doinaș de la stînă. — Pune o vorbă bună pentru alții... 2) Joc popular din Moldova — Firicel de bumbăcel ; 3) Astru — Intră în materie (pl.) ; 4) Derivat lactat. — Notă muzicală. — Acesta (pop.) ; 5) La începutul secolului ! — Uvertură la tonomat ! — Patria adoptivă a „Frumoasei Elena“ ; 6) Mulțimea de la nunți. — Localitate în R P. Polonă — Sfîrșit de dans ! ; 7) Alt joc popular românesc, răspîndit în sudul Olteniei. — Steluțe albe, fulgi de nea... ; 8) Partea din față ! — Conțin apă ; 9) Măsură agrară. — Din senin ! — Dinșii ; 10) Neprofesionist — Campioni ; 11) Servește. — Laptele-cucului. — Veche unitate de măsură ; 12) Flori imortalizate de Luchian. — Fecioara cu ochii sprințari, cîntată de Ioana Radu.

Chițu NICOLAE

Cuvinte rare : AVA, TAM, UMA, ANAR, AT, URAZ, COT.

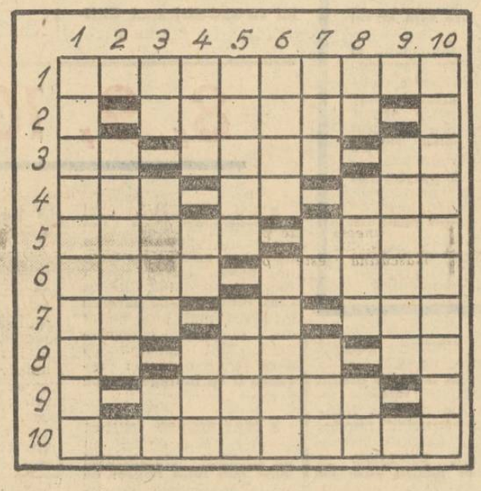

AȘA-I ?

ORIZONTAL : 1. O probă înainte de admitere. 2. Descoperirea unei enigme (nu-i vorba de nici un paradox, în rebus) ; 3. Tese scurt ! — Soluția unui acid — Nu ! ; 4. Ațipit la început ! — Alee, pe margini ! — Iese din foc ; 5. Mai puțin de o oră — A se prepara ; 6. Culoare... pentru recreație — Dulciuri la pachet (sing.) ; 7. Scrie cu cerneală ; — Primul cuvînt (fam.) — Nume palindromic ; 8. Are un bănuț pus de o parte — Culoare. — Din liță ! ; 9. Bună la învățătură ; 10. Vine tocmai pe călcîi.

VERTICAL : 1. Sînt puși pe rele ; 2. Un toc modern ; 3. Curge ! — O scufundare nedorită, în apă. — Începe școala ! ; 4. Interjecție — Din cule ! — O măsură mai veche ; 5. Fixat sub coastă — Tur și retur ; 6. Specialități de pește — Drum închis ; 7. Într-una din părți (reg.) — La intrare-n gară ! — Mulat pe corp ! ; 8. Acut ! — Așezată la vedere — Atac din față ! 9. Prinși de mansetă ; 10. Te pune la probă.

Tudor POPESCU

Cuvinte rare : OCRU, IHA, CIA.

Dezlegarea jocurilor apărute în numărul trecut

PISCICOLA

ORIZONTAL : Acvariu — Sac — Chefal — Pană — Tir — Păstrăv — It — Zi — Tra — I — Nisetri — Tla — Ic — Morun — Ir — E — Sur — Crap — Tar — Aa — Vai — Hering — Banc — Apă — Pilot — R — Lini — Sabite

CEL MAI...

ORIZONTAL : Amazonas — Iam — Salado — Ultra — Ire — Arabia — R — Aere — Mi — Ales — Atacama — Iah — Oca — Olanda — A — Ca — Ana — Ga — Bi — Eșuat — Petrol — Apr — Ra — L — Ir — Niagara — Runc — Icter — Flores — Aa — Oimiakion.

GOSPODINE, NU UITAȚI!

CU MINIM DE EFORT ȘI MAXIMĂ ECONOMIE DE TIMP PUTEȚI PREPARA O MASĂ GUSTOASĂ ȘI VARIATĂ CUMPĂRÎND PUI TĂIAȚI ȘI PREAMBALAȚI DE LA TOATE UNITĂȚILE ȘI RAIOANELE DIN BUCUREȘTI, CARE DESFAC CARNE ȘI PREPARATE DIN CARNE.

(5551)

important!

GOSPODINE, REȚINEȚI ACEASTĂ ADRESĂ :

UNIVERSALCOOP

COMERȚUL PRIN COLETĂRIE
Str. Serg. Nuțu Ion nr. 8—12
București, sector 6

de unde puteți procura cele necesare gospodăriei, economisindu-vă timpul.

Cum ? Expediind o scrisoare, mărfurile dorite vă sosesc singure la domiciliu.

Plata se face numai la primirea coletului. La cerere vi se trimite, gratuit, catalogul cu aceste produse.
Iată cîteva articole pe care le puteți comanda :

— Servicii tacîmuri inoxidabile de 6 persoane, import, lei 360.

— Casetă din lemn căptușită cu mătase, pentru tacîmuri, 6 persoane, lei 96,25.

— Oală de fiert sub presiune „Kukta“, import, 4 litri —lei 150 ; 6 litri — lei 200.

— Autosifon cu cap metalic, cu piuliță crenelată, care permite prepararea unor băuturi răcoritoare ca : sifon, oranjadă, cafea carbogazoasă etc., lei 153.

— Capsule CO2 pentru autosifon, cutie cu 10 bucăți, lei 54.

— Resou „Rapid 4“ cu 2 ochiuri, funcționează cu petrol, lei 268.

— Perne umplute cu fulgi de găină, dimensiunile :

75/65 cm — lei 151.
70/60 cm — lei 136.
70/50 cm — lei 113.
60/50 cm — lei 101.
40/35 cm — lei 42.
30/25 cm — lei 39,80.

— pernă decor brodată 40/35 cm — 68 lei.

— Față de masă din in, cu desen în țesătură import, lei 140.

— Aspirator electric „Junior“ 220 volți, lei 525

— Aparat electric „Buclex“ pentru ondulat părul 220 volți, lei 85.

— Aparat electric pentru uscat părul, 220 volți, import, lei 175.

— Aquaterm, aparat electric pentru încălzit apa, se adaptează la robinet, 220 v, lei 80.

— Pernă electrică, 220 v, lei 160.

— Aeroterma, radiator electric 220 v. cu limitator de temperatură, lei 499 și lei 355.

— Filtru electric pentru cafea, 220 v. „Mocca“, import, pentru 4 persoane, lei 135 ; pentru 6 persoane, lei 149.

— Aprinzător electric pentru aragaz, 220 v., lei 40.

— Fier de călcat cu termoregulator 220 v., import, lei 140.

— Ceas deșteptător „Slava“, import, lei 120.

— Ceas deșteptător „Slava“, import, lei 150.

COOP

(5540)

UMOR STRĂIN

— Vii la miezul nopții acasă ?
— Dacă ziua se scurge atît de repede...

Fii sigură că n-am cunoscut altă femeie înaintea ta. Dacă o cunoșteam nu mă aflam aici

— Nu te supăra, draga mea. Produsele de înfrumusețare nu mai sînt la fel de bune ca altădată...

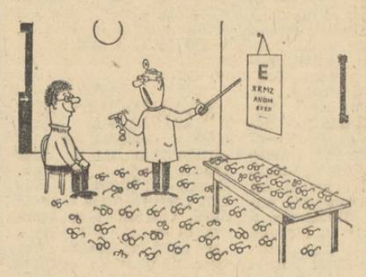

— Puteai să-mi spui de la bun început că ești analfabet !

SECVENȚE • SECVENȚE • SECVENȚE • SECVENȚE

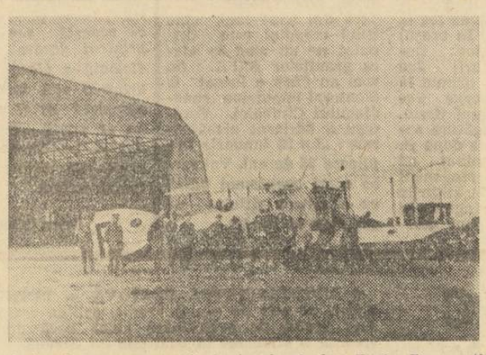

Avionul cu care s-a efectuat primul zbor Paris—București

SEMICENTENARUL PRIMULUI ZBOR TRANSCONTINENTAL

În vara anului 1922, Noguès, pe atunci celebru, efectuează prima călătorie aeriană de la Paris la București. Plecînd de la Le Bourget, el aterizează la Belgrad spre seară, petrecîndu-și noaptea în capitala iugoslavă. Carpații, care ar fi trebuit să fie survolați pe întuneric, erau o piedică redutabilă pentru aviatori. În octombrie 1922, Guidon, considerat și el un as al aviației, face o încercare temerară, abordarea primului traseu transcontinental : Paris — București —Constantinopol (prin Arad). Descriind condițiile de zbor, el spunea că în vremea aceea a întreprinde o asemenea acțiune era un fapt de certă îndrăzneală și inițiativă : „Radio nu aveam la bord. Avioanele zburau cu viteză redusă aproximativ 150 km la oră și plafonau la maximum 4 000 metri. Motoarele erau nesigure... Instrumente pentru zborul fără vizibilitate nu existau. De asemenea nici dispozitive pentru degivrare. Zborurile se făceau mai totdeauna vizual și după apreciere... În caz de pană, aparatele care se aventurau voluntar sau involuntar deasupra unor țări (care impuneau interdicții de survol) erau confiscate, iar piloții băgați la închisoare...“

Totuși la 12 noiembrie 1922, linia aeriană Paris — București — Constantinopol, prima de acest gen din lume, era un fapt împlinit și oficial recunoscut.

Era nu numai o realizare franceză ci, în mare măsură, un succes al țării noastre. Inițiativa creării de asemenea linii, care să contribuie la întărirea legăturilor între state, aparținea diplomatului român Nicolae Titulescu. România a contribuit și material la asigurarea acestor zboruri, participînd la constituirea companiei mixte franco-române, care a efectuat cursele respective.

În 1923, Noguès încearcă și reușește să ajungă de la Paris la București în zbor direct. Caudronul său trimotor aterizează cu bine la Băneasa, unde, în așteptarea lui, fuseseră aprinse felinare și focuri, pentru marcarea terenului. Are loc, astfel o nouă premieră aviatică mondială, la care Bucureștiul este nu numai martor, ci și participant efectiv.

Cornelia PREDA

MARELE CERB

În toamna acestui an s-a obținut din Carpați un nou record al țării la trofee de cerb. Este vorba de trofeul din imagine, recoltat în județul Argeș, Ocolul Silvic Domnești avînd un punctaj CIC 248,95 puncte. El este considerat ca cel mai bun trofeu recoltat pînă în prezent în țară. Vechiul record la cerb (punctaj CIC 243,17 puncte) data din 1940 fiind recoltat în Carpați, la Cașin.

De menționat că în acest an s-au recoltat în Carpați numeroase trofee valoroase de cerb, urs, căprior, fapt pentru care anul 1972 poate fi considerat ca un record în trofee medaliabile. Actualele rezultate cinegetice constituie și o importantă dovadă a valorii patrimoniului cinegetic al țării.

N. DIMA

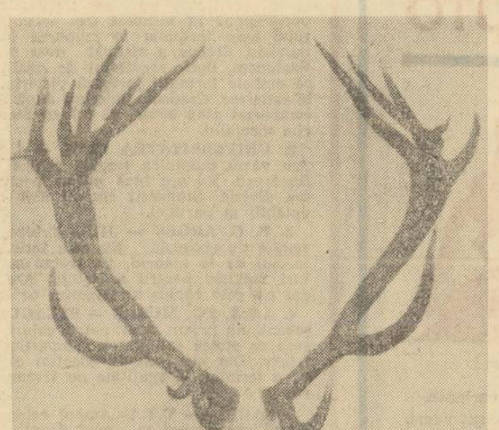

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

O problemă rezolvabilă în 15 secunde ?

Poate da, dacă vom privi mai atenți desenul alăturat. Se observă un sfert de cerc, în care se află înscris un dreptunghi, A B C O. Se cere lungimea diagonalei AC a dreptunghiului, cunoscîndu-se că segmentul OC este egal cu CE, fiecare avînd cîte 5 cm.

Mulțumim tinerilor noștri cititori TANE ELENA și IACOB IOAN, elevi din Slatina, jud. Olt care au trimis acest material.

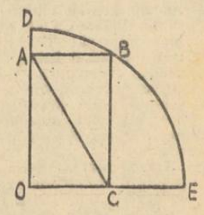

Replici celebre

Probabil că fiecare dintre noi a dat cel puțin cîte o replică promptă și nimerită cuiva, pe parcursul existenței. Unele replici însă, ale unor oameni celebri, au devenit și ele celebre, poate nu numai datorită persoanelor ce le-au rostit, ci subtilității sau ironiei conținutului. Iată aici cîteva exemple.

1. Într-o bună zi, un cunoscut pictor german a primit în vizită pe un mare bogătaș, care dorea să-i vadă casa. După ce a trecut prin toate camerele, musafirul i-a zis :

— Dispuneți de multe camere, dar n-am văzut pe pereți nici un tablou de-al dumneavoastră. De ce, oare?!

— Foarte simplu, a răspuns pictorul. Nu sînt atît de bogat încît să-mi permit să am tablouri pictate de mine.

2 În pauza dintre două acte, ale uneia din piesele sale un celebru scriitor și dramaturg, s-a adresat astfel spectatorilor :

— Ei ce părere aveți ?

— Este deplorabilă — spune careva.

Scriitorul se aplecă amabil, zîmbi și, făcînd cu mîna un gest către ceilalți spectatori, din sală, răspunse :

— Sînt absolut de acord cu dv. Dar ce putem face numai noi doi, împotriva atîtor oameni ?

3. Un ilustru scriitor și orator din antichitate a fost întrebat odată cum se face că nu i s-a ridicat încă nici o statuie, în timp ce altora, oameni fără faimă, li s-au ridicat statui. Replica a fost următoarea :

— Prefer ca lumea să se întrebe de ce nu se înalță statuia mea decît de ce se înalță !

Știți cine sînt cele trei personaje ale căror replici vi le-am prezentat ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Vîrsta secretă

Vom nota vîrsta tinerei cu z, cifra zecilor de ani cu x și a unităților de ani cu y. Ținînd seama de cele enunțate anterior, vom scrie în continuare : $x + y + x^3 + 5x = z$. Se obține o ecuație cu trei necunoscute, x, y și z. Evident că o singură ecuație cu trei necunoscute, nu se poate rezolva din punct de vedere matematic. Totuși, aici intervine un amănunt informațional : este vorba de o tînără, după cum s-a menționat. Or, o tînără nu poate avea nici 50 de ani și nici 40, ci sub 30, prin noțiunea respectivă înțelegîndu-se în mod curent vîrste cuprinse între 15—16 ani și 30 de ani. Prin urmare x nu poate fi decît ori egal cu 1, ori cu 2, iar y, va fi cuprins între 1 și 9, avînd eventual și valoarea zero (pentru vîrstele de 20 ani și 30 ani). Încercînd rezolvarea ecuației cu $x = 1$ se constată că nu se obține nici un rezultat. În schimb, dacă se ia $x = 2$, se obțin rezultate interesante. Într-adevăr, de pildă, dacă $x = 2$ și $y = 0$, vom obține : $2 + 0 + 8 + 10 = 20$. Dacă $x = 2$ și $y = 1$, rezultă : $2 + 1 + 8 + 10 = 21$. Din aproape în aproape, ecuația ne va duce la rezultate corecte pînă la vîrsta de 29 ani, cînd $x = 2$ și $y = 9$.

Totuși, în final, ne întrebăm care este în realitate vîrsta tinerei ? Fiind probabil „cochetă“, tînăra a preferat să-și păstreze secretă vîrsta, dînd doar indicații aproximative, cum că s-ar găsi între 20 și 29 ani. Tot este ceva... De altfel, aceasta ne-a determinat să intitulăm problema așa cum am făcut-o.

De ce nu și astăzi ?

Conform unui document, descoperit nu demult la filiala Arhivelor Statului din Rîmnicu-Vîlcea, Oltul a fost navigat cu vase, în urmă cu ceva mai mult de 100 de ani. În anul 1868, inginerul Carol Novac, din Sibiu, a construit două nave, la fabrica de cherestea din Brezoi, pe care le-a coborît pe Olt, pînă la Riureni. Acolo, au fost încărcate cu 8 tone de sare, iar la 20 septembrie 1868, vasele s-au îndreptat către Dunăre. După cîteva zile, ele au ajuns în porturile Islaz, Bechet și Calafat, unde și-au descărcat marfa. Este foarte probabil însă că atunci, apele Oltului erau mult mai bogate decît astăzi, pentru a putea permite o asemenea performanță marinărească.

Poșta cititorilor

La întrebările publicate în rubrica noastră din nr. 784 al revistei apărută la 14.10.72 am primit răspunsuri corecte de la cititorii ; Prof. Gheorghe Brașoveanu — Urlați, București **Olimpia Cutulis**, planificator principal la Institutul Politehnic Galați ; **Vlăduț Marian**, elev, Sibiu ; **Mariana Balica**, elevă, Liceul nr. 1 Tecuci, jud. Galați, **Goșa Toma**, factor poștal comuna Peștera, jud. Constanța ; **Fudulu Constantin**, student anul II, Facultatea de matematică, Craiova ; **Mariana și Cățeluța David**, Tîrgoviște. **Prof. Mariana Ianoș**, comuna Pogoanele, jud. Buzău. Ați dat o serie de răspunsuri corecte, însă la mai puține întrebări decît alți cititori. Cît privește problema propusă, rezolvarea sa are mai curînd aspect de farsă, decît de perspicacitate sau logică. Chiar vreți să-i păcăliți pe cititori ? Poate ne furnizați altceva ?

Bakos Ștefan, Întreprinderea chimică „Spicul“, Timișoara. Greierele nu cîntă, în adevăratul sens al cuvîntului, deși se folosește uzual acest gen de exprimare. El generează sunete, pe care le produce prin frecarea picioarelor de aripi. În comparație cu poezia pe care o oferă cîntecul greierilor pe cîmpii, în nopțile de vară senine și liniștite cu sau fără lună, poate că explicația de mai sus e puțin cam prozaică. Dar ce să facem, dacă natura nu i-a dăruit pe greieri cu coarde de vocale ?

Maria Sudi, București, Dv. nu ne-ați „supărat“ cîtuși de puțin cu scrisorile pe care ni le-ați trimis, după cum nu ne supără nici unul dintre cititori. Dar, ca să fim chit, nici dv. nu trebuie să vă supărați că nu v-am publicat un material pe care l-ați propus, după ce primisem altul asemănător, sau identic, cu mult timp înainte, de la un alt cititor. Dacă dispuneți totuși de materiale interesante nu vă sfiiți, și trimiteți-ni-le. S-ar putea să fie într-adevăr corespunzătoare și atunci nu vom ezita să le publicăm.

Ioan Munthiu, pensionar C.F.R. Cluj ; **Sica Nicodim**, București și **Ileana Șerban** București, vă mulțumim pentru amabilitatea de a ne fi trimis diverse materiale, dar unele au fost publicate în rubrica noastră mai de mult, în urmă cu un an, iar altele nu se încadrează în specificul rubricii. Bineînțeles că aceasta nu înseamnă că dv., dacă dispuneți și de alte materiale, să nu încercați de a ni le expedia. Printre ele s-ar putea să se găsească și unele publicabile.

Totodată **ținem să precizăm că pentru concursul cu premii pe care l-am anunțat, nu vom publica materiale primite de la cititori. De ce ? Nu-i greu de bănuit...**

Ing. Liviu MACOVEANU

JOCURI DISTRACTIVE

SOLUȚIA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

În fiecare rînd, al treilea număr este egal cu jumătatea primului plus dublul celui de-al doilea număr. Deci numărul care lipsește este 11.

CAUZA RAPIDULUI

de Valeriu MIRONESCU

Cică în Scoția și în Anglia se discută aprins în jurul ideii supercampionatului britanic, multe voci pronunțîndu-se în favoarea unei asemenea întreceri. Mai mult, cică britanicii se transformă treptat în principalii propovăduitori ai campionatului european pentru cluburi, cu etape... săptămînale. Ce să zic? Dacă izolaționiștii și conservatorii prin tradiție fac o întoarcere de atîtea grade, înseamnă că în următorii cîțiva ani s-ar putea să intervină schimbări de structură în sistemul competițional european interclubur. Măcar de-am avea grijile astea...

Deocamdată, grija noastră în privința cluburilor ar fi să nu mai meargă cum merg în cupele cu pricina. Noroc de Rapid, noroc și de adversarii care i-au stat în cale, altfel nu aveam pentru ce să ne interesăm de tragerile la sorți din februarie viitor. Am impresia că pe Rapid l-au salvat de la dezonoare în campionat tocmai meciurile din „Cupa cupelor". Jucătorii, antrenorii, conducerea clubului, toți au strîns din dinți ca să nu se facă de rîs pe stadioanele străine, iar urmările acestei mobilizări, mai mult sufletești, ag zice, s-au simțit și în partidele interne. Fiindcă, între noi fie vorba, nu de calitatea lotului suferea Rapid. În această privință, giuleștenii au al treilea lot din țară, după Steaua și Dinamo, un lot care cuprinde cîțiva mari jucători și doi tineri fotbaliști — Marin Ștelian și Petreanu — cu harul mingii, lor adăugîndu-li-se alți oameni cu multă experiență. Se mai zice cîte ceva despre un anume Rotaru, tînăr half al cărui talent il laudă specialiștii...

Poate acest „ultim mohican" care este Rapid să mai schimbe puțin gustul amar pe care ni l-a lăsat eliminarea fulgerătoare a celor trei echipe românești din întrecerile europene? Desigur, pînă la primăvară, schimbări substanțiale nu se vor petrece în formația din Giulești. Totuși, dacă în lunile de pauză din „Cupa cupelor" se va lucra cu pricepere — folosindu-se și experiența altora din iarna trecută (Steaua și U.T.A.) — atunci vom avea mai multe șanse de succes în sferturile de finală. În anul precedent, sugeram ca U.T.A. să colaboreze strîns cu Rapid, sugeram o colaborare tehnică cum au se obișnuiește în fotbalul nostru și care s-o ajute pe U.T.A. să sară hopul. Era, prin urmare, vorba despre o măsură extraordinară de pregătire. N-a fost însă chip să scoți clubur ile noastre din rutină și să le zdruncini indiferența reciprocă. Parcă ne-am fi aflat în altă parte a lumii, acolo unde domină egoismul de club. Acum, revin la propunerea din trecut, cu modificarea ca beneficiarul sprijinului să fie „ultimul mohican". Tehnicienii de la U.T.A., inclusiv Nicolae Dumitrescu, ca și jucătorii cu experiență, să gîndească și să spună ce și unde s-a greșit în timpul pregătirilor din iarna trecută. La fel, tehnicienii de la Steaua și jucătorii mai experimentați să pună pe masă concluziile din perioada pregătitoare a meciului cu Bayern. Tot ce s-a înregistrat, bun sau rău, la U.T.A. și la Steaua, să fie așternut pe hîrtie și să se judece cum trebuie să procedeze clubul Rapid pentru ca acesta să-și mărească șansele de concurs în primăvara viitoare. Avînd în vedere condițiile fotbalului de la noi din țară, altele decît în străinătate, avînd în vedere rolul federației, altul decît în străinătate, un consiliu tehnic în favoarea Rapidului mi se pare pe deplin realizabil. Iar, în conformitate cu concluziile, să urmeze măsurile, nu numai ale clubului direct interesat, ci ale F.R.F. și, poate, ale altor organe sportive. Adaug că această acțiune pe care o sugerez ar trebui să înceapă acum, chiar dacă mîine Rapid are grija, de campionat, a meciului cu Sportul Studențesc, chiar dacă și alții au grijile lor, de campionat. Aș vrea să conving, nu numai pe cititori, că în momentul de față cauza Rapidului în „Cupa cupelor" a devenit, în bună măsură, o cauză a tuturor celor ce se ocupă de fotbal.

Este păcat că, de fiecare dată în cupele europene ne trezim prea tîrziu. Prea tîrziu, ca spectatori indiferenți, discutăm despre faptul că Real Madrid nu mai este decît o umbră a trecutului. Umbră ca umbră, dar campioana noastră tot a fost eliminată. Cu un minim de precauție, cu un minim de măsuri rționale, lucrurile se puteau petrece altfel. Nu însă așteptînd norocul unui gol înscris în plus pe teren propriu, nici pe acela al unui gol în minus al adversarilor!

Dincolo de faptul că nici C.N.E.F.S., nici F.R.F. nu-și propun drept obiective performanțe ale echipelor de club în cupele europene și nici nu iau măsurile speciale cuvenite, dincolo de faptul că regulamentul de transferări în vigoare este parcă anume croit ca să împiedice aspirația spre performanța pe continent a cluburilor românești, revin asupra unei simple derogări ce ar fi putut da altă față și lui F. C. Argeș și celorlalte reprezentante ale noastre. Propuneam, și propun, în al treilea an consecutiv, o „primă" de transferări campionilor României, oricum s-ar numi ei. Adică, la fiecare sfîrșit de primăvară, să se dea dreptul de transfer liber către echipa campioană unui număr de trei jucători, cu condiția ca aceștia să dorească să apere culorile respectivei echipe. Asta ar fi valorat de o sută de ori mai mult decît un gol marcat cu capul de Roșu, la Pitești. Iar F.C. Argeș s-ar fi aflat acum, cu siguranță, în sferturile de finală ale Cupei campionilor.

PESTE O SĂPTĂMÎNĂ

PUNCT FINAL LA TENIS

Ilie Năstase cîștigător al „MARELUI PREMIU F. I. L. T."

Acum cîteva zile am primit la redacție o scrisoare din partea președintelui companiei „Commercial Union Assurance", organizatorul actualei ediții a „Marelui Premiu". Semnatarul, G. Mullis, făcînd aprecieri elogioase asupra lui Ilie Năstase, ne atestă că acesta a cîștigat „Commercial Union Grand Prix 1972". Să-mi fie permis să reproduc un pasaj: **„Indiscutabil, Ilie Năstase a-nul acesta a făcut un salt uriaș spre culmile tenisului. În prezent el și Stan Smith sînt cei mai buni jucători din lume. Care va fi mai bun decît celălalt?"** se întreabă G. Mullis în încheiere. Răspunsul cel mai potrivit îl aflăm în cuprinsul articolului apărut în ultimul număr al revistei „Lawn Tennis" sub semnătura cunoscutului cronicar englez Lance Tingays pe marginea clasamentului „primilor zece din lume" pe anul 1972.

Dar mai întîi să ne ocupăm de scrisoare, care în primele părți ne dă informații inedite, în alte doar se suplimentează știrile apărute în presa cotidiană. Ilie Năstase și Stan Smith au sosit la începutul săptămînii trecute la Stockholm venind de la turneul Jean Beeker din sala „Coubertin" din Paris cu 592 și respectiv 509 puncte. La turneul de la Kungliga-Hallen (categoria A), deși a pierdut meciul cu Tom Okker, Năstase își asigurase, în ajun, o distanțare care nu va mai putea fi recuperată de nici unul din participanți, chiar dacă aceștia (ne referim în special la Smith) vor obține victorii în ultimul act al circuitului gigant „Marele Premiu" inclus în partea finală a turneului circuit „Dewar" (turneu din Anglia, categoria C — locul I—30 p.; locul II—20 p. și locurile III și IV — cîte 10 p.). În speță este vorba de 37 de puncte obținute de Năstase conferite de cîștigarea meciului cu sud-africanul Cliff Drisdale în cadrul sferturilor de finală Total 629 puncte.

Posesor a 584 puncte după cîștigarea finalei în fața lui Okker, americanul Smith va rămîne iremediabil pe locul 2, întrecut de român cu 15 puncte, chiar dacă va reuși să cucerească faimosul trofeu „Dewar Scotch Whisky" în nu mai puțin faimoasa sală de concerte londoneză Royal Albert Hall. În prima ediție a Marelui Premiu (1970), cîștigată de Cliff Richey, Năstase s-a aflat pe locul 12. Un an mai tîrziu el se situează pe locul al doilea, locul I revenind lui Smith, dar în schimb cîștigă acel faimos epilog al „Grand Prix-ului", Turneul campionilor (Paris, sala „Coubertin") învingîndu-l pe Smith, cîștigătorul primei ediții (Tokio, sala „Metropolitan Gymnasium") la care Năstase nu a participat.

Anul acesta, așa cum am mai scris „Masters Turnament". (la care participă primii opt clasați în „Marele Premiu" fără a li se mai acorda puncte) se va desfășura la Barcelona în sala „Palau Plaugrana" între 27 noiembrie și 3 decembrie. Lista participanților rămîne însă tot provizorie, specifică G. Mullis în scrisoarea sa. Ni se specifică însă că nu ar fi exclus ca la Barcelona să fie invitat și un jucător „pro", chiar neclasat, poate Okker. Dar chiar și cu acesta sau alți „pro" prezenți în turneul campionilor, specialiștii afirmă că Barcelona va deschide calea pentru anii 1973—1974 unor mari finale Năstase—Smith în serii. În ceea ce privește întrebarea care dintre acești doi ași va avea cele mai multe șanse ca să obțină cel mai mare procentaj de victorii în aceste confruntări, autorul articolului pomenit la începutul rîndurilor de față, Lance Tingays, nu are nici un fel de reținere pronunțîndu-se în favoarea jucătorului român. În clasamentul său ordinea valorilor mondiale este următoarea: 1. Stan Smith; 2. Ilie Năstase; 3. Ken Rosewall; 4. Rod Laver; 5. Arthur Ashe; 6. John Newcombe; 7. Cliff Richey; 8. Manuel Orantes; 9. Andres Gimeno; 10. Jan Kodes.

Extraordinarul salt făcut de Ilie Năstase, precizează Tingays, l-am „simțit" încă de la Wimbledon. Peste cîteva săptămîni prin cîștigarea finalei Campionatelor Open ale S.U.A. de la Forest Hills în fața profesionistului Ashe, Năstase a confirmat din plin că în prezent este indiscutabil jucătorul nr. 2 al lumii titulatură pe care i-o și dădusem.

Precizările elogioase făcute de R. Mullis și L. Tingays în legătură cu strălucitele performanțe obținute în acest an de Ilie Năstse se înscriu în contextul declarațiilor unanime ale marilor specialiști de pretutindeni Numele deținătorului ediției de față a „Marelui Premiu F.I.L.T." a devenit o dată cu înscăunarea pe locul nr. 2 al lumii, la fel de celebru ca și al marilor predecesori, în drum spre a căpăta cununa de aur — Lacoste, Tilden, Cochet, Perry, Laver, Emerson, Santana — sau ca al acelora, nu mai puțin glorioși, care nu au putut face pasul pentru a deveni „Il numero uno": Borotra, Von Cramm, Parker sau micul australian — Marele Rosewall.

Paul CERNESCU

Clasamentul „MARELUI PREMIU F. I. L. T." după turneul de la Stockholm

Primii zece, susceptibili de a fi invitați la „Turneul campionilor" de la Barcelona

- **Ilie Năstase — (629 puncte).**
- **Stan Smith — (584 puncte).**
- **Manuel Orantes — (468 puncte).**
- **Jan Kodes — (329 puncte).**
- **Andres Gimeno — (319 puncte).**
- **Bob Hewitt — (263 puncte).**
- **Jimmy Connors — (241 puncte).**
- **Tom Gorman — (207 puncte).**
- **Andrew Pattison — (181 puncte).**
- **Patrik Proisy — (167 puncte).**

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• **CU PRILEJUL** unei conferințe de presă Ion Tiriac ne spunea: **„Sînt un mare amator de box, îmi place grozav acest sport al curajului. Cassius Clay rămîne după părerea mea cel mai bun boxer din lume, la categoria grea. Sînt convins că dacă se va organiza revanșa îl va învinge pe Joe Frazier".**

• **MAI MULȚI** cititori ne-au întrebat de ce nu am alcătuit clasamentul celor mai buni boxeri pe lunile octombrie și noiembrie. Răspuns: **Deoarece boxul nu are o activitate susținută, nu se organizează gale de anvergură, toată activitatea limitîndu-se la pregătirea lotului.** Promitem însă că la sfîrșitul anului vom publica tradiționalele clasamente.

• **CE FAC UNELE** glorii ale pugilatului nostru? **Petre Zaharia** este inginer; **Ion Peicin** procuror la Cluj; **Ilie Dragnea,** pensionar; **M. Stoian,** profesor de educație fizică la Facultatea de Drept; **N. Linca,** colonel; **E. Mărgărit,** șeful catedrei de box la I.E.F.S.; **C. Nour,** pensionar; **G. Gherase, măcelar: Lucian Popescu** așteaptă ca în săptămînile următoare să se pensioneze.

• **CU BLOCK-NOTESUL ÎN VIZITĂ LA PLOIEȘTI.** Am întocmit următorul fișier prahovean: În prezent în județ funcționează 5 secții: Petrolul Ploiești, Voința Ploiești, Rafinorul-Ploiești, Metalul Plopeni și Energia Cîmpina. Nemaiprimind sprijinul necesar secția Prahova a fost desființată. Cu excepția secției Petrolul, unde funcționează antrenori salariați: **Petre Popescu** și fostul șalanger al lui Bondavali, **Gh. Popescu** (va ieși la pensie la 31 decembrie a.c.), ceilalți antrenori din județul Prahova: Gh. Răileanu, E. Popa, C. Chirică I. Pătran și P. Zăinescu activează după orele de program. Ca urmare, randamentul lor lasă de dorit.

Fostul adversar al lui Ion Pop'a, cunoscutul antrenor **Ion Mihăilescu** a demisionat de la Metalul Plopeni. El a fost criticat că achiziționa boxeri gata formați și neglija problema juniorilor. **Gh. Mătăsaru** stă departe de atmosfera ringului declarînd oficialităților sportive locale că este... persecutat. În decurs de 7 ani cu toate că Ploieștul, se află la 60 km de București, numai doi membri onorifici ai federației au fost prezenți la o ședință a comisiei locale. Nu a fost programat la Ploiești nici un schimb de experiență organizat, federația utilizînd ca inspecții numai... telefonul. — La Ploiești există o sală frumoasă, ar putea fi mai bine utilizată. — **Teodor Constantinescu, președintele C.N.E.F.S. — județul Prahova și Stelian Ionescu,** metodist care susțin aici boxul, așteaptă un sprijin mai substanțial de la... centru. — Un tînăr care promite este **Tudor Titi** (Rafinorul) elev la școala Petrol Chimie. La celălalt pol se situează **Mircea Nicolae** (Metalul Plopeni) care nu vine cu săptămînile pe la serviciu, avînd de mai multe ori desfăcut contractul de muncă.

• **„MIJLOCIUL"** Briscoe (S.U.A.) s-a lăudat cînd a declarat că va cîștiga prin KO în fața argentineanului Monzon. Campionul lumii și-a păstrat centura după o luptă dură. Oficialii i-au acordat 10 reprize lui Monzon, două lui Briscoe, trei terminîndu-se la egalitate. La sfîrșitul meciului înainte de pronunțarea deciziei, Briscoe i-a ridicat mîna lui Monzon. Argentineanul a declarat: **Briscoe este de piatră. N-am întîlnit în carieră mea un adversar atît de dificil.**

• **AU FOST SEMNATE** contractele meciului pentru titlul mondial al greilor. Meciul va avea loc la 22 ianuarie 1973 în orașul jamaican Kingston. Deținătorul centurii Joe Frazier a sosit primul la fața locului. George Foreman a sosit mai tîrziu. El a scăpat o legătură sosind cu avionul a doua zi. Totul s-a terminat cu bine. Cei doi protagoniști își-au așternut iscăliturile pe contracte strîngîndu-și mîinile în fața unei adevărate armate de fotografi. Este pentru prima oară din anul 1966 cînd titlul mondial este disputat pe un ring în afara granițelor S.U.A. (în acel an Clay a luptat la Montreal împotriva canadianului Chuvalo). Foreman a declarat următoarele: **„La 22 ianuarie împlinesc 25 de ani. Voi serba acest eveniment odată cu cucerirea titlului de campion al lumii".**

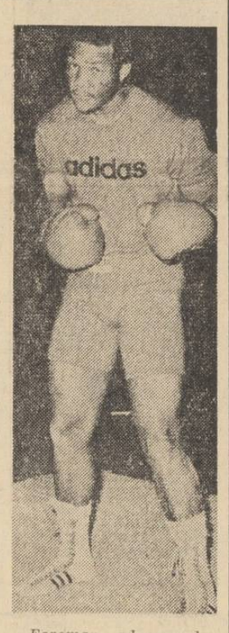

Foreman, adversarul lui Frazier

ȘAH

• DUELUL PETROSIAN-HÜBNER CONTINUĂ... *Meciul U.R.S.S.—R.F.G. din cadrul finalei olimpice de la Skoplje a programat o partidă pe care spectatorii au așteptat-o cu un interes cu totul deosebit. Este vorba de disputa dintre fostul campion mondial Petrosian și marele maestru Hübner, o dispută care prelungea duelul de anul trecut dintre cei doi, din cadrul preliminariilor campionatului mondial individual. Întîlnirea dintre ei prilejuise atunci o luptă extrem de strînsă, încheiată în mod neașteptat, dramatic. Confruntarea fusese programată pe distanța de zece partide. După primele șase manșe scorul era egal: 3—3, ca urmare a unei suite continue de remize. Dar, cu fiecare partidă jucată, tensiunea devenea tot mai puternică. Condițiile de joc — o sală în care zgomotele exterioare pătrundeau ușor — îl jăcuseră pe Hübner foarte nervos. În partida a șaptea, el a comis o greșeală și a abandonat imediat și meciul. „Nu m-au mai ținut nervii", a explicat ulterior. Tocmai de aceea, partida lor de la Skoplje a oferit ocazia unei lupte interesante. Își va lua revanșa Hübner, demonstrînd totodată că se numără printre candidații potențiali la un meci pentru titlu cu Fischer, sau va confirma Petrosian superioritatea demonstrată în meciul direct? Partida a decurs într-un mod pasionant și, în cele din urmă, victoria i-a revenit lui Hübner, într-un final cu deznodămînt neașteptat negrului căzîndu-i steagul ceasului de control. Iată partida: Alb — Hübner, negru—Petrosian 1. e4, c5 2. Cf3, e6 ; 3. d4, c : d4 ; 4. C : d4, a6 ; 5. Nd3, De7 ; 6.O—O, Cf6 ; 7. Rhl, Cc6 ; 8. C : c6, b : c6 ; 9. f4, d5 ; 10. Cd2, Ne7 ; 11. b3, c5 ; 12. Nb2, Nb7 ; 13. De2, O—O ; 14. e5, Ce8 ; 15. c4, d4 ; 16. Ce4, Tb8 ; 17. b4 !, c : b4 ; 18. N : d4, Td8 ; 19. Ngl, Dc6 ; 20. Tael, f5 ; 21. e : f6, C : f6 ; 22. Nbl, C : e4 ; 23. N ; e4. D : e4 ; 24. D : e4, N : e4 ; 25. T : e4, a5 ! ; 26. T : e6, Nf6 ; 27. Nc5 !, Tf7 ; 28. Nd6, Tb7 ; 29. c5, Tc8 ; 30. g4, Rf7 ; 31. Te4, Ne7 32. Tfel, N : d6 ; 33. c : d6, Td8 ; 34. Td4, g6 ; 35. Rg2, T7d7 ; 36. Te5, T : d6 ; 37. T ; d6, T : d6 și în această poziție negrul pierde prin depășirea timpului de gîndire!*

• *MICROINTERVIU CU ELISABETA POLIHRONIADE, cîștigătoare, pentru a patra oară, a campionatului de șah feminin al țării (din care de trei ori consecutiv):*

— Felicitări și... cîteva întrebări. Care a fost cea mai interesantă partidă a turneului final?

— Partida cu Suzana Makai. Mai erau patru runde pînă la încheiere și aveam un punct și jumătate avans, fiind secondată chiar de Suzana. Dacă cîștigam, mă distanțam și nu mai aveam emoții. Dacă pierdeam, avansul se reducea la numai jumătate de punct La un moment dat am avut poziție cîștigătoare — un avantaj de doi pioni. Am comis o greșeală și am rămas doar cu un pion în plus, pe care nu l-am mai putut valorifica. Intrasem într-un final cu figuri ușoare. A fost o partidă foarte lungă — 73 de mutări, terminată cu remiză.

— A fost cea mai lungă partidă din carieră?

— Nu. Cu campioana mondială Nona Gaprindașvili am jucat anul trecut la Belgrad o partidă care a durat 97 de mutări. Și atunci am stat mai bine dar nu am reușit să cîștig. A fost remiză.

— Care a fost cea mai frumoasă partidă a finalei?

— Cea jucată cu Margareta Juncu. Am prins un atac fulgerător și am cîștigat în 20 și ceva de mutări.

— Cea mai scurtă partidă?

— Cu dr. Maria Pogorevici. La mutarea a 14-a mi-a propus remiză. Am acceptat. În acel moment conduceam cu opt puncte din opt posibile și nu am vrut să forțez cîștigul cu una din jucătoarele puternice ale concursului.

— Cea mai interesantă partidă din punct de vedere al conținutului tehnic?

— Tot cea cu Makai. Ea experimentează de cîtva timp o nouă deschidere — engleza — și eu am încercat împotriva ei un sistem de combatere al acestei deschideri.

— Proiecte?

— La 1 decembrie, la Belgrad, concursul dotat cu Cupa campioanelor Europei. La 15 ianuarie, în Olanda, turneul zonal unde particip împreună cu Makai și unde avem concurente pe Katia Iovanovici, Ivanka, Hartong și alte jucătoare puternice. Se califică primele trei...

— Succes!

21 noiembrie 1972
tragerea excepțională LOTO

AUTOTURISME, BANI ȘI EXCURSII cu avionul la MOSCOVA, LENINGRAD ȘI PARIS

Participarea se face pe bilete de 2 lei, 5 lei și 15 lei varianta. Biletele de 15 lei dau dreptul de cîștig la toate cele 4 extrageri. Luni 20 noiembrie, este ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(5563)

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 19 noiembrie

1. **DINAMO — STEAUA.** Cinci din cele șase partide susținute între ele de aceste două echipe bucureștene în ultimele trei ediții ale campionatului s-au terminat în favoarea formației dinamoviste. Steaua a cîștigat doar o singură dată. Excludem, deci, rezultatul de egalitate pe motiv că ambele formații forțează victoria, singura care le satisface. Credem, judecînd după felul cum s-au comportat pînă acum, că echipa Steaua este favorita meciului.

2. **UNIVERSITATEA CLUJ — C.S.M. REȘIȚA.** Am văzut duminica trecută echipa din Reșița la București. Nu are încă rutina meciurilor din prima divizie. Studenții clujeni sînt favoriți indiscutabili ai partidei.

3. **F. C. ARGEȘ — JIUL.** Echipa argeșeană dă semne de oboseală. Nu este încă refăcută după meciul de la Madrid. Va trebui să depună eforturi maxime pentru a cîștiga. Are prima șansă, dar nu este exclus un rezultat de egalitate

4. **A.S.A. TG. MUREȘ — STEAGUL ROȘU.** Brașovenii au primit doar patru goluri în zece etape ceea ce atestă soliditatea compartimentului ei defensiv. Din acest motiv socotim că este capabilă de a termina la egalitate pe terenul din Tg. Mureș.

5. **FARUL — U.T.A.** Atacul echipei constănțene nu a impresionat în mod deosebit pînă acum. Dimpotrivă. Gazdele au totuși șanse mai mari de victorie dar arădenii nu sînt lipsiți de posibilitatea unei egalități.

6. **UNIVERSITATEA CRAIOVA — PETROLUL.** Acasă, se știe de multă vreme, echipa craioveană este destul de periculoasă chiar dacă duminica trecută a terminat la egalitate cu Steaua. Nu vedem cum ar putea să nu cucerească ambele puncte puse în joc.

7. **S. C. BACAU — C.F.R. CLUJ.** Cu toate că în acest campionat echipa clujeană a reușit unele bune performanțe socotim că formația băcăoană este favorita principală a meciului. Excludem posibilitatea unei egalități.

8. **BOLOGNA — ATALANTA.** Ambele echipe nu au strălucit pînă acum. Atacuri lipsite de forță, apărări destul de penetrabile. Jucînd acasă Bologna pornește favorită dar Atalanta poate spera la un rezultat de egalitate.

9. **CAGLIARI — FIORENTINA.** În șase etape de campionat Fiorentina a obținut două victorii în deplasare. Numai această constatare ne determină să acordăm șansele unui rezultat de egalitate echipei oaspete

10. **MILAN — INTERNAZIONALE.** Derbi al orașului Milano între două formații de prestigiu ale fotbalului italian. Se întîlnește cel mai productiv atac de pînă acum, acela al echipei Milan, cu cea mai ermetică apărare, a lui Inter care nu a primit încă nici un gol. Vedem un rezultat egal.

11. **NAPOLI — JUVENTUS.** Echipa torineză nu și-a găsit încă forma de anul trecut, cînd a cîștigat campionatul. Napoli, în schimb, a avut un start mai bun și credem că va cîștiga.

12. **SAMPDORIA — TERNANA.** Echipa gazdă nu a obținut nici o victorie în șase etape și nu a marcat decît două goluri. Probabil, însă, că mîine va sparge gheața.

13. **TORINO — ROMA.** După eșecul suferit duminica trecută echipa lui Herrera va încerca să culeagă din deplasare punctele pierdute acasă.

Are șanse de a intra în posesia unuia din cele două puncte. Greu însă.

CULISELE HIPODROMULUI

• *PARTEA A DOUA A ALERGĂRII semiclasice „Premiul Tineretului" se va disputa mîine pe hipodromul de trap. Distanța — 1600 metri. Prima „parte" a revenit Silviei. Cine va învinge mîine?*

• *DE CÎTEVA SĂPTĂMÎNI un „suflu nou" mult mai plastic și mai plăcut a început să se contureze în descrierea curselor din rubrica „Pe marginea reuniunii", aparținînd programului de alergări. Printre termenii utilizați a apărut și acela de favorit (calul care a realizat la cota eventuală de la pariul cîștigător cea mai mică sumă). Sugerez ca, referirea, să se facă în viitor pentru pariul event, care este mult mai concludent și are o bază materială mai substanțială. Poate avem și alte surprize mai deosebite asupra altor rubrici din Programul alergărilor!*

• *RAI, frumosul cal roib din formația lui Gh. Tănase, a fost duminica trecută pe punctul de a realiza a 8-a victorie în acest an. A galopat însă pe linia sosirii și a fost descalificat. Dar și cînd a cîștigat, Rai a „dat" galopuri scurte cu 15—20 m înainte de potou, aproximativ în același loc. Chiar nu poate antrenorul Tănase să-i remedieze această sensibilitate. printr-o dozare mai judicioasă a efortului sau printr-o altă tactică în alergări? Ar fi păcat să nu se poată... Rai, poate deveni un campion absolut al victoriilor în turful român.*

Doru IONESCU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Plecat pentru cîteva săptămîni din țară, am avut ghinionul să pierd meciul național nostru cu Albania. Din cîte am citit, din cîte am aflat, evenimentul nu a fost unul dintre cele plăcute. Dimpotrivă. Prilejul a confirmat toate temerile noastre în ceea ce privește fragilitatea gîndirii tactice a echipei, șubrezimea fizică a jucătorilor, lipsa lor de curaj și limpezime în acțiunile ofensive. Cu alte cuvinte, victoria a fost subțire și amară, mîhnind pe toți cei ce visează reintrarea fotbalului nostru în prima linie europeană. Se impune, deci, revenirea la discuția noastră anterioară asupra echipei naționale, cu participarea tuturor cititorilor interesați. În consecință, începînd de astăzi, acordăm spațiul rubricii celor care vin cu păreri și sugestii asupra rostului și soartei fotbaliștilor din lotul național. Nu vom încerca să orientăm noi discuția într-o parte sau alta, ci vom alege doar scrisorile cele mai interesante și pertinente. Deci, spicuiri din scrisorile primite:

VASIM VASILE, Urziceni, județul Ilfov: „Nu sînt specialist în sport, dar iubesc această activitate tinerească. Nu sînt un „microbist", sînt un pasionat, sînt un bun român și-mi iubesc țara, mă mîndresc cu tot ce se realizează, cu eroicele fapte de muncă ale tineretului, ale talentatului nostru popor, și exemple de eroism în muncă găsim în special în această campanie agricolă. Deși nu mai sînt tînăr, trăiesc emoțiile fiecărei întreceri sportive și cu deosebire ale întrecerilor internaționale.

Trebuie să spun, însă, că sportul nostru în general și fotbalul în special nu face progrese pe măsura condițiilor create de statul nostru socialist. Unele succese, de multe ori izolate, au creat o euforie în rîndul cronicarilor și în special în rîndul celor ce răspund de această activitate. Anul trecut am sesizat „Poșta rotundă" că Olimpiada ne va aduce puține satisfacții, arătînd unele din cauzele care duc la o serie de insuccese.

E indeobște cunoscut că în prezent sportul a devenit o luptă, uneori titanică, o dăruire totală. Sportivii chemați să apere culorile patriei nu întotdeauna sînt pătrunși de sentimentul nobil al patriotismului atîta timp cît nu luptă pînă la epuizare, așa cum ne-au demonstrat unele întreceri de la München. Dacă nu luptă înseamnă că nu vor sau nu pot — și tot una este. Oricît de profan ar fi cineva tot ajunge la concluzia că actualele întreceri sportive cer o pregătire morală și fizică temeinică. După umila mea părere vinovați nu sînt întru totul sportivii, ci aceia care-i pregătesc și-i selecționează. Greșelile pornesc de la tehnicieni care se îngrădesc „cu forme" și unii dintre ei se transformă în „turiști" pe cheltuiala statului pentru a viziona și analiza în fața locului viitorii adversari. De ce ne este rușine să apelăm, în unele sporturi, la tehnicieni străini din țările cu o bogată tradiție, de vreme ce acestea nu se rușinează să apeleze la serviciile unor tehnicieni români, acolo unde consideră că avem rezultate mai bune?

★ ★ ★

UN COLECTIV DE MUNCITORI de la S.M.A. Baia, județul Tulcea: „Așadar, a trecut și jocul de fotbal cu reprezentativa Albaniei, joc ce la prima vedere era o simplă formalitate, problema fiind numai scorul (cît mai mare) cu care se va încheia partida, astfel ca la zestrea și așa săracă — un punct și golaveraj 1—1 — să se adauge alte două puncte, cu un golaveraj bun, pentru a privi în culori cît mai optimiste jocurile viitoare.

E adevărat, jocul a fost cîștigat, așa cum s-a cîștigat. Pentru că principiali fiind, mai ales în repriza secundă, nu noi am fost cei ce am dat coloritul jocului, ci jucătorii albanezi, ca și cum noi am fi jucat în deplasare, nu ei.

Se impune o întrebare, care de altfel nu este pentru prima dată pusă, dar la care trebuie răspuns și nu numai atît, dar luate măsuri, pentru a se evita cît este posibil eliminarea din competiția mondialului a echipei noastre, pentru că așa cum ne-am prezentat la cele două jocuri (cu Finlanda și cu Albania) nu va constitui nici-o surorizăză dacă vom fi eliminați. *Este multumită Federația Română de fotbal de jocul echipei noastre în cele două jocuri susținute pentru calificare în campionatul mondial? Dar de antrenorul Angelo Niculescu?*

Am vizionat la televizor meciul cu Albania. Am obținut un rezultat „chinuit". Am văzut jucători „cintați" de presă ca mari tehnicieni înotînd în mediocritate. De ce atîta optimism? Din lipsă de informații privind dezvoltarea fotbalului mondial?

Se ventilează mereu ideea dăunătoare că „sîntem echipă favorită datorită tehnicii și tacticii mai bune". Pe ce se bazează tehnicienii și unii cronicari cînd fac astfel de afirmații? Pe tactica falimentară a temporizării, „creația" antrenorului Angelo Niculescu? Dacă vreți, tactică am văzut la echipele fără „veleități", la cele două reprezentative care în ultimele două meciuri ne-au sufocat în partea a doua a jocului. Jucătorii finlandezi și albanezi se găseau mai ușor, se „vedeau", în timp ce ai noștri bîjbîiau cu capul în jos. Cum erau să vadă poarta adversă și coechipierii unul ca — să zicem — Iordănescu, al cărui „ciuf" îi acoperea vederea? Nu-mi pot explica cum se împacă sportul cu coafura modernă.

Cît despre tactică, să fie aplicată cea recomandată de mai mulți suporteri, și anume: Să se renunțe la serviciile lui Angelo Niculescu, care în ultimul timp dă dovadă de comoditate și subiectivism, și să se treacă la *muncă*. Este singura tactică valabilă în orice împrejurare pe care poate să o adopte un antrenor: „munca, ca izvor de energie creatoare", iar jucătorii care „obosesc" în repriza a II-a, să treacă în divizia B și să lase „fotoliile" altora, setoși de afirmare. Se găsesc în fotbalul nostru destui, de vreme ce C.F.R. Cluj se află în elita clasamentului.

Tovarăși tehnicieni, lăsați prejudecățile și atacați cu curaj „stacheta" afirmării sportului românesc! Lăsați la o parte părerile subiective despre unii jucători pe care nu-i vedeți cu ochi buni (aș numi pe Boc, care în ultimul timp e excelent) și păsiți la muncă fără menajamente.

Cauza generală a sportului românesc trebuie să învingă subiectivismul, ambițiile personale și unele influențe negative."

★ ★ ★

De mult timp, (de la venirea sa la cîrma echipei naționale) s-a scris enorm, s-a comentat mult, s-au făcut scrisori nenumărate federației și ziarelor, revistelor de specialitate de către suporteri care săptămînă de săptămînă au urmărit pe stadioane jocuri din țară și de peste hotare, care de nenumărate ori au pus această întrebare: *ce caută acest om la cîrma echipei naționale? Unde sînt foștii noștri fotbaliști care prin tehnica lor încîntau stadioanele și care azi fac din echipe modeste de club (C.F.R. Cluj-Jiul-Argeș-U.T.A.) ca antrenori adversari redutabili pentru echipele de valoare din Europa?*

De ce a fost introdus în jocul cu Albania Iordănescu, care nu a dat satisfacții în nici un joc internațional? De ce a fost introdus Dumitrache, care o perioadă destul de mare nu a fost folosit nici de clubul său?

Nu demonstrează acest lucru că Angelo Niculescu nu cunoaște fotbal? Că nu este capabil de a alcătui o formație remaniată cu jucătorii cei mai în formă de la cluburi, indiferent că sînt din diviziile A-B-C?

Nu a înțeles încă F.R.F. că locul lui Angelo nu este acolo unde este acum, că este o diferență prea mare de concepție de joc între noi și alte țări?"

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108 Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R. factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Kompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66. P.O.B. — 2001.

BIBL... RA"

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PE CALEA PROGRESULUI ECONOMIC ȘI SOCIAL

În viața politică a țării această săptămînă se înscrie cu un eveniment de stringentă actualitate și cu cele mai largi efecte asupra dezvoltării de viitor a țării : lucrările Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din 20 și 21 noiembrie care a dezbătut și analizat în profunzime probleme de mare însemnătate ale activității partidului și statului, ale muncii întregului nostru popor pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al X-lea și ale Conferinței Naționale.

Expunerea cuprinzătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu făcută la începerea lucrărilor, aprecierile, sarcinile și orientările cuprinse în această expunere constituie un autentic program de lucru, puternic mobilizator, care concentrează eforturile oamenilor muncii în direcția înfăptuirii cincinalului înainte de termen, a sarcinilor esențiale, de importanță primordială, pentru accelerarea progresului economic și social al țării. Cuvîntul secretarului general al partidului a avut un larg ecou în rîndul opiniei noastre publice, care pe drept cuvînt l-a apreciat ca o nouă și exemplară mărturie a consecvenței cu care este urmărită de conducerea partidului, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, înfăptuirea sarcinilor trasate de Congresul al X-lea, de Conferința Națională. Ilustrînd spiritul novator propriu partidului nostru, care a știut și știe, pe baza cunoașterii științifice a realităților economice și social-politice ale României contemporane să elaboreze planuri realiste, oglindind încrederea nestrămutată în forța de creație a poporului nostru, expunerea secretarului general al partidului constituie o fundamentală orientare principială, de mare însemnătate teoretică și practică a activității viitoare. Reflectînd importanța expunerii, „Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 20—21 noiembrie 1972 privind sarcinile ce revin organelor și organizațiilor de partid pentru îndeplinirea și depășirea prevederilor planului de dezvoltare economico-socială a României pe anul 1973" — publicată în ziarele de joi — precizează că Comitetul Central al partidului „își însușește întru totul aprecierile, sarcinile și orientările cuprinse în expunerea secretarului general al partidului și obligă organele și organizațiile de partid să acționeze cu toată hotărîrea pentru înfăptuirea acestora, pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a prevederilor planului pe anul 1973, pentru realizarea înainte de termen a sarcinilor planului cincinal".

În lumina orientării de principiu cuprinsă în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, Plenara C.C. al P.C.R. a aprobat noua concepție de elaborare a planului, bazată pe hotărîrile Conferinței Naționale privind concretizarea, corelarea și integrarea în obiectivele noastre economice a angajamentelor asumate de colectivele de oameni ai muncii sub forma unor planuri suplimentare. În acest sens, urmează ca, la unii indicatori de bază — îndeosebi la producție și export — planul să aibă un nivel minim, corespunzător sarcinilor inițiale înscrise în cincinal, și un nivel maximal, care reprezintă planul suplimentar, ce însumează angajamentele comitetelor județene de partid, organizațiilor de partid și ale întreprinderilor. La indicatorii calitativi planul va cuprinde un singur nivel, cel corespunzător planului îmbunătățit.

Subliniind caracterul unitar al planului, secretarul general al partidului a apreciat că acesta trebuie considerat ca obligatoriu în întregul său, la parametrii maximali și, pe această bază, să se aloce resursele necesare, fondurile de salarii, repartițiile de materiale, să se încheie contractele economice.

O deosebită însemnătate are pentru fiecare om al muncii precizarea că dacă pentru îndeplinirea indicatorilor minimali se asigură acordarea drepturilor bănești legale ale oamenilor muncii, pentru realizarea planului suplimentar colectivele întreprinderilor vor beneficia de stimulente. În acest fel, se asigură cointeresarea mai bună a oamenilor muncii în asumarea unor sarcini suplimentare și în îndeplinirea lor în bune condiții.

În dezbaterile din plen cît și în discuțiile din secțiuni, la care au luat parte atît de numeroși vorbitori încît, cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, plenara a avut „dimensiunile unui adevărat Congres", s-a reliefat pregnant faptul că prin îmbunătățirile substanțiale aduse la toți indicatorii principali ai planului cincinal, în raport cu prevederile inițiale ale acestuia, se asigură în continuare o dezvoltare rapidă a tuturor ramurilor economiei naționale.

În scopul realizării sarcinilor de plan la nivelul maxim prevăzut, Plenara Comitetului Central obligă comitetele județene de partid, organele și organizațiile de partid, comitetele și consiliile oamenilor muncii, colegiile ministerelor, să stabilească măsurile care se impun la fiecare loc de muncă, pentru valorificarea largă a tuturor rezervelor existente în economie, acționînd în direcția folosirii intensive a capacităților de producție și scurtarea duratei de realizare a parametrilor proiectați. De asemenea, e necesar să se acționeze stăruitor în vederea asigurării ritmice a aprovizionării cu materii prime, materiale și semifabricate, a revizuirii consumurilor specifice

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Ultima călătorie selenară din acest secol ? Un geolog încearcă să smulgă cîteva din secretele deținute de

MISTERUL NUMIT UNIVERS

Misiunea „Apollo-17", cea din urmă aventură umană pe Lună, pleacă încărcată de întrebările științei

(Relatările în pagina a 5-a)

PASĂREA PHÖNIX '72

● Cărămizi din cenușă și argilă ● O invenție a chimiștilor de la Universitățile Craiova și Cluj

LITIAZICII AU MOTIVE SĂ SE BUCURE

● Un medicament pus la punct de cercetătorii români — metoda Covaliu — asigură prevenirea, tratamentul și dizolvarea, în unele situații, a „pietrelor" fabricate de organism.

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVI, Nr. 790 — sîmbătă 25 noiembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

La o înălțime respectabilă și-au dat întîlnire montorii — tineri veniți de pe meleagurile Brăilei, Galațiului și din împrejurimile Tulcei pentru a da viață uzinei de alumină

ALUMINA DE TULCEA

„Uzina — cu o lună înainte de termen în funcțiune", iată angajamentul celor care înalță în orașul de la Dunăre cea mai mare întreprindere producătoare de alumină din țară...

La începutul verii lui 1970 s-au bătut primii piloți ai viitoarei cetăți a aluminei. În partea orașului, cunoscută de localnici sub denumirea de Dealul Taberei, și-au dat întîlnire nu numai tineri din județul Tulcea, ci și de prin județele învecinate — Brăila, Galați — alături de constructori, instalatori, montori, specialiști cu înaltă calificare din alte părți ale țării. În primii doi ani munca a fost deosebit de grea. Pionieratul industrial al Tulcei a necesitat o luptă aprigă cu îndărătnicia aspră a pămîntului neobișnuit cu zecile de mii de piloți care-i sfîrtecau trupul, cu găsirea unor soluții judicioase de proiectare și execuție, cu calificarea unui mare număr de oameni „din mers" la școala șantierului, cu asigurarea unor condiții de odihnă și recreere ale oamenilor. „La un moment dat — își amintește inginerul șef MIHAI GIDEI — totul părea compromis : eforturile noastre, ideile noastre, ambiția noastră. Prima experiență industrială de proporții din acest oraș n-a fost însă sortită eșecului. Cele șase luni întîrziere au fost recuperate printr-o străduință deosebită a oamenilor din aproape toate secțiile șantierului. S-a lucrat zi și noapte".

— Cine erau acești oameni ?

— Știți, aici pe șantierul uzinei de alumină sîntem acum peste 2800 de oameni de diverse meserii. Dacă v-aș spune că în luna iulie a acestui an eram cu 600 mai puțini, veți deduce, probabil, că la data evenimentului de care vă vorbeam, numărul lor era și mai mic. Cu toate acestea, au fost mulți oameni care s-au în-

Radu LEVĂRDĂ

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ȘTEFAN COVACI ANTICIPEAZĂ SEZONUL 1973 AL NAȚIONALEI DE FOTBAL

(Pag. a 8-a)

TOTUL A PORNIT DE LA DESCOPERIREA OAMENILOR

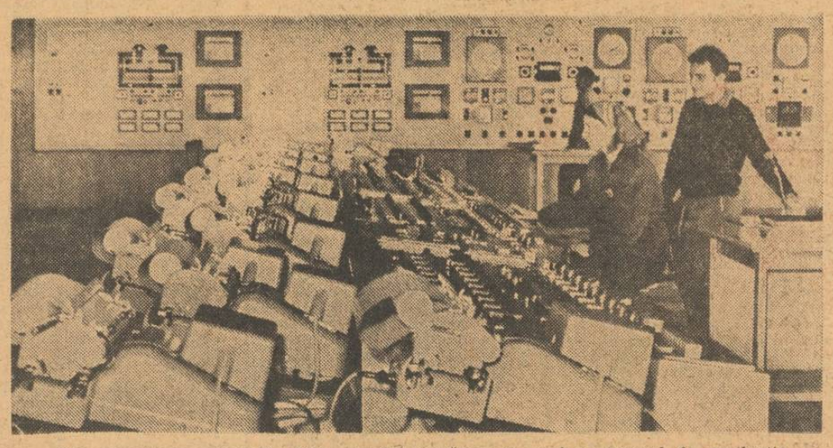

Din camera de comandă, cîțiva oameni urmăresc și conduc procesul de producție al acestei moderne unități industriale bucureștene : Fabrica de sticlă

● *„Vom vorbi despre o experiență"...* ● *Cine sînt autoritățile tehnice* ● *Fără îndrăzneală nu se poate transforma nimic* ● *Contactul personal cu procesul de producție* ● *La ce e bună încăpățînarea !*

(Pag. a 2-a)

Inventivitate — gust — discreție

Ce e nou la Casa de mode și la fabrica de produse cosmetice „Miraj"

(Pagina a 6-a)

PASIUNI

„CUM AM ÎNVĂȚAT SĂ PREȚUIESC TIMPUL"

Dialog cu unul dintre sutele de tineri de la Brazi

(Pagina a 7-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

VIAȚA VALORILOR

Era ușor de bănuit, în ceea ce mă privește, că voi avea o reacție de mare bucurie în fața importantei precizări pe care a făcut-o luni, 20 noiembrie, la Plenara Partidului, tovarășul Ceaușescu, cu privire la adevăratul înțeles al noțiunii de echitate. Era ușor de prevăzut această bucurie a mea, deoarece cred adînc și devotat în viața valorilor, în necesitatea competiției valorilor, ca în una din puținele chei cu care se deschide ziua fericită de mîine. Pentru a fi competitivi în lume trebuie să fim competitivi în țară. Știm cu toții că pîinea pe care o avem de împărțit este cît este. Ce nu putem accepta este împărțirea acestei pîini în indiferența cantității și calității muncii depuse pentru realizarea ei. Cine nu apără valorile, apără (fără a fi explicit pînă la capăt) nonvalorile. Era ușor de prevăzut că toți oamenii de valoare din această țară, muncitori, țărani și intelectuali, vor fi bucuroși să-l audă pe secretarul general al partidului, cerînd respectarea înțelesului ideii de echitate care nu înseamnă, în nici un caz, așezarea semnului egalității între oamenii inteligenți și cei mai puțin inteligenți, ca și între cei harnici și cei leneși. Echitatea e o valoare dinamică, ea e un raport permanent între munca dăruită societății și pîinea pe care ți-o dă societatea. De aici încolo, de la reala cointeresare materială, începe cointeresarea morală. Cointeresare morală nu înseamnă îndemn la egalitarism și nivelare a valorilor. Cointeresare morală înseamnă recunoașterea unui merit și cultivarea lui și în planul conștiinței. Nu e de închipuit că un om harnic se va simți cointeresat, din punct de vedere moral, văzînd că un altul, leneș, se bucură de același tratament bănesc ca și el. Echitatea începe nu de la cererile absurde de mărirea dimensiunilor pîinii, ci de la dreapta împărțire a celei existente. Este ideea pe care o găsesc exprimată de secretarul nostru general, recent, idee de la care e de așteptat să se revendice toate inițiativele viitoare, privind viața valorilor : *„Aș dori să menționez că este necesar să nu avem teamă că vor fi muncitori sau ingineri care vor obține venituri mai mari, dacă acestea se datoresc muncii. Cu toții știm că, pînă la urmă, există deosebiri, fizice și intelectuale între oameni, iar noi trebuie să-i stimulăm pe cei mai valoroși — și nu să nivelăm, prin tot felul de formule, capacitatea creatoare a celor ce muncesc. Aceasta nu este inechitate ! Inechitate este acolo unde unii, sub diferite pretexte, își însușesc în mod nejustificat venituri".*

Consider că această înțelegere complexă, a noțiunii de echitate, îi dă acesteia o mare și nebănuită rodnicie. În măsura în care luptele noastre viitoare vor porni de la înțelegerea acesta a competiției valorilor, economia românească se va dezvolta realmente și mai mult. Întreaga viață socială are nevoie de cri-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Pentru această tînără, doza zilnică de marijuana a devenit o necesitate. Încet, încet „moartea albă" mai face o victimă

ÎN LUMEA CAPITALULUI

UN FLAGEL — DROGUL — ȘI O ÎNTREBARE: PENTRU CE?

(Amănunte în pag. a 3-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

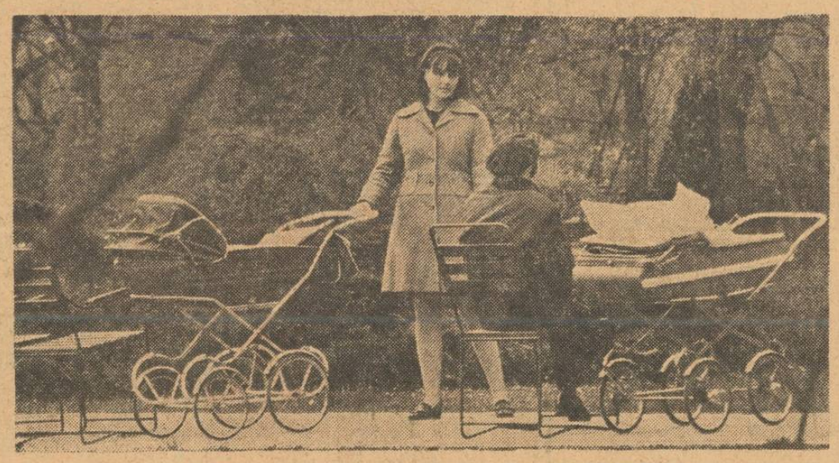

— *Al dv. e cuminte ?*

Prof. Valeriu BOGDĂNEȚ

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PE CALEA PROGRESULUI ECONOMIC ŞI SOCIAL

URMARE DIN PAG. 1

de materii prime, materiale, combustibil și energie, a economisirii lor, a utilizării deșeurilor.

Plenara — așa cum subliniază hotărirea adoptată — pune în fața comitetelor județene de partid, organelor și organizațiilor de partid, a organelor de conducere colectivă din ministere, centrale și întreprinderi — ca problemă esențială a dezvoltării întregii economii — sarcina de a asigura creșterea continuă a eficienței economice în toate sectoarele de activitate.

Înfăptuirea acestor sarcini cere sporite eforturi pentru creșterea productivității muncii, pentru îmbunătățirea calității produselor, cere un efort permanent de gîndire, o stăruitoare preocupare pentru promovarea creației științifice și tehnice originale, pentru promovarea, pe toate planurile, a inovirilor menite să asigure produse noi, mereu mai valoroase. Concomitent, printr-o largă și susținută muncă educativă de dezvoltare a deprinderilor gospodărești, a unei serioase gîndiri economice e necesară instaurarea pretutindeni a unui regim sever de economii, instaurarea unui climat potrivnic risipei, sub orice formă s-ar manifesta.

Programul complex elaborat de plenară cuprinde, de asemenea, importante măsuri privind agricultura, investițiile, schimburile comerciale externe, precum și asigurarea forței de muncă necesare înfăptuirii sarcinilor ce ne stau în față.

Aceste hotăriri de importanță majoră au fost luate cu o lună înainte de sfîrșitul anului. Ele garantează orientarea justă a pregătirii viitorului an de muncă, buna așezare a planului pe 1973. Prin aceasta se creează cadrul organizatoric superior necesar înfăptuirii angajamentului întregului nostru popor : cincinalul înainte de termen.

Sesiunea Marii Adunări Naționale care a urmat Plenarei C.C. al P.C.R. și, care, după cum se știe, a adoptat Legea privind dezvoltarea economico-socială planificată a României, Legea finanțelor, Codul Muncii, Legea pentru adoptarea planului de dezvoltare economică-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1973, Bugetul de Stat pe anul 1973 și Legea privind casele de ajutor reciproc ale pensionarilor, a creat cadrul legislativ propice înfăptuirii sarcinilor de plan ale anului viitor. În acest fel, putem spune că prin indicațiile cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R., prin hotărîrile adoptate de Plenara Comitetului Central din 20—21 noiembrie 1972, prin legile votate de Marea Adunare Națională, activitatea economică a anului viitor este temeinic pregătită politic, organizatoric și legislativ.

„Avem tot ce ne trebuie — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — pentru a asigura înfăptuirea planului pe anul 1973. Depinde numai de munca fiecăruia dintre noi, a fiecărui comunist, a fiecărui om al muncii ! Doresc să exprim convingerea conducerii de partid și de stat că toate organizațiile de partid, toate cadrele din economie, comuniștii, toți oamenii muncii vor face totul pentru a da viață acestui program de dezvoltare rapidă a țării, pentru înfăptuirea măreților obiective stabilite de Congresul al X-lea și de Conferința Națională, asigurînd înaintarea rapidă a patriei noastre pe calea societății socialiste multilateral dezvoltate, pe calea comunismului, a bunăstării și fericirii întregului popor".

Succesele obținute pînă în prezent sub conducerea partidului, certitudinea deplină a realismului sarcinilor ce ne stau în față, conștiința, deplin verificată în fapte, că sîntem în stare să facem ceea ce avem de făcut vor mobiliza desigur energiile întregii noastre națiuni, vor face ca fiecare dintre noi să se considere în și mai mare mare măsură un luptător pentru înfăptuirea marilor obiective pe care partidul ni le pune cu încredere în față.

TOTUL A PORNIT DE LA DESCOPERIREA OAMENILOR

Am dorit să scriu despre personalitatea unui om care conduce un loc de muncă. Nu orice loc. Unul cu răspunderi mari. Cînd i-am mărturisit intenția, interlocutorul meu, ușor contrariat, a încercat să schițeze un refuz foarte politicos. Ad-hoc, mi-am schimbat intenția. Nu dorea să se dezvăluie. Atunci, „vom vorbi despre o experiență" i-am propus, gîndindu-mă la acea experiență, fără precedent, în viața sa, pe care o trăiește de doi ani încoace, în calitate de director general al Centralei industriei sticlei și ceramicei fine. A acceptat. Iată de ce, îl veți cunoaște pe inginerul **DUMITRU STOIAN** din cele ce va povesti despre alții...

— Ne rezumăm deci, la ultimii doi ani din viața dumneavoastră. Începutul a fost fabrica de articole de sticlărie. Dar la ce s-au referit primele însemnări de pe agenda directorului general ?

— **La oameni. Știam că sînt unele nemulțumiri. Începusem să observ cîteva puncte nevralgice ale fabricii. Pe oameni, încă nu-i cunoșteam. Aveam pe birou un maldăr de dosare. Dar nu cu dosare aveam să lucrez. Erau specialiști excelent pregătiți în fabrică. Se mai găseau însă și unii care nu prea aveau ce căuta aici. Cei buni, le-aș zice „autorități tehnice", trebuiau descoperiți sau... redescoperiți. După aceea, urma să găsim soluția cea mai potrivită pentru a le canaliza pregătirea, însușirile spre ceea ce era esențial pentru fabrică și trebuia să devină și pentru el.**

— Ce „autorități tehnice" ați descoperit sau... redescoperit ?

— **Mai multe, deși confruntările lor cu mine n-au decurs totdeauna lin. Nici nu era nevoie. Nu căutam doar niște oameni care să fie de acord cu mine.**

— V-ați gîndit la riscuri?

— **Evident. Nu puteam să nu țin seama de eventuale riscuri motivate, unele de informarea mea pe viu, încă deficitară, altele de reacțiile nepreveăzute ale unora dintre ei.**

Ing. Dumitru Stoian

— Ce v-a ajutat mai mult, încrederea în ei și în dumneavoastră sau îndrăzneala ?

— **Cred că toate. Dar convingerea mea intimă este că fără îndrăzneală, un conducător, în orice loc de muncă ar fi, nu poate schimba ceva, nu poate transforma, nu poate împinge lucrurile pe făgașul dorit.**

— Să revenim la oameni. Ați vrut să-mi vorbiți despre cîțiva dintre ei

— **Voi încerca să vi-i prezint pe unii dintre ei, caracterizîndu-i în cîteva cuvinte :**

Inginerul GRIGORE TOGAN este unul din cei mai buni specialiști ai fabricii. Fusese inginer șef, fusese schimbat din post în lipsa lui din fabrică, era șef de secție și se mulțumea să realizeze — cu suflet, e drept — ceea ce i se cerea. Apreciindu-i realele posibilități, am fost de părere că trebuie promovat. A fost numit director de producție al fabricii. Am riscat ? Da. Decizia a fost însă perfect îndreptățită. Inginerul Togan își dă acum adevărata măsură a capacității sale.

Inginerul VICTOR MOCANU era cunoscut pentru firea lui cam impulsivă și pentru faptul că, dornic să fie lăsat în pace să-și vadă de treabă, încuraja parazitismul unora, se lăsa convins de vorbe fără acoperire faptică. Un șoc mai puternic, o întîmplare nefericită cu un maistru prins că fura sticle din fabrică, maistru căruia el, de bună credință, i-a luat apărarea, sesizînd abia mai tîrziu greșeala pe care o făcuse, l-a ajutat să-și revină. Numit în postul de inginer șef, muncește bine, devotat, răspunde încrederii ce i s-a acordat.

Pe inginerul AUREL SMARANDOIU, l-am descoperit întîmplător, în momentul în care aducînd un maistru nou în fabrică, pe Ștefan Dumitrescu, acesta a cerut să lucreze cu Smărăndoiu. Inginerul muncea mai retras, N-a vrut să primească postul de mecanic șef care i s-a propus. Pînă la urmă, încrederea ce i s-a arătat, l-a convins. Aceste două cupluri, dacă le pot spune așa — Togan — Mocanu și Smărăndoiu — Dumitrescu — dau rezultate excelente.

Maistrul VICTOR ALBU, adus de la Mediaș, într-unul din punctele cele mai grele — Uzina de amestec — a reușit să îndrepte lucrurile în primul rînd, datorită priceperii lui de a lucra cu oamenii, de a organiza munca. Ceea ce se înfăptuia în acel loc în trei schimburi se realizează astăzi, numai într-un schimb și jumătate, cu un număr redus de muncitori.

— Mi-ați vorbit și altădată — de altfel, o anumită orientare în recrutarea cadrelor precum și o seamă de manifestări menite a înlesni legătura dintre creația artistică și industrie sînt dovezi certe în acest sens — despre dorința și preocuparea dv de a promova tineretul. E o condiție esențială a succesului muncii unui director ?

— **Sînt convins de acest lucru. Faptul că am recrutat cadre direct din facultăți, că le-am creat condiții de lucru, că le-am încredințat sarcini de răspundere și că n-am greșit procedînd așa, mi-a întărit convingerea. Ceea ce mă nemulțumește — mai ales, că nu pot acționa în nici un fel — este neputința de a-i promova pe tineri atunci cînd o merită, de a-i stimula, de a-i cointeresa, din pricina unor prevederi care cer o anumită vechime, indiferent de capacitatea pe care o are un tînăr. Aș adăuga că mă preocupă, în egală măsură, promovarea femeilor pe care le consider mai conștiincioase, mai serioase, mai profunde, mai atașate chiar, mai rodate de viață decît bărbații.**

— V-ați ocupat și vă ocupați personal de promovarea unor oameni, de orientarea lor, de folosirea lor. Vă ocupați personal și de procesul de producție. Cum se armonizează aceste preocupări personale cu munca în colectiv ?

— **Repet convingerea mea fermă că un conducător care nu lucrează în colectiv nu poate, efectiv, conduce. Aș sublinia însă, că există la noi și tendința de a deforma sensul muncii colective. A lucra în colectiv, nu înseamnă a te degaja de răspunderea personală. Nu orice decizie poate fi luată în colectiv. Niciodată munca colectivă nu se poate confunda cu răspunderea individuală și invers. Directorul poate și trebuie să ia decizii rapide și pe propria-i răspundere. Un cadru de conducere care nu se ocupă personal de procesul de producție, eșuează. Există ingineri și tehnicieni, există economiști, dar un director trebuie să cunoască precis unele fenomene negative, să le stăpînească în așa fel încît să le poată înlătura.**

— Spuneați că foarte important este pentru un director să cunoască, să selecteze, să aleagă ceea ce este esențial. Dar după ce a ales ?

— **După ce a ales problema care răspunde într-adevăr etapei în care se află — ceea ce cred eu, este foarte greu, dat fiind faptul că are de pus în joc întreaga lui pregătire politică, profesională, capacitatea sa organizatorică — el trebuie să lupte cu încăpățînare, pentru a realiza ceea ce și-a propus. Altfel, toată strădania se pierde iar el se poate compromite.**

★ ★ ★

Totuși, în această discuție despre alții, inginerul Dumitru Stoian și-a mărturisit gînduri la care ține, împărtășind din acea experiență unică despre care îi place să povestească fiindcă apreciază, iubește oamenii care-i stau alături.

Lucia MANOLESCU

Decompozoarele sau, cum le zic localnicii, „giganții" de la marginea Tulcei, sînt acum o realitate.

ALUMINA DE TULCEA

URMARE DIN PAG. 1

tegrat ritmului impus nu de noi, ci de nevoile diurne ale șantierului, de datoria de a termina înainte de termen uzina, încît mi-e dificil să-i amintesc pe toți.

— Vorbiți-ne atunci de evenimente mai recente.

— **Tot șantierul se află într-un efort deosebit. Angajamentul nostru este de a da uzina în funcțiune cu o lună înainte de termen. Este angajamentul luat în cinstea aniversării Republicii. Discutînd cu oamenii, am întîlnit la toți hotărîrea de a se autodepăși. Așa cum au reușit să recuperеze lunile de întîrziere sînt ferm convins că vor lupta pentru respectarea cuvîntului dat. În iunie anul viitor uzina trebuie să dea primele produse. Cunoscut fiind faptul că pentru a umple instalația sînt necesare două luni, uzina trebuie să intre la 1 aprilie în probele de rodaj mecanic. Conștienți de importanța acestor obiective ne preocupă îndeosebi realizarea stadiilor fizice, adică predarea tuturor fronturilor de lucru montorilor și instalatorilor, închiderea halelor cu panouri pentru asigurarea unui ritm continuu de lucru și pe timpul iernii și, în direct legătură cu acestea, realizarea lună de lună a indicilor de plan și a planului valoric în ansamblu.**

Situația la zi confirmă spusele inginerului șef. Planul pe primele trei trimestre ale acestui an s-a realizat în proporție de 125% la producția globală și 103% la productivitatea muncii. Și perioada următoare a cunoscut însemnate depășiri. Secțiile de desiliciere și descompunere sînt în probe de rodaj iar cea de îngroșare-spălare va fi gata complet pînă la finele anului în curs.

La celălalt capăt al șantierului purtăm discuția cu cîțiva reprezentanți ai montorilor. În preajma uriașelor decompozoare (locul de descompunere a bauxitei, asemănător unor furnale) admirăm mai întîi abilitatea vopsitorilor care, la zeci de metri înălțime, schimbă culoarea roșiatică în argintie. Facem cunoștință cu **ION CIORANU**, șeful brigăzii de la descompunere, brailean de origine, autorul unor importante soluții de inovații. Înalt, robust, cu o privire pătrunzătoare, sfidînd parcă înălțimea la care lucrau cei din brigadă, ne relatează cum s-au materializat ideile sale.

— **Schela obișnuită nu asigură o protecție deplină. N-am avut, ce e drept, nici un accident pe șantier. Pentru a fi însă cu sufletul împăcat, mi-am imaginat o schelă suspendată, care înlocuiește țeava tubulară, adăugînd o scară de acces permanent demontabilă prin tronsoane. Schela circulă mai lejer decît surata ei iar lucrătorii își pot desfășura în voie activitatea fără teama unei nedorite evadări din „cușca" suspendată.**

— Mai aveți, după cîte am auzit și un alt dispozitiv de înlocuire a schelelor clasice. Se numește...

— **Dispozitiv de ridicare a virolelor la înălțime.**

— Ce sînt virolele ?

— **Niște cercuri metalice-părți componente ale decompozorului. Am făcut o cușcă mobilă, cu rolă și manivelă. Prin aplicarea acestui dispozitiv s-a ajuns la executarea a trei virole pe zi. Vă dați seama că am urmărit, ca și la dispozitivul anterior, asigurarea siguranței depline a muncitorilor.**

— Cîte virole se făceau într-o zi înaintea aplicării inovației dv. ?

— **Una.**

Nu departe de secția de descompunere îl întîlnim pe cel mai vîrstnic om al șantierului. După înfățișare, nu i-ai fi dat în ruptul capului 60 de ani inginerului **PETRE COVALSCHI.** Șeful lotului 1 montaj, un om potrivit de statură și cu o energie pe care n-o au alții cu mulți ani mai tineri, este un îndrăgostit al șantierelor. Un coleg de la ziarul local îl caracteriza lapidar : „are 60 de ani după buletin, dar 30 după puterea de muncă!" Numeroase obiective industriale din țară poartă alături de alte semnături și pe cea a inimosului sexagenar.

— **Montajul propriu-zis a demarat în urmă cu un an** — ne mărturisea inginerul Covalschi. **N-aș vrea să vorbesc despre greutăți. Faptul că pe măsură ce constructorul a creat frontul de lucru montorii au trecut imediat la treabă, a dus la rezultatele bune de azi. Prin munca susținută a întregului colectiv, părțile grele ale șantierului sînt aproape terminate: desilicierea și stația de compresoare au ajuns la stadiul final, descompunerea e la vopsitorie, estacadele sînt izolate și îmbrăcate în tablă, iar rezervoarele de îngroșare s-au realizat de curînd urmînd a se trece la montajul metalic.**

— Cine sînt băieții cu care lucrați?

— **Formația de bază este alcătuită din tineri veniți de pe meleagurile Brăilei și de prin împrejurimile Tulcei. Ei s-au încadrat repede în disciplina șantierului ascultînd întocmai sfaturile unor șefi de brigăzi ca Nicolae Lorcică, Ion Cioranu, Simion Cauciuc, Ion Croitoru, Nicolae Severineanu sau Ilie Dumitru. O bună parte din tineri au urmat cursurile de perfecționare de 3 și 6 luni sau cele de calificare pe specialități** — sudori, lăcătuși etc. Înțelegînd legea șantierului și hotărîți să răspundă prin fapte angajamentului nostru, al tuturor, ei n-au pregetat să lucreze de cîte ori a fost nevoie, în regim prelungit. După încheierea lucrărilor, experiența lor va putea fi folosită pe alte viitoare șantiere tulcene.

Ni s-a mai vorbit, cu o ascunsă mîndrie profesională, despre **ȘTEFAN DATCU** și oamenii lui. La 30 de ani, acesta conduce o brigadă de montori de prefabricate uriașe. Termocentralele de la Paroșeni și Brazi poartă în ele ceva din însemnele muncii sale. Nu demult, la hala corpilor degazori ai centralei electrotermice, înaltă de peste 30 de metri, se aflau cei din brigada lui Ștefan Datcu. Ei au reușit să asambleze stîlpii cu grinzile la o înălțime respectabilă lucrînd pe o suprafață de mai puțin de un metru pătrat.

Eroismul în muncă, specific zilelor noastre, îi caracterizează și pe cei de la secția de filtrare albă. Aflăm că secția are o structură foarte complicată. Zile și nopți de-a rîndul s-a lucrat la turnări de betoane pretențioase care necesitau o bună conoaștere a elementelor de rezistență. Conducerea acestei secții i-a fost încredințată tînărului inginer **TEODOR GHEORGHIU.** Deși de numai doi ani absolvent al Politehnicii, inginerul s-a încadrat perfect în viața șantierului. Avînd una din cele mai mari medii la încheierea facultății, i se oferise un post la o întreprindere din capitală. A ales însă Tulcea, simțind o deosebită atracție pentru munca de șantier într-un oraș unde noul se distinge la fiecare pas.

Nu putem încheia privirea de ansamblu asupra muncii pe șantierul uzinei de alumină din Tulcea fără a menționa activitatea depusă de brigăzile de fierari-betoniști conduse de **SAVA BÎZGAN** și **ION CELINSCHI,** de echipele de dulgheri ale lui **NICOLAE IATAN** și **RADU PINTILIE,** de maiștrii **VICTOR IACOBAN** și **ION SUCIU** sau de **VASILE BURLACU.**

Cea mai mare întreprindere producătoare de alumină a țării, la construcția căreia se folosesc aproape 18 000 de tone de utilaje metalice românești, va deschide o eră nouă în istoria acestor străvechi ținuturi.

Grație strălucirii „aurului alb", Tulcea va deveni un însemnat port industrial dotat pentru înțeput cu o dană maritimă și două fluviale. Totul conexat la pulsul întregii Românii socialiste, totul pe fundalul muncii avîntate a constructorilor, montorilor, instalatorilor hotărîți să transpună în practică angajamentul unanim : Cincinalul în patru ani și jumătate !

Radu LEVARDA

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

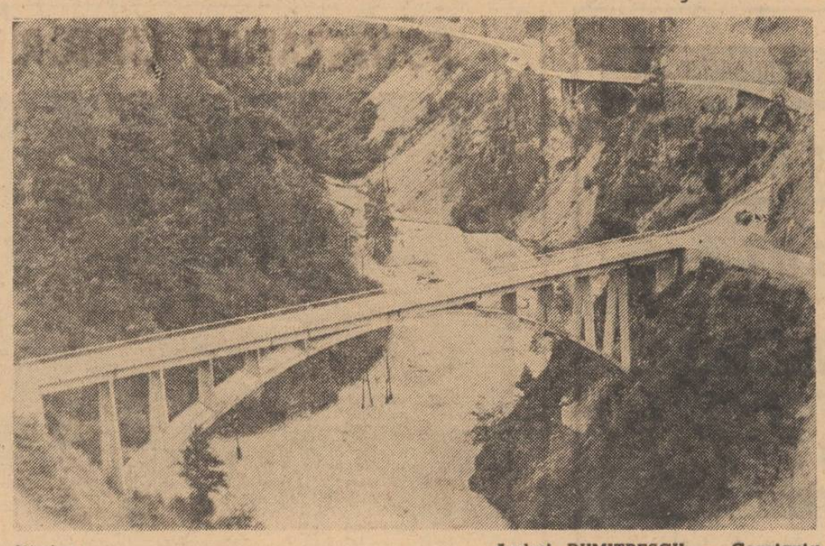

Viaduct

Andrei DUMITRESCU — Constanța

De la caz la caz

MANNIX

de Al. CORNESCU

Unora le place Mannix pentru că are pumnii tari ; altora pentru că e un pistolar fără greș ; unei a treia categorii, pur și simplu, pentru că e băiat drăguț. Pe mine, care nu mă dau în vînt pentru nici una din calitățile de mai sus, mă captivează, ca să vă spun drept, numai în anumite momente. Și anume cînd intră în sala de computere, mașinării atît de dragi confraților săi, detectivii particulari, dar care pe Mannix îl fac să zîmbească cu un aer de superioritate. Mannix pare a spune că el nu are încredere sută-n sută în calculatoare, că nu așteaptă de la ele să-i servească soluția problemei pe bandă perforată, ci doar cîte o informație uneori utilă, alteori mai puțin..

Mă amuză grozav polemica aceasta tacită dintre Mannix și calculator, din care biruitor iese intotdeauna detectivul. Nu pentru că aș subaprecia rolul calculatoarelor — există foarte multe domenii în care, fără ele, progresul ar fi de neconceput — ci pentru că au apărut în ultima vreme destul de mulți care le zeifică, declarîndu-se incapabili de a mai găsi ei înșiși vreo rezolvare în problemele ce-i interesează fără să recurgă la computer. Aproape că au uitat aceștia pînă și tabla înmulțirii sau, în orice caz, și-au scos din cap celebrul tabel al lui Pitagora, învățat pe din afară în primii ani de școală. La ce bun să-și mai încarce memoria, din moment ce există calculatoare ?

Dar, pînă la urmă, a ști sau a nu ști tabla înmulțirii este o treabă facultativă ; cunosc oameni foarte merituoși care chiar cochetează cu faptul că au uitat elementarele operațiuni aritmetice. Mai grav mi se pare cînd, în treburi de interes general, eventualul eșec datorat insuficientului efort de gîndire, este pus pe seama absenței calculatorului sau, și mai frumos, pe seama absenței unui calculator și mai perfecționat decît cel de care însuși respectiv dispune. Sau cînd, avînd acces la tot ce e nou în materie de computere, omul în cauză intră într-un fel de imobilism intelectual, oftind după năstrușnica mașină care să-i rezolve toate problemele prezente și viitoare fără ca el să-și pună mintea la contribuție. Există și unele situații în care, pînă nu de mult, datele erau vizibile cu ochiul liber iar dezlegarea, cum se spune, la puterea de judecată a cocoșului, dar în care acum omul nostru nu hotărăște nimic pînă ce toate nu sînt trecute prin computer, înregistrate pe bandă magnetică și înapoiate cu concluziile imprimate pe hîrtia perforată.

Pentru cei mai mulți, calculatorul a fost și este un instrument ajutător, cu care dezleagă mai repede și mai exact multe din numeroasele chestiuni pe care le ridică viața științifică și economică modernă ; pentru citiva, însă, a devenit un prilej de a nu-și mai obosi scoarța celebrală, de a nu mai privi, de a nu mai observa, de a nu mai face efortul să înțeleagă. Acestia din urmă au devenit niște servi umili ai computerului cei care se mulțumesc să introducă o temă și să aștepte o dezlegare. Numai că poziția inferioară față de mașina electronică îi face să nu reflecteze suficient la temă, și-atunci răspunsul, fireste, va fi și el eronat. Rezultatul : vor solicita cu violentă indignare accesul la un computer și mai perfecționat, nevrînd să accepte că imperfect este, de fapt, propriul lor creier.

Iată, de aceea îmi place să urmăresc aventurile lui Mannix...

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

terii ale valorii. Niciodată, nimeni n-a stimat produsele proaste, ci pe cele bune. Iar deosebirea între societatea noastră și alte tipuri de societate n-are de ce să constea în calitatea produselor pe care le facem, ci în finalitatea lor socială. Trăim cu intensitate și din inimă, sentimentul profund reconfortant că această idee nobilă și fertilă, pe care o așteptam, a fost exprimată și că în mijlocul ei (așa după cum precizează ziarele) forumul, în fața căruia s-a rostit ideea, a izbucnit în „aplauze prelungite".

PROFESIONIȘTII VIEȚII

Facultatea de perfecționare și specializare a medicilor și farmaciștilor a împlinit ieri, 24 noiembrie, 20 de ani de existență. Cuvintele sînt cam tocite și cititorul înțelege mai greu ce e aia perfecționare, ce e aia specializare, nu pentru că n-ar ști sensul cuvintelor, ci pentru că ele sînt atît de multe, încît abia se umplu de conținut că și apar altele, gata să-și asume același conținut. De fapt, ce înseamnă această facultate? Este întrebarea pe care mi-am pus-o și eu, și, la care am aflat un răspuns care merită toată atenția. La această facultate se formează specialiști, adică oameni cărora nu le sînt suficienți cei șase ani de facultate ci vor să mai învețe. Această facultate continuă să reprezinte, de 20 de ani încoace, unul din modurile exemplare în care trebuie înțeleasă pregătirea postuniversitară. Sigur, facultatea aceasta este altceva decît o reciclare. Ea e numele mai comun al unei preocupări speciale, de adîncire și specializare a celor ce veghează la căpătîiul lumii (să nu cumva să se stingă).

Numărind nevoile de mîine ale sănătății societății noastre, în paralel cu numărarea anilor de existență a acestei facultăți, înțelegi cu adevărat ce puțină vreme s-a scurs din 1952 pînă azi. Într-o lume cu mulți specialiști, e tot mai mică frica de moarte. De 20 de ani, facultatea care a fost sărbătorită ieri, perfecționează și specializează pe profesioniștii vieții.

PREVIZIBILUL SOCRATE

Cînd Socrate a fost adus în fața judecății, de învinuitorii săi, ei știau, desigur, că el ar putea convinge pe oricine de nevinovăția sa, nu atît pentru că era nevinovat, cît pentru că se pricepea ca nimeni altul să minuiască toate cuvintele ce ar fi exprimat nevinovăția sa. Și, totuși, e de presupus că acuzatorii se bazau pe ceva, chemîndu-l pe Socrate în fața judecății. Pe ce se bazau ei ? Se bazau ei, cumva, pe credința lor intimă că Socrate era vinovat într-adevăr ? Nu știu și nimeni nu poate ști dacă vreuna din acuzații era adevărată. Dar nu pe adevăr sau pe senzația lor că apără adevărul se bizuiau învinuitorii lui Socrate, ci, tocmai, pe ineficiența armei lui celei mai cumplite : *cuvîntul.* Ei simțeau că lui Socrate îi va fi imposibil să se apere cu toată vigoarea cuvintelor sale inspirate, *deoarece era în cauză.* Socrate însuși spune la un moment dat că *ar putea* folosi măiestrit cuvintele pentru apărarea sa. Dar Socrate nu își îngăduia să se apere *din punct de vedere moral, cu privilegiul ce-l detașa de contemporani, forța cuvîntului său.* În acest caz, inteligența piriților s-a dovedit mai mare decît inteligența lui Socrate. Ei au prevăzut reacția lui Socrate și anume că el își va interzice să fie propriul său avocat, și au înțeles că Socrate se va apăra mai stîngaci, decît ar fi făcut-o poate, oricare dintre cetățenii de rînd, ce nu știau îndeobște să vorbească, necum să se apere. Nu voi cădea în greșeala de a da sfaturi antichității și de a face pe deșteptul, de la înălțimea veacurilor care au trecut. Am destul bun simț, pentru a-mi da seama, de ceea ce Hegel spunea și anume că, dacă n-ar fi plătit cu viața felul său de a gîndi, Socrate ar fi rămas unul din filozofii particulari ai Atenei, un oarecare, pentru că *Socrate este ce este abia prin felul deznodămîntului.*

Ceva nu-mi place, totuși, în această istorie : omul de geniu a avut o reacție nu doar prevăzută, scontată de adversarii săi mediocri, dar, chiar, o reacție determinată îndeaproape de aceștia. Punerea lui Socrate în situația de a se apăra singur, echivalează cu dezarmarea lui. E ciudat, e trist să te gîndești că Socrate ar fi putut apăra convingător orice cauză, fie ea și nedreaptă, în afară de propria sa cauză. El nu se putea apăra pe sine, pentru că distingea în conștiințele celor ce-l ascultau grava prezumție că, prin cuvintele sale, Socrate ar fi în stare să-și ascundă vina. Și atunci, în loc de a se preocupa de adevărata sa apărare Socrate încerca să-și convingă contemporanii că nu va folosi argumentul autorității cuvintelor sale. Complexul socratic, al fricii de cuvinte, cînd sîntem în cauză, apare uneori în împrejurări în care s-ar cuveni să folosim cuvintele, și nu le folosim pentru că ni se pare că alții ar putea presupune că noi le vom folosi. Atunci, nu apărăm adevărul, ci un fel de forme goale. În fond, ce contează dacă un adversar presupune mișcările tale, cuvintele tale, stările tale ? E limpede, cred, că *adversar* nu înseamnă *prost.* Există destui adversari inteligenți și în orice caz adversarii nu-ți sînt adversari, neapărat că tu ești inteligent și ei sînt proști. Pot fi întîlnite destule cazuri de adversitate între oameni aproximativ la fel de dotați. E de înțeles, deci, că un adversar inteligent te poate determina cu subtilitate să nu-ți mai susții cauzele drepte, prin aceea că el prevede că tu vei susține acele cauze. Ce-mi pasă, însă, mie că un adversar mă laudă sau mă înjură ? Sînt eu în funcție de el ? Care e realitatea de referință ? Noi sau nu știu ce înțelepți ai contumaciei ? Sigur, nu poate fi negată necesitatea de a ști reacțiile adversarului. Dar e contestabilă pe deplin pornirea unora, de a face neapărat inversul lucrurilor pe care le fac adversarii. Acest mod de a lucra e catastrofal pentru că, în lumea de azi, există nu numai adversari care susțin o anumită idee, ci și adversari foarte primejdioși, care sînt în stare să susțină orice idee, știind că ea nu va mai fi îmbrățișată imediat de părinții ei. Să nu uităm că noi sîntem realitatea de referință !

OPRIȚI PÎRJOLUL !

Am primit această scrisoare care, fără a se pune de-a curmezișul dezvoltării industriale, sesizează realități ce pot fi îndreptate.

„Subsemnatul Neacșu C. Anghel pensionar, din comuna Oarja, județul Arges, aflîndu-mă internat în București, la spitalul Caritas, am cumpărat ziarul „România liberă" și am citit articolul dumneavoastră : „Natura e un monument".

Prin aceasta am înțeles căci oamenii de știință ai partidului nostru luptă ferm hotărîți pentru binele acestei țări, pentru înflorirea ei. Dar dacă veți vedea comuna Oarja, vă veți da seama de alte lucruri. În această comună, înainte, pe rezerva șoselei, dacă păștea o vită, într-o oră era sătulă de iarbă, iar acum nici o gînd nu găsește un fir de iarbă. Pentru că nimeni nu s-a îngrijit de pămînt, petrochimia și negrul de fum de lîngă noi au fript pămîntul. Dacă intră cineva într-un lan de grîu sau porumb, hainele pe el vor ieși vopsite gata. Pe frucțe, pe zarzavat, se depune un fel de clei uleios, care nu se spală ; astea-s lucruri pe care omul le mănîncă. Pe hrana vitelor la fel se depune, ele care dau lapte, brînză, carne etc. cînd se consumă acele alimente te ard la limbă.

Dacă vrei să mănînci un pește din lac sau riu, miroase a gaz-motorină. Vita, cînd vrea să bea apă, se vede cum flutură a.n cap, spune că nu e bună apa. La fel și fîntînile, de unde bea lumea apă. Dar cine poate spune și cine poate să vadă toate acestea ?..."

De văzut le vedeți dumneavoastră și e bine că vreți să faceți publice toate acestea pîrjoluri, distrugeri și necazuri care țin de *felul cum înțeleg unii* să facă industrie, nu de ideea de industrializare însăși. Iar de spus, spunem noi, pornind de la programul partidului care cere apărarea naturii țării.

GESTUL NOBIL AL UNOR STUDENȚI

„Sîntem un grup de studenți de la Academia de Științe Economice, admiratori ai poeziei lui Al. Macedonski.

Urmărim cu atenție rubrica „Lumea ca lume" din „Magazin". Ne place cum puneți problemele. Astfel, sîntem de acord cu nedumerirea dv. cu privire la faptul că propunerea ca școala din Vălenii de Munte să se numească „Școala Miron Radu Paraschivescu", întîrzie să se traducă în practică. Dar dacă sîntem de acord cu aceasta, vă rugăm și pe dv. să fiți de acord cu noi, că a fost și este inexplicabil faptul că, astăzi cînd Alexandru Macedonski este reconsiderat și publicat într-o mulțime de ediții, cînd în sfîrșit i se acordă prețuirea pe care nu a avut-o în viață, nu există în București (și nu știm dacă acest lucru nu se întîmplă și la Craiova), nici o stradă cu numele poetului, nici o școală să-i permanentizeze amintirea, nici cel puțin o librărie. Vrem să vă spunem un lucru interesant : o aripă a căminului nostru este clădită pe locul unde a fost casa în care a locuit neuitatul poet și o străduță de lîngă ea se numea „Strada Poetul Macedonski". Dar casa a fost dărîmată, și străduța a dispărut iar căminul nostru (unde, de altfel, ne simțim bine) s-a ridicat pe o astfel... de impietate, de care el nu are nici o vină. Vinovați sînt cei ce nu vor să repare, nici azi această impietate".

Mă emotionează gîndul că acești oameni tineri — care locuiesc într-un cămin pe care-l laudă — se gîndesc, totuși, mai adînc decît la propriul lor confort și apără numele unui poet.

Adrian PĂUNESCU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

LA RECE

de Nicolae LUPU

Profesioniștii sondajelor de opinie publică, a diverse studii de viitorologie știu să găsească prompt explicațiile cuvenite atunci cînd realitatea își ia asupră-și misiunea de a le desmînți pronosticurile și analizele. Aproape că îți vine să crezi că ori de cîte ori lansează o previziune sau concluzie, au la îndemînă și alternativa pentru cazul că evoluția nu ar fi corespunzătoare producțiilor lor. Aceasta e cu atît mai vizibil într-o perioadă de alegeri.

Poate tocmai obosite de acest joc, unele instituții occidentale au altfel de preocupări, își caută divertismente de moment. Un institut din Statele Unite s-a ocupat cu seriozitate de elucidarea următoarei probleme : în ce regiune a globului se înregistrează cel mai mare consum de înghețată pe cap de locuitor. Concluzia ? În cea mai rece regiune locuită a globului, în Alaska. „Din motive necunoscute — constată sondajul — oamenilor le place să stea în fața focului, să privească la fulgii care cad și să mănînce înghețată". Acum treaba ar putea fi continuată pentru a vedea dacă nu cumva locuitorilor de la Ecuator le place să stea în apă rece și să se delecteze cu ciorbă fierbinte.

O instituție engleză a sondat opinia publică și a constatat că în ciuda încheierii procesului intrării Angliei în Piața comună „există o tendință în continuă creștere împotriva aderării". Bazat pe acest sondaj, domnul Ronald Leighton a purces la scoaterea ziarului „Resistance News" anti-Piața comună care urmează să apară în 50 000 de exemplare. El nu spune dacă rezultatul campaniei va fi răsturnarea deciziei, dar este convins că ziarele se vor vinde în număr din ce în ce mai mare.

Oricum, pare mai lucrativ decît studierea consumului de înghețată pe glob. Dar toate astea pălesc pe lîngă concluziile profesorului Mason Willrich de la universitatea din Virginia. După îndelungi sondaje, el a hotărît să avertizeze lumea că producția nucleară creează pericolul ca „hoții și gangsterii să poată obține și fabrica arme atomice rudimentare pentru a le utiliza în scopurile lor". Nimic de zis. Trebuie să ne mobilizăm eforturile pentru a împiedica pe spărgătorii de case de bani să recurgă la arme nucleare, deși mijloacele convenționale care au avantajul că nu sînt autodistrugătoare nu au fost epuizate. Totuși n-ar strica printr-un sondaj să aflăm și părerea gangsterilor. Dar ce facem cu cele peste 20 000 de focoase nucleare stocate în diverse locuri ale globului ? Despre asta, domnul Mason Willrich nu suflă un cuvînt. Sîntem convinși că dacă s-ar face un adevărat sondaj s-ar vedea clar că majoritatea covîrșitoare a lumii se pronunță pentru interzicerea și distrugerea lor.

În concluzie, s-ar putea arăta că în cazul satisfacerii acestei revendicări cei din Alaska, și nu numai ei, și-ar putea consuma mai în liniște înghețata lor.

În Suedia s-a folosit străvechea metodă chineză a acupuncturii, pentru nașterea fără durere. Sonia Anderson este prima femeie care a recurs la această metodă. Are 32 de ani și suride din fotografie alături de copilașul ei și de soț. Venirea pe lume a micuțului s-a petrecut într-adevăr fără... durere.

Parcul zoologic „Askania-Nova" din R. S. S. Ucraineană este un adevărat centru științific. Aici se efectuează ample lucrări de reproducție, aclimatizare, hibridizare, domesticire a numeroase specii de animale și păsări. În anul 1972 din această rezervație au fost trimise către grădini zoologice din U.R.S.S. și din alte țări zeci de păsări rare — struți, flamingo, papagali precum și diferite animale. În clișeu : Zebre și un cal „Prjevalski" în parcul zoologic Askania-Nova.

■

PENTRU transportul unor mari cantități de vin de la gară la un uriaș depozit din orașul Lvov (U.R.S.S.), s-au construit o conductă subterană lungă de 1,5 kilometri și o stațiune de pompare. Noua construcție, prima de acest fel din Uniunea Sovietică, și-a dovedit utilitatea economică, prin desființarea autocisternelor de transport și prin înlăturarea pierderilor inevitabile semnalate în vechiul sistem.

■

LA SECȚIA de artă antică a Muzeului Național din Varșovia s-a deschis recent o nouă galerie permanentă denumită „Faras". Ea cuprinde picturi murale și alte monumente descoperite de un grup de arheologi polonezi în Sudan.

■

LA O LICITAȚIE internațională de vinuri din orașul maghiar Budafok s-a vîndut o sticlă de vin de Tokai din anul 1875 cu un preț de 246 dolari.

■

ÎN APROPIERE de orașul Marsala (Italia), în largul mării, s-a descoperit o navă feniciană avînd vîrsta de 2 300 de ani. Corpul navei este atît de bine conservat încît se mai disting încă reperele dulgherilor care au construit-o. Epava zăcea numai la 2 metri și jumătate în apă fără ca nimeni să bănuiască.

■

O ECHIPĂ internațională de 30 oameni de știință americani, neozeelandezi și japonezi va efectua foraje pînă la o adîncime de 1 600 de metri în cursul lunilor ianuarie și februarie, în apropierea stației antarctice americane Mc. Murdo. Oamenii de știință speră că datorită analizei probelor de minereu să obțină date cu privire la trecutul climatic al regiunii Polului Sud și la istoria sa geologică.

■

LUCRĂTORII șantierelor navale „G. Dimitrov" din Varna au terminat lucrările de construire a unui vas cu un tonaj de 23 500 tone destinat transportului de cărbune și minereuri. Este primul vas bulgar construit pentru Anglia. Este interesant că în urmă cu 100 ani Bulgaria a cumpărat primul său vas din Anglia...

■

FOARFECELE cu... apă pentru croitoria industrială este un aparat inventat în S.U.A. care, funcționează printr-un jet de apă supraputernic, ce permite tăierea cu mare viteză a tuturor genurilor de țesături și hîrtie.

■

TOATE ZIARELE mexicane au publicat o știre privind o dramă provocată de gelozie ce s-a petrecut la Ciudad de Mexico. Soțul a venit acasă și a găsit soția în brațele altuia, a scos revolverul și a tras asupra soției infidele și asupra amantului. Soțul care a tras ena în vîrstă de 72 ani ; soția infidelă 70 ani iar amantul surprins... de asemenea 72 ani !

■

PE VOLGA circulă în ultima vreme, un vas special amenajat, care verifică dacă navele fluviale nu contravin normelor de navigație. Este vorba în primul rînd de respectarea unor reguli privind poluarea fluviului și în ultimă instanță efectele asupra pescuitului. Concluziile echipei științifice instalate pe bordul vasului vor determina luarea unor măsuri corespunzătoare.

■

UN RAPORT REDACTAT SUB EGIDA O.N.U. dezvăluia că la sfîrșitul anului trecut erau înregistrați în lume, peste 200 milioane toxicomani. Dar, adăugau autorii, dacă se ține seama că, în realitate, pe lîngă fiecare individ luat în evidență există cel puțin trei consumatori anonimi de stupefiante, se ajunge la aproape un miliard de drogați. Patru sute de milioane inhalează opium și heroină, trei sute de milioane se amăgesc mestecînd frunze de cola, iar restul, pînă la completarea miliardului, folosesc hașiș, marijuana și L.S.D. S-ar părea că cifra, făcută cunoscută recent, cu ocazia unui simpozion internațional desfășurat la Milano, pe tema „Drogul și societatea, azi și mîine" este exagerată. Dar, argumentul care s-o susțină vine tot din partea cifrelor : în 1971, în întreaga lume occidentală au fost produse clandestin cel puțin 200 tone de opium, din care, cu toate măsurile luate, a fost confiscată abia a 20-a parte...

DINCOLO, INSĂ, DE GRAIUL CIFRELOR, fenomenul utilizării drogului a devenit, în lumea occidentală, o problemă acută. Cu atît mai mult cu cît ea privește, în principal, tineretul, generație care plătește cel mai greu tribut „morții albe". Numai în Statele Unite, de pildă, numărul celor ce mor din cauza drogurilor se situează printre principalele cauze ale deceselor în rîndul americanilor de 18—35 ani. Flagelul toxicomaniei face ravagii asupra „civilizației occidentale". În multe capitale există adevărate „ghettouri ale narcomanilor" : peste 160 000, la New York, aproape 120 000 la Roma. O statistică întocmită de curînd este semnificativă : în Statele Unite, 27 la sută din tinerii de 16—17 ani, 40 la sută din cei de 18—21 ani și 38 la sută din cei de la 22 la 25 de ani au fumat cel puțin o dată marijuana. Mai mult, dintr-o sută de copii de 13 ani, șase au încercat măcar o dată „mirajul" înșelător al stupefiantelor. Aproape un sfert din studenții danezi fumează marijuana, procentaj ce se întîlnește și în Suedia. În Marea Britanie, numărul fumătorilor obișnuiți de marijuana se ridică la 300 000, în timp ce peste două milioane folosesc drogurile cu intermitențe. În plus, sociologii atrag atenția asupra a ceea ce este pe cale să devină un fenomen de masă : folosirea acelor substanțe, considerate „mai puțin nocive", dar a căror utilizare repetată produce efecte similare marijuanei : cocaina, heroina, L.S.D.

LA O CLINICĂ din San Francisco au fost internați în trei luni aproape 4 000 toxicomani. Directorul, dr. David Smith, care a studiat problema drogurilor în zona orașului a ajuns la concluzia, că trei sferturi din elevii ultimelor clase de liceu au încercat droguri. Cei mai mulți tineri încep prin a folosi unele medicamente cu un oarecare conținut de droguri. Apoi, toleranța celor din jur face ca dozele să fie mărite și să se treacă la droguri „pure". De aici, nu mai e decît un pas spre faza următoare : injectarea, care, chipurile, ar produce acel „flash" — sentimentul de plăcere intensă care, în realitate, „întunecă" creierul în cîteva secunde. Aceasta este calea prin care sute de mii de tineri cad victime ale unui proces, de cele mai multe ori ireversibil, care le distruge caracterul și personalitatea, le ruinează corpul. Încet, încet ei sînt lipsiți de atributele vieții și ale tinereții, devin, așa cum se exprima plastic un ziarist, morți vii sau mai degrabă vii morți. Un tînăr de 17 ani, aflat în tratament, declara : „Nu știu să mi se fi spus vreodată dacă drogurile sînt sau nu bune pentru mine ; am făcut și eu ce m-au îndemnat alții : le-am folosit. După ce am fumat marijuana, am decis să mă injectez, în timpul unei escapade la sfîrșit de săptămînă, în care eram scăpați de sub supravegherea părinților. Prima mea „călătorie", care putea fi fără întoarcere, a durat cîteva zile, timp în care n-am mîncat, nici nu am dormit. În cele din urmă, am ajuns pe patul spitalului..." Este cît se poate de semnificativ un articol apărut într-o revistă feminină americană, intitulat „Mamă, toată lumea fumează" care subliniază folosirea stupefiantelor a devenit un fenomen curent pentru adolescenții din Statele Unite : în școli, licee, universități.

„DROGUL — scria ziarul francez „Combat" — se instalează, încetul cu încetul, în conștiința occidentalilor, la fel ca ciuma în timpul Evului Mediu". Și, într-adevăr, dramele tot mai numeroase provocate de „moartea albă" stîrnesc o neliniște crescîndă, coroborată cu dorința de a se combate acest flagel. Autorii unui studiu asupra folosirii marijuanei în S.U.A., concludeau : „Perspectiva de a vedea pe toți copiii noștri amenințați să devină simple epave sau să ajungă la închisoare nu impune, oare, examinarea serioasă de către adulți a problemei folosirii drogurilor ?" Un cunoscut jurist din Franța, țară în care aproape 40 la sută din cei ce au răspuns la un sondaj au cerut pedeapsa cu moartea pentru traficanții de droguri, remarca : „O «civilizație» ca a noastră, roasă în felul acesta din interior, dacă ar continua să rămînă inactivă, este condamnată la pieire. Va trece ea ușor peste faptul că are posibilitatea de autodistrugere... în mod sigur prin violență și acțiunile curente de otrăvire cotidiană ? Pentru că o lume de drogați ar fi neputincioasă să-și găsească izbăvirea".

UN FLAGEL — DROGUL ȘI O ÎNTREBARE: PENTRU CE?

- **În lumea capitalului — aproape un miliard de drogați**
- **„Flashul" este, de fapt, o „întunecare" a creierului în cîteva secunde**
- **O „călătorie" ce putea fi fără întoarcere...**
- **Cum aduc 350 dolari un cîștig de 225 000 dolari**
- **Droguri la colțul străzii**
- **Lupta antidrog — o problemă a apărării naționale a Statelor Unite.**

PSIHOLOGII ȘI SOCIOLOGII occidentali explică extinderea acestei maladii de proporții pe seama a mai multe împrejurări, dintre care două sînt citate cel mai des : înlocuirea produselor naturale prin compuși sintetici și dezvoltarea vertiginoasă a posibilităților de comunicații și transport. Într-adevăr, traficanții de droguri dispun de avioane, nave speciale, automobile, rețele care cuprind zeci și sute de indivizi, aflați în diferite țări și continente. Dar, cele două componente „tehnice" destul de costisitoare sînt posibile numai datorită uriașelor beneficii pe care le aduce traficul de droguri. Un singur exemplu pe ruta Franța — S.U.A. : kilogramul de heroină se vinde în Franța la un preț de 20 000 franci. „Achizitorul" american plătește, însă, 50 000, vînzînd agenților săi aceiași cantitate cu prețul dublu. Pentru a-și „rotunji" cîștigul, acestia „diluează" produsul inițial, care capătă greutatea de... 20 kilograme, vîndute în doze mici, în schimbul unei sume de două milioane de franci. Cantitatea de opium necesară pentru producerea unui kilogram de heroină costă 350 dolari. Dar, la New York, desfacerea unui kilogram de heroină aduce un cîștig de 225 000 dolari. Mai poate mira pe cineva faptul că, în momentul arestării, unul din cei mai aprigi traficanți de droguri, Louis Cirillo, ajunsese la o cifră de afaceri de aproape 300 milioane dolari pe an ?

ESTE EVIDENT că, atrași de venituri, afaceriștii drogului nu se dau înapoi de la procedeele cele mai josnice sau crimele cele mai odioase pentru atragerea a cît mai mulți tineri pe acest „drum fără întoarcere". Vînzătorii de droguri acționează la porțile școlilor și universităților unde găsesc clienți ușor, amăgind adolescenții naivi. Într-o școală din Stockholm, un elev, întrebat de profesoara sa ce este un drog a răspuns : „pilule și țigări care vi le puteți cumpăra și dumneavoastră din colțul străzii".

SITUAȚIA CREATĂ reclamă, după părerea majoritară din occident, măsuri urgente și eficace. Pentru că, s-ar părea că vieiul se răspîndește concomitent cu înaintarea civilizației și explozia demografică. Ținînd cont că poate fi interceptată doar a 20-a parte din cantitățile transportate, cred că o comparație a confiscărilor din cîțiva ani este edificativă : în R.F.G., în 1966 : opt kilograme opium și 65 kg marijuana. Iată că n-au trecut decît cîțiva ani și s-au înregistrat „salturi" incredibile. În R.F.G., organele vamale au confiscat în 1971, 6 669 kg de marijuana și hașiș, și 61 kg opium...

ÎN S.U.A., dimensiunile și consecințele flagelului au determinat considerarea luptei antidrog ca o problemă a apărării naționale, președintele Nixon afirmînd că guvernul este hotărît să folosească toate mijloacele de care dispune. Recent, președintele american a anunțat lansarea unui „program ofensiv de luptă împotriva traficanților", a cărui aplicare se va face în cooperare cu mai multe state. „Traficul de heroină, a declarat șeful Administrației americane, constituie o amenințare nu numai pentru americani, ci pentru întreaga omenire. Cei ce-l practică sînt negustori de sclavi ai epocii noastre, care trebuie căutați oriunde și care nu trebuie să găsească refugiu împotriva justiției în nici o țară din lume".

ÎN EUROPA, președintele Franței a lansat un apel către guvernele țărilor vesteuropene, afirmînd că „flagelul este prea grav pentru a ne mulțumi cu acțiuni naționale separate". S-a format un „stat major" antidrog, la întrunirile căruia au participat specialiști din mai multe țări ale Europei occidentale. Ultima s-a încheiat recent în Italia, prin semnarea unui acord privind întărirea eficacității acțiunilor antidrog în domeniul sanitar, al educației, represiunii și coordonării legislațiilor naționale.

DESIGUR, ACESTE ACȚIUNI au dus și vor duce la unele rezultate, dar ele sînt considerate insuficiente. Pentru că, așa cum declara dr. Nils Bejerot de la Universitatea Carolină din Stockholm, măsurile locale și parțiale, menite să „reabiliteze" victima sau să facă inofensivi pe cîțiva din traficanți nu au prea mari șanse de reușită, pentru că nu se acționează asupra cauzelor fundamentale ce împing pe tineri spre „mirajul" drogului. „Problema — releva unul din șefii poliției antidrog din S.U.A. — este de a alege între a lichida ramura afacerilor cu droguri sau a risca o veritabilă decimare psihică a tineretului".

MULȚI OAMENI se întreabă, privind ravagiile drogurilor : de fapt, pentru ce folosește tineretul din lumea capitalistă drogul ? Sociologii și psihologii au încercat să dea cîteva răspunsuri, oprindu-se la următoarele cauze : a) Curiozitatea, născută și stimulată în mare parte și de „normele" ce se întronează în grupurile în care intră tinerii. Cei nou intrați, trebuie să se supună unor reguli și practici statornicite de „veterani", să urmeze o „modă" ; b) Carențe afective. Dorința de emancipare și autonomie, de exprimare a opiniilor vine în contradicție cu tensiunea cotidiană a unei vieți fără ideal. Atunci, pornesc în căutarea unui „paradis" artificial, ajutați să-l găsească de cei interesați în proliferarea afacerilor cu stupefiante. Lipsa unor jaloane orientative îi transformă în delincvenți, în persoane a caror contribuție socială e nulă. Numai în California au fost arestați, într-un singur an, circa 100 000 tineri pentru săvîrșirea de delicte, sub influența marijuanei. Se manifestă o indiferență totală față de viață, de muncă, de căsătorie, de familie, pe care o consideră o instituție depășită.

DESIGUR, aceste cauze sînt adevărate, ele există, dar, așa cum scria „Corriere de la Sera", educatorii, medicii, sociologii și psihologii sînt nevoiți să constate că tentația drogului sporește în lumea occidentală contemporană datorită unor multiple fenomene negative economice și sociale, fenomene generate de însăși esența societății respective. Drogul, de fapt, prelungește și intensifică o înrobire cauzată de către societate.

TINERELE VICTIME ale stupefiantelor sînt, în primul rînd, victime ale decalajului ce există între vis și realitatea ce li se oferă. Un tînăr din San Francisco, se destăinuia unui ziarist : „Societatea noastră nu poate oferi nimic din ceea ce am dori noi. Nu e totul, așa cum se crede în cercurile conducătoare, o mașină. Ea îți dă numai fluxul forței, a faptului că dispui de propriul destin, că poți evada din cotidianul atît de apăsător. Realitatea este că mulți din generația noastră sînt dezorientați". Confruntarea frontală cu o serie de probleme ce apar insolubile în societatea capitalistă — inflația, șomajul, incertitudinea locului de muncă și studii — naște un păienjeniș de dificultăți în care tinerii nu se pot descurca.

UN ALT ELEMENT îl constituie criza de valori, mecanismul de funcționare, caracteristice așa-zisei societăți de consum. Ele sînt surse directe ale fenomenelor de înstrăinare, de alienare. Este revelatoare, în acest sens, opinia unui student de la Universitatea Columbia : „Nu pot fi de acord cu ideile ce încearcă să ni se impună, idei ce nu exprimă nici năzuințele, nici interesele noastre. În aceste condiții, cei slabi, cedează, vrînd să obțină prin droguri ceea ce este clar că nu se poate obține decît prin luptă, așa cum fac sute de mii de tineri ai generației mele"

DAR — apreciază unii comentatori— pentru existența concordanței pe care și-o dorește tineretul între aspirații și realitate, sînt necesare modificări radicale menite să ofere alt orizont tineretului, certitudine în viitor, un ideal nobil care să canalizeze energia și entuziasmul. Altfel, cruciada împotriva drogului se va desfășura mai departe pe calea sinuoasă a combaterii efectului, fără a stîrpi cauza.

Ion STOICA

În plină stradă promotorii „mirajului" stupefiantelor fac oferte : „Nu doriți o doză, domnule ?"

Secvențe mongole

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE PE VASTELE ÎNTINDERI ALE DEȘERTULUI GOBI

Începînd de acum două decenii, în Republica Populară Mongolă se desfășoară ample și sistematice investigații, cuprinzînd un impresionant arc istoric, ce se pierde în negurile epocii de piatră. În răstimpul 1950—1972, oamenii de știință mongoli au dat la iveală prețioase vestigii, tezaur de mărturii ce constituie elementele fundamentale ale marii hărți arheologice naționale a R. P. Mongole.

În cadrul cercetărilor întreprinse, în ultimele decenii, de către oamenii de știință mongoli au fost scoase la lumină vestigii care dovedesc că pe teritoriul Mongoliei de astăzi au trăit oameni încă din perioada paleoliticului inferior. Așezări, datînd din această epocă îndepărtată au fost descoperite în aimakurile din Khangai și din regiunile mongole ale deșertului Gobi. Aceste descoperiri prezintă un interes deosebit, datorită faptului că elucidează începuturile istorice ale poporului mongol. Ele constituie, de asemenea, mărturii semnificative în legătură cu locurile de pe glob unde, potrivit ipotezelor științifice, ar fi făcut „primii pași" Homo Sapiens.

Urme ale străvechilor așezări au fost găsite în amplasamentele mezolitice de pe muntele Khere-Ul, în aimakul răsăritean al deșertului Gobi, precum și în diferite localități neolitice din zona bazinului riului Kerulen și din cea a aimakului răsăritean Tansag-Bulak. Ultimele cercetări efectuate în aceste regiuni, arată că, în sînul semințiilor neolitice, se pot constata forme de viață organizată, statornică. Aceste triburi străvechi și-au înjghebat sălașuri comune, cu caracter permanent, pe jumătate subpămîntene, de unde au pornit în expediții de aprovizionare, în căutare de hrană vegetală sau la vînătoare de animale.

Epoca de bronz este reprezentată, în Mongolia, de numeroase vestigii arheologice, unice în felul lor, printre care merită o deosebită atenție dolmenii și coloanele de piatră, împodobite cu figuri de cerbi. Din studierea culturii epocii de bronz se desprinde concluzia că, datorită dezintegrării sistemului tribal, către sfîrșitul acestei epoci, s-a ajuns la constituirea primelor asocieri și forme statale.

Ample cercetări au fost consacrate culturii hunice, statul hunilor fiind una dintre cele mai vechi înjghebări sociale de pe teritoriul Mongoliei. O atenție deosebită se acordă așa-numitelor „gorgane comune", necropole de mare interes științific, în care sînt înmormîntați făuritorii nemijlociți ai valorilor culturale hunice. Asemenea „gorgane comune" au fost explorate, cu precădere, în localitatea Khunigol (aimakul Ara-Khangai) și în valea riului Selbe.

Excavații au fost efectuate în zonele unde se află monumente din perioada feudalismului timpuriu. Astfel, au fost întreprinse săpături în amplasamentul mormîntului lui Toniukuk înțeleptul, pe panta nordică a colinei Baiantsogt, și al celui aparținînd prințului Kul-Tegin, situat în apropiere de Kushe-Taidam, în aimakul Ara-Khangai. În afara săpăturilor din Karakorum, în ultimii ani s-a desfășurat un amplu program de cercetări arheologice, legate de obîrșiile poporului mongol, în regiunile riurilor Onon, Kerulen și Tola, acordîndu-se o atenție deosebită configurației vechilor orașe și cetăți, precum și stilurilor arhitectonice ce le caracterizează.

Paralel cu descoperirile arheologice, se înregistrează și cele făcute în întreg cuprinsul Mongoliei, de către paleontologi, care au scos la lumină vestigii de mare interes ale florei și faunei. Pe vastele întinderi ale deșertului Gobi din Mongolia — un imens cimitir de vietuitoare fosile — se descoperă frecvent oase sau schelete întregi ale unor animale preistorice. În Muzeul Central de Stat din Ulan Bator, înființat acum 47 de ani, unul din cele mai mari așezăminte muzeale de pe continentul asiatic, sînt expuse schelete și fragmente din oasele vietuitoarelor ce populau teritoriul de azi al Mongoliei cu 60—70 milioane de ani în urmă.

Întîmplări adevărate

OMUL CARE VEDE CU UN... DINTE!

După 19 ani un tînăr inginer italian își recapătă vederea la ochiul drept. Interesanta operație realizată de un specialist din Roma.

Cine ar fi crezut vreodată sau cine și-ar fi putut imagina posibilă transplantarea unui ochi uman, nu cu un alt organ similar, nici cu o cornee a altui om, ci folosind un... dinte. Propriul său dinte, abia scos. Bineînțeles, în modul acesta nu mai poate fi vorba de acțiunea de respingere a organismului.

Pentru prima dată în istoria chirurgiei s-a operat un asemenea caz. Oculistului italian Dr. Benedetto Strampelli, i se datorează originala intervenție. Să vă relatăm faptele:

Fabiano Betta este un tînăr inginer în vîrstă de 30 de ani, specializat în hidraulică. El lucrează la un institut de protecțări, la Riva del Garde, ținutul său natal.

La vîrsta de 11 ani cîteva schije i-au intrat în pupilă, răpindu-i vederea ochiului drept. A plătit astfel un joc năstrușnic cu alți copii. Din fericire, ochiul sting a fost salvat. Părinții băiatului au încercat totul, ducîndu-l la cei mai renumiți specialiști în boli de ochi, dar nici unul nu a reușit să-i redea vederea ochiului pierdut. Cu multă greutate și obosealâ, băiețelul de odinioară a reușit să-și ia diploma de inginer. Îl obseda totuși, faptul că nu vede decît cu un ochi. Spera că pînă la urmă va reuși să vadă și el normal. A bătut la toate ușile, unde credea că ar putea găsi o soluționare. Recent a fost supus unor intervenții chirurgicale reluate în mai multe faze, la intervale regulate de timp. Intervențiile au fost efectuate de către chirurgii Spitalului Maggiore din Milano. Fără rezultate pozitive. Medicul primar al spitalului, prof. Reverdino, l-a sfătuit pe tînărul inginer să se adreseze și profesorului Strampelli, care conduce actualmente un centru oculist la San Giovanni din Roma, acesta fiind „inventatorul" unei metode revoluționare. Iată ce a declarat tînărul inginer :

— Acum cîteva luni am fost primit la clinica din Villa Benedetto, pentru a fi supus la prima intervenție. Mi s-a scos un dinte, din care am primit două subțiri „tetine" circulare care mi-au fost inserate sub pleoapă pentru... schimb. Este o tehnică operatorie foarte dificil de explicat — a continuat inginerul — mica parte din dinte a servit drept suport anti-respingere a unei minuscule lentile artificiale care a fost aplicată la ochiul lezat. Cîteva zile după aceea, cînd prof. Strampelli a avut certitudinea că „tetina" a fost acceptată de organism, am fost supus unei noi operații. A fost folosită una din tetinele din propriu-mi dinte pe care chirurgul a aplicat-o exact pe locul dorit. Actualmente văd perfect și cu acest ochi.

★

Aceasta e totul. A povesti însă pare un joc copilăresc dar de fapt este un nou și cutezător capitol al chirurgiei care s-a deschis pentru oameni. Un capitol plin de speranțe pentru cei mulți care trăiesc teribila dramă a întunericului.

(S-a întîmplat recent în Italia).

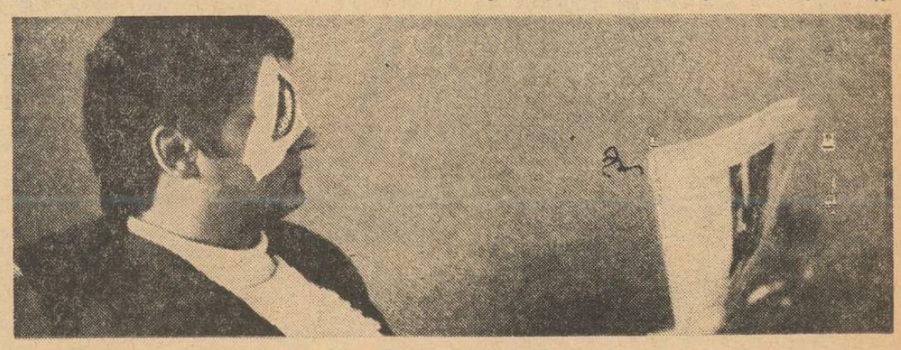

Pacientul la cîteva zile de la operație

SPIRALE

AUGURALIA

de Eugen BARBU

O prezență discretă în lirica noastră o constituie poetul Grigore Arbore. Plutind în lumea violentă a cenaclelor și a redacțiilor, *privitor ca la teatru*, cu un zîmbet discret și maliție, acest individ literar face impresia unui amator cînd de fapt este un tenace profesionist, un lucrător serios asupra cuvîntului. Grigore Arbore seamănă foarte mult cu Aurel Rău, nu numai prin livrescul de bună calitate ce se arată vădit din paginile tipărite, cît pentru gustul șoptit-melancolic al *spunerii* poetice. Iată din acest ultim volum : „Auguralia" cîteva piese de o remarcabilă finețe : *„Zvonuri celeste descifrînd / rămas-am îngropați în noapte sub copacul / de ginditoare păsări sprijinit / Nevinovați sîntem aici / sub foșnetul curat al stelelor / adormiți sub neîncrezătoarea / boltă. Din izvorul ferecat de verdeață coboară peste ochi / întunecime mingîietoare / Halucinant e corul ce pășește / pe undeva pe sus, halucinant e strigătul / îndurerat din depărtări al privighetorilor / Precum un înger alb, o zburătoare / îmi cade peste piept tăind / un semn adînc sub care se ghicește / zbătîndu-se un roșu animal"* (Halucinant e corul). O tristețe curată domnește în această poezie, totul este nobil și pur. Cu ce pot să compar lirica lui Arbore după lectura celor mai reușite poeme ale sale ? Poate cu *aerul* localității Assisi, cu muzica lui Gluck din *„Orfeu și Euridice"* cu acel Largo din *Concertul pentru flaut* al lui Vivaldi, toate evocînd o pace astrală, o binecuvîntată liniște interioară, o melancolie peste care nu a trecut încă vălul cel negru al disperării. E numai tristețe curată, rece, trecută prin sita de bronz a celor ce știu a se stăpini : *„Pe plăji pustii / prin cetăți / invadate de blînde reptile / lîngă uriașele sarcofage de calcar / îngropate în iertătorul nisip îngenunche poetul / ascultîndu-și tăcut respirația. Umblă în jur / nedeslușite svonuri celeste / trecute furtuni îl inundă acolo pe albul / auguralelor lespezi. El se roagă încet / nume fără șir murmurînd / către steaua hipnotică. Șoaptele lui / se așternpeste ziduri / binecuvîntat verde mușchi Totul / va dormi învelit în mantia / rugilor sale, instabilele valuri / vor revărsa către el umbre eterne. / Pasărea / prinsă de lavă îi aruncă-n retină / urmele sborului. Auguralia"*. (Auguralia). Sigur că influențele se simt. *Steaua hipnotică* vine din Tonegaru iar atmosfera sugerată de titlu este un cuvînt din Dan Botta. Dar modelele sînt nobile și nu strică cu nimic poemelor care au o desfășurare solemn liturgică.

Frumos este și „Absență" : *„În zori îngîndurat și nebun / printre ruinuri trecu filozofulcetății / Plăpîndelor lumini la noi vorbi puțin / din vîrful colonadei reci de marmură / Zile întregi l-am așteptat apoi / pe țărm printre cîntătorii delfini / un sunet șters am auzit venind mereu / printre portaluri prăbușite / În terme am crezut că pierorează / mulțimii curioase de efebi / din sarcofagul de granit ecouri / tăindu-și drum spre mine-au izvorît / De stela înecatului într-un tîrziu / prea ostenit m-am rezemat sperînd / fosilizatul loc să își aprindă / focuri în turnul de la miazănoapte / O sferă aurie calcinînd văzduhul / trezi în templu cerbul rătăcit / Adulmecînd pe lespezi lîngă mine / urlînd a groază se opri"*. Există la Grigore Arbore o știință a compunerii versului pe care puțini o cunosc.

„Împăcare" are un aer vesperal : *„Din stinse ramuri vine împăcarea / lucește iarăși cornul unui animal / în verdele crater al codrului / gîlgîind fără încetare șingele / delirează de-a lungul văilor / În lumina albastră rămîne doar / nebănuitul contur al sufletului / Singuratice se adună privighetorile și intonează / încete plînger i prin negura / purtată de riuri / Oprit călătorul acum se retrage / sub cernitele umbre ale stejarilor / visînd la întoarcere. Somnul / sub streșini astupă / nocturnul țipăt al cuibului / Întristare în mai / Adoarme inima repetînd / alunecarea roditoare a fluviilor"*. Este un poem superb, fără îndoială.

„Într-o noapte" păstrează același formă elevată a versului : *„Într-o noapte cineva a venit / în acest arhipelag scufundat / alungat de un vînt din zenit spre un cer depărtat / Lespedea din grădină e trează / circulă sînge prin granit / marțea și joia se înflăcărează / pietrele străpunse de asfințit / Cuvintele se înjunghie în aer / în oraș clopotele nu contenesc/Straniu răsună un vaier/al copacilor cor ingeresc/În frunze vara se scurge/semnele creșterii se opresc/focul îngheață, murmurăal păsărilor cor ingeresc/ Întunericul deplin s-a lăsat/ Evohe/Zidurile s-au prăbușit/într-un oraș sub pămînt aruncat/ cu o umbră m-am regăsit"*. E aproape un poem blagian. Impresionează aici tocmai simplitatea programatică, acea înghețare a ideii despre natură care nu duce la ceva sec, ci la ceva definitiv singular.

„Un fluture" are același aer fictiv : *„Am să-ți vorbesc despre cetatea părăsită/despre stîncosul mal tăiat de săbii/spre miazăzi, Lungi, cangrenate ziduri/ani mulți mă îngrădiră ca pe un prețuit/ostatec în oscilantul perimetru turnuri/se ridicară înaintea mea tăgăduind tăgăduita/sclipire a movilelor de platină/Doar în amurguri vulturii în roiuri/rosteau printre bazilici fraze sacadate/totul se liniștea curînd, de-un vag delir cuprins/ fugeam plîngînd printre porticuri sparte/De umezii mei ochi și-acum/un flutur trist aripile își frînge/În golf tritonul înecat/varsă o lacrimă de singe"*. Dezolarea picturală de aici aduce cu aceea din Chirico, unde peisajul este explodat, sfîrșit, fără speranță.

„Printre păduri crepusculare" degajă o infinită tristețe, realizată în același mod economicos : *„Pe vinetele cîmpuri de toamnă/ucigașe iarăși încep vînătorile/cornuri de bronz se presimt cum îndeamnă/haite rebele spre lanul de unde/triste pleacă privighetorile/Cînd mai departe, cînd mai aproape/corul de lupi se aude/sub plăpîndul amurg doar un vînt dezolat/prin infirmele crengi se ascunde/Parcă tinzînd spre un tainic sfîrșit/corpul iubit recade-n nemișcare/Viu mai rămîne în trupuri doar vuietul singelui/metalicul sunet ce ne-a însoțit/printre pădurile crepusculare"*

O dezolare uriașă cuprinde „Discurs" : *„Pe gurile fîntînilor țîșneste ziua/și aerul devine iar lăptos, o, frate/de parcă dealurile s-ar fi prăvălit/peste plăpîndul riu care le sprijinea/întrind cu frunțile lor negre în cetate/Spre locul unde marea se curbează/privind atent poate vei observa/trirema trasă în galop de cai/aceia minusculi, în dîra cărora sub ape/ai descifrat o vreme soarta ta/Pe strada ce se-afundă lin în ape/e-atîta de pustiu încît/reptilele s-au adunat și-au început să sape/în plină zi sub valuri un tunel/prin care condamnatul vrea să scape"*.

Volumul „Auguralia" anunță un poet despre care se va scrie destul de mult cu admirație...

Alecu Croitoru

DESPRE FILMUL DE MONTAJ

„LUMEA SE DISTREAZĂ"

cu realizatorii săi: Dumitru Fernoagă și Alecu Croitoru

— Titlul filmului pe care-l realizați, în calitate de scenariști iar Alecu Croitoru și în cea de regizor, ne trimite spre peliculele ce alătură secvențe de filme comice. Este vorba de așa ceva ?

A.C. — Facem în primul rînd un film de o mare frumusețe și greu în același timp.

— O asemenea afirmație se cere și explicată.

A.C. — Acest lung-metraj s-a născut din dorința de a aduce în fața spectatorilor punctul nostru de vedere asupra felului în care se distrează oamenii pe toate meridianele globului.

D.F. — Era și problema de a se valorifica o serie de materiale puțin cunoscute de public și chiar inedite.

A.C. — Cu o precizare că nu facem film de montaj din alte filme artistice, cum sînt comediile la care vă referiți, ci alcătuim filmul din imagini de „actualități". Avem material de la începuturile cinematografiei pînă astăzi, susținînd ideile programatice pe care ni le-am propus.

— Vă rog enumerați-le.

A.C. — Am avut în vedere că omul, singura ființă care știe să rîdă, născocește, caută, se trudește să găsească cele mai năstrușnice idei-situații pentru a-și găsi echilibrul său sufletesc în urma oricărui fel de traume, de la cele foarte personale pînă la cele de ordin social.

— Prin ce se va distinge de obișnuitele filme de montaj ?

D.F. — În primul rînd prin participarea noastră ca atitudine. Apoi, nu este numai un film de montaj pentru că, prin folosirea unor actori, căutăm să avem o opinie românească, actuală asupra industriei de spectacol, avînd ca scop relevarea faptului că distracția nu trebuie să fie foarte „ieftină" ci capabilă să asigure și un suport educației.

— Așadar, filmul va avea o poziție critică față de anumite forme de distracție ?

D.F. — Desigur. Vom aprecia formele de distracție firești, normale și le vom satiriza pe cele care depășesc cadrul firescului. Ne bucurăm la acest film de participarea unui excelent cunoscător al teoriei rîsului, filozoful Henry Wald.

— Filmul este comentat ?

D.F. — Va fi comentat numai dacă va fi nevoie, lăsînd însă ca mesajul să fie comunicat direct spectatorului prin toate mijloacele specifice filmului artistic : montaj, coloană sonoră, dialog, și prin story-ul filmului.

— Care este aportul dumneavoastră ca scenariști ?

D.F. — Să alegem din milioanele de metri de peliculă cei aproximativ 20 000 metri necesari montării filmului.

A.C. — Am vizionat pentru aceasta, eu personal, peste 650 de bobine, adică vreo 250 000 metri de peliculă.

D.F. — Am vizionat numai atît pentru că restul era deja selecționat. Vrem să-l terminăm, însă, cît mai repede.

— De ce vă grăbiți atît de tare ?

D.F. — Pentru că vrem să depășim acest moment dificil — selecționarea definitivă a celor 2 400—2 500 m, care vor forma filmul ce va apărea pe ecrane.

— În cît timp sperați să-l terminați ?

D.F. — Asta este o întrebare încuietoare. Pînă la sfîrșitul anului, sper eu.

Dumitru Fernoagă

A.C. — Nu cred, deși lucrez practic, zi și noapte. Dar continui să nu cred, deoarece, cum spuneam, nu vrem să punem doar cap la cap niște fragmente de peliculă. Vrem să facem film artistic. Un bun cunoscător al acestei meserii zicea că „cinematograful este o industrie, filmul e o artă", iar noi facem un film. Acum, am ajuns în etapa în care intervine activitatea colaboratorilor permanenți ai regizorului. În primul rînd specificul filmului reclamă o prezență deosebită, cea a monteurei care este Iulia Vincenz Gabrea.

D.F. — Se vor adăuga compozitorul, semnatarul imaginii, inginerul de sunet și actorii.

— Stabiliți de-acum ?

D.F. — Pot să vă răspund că pînă la 1 decembrie nu-i vom cunoaște pe toți ; ducem tratative, dar interviul apare, cred, înainte de a avea confirmările respective. Așa că-i veți vedea pe generic.

Florica ICHIM

IERI ȘI AZI ÎN BUCUREȘTI

de Horia OPRESCU

„Cea mai scurtă schiță este preferabilă unui larg discurs"... Să așezăm așadar, față în față, „pe două coloane" cum se zice : epocile ne oferă, constrastant, material pentru Ieri și Azi. În fața ecranului memoriei noastre, asemeni unei prezentări la Televiziune, vom face să defileze, confruntîndu-se, amintirea cu realitatea...

... O vraiște de maidane și locuri virane, se întindeau în atitea margini de București. Pe ele, după 23 August 1944, s-au ridicat importante cartiere noi. Propriu vorbind, veritabile pădure de blocuri — mici orășele — elegante și trainice, în linii și unghiuri drepte. Cu nume ce trezesc ecouri de legendă ori folclor : **Baba-Novac, Pajura, Berceni, Drumul Taberei, Balta Albă**..

... Vasta clădire a **Teatrului Național** (vecină cu ultramodernul Hotel Intercontinental), este un edificiu, putem spune fără pereche în România. De o sobră plasticitate, înzestrat cu cele din urmă cuceriri tehnice, utile artei teatrale, așteaptă o grandioasă premieră inaugurală. (Spre pildă, **Vlaicu Vodă** de A. Davila sau una din piesele trilogiei lui Delavrancea). Ei bine, pe acest teren, acum vreo 10-15 ani, se ridica sporadic, cortul cîte unui biet Circ, aflat în turneu prin București. Iar mai-nainte, subsemnatul, elev de liceu, jucam oina dimpreună cu alți copilandri, pe aceste locuri denumite, pe-atunci, „Maidanul Primăriei"...

... N-au trecut mulți ani de cînd încă sălășluia acea penibilă **Groapă Floreasca**... Record de insalubritate, inestetică, dispreț al condiției umane ! Pe locurile amintite, străjuie azi : silueta, sveltă dar puternică, a 6 blocuri cu cîte 12 etaje; modernul patinoar. Alături cartierul (mai de grabă **orășelul**) Floreasca : cu străzi cu vile cochete, pajiști, piețe, hale, magazine, local P.T.T., farmacie, un splendid cinematograf...

...Sportul, înaintea erei ce trăim, era oropsit în zona celei mai categorice nepăsări oficiale. Adepții străvechiului adagiu „minte sănătoasă în corp sănătos", tinerii în deobște, se adunau, sfios, cam pe ferite, duminica să zicem, pe cîte un loc viran. În grupe de oină ori **fotbal-asociație**, mai însuflețeau puțin maidanele acoperite de bălării. În fața acestor aduceri aminte, nelipsite de romantism, figurați-vă acum : **Stadionul „23 August", Velodromul Dinamo**, bazine, piscine, săli de volei, baschet, gimnastică, ping-pong — locuri ce polarizează, în juru-le zilnic, zeci și zeci de mii de sportivi...

... Pe calea Dorobanți (acum 30 de ani nepavată, integral), la intersecția cu Bd. Aviatorilor străjuie giganta clădire a Televiziunii Române. Cu săli de spectacole și conferințe, studiouri, birouri spațioase și elegante. În totul, un ansamblu de o nobilă expresie arhitecturală. Cu puțini ani înainte, aici era un cîmp acoperit de iarbă, pe care creșteau cîțiva arbori chirciți...

...Prin 1930, cînd se năștea Radiodifuziunea Română, administrația respectivă era ocrotită într-o biată clădire, pe strada ce se numea, atunci, Gl. Berthelot. Astăzi, într-un superb edificiu, încadrat de patru străzi, se ridică pomenita instituție de cultură și artă. Cu studiouri de sobră eleganță, cu instalații de specialitate.

...Localul așa-zis al „Operei Române" era, înainte, ambulatoriu. Așezat, cînd în marginea Cișmigiului, într-o clădire dărăpănată de cutremurul din '40, cînd strămutată pe malurile Dîmboviței, într-o sală terorizată de tapajul străzilor vecine... Dintr-o concepție de mare artă neuitîndu-se variatele exigențe de montare și utilare, ale unui Teatru de Operă, s-a dăruit obștei un edificiu mîndru și adecvat. Anterior, pe aici, stăpîneau doar golașe spații. Și aproximativ terenuri de tenis, din timpul cînd nu se iviseră, în România, protagoniști ai **sportului alb.**

Iar, tot în cadru urbanistic, magnifica modernizare a Căii Griviței, cu șirurile de blocuri ce se întind de la Gara de Nord pînă la marginea Capitalei. Și cîte și cîte, încă, bastioane de confort, comoditate și ușurință a vieții, pentru bucureșteni. Pentru acești bucureșteni care, în noi uzine și fabrici, în altele vechi dar complet înnoite, aduc patriei un mare procent din avuția pe care forța brațelor și a minții o creează pe aceste meleaguri.

Alăturarea, vizuală doar, ce, chiar lipsită de adausul textului lămuritor înseamnă o clară și evidentă paralelă între Ieri și Azi! O netăgăduită confruntare a celor ce au fost cu cele ce sînt. O punere în actualitate a ritmului cum, așezarea fabulosului păstor Bucur, s-a transfigurat în epoca noastră, într-o mereu mai cuprinzătoare și demnă Metropolă.

In vîrstă de 22 de ani, tînărul autor și interpret DORU STANCULESCU, student în anul I al Facultății de Arhitectură, s-a făcut cunoscut îndeosebi prin melodia „Ecou de romanță" (pe versurile lui Bacovia), pe care a scris-o pentru sora sa, Mihaela Mihai, interpretînd-o împreună cu ea. Acompaniindu-se la ghitară și muzicuță, Doru Stănculescu își scrie melodiile îndeosebi pe versuri clasice. Dintre cîntecele sale, amintim „Haiducul", „Ion Crișmaru", „Romanță nordică", „Rică". În curînd, el va apare în recitalul TV cu public al Mihaelei Mihai.

MICA ENCICLOPEDIE

Destinul unor personaje

de L. SĂRĂȚEANU

Latinii erau convinși că fiecare cărticică își are soarta ei. Nu s-au gîndit, în schimb, să extindă proverbul și la personaje. Și, totuși, se poate constata că și ele își au destinul lor. Unele pier după o existență întinsă pe parcursul uneia sau a două generații. Altele supraviețuiesc fără teamă de curgerea timpului. Există și personaje care cunosc — din timp în timp — cîte o nouă „vogă" pentru a intra apoi din nou în uitare. (Un estetician francez observa, de pildă, că din această ultimă categorie fac parte eroii lui Stendhal).

Aici aș vrea să mă ocup mai ales de acei eroi „permanenți", de acele personaje atît de statornic prezente în conștiința publicului, încît numele lor a intrat în componența unor vocabule uzuale. Așa, de pildă, francezii — și mulți români, de altfel — atunci cînd vor să ironizeze tentativa unora de a ține secret un fapt unanim cunoscut spun : „Este secretul lui Polichinelle". Cine e de fapt acest Polichinelle ? Personaj comic foarte gustat, prezent în toate farsele teatrului de marionete care cuceresc bilciurile și celelalte locuri de distracție populară, încă din perioada lui Henri IV, Polichinelle, francezul, are un frate bun în eroul napolitan „Pulcinella" și — după unii — ar fi descendentul lui Maccus, figură centrală în farsele satirice ale romanilor, denumite „Atellane" (după numele cetății Atella, din Campania, unde se spunea că s-ar fi născut). Ca înfățișare, Polichinelle se deosebea oarecum de Pulcinella. Acesta avea trupul nedeformat, era îmbrăcat — ca și Pierrot, eroul din „Comedia dell' Arte" — în alb, iar fața îi era acoperită de o jumătate de mască neagră. Polichinelle, dimpotrivă, avea trupul marcat de două cocoașe : una în spate și una în față. Nasul îi era roșu ca focul, costumul multicolor, iar capul decorat cu o pălărie, tip „bicorn", dintre cele mai fanteziste. Scandalagiu, sloboz la gură, lăudăros, beției, Polichinelle stîrnea bucuria galeriei la simpla lui apariție. De altfel Molière îl folosea din plin în pauzele dintre actele spectacolelor din teatrul său. Dar tot hazul personajului nu l-ar fi scăpat de uitare, dacă la toate caracteristicile lui n-ar fi adăugat și pe aceea de a merge de la unul la altul pentru a șopti la ureche, printre chicoteli, același „secret" de mult știut de toți. Obiceiul acesta i-a conferit dreptul de a intra în expresia populară și deci privilegiul nemuririi.

De la acest erou popular, trec la unul cult care și-a dobîndit o asemenea celebritate, încît a reușit să-și „mănînce" chiar autorul. Într-adevăr, nimeni, sau aproape nimeni, nu-și mai amintește azi de scriitorul Henri Monnier (1805—1877), fost notar, fost caricaturist, fost actor, fost ziarist. În schimb personajul său, „Jupînul Joseph Prud'homme", caligraf de profesie și tip de nulitate magistrală, de prostie solemnă și majestuoasă, face, din generație în generație, deliciul tuturor celor cu simțul umorului. Pentru francezi, domnul Prud'homme reprezintă ceea ce reprezintă pentru noi eroii nemuritorului Caragiale. Acest Prud'homme, fanfaron și gol, iubind vorbirea „pe radical", spunînd prostiile cele mai late cu aerul filozofului care rostește sentențe inatacabile, este mereu citat (unele dintre enormitățile lui au devenit proverbe), iar numele său, atribuit unei persoane în viață, înseamnă compromiterea definitivă a acesteia.

Dintre „aforismele" sale, unele sună familiar celor obișnuiți cu „pensé"-urile lui Gâgă. De pildă : — „E de ajuns să scoateți acest om din societate, pentru a-l izola". Sau : „Pe Napoleon l-a pierdut ambiția ; dacă se mulțumea să rămînă un simplu ofițer de artilerie ar fi fost, poate, și azi pe tron".

Altele parcă sînt rupte din „opera" oratorică a lui conu' Take Farfuridi : „Carul statului navighează pe un vulcan" ; sau „Această sabie este cea mai frumoasă zi din viața mea ; voi ști să mă slujesc de ea pentru a apăra instituțiile noastre și — la nevoie — pentru a le combate".

Chiar atunci cînd se dorește modest, domnul Joseph Prud'homme o nimerește cum nu se poate mai bine :

— „Este opinia mea, și e împărtășesc".

De altfel, însuși numele ales de Monnier pentru personajul său (Prud'homme) cu ortografierea lui patriarhală, indică o intenție satirică, întrucît cuvîntul — ca substantiv comun — însemna cîndva „om înțelept, cumpătat", iar burghezia veacului al 19-lea făcuse chiar unele „consilii de cumpătați" care să judece diferite litigii. Că autorul a lovit în plin o dovedește nu numai succesul eroului, dar și rezistența lui. Și o mai dovedește și replica unor scriitori ai burgheziei care — neavînd ce opune — lui Monnier — l-au acuzat că „la bătrînețe a ajuns să semene cu personajul său".

ECOURI • ECOURI

O amintire de neuitat pentru foarte tînărul interpret austriac ERIC : premiul obținut în cadrul ediției 1971 a „Cerbului de aur". După acest frumos succes, el a participat, cu piesa „Ev'ry Day" (de R. Österreicher), la festivalul de la Rio de Janeiro (în toamna lui '71). Ultimele sale discuri conțin o serie de compoziții proprii deosebit de apreciate de publicul din Austria și alte țări : „Baby Dog", „Run Down", „Die erste Begegnung" — transmise și la posturile noastre de radio.

■

Pășind pe cărarea formării artistice de la vîrsta fragedă cînd a intrat la liceul de arte plastice din Cluj, tînărul VIOREL PATER din Diosig — Bihor și-a desăvîrșit ulterior pregătirea încheindu-și cu succes studiile la institutul clujan „Ion Andreescu", acum doi ani. După mai multe prezențe la diferite expoziții iată-l la prima sa expoziție personală, cu 17 sculpturi în ghips, marmoră, lemn și teracotă și cinci lucrări de grafică, deschisă în sala Fondului plastic din Craiova. Ucenic al regretatului Romul Ladea, Viorel Pater se afirmă cu certitudinea unor viziuni și realizări plastice demne de ținuta sobră a marelui său maestru.

„BATRÎNUL" de Viorel PATER

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

TAINA SCRIITORULUI. Într-un amurg de decembrie, acum o sută și unu ani, s-a stins din viață Al. Dumas-tatăl, unul din cei mai mari romancieri ai secolului XIX. N-am intenția de a scrie rînduri de comemorare, fiindcă data nu e rotundă, cum se cuvine a fi la pomenirea oamenilor de seamă. De altfel, scriitorul francez nu are nevoie de comemorări, o dată ce e prezent și fără ele în simpatia cititorilor din lumea întreagă. Scriu mai curînd de dragul profesiunii literare, care își are tainele ei de meșteșug, ca orice îndeletnicire făcută cu pricepere și tragere de inimă. „Taina" lui Dumas-tatăl transpare din opera sa, plină de eroi vii și foarte apropiați de înțelegerea cititorilor de toate vîrstele, prin elanul neastîmpărat, prin spiritul lor de sacrificiu și vitejia ce nu se lasă timorată de obstacole și dificultăți. Stăruie în ei visul intens despre triumful dreptății, înfrîngerii minciunii, meschinăriei, mîrșăviei. De asta îi simțim atît de familiari și azi, chiar dacă poartă jabouri dantelate, pălării înzorzonate cu panglici, muschete cu plinia răsfrîntă ca foaia de varză. De asta le citim aventurile fără să ne plictisim de ele, chiar dacă șaretele și roibii, cu care înghițeau odinioară distanțele, ni se par niște naive jucării de copii în raport cu mijloacele de locomoțiune din zilele noastre.

De unde vine tinerețea nepieritoare a lui Dumas-tatăl ? Din faptul că s-a lăsat cucerit de năzuințele spre bine și adevăr ale omenirii, năzuințe întîmpinate de o largă audiență în toate timpurile. Dovadă că un condei pentru care noblețea de suflet, tăria de caracter, virtuțile bărbătești ale voinței, curajului și statorniciei, și încă un strop de umor pe deasupra alcătuiesc temelia scrisului, găsește oriunde și oricînd ecou în cititori.

În cazul lui Dumas, pe nimeni nu înșeală decorul somptuos al saloanelor rococo, scăpărarea diamantelor din lăzile în care s-au ferecat comori, intrigile regale, adversitățile din camarilele de curte. Nu ele captivează, în ultimă instanță, și nu datorită lor scriitorul născut dintr-un părinte francez și o mamă de culoare este, de peste un secol, unul din romancierii cei mai îndrăgiți. Ceea ce captivează și-i cucerește pe cei mai tineri dintre contemporanii noștri — și nu numai pe ei ! — este omenia personajelor, bravura lor în slujba unor cauze drepte, servite cu întreaga dăruire dar și cu eleganță și dezinvoltură, cu hotărîrea nestrămutată de a jertfi totul pentru ca adevărul să triumfe.

Dacă, în secolul nostru, centrul de gravitație al istoriei s-a mutat din palatele și saloanele princiare în incinta uzinelor și fabricilor, pe șantierele și ogoarele muncite de mîini zdravene, punctul de maximă încingere al umanității din noi tot setea de adevăr, de dreptate, de bine și frumos a rămas. Dumasii de azi, Dumasii noștri, pe care îi solicităm la fiecare nouă carte apărută, descoperă pe zi ce trece avîntul romantic din fabrici, din ateliere și laboratoare, fiindcă în ele pulsează inima fierbinte a omenirii, îndeosebi acolo se află neînfricații d'Artagnani ai acestor timpuri, gata oricînd de aventura plină de frumusețe a efortului care înnobilează.

Pentru cititori și scriitori deopotrivă, Al. Dumas-tatăl constituie un subiect de meditație și o pildă mereu utilă.

Clepsidra

A nimerit orbul Brăila...

de Constantin VIȘAN

Cu ceilalți colegi mă mai întîlnisem. Cu el însă de loc. Nu venise nici măcar la împlinirea celor 20 de ani de la absolvirea liceului. Era plecat prin India sau prin Sahara. Nu mai știu exact. Mare specialist în petrol. Și uite unde-mi iese el înainte, așa pe nepusă masă?! În Drumul Taberei Am crezut în prima clipă că s-a mutat pe-aici. M-aș fi bucurat să-l am vecin, să ne întîlnim mai des.

— Nu încă. Deși să știi că-mi place aici Aveam un fel de spaimă față de Drumu-ăst-al Taberei. Mi se părea la capu' pămîntului. De vreo cîteva săptămîni îl colind însă în lung și-n lat. Îi știu toate străzile deși tăblițe cu numele lor nu prea sînt puse la vedere. Te pot duce la fiecare bloc. De la A pînă la P2. De la Favorit pînă la Riul Doamnei..

Văzîndu-mă nedumerit, fostul meu coleg de bancă îmi povesti cu năduf dar și cu autoironie amestecată cu amuzament următoarea tărășenie: Aflînd că pleacă în țară, un prieten îi dăduse o scrisoare pentru părinți.

— În 2 zile tu ești în București. Prin poștă ar face mai mult Le spui din gură cum o ducem. Cînd te întorci, îmi povestești și mie cum arată noul apartament pe care l-au primit. Uite, ai pe plic adresa : Aleea Istru, Bloc P2. E-n Drumul Taberei. Nu știu nici eu cam pe unde...

În prima zi am stat și eu cu ai mei, că nu-i mai văzusem de mult. A doua zi însă m-am urcat în mașină și-am pornit spre Drumul Taberei. Am bîjbîit vreo 3 ceasuri printre blocuri dar nici urmă de Aleea Istrului. Am găsit ce-i drept un P2. Și scara respectivă și apartamentul 23 dar în el nu locuiau părinții prietenului meu.

— „Alte P-uri nu mai există!" m-au avertizat cei întrebați. Aș mai fi insistat dar se făcuse noapte. Dimineața fugi din nou în Drumul Taberei. Peste alte cîteva zile am încercat din nou. Degeaba însă. Atunci m-am gîndit să le scriu celor căutați o scrisoare în care să le dau telefonul și adresa mea. Poșta o să-i găsească, fără doar și poate, socoteam eu. Au trecut două săptămîni și nimic. Eram neliniștit. La o altă încercare am dat de un cetățean mai știutor :

— Istru ? Cum să nu existe ? Luați dumneavoastră mașina 105 care vă duce pînă la cap. O să vedeți niște blocuri vernil, cu cîte patru etaje. Alea sînt P-urile. Am făcut cum mi-a spus.

— Aleea Istrului ? întreb eu cînd cobor jos din 105.

— Istrului ?! se miră o femeie care mi se păruse din partea locului. N-am auzit.

— Dar Blocul P2? m-agăț eu de ultima speranță..

— Aaa, păi zi așa, tovarășe! Uite acolo, vezi dumneata blocurile-alea de culoarea oului de rață ? Alea cu patru etaje ? Le vedeam, dar parcă nu-mi venea să cred...

— Alea sînt toate P-uri...

— I-am găsit pe bătrîni Nici vorbă să fi primit misiva trimisă de mine din București. Poate de Anul Nou o ajunge poșta și pe la ei...

Au un apartament de toată frumusețea. Și tocmai aduseseră țuică nouă de la Panciu. Foc nu alta ! M-a făcut să uit tot necazul...

Ascultîndu-l pe vechiul meu coleg de bancă mi-am amintit de o tărășenie asemănătoare cu un proaspăt bloc D4, prin Giulești. „Treci de Stadion, mi se spusese, cobori la farmacie, o iei apoi la stînga". Era într-o noapte de ianuarie Acum vreo 10 ani. Pe noile blocuri nu se afla nici o literă, nici o cifră...

Mai încoace mai în zilele noastre, parc-am citit niște propuneri prin ziare,.. Să se instaleze în noile cartiere niște panouri cu hărți, cu ghiduri

Nu le-or fi citit și edilii din Drumul Taberei ?

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 26 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.15 : Gimnastica pentru toți. 8.30 : Cravatele roșii. 10.00 : Viața satului. 11.10 : Mari muzicieni la București. 12.00 : De strajă patriei. 12.30 : Emisiune în limba maghiară 14.00 : Rugbi : România—Franța. 15.30 : Desene animate. 15.40 : Chiriacul Gheorghe Chipail. 15 55 . Tinerețea filmului românesc de animație. 16.15 : Flautistul Virgil Frîncu. 16.20 : Desene animate. 16.30 : Gaguț. 16.50 : Actorul Mircea Albulescu. 17.10 : Ana Roia-Vasiliu. 17.30 : Statui celebre. 17.45 : Autoraf. 18.10 : „Pierduți în spațiu". 19 00 . Vetre folclorice. 19.20 : 1001 de seri. 19.30 : Handbal feminin : România—R.D.G. 20.00 : Teleiurnal. 20.30 : Județul Ilfov. 20.55 : Filmul „San Antonio". 22.35 : Telejurnal.
PROGRAMUL II : 12.30 : Formația Valeriu Popescu. 12.45 : Aventuri în epoca de piatră. 13 15 : Umorul animalelor... 13.25 : Moment coreografic. 13.45 : Primul rol. 14.00 : Microrecital. 14.10 : Betty Boop. 14.15 : Contrabasistul Wolfaang Güttler. 14.25 : Mozaic de 16 mm. 14 35 : Soprana Elena Marinescu. 14.45 : Moment folcloric. 20.00 : Eroi îndrăgiți de copii : Jacek. 20.25 : Studioul muzical. 21 15 : Reportaj bucureștean. 21.30 : Seară de romante. 21.55 : Telex tehnico-științific. 22.10 : Mannix.

LUNI 27 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 17.30 : Curs de limba franceză. 18.00 : Căminul. 18.40 : Scena. 19.00 : Săptămîna în imagini. 19.20 : 1001 de seri. 19 30 : Teleiurnal. 20.00 : Reflector. 20.15 : Prim-plan : General-maior Paul Costandache. 20.40 : Elizabeth R. 21.30 : Steaua fără nume. 22.30 : 24 de ore. 22.45 : Contraste în lumea capitalului. **PROGRAMUL II** : 20.00—22.15 : Seară pentru tineret.

MARȚI 28 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 : Telex. 9.05 : Telescoală. 10.05 : Curs de limba engleză. 10.30 : Căminul. 11.10 : Selecțiuni din „Seară pentru tineret". 11.55 : „Pierduți în spațiu". 12.45 : Teleiurnal. 17.30 : Curs de limba rusă. 18.00 : Atlas muzical românesc. 18.35 : Steaua polară. 19 00 : Caleidoscop cultural-artistic. 19.20 : 1001 de seri. 19.30 : Teleiurnal. 20.00 : Județul Maramureș. 20.20 : „Pădurea" de A.N. Ostrovski. 22.20 : Imagini din Albania. 22.35 : 24 de ore. 22.50 : Tenis : „Turneul campionilor" de la Barcelona. Meciul Ilie Năstase — Tom Gorman. **PROGRAMUL II** : 20.00 : Telecinemateca pentru copii : „Băieții de pe strada Pal" 21.30 : Virtuozi și instrumente 21.40 : Viața economică a Capitalei. 22.00 : Arta plastică. 22.15 : Emisiune de divertisment.

MIERCURI 29 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 : Telex. 9.05 : Cuba muncitorească. Piran — perla Istriei. 9.25 : Prietenii lui Aschiuță. 10.00 : Curs de limba franceză. 10.30 : Județul Ilfov. 10.50 : „Băieții de pe strada Pal" 12.20 . Prim plan : General-maior Paul Costandache. 12.45 : Teleiurnal. 16.00 : Tenis : „Turneul campionilor". 17.30 : Curs de limba germană. 18.00 : Studioul artiștilor amatori. 18.10 : Civilizația spirituală a socialismului. 18.40 : Muzica. 19.00 : Timo și anatimo în agricultură 19 20 : 1001 de seri 19 30 : Teleiurnal 20.00 : Teleobiectiv. 20.15 : Filmul „Pinky". 21.55 : Teleglob : Kozara. 22.15 : 24 de ore. 22.30 : Tenis : „Turneul campionilor". **PROGRAMUL II** : 20.00 : Anghel Saligny. 20.25 : România în lume. 20.55 : Agenda. 21.05 : Portativ '72. 21.45 : Cărți și idei. 22.10 : Elizabeth R.

JOI 30 NOIEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 : Telex. 9.05 : România în lume. 9.35 : Robert Mayer. 10.00 : Curs de limba rusă. 10.30 : Micii meșteri mari 10.50 : Teleobiectiv. 11.05 Telecinemateca : „Pinky". 12.45 : Teleiurnal 15.00 : Tenis : „Turneul campionilor". 16.30—17.30 : Telescoală. 17.30 : Emisiune în limba maghiară. 18.35 : La volan. 18.50 : Revista literară TV. 19.20 : 1001 de seri. 19.30 Teleiurnal 20.00 : Concert extraordinar al orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 20.50 : Județul Mehedinți 21.10 : Aventuri în epoca de piatră. 21.35 : Tinerii despre ei înșiși. 22.15 : Muzică ușoară. 22.30 : 24 de ore. 22.45 Tenis : „Turneul campionilor". **PROGRAMUL II** : 17.30 Agenda. 17.40 : Telerama. 18 10 : „Pierduți în spațiu" 19.00 : În direct... 19.30 : Teleiurnal. 20.00 : Concert extraordinar al Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 21.45 : Teatru scurt : „Pas une plus ratiune". Versiune pentru TV de Al. Mirodan. 22.30 : Bucureștiul necunoscut.

VINERI 1 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 : Telex.

CHIMIE

PASĂREA PHŐNIX '72

Cenușa termocentralelor — o materie primă cu multiple utilizări. Valoroasele rezultate ale unui colectiv de chimiști de la Universitățile Craiova și Cluj.

Unul dintre cei mai pasionați și cred unul dintre cei care s-au ocupat cel mai intens cu valorificarea complexă a cenușilor de la termocentrală este chimistul **GHEORGHE RĂDULESCU** care semnează cu aceeași mîndrie lucrări de știință fundamentală, publicate în țară și străinătate, ca și lucrări practice, între care una și brevetată ca invenție, celelalte în curs. Este lector la Universitatea Craiova. Prima întrebare, banală, dar nu prin răspunsul ei, este cum s-a născut ideea? Mi-a răspuns:

— Am vizitat într-o zi termocentrala de la Craiova și împrejurimile ei. M-a uimit cantitatea de steril și cifrele impresionante care mi se dădeau: la 1000 de vagoane de cărbune cît se consumă în 24 de ore, rezultă 300 de vagoane de cenușă. Și mi se spunea atunci: va fi construită la Rovinari o termocentrală de două ori mai mare. Am întrebat: și cu cenușa asta ce se face? Ce să facem? au zis. Toți ridicau din umeri. Cineva m-a „consolat": „deocamdată nu se pune problema".

Nu se punea problema? Și totuși era previzibil. La ora actuală în țară sînt 400 de hectare — teren bun de agricultură — care zac sub aproximativ 25 de milioane de tone de cenușă.

Rezumînd. În orele libere, un grup de chimiști de la Universitatea Craiova — **Gheorghe Rădulescu, Nicolae și Vasilica Mureșan,** și doi studenți, împreună cu prof. **Candin Liteanu** de la Universitatea din Cluj au cercetat, au experimentat, iar rezultatele obținute pot fi trecute, fără nici o exagerare din partea noastră, printre cele mai valoroase în acest domeniu. De pildă, se pot obține cărămizi din argilă și cenușă. În funcție de necesitate, de scopul urmărit (e vorba de cărămizi pentru cuptoare sau e vorba de cărămizi pentru construcțiile de locuință ș.a.m.d.) cantitatea de cenușă care intră în compoziție diferă, ea putînd ajunge însă într-o proporție de pînă la 70%. Este iarăși interesant că față de cărămizile, să le spunem clasice, a căror calitate e condiționată de calitatea argilei, aici se poate folosi perfect o argilă de calitate inferioară. Iată dintr-o dată o dublă problemă de economie, doar în ce privește argila, una privind calitatea ei, a doua, cantitatea ei, astfel că dacă rezerva de argilă — și nu e o problemă de neglijat — e de 5 ani, să zicem prin acest procedeu se dublează existența rezervei. Să mai adăugăm că și cantitatea de combustibil se economisește, căci se consumă la arderea acestor cărămizi mai puțin. Nu am intrat în detalii de specialitate care pentru cunoscători ar fi foarte interesante. Sigur întrebarea principală este, ce se poate afirma despre calitatea cărămizii care folosește cenușa de la termocentrală, în comparație cu cele folosite curent pînă acum? Ar fi poate suficient să spunem că invenția chimistului Gheorghe Rădulescu a fost brevetată, deci foarte bine judecată. Argumentele au început tocmai de la calitatea produsului. Ea a fost testată de două institute de cercetări: Institutul de cercetări pentru materiale de construcții și I.N.C.E.R.C.. Analizele demonstrează clar: și traducînd valorile date, sînt mai bune, sînt mai rezistente la compresie și încovoiere.

Nu este singurul rezultat al eforturilor de cercetare ale colectivului amintit aici, care urmărind valorificarea complexă a cenușilor a obținut, ca să citățm, între altele, aglomeranți pentru îngrășăminte (pe bază de azot), pigmenți (pentru industria de coloranți) ș.a.

— V-ați gîndit ce economii se pot obține? O cifră...

— Ca să se facă un calcul real, ar trebui să se producă un lot de un milion, două milioane de cărămizi, ca să mă refer doar la cărămizi. Dar, așa cum vă spuneam, sînt multe de făcut. Și singura noastră dorință este să vedem o idee pe care am dus-o la bun sfîrșit, pusă în practică. Mărturisesc că pînă acum, aveam senzația că nimeni nu știe ce facem noi la Craiova. Nici noi de aici nu știm și n-avem cum să știm ce fac alții, în diferite colțuri ale țării. Iată, de pildă, această temă atît de importantă a valorificării cenușilor. Mă întreb, de ce nu se formează un colectiv, la nivel național, adunînd împreună pe toți cei ce se ocupă de această problemă, coordonîndu-se forțele, acum dispersate, cunoscîndu-se cine ce anume lucrează, pentru ca să nu se cerceteze același lucru în mai multe părți — și prin aceasta economisindu-se timp și efort inutil prin paralelisme. Da, cred că formarea unui colectiv pe o temă majoră urmărindu-se punerea în practică a rezultatelor obținute, ar fi de mare utilitate.

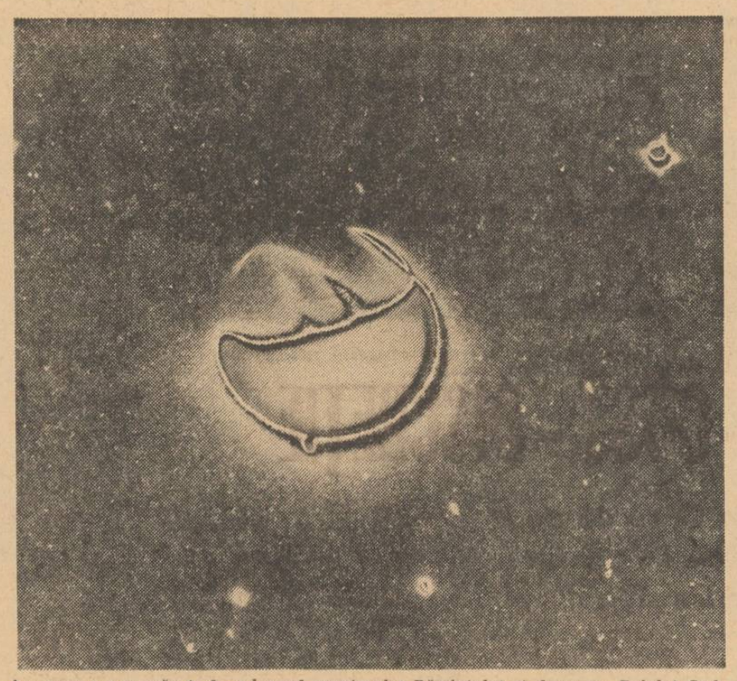

Așa cum s-a prevăzut, de-a lungul ecuatorului Pămîntului și deasupra Polului Sud apar radiații înalte. Două centuri de radiații. A treia, ca o aureolă, a rămas pînă acum neexplicată.

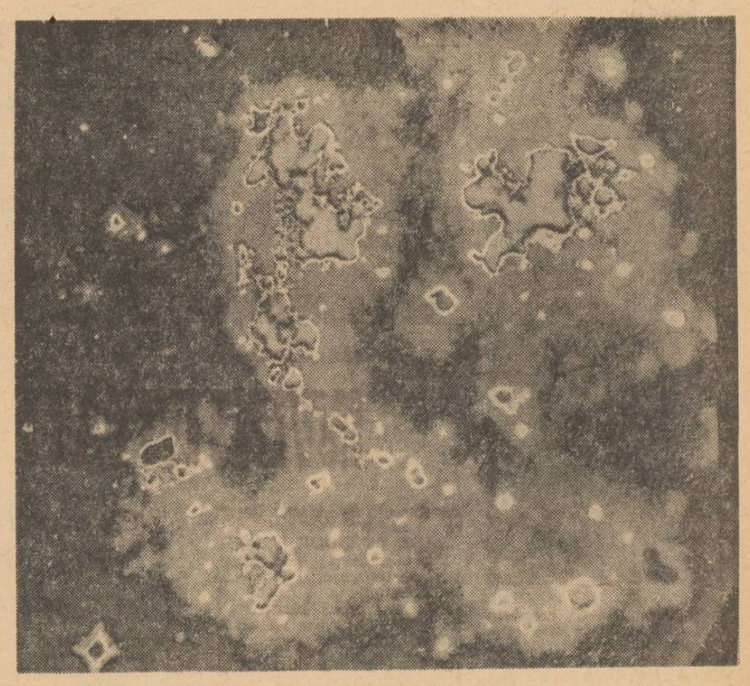

Norul lui Magellan. Cea mai apropiată galaxie de Calea Lactee, a noastră. Umbrirea pe care o vedeți indică temperaturile variabile ale „vecinei noastre"

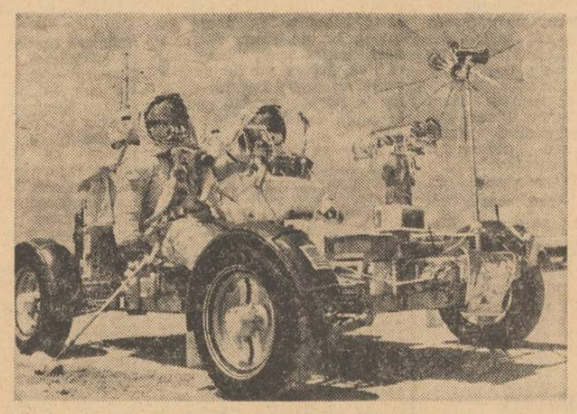

Astronauții Harrison Schmitt (în stînga) și Eugene Cernan făcînd exerciții cu Rover-ul, la antrenamentele de la Centrul Spațial Kennedy din Florida.

ASTRONAUTICĂ

ÎN DESCIFRAREA MISTERULUI NUMIT UNIVERS

Cum s-au născut stelele? Ce vîrstă au? Cum arată Norul lui Magellan, vecina noastră galaxie de la 160 000 de ani lumină depărtare? Dar Pămîntul, văzut de dincolo de tulburata influență a atmosferei terestre? Care sînt secretele pe care le va afla un geolog pe Lună? În ce scop? Cîteva răspunsuri în ajunul ultimului drum pe Lună din secolul nostru.

O pereche de călători spațiali înarmați cu o cameră telescopică și un film pentru „lumină neagră" au putut să identifice structura chimică a milioanelor de sori de la o depărtare de mii de ani lumină. O nouă poartă s-a deschis curiozității științifice. Prima treaptă spre mult visatul observator celest, situat în afara tulburatei influențe a atmosferei Pămîntului, a fost creată în momentul cînd astronauții John W. Young și Charles M. Duke jr. au folosit unica lor cameră spectroscop cu prilejul aselenizării lor în preajma craterului Descartes, în cadrul misiunii lunare Apollo 16. Cu acest aparat au luat din cer 190 de fotografii, înregistrînd un „test fierbinte" al razelor invizibile ultraviolete. Analiza spectrală a arătat nivelul de radiații și structura stelelor și gazelor „surprinse" pe peliculă ca și, între alte date, o analiză a elementelor chimice aflate în surse de origine. Dar a mai oferit și o idee asupra vîrstei și originei acestora. Între fotografiile luate, planeta noastră, cum niciodată nu a fost văzută pînă acum. Și mai departe... o galaxie vecină. Vor trebui cel puțin doi ani, spun specialiștii, pentru a fi studiate cu atenție, descifrînd poate multe secrete ale lumii noastre, multe necunoscute din misterul pe care-l ascunde universul. Și, cine știe, poate aceasta a stimulat și mai mult curiozitatea științifică, hrănită din atîtea întrebări care se nasc făcînd ca de astă dată să asistăm la o premieră... științifică. Un geolog de profesie va pipăi solul lunar. O privire exersată timp de 10 ani în cercetări, va avea pentru ea Selena, de-a lungul a trei zile. Așa cum se știe, la explorarea Lunii, în această ultimă expediție a misiunii Apollo — care se va desfășura între 6 și 19 decembrie, participă dr. Harrison H. Schmitt. Este probabil că va fi ultimul om de știință care, în acest secol, vizitează Luna. Dr. Schmitt sau „Jack" cum îi spun prietenii, are părul negru, ochi căprui, 37 de ani, e necăsătorit (e primul burlac pe Lună) și, interesant, pînă în 1965, adică pînă în urmă cu 7 ani, nu pilotase niciodată vreun avion. Era îndrăgostit de geologie. Dar pe cînd „mîngîia" rocile Alaskăi sau lucra în New Mexico și Montana, se simțea ispitit de materia din care sînt făcute stelele. Era un vis cu care-l atrăgea astrogeologia. I-a ajutat pe călătorii spațiali în tainele acestei științe, luînd parte la lucrările de fotografiere și telescopie pentru Lună, investigînd mostrele lunare... și, probabil, visînd. Acum va putea spune că-și trăiește visul.

Ce poate face un om de știință pe Lună? avea să-l întrebe ziaristul Walter Froehlich. „Nu aș ști să spun ce pot anume, a răspuns Schmitt, dar cred că aș putea face o seamă de lucruri mai mult decît altul, avînd spiritul de observație al unui profesionist, cu o experiență de 10 ani, ceea ce este destul de greu de obținut în timpul unei instruiri de scurtă durată". Firește avea să răspundă și la cea mai frecventă întrebare: ce are de cîștigat omenirea din această treabă? „Vorbind din punct de vedere geologic, prin explorarea Lunii, noi vom înțelege mai bine istoria propriei noastre planete — Pămîntul — incluzînd distribuția elementelor de care depinde civilizația noastră". S-a mai întrebat, evident și „ce contribuție poate aduce explorarea spațială problemelor urgente pe care le are de rezolvat omenirea?" La care a răspuns: „Dacă vom fi vreodată în stare să începem problemele pe care le avem: problema urbană, sărăcia, progresul popoarelor în curs de dezvoltare, va trebui să ne luăm și curajul de a rezerva o parte din efortul nostru viitorului. Dacă nu ne vom fixa unele sarcini de lungă perspectivă, și să le urmărim realizarea, ne vom ocupa doar de problemele zilei de astăzi încă multă vreme de aci înainte. Or, unele probleme nu vor putea fi rezolvate dacă nu vom avea capacitatea tehnică pentru a le mînui. Mă refer la dezvoltarea performanțelor noastre tehnice. Este ceea ce facem în explorarea **spațiului cosmic**". Iată și sub acest aspect importanța științei care va deveni proeminentă în viitoarele expediții spațiale.

O ultimă curiozitate în preajma ultimei călătorii pe Lună. Misiunile Apollo se încheie cu expediția lui Apollo 17. Jack va fi al 12-lea om care va păși pe solul lunar. Și mai departe? Mai departe — ne referim în acest context, la programul spațial american — laboratorul spațial. În fiecare dintre cele trei echipaje care vor trăi și vor lucra în Skylab, va fi cîte un om de știință. Dar Skylab, care va zbura timp de 8 luni în anul 1973 — va fi limitat la orbita terestră. Spre marile depărtări, cel puțin în acest secol (după părerea unor optimiști, s-ar putea întrevedea către anii 80 alte expediții lunare) oamenii nu se vor aventura.

MEDICAMENTELE ORGANISMULUI

Cît de ciudat ar părea, scrie prof. Stepan Oleinik din U.R.S.S., ceea ce decide dacă ne vom îmbolnăvi sau nu, este organismul nostru și nu factorii patogeni. Omul rezistă perfect oricărei agresiuni dacă organismul său parvine să mobilizeze în timp util toate mecanismele lui de protecție. Datorită acestora, majoritatea populației rămîne practic sănătoasă. Aceste mecanisme pot deveni atît de active încît uneori reușesc o vindecare miraculoasă în cazuri ce par disperate. „Se cunosc, spune prof. Oleinik, cazuri de autovindecare a cancerului, a tuberculozei, a scleromului, a hipertensiunii ș.a." Cît de paradoxal ar fi, propagarea numeroaselor boli se datorează într-o oarecare măsură, în epoca noastră, succesele medicinii și mai ales farmacologiei", afirmă un eminent generalist lituanian, prof. Januskevicius, membru titular al Academiei de medicină din U.R.S.S. Exemple sînt nenumărate. De la cortizon-ul atît de eficient dar care antrenează prea adesea efecte secundare nefaste, la antibiotice, mîndria farmacologiei sec. XX, dar care distrug odată cu microflora patogenă și microflora care întreține reacțiile defensive ale organismului. Sigur, toate preparatele de care dispune medicina sînt extrem de profitabile, permițînd să se redea sănătatea bolnavilor, dar medicamentul este cu toate acestea, sigur, o armă cu două tăișuri. Iată de ce constatăm astăzi că, cu cît sînt mai multe medicamente, cu atît sînt mai multe boli... Soluția? Fiecare organ posedă un procent de securitate cu puterea 7 sau 10. Dar medicii ignoră încă cum să păstreze și să facă să acționeze aceste rezerve naturale ale organismului care joacă un rol imens în protecția împotriva maladiilor. Ar fi rațional să se mobilizeze o parte însemnată a cercetărilor mijloacelor de care se dispune pentru a se studia măsura fiziologică. A cunoaște înțelepciunea internă a organismului uman, proprietatea de „neîmbolnăvire", aceasta înseamnă a deschide vaste perspective medicinii, înseamnă a face să diminuăm bolile, chiar cele mai redutabile, inclusiv cele ale civilizației moderne.

GHEȚURILE ARCTICEI ASCUND GAZE NATURALE

Dacă ipoteza prof. Stan Miller de la Universitatea din California va fi confirmată, Arctica ar reprezenta un rezervor inestimabil de gaze naturale. Ele constituie 20 % din greutatea ghețurilor. Prof. Miller arată că în anumite condiții de temperatură și presiune, molecula de apă cristalizată se dilată formînd o adevărată „capcană" în care sînt „prinse" moleculele de hidrocarburi. Gazul natural s-ar prezenta deci sub formă de hidrați cristalizați.

„CAPCANA INVIZIBILĂ" nu va mai face victime?

Siguranța zborului a descoperit un nou și cumplit dușman. La 05.03. 1966 un Boeing 707 al agenției B.O.A.C. a explodat misterios pe cerul Japoniei în apropiere de Tuji. Au pierit 124 persoane. Comisia care a fost alcătuită în vederea descoperirii cauzelor catastrofei a lucrat timp de doi ani.

Rezultatul cercetărilor a făcut cunoscut recent că avionul a fost distrus într-o ciocnire neașteptată cu ceea ce în termeni aeronautici este denumit „Cat" (Clean air turbolence), adică o dezordine, o turbulență din „cer senin".

Este pentru prima dată cînd responsabilitatea unei catastrofe aeriene este atribuită altor factori decît celor tradiționali. Este vorba de un virtej de aer care se produce fără nici un motiv, chiar cînd se zboară deasupra unei cîmpii sau cînd condițiile atmosferice sînt excelente.

Părerile meteorologice în ce privește fenomenul sînt împărțite. „Cat" este invizibil și complet de nelocalizat cu instrumentele actuale. Se verifică de preferință între 5.000 și 10.000 m, adică la înălțimi obișnuite de zbor a reactoarelor de cursă.

Împotriva pericolului (care crește odată cu turajul și viteza avionului) tehnicienii și specialiștii aeronautici au depus în ultima vreme eforturi uriașe. Aceștia urmăresc punerea la punct a unui instrument care să permită la timp depistarea zonei periculoase pentru a se lua măsuri eficiente. Fenomenul însă nu este înregistrat nici de radarul cel mai sensibil, dat fiind că nu conține nici aer, nici apă.

S-a aflat totuși, după minuțioase și îndelungi cercetări, că între zona din jur și cea în cauză există o diferență de temperatură neînsemnată: — 1°C. O indicație prețioasă. Cu raze infraroșii este posibilă localizarea chiar la distanță considerabilă a acestor variații ale temperaturii și deci părțile de cer care trebuie evitate.

Vasile RUSU

CA SĂ VĂ APĂRAȚI DE RECHINI LUAȚI-VĂ O BALENĂ!

Ideea poate să nu vi se pară foarte comodă — și apoi cu balena nu te poți plimba nici pe stradă, nici cu mașina — dar este de departe cea mai simplă și mai eficace metodă de a vă păzi de rechini! Cel puțin este ceea ce s-a spus la cel de al 52-lea Congres anual al unei Societăți americane (de mammologie) iar laboratorul marin din Florida o va demonstra în curînd practic. Cîteva plaje vor fi păzite de balene. De marsuini, în speță. Ca orice paznici, balenele sînt instruite în prealabil. Dresajul? Într-o piscină, în care se află balena, se introduce un pui de rechin. Conflictul este inevitabil. În momentul cînd balena se manifestă agresiv, primește o recompensă, ceea ce o va stimula. Puiul de rechin va fi înlocuit apoi cu un rechin ceva mai mare. După un timp, în care reflexele s-au fixat, balena este lansată în mare. Apariția oricărui rechin va declanșa antipatia, balena interzicîndu-i rechinului accesul spre plajă.

MEDICINĂ

PENTRU CEI LITIAZICI!

La cinci oameni, unul este litiazic, adică organismul său obișnuiește să „fabrice pietre". Un medicament pus la punct de cîțiva cercetători români asigură profilaxia, tratamentul și dizolvarea, în unele situații, a calculilor biliari și urinari. Ne referim la „metoda Covaliu".

— Cum vă simțiți, tovarășe Munteanu?

— Acum, foarte bine. Și cred că nu există un răspuns mai convingător decît faptul că mi-am reluat activitatea. Exercit o profesiune în care se cer reflexe perfecte, testate ca atare. Or, cum știți, din cauza bolii, multă vreme nu mi-am putut-o îndeplini.

Boala de care suferea tov. Munteanu se numește litiază, în termeni medicali. Organismul său „fabrica pietre". Calculi la vezică și rinichi. Prima litiază i-a fost depistată în urmă cu paisprezece ani. Era foarte tînăr, la începutul carierei și totuși îl amenința... pensionarea. Tratamente, internări, intervenții medicale. În spital i se spunea: „pînă la urmă tot operația!" Și după operație? Nimeni nu i-ar fi putut garanta că organismul său nu va recidiva. Operația se adresează efectului. Se scot pietrele. Dar cauza bolii nu este atacată. Specialiștii citează cazuri cînd se operează de opt și chiar de zece ori același bolnav, a cărui „fabrică" continuă să producă „pietre", obligînd în final chirurgul să scoată rinichiul. Dar în timp ce chirurgia a devenit o tehnică de mare finețe și precizie, de incontestabil ajutor, medicina modernă își îndreaptă atenția spre izvoarele bolii, căutînd de pildă să afle „de ce" organismul a reacționat astfel, pentru a putea interveni cu cele mai mari șanse de succes. Este o preocupare care, mai ales în domeniul de care ne ocupăm, nu putea fi neglijată la Spitalul Panduri. Știința este mobilizată. Chirurgia și laboratorul colaborează. Se cercetează. Se fac teste pe animale ș.a.m.d. Și sînt rezultatele unei munci îndelungate, urmărite îndeaproape care apar încă din 1967 în comunicări științifice găzduite în revistele de specialitate din țară și străinătate. Ele poartă semnătura celei mai acreditate competente în materie — a acad. prof. dr. **THEODOR BURGHELE** și ale unei pasionate cercetătoare, chimista **TINA COVALIU.** O idee îndrăzneață testată și acceptată își făcuse proba eficienței la peste 300 de bolnavi care au urmat timp de doi ani și jumătate tratamentul. Era firesc să aibă ecou. Tov. Munteanu avea să afle despre ceea ce acum devenise cunoscut și în literatură ca „metoda Covaliu" — și cere tratamentul. L-a început în august 1971, în momentul cînd operația părea iminentă. Dar, încă după primele trei luni, se simte bine. Durerile pe care le avea la mîini și, în special, atît de puternice la picioare, dispar. Ca apoi să constate, spre bucuria lui, că operația nu mai avea... obiect. Litiaza a fost rezolvată. Și „fostul litiazic" și-a reluat acum, după o lungă întrerupere, profesiunea. Este un caz, între altele, despre care aveam să mă interesez.

De fapt este vorba de un medicament care se bazează pe folosirea, după metode originale românești (și ținîndu-se seama de data înscrierii lor, ele aduc o prioritate științifică țării), a unor rășini sintetice schimbătoare de ioni. Am aminti că ideea — așa cum se întîmplă întotdeauna — a apărut ispititoare și altor chimiști din marile laboratoare ale Occidentului. De curînd, a fost produs, folosind aceeași materie de bază, Questran-ul, dar care mai are nevoie de o serie de corecții, pentru că prezintă dezavantajul producerii unei avitaminoze și chiar a unor efecte toxice. Tehnologia produsului românesc — și aici subliniem importanța acesteia — exclude toate aceste inconveniente. O demonstrează rezultatele obținute în zece ani de cercetări experimentale — pe mai bine de 1 000 de animale de laborator, examenele anatomopatologice și cupele histologice (peste 10.000) studiate de un colectiv de specialiști și, proba timpului care a fost făcută.

Medicamentul românesc înglobează, pînă acum, trei invenții (autori dr. **Tina Covaliu** și **dr. Spirea Roșca**) sub titlul general: „pentru profilaxia, tratamentul și chemoliza (adică dizolvarea), în unele situații, a calculilor biliari și urinari". Prin „metoda Covaliu" se poate depista precoce tendința organismului de a forma pietre la rinichi, ficat, pancreas etc iar tratamentul instituit se referă la formarea acestor calculi. De asemenea se previn recidivele, atît de frecvente după prima intervenție chirurgicală.

Cum era normal, metoda a trezit interesul numerosilor specialiști și a oferit teren de studiu pentru obținerea a două titluri de doctori. **Dr. IOAN MARINESCU,** de pildă, ne spunea că a lucrat, a cercetat, a aplicat tratamentul și medicamentul. **„Rezultatele obținute pînă acum,** ne-a spus domnia sa, **ne îndreptățesc să afirmăm că instituirea tratamentului asigură o bună protecție a litiazicilor, în unele situații. Previne tendința de formare a pietrelor... Tratează formarea lor... Este însă absolut necesar să lucrăm într-un spital în care toți acești litiazici sînt strînși la un loc, pentru a se urmări în mod organizat și instituirea tratamentului și efectele. Deci, o stație pilot care să ne arate posibilitățile și limitele metodei".** Este ceea ce a început să fie o realitate de cîteva zile.

Îmi amintesc că, în urmă cu vreo doi ani, dacă nu mă înșel, acad. Henri Coandă, între alte exemple mi-a vorbit de „metoda Covaliu". Era vorba de contribuția importantă, de prestigiu, a inteligenței românești la tezaurul cunoașterii, dar pentru care este nevoie încă și de acel mic efort care să o facă cunoscută și aplicată. E importantă prevenirea și tratamentul pietrelor la rinichi, ficat, pancreas etc.? Fără îndoială. Dincolo de problema priorității științifice, este vorba de sănătatea oamenilor. Și, de ce ne-am feri să spunem, este și o problemă de economie, din moment ce statisticile sănătății arată o atît de impresionantă frecvență a bolii. Pe glob. Incidența e de unul la cinci oameni. Și sînt sute de mii de oameni care, din această cauză, lipsesc din producție luni de zile. Sau sînt pensionați la 30 de ani!

Catinca MUSCAN

Acest ansamblu tineresc din stofă în carouri în două culori este format din fustă în pliuri mari, vestă lungă cu epoleți lați, beretă și pulover asortat, într-una din culorile carourilor.

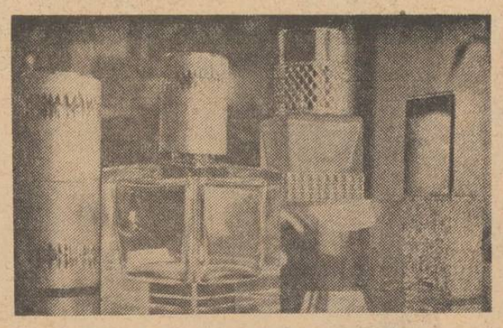

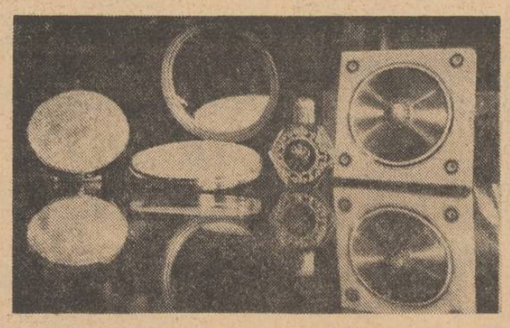

Frumusețea, delicatețea acestor flacoane pentru colonie, a acestor pudriere cu pudră compactă sau ruj de obraz, nu pot lăsa insensibile nici pe femeile mai puțin cochete...

INVENTIVITATE - GUST - DISCREȚIE

Ce e nou la Casa de mode și la fabrica de produse cosmetice „Miraj"

Consecvenți dorinței noastre de a semnala în rubricile acestei pagini acele creații românești reușite în îmbrăcăminte, cosmetică, interiorul locuinței, gospodărie, consemnăm astăzi cîteva noutăți la o apreciată instituție, aparută nu de mult în decorul urbanistic al Bucureștiului, **CASA DE MODE**, precum și la cunoscuta fabrică bucureșteană de produse cosmetice, care și-a schimbat de scurtă vreme numele de „Macul Roșu" în „**MIRAJ**".

CASA DE MODE, această unitate elegantă a cooperației meșteșugărești, este încă la începutul unui drum, pe care vor trebui găsite formule potrivite pentru atragerea, pentru formarea unui public (se poate citi, unei clientele) capabil nu numai să admire dar să și pretindă.

O formulă adoptată, organizarea unei prezentări a modelelor realizate aici, în fiecare săptămînă, joi seara, nu este nouă, dar necesitatea ei nu mai trebuie demonstrată. Iar cînd ea devine un pretext pentru a promova inventivitatea și bunul gust cu o discreție, cu o finețe pe care primele manifestări de acest fel le dovedesc din plin, o salutăm cu o deosebită plăcere.

Joia trecută, Casa de modă din București a realizat de fapt o primă paradă a modelelor de toamnă și iarnă 1972, pentru public, într-o elegantă sală, special amenajată. Vreo 50 de modele de mantouri, rochii de zi și de seară, costume bărbătești au reținut atenția prin calitate. Ce înțelegem prin calitatea unei parade a modei? În primul rînd, darul de a îmbina stilul, tăieturile, țesăturile și culorile la modă în creații care poartă o amprentă a noastră, a modei din București și nu din altă parte. Apoi, o silință aparte pentru a face acest lucru cu țesături care se găsesc la noi în magazine, de a le armoniza cu ingeniozitate, folosind talentul și hărnicia unor creatori al căror nume publicul va învăța, în curînd, să le cunoască.

Cu o prezentatoare a cărei prezență este ea însăși o garanție de bun gust, **GEORGETA BUCUR**, șefa atelierului de croitorie-femei, nu ne-a fost greu să punctăm cîteva amănunte semnificative și — nu ne îndoim — pe care cititoarele noastre le vor aprecia. De pildă, ni s-au părut foarte reușite robe manteau-urile cu mîneci suprapuse, combinînd stofa, catifeaua sau plușcordul cu tricotaj, sarafanele care persistă a fi moderne de dimineață pînă seara, insistența cu care se impun pliurile, fustele soleil, dungile, tighelele, carourile de toate mărimile, stofele moi, jerseul, gabardina, blazerele drepte, cu cordoane înnodate, pălăriile cu bor, confecționate din același blană cu a gulerului, pe lîngă git, în revere sau șal, nasturii din metal în combinație cu piele, stofă sau lemn natur, cordoanele din piele, de toate lățimile, dar cu catarame din materialul cordonului și nu metalice, buzunare mari și mici, rochiile imprimate, în dungi, buline, flori, cele din voal, triplu voal, broșeuri, catifea, jersey cu fir pentru seară, mînecile bogate, chiar foarte bogate pentru rochiile lungi sau scurte de ocazie.

Tovarășa **Georgeta Bucur** ne-a ghidat într-o lume de culori, de linii svelte și elegante.

La alt capăt al Bucureștiului, directoarea fabricii de produse cosmetice „Miraj" ing. **ROZALIA SPETEANU**, ne-a oferit cîteva momente agreabile în compania unor suave parfumuri, unor pudre fine și unor adevărate surprize în materie de ambalaje cosmetice.

Așadar, noutăți pe care le găsim sau le vom găsi foarte curînd, la magazinul bucureștean Farmec : **pudra compactă Farmec Lux**, într-o pudrieră aurie cu o grațioasă pietricică bleu, loțiunile **Tenofin** — pentru ten acneic, **Farmec — Lux** astringentă pentru ten gras și **Miraj** — pentru ten uscat. Iar surpriza cea mare pe care directoarea se străduiește s-o poată face femeilor chiar în luna decembrie a acestui an, luna cadourilor, este gama foarte diversă de parfumuri de toaletă în flacoane — pulverizator de diverse mărimi, a căror aspect de mici bijuterii este încîntător. De altfel, specialiștii fabricii vor să asigure în viitor, acestor frumoase flacoane parfumuri de toaletă cît mai reușite, de tip Cabochard, Madame Rochas, Miss Dior și Diorrissimo.

L. MARINA
Fotografii : Nicu VASILE

Rochia de seară din voal natural în dungi subțiri, albe pe fond bleumarin, are un corsaj foarte bogat prins în talie cu o corseletă formată din trei cordonașe subțiri din strasuri. O garnitură asemănătoare îmbogățește rochia și la git, unde materialul este ușor fronsat.

Într-o sală a eleganței, modelele prezentate de Casa de modă în noua sa clădire, capătă mai multă strălucire.

ATENȚIE LA FOLOSIREA PRODUSELOR COSMETICE

Utilizarea unui număr din ce în ce mai mare de produse cosmetice fără o alegere judicioasă determină creșterea intoleranțelor și chiar a accidentelor toxice, fiind frecvente în special alergiile cutanate. Folosite irațional, pe o perioadă îndelungată, unele produse cosmetice pot provoca nu numai o alergie. Ele pot fi și cauza unor iritații sau leziuni toxice lente, primare. Cele mai obișnuite neajunsuri se datoresc coloranților din rujurile de buze (eozina, rodamina) vopselelor de păr, produselor pentru unghii, conservanților din șamponuri sau creme etc.

Aceste reacții sînt însă strict individuale. De obicei, reacțiile apar pe locul aplicării produsului dar sînt cazuri cînd ele își fac apariția în regiuni unde produsul n-a fost aplicat. Așa se pot constata, de exemplu, dermite ale pleoapelor datorate lacului de unghii.

Rujul de buze poate antrena o exemă care se remarcă printr-o roșeață puternică și umflarea buzelor ce depășesc conturul. Simpla renunțare la folosirea rujului face ca totul să reintre în normal. Aceste neajunsuri pot fi determinate de parfum sau chiar de tubul rujului.

Badijonarea cu o soluție de colargol, pomadă cu balsam de Peru, ameliorează vizibil astfel de stări.

Testul care constă în aplicarea inițială a unei mici cantități de ruj la colțul buzelor sau la colțul ochiului unde pielea este extrem de sensibilă este în general destul de concludent și ne permite evitarea neplăcerilor ulterioare.

Farduriile, cremele, demachiantele pot sta de asemenea la originea numeroaselor accidente de intoleranță, de aceea și în acest caz se recomandă un test, aplicînd în pliul brațului o cantitate mică de produs. Dacă după 24 de ore apare o iritație înseamnă că folosirea acelui produs nu este indicată. Dacă leziunile apar și la suprimarea produsului, iar iritația persistă, trebuie să apelăm la serviciile medicului de specialitate.

În astfel de cazuri se recomandă — în general — și suprimarea săpunului, a parfumului, a apelor de colonie și a detergenților.

Din păcate, *alergia la produsele de frumusețe nu se limitează la leziuni exematoase.* Apar uneori și pigmentații inestetice. Tulburările pigmentare pot fi tratate cu loțiuni sau creme conținînd hidrochinonă care sînt inofensive și perfect tolerate de piele. Îngrijirea va fi completată cu un tratament general cu vitamina C și PP.

Se impune, de asemenea, tratarea tulburărilor digestive, restabilirea unui bun echilibru nervos, toate acestea contribuind la ameliorarea și, deseori, vindecarea lor.

Nu trebuie omis nici faptul că unele alergii însoțite de pigmentări se datoresc bolilor de ficat, unor alimente cum sînt fragii, căpșunile, ouăle, ciocolata sau unor medicamente ca: piramidon, aspirină, antibiotice.

Ludmila COSMOVICI

ALEIDOSCOP

COCHETĂRIA ACASĂ

Frotirul (țesătură gen prosop) care se găsește acum în magazine, în dungi foarte plăcut colorate ne dă puțin nostalgia verii, a litoralului... Fără a încălca niște reguli, îl putem adapta și la anotimp mai friguros, confecționîndu-ne un capot închis în nasturi sau petrecut, cu revere mari, cu buzunare, cu cordon. Utilizări mai clasice îl indică drept potrivit pentru halate de baie, prosoape de baie. Materialul (53 lei metrul) este plăcut la purtat și călduros.

Tot în dungi și tot pentru casă, ne-a plăcut și o diftină din care se poate face un capot sau o pijama.

LAPTELE ȘI TUBERCULOZA

Calitățile terapeutice ale laptelui de iapă, un lapte cu gust de nucă dulce, cunoscute cu milenii în urmă în Asia, au fost... reactualizate. Un test făcut la sanatoriul vestgerman din Ettenheim-Münster, cu ajutorul a 165 bolnavi de tuberculoză, care au băut zilnic jumătate litru lapte de iapă, a dovedit că la 13 la sută dintre pacienții tratați cu acest medicament, cavitățile s-au închis iar la 31 la sută dintre ei, acestea s-au micșorat. Efectele acestui adevărat medicament, vădite și în cazul unor boli cardiovasculare, sînt puse pe seama faptului că laptele de iapă conține deosebit de multă lactoză, aproape la fel ca laptele de mamă.

RAFINAMENT MODERN

Exotic, original, sau chiar extravagant? Care dintre adjective îi s-ar potrivi mai bine acestor inele puse în valoare, atît de grațios, de prezentatoarea lor? Fiecare adjectiv în parte și toate la un loc. Rafinamentul bijutierului englez, care le-a creat, este evident. Ca formă, montură, prelucrare a pietrelor, inelele poartă și amprenta unei concepții moderne asupra bijuteriilor... la modă.

FICATUL NU E PRIETEN CU FRIGUL

Dacă ați constatat că sînteți friguroasă, gîndiți-vă la starea ficatului dumneavoastră. Ce legătură ? Una foarte simplă. Ficatul, producător de glicogen (adică rezerve de zahăr) și regulator termic, este unul din organele esențiale care asigură rezistența la frig. Deci cîteva sfaturi adecvate : în zilele friguroase, nu beți alcool, nu fumați decît moderat, mîncați zilnic (în special cei bolnavi de ficat) ceva dulce la micul dejun, combateți constipația, umblați în frig, nu încălziți camerele peste măsură și nu uitați să vă îmbrăcați bine. Chiar dacă cochetăria dictează să umblați cu capul descoperit sau în pantofi subțiri...

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

EMILIA BĂDESCU, București. *În cadrul unui sindrom depresiv, nu este suficient numai tratamentul cu tranchilizante (și ați primit doze destul de mari). Se recomandă să asociați și Hematodin, antideprin, vitaminme (B_1—B_6). De asemenea, este important să fiți sub observația și tratamentul aceluiași medic psihiatru, care să vă influențeze psihoterapic. Nu se recomandă să schimbați terapeutul. Între bolnavul psihic și medicul psihiatru trebuie să se stabilească relații afective bazate pe încredere și considerație. Numai în această conjunctură tratamentul devine eficace, cu rezultate durabile.*

FLORENTINA IONESCU — Galați. *Cifrele indicate de dv. se încadrează în parametrii normali ai raportului între greutate și înălțime. Probabil există o repartiție inegală a țesutului adipos. Ea va fi ameliorată prin gimnastică și masaj. Dar este posibil să fie de vină și conformația.*

B.G. — Hunedoara. *Este de compătimit și de condamnat o căsnicie care nu se bazează pe relații afective între soți. De aici decurg și celelalte necazuri relatate de dv. Nu sîntem de acord cu referirile pe care le-ați făcut.*

ION AVRAMESCU — Sibiu. *La întrebările dv. vă răspundem afirmativ*

S. E. AUGUSTIN, jud. Hunedoara. *În cazul dv. este indicat medicamentul Bergonal.*

C.M. — București. *Credem că sînteți destul de rezonabilă și veți accepta ideea că prin corespondență nu putem preciza dacă este o apendicită acută. Trebuie să acordați considerație și încredere medicilor care v-au consultat. În ceea ce privește contrarierea dv. în legătură cu sediul durerii, să știți că există reflectarea durerii în diferite zone.*

ELENA ȘTEFAN — jud. Teleorman. *Ați încercat să vă atribuiți singură un diagnostic, influențată de cele citite. Nu este corect să procedați în felul acesta. Veți consulta medicul dermatolog în primul rînd și, la nevoie, un medic psihiatru.*

P. LUCHIAN — Iași. *Depresia dv. nu are o motivație temeinică. Medicul endocrinolog o să vă ajute să scăpați de toate gîndurile sumbre care vă obsedează.*

ELENA M. — jud. Sibiu. *Indicația de mai sus este valabilă și pentru dv.*

DUMITRU GHEORGHE — Ploiești. *Uneori, predispoziția spre calviție se transmite genetic. Ați făcut un control la cabinetul de endocrinologie ?*

ELENA VALEA — București. *Există alergii determinate de expunerile moderate la soare. Sînt destul de rebele la tratament. Credem că puteți beneficia de o cură balneară marină, dar veți proteja zona respectivă și nu o veți expune razelor solare.*

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

Pentru horticultorii amatori

HILDA PETRI — Ploiești. Aveți în grădină un vișin care înflorește abundent în fiecare an, dar nu fructifică și doriți să cunoașteți explicația acestui fenomen.

Trebuie să știți că pentru a lega rod, majoritatea soiurilor de vișin au nevoie să primească polen de la alte soiuri. În situația arătată de dv., întrucît în jurul pomului respectiv, nu se găsesc și alte soiuri de vișin, lipsește deci polenul care să asigure fecundarea și rodirea.

C. FRANGULEA — București. Aveți în grădină un smochin în vîrstă de 10 ani și doriți să știți cum se poate înmulți. Smochinul se înmulțește ușor, prin butași și prin drajoni. Butașii se confecționează, în lungime de 18—22 cm, toamna sau primăvara, din ramuri de un an. Ei se plantează primăvara în cîmp, urmînd ca în toamna viitoare să se scoată și să se treacă la locul definitiv.

Drajonii sînt puii dați din rădăcina smochinului și care se pot scoate și planta în alt loc (ca la smeură).

PETRE TOMA — Mărășești, jud. Vrancea. În scrisoare ne relatați bănuiala dvs. că pagubele la cultura de ceapă sînt provocate de rîme. Părerea noastră este că nu rîmele poartă vina. Faptul că ați găsit la rădăcina plantelor bolnave, viermi foarte mici (pe unii i-ați identificat cu lupa) ne face să credem că poate fi vorba de viermele cepei (Ditylenchus). În cazul atacului acestui dăunător bulbii de ceapă capătă un aspect mucilaginos, de culoare albă, apoi cenușie. Pînă la urmă putrezesc sau se usucă. Dacă în bulbii atacați se observă galerii (orificii) dăunătorul este musca cepei. Este bine să solicitați unui specialist de la Centrul de protecția plantelor sau de la C.A.P.-ul din apropiere, să precizeze dăunătorul.

ION COMAN — Eforie Nord. Vă interesează substanțele chimice (ierbicide) folosite pentru combaterea buruienilor din cultura cepei de arpagic. Iată două ierbicide : Gesapard și Dachtal. Primul se aplică pe suprafața solului cînd plantele de ceapă au 3—4 frunze (2 kg la hectar în amestec cu 600 litri apă), iar al doilea cu 6—7 zile înainte de plantarea arpagicului (6 kg la hectar în amestec cu 300 litri apă).

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad", Roman, jud. Neamț

BONETĂ CĂLDUROASĂ

Această bonetă, din lînă sau melană de culoare închisă, cu bordură din altă culoare se poate purta și beretă, trasă cochet, pe o ureche.

Furnituri : 80-100 gr lînă sau melană de culoare închisă și un rest de lînă (cîteva grame) lînă albă ori în culoarea cu care doriți s-o asortați. Se lucrează cu 5 ace de ciorapi sau cu andrele circulare.

Măsura : 18 ochiuri lucrate, 36 rînduri = 10 cm. aproximativ. Se montează 96 ochiuri din lîna de culoare închisă pe patru ace (24 pe fiecare ac) și se lucrează circular, în punct elastic, vreo 3-4 rînduri. După aceea se introduce culoarea deschisă, cu care se tricotează 6-8 rînduri. Se continuă cu lîna de culoare închisă. La fiecare al 12-lea ochi, de-o parte și de alta a lui înmulțim cîte un ochi — mereu în dreapta și în stînga aceluiași ochi — la fiecare al 3-lea rînd, de 6 ori. După ce am ajuns la 192 de ochiuri lucrăm drept 4 cm. (aproximativ 14 rînduri). Tot în dreptul ochiului la care am înmulțit, scădem acum în dreapta și-n stînga lui cîte 2 ochiuri la fiecare al treilea rînd, de 11 ori ; de 12 ori cîte 2 ochiuri, iar ultimele le strîngem deodată. Facem apoi un pompon din cele două culori de lînă pe care le-am asortat.

TREI REȚETE... DULCI

Baclava

Un pachet de foi de plăcintă din comerț (500 g), 500 g miezuri de nuci date prin mașină, un pachet de margarină sau unt, 500 g zahăr, 2 pahare de apă și jumătate baton de vanilie.

Se unge o tavă mare cu unt (sau margarină), se așează 3—4 foi stropite între ele cu unt. Se presară un strat subțire de nuci mărunțite. Se pune o foaie de aluat, se stropește cu unt, se presară cu nuci. Se continuă astfel pînă se termină ingredientele, rezervînd pentru așezat deasupra 3—4 foi mai frumoase, care se stropesc cu unt între ele. Se înmoaie un cuțit în unt cald și se taie baclavaua în lung și în lat formînd romburi sau dreptunghiuri de circa 5—7 cm. Se toarnă în lungul tăieturilor restul de unt topit. Se dă la cuptor cu foc slab, dar încălzit dinainte și se ține cam 60 de minute. Cînd începe să se rumenească, se scoate tava și se toarnă deasupra un sirop clocotit făcut din zahăr, apă și vanilie. Se mai dă tava la cuptor circa 5 minute ca să se pătrundă bine de sirop. E bine să fie pregătită cu o zi două înainte de a fi servită.

Tort rapid

Un blat Nora (din pandișpan), 400—500 g frișcă bătută de la cofetărie, 100 g nuci, 100 g zahăr. Pentru sirop : un pahar (250 g) de lapte, o lingură bună de cacao, 50—70 g zahăr.

Se taie blatul în două și se însiropează ambele jumătăți cu un sirop făcut din cacao amestecată cu zahăr, subțiată cu lapte și dată apoi într-un clocot.

Separat se pune la ars 100 g zahăr. Cînd începe să se caramelizeze se adaugă nucile, se amestecă totul mereu pînă ce nucile se glasează frumos. Se scot pe o farfurie de tablă unsă cu untdelemn sau pe o bucată de marmură de asemenea unsă. După ce se răcesc se pisează mai mare.

Se așterne un strat de frișcă pe baza tortului, se presară o parte din nucile pisate. Se acoperă cu a doua parte a blatului, se îmbracă în frișcă (nu trebuie întinsă prea uniform). Se decorează presărînd restul de nuci pisate.

Cupe cu spumă de ciocolată

Se prepară din ajun. Pentru 6 porții : 250 g de ciocolată de menaj, 75 g unt, o linguriță de apă, 6 ouă, 60 g zahăr, coaja rasă de la 2 portocale, 2 linguri de lichior din portocale, 100 g de frișcă bătută.

Puneți ciocolata cu untul și apa în bain-marie. Amestecați cu o lingură de lemn pentru ca ciocolata să se topească. Cînd crema a devenit uniformă, dați-o de o parte de pe foc. Separați gălbenușurile de albușuri. Adăugați gălbenușurile — bătute ca pentru omletă — în crema de ciocolată. Puneți și zahărul. Radeți coaja de pe o portocală și jumătate (păstrați cealaltă jumătate ca să decorați cupele). Amestecați coaja rasă și lichiorul în crema preparată. Bateți albușurile spumă tare și incorporați-le ușor ridicînd crema. Vărsați amestecul în 6 cupe și puneți-le în frigider pînă a doua zi. Înainte de a servi, decorați-le cu un moț de frișca peste care presărați coaja rasă de la jumătatea de portocală păstrată.

Dacă acest desert este rezervat copiilor, înlocuiți lichiorul printr-un sirop gros făcut din sucul unei portocale și zahăr.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

Vizitați RESTAURANTUL DIETETIC Mureș

Str. Lipscani nr. 12

Pentru dieta dv., preparate culinare variate și de calitate, executate de specialiști în arta culinară sub îndrumarea Clinicii de Boli de Metabolism și Nutriție. (5567)

GOSPODINE, NU UITAȚI!

CU MINIM DE EFORT ȘI MAXIMĂ ECONOMIE DE TIMP PUTEȚI PREPARA O MASĂ GUSTOASĂ ȘI VARIATĂ CUMPĂRÎND PUI TĂIAȚI ȘI PREAMBALAȚI DE LA TOATE UNITĂȚILE ȘI RAIOANELE DIN BUCUREȘTI, CARE DESFAC CARNE ȘI PREPARATE DIN CARNE. (5551)

BRODERIILE CONFERĂ FARMEC MODEI FEMININE !

Broderiile BÖHI — STREITLER :
— multiple tehnici de broderie
— materii prime variate
— colorit modern

BÖHI — STREITLER oferă :
— broderii pe satin pentru rochii
— broderii pe batist pentru bluze
— broderii pentru îmbrăcămintea copiilor
— motive brodate care se aplică pe confecții

„WALTER BÖHI, Lustenau și G. & O. STREITLER Dornbirn sînt printre primele firme producătoare de broderii, din Austria.

Broderiile Vorarlbergului, provincie austriacă, considerată centrul mondial al industriei de broderii, sînt răspîndite de la Toronto la Santiago, de la Osaka la Melbourne, de la Hammerfest la Kapstadt.

PUBLICOM

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CEEA CE NU SE UITĂ!...

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Stimate curier,

Mă numesc Graure C. Alexandru, *sînt născut la 22 februarie 1949, în comuna Mihail Kogălniceanu, județul Tulcea. Vă scriu într-un moment în care orice tînăr ajuns la vîrsta mea și în situația mea ar fi făcut la fel.*

Dar iată despre ce este vorba:

La vîrsta de 7 ani am avut primul mare necaz în viață: a murit mama. *După moartea dînsei, am rămas eu și sora mea care avea numai trei luni, pe care tatăl meu a dat-o la orfelinat la Tulcea.* De atunci nu mai știu nimic despre ea, n-o cunosc, și nici ea nu mă cunoaște. *Aș dori din suflet să aflu ceva despre ea. Știu doar că, la șase luni de la decesul mamei, tatăl nostru s-a recăsătorit. Credeam c-o să am iarăși o „mamă", n-a fost însă așa, încă din primele zile a început să mă bată, nu mi se făceau haine, nici mîncare la timp n-aveam întotdeauna. Într-o zi, în care m-a trimis după țigări și eu am pierdut 1 (un) leu, văzînd că nu-i găsesc cu nici un chip leul, m-a bătut și m-a alungat din casă, iar seara m-a închis într-un coteț de porci, unde am rămas peste noapte, desculț și numai cu o haină pe mine. Dimineața eram înghețat, inconștient și cu picioarele amorțite pînă la genunchi. M-a luat mama vitregă (vitregă în sensul cel mai exact al cuvîntului) și m-a băgat cu picioarele într-un lighean cu apă fierbinte, după care m-a dus la spitalul din Tulcea. Aici, după multe chinuri, am ajuns la operație, ca să rămîn fără tălpile picioarelor și astăzi să merg doar în călcîie, pe care mă sprijin destul de greu. Sînt totuși bucuros că pot să merg fără ajutorul nimănui, pe propriile mele picioare, fiind și așa. După ieșirea din spital am continuat școala elementară și am reușit să termin opt clase. Am stat doi ani acasă, fiindcă nu avea cine să mă ducă la școală, ca să învăț o meserie. Mama mă chinuia în continuare, tatăl mă privea destul de rău.*

Abia după doi ani am izbutit să merg la Școala profesională specială nr. 8 din Galați, pe care am absolvit-o în anul 1971 cu calificarea de lăcătuș-mecanic montator. *Neasigurîndu-mi-se încadrarea, după absolvire, am încercat în orașele Galați, Botoșani, Suceava și Tîrgu-Mureș, unde aveam promisiuni de angajare, dar cînd mă prezentam, mi se spunea că nu mai sînt locuri. Părinții mei sînt în Tulcea, nu mă ajută cu nimic, nici nu stau la ei. Am doar 23 de ani, sînt un om care umblă greu pe picioare, însă nu vrea să fie o povară pentru nimeni, ci dorește să-și cîștige cinstit existența, ca mii și sute de mii de tineri din țara noastră. Dar cum să intru și eu în rîndul lor, fie și cu defectul pe care-l am, ca să nu mai umblu cu haine de împrumut și după mîncare de cîpătat? Oare cei care nu înțeleg situația mea, în fața cărora am stat în picioare (greu) nu o singură dată, nu vor roși și dumnealor un pic, dacă vor citi rîndurile de mai sus? Cînd cineva mă tratează ca pe o mobilă șchioapă, simt că mi se termină aerul din plămîni, mă sufoc de-a dreptul. E adevărat că am găsit și oameni cumsecade, binevoitori, care m-au ținut la dînșii cîteva luni (o familie din Botoșani), dar — să mă ierte cei în cauză — eu nu vreau, de fapt, să fiu „ținut", vreau să mă întrețin singur, cum se cuvine. Alt tînăr (din Deva) m-a chemat la el, să mă ajute să găsesc de lucru, însă cum mă paște ghinionul, în timp ce dormeam în tren, mi s-au furat actele (acceleratul de Arad, în spațiul dintre Tg. Mureș și Deva), am rămas doar cu diploma de calificare, restul, buletinul de populație, certificatul de naștere și livretul militar mi-au dispărut (mai sper ca, pe adresa Miliției din Tulcea, un om de suflet, găsindu-le cine știe pe unde azvîrlite de hoț, să le expedieze).*

Acum plec din Deva la Tulcea, în comuna Zebil, la un bunic al meu care, cu toate că-i bătrîn și neputincios, mă ține la dînsul pînă îmi voi găsi actele și ceva de lucru pe măsura calificării pe care o posed. Se va întîmpla așa curînd?

Cu respect,

ALEXANDRU GRAURE"

Dragă Alexandre Graure, să sperăm că, între timp, ți-ai regăsit actele. Cît privește drama dumitale, nu pot decît să-ți spun că sînt, trup și suflet, alături de tînărul de 23 de ani care a trecut prin atîtea și care, în ciuda tuturor necazurilor și dificultăților, înțelege că *o viață demnă nu se poate dobîndi fără muncă.* Dacă mai ești la bunicul din comuna Zebil, să sperăm că *tovarășii de la forurile în drept ale județului Tulcea,* citind *curierul* de față, vor acționa în consecință, sprijinind deplin dorința dumitale întemeiată, dreaptă, de a munci, de a trăi din propria-ți muncă (mai ales că ai și o calificare „de aur": lăcătuș-mecanic montator). Oare să nu fie nevoie, în tot județul Tulcea, de un lăcătuș-mecanic montator, fie și de unul cu anumite dificultăți de mișcare? Așteptăm...

În altă ordine de idei (deși lucrurile sînt atît de legate între ele — profesiune, copilărie, stare sufletească), desigur că ți-e greu, peste toate, să uiți copilăria furată, schiloditâ, cauza concretă a suferinței dumitale fizice (fie și redusă), și nu numai fizice, dispariția surioarei... Îți mărturisesc c-am cunoscut în existența mea, destule cazuri complicate, tragice chiar, și altele, deși tot complicate, fericit încheiate. Am cunoscut mame așazis vitrege, de o bunătate și înțelepciune nemaipomenite, așadar nici vorbă că purtarea soției de a doua a tatălui ar ține strict de faptul că ea nu ți-era mamă bună, cum se spune, cît ținea de un caracter urît (cuvînt prea tocit pentru ceea ce vrea să exprime).. Să „însemni" pe viață o ființă (copil la ora aceea) fiindcă ți-a pierdut.. 1 (un) leu, mi se pare odios (putea să fie vorba și de o mie de lei *nu suma contează)!* Să sperăm în regrete tîrzii, în mustrări de conștiință? La ce bun? Să ierți? Să întorci cumva și celălalt obraz, acceptînd — cumva — o tardivă milă? De obicei îi sfătuiesc pe tinerii care intră în conflict cu părinții lor (firești) să nu uite că părintele rămîne părinte *(într-un sens),* chiar și atunci cînd se face vinovat față de copilul său. În ceea ce ai descris însă se află atîta abjecție, atîta inconștiență și duritate, încît nu văd — sincer — cum s-ar putea... uita ceva.

Da, Alexandru Graure, singura dumitale cale, pentru dobîndirea unui echilibru interior, la cei 23 de ani împliniți, este *munca.* Ține-mă te rog la curent cu ce ți se întîmplă. Neapărat. Dacă va fi necesar, voi reveni public.

Cik DAMADIAN

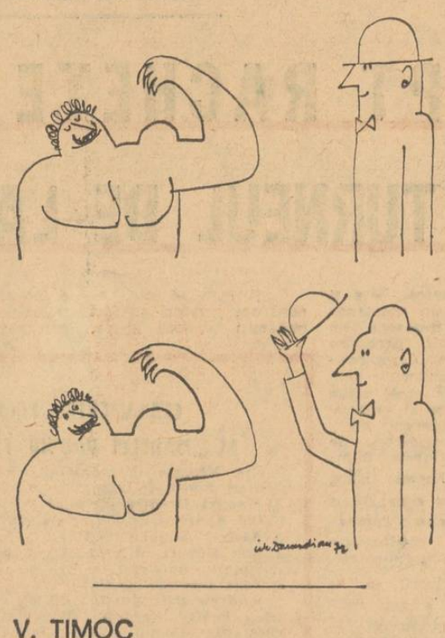

V. TIMOC

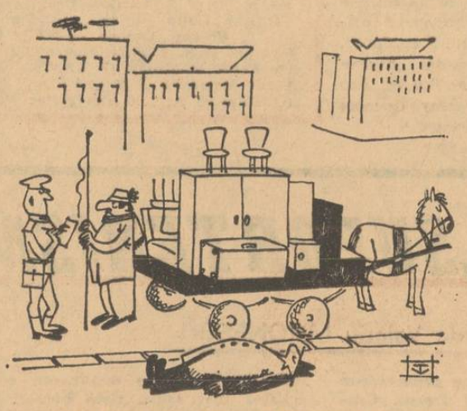

— Nu i-am făcut nimic! I-am spus doar costul transportului...

PASIUNI

„CUM AM ÎNVĂȚAT SĂ PREȚUIESC TIMPUL?"

Dialog cu unul dintre sutele de tineri de la Brazi

„Colectivele de muncă sînt foarte tinere. Instalațiile foarte moderne. Modul cum acești tineri s-au încadrat în problemele tehnologiei moderne este uimitor. Multe lucruri frumoase am realizat noi la Brazi"...

Cele de mai sus constituie, la acest ton entuziast, o sinteză cît se poate de obiectivă, oferită de-un tînăr pe nume **VICTOR ADAM...** Știam despre el că este tehnician la serviciul producție, și autor al unor lucrări interesante. Bănuiam că este vorba de lucrări privind petrochimia. Discuția noastră însă a trebuit să fie „salvată" pe alte căi și, recunosc că n-au fost deloc păgubitoare popasului meu aici. Așadar, ce sînt lucrările dv. ?...

— Aproape un noroc. Am avut norocul să cunosc un mare profesor, regretatul Nicolae Sprache, părintele meu spiritual... Puțini oameni fac din muncă mai mult decît o pasiune. În tot ce-a întreprins acest om, exista o legătură precisă cu un context general, pornind de la un amănunt, îi plăcea să ajungă la o imagine completă, s-o impună, să convingă. Eu sînt autodidact. Tot timpul meu liber mi-l dedic acestor cercetări de istorie și arheologie. Nu vreau ca lumea să creadă că sînt un snob, dar prin toate aceste cercetări am vrut să conving...

— Ce anume ați reușit pînă acum?

— S-a susținut că populația din această zonă ar fi venit de la munte, mocani cu oile. Dar descoperirile arheologice pe care le-am făcut eu ca amator demonstrează că pe teritoriul orașului Ploiești avem urme de multe milenii. În partea de nord a orașului, unde se construiește și se demolează deci mai mult, s-a demonstrat continuitatea pînă prin secolul XIII, adică, este vorba de atestări sigure...

— Este, arheologia pentru un tehnician o pasiune vremelnică?

— De ce să fie vremelnică? În fond nu-i singura mea pasiune. Am o colecție de tablouri din care nu lipsesc Tonitza, Milița Pătrașcu, Romul Ladea, Catargi, Cumpănă, Chirnoagă și mulți alții...

— Unde se află printre aceste pasiuni tehnicianul?

— Mi-am început meseria, imediat după absolvirea școlii tehnice, odată cu uzina petrochimică din grupul industrial Brazi. Am lucrat mai întîi la instalațiile de polietilenă, apoi am trecut la serviciul producție...

— De ce s-a hotărît trecerea?...

— Aici trebuie un cunoscător foarte bun al fluxului tehnologic integral, și prezență de spirit. Acum sînt dispecer. Orice defecțiune intră în sfera dispecerului. De măsurile pe care le hotărăște el depinde totul. Dar și de modul cum știi să te achiți într-o situație anume...

— Cînd — tehnician, și cînd — autodidact?

— Îmi place frumosul, așa cum s-a „format" în decursul veacurilor. Tot ce nu-i frumos mă deranjează...

— Ce înțelegeți prin frumos la acest mod general?

— Iată un exemplu. Eram pe-un mare șantier arheologic cu mai mulți oameni ceva mai în vîrstă, unii dintre ei oameni simpli, toți lucram acolo din pasiune, nimeni nu venise să cîștige vreun ban, eram interesați să aflăm ceva, să descoperim. Cu noi era un bătrîn, Nea Constantin, căruia îi plăcea astronomia. În clipa cînd i-am cunoscut pasiunea pentru astronomie, și l-am ascultat, s-a făcut o mare sărbătoare atît pentru el cît și pentru mine. Omul știa atîtea despre stele, tăcuse ceea ce știa, și mi se destăinuise abia atunci. Era ceva frumos în acest om. Altul, din aceeași „expediție" m-a însoțit odată într-o expoziție la București. Nu văzuse în viața lui o expoziție. Acum, Nea Dumitrache este pasionat de tablouri. Îmi cere explicații, colindă sălile de muzeu, îi place. L-am cîștigat pentru frumos. Asta ar fi o latură a opiniilor mele despre frumos...

— Aș vrea, totuși, să nu pierd tehnicianul prin locuri unde îl pot găsi numai în timpul său liber...

— Disciplina de producție, spiritul întreprinderii m-au ajutat mult în aceste pasiuni ale mele. Mi-au dat posibilitatea să mă realizez și în afara profesiunii mele. Ritmul de muncă și rigoarea de-aici le-am dus și acasă. La fiecare zece minute, să zicem, apare în lume o nouă masă plastică. Or, eu trebuie să fiu informat, să citesc mult, să aflu cît mai multe cu privire la profesia mea. În acest fel, am învățat să prețuiesc timpul. Nu lucrez cu ceasul în mînă, dar disciplina te face, în mod categoric, om hotărît, perspicace, Un spirit disciplinat nu va risipi niciodată timpul, nu va risipi lucrurile, nu-și va risipi viața. Oamenii mai și îmbătrînesc. La bătrînețe cînd tragi linie și vezi că nu iese nimic la total, degeaba ai mai trăit...

— De la douăzeci și ...de ani, pînă la bătrînețe mai aveți o viață...

— Aceea va fi linia cea mare. Eu trag linie după fiecare zi și fac calculul. Adică adun ca să nu pierd mai tîrziu, fie și la bătrînețe...

Un tînăr dintre sutele de tineri de la Brazi. Am reprodus întocmai dialogul, nu cu gîndul de a-l revedea pe Victor Adam ...la bătrînețe, ci pentru modul cum acest tehnician s-a deprins să gîndească...

Ion ȚUGUI

EOLIANĂ

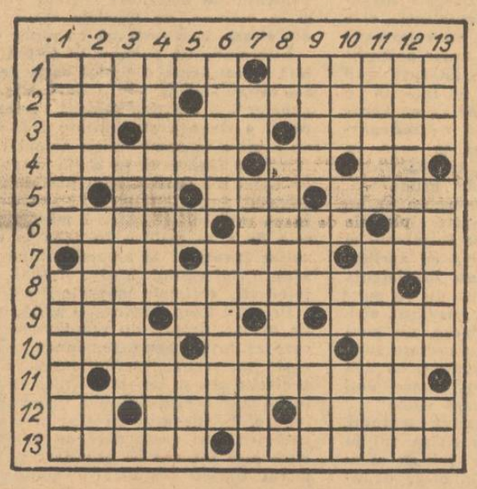

ORIZONTAL: 1) Vînt puternic ce bate iarna pe la noi... — ...și un vînt care bate pe coastele Mării Mediterane; 2) Personaj din „Apus de soare" de Delavrancea — Autorul romanului „Vîntul nu se stîrnește din senin"; 3) Scade! — Cunoscut pictor napolitan autorul tabloului „Furtună" — Aere...; 4) Poet român contemporan, autorul poeziei „Furtuni de primăvară" — Munte! — Semirocă! 5) Unu, la table — Începe să arunce! — Curent cald în Oceanul Pacific: 6) Veche cetate în jud. Harghita — Poet ardelean, autorul poeziei „Vînturile nopții". — Reîntors!!; 7. Vîrf de suliță! — Dragoste — Porțiune de teren supusă invaziei apelor mării; 8) Autorul piesei de teatru „Viforul"; 9) Început de erupție! — Comune musonului și simunului! — Plante cu frunze ghimpoase; 10) Nuiele — Fructul nucului — Mediu... nociv!!; 11) Clasic român, autorul poeziei „Moara de vînt"; 12) Ultimele rafale! — Sprijină vița de vie contra vîntului — Regiune bătută de vînturi; 13) Anotimpul crivățului — Vînt fierbinte, foarte uscat, care suflă, uneori, vara dinspre Sahara spre Oceanul Atlantic.

VERTICAL: 1) Clasic român, autorul poeziei „Vîntul" — Îi suflă vîntul (fig.); 2) Adăposturi, contra vîntului, pentru navele marine — Departament în Franța, unde bate un vînt numit „Vîntul alb" — Dinsa; 3) În vînt! — Poet român, autorul poeziei „Vîntule, vîntușule"; 4) Boală contagioasă la copii, numită și „vărsat de vînt" — Avînt; 5) Produs avicol — Vasile Marinescu — Perioadă geologică; 6) Geantă de piele — A da în vînt...; 7) Pe cal — Vîntul și pămîntul! — Una din acțiunile vîntului (înf.); 8) Stancu Zaharia — Climă întîlnită pe țărmul Oceanului Indian, caracterizată prin vînturi periodice; 9) Apărut — Resort — Vechi stat în Asia; 10) Început de rafală! — Sec! — Dese, la centru! — Domnișoară (abr.); 11) A bate încet și neregulat, vorbind despre vînt (reg.) — A sta în bătaia vîntului; 12) Autorul volumului de proză „Împărăția vîntului" — Acră; 13) Comună în Japonia — Denumirea sub care sînt cunoscute furtunile însoțite de descărcări electrice puternice — Perioadă de timp între două alizee bătînd în aceeași direcție.

Prof. Gh. BRAȘOVEANU — URLAȚI

Cuvinte rare: EC, SIVO, RIA, ISERE, ANAM, OSORI, OSE.

SĂ DEZLEGĂM!

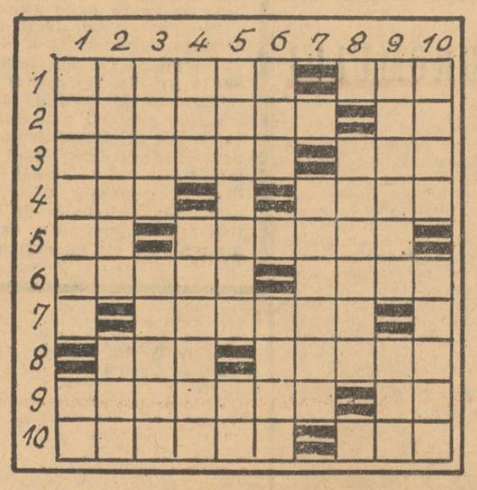

ORIZONTAL: *1. Se află-n perioada studiilor — De la deal, mai la vale; 2. Se ridică... din politețe — Pete pe spate!!; 3. Degajat — Sări! (pop); 4. Sfîrșitul unui mitan! — Consumator de grăsimi; 5. În rest! — Se face auzită la petrecere; 6. Tras la poartă — Munteni de-ai noștri; 7. Negru... din India; 8. Carie în interior! — E cinstit; 9. Model de curățenie (fem.) — Careu întors!!; 10. Taie pădurile... — Tot... așa... și pe dincolo!.*

VERTICAL: *1. Sînt pe măsura zmeului — Uns pe corn!!; 2. ...Cu haina pe ea — Servită... cu dulceață; 3. Intră pe coș — Arde piatra; 4. Mare de spice... — Intrată-n spațiu locativ; 5. Muncă de teren... — ...la vară!; 6. Un nas nu prea fin — Date la verificare; 7. „Ghid" pe mare; 8. Se duc la tîrg. 9. Scos la vedere — Oricum se-ntoarce, tot la-nălțime-i; 10. Suge cu paiul — A merge la deschidere.*

C. MIHAI

Cuvinte rare: SAI, RÎT

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

AȘA-I

ORIZONTAL: Verificare — A — Ghicit — X — Ts — Acra — Ba — Atl — Ae — Fum — Minut — Gati — Alei — Baton — Toc — Oa — Ana — Ou — Ocru — It — R — Școala — O — Încălțător.

CÎNTEC, JOC ȘI VOIE BUNĂ

ORIZONTAL: Călușari — Ana — Alunelu — Aman — Vînt — Aspră — E — Ava — Tita — Tam — Le — So — E — Solo — Nai — Uma — Rîn — Act — Trupe — Oe — Vioara — Anar — O Miozotis — R — Caiși — Mo — Ici — At — Tănase — Ot — Țara — Știință.

Cu ajutorul unui aparat de fotografiat „LIUBITEL 2" puteți păstra imaginea celor mai frumoase amintiri.

„LIUBITEL 2" — un aparat de fotografiat de o construcție modernă, cu deosebite calități:

— mare siguranță în funcționare
— sincronizator pentru lampa fulger (blitz)
— vizor cu oglindă
— posibilitatea de a obține 12 fotografii cu un rolfilm de 6/9 cm.

Prețul de vînzare — 350 lei. (5521 A)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Ora pe glob

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Toată lumea știe că între diversele țări de pe glob, dispuse după meridiane diferite, există diferențe de ore, în unele cazuri, chiar foarte mari. Cît de mari sînt însă aceste diferențe? Vă propunem deci, să încercăm să efectuăm împreună o incursiune în... timp, pe mapamod.

De pildă, **considerînd că la București este ora 12,00, deci la amiază, ce ore sînt atunci în următoarele țări: Anglia, India, Japonia, Noua Zeelandă, Cuba, Argentina, Insulele Azore și Liberia?**

Cine este vinovatul?

Vinovatul principal, în privința acestui material, este cititorul nostru **Corneliu Podeț,** elev din Dorohoi. De fapt, nu la acest vinovat vrem să ne referim, ci la altul, pe care, poate, îl veți descoperi dv., stimați cititori, încercînd să rezolvați, pe bază de logică și perspicacitate, cele expuse în continuare.

Să presupunem că cineva a comis ceva ilegal. Sînt bănuite patru persoane, pe care să le notăm cu A, B, C și D. (Aceasta, numai din motive de „secret profesional"!). La cercetări, fiecare dintre cele patru persoane a dat următoarele răspunsuri:

A: „B" este vinovat.

B: „A" minte.

C: Eu nu sînt vinovat.

D: „A" este vinovat.

Ținînd seama că se știe că există un singur vinovat și un singur mincinos, și că vinovatul este și mincinos, **să se precizeze cine este adevăratul vinovat.**

O problemă rezolvabilă în 15 secunde?

Privind cu atenție desenul, se observă că dreptunghiul A B C O, înscris în sfertul de cerc C D E are nu numai diagonala A C, ci și o a doua diagonală, O B, care nu a fost însă reprezentată. Dar diagonala O B, care este egală cu A C, nu-i altceva decît însăși raza cercului din care face parte sfertul de cerc O D E. Tot rază este și O E. Și cum O E = O C + C E, iar O C = C E = 5 cm, înseamnă că O E = 10 cm, deci și A C = 10 cm.

V-au trebuit mai mult de 15 secunde pentru rezolvare? Ce-i drept, la prima vedere, problema poate părea mai complicată, mulți gîndindu-se la început la teorema lui Pitagora. Cu puțin spirit de observație se constată însă că realitatea este deosebit de simplă.

Poșta cititorilor

La întrebările publicate în rubrica noastră din revista nr. 785, apărută la 21.10.72, am primit răspunsuri corecte de la foarte mulți cititori. Regretăm că nu vom menționa aici decît 7, ca de obicei, din cei ieșiți la sorți. **Ing. Stelea Constantin,** București (Felicitări pentru rezolvarea matematică, foarte elegantă!); **ing. Sergiu Popescu,** Ploiești; **Niculina Alexandru,** elevă Liceul „Mihail Eminescu", Iași; **Eugenia Marie-Jeanne Curelescu,** elevă, Liceul „Aurel Vlaicu", București; **Andreescu Cătălin,** elev, Cîmpina; **Mariana Grigoroiu,** elevă, Liceul nr. 2, Tîrgoviște; **Tirlie Gh. Dănuț,** elev, Liceul nr. 1, Rîmnicu-Vîlcea.

Gheorghe Moisa, învățător, pensionar, Iași. Vă mulțumim pentru atenția pe care o acordați rubricii noastre și pentru cele două scrisori cu probleme pe care ni le-ați expediat. Din păcate însă, materiale analoge sau identice cu cele propuse de dv. am mai publicat pe parcurs. Poate ne veți expedia altele, pe viitor?

Am reținut în vederea publicării, (fără a putea însă preciza în prezent cînd anume), o serie de materiale, pentru care de altfel mulțumim următorilor cititori: **prof. Gheorghe Brașoveanu-Urlați,** București; **Georgeta Vizlan,** Moinești, jud. Bacău; **Iliescu I. Corneliu,** Suceava; **Lazăr O.,** București; **Ileana Șerban,** București; **Radu C. Mitică,** elev, Liceul Dioști, jud. Dolj și **Constantin Brașoveanu,** Urlați, jud. Prahova.

Ing.
Liviu MACOVEANU

Mîine, la Constanța

ROMÂNIA—FRANȚA LA RUGBI

Mîine la Constanța, o nouă ediție a tradiționalei întîlniri dintre rugbiul românesc și cel francez, cea de a 16-a, între reprezentativele celor două țări, dacă este să luăm drept an de plecare 1924. Peste caracterul tradițional, este vorba de o întrecere oficială, care inaugurează Campionatul european de rugbi-1973. Așadar, un meci cu miză.

La ora aceasta taberele și-au fixat loturile care vor evolua pe stadionul „1 Mai". Francezii vor folosi un XV mult remaniat, în raport cu ultima partidă, cea de la Béziers, din care doar patru jucători au fost menținuți : Dourthe, Saisset, Benessis și Vaquerin.

Antrenorul principal **Michel Celaya** modificînd substanțial echipa, a urmărit, în principal, asigurarea unei mai mari tehnicități și în același timp sporirea forței de deplasare a XV-lui francez, atu-uri cu care speră să-și apropie victoria la Constanța.

Cît privește reprezentativa României, antrenorii **Radu Demian** și **T. Rădulescu**, ajutați de un colectiv alcătuit din **Viorel Moraru, Titi Ionescu** și **P. Cosmănescu**, au modificat și ei, parțial, XV-le pentru acest meci deosebit de dificil, preferînd jucători tineri, capabili să facă față în grămezi, totodată sportivi percutanți și cu viziunea apărării și a contraofensivei imediate. Fundaș are toate șansele să joace experimentatul **Durbac** (Steaua). Ca centri, **Dragomirescu** (Dinamo) și **Marica** sau **Motrescu** (Poli, Iași), iar ca aripi, **Suciu** („U." Timișoara) și **Nica** sau **Constantin** (Dinamo). În ultima instanță s-ar putea ca Nica-dacă va fi preferat Constantin-să-l dubleze pe Dragomirescu ca centru. Perechea de mijlocași — **D.Răscanu** (CSM Sibiu) și **Nicolescu** (Dinamo). În linia a III-a soluția cea mai nimerită pare să fie **Gh. Răscanu** („U." Timișoara), **Pop** (Grivița Roșie) sau **Volmann** („U." Timișoara), ca închizător și **Fugigi** (Sportul studențesc). Pe un post de linia a III-a ar mai intra în discuție și **Postolache** (Steaua), în cazul în care linia a II-a va apare în formula **Șerban** (Steaua) — **Dărăban** (Farul Constanța). De asemenea, în această linie ar putea fi folosit și **Iorgulescu** (Sportul studențesc). Cît privește prima linie **Ortelecan** (Știința Petroșani) candidează solo ca taloner, în timp ce pentru stîlpi există trei jucători —**Ciornei** (Steaua), **Baciu** (Dinamo) și **Dinu** (Știința Petroșani).

Meciul va fi condus de arbitrul **R. Young** din Irlanda.

Mihai NICULESCU

PALMARESUL MECIURILOR ROMÂNIA-FRANȚA

1924 — Franța — România	59 — 3
1938 — Franța — România	11 — 8
1957 — Franța — România	18 — 15
1958 — Franța — România	39 — 0
1960 — România — Franța	11 — 5
1962 — Franța — România	5 — 5
1963 — România — Franța	3 — 0
1964 — Franța — România	6 — 6
1965 — Franța — România	9 — 6
1966 — Franța — România	8 — 3
1967 — Franța — România	9 — 3
1968 — Franța — România	11 — 3
1969 — România — Franța	15 — 14
1970 — Franța — România	14 — 9
1971 — Franța — România	31 — 12
1972 — România — Franța	?

ÎNCEPÎND DE MARȚI

OPT RACHETE CELEBRE ÎN TURNEUL DE LA BARCELONA

Barcelona găzduiește, începînd de marți, „Turneul campionilor", la tenis de cîmp. Am avut prilejul să vizitez de curînd acest oraș, port la Marea Mediterană, din păcate, doar cîteva ore, timp în care am colindat pe celebrele sale „Ramblas-uri", o suită de străzi largi, ce amintesc de marile bulevarde ale Parisului, pentru a mă opri apoi la „Palau Blau Grana", locul unde se află sala în care își vor da întîlnire primii opt clasați în Marele Premiu F.I.L.T. Am pătruns în sală, unde se lucra de zor la ultimele amenajări, la fixarea pe parchet a pistei Uniturf, o pistă dintr-un material special, adus de la Londra. Sala, o construcție impunătoare, se află foarte aproape de țărmul Mării Mediterane, pe Paseo de Colon, pe strada unde poate fi văzută și azi casa în care Cervantes și-a scris ultimele capitole ale nemuritorului său, Don Quijote. Lumea sportivă a orașului așteaptă cu deosebit interes reuniunea unora dintre cele mai renumite rachete ale tenisului mondial, convinsă că timp de cinci zile, va fi martoră la un spectacol pe care foarte mulți amatori de tenis ar dori să-l urmărească. Este și firesc ca un asemenea turneu să trezească un interes major, dacă ne gîndim că la „Campionatul campionilor", cum este denumit acest ultim mare concurs al sezonului, vor fi prezenți printre alții, învingătorii de la Rolland Garros, Wimbledon și Forest Hills, jucători care s-au impus atenției în alte numeroase turnee desfășurate de-a lungul anului. Nu este puțin lucru, ca în cadrul unui singur concurs să fie prezenți tenismeni de faima lui Ilie Năstase, cîștigătorul marelui premiu, Stan Smith, Manuel Orantes, Andres Gimeno, Jan Kodes, Bob Hewitt, Jimmy Connors și Tom Gorman.

După cum se știe, acești opt jucători au fost împărțiți în două grupe, o inovație față de trecuta ediție a turneului, organizatorii căutînd să asigure o echilibrare a forțelor din dorința de a face cît mai interesant concursul. **ÎN GRUPA A** au fost repartizați Ilie Năstase, Manuel Orantes, Bob Hewitt și Tom Gorman, adică primul, al treilea, al șaselea și al optulea din clasamentul Marelui Premiu F.I.L.T. **ÎN GRUPA B** vor juca Smith, Jan Kodes, Andres Gimeno și Jimmy Connors. Cei patru, din fiecare grupă vor juca între ei, prin rotație, în zilele de marți, miercuri și joi. **În total se vor disputa 12 partide, clasamentul urmînd a fi alcătuit pe baza numărului de victorii acumulate. După consumarea partidelor din cele două grupe se vor juca semifinalele, în „cruce", cum se spune, adică cîștigătorul din grupa A, cu al doilea clasat din grupa B și invers. Învingătorii din semifinale vor juca finala pentru locurile 1—2 simbătă noaptea, precedată de partida pentru desemnarea ocupanților locurilor 3—4. Întîlnirile din grupe se vor desfășura pe distanța a trei seturi, în timp ce semifinalele și finalele pentru locurile 1—2 și 3—4 se vor juca după sistemul 3 din 5 seturi.**

Așadar, de marți privirile amatorilor de tenis vor fi ațintite asupra orașului Barcelona. În ceea ce ne privește, așteptăm cu emoții evoluția reprezentantului nostru, Ilie Năstase, care va încerca să cîștige pentru a doua oară consecutiv turneul campionilor. În prima zi, chiar în deschidere, el îl va întîlni pe Tom Gorman. Probabil că principalul lui adversar va fi din nou tenacele Stan Smith. În cazul unei asemenea eventualități, înseamnă că se va reedita finala de anul trecut, de la Paris. Cu un an în urmă, învingător a ieșit Ilie Năstase. Cine va cîștiga de astă-dată ? Răspunsul îl vom primi simbătă seară...

Ion BOCIOACĂ

CLASAMENTUL FINAL AL „MARELUI PREMIU F.I.L.T."

1. **Ilie Năstase** (România)	659 p.	(24 turnee)
2. **Stan Smith** (S.U.A.)	587 p.	(19 „)
3. **Manuel Orantes** (Spania)	468 p.	(19 „)
4. **Jan Kodes** (Cehoslovacia)	332 p.	(14 „)
5. **Andres Gimeno** (Spania)	319 p.	(20 „)
6. **Bob Hewitt** (R.S.A.)	263 p.	(15 „)
7. **Jimmy Connors** (S.U.A.)	251 p.	(22 „)
8. **Tom Gorman** (S.U.A.)	227 p.	(19 „)

9. **Andrew Pattison** (R.S.A.) 204 p. (21) ; 10. **Patrick Proisy** (Franța) 172 p. (14) ; 11. **Cliff Richey** (S.U.A.) 161 p. (8) ; **Jaime Fillol** (Chile) 158 p. (23) ; 13. **Adriano Panatta** (Italia) 129 p. (14) ; 14. **Colin Dibley** (Australia) 127 p. (20) ; 15—17. **Roscoe Tanner** (S.U.A.), **Pierre Bartes** (Franța) și **B. Phillips Moore** (Australia) 126 p. ; 18. **Frew McMillan** (R.S.A.) 100 p. ; 19. **Aleksandr Metreveli** (U.R.S.S.) 97 p. ; 20. **Tom Okker** (Olanda) 95 p. ; ...30. **Ion Țiriac** (România) 46 p.

FĂRĂ „SUPORTERISM"

de Valeriu MIRONESCU

Nu era vorba de nici un fel de suporterism și de rapidism în articolul trecut. Cititorii care urmăresc mai demult această rubrică, știu că ea și-a consumat majoritatea covîrșitoare a eforturilor scopului performanței fotbaliștilor români în competițiile internaționale. Rubrica a sprijinit, nu prin osanale sau lingușeli mărunte, ci prin păreri sincere, încercările echipei reprezentative de a-și croi drum pînă la punctul de unde se poate vorbi cu adevărat despre glorie sportivă. Deschis discutînd, această echipă a eșuat în tentativele sale de a intra în rîndurile celor mai bune formații de pe continent și din lume, deși unele posibilități au existat. Situațiile propice au fost rînd pe rînd irosite, iar, în momentul de față, în ce mă privește, am impresia că în loc să ne apropiem de performanță mai degrabă ne îndepărtăm. Tot ceea ce s-a întreprins în vară, în toamna aceasta, ca și ceea ce se plănuiește pentru la iarnă și în sezonul de primăvară, reprezintă căile bătătorite ale binecunoscutului mers pe loc. Treaba mă depășește. Discuția despre echipa reprezentativă și perspectivele ei a început să se asemene pe undeva cu aprinsa controversă despre existența sau inexistența vieții pe planeta Marte. Acolo, pînă nu va pune omul piciorul pe sol, nu vom afla adevărul, aici, pînă nu se va pune piciorul în prag, nu vom ști dacă putem sau nu să dobîndim performanța. Mergem la noroc, la sfînta întîmplare, cu atît mai mult cu cît, din 1969 și 1970 încoace, unii dintre principalii jucători s-au cam uzat.

Sigur, rămîne posibilă și alternativa struțului, așa cum s-a mai practicat ea cu cîțiva ani în urmă atît pe planul echipelor de club cît și al primei selecționate. Capul în nisip oferă avantajul stării căldute, climat excelent pentru imobilism în concepție și tergiversări în acțiuni. Multe organe tehnice de specialitate, denumite federații — impropriu, de altfel, după părerea mea, fiindcă ele nu exprimă cluburi și asociații federalizate sub o conducere corespunzătoare, ci sînt mai mult niște birouri ale C.N.E.F.S. pentru loturile reprezentative — multe zic, preferă o stare de calm plat în locul deschiderii de drumuri neumblate. Inovarea și îndrăzneala, cu soluții nemaiîntîlnite în țară sau la alții, implică riscuri, eșecuri de moment sau chiar definitive. E drept, riscurile și eșecurile sînt inerente în viața căutătorilor de comori, însă, altfel, cum vrei să descoperi comorile din fiecare domeniu de activitate ? Stînd leneș în gîndire și în acțiune, pe moalele scaunelor capitonate din strada bucureșteană cu nume de filozof ?

Întorcîndu-ne concret la fotbal și la cluburi, iată, avem acum o echipă care, de bine, de rău, s-a săltat pînă în sferturile de finală ale „Cupei cupelor". E singura rămasă în întrecerile europene, e singura posibilitate a fotbalului nostru de a intra în semifinalele Cupei menționate. Ce facem, o lăsăm să se zbată singură, ca peștele pe uscat, că doar îi știm posibilitățile ? Sau ne adunăm toate mijloacele, perfect regulamentare, ca s-o ajutăm, adică să-i mărim cît de cît șansele de a se califica în zona în care orice rezultat favorabil al acestei echipe s-ar răsfrînge asupra întregului nostru fotbal și ar înviora totodată, sufletele suporterilor ?

De mult timp, piedez, de pildă, pentru o discuție măcar, despre un regulament de transferări care să favorizeze ascensiunea cluburilor românești în arena internațională. E adevărat că proiectul nu se aseamănă nici cu ceea ce a fost în fotbalul trecutului, nici cu ce se petrece peste hotare. E adevărat că s-ar putea ivi și cîteva spectaculoase răsturnări de valori. Mie mi se pare însă tot atît de adevărat și faptul că proiectul simplu propus, corespunde mai bine cu sistemul de sport pe care-l avem și s-ar adapta puterilor acestuia.

Despre una dintre sugestii am amintit în articolul precedent. E vorba despre singura preferință a regulamentului de transferări, o prioritate cuvenită și pe deplin posibilă în cadrul organizării noastre sportive. Adică, să se dea drept de transferare prioritară la trei jucători care doresc acest lucru, către echipa campioană, apoi către cîștigătoarea Cupei României, iar, mai departe, în ordine către cele două participante la „Cupa U.E.F.A.".

Desigur, regulamentul nou n-ar rezolva totul. Mai e nevoie de pricepere și îndrăzneală la cluburi, de depășirea nivelului submediocru al pretențiilor pe care le au cluburile noastre din divizia A. În preajma încheierii campionatului, discutam cu Puiu Rapaport, despre planul de transferări al lui F.C. Argeș. Dincolo de modestia și provincialismul pretențiilor, am întîlnit și o suficiență fotbalistică ce nu prevestea nimic bun pentru F.C. Argeș în Cupa campionilor. Las deoparte că planul de transferări n-a fost îndeplinit nici pe jumătate, iar F.C. Argeș n-a profitat de loc de cea mai bună ocazie din viața sa pentru a deveni o echipă tare măcar în campionatul intern. Dar, mă gîndesc și acum la suficiența afirmației despre o apărare puternică, cu fundași „olimpici" etc. O apărare puternică pentru cine, pentru duelul cu brașovenii de la Steagul roșu ? Sau cu Metalul București ?

Să mă întorc la Rapid. Nu știu ce gîndesc conducătorii clubului, poate cred că au o formație corespunzătoare. Bine, corespunzătoare, însă, pentru care competiție ? Pentru „sferturile" Cupei cupelor ? Și, de ce să nu ne gîndim mai departe, pentru semifinale ?

O prevedere a regulamentului U.E.F.A. dă drept de joc în competițiile europene fotbaliștilor legitimați pînă la 15 august. Totuși, o altă prevedere a aceluiași regulament indică pentru fazele din primăvară ale cupelor, un supliment de legitimare pînă la... 15 decembrie ! Mă întreb, vor fi mai tari conformismul forurilor fotbalistice și egoismul altor asociații, decît dorința amatorilor de fotbal de a încărca cu o șansă în plus echipa clubului Rapid ? Propun : să se dea drept de joc, cu schimb sau fără schimb de jucători, la doi-trei fotbaliști care vor să apere culorile alb-vișinii în Cupa cupelor și de care Rapid ar avea nevoie. Propun federației și consiliului consultativ al cluburilor din divizia A, să acorde o perioadă extraordinară de transfer la Rapid și de la Rapid, în cadrul măsurilor speciale pe care forul fotbalistic ar trebui să le adopte pentru tentativa performanței unei echipe românești în Cupa cupelor...

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

G. MOSARI, jurist, Bacău : „Doresc să pun în discuție unele situații care-l nedreptățesc pe omul și fotbalistul Dembrovschi.

În prima parte a meciului cu Albania — partidă în care reprezentativa noastră s-a prezentat destul de șters — nemulțumărate pase ale lui Dumitrache, Sătmăreanu, Nunweiller și alții, printre care și Dembrovschi, se duceau la adversar, dar singurul apostrofat de public a fost Dembrovschi... După ce a înscris un gol, băcăuanul a jucat cu mai mult curaj, în mitanul doi fiind superior altor colegi de echipă, dar, exact cînd era mai bun, a fost înlocuit ! În orice caz, în această partidă jucătorul care trebuia schimbat nu era Dembrovschi, cu toate că și el s-a prezentat sub posibilități. Reporterul televiziunii, Radu Urziceanu, care are și el slăbiciuni omenești, găsea o sumedenie de scuze pentru mingile greșite de Dumitrache, de exemplu, în timp ce pentru băcăuan nu putea spune altceva decît că „are o evoluție proastă" (cellalți erau probabil foarte buni !)

Aproape întotdeauna cînd se fac pregătiri pentru națională, presa și mai ales cea de specialitate, îl lasă pe Dembrovschi pe planul trei, în timp ce pe alți fotbaliști îi are într-o atenție exagerată, scriind pînă și despre felul cum își leagă șireturile...

Știm cu toții că dragoste cu sila nu se face, dar o doză de realism, de obiectivitate, de sinceritate, trebuie să avem pentru fiecare, indiferent dacă-l iubim mai mult sau mai puțin.

Dembrovschi nu știe să fie vedetă a publicului sau a cronicarilor sportivi (doar în unele meciuri de club jucate acasă își permite fantezii cu care distrează galeria), în națională a avut întotdeauna sarcini grele, pe care le-a rezolvat corect, rolul și aportul lui în echipă fiind înțelese de specialiști și mai puțin de acei care apreciază jucătorii după preferințe sau comicăriile pe care le fac pe teren pentru a fi „simpatici". Dembrovschi nu lipsește de la antrenamente, nu vine cu întîrziere la convocări, nu refuză nici misiunile cele mai ingrate în joc, e modest, ascultător. În plus, are și nenorocitul obicei de a nu se certa cu antrenorii !

Acest om pe care noi știm să-l luăm în seamă, a ajutat națională mai ales în momentele ei grele, a înscris mai multe goluri ale reprezentativei și a fost văzut de alții, de specialiști neutri, în Mexic, drept jucător de mare clasă !

Am relatat cele de mai sus, nu pentru că Dembrovschi ar fi un „persecutat", ci pentru faptul că publicul — minus cel băcăuan — și mai ales cronicarii, prin atitudinea ce o au, îl descurajează pe Dembrovschi, făcînd un deserviciu atît acestuia, cît mai ales fotbalului în general, deși se știe că nu prea avem a ne plînge că la națională sau la echipele de club se îngrămădesc talentele !

Așadar, să fim mai loiali cînd îl apreciem pe Dembrovschi, să fim astfel cum ne pretinde etica sportivă și — dacă vreți — cea omenească".

Sînt de acord cu dumneavoastră : Dembrovschi a primit mai puțin decît ar fi meritat. Și din partea publicului, și din partea presei. El nu știe să fie vedetă (bine ați zis), adică să-și creeze relații în lumea gazetarilor, să se facă simpatic. Nu e singurul caz. Convingerea mea este că Dembo se află încă în vîrful carierei sale și că nu vor întîrzia să-i sosească toate bucuriile pe care le merită. Totul e să prindă din nou forma de la Guadalajara, care l-a făcut statuie...

VASILE TROIESCU, Ploiești : „Am văzut duminică la televizor cel mai frumos meci al sezonului : Dinamo—Steaua. Cele două echipe fruntașe ale fotbalului nostru și-au onorat din plin cartea de vizită. Adică au jucat nu numai pentru punctele necesare în clasament, ci și pentru public. A fost o plăcere să-i văd pe Tătaru, pe Aelenei, pe Dumitru, pe Dumitrache, pe Deleanu, pe Lucescu în adevărata lor formă. Dar omul cel mai bun de pe teren în acest meci memorabil a fost marele nostru fotbalist Cornel Dinu. Fundașul central al națională noastre (de ce nu este lăsat să joace mereu pe postul de mijlocaș ?) s-a dovedit întotdeauna un jucător care pune tot sufletul în slujba echipei sale, dar duminică el a fost un adevărat exemplu de dăruire și clarviziune. Nu numai că era pe tot terenul, că se afla și la apărare, și în atac, că trimitea deschiderile cele mai bune, dar el a fost o pildă de sportivitate, a dispărut din jocul lui acea agresivitate fără folos care i-a adus atîtea pedepse justificate sau nejustificate. După terminarea meciului am exclamat : de-am avea unsprezece fotbaliști ca Dinu în națională, fotbaliști de tipul complet, gen Beckenbauer, atunci am fi mari în Europa".

Într-adevăr, Dinu a fost cel mai bun de pe teren (imediat după el se clasează Tătaru și Dumitru), dar nu vreau să-l mai laud, nu vreau să mai spun că e jucător de talie europeană, pentru că cineva mi-a reproșat, cîndva, că fac toate acestea din pricina prieteniei care ne leagă. Adevărul e că sînt prieten cu toți jucătorii buni din națională și ce bine m-aș simți să-i pot lăuda pe fiecare.

GABRIEL BLAU, arbitru de fotbal, divizia A : „Nu sînt adeptul polemicilor, dar totuși mă simt obligat să fac lumină în privința meciului Steagul Roșu—Rapid, în urma articolului apărut la rubrica „POȘTA ROTUNDĂ", semnatar fiind Bărbat Traian, din Zărnești, Brașov.

Eu am avut onoarea de a conduce acest joc, care, bine ziceți dv., a intrat în legendă. Din capul locului trebuie să afirm că eu cred că așa zisul Bărbat Traian sau este afon în materie de fotbal sau nu a participat la acest joc și tot ce a scris a făcut din auzite. Pe ce se bazează spusele mele ? În primul rînd, crainic reporter la acest joc a fost Dan Voicilă și nu Nicolae Soare, cum afirmă dumnealui. În al doilea rînd, jucătorul Costea, despre care scrie că în repriza a doua a fost un adevărat măcelar, nu a făcut parte din formația Rapidului, la acest joc. Trebuie să vă precizez că, cu toată mizasa, jocul a decurs în condițiile fair-playului și accidentarea stupidă a jucătorului Olteanu (St. Roșu), este o simplă întîmplare, datorită terenului greu, desfundat.

Așa cum a relatat observatorul federal Ct Drăgușin, cronicarul Mircea M. Ionescu, delegatul colegiului central de arbitri, cît și cel ce a transmis jocul la radio, Dan Voicilă, accidentarea jucătorului Olteanu nu a fost făcută intenționat de Năsturescu, așa cum au vrut unii să scoată un țap ispășitor. Demn de remarcat că acest meci dur, după spusele lui Bărbat Traian, nu a necesitat folosirea cartonașului galben, decît o singură dată și asta pentru vociferări la decizii, cazul în speță aparținînd jucătorului Codrea — Rapid, care a și fost înlocuit în repriza a II-a cu jucătorul Ștefan. În privința aprecierii calității arbitrajului meu, țin să vă precizez că cronicarul Mircea M. Ionescu mi-a acordat 5 stele, observatorul federal Drăgușin calificativ foarte bun, delegatul colegiului central de arbitri M. Sadoveanu tot calificativ foarte bun, revista „Fotbal" nota 9, confratele dv. Jac Beraru tot calificativ f. bun, pînă și observatorul local din Brașov, Ștefan Ionescu, califică arbitrajul bun, acordîndu-mi nota 8. Și atunci se pune întrebarea : cine are dreptate ? Specialiștii sau Bărbat Traian din Zărnești ? În treacăt fie spus atît clubul Steagul Roșu, cît și Rapid, au avut aprecieri elogioase la adresa arbitrajului.

Sînt un cititor al revistei „Magazin" și în special al rubricii „POȘTA ROTUNDĂ" și trebuie să vă mărturisesc că rîndurile pline de venin ale acestui cetățean din Zărnești nu m-au demoralizat, ci din contră, m-au făcut să mă pregătesc cît mai bine în viitor, pentru a putea răspunde cu cinste la viitoarele chemări ale F.R.F. și ale Colegiului Central de Arbitri".

Cu și fără... crampoane

ȘTEFAN COVACI ANTICIPEAZĂ SEZONUL 1973 AL NAȚIONALEI

de Eftimie IONESCU

Să ne ținem promisiunea. A doua parte a opiniilor lui Ștefan Covaci, deci, reprezintă anticipările antrenorului lui Ajax asupra sezonului 1973 al națională noastre. Vă închipuiți că am avut ca interlocutor un perfect cunoscător al subiectului. Care are, în plus, avantajul de a fi văzut foarte multe echipe — de club sau reprezentative — în ultima perioadă de timp și dispune, în consecință, de date comparative de preț. Să nu uităm — mai departe — că Ștefan Covaci a deținut ani în șir, împreună cu Ilie Oană, direcția reprezentativei noastre. Avem toate motivele, deci, să privim cu toată încrederea opiniile lui privind perspectivele tricolorilor în anul foarte important pentru ei, 1973.

Interlocutorul nostru — pe care am avut neașteptata ocazie de a-l aborda și zilele trecute, în cursul unei scurte șederi la București, un popas de cîteva ore în drum spre Cluj, solicitat de o chestiune familială — începe prin a stabili coordonatele actuale ale națională.

— Reprezentativa României, în formula ei actuală, are aproape patru ani de existență merituoasă, remarcabilă ; pe cei mai mulți i-am petrecut lîngă ea. I-am văzut majoritatea jocurilor, l-am asistat pe Angelo Niculescu în Mexic. Patru ani de luptă, cu rezultate vizibile și recunoscute de opinia specialiștilor din Europa și de aiurea. E ceva. Ei bine, această echipă care are încă una dintre cele mai scăzute medii de vîrstă, pare multora bătrînă. Intervine o plictiseală, o plictiseală determinată de repetarea numelor. Dar nu avem voie să fim cuprinși de o stare artificială, să lăsăm ca ea să judece lucrurile. Sigur că o formație nu e veșnică. Mersul fotbalului impune ca unsprezecele reprezentativ să prelaceea ce competiția internă nr. 1 îi impune. Dar de aici și pînă la a nega posibilitățile, încă reale, ale majorității titularilor care au adus pînă aici națională României e o lungă cale, o cale presărată de erori, dominată doar de ideia schimbărilor cu orice preț. Sezonul de toamnă a arătat un moment de scădere a selecționatei, asta e adevărat. Dar și inevitabil. Vin însă foarte repede și răspunsurile. Aud despre ofensiva fi-nalului de toamnă a unui Dumitrache, a unui Tătaru, a unui Dinu. Semne bune, contrazicere în același timp a celor care cred că se impune o renovare totală a actualei garnituri de internaționali. Și apoi vor apare și candidaturile generației tinere. Jocul de miercuri poate fi generos în această privință. Din disputa seniorilor cu tineretul se vor naște idei pentru sezonul de primăvară.

Compatriotul nostru a ajuns, deci, la subiectul „anul 1973" cu cele trei principale momente ale sale : partida de la Tirana, cu selecționata Albaniei, și cele două meciuri cu reprezentativa R. D. Germane.

— Cel mai prețios jucător pentru 1973 este tactul. Precipitările, hotărîrile de ultimă oră, nu au ajutat niciodată. Planul de pregătire trebuie privit cu toată atenția. Organizarea odihnei are o importanță mai mare, spre exemplu, decît alegerea partenerilor de joc. Cred că întîlnirea de la Tirana va fi mai ușoară decît aceea de la București ; pentru că acolo va acționa legea simplificării, legea contraataculul. Am studiat foarte atent actuala manieră de joc a echipelor din R. D. Germană pentru că am pregătit partidele Ajaxului cu Dynamo Dresda, din trecutul sezon. Principalul este să eviți jocul de forță. Eu nu l-am recomandat nici jucătorilor olandezi, care sînt mult mai bine dotați fizic decît internaționalii noștri. Imaginația jucătorilor de clasă ai echipei naționale mi se pare a fi elementul determinant, din punctul nostru de vedere, pentru partidele de la 27 mai, de la București, și 26 septembrie din R. D. Germană. Repet însă, principalul este ca startul noului sezon să găsească lotul reprezentativ refăcut, mai cu seamă sub raport psihic. Dăm foarte puțină importanță acestui lucru, dar el are efecte enorme asupra a ceea ce vedem foarte bine și criticăm foarte mult, jocul. Or internaționalii noștri au suportat în 1972 șocuri mari — cele trei meciuri cu Ungaria au lăsat urme care nu se șterg ușor. Numai cine n-a simțit pe pielea lui ce însemnează consumul de energie nervoasă a trei partide, cum au fost cele de la Budapesta, București și Belgrad, nu înțelege ce reprezintă asta. Eu am încredere totală în națională și în conducerea ei și sînt sigur că 1973 va aduce o amplificare a reușitelor reprezentativei României din ultimii patru ani.

Ce am mai putea adăuga noi ?

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 26 noiembrie

1. U.T.A.—STEAUA. Derbiul se află în fața unui joc foarte greu, știut fiind faptul că la Arad este destul de dificil pentru echipele vizitatoare să intre în posesia punctelor puse în joc. Ținînd însă seama de forma nu prea bună a gazdelor și de jocul bun practicat în apărare de echipa bucureșteană socotim că este posibil un rezultat de egalitate.

2. DINAMO—UNIVERSITATEA CLUJ. Cu un moral foarte robust după victoria asupra echipei Steaua, dinamoviștii vor aborda cu dezinvoltură și încredere meciul cu studenții clujeni, aflați în criză de formă. Nu vedem alt rezultat decît acela care să consemneze victoria echipei bucureștene.

3. C.F.R. CLUJ—F.C. ARGEȘ. Echipa locală nu mai este la fel de redutabilă ca la începutul campionatului dar nici formația piteșteană nu s-a dovedit periculoasă pe terenuri străine. Favorită, deci, echipa clujeană.

4. JIUL—FARUL. Poziția în clasament a celor două echipe și comportarea lor de pînă acum indică favorită formația din Petroșani. Dar nici egalul nu trebuie exclus.

5. C.S.M. REȘIȚA—UNIVERSITATEA CRAIOVA. Egalitatea obținută duminica trecută în deplasare a renăscut speranțe în tabăra reșițenilor. Cu moralul refăcut ei vor căuta să obțină victoria și credem că au posibilitatea de a învinge pe craioveni.

6. STEAGUL ROȘU— S.C. BACĂU. Jucînd acasă echipa locală are prima șansă, mai ales că dispune și de o apărare greu de trecut.

7. ATALANTA—LAZIO. Echipa Lazio, marea revelație a campionatului italian, lideră după șapte etape, poate aspira la un rezultat de egalitate.

8. INTER—TORINO. Milanezii sînt greu de învins pe „San Siro", mai ales într-un moment cînd depun eforturi pentru a nu pierde contactul cu plutonul fruntaș. Îi vedem învingători.

9. JUVENTUS—CAGLIARI. Ambele echipe au obținut doar cîte o victorie în șapte etape, dovedind o deosebită predilecție pentru rezultate de egalitate. Un asemenea rezultat este posibil și între ele, dar Juventus poate obține, totuși, victoria, pentru că joacă acasă.

10. LANEROSSI—SAMPDORIA. Și în această partidă este posibil un rezultat de egalitate dată fiind lipsa de forță a ambelor atacuri care în șapte etape au marcat, fiecare, cîte... două goluri.

11. PALERMO—NAPOLI. Echipa napolitană este capabilă de a se reîntoarce cu un punct de la Palermo, formație a cărei linie ofensivă acuză o criză acută de formă.

12. ROMA—MILAN. Este, poate, cel mai echilibrat meci al etapei, între două echipe aflate în cursa pentru locurile fruntașe ale clasamentului. Roma se află după două eșecuri consecutive, motiv pentru care credem că va forța la maximum obținerea victoriei. Milan poate rezista însă.

13. TERNANA—VERONA. Doar avantajul terenului pledează în favoarea unei victorii a echipei din Terni. Altminteri echipele sînt de forțe sensibil egale.

MOZAIC

• *DUPĂ CUM se știe, ediția viitoare a Jocurilor Olimpice de vară va avea loc în 1976 la Montreal (Canada). Pentru completarea sumelor prevăzute în bugetul competiției Comisia de organizare a propus organizarea unei loterii olimpice.*

• *ARBITRII meciului de hochei pe gheață dintre echipele E. V. Ausburg și Krefeld din R.F.G. (rezultat 6—7) au depus o plîngere împotriva primei echipe. Arbitrii Hibler și Flottner au menționat că la acordarea golului victorios pentru Krefeld, ei au fost violent bruscați de jucători și antrenori (primului i-a fost rupt și tricoul). În plus, la plecare, și-au găsit cauciucurile mașinilor găurite și deci în imposibilitate să părăsească orașul. Federația de specialitate a deschis o anchetă.*

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia". — servi ciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI, Nr. 791 — sîmbătă 2 decembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

SE POATE LIPI STICLĂ PE STICLĂ?

O invenție românească — un mastic care reușește cele mai „imposibile"... îmbinări între sticlă și alte materiale.

(Pagina a 5-a)

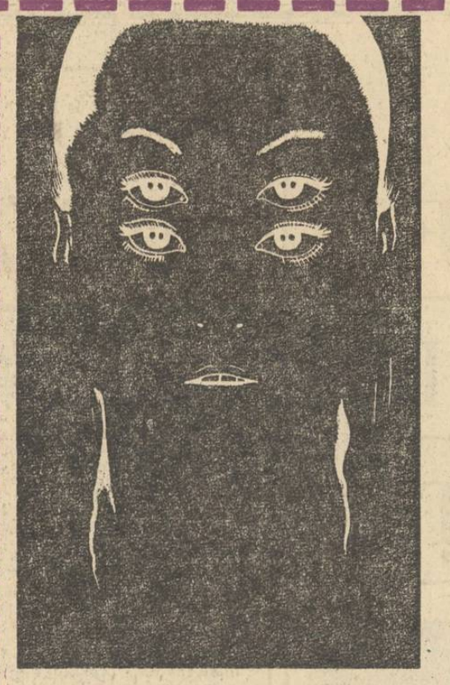

CORECTÎND NATURA

Prototipul frumuseții omenești? Însumarea armonioasă a tuturor trăsăturilor fizice care caracterizează ființa umană, răspunde dr. Gh. CHINȚA

(Pagina a 5-a)

AGENDA săptămînală

MAREA PUTERE A FAPTELOR

Am intrat în ultima lună a acestui an. 1972 rămîne în istorie ca un an al unor evenimente de o excepțională importanță pentru dezvoltarea socialistă multilaterală a patriei noastre. Între acestea, pe primul loc se află Conferința Națională a Partidului, ale cărei documente constituie un vast program de acțiune ce sintetizează întreaga experiență a partidului nostru în construcția socialistă și clarviziunea cu care este îmbrățișată perspectiva de viitor. Forța mobilizatoare a sarcinilor elaborate de Conferința Națională constă în faptul că, în întîmpinarea ei, masele largi de oameni ai muncii au participat la o largă dezbatere în jurul tuturor problemelor de bază ale dezvoltării economice și sociale a țării, au formulat angajamente privind creșterea producției materiale și îmbunătățirea activității economice și sociale, toate concretizîndu-se într-un obiectiv de înalt patriotism: îndeplinirea cincinalului înainte de termen și anume în patru ani și jumătate, obiectiv care a încălzit inimile a milioane de oameni și care a fost îmbrățișat, practic, de întregul popor.

Evident, această ultimă lună este și o perioadă de bilanțuri privind felul cum se termină acest al doilea an al cincinalului, cum și cît din angajamentele asumate au fost îndeplinite, cum și cu ce rezultate vom începe viitoarea etapă, anul 1973. Așa cum s-a arătat la recenta plenară a Comitetului Central al partidului, datele preliminare indică faptul că planul producției industriale pe anul 1972 va fi îndeplinit în proporție de peste 101 la sută, că venitul național va fi cu 9,8 la sută mai mare decît în anul trecut. Producția globală va spori în acest an cu aproape 12 la sută iar producția agricolă cu peste 9 la sută. Importante cantități peste plan au fost obținute la numeroase produse de bază, cum sînt: oțel aliat, motoare electrice, tractoare, autoturisme, coloranți, cauciuc sintetic, încălțăminte, confecții. În primele zece luni ale anului, 190 capacități de producție industrială au fost puse în funcțiune. Productivitatea muncii este cu circa 7 la sută mai mare decît anul trecut, s-au redus cheltuielile de producție,

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Betonul celular-gazat

• Un material de construcție de două ori și jumătate mai ușor decît cărămida • Avantaje evidente: bună izolare termică, cost redus • Un beton care se taie cu ferăstrăul și se fasonează cu rindeaua • Pe platforma industrială Militari, o linie tehnologică automată pentru fabricarea acestui produs mult solicitat pe șantiere.

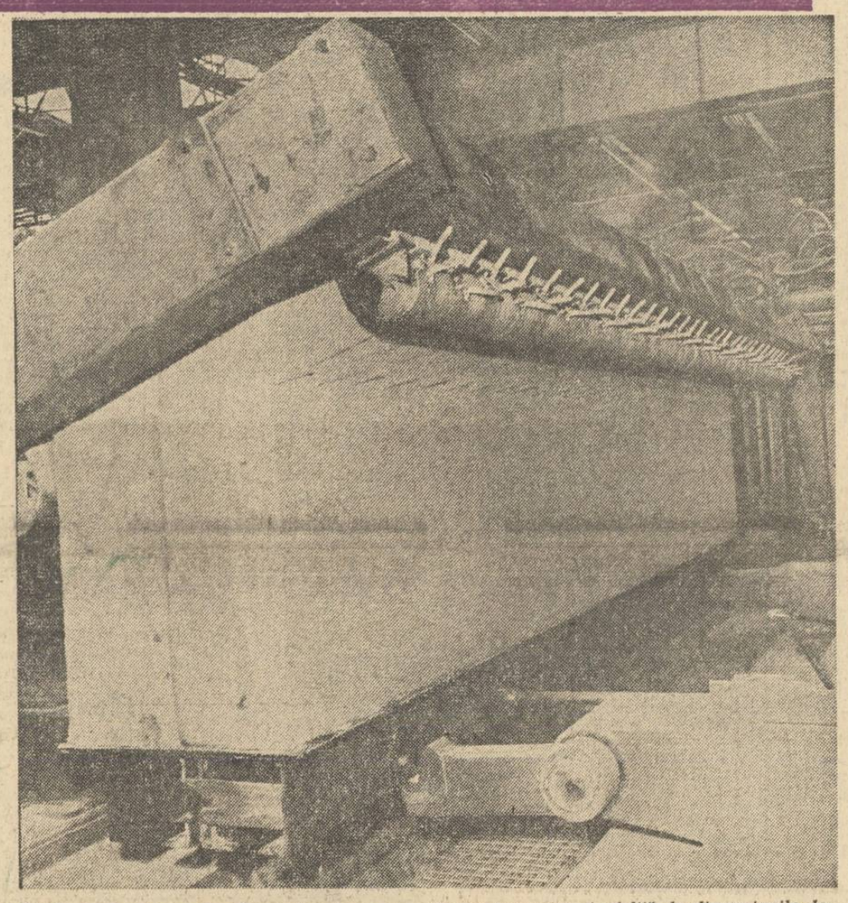

După „coacerea" în aburul autoclavei are loc tăierea betonului „în felii", la dimensiunile dorite, cu ajutorul unei mașini, cumva asemănătoare joagărelor de cherestea.

Foto: Nicu VASILE

Cînd vrei să argumentezi în mod plastic soliditatea unui argument sau forța unei idei recurgi adesea la termenul „beton". Betonul, această senzațională descoperire a tehnicii de construcții din secolul nostru și mai ales varianta lui și mai puternică — betonul armat — a devenit simbol și etalon al tăriei, al durității, al rezistenței. Dacă despre beton — acest amestec de ciment, nisip var și apă — se cunosc destule lucruri chiar de către cei mai puțin inițiați în tehnică noțiunea de beton celular autoclavizat, tot mai des amintită în ultima vreme, este mai puțin clară pentru publicul larg.

Am considerat de aceea util să folosim

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

VINE ANOTIMPUL RECE!

Prognoză meteorologică pentru luna decembrie prezentată de

Dumitru BACINSCHI

Director adjunct științific al Institutului de meteorologie și hidrologie

(Pagina a 6-a)

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

- *Tratament cu... cîntec*
- **RĂZBUNAREA**
- **ÎN A 18-A ZI S-A PRODUS... SALVAREA**

Amănunte în pag. a 3-a

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

În zori la Mediaș

Marin NĂSTASE — Galați

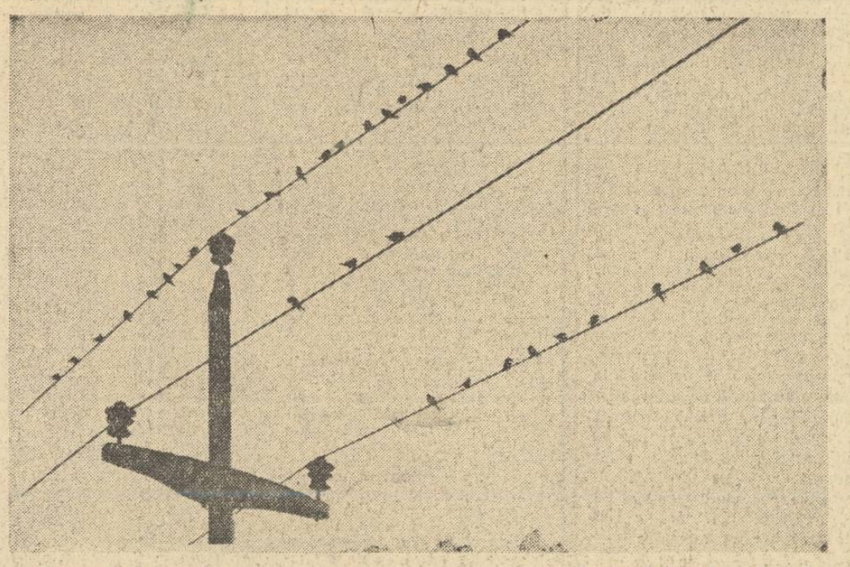

— Am sosit acasă...

Angela MĂTIEȘ — Pitești

ASALTUL EVERESTULUI NU A REUȘIT

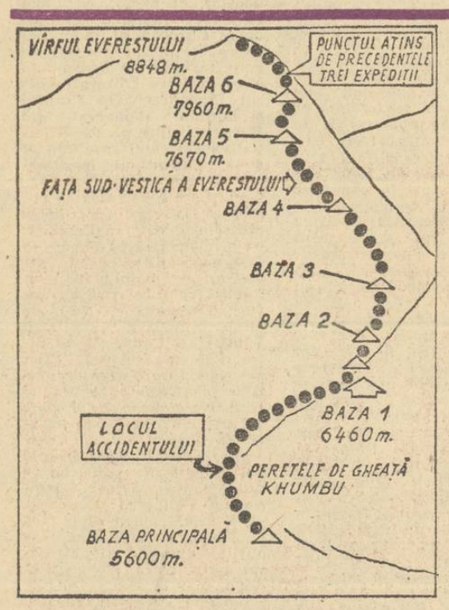

Traseul expediției lui Bonington. Cei doi alpiniști din echipa de asalt, Haston și Scott, n-au putut depăși decît cu puțin linia expedițiilor precedente. Se poate spune că patru echipe puternice, beneficiind de aportul unora dintre cei mai buni alpiniști ai lumii, au fost înfrînte aproape în același loc: pe fruntea de 300 m, puternic boltită, a unui uriaș perete de piatră, a cărui bază începe la o altitudine de 6 700 m.

Expediția condusă de Bonington s-a recunoscut înfrîntă. Îngenunchiată nu atît de dificultățile reliefului, cît de asprimea unor geruri și viscole cu totul neobișnuite în sezonul respectiv.

(Amănunte în pagina a 3-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

ALIENAREA

Vai de noi, cei cotropiți de lucruri, cei subjugați de proprietăți, vai de noi, cei ce ne iubim mai mult automobilele decît copiii. Doi dintre noi, stimați pămînteni, doi oameni vii, născuți din mamă și din tată, doi oameni care respiră și doi oameni care s-au iubit și au făcut un copil, doi oameni cu conștiință, doi americani tineri au dat, de curînd, un anunț, de o josnicie incalificabilă, într-un ziar: *„Schimb copil pentru automobil"*. Copil pentru automobil? Nu vreau să fac pe inocentul: știu că sînt mame care își abandonează copiii prin gări și prin parcuri. Nu găsesc pedeapsă pentru ei, dar, într-o anumită fază a demonstrației, în ceea ce fac ei e totuși ceva explicabil, deși de neacceptat.

Copii abandonați *de teamă sau din sărăcie*, s-au mai văzut. S-au mai întîlnit și cazuri de copii vînduți pe bani. Dar „un copil pentru un automobil", asta mi se pare cea mai criminală și mai îngrijorătoare dintre formele la care a ajuns înstrăinarea. Dacă îl dădeau pentru pîine, deși faptul rămînea condamnabil, am fi putut crede că le era foame. Dacă îl dădeau pentru apă, poate că explicam asta prin intensitatea setei lor. Dar pentru un automobil? Și ce să facă ei, cu automobilul? Să se plimbe prin oraș? Să meargă la servici? Să se ducă la spectacol, după care să urce iar, și să discute — estetic, neapărat estetic! — spectacolul? Lui să-i placă, iar ei nu prea! El să zică: mi-a plăcut. Ea să-l contrazică: vezi, iubitul meu, nu e prea omenesc spectacolul, rău așa. Și să vorbească ei, mult timp, despre una, despre alta în automobilul lor și, în această vreme, copilul lor să crească și să vrea să i se cumpere un automobil-jucărie! Un copil pentru un automobil! Dar, oare, nu li se va fi părînd celor doi, că, mereu, rulînd pe șosele, automobilul obținut prin cedarea copilului calcă-n roți imaginea acelui copil, care a fost al lor?

Un copil pentru un automobil! Cumplită alienare. Doi ochi vii, izvoritori din sîngele tău, pentru un parbriz... Unde a ajuns omul... Probabil că mașinilor le e silă, de ce văd la unii dintre noi. Acum, îmi vine să cred că sînt accidente de circulație care se datorează silei mașinilor.

Automobilele, obținute în schimbul copiilor, se sinucid. De greață.

CÎNTĂ PENTRU NOI TUDOR GHEORGHE

Un neobișnuit cîntăreț, cu o voce, cînd sfîșietoare, cînd povestitoare, a fost lansat în anii din urmă, cu deosebire de către Muzeul Literaturii Române, de către Teatrul Național din Craiova, și iată și de către Redacția Literară a Televiziunii, redacție care constituie la ora de față un exemplu de hărnicie și de inspirație. Un neobișnuit cîntăreț tulbură sufletele celor ce au în ei inimi. Numele lui este Tudor Gheorghe. Balade bătrîne, vibrînd

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Contemporani cu noi

VALOAREA ANILOR TINEREȚII

La 25 de ani, nu te macină regretele cînd privești înapoi și nu privești decît arareori, înapoi. Nu suferi încă, pentru trecerea necurmată a anilor. Amintirile, cu nostalgia lor dulce-amară, te neliniștesc mai tirziu. Totuși 25 de ani este un prag de vîrstă. La anii aceștia, un om ca MARIN I. BĂDEA spune : „sînt încă tînăr"... El gîndește așa socotind toată perioada de vreme care-i marchează tinerețea de la cei 17 ani pe care-i avea cînd a intrat la Uzina de autoturisme din Pitești. Sînt opt ani din ziua cînd absolventul, de atunci, a unei școli profesionale, a început să practice meseria de ascuțitor pe care și-a ales-o. Opt ani care îi dau dreptul azi — așa socotește el — să spună „sînt încă tînăr" și nu „sînt tînăr"... de vreme ce se simte matur, mai matur decît bănuia atunci, la 17 ani, că va fi, după trecerea timpului.

— Cum aveți de gînd să profitați de răgazul pe care vi-l mai acordă tinerețea ?

— Dacă vă gîndiți la profesie, deocamdată învăț, îmi completez studiile, urmez școala tehnică de maiștri. Este un fel de a profita de tinerețea mea, fiindcă, de obicei, școala de maiștri se făcea după o vîrstă ceva mai înaintată. Dar multe păreri din acestea, combătute de viața de azi, se schimbă.

— Alți băieți din secția în care lucrați se grăbesc și ei să-și valorifice în acest fel anii tinereții ?

— Este într-adevăr o sete de a învăța. Este și un angajament al brigăzii de producție și educație comunistă : tinerii își vor completa studiile. 80 la sută dintre ei sînt înscriși la liceul seral sau la școli tehnice.

— De unde pornește acest îndemn, această sete de învățătură ?

— Cred că pornesc dintr-o foarte matură judecată. De pildă, eu gîndesc așa : am o meserie la care țin mult, o fac bine, uneori, chiar foarte bine, dar mă simt în stare și mă consider obligat să dau mai mult. Profitul e și pentru fabrică și pentru mine. Tînărul de astăzi — cu atît mai mult cei care n-au ajuns încă la vîrsta mea — nu se mai poate mulțumi să învețe o profesie, s-o practice bine și să îmbătrînească în chip de muncitor de înaltă calificare. El vrea să simtă că participă mai mult la ceea ce tehnica îi cere acum.

— Prin ce se deosebesc tinerii care vin în fabrică la 18 ani, de dumneavoastră, care aveți 25 de ani ?

— Nu atît prin faptul că ne desparte un număr de ani, ci printr-un fel de a vedea viața, de a o înțelege, de a pretinde

de la ea și de a fi gata să-i dea ceea ce cred ei că-i pot da. E un punct de vedere întrucîtva diferit de al nostru, atunci, la aceeași vîrstă. Sînt tineri și mai inimoși decît noi, mai grăbiți decît noi să facă „minuni", mai nerăbdători să se împlinească. Deși, eu, nici la anii mei, nu pot spune că am o experiență împlinită.

— Totuși, dumneavoastră, cei puțin mai în vîrstă, vă asumați niște obligații în ceea ce-i privește pe începători. Faptul că sînt mai inimoși nu ajunge...

— Da, nici vorbă că au nevoie de noi, ceilalți, care am trecut prin această vîrstă. De pildă, pentru a-i ajuta să învețe poezia unei piese pe care o vezi aievea sărind din liniile desenului și apoi o ții în palmă, minunîndu-ne că ai creat-o tu. Pentru a-i ajuta să-și cristalizeze noțiuni cum ar fi : răspunderea, disciplina, comportarea la locul de muncă și în societate.

— Cum reușiți să le impuneți ?

— Prin muncă, prin seriozitate, prin dragoste și înțelegere.

Tînărul care vorbește atît de înțelept este unul dintre cei mai buni muncitori din secția 645 sculărie. A venit în fabrică acum opt ani, pornind dintr-o comună a județului învecinat, Olt, e pasionat de tehnică, învață cu stăruință și are deja, la cei 25 de ani ai lui, răspunderea unei familii. Fetița lui, Alina, s-a născut anul acesta, chiar în ziua de 23 August. Muncitorii mai tineri ca Marin I. Badea, îl stimează și îl admiră, fiindcă le impune exact prin ceea ce afirmă el, mai sus, despre acest lucru.

Lucia MANOLESCU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

MAREA PUTERE A FAPTELOR

URMARE DIN PAG. 1

s-au obținut depășiri ale planului de beneficii. Dezvoltarea economică-socială în primii doi ani ai cincinalului cunoaște un puternic avînt. Ritmul mediu anual de creștere a producției industriale va fi de 11,5 la sută, față de 10,5 la sută cît este prevăzut în cincinal. S-au dezvoltat în mod accelerat ramurile hotărîtoare pentru progresul economic al țării, a sporit capacitatea industriei noastre de a dota economia cu mijloace de producție. Toate succesele înregistrate au permis importante acțiuni pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor muncii, și, totodată, pentru îndeplinirea programului de dezvoltare accelerată a țării. În general, datele preliminate cu privire la dezvoltarea economiei noastre la acest sfîrșit de an, îndreptățesc cele mai bune speranțe. Apreciind aceste mari realizări, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea : „Toate marile înfăptuiri obținute în dezvoltarea economică și socială a țării, sînt rodul eforturilor neobosite ale clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, ale tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate care, sub conducerea partidului, înfăptuiesc neabătut hotărîrile Congresului al X-lea și ale Conferinței Naționale a Partidului".

Rezultatele remarcabile cu care se încheie acești doi ani ai cincinalului confirmă cu deplina putere a faptelor justețea politicii marxist-leniniste a partidului de construire a socialismului, realismul prevederilor cuprinse în planul cincinal ; ele constituie, în același timp, expresia hotărîrii întregului popor de a face totul pentru accelerarea dezvoltării economico-sociale a țării, pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

Aceste fapte și încă altele pe care nu le putem cuprinde în spațiul restrins al unui articol arată că angajamentul ferm al poporului nostru de a devansa îndeplinirea planului cincinal, prinde viață. Luna pe care am început-o confirmă aceasta prin fapte de muncă publicate zilnic în paginile ziarelor. Paralel, se desfășoară, o vastă acțiune de pregătire a planului pe anul viitor — an hotărîtor pentru ansamblul acestui cincinal și mai cu seamă, pentru realizarea sa într-un termen mai scurt. Recenta plenară a Comitetului Central, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu au indicat cu claritate, cu spirit științific, în ce constă noua concepție asupra planului, modalitățile de a fi realizat înainte de termen, formele stimulatorii care vor contribui la aceasta. Documentele acestei plenare sînt un extrem de bogat program de lucru privind conducerea și obținerea unei eficiențe sporite a economiei și vieții sociale, un program care se bazează pe o largă consultare cu masele, pe o profundă cunoaștere a realităților și care este însuflețit cu entuziasm și încredere de întregul popor.

Ne despart, așadar, puține zile de sfîrșitul acestui an, care este puternic marcat de glorioasa sărbătorire a unui sfert de veac de la proclamarea Republicii. Aniversarea este precedată de o vastă efervescență creatoare, găsindu-ne antrenați în marile acțiuni inspirate de partid pentru ridicarea patriei pe noi culmi ale civilizației și progresului socialist.

BETONUL CELULAR — AZI

URMARE DIN PAG. 1

prilejul intrării în producție a liniei automate de fabricare a betonului celular autoclavizat de la Întreprinderea de Construcții Prefabricate de beton din București pentru a vorbi despre acest material care a revoluționat tehnica construcțiilor. Deci știm ce e betonul. **Ce înseamnă însă beton celular ? Este vorba de un beton căruia un adaos de aluminiu îi provoacă, după turnare, o interesantă reacție chimică : în contact cu varul stins, aluminiul determină o degajare de hidrogen care favorizează formarea unor goluri în material. Betonul devine buretos, are aspectul unui fagure, a unor „celule".** Am rămas datori cititorilor cu explicația termenului de „autoclavizat". **Așa cum se poate bănui, este vorba de procesul de întărire a betonului care se face în autoclave, sub acțiunea aburului la temperaturi de circa 200 grade și la o presiune de 12 atmosfere. Betonul astfel obținut poate fi folosit drept înlocuitor de cărămidă** (sub formă de blocuri de zidărie) **și ca element de izolație termică a teraselor, fațadelor sau pereților exteriori. În cazul cînd este armat, poate fi folosit la confecționarea pereților portanți sau despărțitori, la planșee și plăci de acoperire.**

Acum, cînd am aflat ce este betonul autoclavizat, să vedem de ce este acest material de construcție atît de important și de căutat. Motivele sînt numeroase, așa încît ne vom opri doar la cîteva. **Primul avantaj : greutatea redusă.** Fiind mai ușoare de două ori și jumătate decît cărămida obișnuită, blocurile de zidărie din beton celular necesită, firește, o structură de rezistență mai redusă. Deci importante economii la fundații și elemente de rezistență. Apoi, spre deosebire de betonul obișnuit acest material este **foarte bun izolator termic ;** un perete de 24 cm grosime din beton celular izolează la fel de bine de temperatura exterioară ca un perete din cărămidă de 37,5 cm. Deci o altă sursă de economie. **Al treilea avantaj : prețul.** Betonul celular autoclavizat armat este cu 50 la sută mai ieftin decît betonul armat obișnuit. Economisirea mortarului și a tencuielii (pereții din beton celular nu mai trebuie tencuiți), posibilitatea prelucrării fără riscul spargerii (materialul se lucrează, ca și lemnul, cu ferăstrăul, rindeaua sau alte unelte ușoare, inclusiv pentru scobirea de șanțuri necesare diferitelor tuburi și instalații) constituie alte avantaje substanțiale ale folosirii acestui atît de prețios material de construcții.

Intrat în „viața" șantierelor noastre în urmă cu opt ani, cînd la Dolcești s-a construit prima fabrică de beton celular, acest material nou de construcție a făcut o „carieră" rapidă. Solicitarea sa tot mai intensă a determinat construirea în 1966, pe platforma industrială Militari din București, a unei întreprinderi de același profil. A fost urmată apoi în 1967 de fabrica din Craiova, iar în acest an de cele din Oradea și Călărași. Dintre toate, noua linie despre care aminteam la începutul acestor rînduri se distinge prin înaltul său nivel tehnic, capabil să asigure un randament ridicat, o eficiență economică crescută.

Am ezitat de la început dacă e cazul să vorbim despre o fabrică nouă. Faptul că este vorba despre aceleași clădiri, despre aceleași construcții ce existau încă din 1966 ar pleda pentru o unitate veche, doar modernizată. Dacă considerăm însă faptul că întreaga tehnologie a fost modificată, că doar puține din vechile utilaje și instalații au rămas la locul lor, argumentul „fabrică nouă" revine la dimensiuni sensibil sporite. Căci nu clădirea determină epitetul de nou al unui obiectiv productiv, ci mașinile și utilajele care produc bunuri materiale. Dovadă faptul că **unitatea din Militari asigură acum, pe aceeași suprafață de producție, diversificarea sortimentelor, îmbunătățirea calității lor și dublarea cantității de beton celular fabricat aici. Productivitatea muncii pe salariat a crescut și ea cu impresionantul procent de 60 la sută.**

Inginerul **IOV BRÎNZOI,** conducătorul tehnic al unității, își asumă cu amabilitate calitatea de gazdă pentru a ne călăuzi de-a lungul complicatului proces tehnologic. Nu uită să ne amintească cu mîndrie că **probele tehnologice au început cu mult înainte de graficele fixate, că fabrica a și livrat importante cantități de beton celular șantierelor de locuințe din Capitală.** Din păcate, lipsa de promptitudine a unor furnizori de var — e vorba de fabrica de ciment din Bicaz — a provocat o oarecare perturbare în desfășurarea ritmică a producției.

De la cota cea mai înaltă a fabricii privim peisajul panoramic al întregii platforme. În zare se zăresc primele blocuri din Drumul Taberei, cei mai apropiați „clienți" ai fabricii. Benzi rulante, țevi subterane „absorb" din vagoanele de cale ferată cantitățile de nisip, ciment, var ce sosesc necontenit și le transportă pe căi nevăzute pînă la primele instalații aflate la cotele cele mai înalte ale fabricii. Are loc apoi un proces îndelungat și migălos, în care doar cîntarele și mecanismele automate au de lucru, omul dirijînd totul de jos, de la tabloul de comandă. Pentru a parcurge, la diferite etaje, procesul tehnologic, gazda noastră a trebuit să recurgă la un impunător șir de chei : ușile sînt încuiate fiindcă oamenii nu au ce căuta în acele încăperi decît pentru verificări și remedieri. Jos, la parter, se desfășoară cele mai spectaculoase etape ale procesului tehnologic. Prima, turnarea în forme uriașe a amestecului de materii prime, atent dozat și cîntărit. Aici are loc acel interesant proces chimic de care aminteam : amestecul se umflă ca un imens cozonac pus la dospit, formînd goluri de șvaițer în betonul ce se transformă în faguri. Urmează apoi „coacerea" în aburul autoclavei, iar după aceea tăierea în „felii" de dimensiunile dorite, cu ajutorul unei mașini cumva asemănătoare joagărelor de cherestea. Nu mai rămîne decît descărcarea acestor mari cărămizi, cenușii, încă aburinde, și paletizarea lor în mari „pachete" ce iau drumul șantierelor.

Industria bucureșteană s-a îmbogățit deci cu o nouă și modernă unitate productivă. **Un material de construcții cu proprietăți și însușiri superioare, ce asigură șantierelor importante economii este pus acum în cantități sporite la dispoziția constructorilor. Un important cîștig deci, pentru întreaga noastră economie națională.**

Paul MARIAN

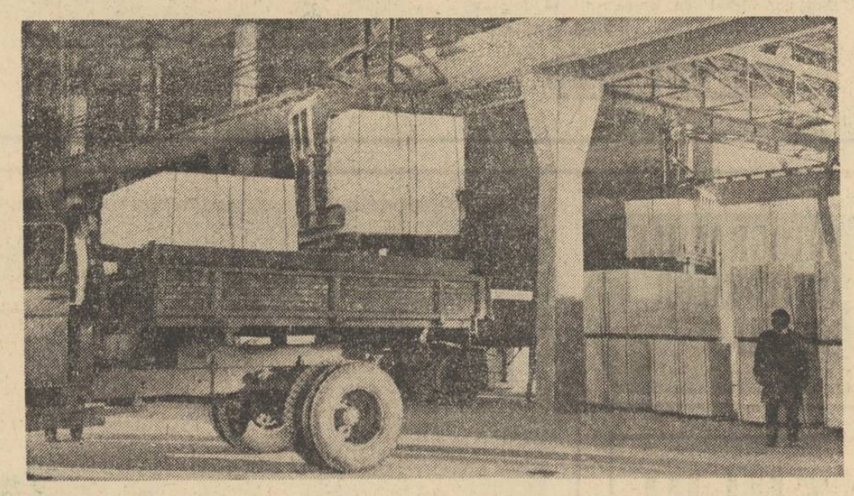

„Pachetele" de cărămizi cenușii, încă aburinde, se transportă paletizat.

CUM BĂTRÎNEȚILE SÎNT HAINĂ SCUMPĂ

Bunul nume se face cu vîrstele. Cu trecerea anilor care nu-i niciodată singură. Omenia și munca, investite mereu egal, ocrotite ca legi de viață neschimbătoare sînt poate cele mai minunate înzestrări ale noastre prin voință. Cînd auzim adesea despre oameni aflați cine știe pe ce meleaguri ale țării că „li s-a dus vestea", nu după o ispravă de-un ceas ori de-o zi ci printr-un mod de a trăi constituit apoi într-o pildă ireproșabilă, sîntem parcă datori dinainte cu un cuvînt și-un spor de afecțiune. Astfel de oameni nu sînt neapărat excepții, apariții singure, dar vorbim despre ei dintr-o nevoie lăuntrică de-a vorbi despre frumosul omenesc...

Pornisem, deunăzi, din Huși, într-o călătorie ce cheamă deal după deal pînă în locul unde i s-a dat nume capătului de șerpuiri odihnitoare, Deleni. Satul este într-un fel suma tuturor dealurilor de pînă la el. Mi se spusese că Delenii se află „undeva pe lîngă Hoceni" — cu aproximație ! Pe cînd Grigore Bodea, „...păi de ce nu spuneți așa ? ! Bodea din Deleni ?, dar cine nu-l cunoaște"... Numele omului, mi-am dat seama că este mai mult decît numele satului. Așadar, Bodea din Deleni...

„Din viață se poate face orice. Dar, după ce ai copii nu mai trebuie să crezi așa !"... Aceste cuvinte îmi deschideau drumul spre casa bătrînului. Între un pas și altul înțelepciunea vîrstei îmi părea că vine nu dintr-o memorie lucidă și scînteietoare, ci dintr-o sănătate a minții cu temeiuri asemenea anotimpurilor, asemenea creșterii niciodată exaltată, calmă și continuă. Căci, Grigore Bodea, bătrînul din Deleni seamănă înțelepciune. Nu așteaptă pentru aceasta laude ci doar luare aminte. El m-a învățat să cunosc ulițele satului — este, îmi spune, o artă — și casele pe care „le-am atins cu umbra vreme de șaptezeci de ani"... Apoi, pentru a-l cunoaște mai bine nu trebuie să uit că „omul muncitor iubește oamenii, eu n-am urît pe nimeni și nimeni nu m-a urît"...

Deci, nici o zonă spectaculoasă în viața bătrînului, și totuși, trecînd prin sat, pălăriile se ridică respectuos, oamenii îl caută, îl rețin, îi cer o părere, îi solicită sfatul. Și am după scurt timp sentimentul că cei șaptezeci de ani ai lui Grigore Bodea n-au lăsat urme numai în lucruri, ci mai întîi în exprimarea palpabil raportată la ele, cu un simț al vieții de caracter și omenie fără cusur. Aceste exprimări, de cele mai multe ori plastice, nu expun un ton general, ci sînt întotdeauna la persoana întîia, sursa lor fiind propria-i experiență de viață : „Sînt omul care n-a murit din pricina muncii"...

Undeva pe-o costișă de deal, o casă cochetă, cu fiecare amănunt avînd aerul miniatural, o gospodărie încropită după firea omului și îngrijită după inimă. Fiecare lucru a cărui folosință are o anumită ordine în gospodărie, este așezat în raport cu aceasta și ce mă reține încă minute în șir aici, este curățenia absolută, trebuie să fac fiecare pas cu grijă, nu atît pentru ochii bătrînei Zamfira, pe care nu mi-o pot închipui decît așa cum o văd acum, de-o bunătate înhibantă, cît pentru respectul obligat față de această armonie cu izvoarele ei în felul de-a fi al acestor oameni. Și aici, Grigore Bodea află o rostire pe care fila de carnet trebuie s-o rețină întocmai. După cincizeci de ani de căsnicie, „Căsătoria care nu ține cît ține viața, este o rușine a omului... copiii noștri trebuie să înțeleagă ce înseamnă această rușine"...

Grigore și Zamfira Bodea au avut opt copii, șapte trăiesc. Toți șapte își au în casa din Deleni cîte un loc ce păstrează amintirea creșterii lor, a anilor de școală, apoi amintirile de oameni maturi, fiecare la rostul său. Maria, Săftica, Costică, Mitică, Nicolae, Catinca, Ioana — „...au case mai mari și mai bune decît a mea, așa am vrut să fie... Ei au multă viață înainte, a mea coboară... Copiii trebuie să trăiască în visul nostru despre ei, iar ei, la rîndul lor în visul care și-l fac, și-l împlinesc pentru copiii lor"... Zece nepoți, și în sufletul bătrînului „o inimă pentru fiecare"... „În Deleni, toate familiile au cîte un copil plecat... cînd cartea s-a făcut atît de ieftină și de lesnicioasă pentru fiecare, țara nu poate să nu meargă către bine"...

Casa lui Grigore Bodea înseamnă însă o familie compusă din douăzeci și patru de membri — copii, gineri și nurori, nepoți. Aproape toți sînt plecați. O parte din ei a îmbrățișat tehnica, altă parte a învățat meseria de care la Deleni nu s-a pomenit vreodată, iar azi, „ca să nu mor de tot așa cum se-ntîmplă cu oamenii care nu muncesc, m-am angajat din nou la muncă în sat... copiii nu trebuie să știe că eu nu mai pot munci... asta ar fi o pildă proastă pentru ei"... Afară, în ograda care dă spre butucii de viță acum cenușii, lîngă un prag de poartă, așteptau cizmele de cauciuc, o pelerină din plastic și uneltele cu care pensionarul Bodea avea să plece în cîmp. Aflu că nimeni nu-l cheamă, că pensia lui și a soției ajung pentru „oameni care cheltuiesc mai puțin decît cîștigă", și totuși Grigore Bodea, omul al cărui nume și a cărui viață se confundă cu satul, n-are astîmpăr nici acum. În cutare loc au mai rămas cocenî pe cîmp. Bodea trebuie să fie acolo. Seara, se ține o ședință importantă la Consiliul popular — familia Bodea se află acolo... Din zori în noapte pașii bătrînului bat ulițele, cu un rost sau altul și mereu cu aceeași strădanie : „Binele nostru stă în brațele noastre... asta am înțeles eu de la partidul nostru, așa mi-am sfătuit și îndrumat copiii"...

„La Deleni, soarele verilor coboară cu lumină de fruct. Iernile pe aceste șerpuiri blînde sînt nervoase și aspre. Primăverile sînt „la fel ca plinea care se coace". Iar toamnele, asemenea nunților începute într-o zi de septembrie și încheiate la cea dintîi zăpadă. Bătrînul Bodea este în această succesiune semănătorul de înțelepciune... „Bătrînețile sînt haină scumpă cînd le-ai gîndit încă din tinerețe"... Păraseam satul pe drumul dinspre Hoceni, iar Grigore Bodea, cu cîteva unelte pe umăr, cu cîteva merinde în sacoșă se depărta în zarea cu muncile acestui anotimp. Noaptea tîrziu poate că va scrie șapte scrisori pentru douăzeci și patru de „locuri din inima lui." Și-mi pare, depărtîndu-mă, că omul seamănă cu satul, că este un fel de glas împlinit al acestui meleag...

Ion ȚUGUI

Monolog interior despre...

HAR

de Victor BÎRLĂDEANU

Recent am întîlnit un astfel de om într-o veche uzină bucureșteană. De trei decenii lucrează aici și e supranumit „mînă de aur", deși dreapta lui, cea cu care zămislește toate minunile care i-au pecetluit faima, are numai... două degete. Un tragic și stupid accident suferit în copilărie părea să-l osîndească fără drept de apel la dureroasele avataruri ale unei infirmități fără leac. Într-adevăr, infirmitatea — medical vorbind — n-a avut leac, dar tînărul și-a pus, de la început, drept țel să nu confunde nici o dată infirmitatea cu invaliditatea. Era infirm, da, dar valid, capabil să muncească, să învețe o meserie, să devină util celor din jur. Și nu s-a mulțumit să deprindă o meserie oarecare, ci cea care părea prin firea lucrurilor total contraindicată unuia ca el : strungăria. Și a învățat-o bine. Atît de bine încît, după o vreme, a devenit un meseriaș renumit, la care și ceilalți veneau după o părere, după un sfat. Astăzi este maistru, se îngrijește de pregătirea profesională a zeci de tineri strungari și le transmite, mai presus de orice, sentimentul că nici o barieră nu rezistă voinței de a te recunoaște în orice clipă în oglinda propriei tale conștiințe, simplu și firesc, cu întreaga statură a demnității tale de om.

Un om înzestrat cu har ? Fără îndoială, dacă prin har înțelegem nu numai o anume înclinație sau capacitate înnăscută — a cărei existență, desigur, nu o negăm — ci și voința sîrguincioasă, aspirația harnică, neobosită spre valorificarea întregului potențial lăuntric. Dacă prin har, înțelegem neîmpăcarea cu apa călduță, mocîrloasă a automulțumirii, cu rozaliul confort de gîndire, cu leșinata fugă de răspundere. Dacă prin har înțelegem tăria de a-ți asuma total și fără concesii, cu luciditatea responsabilă a omului adevărat, cea mai de seamă dintre atribuțiile cetățeanului societății noastre, aceea de om al muncii devotate și creatoare pentru binele obștii.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

de un nou dramatism, cîntece lirice (cu care condamnații își induioșau probabil temnicerii), învie retrezite de acest băiat cu chitară, născut într-un Dolj pus pe întîmplări fericite. L-am auzit cîntînd, și poezii populare, și l-am auzit cîntînd, tot deopotrivă, poezii de Arghezi, de Blaga, de Macedonski. Cu un gust rafinat, Tudor Gheorghe mută în cîntec o adevărată antologie a poeziei românești. La cîntecul lui îți vine să plîngi, iar inima ți se înmoaie. Tudor Gheorghe cîntă, de exemplu, o poezie de Mihai Beniuc, scrisă înainte de război și care, lansată de el pe canale mai largi, ar putea deveni un cîntec pe buzele tuturor. Poezia se numește „Ursul românesc". Consemnez alegerea ei, de către Tudor Gheorghe, pentru că nu sînt între admiratorii tuturor poezilor lui Beniuc, dar sînt între cei ce cred în poezie. Și „Ursul românesc" e o mare poezie despre ecest neam și despre nesfîrșita lui luptă. Tudor Gheorghe știe probabil să vibreze el însuși, întîiul, la poeziile bune, din moment ce ne face pe noi să vibrăm. În fine, ar mai fi multe de spus. Meritul mare al lui Tudor Gheorghe e încă prea puțin recunoscut, deși cîntecul lui patriotic e o emoție și o îmbărbătare.

Nu mă sfiesc să afirm că Tudor Gheorghe e un mare cîntăreț. Și asta pentru că, repede de tot de la intrarea în scenă, el ne aduce aminte de noi înșine. Cîntă pentru noi Tudor Gheorghe. Liber de vanitățile lumii literare, el cîntă poezii. Puțin îi pasă lui Tudor Gheorghe de orgoliile unor poeți. El cîntă. Și unii dintre noi devenim mai buni, în cîntecul lui.

DOCTORUL BOICI ARE CUVÎNTUL

Primesc scrisori fantastice, de a căror verificare mă ocup, în limita posibilităților. Din zecile și zecile de scrisori una singură e de nemulțumire. Ea aparține cui credeți ? Din păcate, scrisoarea aparține unei doctorițe. Accept să-mi fie rușine mie... Doctorul Boici e o realitate. Direcția sanitară a județului Timiș mi-a trimis cu amabilitate un cuprinzător „Dosar Boici", din care reiese că doctorul Boici este un descoperitor, un inventator și că el a vindecat numeroase cazuri de algii neuromusculare, chiar dacă (ni se precizează) că nu pe toate. Vasăzică, Direcția sanitară a județului Timiș e de acord că, în metoda de vindecare a atîtor boli, a doctorului Boici, nu e nimic rău, ba chiar e ceva bun, și anume șansa de a vindeca atîția reumatici, atîția bolnavi de sciatică și de alte boli pînă azi învingătoare. În „Dosarul Boici" găsim și o copie a memoriului acestuia, adresat Ministerului Sănătății. Reproducem partea privind avantajele extinderii metodei doctorului Boici :

„1. *Din punct de vedere uman : alinarea suferințelor a sute de mii de bolnavi.*

2. *Din punct de vedere al rezervelor de muncă : recuperarea rapidă a numeroase categorii de bolnavi chiar a multor pensionați.*

3. *Din punct de vedere economic : reducerea cheltuielilor de spitalizare, reducerea ajutoarelor bănești de boală, reducerea pensionărilor de boală, reducerea pierderilor în producție prin nerealizarea planului aferent celui bolnav, obținerea de devize prin tratarea în țară a cetățenilor străini și eventual înființarea de spitale românești în străinătate.*

4. *Din punct de vedere al afirmării științei românești — un succes deosebit dată fiind importanța luptei contra durerii".*

Dar deși, în esență, nimeni nu contestă efectele spectaculoase ale metodei doctorului Boici, Direcția sanitară a județului Timiș ne propune ca, pînă la obținerea autorizației de experimentare clinică, să publicăm „*un articol din care să reiasă că se studiază problema și să stăvilească afluxul de bolnavi din întreaga țară spre domiciliul tov. dr. Boici Vasile care totuși în condițiile actuale ale reglementărilor în vigoare practică medicina în mod ilicit și utilizează medicamente neautorizate de Ministerul Sănătății*". Încă din primul meu articol, nu îndrăzneam să cer altceva decît o verificare temeinică a „Cazului Boici". Dar este inacceptabil ca, de 18 ani încoace, un medic să vindece în România boli atît de perfide și nimeni să nu facă nici cel mai neinsemnat gest de protejare a șansei ; de 18 ani nimeni n-a avut timp să cerceteze serios cazul Boici ? Ce e cu acești oameni pe care-i vindecă ? În ce să credem, în realități flagrante sau în vorbe de clacă ? Dacă nici în sănătate nu renunțăm la birocrație, dacă și aici trebuie să treacă 18 ani pentru ca să auzim că medicina, cu care dr. Boici salvează viețile omenești de la durere, este practicată în mod ilicit (? ! ?), eu nu știu ce să mai zic. Știe în schimb ce să spună dr. V. Boici de la care am primit de curînd o scrisoare în care, printre altele, îmi spune :

„*N-am ajuns, nici măcar pînă astăzi, să mi se creeze posibilitatea să demonstrez în fața unei comisii oficiale competente tratamentul meu, în schimb am fost dat drept semidoct, escroc și vraci. Pe de altă parte, mi s-a cerut de mulți și pe diferite căi să le dau preparatul meu, respectiv compoziția sa, după cîte am înțeles ca să fie apoi valorificat și de alții. Mai este de mirare că am devenit suspicios, neîncrezător și foarte nervos ? N-am avut niciodată pretenția să fiu luat în seamă ca mare inventator și nici să-mi cîștig o avere personală. M-am mulțumit să tratez la insistențele lor și fără să cer bani, o serie de bolnavi, dintre care o parte (după tratamente chiar îndelungate primite în altă parte) nu fuseseră încă ameliorați*".

„*Urmare a articolelor dv. și a unor scrisori trimise în consecință, de bolnavi, la Direcția Sanitară Județ Timiș, am fost invitat pentru discuții la sediul ei... dar nici așa n-am reușit să conving comisia să asiste la demonstrația practică a modului meu de tratament. În final s-a stabilit să fie informat tovarășul ministru acad. prof. dr. doc. Theodor Burghele. Am rugat să se accepte ca problema să fie supusă tovarășului ministru, împreună cu propunerile noastre concrete și cu mostre de substanță, din care de altfel au fost depuse și la tov. director Lighezan, de către profesorul Cotăescu Ioan și de inginerul Pilz Iosif, care m-au ajutat foarte mult. „Vă rog să mă credeți, stimate tovarășe Păunescu, că nu urmăresc interese personale, dar că ar fi păcat și nemotivabil să nu se verifice obiectiv și sistematic o metodă de tratament despre care mii de foști bolnavi susțin că i-a ajutat. Aș dori să ajut în limita posibilităților mele pe toți aceia care mi se adresează, dar situația actuală mă depășește net. Nu ajung să răspund și să explic celor aflați la distanță, și mi-e penibil să refuz pe cei veniți personal de departe, încît vă rog pe dumneavoastră să anunțați, eventual în „Magazin", că, pînă la rezolvarea oficială a problemei, să nu mă mai caute pacienții. Motivele le-am expus mai sus, mai intervenind și partea legalității, eu nedorind să ajung în conflict cu dispozițiunile în vigoare". „Am oferit, în mod gratuit statului 10 000 de unități terapeutice din preparatul meu, cantitate cu care se pot efectua 10 000 tratamente, echivalînd, în regim de policlinică cu plată, cu o valoare de circa 400 000 lei."*

Ce-i de făcut ?

Așteptăm lămurirea „Cazului Boici" ; nici mai mult, dar nici mai puțin. Cerem o analiză obiectivă și temeinică a metodei de tratament cu care Vasile Boici a vindecat atîția oameni și care se cuvine să-i aparțină nu numai lui, ci medicinii românești. Cerem Ministerului Sănătății o soluție grabnică. Căci dacă doctorul Boici n-are încă un cadru legal pentru metoda sa, după... 18 (optsprezece) ani în care n-a avut NICIUN accident, folosind acest tratament fructuos, nu el e de vină. În niciun caz.

AMBIȚIA UNEI EDITURI

Pe masa de lucru a celei mai tinere edituri din țară, Editura „Scrisul Românesc" din Craiova, se află gata de a lua calea tiparului „Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent" de George Călinescu, o ediție nouă, revăzută de autor în timpul vieții, îngrijită de prestigiosul critic și istoric literar, profesorul Alexandru Piru, și încuviințată de doamna Călinescu. Este ambiția tinerei edituri oltene, de a tipări deindată această lucrare monumentală fără precedent în literatura noastră. Mi se pare important să subliniez că, totuși, nu e vorba de aceeași carte, apărută acum 30 de ani, ci de o istorie revăzută și redactată de autor. Este în interesul major al culturii noastre, să avem cît mai grabnic în librării, acest adevărat roman al vieții și operei scriitorilor români. Se pare, însă, că un diferendum existent între Editura „Scrisul Românesc" din Craiova și Editura „Minerva" din București, ține pe loc o inițiativă ale cărei rezultate ar avea repercusiuni inestimabile asupra culturii de azi. Căci, dincolo de valoarea ei... istorică, Istoria lui Călinescu are și o valoare inalterabilă : ea e în măsură să pună, în fața generațiilor ce au urmat-o, exemplul înaltelor criterii valorice care au guvernat scrierea ei. Nu am nimic împotriva publicării Istoriei lui Călinescu de către Editura Minerva. Dar *mă ridic, în apărarea drepturilor inatacabile ale tinerei edituri craiovene, de a edita o carte ce-i este încredințată, de singurii factori în măsură să dea la tipar această mare operă.* Nu știu cînd va tipări Editura Minerva Istoria lui Călinescu. Dacă era să o facă, putea să o facă pînă acum. (Parcurgînd planurile editoriale ale Minervei constați că ele au fost pline, mai în fiecare an, de promisiunea editării Istoriei) Ce știu precis e că inițiativa ambițioasă a edituri din Dolj trebuie încurajată. Noua ediție a „Istoriei Literaturii Române" a lui George Călinescu trebuie să apară la Craiova.

Adrian PAUNESCU

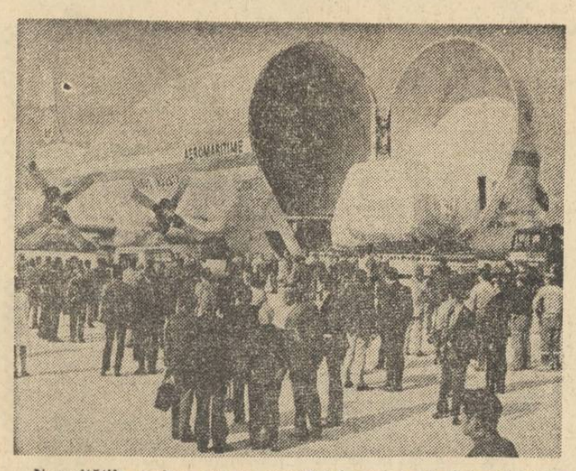

Necesitățile majore ale transportului aerian au determinat industria constructoare de avioane să realizeze adevărați giganți ai aerului. Un asemenea model intitulat „Balena cerului" a fost prezentat la Poissy (Franța) și s-a bucurat de aprecieri elogioase din partea specialiștilor. Avionul destinat mărfurilor poate transporta cantități uriașe. Acest quadrimotor cu turboelice se poate „desface" în două pentru primirea încărcăturii, așa cum vă arată și fotografia de mai sus.

De pretutindeni

In timp ce pescarul Peppino Caruso aștepta la plaja Maregrosso în apropierea portului sicilian Messina să prindă un pește cu undița, văzu ceva strălucitor alături de el. Cu totul întîmplător găsise o monedă de aur. In curînd văzu și alte monede ce purtau efigia lui Ferdinand al IV-lea de Bourbon. Găsirea acestor monede a dat naștere unei febre aurifere în cel mai sărac cartier al orașului Messina, unde mii de oameni trăiesc în barăci și prestează munci ocazionale.

Acești căutători de aur stau de dimineață pînă seara pînă la talie în apă și sapă mereu.

In Belgia au fost descoperite, într-o fabrică părăsită, rezidii chimice printre care 1 200 tone cianură de potasiu în butoaie ruginite, situate în parte sub cerul liber. Această cantitate de cianură este suficientă pentru a otrăvi peste un miliard de oameni. Lucrările de curățire vor dura probabil două luni. Din două în două ore cei ce lucrează la această operație capătă lapte. Chimiștii examinează la fiecare jumătate de oră compoziția aerului.

INSTALAȚIA de răcire cu aer care va fi montată la uriașul combinat chimic din Novomoscovsk va proteja circa 200 milioane de metri cubi de apă. Instalația a fost realizată de către o uzină constructoare de mașini din capitala Estoniei, specializată în instalații pentru întreprinderile chimice și de transport a gazelor. Tehnica nouă vine să înlocuiască instalațiile vechi care foloseau ca mediu de răcire apa. Noile instalații de răcire cu aer sînt de trei ori mai puternice decît predecesoarele lor.

REDACȚIA Editurii enciclopedice „Larousse" a primit de la un fermier o scrisoare în care expeditorul arăta : „Am citit cu interes ultimul dumneavoastră catalog. Vă rog, trimiteți-mi, ramburs, un exemplar din vaca de lapte a cărei descriere este dată în vol. 4, pag. 1216".

LA NEW YORK/a luat ființă un institut pentru „copiii bolnavi de televiziune". După date statistice, s-a constatat că un mare număr de copii care urmăresc emisiunile televizate suferă de diferite manifestări nervoase, un dezvoltat spirit de imitație pentru diferite atitudini și preocupări necorespunzătoare vîrstei, renunțare la o activitate în aer liber, sportivă etc.

IN CADRUL Institutului kazah de cercetări științifice în domeniul tuberculozei a fost creat un aparat portabil pentru masajul extern al cordului. Aparatul este ușor, comod și lesne de manevrat, putînd fi folosit practic la orice sursă de energie electrică. În mașinile de salvare, avioane sau trenuri el poate să ajute la salvarea vieții oamenilor.

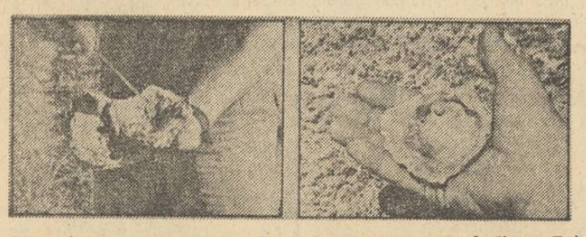

Regiunea se numește Sassofortino. În Italia este cunoscută ca un ținut cu dealuri și munți golași. Și într-o bună zi, ea a devenit celebră în întreaga peninsulă, datorită „febrei perlelor". Întîmplarea care a făcut-o cunoscută s-a datorat unui pictor, în căutare de peisaje interesante. Nu le-a găsit, dar din simplă curiozitate, examinînd aspectul munților, a observat că solul e format din aluviuni și printre ele multe scoici, ceea ce demonstra că era vorba de un fost fund de mare. A luat cîteva scoici, care de altminteri erau foarte frumoase și le-a adus acasă. Apoi le-a desfăcut. A avut o mare surpriză, găsind într-o scoică, o... perlă, apreciată de specialiști ca fiind de mare valoare (i s-au oferit imediat 20 de milioane de lire). Evident, vestea s-a răspîndit cu iuțeala fulgerului și munții au început să fie scormoniți cu înfrigurare de mii de persoane. „Febra perlelor" a durat însă foarte puțin, fiindcă căutătorii s-au convins de inutilitatea muncii lor. Nici una din scoicile găsite nu conținea mult visatele perle. Munții din Sassofortino dăruiseră una singură fericitului pictor.

MISTERUL DE LA „RANCHO GRANDE"

• Din nou pe urmele criminalului de război nazist Martin Bormann • Dezvăluirile ziarului britanic „Daily Express" • Richard Bauer, Juan Gomez și alte nume de împrumut • Un medic italian l-ar fi recunoscut primul pe Bormann

MARTIN BORMANN TRAIEȘTE ! El se afla, de curînd, într-o mare fermă denumită „Rancho Grande" în provincia argentiniană Salta, proprietate a lui Arndt von Bohlen-Hahlback, moștenitor al familiei Krupp ! Avînd un pașaport pe numele Richard Bauer, fostul adjunct al lui Hitler ar fi încercat, la 5 octombrie 1972, să treacă din Argentina în Chile ! În afara actelor cu numele lui Bauer, Bormann mai posedă documente care atestă că s-ar numi Juan Gomez, Jose Perew, Augustin von Lange și Eliezer Goldstein...

ACESTE AFIRMAȚII, care readuc în mod spectaculos în actualitate dosarul fostului Reichsleiter al Germaniei hitleriste, aparțin ziarului londonez „Daily Express". Stewart Steven, unul din principalii săi reporteri, împreună cu scriitorul american L. Farago, au întreprins în ultimele luni o amplă anchetă în mai multe țări latino-americane pentru a elucida misterul celui ce a fost caracterizat, de mulți, drept „umbra lui Hitler". Avînd sprijinul unor servicii secrete din statele vizitate, cei doi trimiși ai ziarului londonez au căpătat posibilitatea de a intra în posesia unui bogat material informativ cu privire la activitatea și peregrinările lui Bormann. „Daily Express" a început să publice, de simbătă trecută, o parte din relatările trimișilor săi.

EVIDENT, dezvăluirile ziarului britanic au stîrnit senzație și au fost reproduse în numeroase țări. Soarta Reichsleiterului condamnat la Nürenberg ca criminal de război prezintă un larg interes și în anii care s-au scurs de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial riuri de cerneală i-au fost consacrate. De-a lungul anilor, în mai multe rînduri au apărut știri în care se arăta că omul lagărelor morții și al crematoriilor a fost văzut în Guatemala, la San Salvador, în junglele altor țări din America Centrală sau în state din America de Sud : Brazilia, Ecuador, Paraguay, Chile etc. Uneori, i-ar fi fost semnalată apariția și în alte regiuni ale lumii : în Africa de sud sau în Arabia Saudită. Dar niciodată nu a putut fi confirmată vreuna din afirmații. În primăvara aceasta, se părea însă că, în sfîrșit, Bormann a fost arestat. Niște ziariști columbieni de la „Cromos Siete Dias" au scris în martie un reportaj în care arătau că au întîlnit în mijlocul unui trib din Putumayo, în sudul țării, un om virstnic de origine germană care semăna cu criminalul de război nazist. În urma acestor relatări, poliția l-a arestat pe Johann Ehrmann, cum se numea acest misionar ce-și avea reședința alături de membrii tribului. Ehrmann a negat că ar fi Bormann. Abia după sosirea din R.F. a Germaniei a unui set cu amprente digitale ale adjunctului lui Hitler s-a confirmat că Ehrmann nu mințise.

DE ALTFEL, despre soarta fostului Reichsleiter nu există nici un fel de documente precise. Nu se știe nici măcar dacă el a reușit să scape cu viață în noaptea de 1 mai 1945, după ce a plecat de la Cancelaria Reichului. Unii martori au susținut că Bormann ar fi murit și că ar fi fost îngropat în cartierul berlinez Moabit. Dar cînd au fost făcute săpături în locul respectiv, în anul 1964, nu s-a găsit nimic. În schimb, au început să apară versiuni diferite despre prezența sa într-un loc sau altul din lume, versiuni stimulate, poate, și de faptul că procuratura din Franckfurt a oferit 25 000 dolari pentru orice informație care ar putea duce la prinderea criminalului dispărut.

OARE AU REUȘIT cu adevărat trimișii ziarului „Daily Express" să dea de urma lui Bormann ? Relatările lor de pînă acum — cotidianul londonez continuă să le publice în serial — citează numeroase informări obținute de agenții serviciilor secrete latino-americane, care au urmărit cu atenție activitățile unor foști criminali de război germani refugiați în această parte a lumii. După aceste rapoarte, Bormann ar fi fugit din Germania prin Elveția și Italia și ar fi sosit în Argentina în anul 1948. Prima oară ar fi fost identificat la Buenos Aires de către medicul italian Pino Trezza. Acesta din urmă l-a însoțit pe Mussolini într-una din vizitele făcute lui Hitler și, cu acest prilej, l-a cunoscut pe Bormann, pe care l-a recunoscut, ulterior, în Argentina. El ar fi fost protejat de autoritățile de atunci din Buenos Aires pînă în 1955, cînd l s-a pierdut urma. Serviciile secrete latino-americane l-au regăsit abia în 1968, dar a fost dificilă urmărirea sa întrucît el se deplasa sub diferite nume și în interes de afaceri între mai multe ferme din Valdavia (Chile), Eldorado (Argentina), și Asuncion (Paraguay). La 5 octombrie, el a fost remarcat de un vames care a reținut figura unui bătrîn cu o cicatrice în josul frunții și cu accent german și care a trecut frontiera.

Între altele, „Daily Express" anunță că va publica și o declarație prestată sub jurămînt de Reinhard Gehlen, fostul șef al serviciilor secrete vestgermane, în care acesta revenea asupra unor alte declarații în care susținea teza morții lui Bormann...

Unii experți în urmărirea criminalilor de război își manifestă însă scepticismul cu privire la descoperirile trimișilor ziarului englez. Dacă Bormann mai trăiește, insistă ei, atunci el ar duce o existență extrem de discretă și și-ar lua toate măsurile de prudență, pentru a nu fi recunoscut și în nici un caz nu s-ar mai ocupa de afaceri.

remember • remember • remember

STOCKHOLM (I)

Am pătruns pe pămîntul Suediei într-o dimineață de sfîrșit de August cînd, în timp ce vasul care purta trenul peste strîmtoarea dintre cele două mări septentrionale, acosta încet, vedeam dizolvîndu-se în brume albastre castelul de la Elsinor, magnific și sumbru ca un cuib de monarhi pirați. Eram încă amețit de ceasurile petrecute acolo pe țărm sub zidurile mute și roșii vegheate de stafia shakespeareană pe care cu toții o purtăm în noi cu toate că n-a existat niciodată... vedeam încă turnurile lui cu plasture negru pe ochiul sting și arama verde a acoperișului și pietrele întunecate cărora valurile mării le dăduseră de-a lungul vremii forme de cranii pustii și de pești ca și cînd ar fi vrut să ne învețe că toate mărețiile sînt ireversibile și toate orgoliile vin să-și umilească simbolul în materia moartă...

Apoi peisajul Suediei a pus treptat stăpînire pe mine... egal și de o solemnă monotonie, păduri dominate de conifere, lanuri încă nesecerate și lacuri mari de un albastru tăios pe care-l capătă numai apele închise în piatră... și piatra e pretutindenea... cîmpurile acestei țări sînt munți bătrîni și orizontali ce se ivesc pe alocurea printre arbori sau grîne, cu spinările lor de cetacee ucise, dînd privelistii un caracter neverosimil. Peisajele monotone dau stări de oboseală și somnolență cînd le parcurgi cu trenul, dar în această monotonie scandinavă e totuși ceva care exaltă ochiul interior și dintr-o dată ai sentimentul că totul e animat de prezențe nevăzute, că participi la un ritual impenetrabil... arborii au o mișcare stranie, spinările de piatră surid, apele lacurilor sînt străbătute de lumini reci care vin de undeva din adîncurile lor mai mult decît de la soarele risipit printre cohorte lungi de nori... și totul sub un cer înalt care absoarbe privirile și dă vertigii, într-o liniște imensă și frisonantă cînd toate formele devin mai lungi ca niște vocale nerostite.

Așezări rare și nu prea mari. Casele de cărămidă ale fermierilor au articulația elementară a vechilor colibe pe care vikingii le durau din trunchiuri de copaci, amplificate și aduse la numitorul unui confort de-au de invidia mai tuturor europenilor... nimic din cochetăria arhitecturală a satelor germane, forme simple și soluții lapidare căutînd frumosul în lumea raporturilor primordiale cu spațiul, cu pădurile, cu lumina și poate cu singurătatea ce are întotdeauna secrete valențe estetice... căci singurătatea e absolută aici... nu e singurătatea pustie și minerală a taigăi siberiene pe care, tot cu trenul, am traversat-o cîndva zile și nopți de-a rîndul în pragul unei ierni timpurii, visînd locuințe lacustre și spectre dostoievskiene, înfruntînd dezolarea și vîntul... solitudinea peisajului suedez are ceva extatic și ochiul cînd se încumetă s-o descifreze rămîne exorcizat la hotarele ei îndărătul cărora oficiază Gunnar Ekelöf, Edith Södergram, magii acestei singurătăți ce nu-i oferă străinului decît o partitură abstractă... toate îți spun că ești venit de departe, că nu cunoști limba acestor păduri și lacuri cu care nu te poți înțelege decît în tăcere, prin semne... și dintr-o dată iarăși liniștea dublează distanțele și alienează fiece lucru care-ți iese în cale, încet, încet, corupt de această monotonie, începi a ritma fără încetare aceleași gînduri și te supui muzicii maniacale a trenului.

Mi-a rămas în memorie ciudatul amestec de supremă civilizație și de pastă elementară, al peisajului suedez care de-a lungul a șapte sute de kilometri a fost decorul călătoriei mele de la Hälsingborg la Stockholm. Am sosit seara în metropola nordică, incapabil de a mă situa în atmosfera unui oraș care avea să-mi depășească așteptările. Vreme îndelungată mă urmărise încă monotonia magică a acelui peisaj care-și găsise în imaginație confluențele cu Țara ce nu e, cîntată de Edith Södergram. Cu toate că țara era și în zilele următoare aveam să mă conving de temeinica ei existență.

a. e. baconsky

ASALTUL EVERESTULUI NU A REUȘIT

Expediția lui Bonington a eșuat la un pas de țintă, soldîndu-se și cu o dramă

Escaladarea celui mai înalt pisc al Terrei, Everestul, pe fața sa sud-vestică, nu s-a putut realiza. Echipa care a încercat aventura, formată din cei mai buni alpiniști ai lumii la ora actuală (vezi Magazin nr. 782 din 30 septembrie, pag. a 3-a) a fost obligată să se întoarcă din drum „dintr-un loc din care aproape că atingeai cu mîna vîrful «acoperișului lumii»", după cum s-a exprimat conducătorul expediției. Geruri neobișnuite, vînturi violente, depășind 150 km pe oră, au format, împreună cu stînca boltită situată la baza piscului, o barieră peste care nu s-a putut trece.

Expediția lui Christian Bonington se încheie nu numai fără succes, dar și cu o dramă. Tînărul alpinist australian, Anthony Tighe, în vîrstă de 24 de ani, bun prieten cu Dougal Haston, cu care realizase o serie de ascensiuni în Alpi, venit la chemarea lui Bonington să-și ajute prietenul, desemnat să realizeze asaltul final, și-a găsit moartea în condiții tragice. Tighe se afla în fruntea unei coloane de șerpași care se îndrepta spre tabăra principală. La ora prînzului ajunseseră în dreptul uriașului perete de gheață Khumbu, sfîșiat pretutindeni de crevase uriașe, deosebit de periculoase. Coborîrea părea să decurgă bine și alpiniștii de la Baza 1, situată în apropiere, priveau prin binocluri apropierea grupului condus de Tighe. Doctorul expediției, Barney Rosedale, povestea ziariștilor că a văzut deodată un nor de gheață și un zgomot asurzitor a umplut văile. A fost primul care a sosit la fața locului. A găsit toți șerpașii, înspăimîntați și incapabili să se desprindă din corzi. Un singur om lipsea : alpinistul australian. Un munte de gheață, de cîteva sute de tone, se prăvălise peste el.

Sir Edmund Hillary, cel care a cucerit primul Everestul în 1953, a declarat zilele trecute unui reporter de la „The Observer" : „Această expediție părea să aibă toate șansele să escaladeze Everestul (pe fața sa sud-vestică, pînă azi inaccesibilă — n.n.). Competentă din punct de vedere tehnic, bine echipată și cu alpiniști formidabili. Dar zăpada și vîntul au fost adversari de nebiruit".

La cîteva sute de metri de „Acoperișul lumii", cum mai este denumit vîrful Everest. Dougal Haston, fotografiat de coechipierul său, Doug Scott, dincolo de Baza nr. 6, — punctul peste care nu s-a putut trece.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI

Tratament cu... cîntec

Un cunoscut psihiatru american se ocupa cu fapte mai puțin cunoscute de pacienții săi.

Cînd ziarele americane au anunțat arestarea cunoscutului psihiatru dr. Frank Munro și au aflat motivele care au determinat acest act vilva a fost nemaipomenită. Actul de acuzare menționa că „a folosit posibilitățile oferite de profesiunea lui pentru a favoriza furturile". Ce se întîmpase ?

De un timp îndelungat, organele polițienești erau intrigate de faptul că se săvîrșesc numeroase furturi avînd ca amănunt comun deschiderea caselor de bani sau a safeurilor fără a fi forțate, fără folosirea ustensilelor specifice. „Cazul" prezenta aspecte neobișnuite, dar poliția n-a dezarmat. După un timp, poliția a ajuns la un alt element comun : păgubașii sau soțiile lor se aflau în tratamentul dr. Munro. Dată fiind personalitatea notorie a cunoscutului medic, poliția n-a făcut la început nici o legătură cu furturile comise. Întrucît spargerile „liniștite" continuau insistent, iar amănuntul particular semnalat anterior continua să persiste, poliția i-a întins o cursă.

Făcînd apel la doi cunoscuți oameni de afaceri, poliția i-a determinat să fie consultați de dr. Munro și să înceapă tratamentul prescris de el. Concomitent, casele celor doi oameni de afaceri, au fost puse sub observație. Și mai curînd decît poate se aștepta, poliția a prins în flagrant delict, trei hoți care pătrunseseră în casă și deschideau liniștiți seiful.

Ulterior lucrurile s-au limpezit. Dr. Munro făcînd uz de prerogativele conferite de meseria lui, deținea amănunte privind topografia locuințelor și secretul combinațiilor safeurilor sau caselor de bani. Pentru completarea activității sale, în timp ce pacienții se aflau în „tratament" cheile safeurilor erau sustrase și „copiate". Datele și cheile erau apoi transmise bandei de hoți cu care dr. Munro colabora și ceea ce urma era o chestiune de pură rutină hoțească.

Astfel s-a încheiat „dubla" activitate a dr. Frank Munro din Chicago...

RĂZBUNAREA

Un motociclist al cărui frate decedase în urma unui accident vrea să se răzbune pe medic.

Cînd sună soneria se afla în fotoliul preferat cu un tratat abia ieșit de sub tipar, gata să-și petrecă cele două ore de răgaz pînă la vizita de seară. Se ridică cu greu: avusese o zi plină, dar un medic trebuie să-și uite oboseala cînd cineva are nevoie de el. Deschise ușa surizînd, sperînd să fie cineva care a greșit etajul. Privi nedumerit uriașul din fața sa care nu părea suferind. Era un motociclist și echipamentul din piele lucioasă cu casca specială îi dădea aspectul unui marțian. Nu apucă să spună o vorbă. Se trezi împins cu brutalitate și amenințat de țeava unui pistol.

— Ești sigur că mă cauți pe mine ?, întrebă medicul încercînd să-și păstreze calmul.

Tînărul era sigur, firește. El, medicul, se ocupase în cursul dimineții de un tînăr accidentat care „neîngrijit" cum trebuie murise. Accidentatul era fratele motociclistului. Dinte pentru dinte... și înfigîndu-i pistolul în piept „marțianul" se pregătea să-și facă dreptate. Medicul își amintea de cazul respectiv. Făcuse tot ce putuse dar pacientul avea leziuni interne grave și transportul lui întîrziase situația. Era însă inutil să se dezvinovățească. Tînărul din fața lui avea o privire de nebun.

Nu reușea să priceapă cum de i se poate întîmpla așa ceva. Astfel de lucruri se citesc în cărți polițiste, le vezi într-un film dar în realitate...

— L-ai omorît ! Pregătește-te, mai ai puțin...

Atunci sună din nou soneria și motociclistul fixă țeava pistolului spre gura medicului. O clipă interminabilă, și clopotelul se auzi iar... și iar... insistent. Tînărul cu cască îl lovi cu forță folosindu-se de armă, deschise ușa, împinse omul care sunase și dispăru pe scări...

Cînd doctorul deschise ochii, se regăsi în totoliu, cu o compresă rece pe cap ; asistentul se mișca într-un colț al încăperii. Lucrurile, care din fericire nu luaseră o întorsătură tragică, s-au lămurit imediat ; asistentul venise mai devreme pentru a-l lua pe doctor la un om accidentat de motocicletă care nu dorea să fie îngrijit de altcineva. „Mai ai și bucurii — gîndi doctorul, — cînd auzi că oamenii au încredere în tine"

Lîngă patul bolnavului, doctorul și asistentul controlează fișele.

— Vă mulțumesc doctore, mi-ați salvat viața !

— Ai fost curajos și ne-ai ajutat spune-mi n-ai cumva și d-ta un frate motociclist ? — murmură surizînd.

S-a petrecut la Roma

(Din „Domenica del Corierre")

ÎN A 18-A ZI S-A PRODUS... SALVAREA

12 marinari japonezi rătăcesc în mările Australiei și deși 16 nave trec pe lîngă ei, abia a 17-a reușește să-i salveze.

Era în ziua de 22 octombrie 1972. Nava de pescuit japoneză „Byosel Maru" de 39 de tone naviga în mările Insulelor Filipine. Fără veste și fără motiv temeinic s-a declanșat un incendiu în sala mașinilor. Flăcările au distrus o bună parte din vas, care a continuat totuși să plutească timp de 14 ore. Echipajul vasului nu a părăsit nava decît în clipa cînd aceasta s-a scufundat. S-au îmbarcat la bordul unei bărci pneumatice, al cărei diametru de 2,65 m le-a permis să încapă toți cei doisprezece membri ai echipajului. Sperau să întîlnească în drumul lor o navă care să-i salveze. Nu aveau hrană decît pentru patru zile, dar raționalizînd-o cu economie le-a putut ajunge opt zile. După aceea, timp de două zile nu au mai avut nici apă de băut. Organismul poate rezista un număr mare de zile fără hrană. Își consumă din propriile sale rezerve. Dar apa este strict necesară. Organismul se deshidratează și pieirea este iminentă.

Cei doisprezece marinari japonezi priveau cu o imensă rugăminte albastrul cerului. De fapt ei nu vedeau decît seninul și undeva departe, la orizont, linia albastră a oceanului. Nici cea mai mică urmă că pe-acolo ar fi trecut vreun vas.

Atunci însă cînd ții cu orice preț să reziști, chiar și forțele naturii îți devin prietene. Cerul a început să se înnoureze și o ploaie bogată s-a pornit. Erau salvați. Cel puțin de deshidratare. Au întins în grabă o pînză deasupra bărcii, în chip de bazin colector. Picăturile de apă s-au adunat și oamenii au început să le soarbă nesățiosi, nu numai de sete, dar pentru a face loc în bazinul de ocazie pentru alte cantități necesare zilelor următoare. S-au liniștit. Setea nu le mai frigea cerul gurii. Înviorarea apei le-a ținut loc de hrană.

Au trecut alte zile pentru naufragiați în speranțe zadarnice. Pe lîngă ei, dar la o distanță apreciabilă au văzut trecînd o navă. Cu slabele lor puteri au semnalizat : sonor și chiar cu rachete luminoase. Dar nava a trecut mai departe și nimeni n-a zărit micuța lor ambarcațiune.

În timpul celor opt zile următoare, marinarii au subzistat numai cu două înghițituri de apă pe om, de două ori pe zi.

Optsprezece zile a durat odiseea celor doisprezece marinari japonezi. În acest răstimp, de șaisprezece ori au sperat că vor fi salvați. Pe lîngă ei au trecut 16 nave dar nici una nu a sesizat semnalele lor disperate.

Cînd totul părea sfîrșit, cînd orice efort părea zadarnic, un mineralier spaniol, mergînd cu viteză mică, i-a salvat. Omul de la cart avea ochi buni. Și el fusese o dată salvat în ultima clipă. De atunci, rămăsese cu obiceiul să se uite totdeauna pînă departe pe ocean, în toate punctele cardinale. Poate asemeni lui, mai sînt și alții pe cale de pieire ? Datorită acestui om minunat cei doisprezece marinari japonezi s-au întors la căminele lor.

Întrebat cum s-a comportat echipajul care a suferit dramatica încercare, căpitanul vasului a răspuns :

Marinarii au fost foarte puternici, stăpîni pe ei pînă în ultima clipă. Numai unul singur a fost puțin bolnav...

(S-a întîmplat în mările Australiei)

SPIRALE

PATIMILE DUPĂ BACOVIA

de Eugen BARBU

Ovidiu Genaru nu este un nume necunoscut în lumea poeților. Din colțul său provincial emite harnic versuri ce sînt bine primite de critica literară, pe bună dreptate. Vreau să spun că pînă la acest volum îl socoteam un poet de mijloc, unul dintre acei harnici stihuitori care țin pulsul liricii cu mijloacele lor, nici cele mai rele, nici cele mai bune, dar, iată această plachetă scoasă de „Cartea Românească" îi dă dreptul la un grad mai mare în ierarhia, veritabilă sau nu, stabilită de recenzenții revistelor literare.

În ce familie s-ar situa deci Ovidiu Genaru ? Titlul volumului anunță un bacovian, poate este numai un indiciu geografic, pentru că maniera în care scrie mi-l amintește pe Petre Stoica, cu „inventarele" lui de obiecte din care scoate o poezie de înaltă atmosferă, ceea ce undeva se poate găsi și în versurile autorului „Plumbului", la o cercetare mai adîncă.

Este o poezie a unei stări extreme, încărcate de o dinamită subtilă, a melancoliei, adică de tristețea aceea difuză care poate fi profundă, dar nu se exprimă larmoaiant, sub o cenzură severă. Un zîmbet amar, o ironie rece guvernează această lirică : *„Toate păsările cerului sînt avuția / națiunii norii și curcubeul fără de granițî și fără izvor / dragele mele gemene ochii mei de dîncolo / de sfîrșit scrierea mea de dincolo de / tăcerea eternă viața mea de dincolo / de epoca eroică / anume eu am lăsat în urmă guri care / să nu tacă eu am trăit ca țona în burta / provinciei într-o nobilă mahala cu / flori de mărită-mă mamă vis a vis de circiuma / leei zilberștein nu prea departe de / mările de gunoaie acolo am auzit trenurile / acolo mi-au crescut întîile dorințî / dar acum totul s-a sfîrșit / a fost un coșmar amintiți-vă bine / de întunecații romantici care-și sfîrșeau / poezia cu o rază de soare"* (într-o nobilă mahala).

Respectînd lipsa de punctuație a autorului nu voim decît să subliniem impresia de dicteu lăsată de rostirea acestor versuri care vor să exprime gîfîit o stare de încordată pîndă, o inimaginabilă teroare interioară, creată de plictisul provincial de pe vremuri. Tehnica este a aglomerării de date asupra banalității: *„Ninge în cimitirul locomotivelor / cu aburi nimeni nu mai are nevoie de / ele de frumoasele cochete cu volănașe de / de demodatele caroserii și biele ce goneau / ca un iepure peste pastorale cîmpii / zăpada se așterne ușor ca pe morții / primului mare război hei ninge pe / invenția lui stephenson englezul / oh mi-amintesc sfidarea pioneratul / curajul străbunilor mei cu mustața-n furculiță / și-acum ninge pe cimitirul / drăguței forțe din pistonul cu aburi / ninge cu prilejul aniversării zilei / de naștere a mecanicismului și nimeni / nu păstrează un moment de reculegere / nu îngenunche pios acolo unde floarea / ruginii lucrează de mai bine de o sută / de ani"*.

Tristețea nemaipomenită creată de lepădarea obiectelor colosale create de om și pe urmă uitate pentru că ruginesc sau se demodează, pentru că au ostenit, mecanic vorbind, și nu mai sînt utile sau nu mai corespund unei necesități estetice este fixată tocmai prin ironia secretă degajată de falsa plîngere a poetului la cimitirul de fiare vechi. Tăierea versului în coadă, repetarea aproape cacofonică a unor cuvinte nu este decît o frivolitate, cum toată *spunerea* ca o tifla de copil creează o maliție ce-l favorizează pe Ovidiu Genaru. Dar să mai vedem un poem (vietăți din paradis) : *„Sure aripi de ceață zilele / mele trec în neștire nu mai văd / prin parcuri păuni fintini țîșnitoare / numai prin ganguri amoroși dolofani / își fac temele la anatomie..."* unde tehnica poetică poate că începe să agaseze, dar mi se pare că tocmai prin acumulare reușește Genaru să lase impresia aceea teribilă de lume desafectată, plictisită de propriile ei vicii și de rutină. O altă stampă a unei lumi apuse, știarsă și ea intenționat, ca un perete vechi mi se pare „Muzeu" : *„Prin mahalalele dărăpănate floarea / de cireș sosește laolaltă cu doliul / va trebui să devansăm aceasta hei / roua face ravagii va trebui păstrată / strada mare cu jidovul rătăcitor va / trebui să prindem iaurtgiu-n lanțuri / precum un tun din nouăsutеșaispe la / monumentul de la mărășești ne-ar trebui / o stropitoare comunală s-arunce panglici / colorate copiilor care sîntem..."*

Avem în Ovidiu Genaru o promisiune certă pe care o vom observa la fiecare apariție pentru că acest volum e în totul o reușită.

„ȚĂNDĂRICĂ" ÎN FRANȚA ȘI ELVEȚIA

„Grupul nostru de acțiune teatrală, în urma foarte numeroaselor cereri provenite din partea școlilor, solicită Teatrului „Țăndărică" din București să dea încă două reprezentații suplimentare în ziua de..." etc.

Este obișnuit a se ilustra succesul unui turneu în străinătate prin extrase din presa țării sau orașelor respective, prin titluri și subtitluri care, orice am zice, au prestigiul literei tipărite și citite în zeci sau sute de mii de exemplare. Pasajul de mai sus n-a fost tipărit și cred că maximum 3—4 perechi de ochi l-au avut pînă acum în față. El constituie un fragment dintr-o scurtă scrisoare pe care organizația locală de acțiune culturală din Annecy o adresează Margaretei Niculescu. Aceasta din urmă, în dubla sa calitate de directoare a teatrului bucureștean de păpuși și de regizoare a spectacolului „Ninigra și Aligru" a condus un recent turneu de 7 săptămîni al lui „Țăndărică" în Franța și Elveția.

Annecy nu e o metropolă. Este unul din orașele mici ale turneului. Dar sala Teatrului Municipal, numărînd 800 de locuri ocupate cu autoritate și pînă la ultimul în zilele de 17 și 18 octombrie, cînd teatrul „Țăndărică" a dat aici cîte 2 reprezentații pe zi, a fost neîncăpătoare pentru mulțe de copii care auziseră de trupa bucureșteană și de spectacolul său... Așa că „Țăndărică" a trebuit să revină în noiembrie la Annecy, „în urma foarte numeroaselor cereri provenite din partea școlilor"...

Tot așa cum, în urma succesului repurtat în cadrul Festivalului Mondial de la Charleville — Mézières, a fost solicitat să deschidă la Paris stagiunea 1972—1973 a Teatrului parizian pentru copii și tineret. Așa s-a făcut că afișul primei săptămîni a stagiunii teatrale pariziene pentru tinerii spectatori a cuprins nu mai puțin de 11 reprezentații ale teatrului bucureștean de păpuși, reprezentații la care, încă înainte de sosirea colectivului în capitala Franței, nu se mai putea găsi nici un bilet.

Publicul larg, presa, personalități artistice franceze, numeroasele cadre didactice care au însoțit zecile de mii de mici spectatori francezi la reprezentații au exprimat cea mai înaltă apreciere despre conceptul de teatru pentru copii pe care Margareta Niculescu l-a întrupat în spectacolul său, despre capacitatea sa de a exercita, prin mijloace artistice de un rar rafinament, o puternică influență educativă.

Început la 27 septembrie cu participarea la Festivalul de la Charleville — Mézières și continuat apoi în mai multe orașe din aproape toate provinciile Franței, turneul teatrului „Țăndărică" a făcut, de asemenea, ca invitat al Serviciului Cultural al Societății Cooperative Migros, un popas de 8 zile la Geneva, unde, în afara spectacolelor pentru copii, a susținut și cîteva reprezentații pentru adulți cu „Cele trei neveste ale lui Don Cristobal".

Mărturii — mă refer aici la cele publicate în presă — consemnează și aici evenimentul. Prestigiosul ziar „Tribune de Genève", de pildă, inserează o ampla cronică semnată de Alain Buholzer, în care sînt relevate „Calitățile poetice, originalitatea, spiritualitatea, plină de farmec" a spectacolelor prezentate de ceea ce el numește „această minunată falangă de artiști ai marionetei". Gazetarul elvețian își încheie astfel cronica : „N-aș putea dori altceva spectatorilor genevezi de toate vîrstele decît să nu le scape această ocazie de a aplauda spectacolele lui „Țăndărică".

Una dintre mărturii iese însă din comun. Marele actor de cinema Michel Simon — despre care credeam, alături de mai toți compatrioții noștri că e francez, dar care e genevez de baștină — a venit la una din reprezentațiile teatrului „Țăndărică" date în teatrul „Pitoëff" din Geneva, adică tocmai pe scena pe care, cu o jumătate de veac mai înainte, Michel Simon — azi în vîrstă de 78 de ani — debutase alături de o altă ilustră figură a istoriei teatrului, Georges Pitoëff.

După spectacol, el a venit în culise, unde emoția pusese stăpînire pe toți... A dat mîna cu artiștii români, i-a felicitat pe fiecare în parte, a încercat să mînuiască o păpușă, s-a fotografiat în mijlocul colectivului, a ascultat emoționat cuvintele nu mai puțin marcate de trac prin care i se aducea la cunoștință că e foarte prețuit în România pentru filmele sale, a îmbrățișat-o cu căldură pe Margareta Niculescu și a ținut să scrie pe un caiet-program al teatrului : „Ce emoție să vă întîlnesc în sala debutului meu din 1920 și să particip aplaudînd la triumful vostru ! Michel Simon-1972".

În noiembrie 1972 s-a încheiat cu succes și acest al 32-lea turneu peste hotare al lui „Țăndărică".

Radu VALTER

Michel Simon în mijlocul artiștilor români

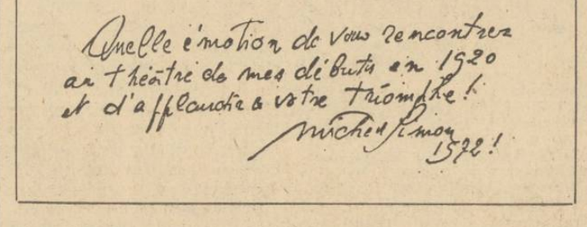

MICA ENCICLOPEDIE

Rivalul lui Edison...

de L. SĂRĂȚEANU

Există în Franța o „Academie a discului" ale cărei premii, decernate cu exigență și intitulate „Discul de aur", contribuie în bună măsură la consacrarea unui slujitor al muzicii. Este vorba de „Academia Charles Cros". Pentru noi e un prilej de legitimă satisfacție faptul că, printre laureați, se numără și români. Un disc antologic al nemuritoarei Maria Tănase era, în urmă cu cîțiva ani, încununat cu premiul „Academiei Charles Cros". Aceeași înaltă recompensă a „Discului de aur" o cucereau și membrii ansamblului studențesc clujan „Mărțișorul", ca și vrăjitorul naiului, Gheorghe Zamfir.

Toate acestea sînt binecunoscute de către iubitorii de muzică de la noi. Mai puțin bine se știe cine era acest Charles Cros, al cărui nume a fost ales, de bunăseamă, nu în jocul hazardului de către cei ce au vrut să întemeieze un așezămînt de promovare a artei discului. Figură singulară, proprietarul numelui de care vorbesc (a fost, de altfel, sigura „proprietate" a acestui om care a dus-o ca vai de el) trebuie căutat deopotrivă în istoria științei ca și în istoria literaturii, domenii unde ar avea dreptul la cîte un loc de prestigiu.

Născut în 1842 la Fabrezan, în departamentul Aude, Charles Cros a făcut strălucite studii de filologie și apoi de medicină. Dar, cu excepția unei scurte perioade de timp în care a funcționat ca pedagog la... o școală de surdo-muți, el n-a deținut niciodată vreo funcție în învățămînt, după cum n-a practicat nici profesia de medic, iar cunoștințele acumulate la facultatea tămăduitorilor nu l-au ajutat nici să-și „însănătoșească" starea materială a cărei puținătate avea s-o evoce cu duioșie André Breton. În schimb, spirit cercetător prin excelență s-a îndeletnicit decenii de-a rîndul cu experiențele de fizică. Și dacă, în acest domeniu, norocul l-a condus la unele descoperiri excepționale, în schimb el l-a părăsit întotdeauna în momentul în care voia să-și valorifice invențiile. În 1869 Charles Cros depunea la Societatea franceză de fotografie un memoriu în care expunea ceva nou și de valoare epocală : procedeul indirect de fotografiere a culorilor. Dar exact în același timp un compatriot al său, pe nume Louis Ducos — și despre care bietul Charles Cros nici nu auzise — inventa același procedeu. Văzîndu-se handicapat, omul nostru s-a întors plin de speranțe spre un domeniu ceva mai... „simplu" : comunicările inter-planetare. La sfîrșitul aceluiași an — 1869 — el tipărea o broșură pe această temă, al cărei conținut este astăzi privit cu seriozitate și respect de către specialiști, în timp ce pe atunci a fost tratat cu superioară ironie. Noul insucces nu l-a descurajat însă pe inventivul cercetător. Cu mult înainte ca celebrul Edison să lanseze în lume fonograful, Charles Cros lucra la un aparat similar. În 1877 — deci cu un an înainte de Edison, — el depunea la Academia de științe a Franței un document conținînd descrierea amănunțită a aparatului său, pe care-l denumise „Paleofon". Dar nici cu acest strămoș al „patefonului" opera inventatorului francez n-a avut... rezonanță. Abia tîrziu, atunci cînd avea să se întemeieze „Academia discului" urma să i se facă, post-mortem, dreptate, noul așezămînt însușindu-și omagial numele lui Charles Cros.

Și în domeniul literaturii numele lui Charles Cros a fost însușit. Dar nu omagial și nu în mod onorabil. Poet plin de spirit, prozator scăpărător, acest asiduu frecventator al cabaretului „Chat-noir" mai „inventase" ceva, genul „monologului" umoristic, destinat, în principal, a fi recitat în spectacolele de music-hall. Și nu puțini au fost cei care — decenii de-a rîndul — i-au „preluat" monologurile, sau l-au imitat, uitînd, ca prin farmec, să-i citeze numele.

Charles Cros a murit — evident sărman — la Paris, în 1888, lăsînd o serie de fermecătoare poeme, puțin cam bizare, un ciclu de monologuri — adevărate capodopere ale genului — mai multe memorii de remarcabile lucrări științifice și... un fiupoet (Guy-Charles Cros) care, la rîndul său, a lăsat cîteva culegeri de versuri originale și mai multe excelente traduceri din autorii scandinavi, fără a cuceri nici el marele public.

Și, pentru ca tabloul de familie să fie complet, voi adăuga că fratele lui Charles Cros, pe nume César-Isidore-Henri Cros, și care era socotit de către Rodin „unul dintre cei mai mari sculptori ai epocii", și-a exercitat harul și în ceramică, pictură, modelaj în ceară sau prelucrarea artistică a pastei de sticlă, tot astfel cum s-a afirmat ca cercetător al tehnicii modelatorilor din antichitate dar nu a lăsat — în ciuda lucrărilor lui artistice și a studiilor tipărite — un nume care să egaleze, în popularitate, pe cel al altor artiști, poate mai puțin înzestrați dar, în ori ce caz, aflați în relații mai bune cu zeița Fortuna.

Tînărul compozitor ION CRISTINOIU a „atacat" noua stagiune cu numeroase noi melodii. Dintre cele înregistrate amintim : „Speranțele" (Iuliu Merca), „Bineînțeles" (Anda Călugăreanu), „Iubește-mă din nou" (Mihai Constantinescu), „Marea Neagră", „Glasul serii" (Mihaela Mihai). Noua formație „Perpetuum Mobile" (căreia i-a pus bazele împreună cu Mihai Dumbravă și Bebe Prisada) este grupul permanent de acompaniament la „Steaua fără nume", avînd și o serie de apariții publice (printre altele împreună cu soliștii francezi France Pommerey și Jean-Yves Gran, la Sala Palatului). Melodii în curs de înregistrare : „Un adevăr inutil" (Marina Voica), „Vorbe, vorbe", „Cînt pentru prietenii mei" (Anda Călugăreanu).

Ina Sergheeva și Albert Filozov sînt protagoniștii filmului sovietic „Buletinul provizoriu de identitate", film pe care îl semnează regizorii Omar Gvasalia și Aleksandr Stefanovici.

Sean Connery turnează în prezent la Londra într-un film regizat de Sidney Lumet. Filmul este intitulat „Ceva care seamănă cu adevărul". Sean Connery interpretează rolul unui polițist, sergentul Johnson.

„Doctorul" Alain Delon măsoară tensiunea pacientei sale Annie Girardot. Este o secvență din filmul intitulat „Tratament de șoc" în curs de realizare.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

SECRETUL. Undeva, într-unul din fiordurile Norvegiei, pe care Balzac le-a descris ca nimeni altul fără să le fi văzut vreodată, s-a petrecut un fapt ieșit din comun. Lîngă Jörsen, un copil de trei ani a căzut în apele învolburate ale unui riu care, la cîteva sute de metri mai devale, se varsă într-o cascadă periculoasă în mare. Aflîndu-se pe aproape, o bătrînă de optzeci de ani a dezlegat o barcă pescărească și a pornit să-l salveze. Marea era însă în reflux și riul se prăvălea sălbatic la vale, încît puterile puține ale femeii au fost copleșite de furia apei.

Era o dimineață cu neguri lăptoase, încît strigătele de ajutor răzbăteau stins prin aburii ce pluteau ca un fum peste lume. S-a întîmplat însă ca soțul octogenarei aflate în primejdie, un pescar în vîrstă de nouăzeci de ani, să treacă tocmai pe lîngă riu. Nu și-a putut da seama de identitatea victimelor, dar a auzit strigătele lor disperate. Cum bărci se leagănă mereu pe malul apelor norvegiene, pescarul cu vîrsta matusalemică a sărit într-una din ele — „săritură" care trebuie să fi semănat cu mișcările descompuse, luate cu încetinitorul camerelor de filmare — și a înfruntat stihiile.

A doua zi, gazetarii au dat buzna în căsuța cu grinzi afumate în tavan a pescarului. Eroul își rontăia pe îndelete luleaua înnegrită, neînțelegînd rostul întrebărilor ce i se puneau, nici pe al aparatelor fotografice îndreptate către el. Toți voiau să afle secretul reușitei salvatorului, care, în împrejurări normale, nu mai era bun nici să mulgă vaca.

— Cînd am auzit strigătele de ajutor — făcu pescarul, părăsindu-și într-un tîrziu tăcerea îndărătnică —, mi-am adus aminte că, în tinerețe, mai scăpasem două femei de la înec. Mi-am uitat deodată anii, reumatismul ce mă canonește și ochiul stîng care nu mai vede. Barca era la îndemînă, vîslele luceau frumos, date cu untură de pește. Pe urmă, a fost ce a fost, ce să mai pierdem vremea vorbind ? Iată, sîntem teferi, eu și nevastă-mea aici, dincolo, la Jörsen, copilul. ...Așta e tot secretul, domnii mei...

Pescarul și-a mutat tacticos luleaua dintr-un colț în altul al gurii și, strănutînd zdravăn de pe urma băii forțate din ajun, și-a însoțit politicos vizitatorii pînă în tindă. Și, în timp ce se cuibărea iar la gura sobei, se va fi gîndit la mintea complicată a celor ce iscodesc pretutindeni cîte un „secret", la oamenii aceia trufași, goi pe dinăuntrul care nu-și uită nici pe-o clipă vîrsta și demnitatea, și care nu vor izbuti niciodată să se dăruiască, fiindcă orice sacrificiu presupune tinerețea inimii și uitarea de sine.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 3 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Clasici de ieri și de azi : Cu cvartetul „Juilliard" de la Mozart la Anton Webern. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 360 de grade. Din cuprins : 14.20 Box : R.D.G.—România. Înregistrare de la Gera. 16.15 Polo pe apă : finala „Cupei campionilor europeni" 17.10 Pierduți în spațiu (episodul VI). 18.00 Concurs coral interjudețean. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremiera. 20.35 Comentariu la 40 de steme : Județul Mureș. 20.25 Pieței... pe adresa dv. 22.30 Telejurnal. 22.40 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II : Promenada duminicală. Din cuprins : 12.30 Autograf sonor cu Sile Dinicu și formația sa. 12.40 Aventuri în epoca de piatră. 13.15 Vedete pe micul ecran. 14.15 Mozaic pe 16 mm. 14.45 Folclor năsăudean. 20.00 Eroi îndrăgiți de copii : Albinița. 20.25 Opera în concert : Andrea Chenier de Umberto Giordano (actele III și IV) 21.15 Reportaj bucureștean. 21.30 Romanțe 21.55 Telex tehnico-științific. 22.10 Mannix

LUNI 4 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limba franceză (reluare). 18.00 Căminul. 18.40 Ecranul. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremiera. 20.05 Ancheta TV. Plecat fără adresă. 20.45 Elizabeth R. Conspirația (II). 21.30 Floarea din grădină. 22.30 24 de ore 22.45 Contraste în lumea capitalului. **PROGRAMUL II :** 20.00—22.20 Seară pentru tineret.

MARȚI 5 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleșcoală. 10.00 Curs de limba engleză. Lecția a 31-a. 10.30 Căminul (reluare). 11.10 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret". 11.50 Pierduți în spațiu (reluare). 12.45 Telejurnal. 17.30 Curs de limba rusă. 18.00 Panoramic științific. 18.20 Cum vorbim. 18.35 Tehnic-club. 19.00 Caleidoscop cultural-artistic 19.30 Telejurnal. 20.00 Comentariu la 40 de steme : județul Neamț. 20.20 Seară de teatru : Coroană pentru Doja. Poem dramatic de Aurel Gh. Ardeleanu. 21.50 În actualitate — școala. 22.20 Parada vedetelor : Claude François. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** Comentariu pentru tineret : „Ucigașul și fata". 21.30 O interpretă a cîntecului doljenesc : Ionela Prodan. 21.40 Ghișeul. 22.00 Film documentar : „Temperamente". 22.15 Ansamblul african „Tropical Fiesta" (partea a II-a, reluare).

MIERCURI 6 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Bucureștiul necunoscut (reluare). 9.25 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Curs de limba franceză. Lecția a 32-a. 10.30 Comentariu la 40 de steme : județul Mureș (reluare). 10.50 „Ucigașul și fata" (reluare). 12.20 Tehnic-club (reluare). 12.45 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă germană (reluare). 18.00 Întrebări și răspunsuri. 18.25 Reumatismul la copii. 18.45 Emisiune de actualitate muzicală. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleobiectiv. 20.20 Oameni și fapte. 20.35 Telecinemateca : Hoții de biciclete. 21.55 Balet. 22.15 Teleglob : Imagini din Finlanda. 22.35 24 de ore. 23.00 Baschet masculin : Dinamo București—Akademik Sofia (repriza a II-a). **PROGRAMUL II :** O viață pentru o idee : Constantin Levaditti. 20.25 România în lume. 20.55 Agenda. 21.05 Luminile rampei. 21.45 Cărți și idei. 22.10 Elizabeth R. „Conspirația" (reluare).

JOI 7 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 România în lume. 9.35 O viață pentru o idee : Anghel Saligny (reluare). 10.00 Curs de limbă rusă. Lecția a 31-a. 10.30 De la alfa la omega. 10.50 Teleobiectiv (reluare). 11.10 Hoții de biciclete (reluare). 12.30 Variațiuni pe muzică de Haydn (reluare). 12.50 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Cronica literară. 19.00 Satul contemporan. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Comentariu la 40 de steme : județul Olt 20.20 Spectacol literar-muzical-coregrafic 21.10 Retrospectivă Walt Disney. 21.35 Tinerii despre ei înșiși. 22.15 Interpretul săptămînii : Ana Petria. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 17.30 Agendă. 17.40 Folclor din R. P. Bulgaria și India. 18.10 În direct... de la fabrica „Autobuzul". 18.40 Pierduți în spațiu (reluare). 19.30 Telejurnal. 20.00 Concert simfonic. 21.35 Viața științifică a Capitalei. 21.55 Telerecital : Costache Antoniu.

VINERI 8 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleenciclopedia (reluare). 9.45 O interpretă a cîntecului doljenesc (reluare). 10.00 Curs de limbă germană. Lecția a 31-a. 10.30 Comentariu la 40 de steme : județul Neamț (reluare). 10.50 Cronica literară (reluare). 11.00 Satul contemporan (reluare). 11.20 Tele-recital : Costache Antoniu (reluare). 12.05 Teleglob. 12.25 Pentru sănătatea dumneavoastră. 12.35 Selecțiuni din Promenada duminicală. 12.50 Telejurnal. 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Curs de limbă engleză (reluare). 18.00 Cunoașteți legile ? 18.25 Emisiune de inițiere sportivă pentru copii. 18.50 Teleconferință de presă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Film artistic : Caruselul. 21.40 Mai aveți o întrebare ? Posibilitățile și limitele autocontrolului uman. 22.20 Muzică ușoară. 22.30 24 de ore. 22.45 Din țările socialiste. **PROGRAMUL II :** 20.00 Delfinul Flipper. 20.30 Fragmente din opera Don Pasquale de Donizzetti. 20.55 Program de circ. 21.15 Revista economică TV. 21.30 Un sfert de veac în muzica românească. 22.15 Stadion.

SÎMBĂTĂ 9 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Cunoașteți legile ? (reluare). 9.20 A fost odată ca niciodată. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Mai aveți o întreoare ? (reluare). 10.45 Pe sub Feleac. 11.00 Comentariu la 40 de steme : județul Olt (reluare). 11.20 Un sfert de veac în muzica românească (reluare). 12.05 Program de circ 12.25 Fragmente din opera „Don Pasquale" de Donizzetti (reluare). 12.50 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Picturi și vers : Gh. Petrașcu. 100 de ani de la naștere. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Arc peste timp. Lucrul exact. 20.15 Teleenciclopedia 21.00 „Mannix". 21.50 Toate vîrstele lumii și... Mihaela Mihai. 22.50 Telejurnal. 23.00 Săptămîna sportivă. 23.15 „Crizantema de aur" — Tîrgoviște 1972. **PROGRAMUL II :** 16.30 Agendă. 16.40 Cîntece și jocuri populare din Sălaj. 17.10 Stațornicie — film documentar. 17.30 Patru balade de Fr. Chopin 18.00 Film artistic : Păsări și ogari.

RECITAL de muzică ușoară românească excelent susținut de Dorina Drăghici (acompaniată de orchestra Jean Lucaci), pe noul disc „Electrecord" E.D.D. 1311. El cuprinde melodii vechi de mare frumusețe și accesibilitate, între care „Pentru prima oară-n viața mea iubesc" și „Tango miraj" (de Ion Vasilescu) ; „De dorul tău", „Vor trece anii" (de Gherase Dendrino); „O zi senină", „Iartă-mă" (de Elly Roman); „Un pic de noroc" (de Nicolae Kirculescu) etc. Prezentarea discului, interesantă și atractivă, este semnată de Sanda Naumescu.

Clepsidra

Peisaje chineze (III)

APĂ LA LINSIEN!

de Constantin VIȘAN

Călătorisem 15 ore cu trenul. Cea mai mare parte a timpului privind pe fereastra vagonului, fascinat de peisaj. Pe ecranul acesta mobil s-a derulat necontenit un documentar de aproape 1 000 de kilometri despre agricultura chineză. Un film în culori. Culorile unei hărnicii impresionante. Trenul ne-a lăsat într-o gară în care ne așteptau, la miez de noapte, reprezentanții districtului Aian. După tradiționalul și reconfortantul ceai verde, pornim cu mașinile spre capitala județului Lin. Avem de parcurs un drum de 2 ore. În zori vom pleca spre Canalul „Steagul roșu", despre care aș vrea să vă povestesc, din păcate, pe scurt. Prin acest canal țăranii din Linsien au adus bucuria apei 1 500 kilometri de canal, 134 de tunele, 150 de apeducte. Un nou Zid chinezesc, m-am gîndit, urmărindu-i dantela superbă săpată în coastele munților. Tehang. Un zid de apă. Dar pe unde a ajuns Zidul acesta alunecos, zona celei mai cumplite secete s-a transformat într-o grădină. Povestea construirii acestui canal este aproape incredibilă.

Linsienul era un ținut al sărăciei. Mai întîi sărăcia pămîntului. O poighiță subțire presărată peste groase straturi de piatră. Apoi sărăcia apei. Era adusă de la mari depărtări. Apa era mai scumpă decît uleiul. În 50 de sate din județ nu se găsea nici o fîntînă. Munții erau și ei săraci. Piatră lucie. Oamenii se pribegeau, trăiau ca vai de lume. Statul trebuia să dea populației de aici, 15 milioane kilograme de cereale anual. Tentative de construire a unui canal în acest pămînt al sărăciei au mai fost. Visele țăranilor de pe aici erau de mii de ani stăpînite de mirajul apei. De-abia în 1960 a început să se sape albie nouă riului Ciang care ocolea pe departe satele din Linsien curgînd printre munți, pe o vale îngustă... Oamenii i-au căutat izvoarele, i le-au captat, i-au săpat făgaș nou și l-au silit să curgă pe unde aveau ei nevoie. Nu s-au dat înapoi de la eforturi eroice. Au săpat canale în stîncă, pe crestele munților, au forat puțuri la adîncimi amețitoare, în granit, au aruncat apeducte peste prăpastii. Cu unelte din cele mai simple. Cu dalta și cu ciocanul, cu dinamită. Făurite toate de ei, acolo în ținutul arid. 16 400 000 m³ de pămînt și de piatră dislocată timp de 10 ani. Cu aceste cantități smulse cu dalta și ciocanul, cărate cu coșul de bambus, s-ar fi putut construi o autostradă de 4 000 km, largă de 4 m, pe un rambleu înalt de un metru. Rezultatul? Au fost irigați 550 000 de mu. Imaginați-vă niște munți de piatră goală. Și niște ochiuri de cîmpie căptușite cu bolovani de piatră. Oamenii au cărat de la mari depărtări pămîntul și l-au așezat pe coastele muntelui. Piatra din cîmpie au strîns-o în ziduri înalte. Printre zidurile acestea și pe coastele munților au adus apa, au semănat orez și porumb și grîu și gaolean și legume, au plantat pomi. Am văzut țăranii lucrînd pămîntul acesta zmuls din ghearele secetei. De cîte ori va trebui să exemplific forța de demiurg a omului mă voi gîndi la locuitorii din Linsien, la constructorii Marelui Zid al Apei. Capodoperă a lucrărilor de irigație. Elocventă pildă despre ingeniozitatea și eroismul unui popor liber, stăpîn pe soarta sa, condus cu înțelepciune de Partidul său comunist. „Omul sfințește locul", spune un vechi proverb. Privind geometria nouă desenată de Canalul „Steagul roșu" în peisajul arid al Linsienului, m-am gîndit cît de potrivit ar fi să se spună că omul poate nu numai să sfințească locul, ci să creeze pămînturi noi. Așa cum au făcut țăranii comunelor populare din Honan și Linsien.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

Se poate lipi sticla pe sticlă?

Se poate, veți răspunde, dar în timp sau expus la ploaie, vînt, frig sau mari călduri, orice mastic cedează. Important era deci — și această problemă îi frămînta pe cercetători — de a obține acel mastic ideal — rezistent și elastic — pentru etanșeizarea sticlei și, de la sine înțeles, de a descoperi procedeul de a-l produce. În aceasta constă tocmai invenția ing. Ion Dobrescu, Mihaela Mateescu, Livia Cotschoumian, Victor Popescu-Pietriș (Titular = Intreprinderea industrială „Anticorosiv" — București). Ca de cele mai multe ori, aplicațiile se dovedesc a fi cu mult mai multe decît cele inițial urmărite. **Masticul ing. Dobrescu lipește nu numai perfect și rapid sticla pe sticlă dar reușește cele mai neașteptate, mai „imposibile alianțe" — ceramica de beton** (vor fi desigur încîntate muzeele să poată repara perfect și durabil mozaicurile), **metalul pe sticlă, sticlă pe materiale textile** ș.a.m.d. Am ales aici, poate cea mai spectaculară dintre invențiile — nu puține — ale ing. Ion Dobrescu. Am amintit un procedeu de blocare a zimților de întărire al polimerilor de condensare șarjați. Prin blocare cu agenți cu schimbători de ioni, acești întăritori au o viață dublă și chiar de trei ori mai lungă decît „chiturile" folosite pînă acum. Într-un domeniu de intens interes al cercetătorilor și industriei în lumea întreagă — ne referim la problema coroziunii — chimistul român a pus la punct o metodă brevetată ca invenție : **procedeu de protecție anticorozivă a coșurilor de ventilație. Economia anuală : peste 5 milioane lei.** Acesta se adaugă la lista altor procedee pe care le-a obținut în acest domeniu, cum este cel de protecția anticorozivă a instalației de clorurare în fază gazoasă care aduce economii de mai mult de 5 milioane de lei.

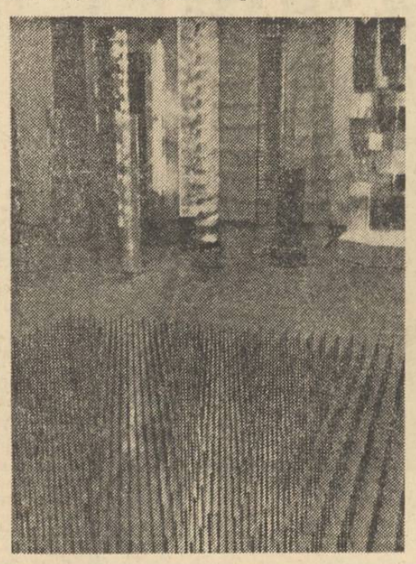

CHIRURGIE PLASTICĂ

CORECTÎND NATURA

• Cea mai veche dar și cea mai actuală și dinamică specialitate chirurgicală • Frumusețea umană : o medie statistică • Chirurgia plastică românească în plină afirmare internațională

Am participat, la un act chirurgical impresionant : restabilirea fizionomiei unei victime a accidentelor de circulație. Operația a fost înfăptuită în Clinica a II-a Chirurgicală din Spitalul de urgență București (Șeful Clinicii prof. dr. doc. E. Papahagi) de către dr. GH. CHINȚA.

— Este vorba de un act, nu de chirurgie estetică ci de chirurgie plastică reparatorie a feței — ne spune dr. Gh. Chința. **Chirurgia corectoare are drept scop modificarea unei forme alterate în morfologia și funcția sa : un nas exagerat în dimensiuni sau cu simetrie alterată, o bărbie prea proeminentă sau dimpotrivă mult retrasă, o față îmbătrînită prematur sau niște urechi prea decoltate, pentru a aminti cîteva din defectele comune ale feței pentru care se cer curent intervenții corectoare. Clinica de chirurgie plastică condusă de prof. dr. doc. Agripa Ionescu are în plus preocupări și pentru alte defecte de acest gen localizate la alte nivele ale organismului uman.**

— Actul chirurgical de natură corectoare vindecă o boală sau satisface un capriciu ?

— Am putea lua în considerare și al doilea motiv al dv. numai dacă n-am ține cont de psihicul alterat al acestor pacienți, de complexele de care suferă și care-i transformă în adevărați infirmi sociali. Psihologii recunosc importanța pe care un defect fizic fie el chiar minor poate să-l joace în viața unui individ. Ce sentimente încearcă un copil de vîrstă școlară cînd urechile sale pleoștite sînt obiect de mici răutăți pentru colegii de clasă sau de joacă ? Oare acest defect nu-l poate împiedica în dezvoltarea capacităților sale reale, în desăvîrșirea personalității sale ?

— Care este în accepțiunea dv., a chirurgilor, expresia perfecțiunii formelor umane ?

— Însumarea armonioasă a tuturor trăsăturilor fizice care caracterizează ființa umană și care în final tind să reproducă prototipul frumuseții omenești.

— Și care este acest prototip?

— Poate o să vă deziluzionez prin prozaismul răspunsului : o medie statistică. Marii artiști care au elaborat parametrii figurii umane ideale — marele sculptor Policlet, estetul Alberti, pictorii Leonardo da Vinci sau A. Dürer, aleg figuri omenești din cele mai reprezentative, măsoară diferite segmente ale corpului, adună, împart și stabilesc proporții : fața este formată din trei etaje egale între ele, nasul formează cu verticala un unghi de 30—35°, înălțimea figurii reprezintă a opta parte din înălțimea corpului omenesc etc. Aceasta este frumusețea umană. Desigur că valorile care se acordă acestor medii variază de la o epocă la alta, de la un artist la altul, de la o rasă umană la alta. Unul era prototipul frumuseții pentru Rubens și altul pentru Grigorescu. Spre deosebire de artist, care-și modelează opera de artă după principii estetice personale sau universal valabile, medicul plastician are menirea de a corecta întotdeauna, ceea ce natura a greșit în raport de datele antropometrice sau de accepția societății.

— Cum apreciați dezvoltarea chirurgiei plastice a feței în țara noastră ?

— După părerea mea, în condițiile sistemului nostru social, chirurgia plastică a feței și-a găsit adevăratul cadru de dezvoltare și afirmare. În regimul nostru s-a creat prima clinică de chirurgie plastică și reparatoare condusă de prof. dr. doc. Agripa Ionescu care în timp scurt a devenit, e adevărată școală și care a format numeroși specialiști. Aceasta a dat posibilitatea ca numeroase spitale din țară, cum ar fi cel de la Craiova sau Baia Mare să poată fi încadrate cu secții de specialitate conduse de cadre formate în țara noastră. Nu trebuie să omitem numeroasele clinici de chirurgie maxilo-facială, din Cluj, Iași, Timișoara, care au furnizat un important fond teoretic și practic acestei chirurgii. Dintre acestea, clinica din București în fruntea căreia se află cunoscutul om de știință prof. dr. docent Valerian Popescu, membru corespondent al Academiei Române, care, în special, în chirurgia defectelor congenitale ale feței a promovat și dezvoltat procedee operatorii de o tehnicitate și eficiență deosebite. Toate acestea au făcut ca valoarea chirurgiei plastice românești să fie unanim recunoscută în toate confruntările științifice internaționale.

— Vreau să vă pun o ultimă întrebare. La ce ne putem aștepta din partea chirurgiei plastice corectoare ?

— Laicul crede în posibilitatea transformării radicale a figurii omenești, în ștergerea fără urme a cicatricelor, în tratamentul superior al cheliei. Scepticii nu cred nici în rezultatele pe care le văd. Lucrurile stau însă la mijloc. Nu trebuie să ne așteptăm nici la minuni, nici să negăm posibilitatea obținerii unor rezultate spectaculoase în special în cazul defectelor majore. În asemenea situații și o ameliorare este un succes. Probleme mai grele se pun în cazul defectelor minimale în corectarea cărora se cere atingerea perfecțiunii. Este necesar să ținem cont că fiecare caz este o problemă aparte care se rezolvă pe căi proprii și că rezultatul este condiționat în bună măsură și de „calitatea materialului" din care este constituit individul, de modul particular de reacție a acestuia. Mai intervine și capacitatea medicului de a prefigura, de a stabili forma nouă cea mai convenabilă care să se adapteze în mod armonios structurilor vechi rămase nemodificate. În această chirurgie esențial este și faptul că rezultatele nu trebuie judecate imediat după operație, ci după trecerea unui timp în care organismul se automodelează, cicatricele se maturează și se adaptează la noua situație.

V. GRĂDINARU

Orez + talc = cancer gastric?

Alarmați de frecvența foarte ridicată a cancerului gastric în rîndurile populației japoneze — atît pe teritoriul insulelor, cît și în coloniile de emigranți niponi din alte țări — mai mulți cercetători americani și japonezi au întreprins o serie de studii minuțioase, ajungînd la concluzia că agentul cancerigen nu este altul decît talcul în amestec cu azbestul. Ce legătură au acestea cu orezul ? Misterul a fost lămurit de curînd, pornindu-se de la obiceiul japonezilor, mari consumatori de orez, de a-l trata cu glucoză și cu talc, considerîndu-l mai gustos. Într-adevăr, granulele de talc care se lipesc pe suprafața boabelor de orez, care au fost în prealabil tratate cu glucoză, au, după cît se pare, calitatea de a păstra mai bine gustul specific al orezului. Talcul este însă un mineral, un silicat de magneziu hidratat, asemănător cu unele forme de asbest cu care se găsește asociat în zăcăminte. Diferența între aceste două minerale nu constă în compoziția lor chimică, ci în structura lor, talcul prezentîndu-se sub formă granulară (fulgi) iar asbestul sub formă de fibre. În legătură cu aceste fibre este neîndoielnic stabilit că ele exercită o acțiune cancerigenă asupra organismelor vii.

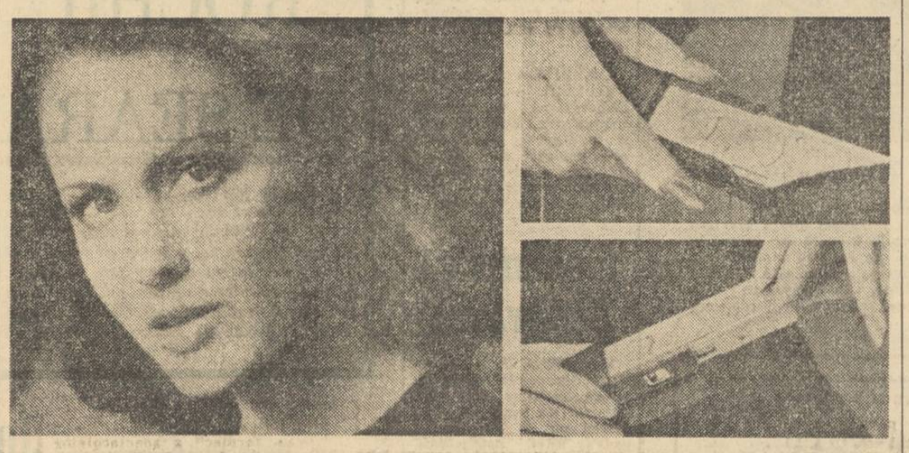

MEDICINĂ

POLENUL — UN MEDICAMENT DE EXCEPȚIE

Acest element fecundator al florilor, prin excelență o substanță azotoasă foarte complexă, cu conținut de proteine, grăsimi, săruri minerale, vitamine, a atras atenția medicinii din lumea întreagă. Cercetătorii români îi descoperă polenului virtuți terapeutice importante.

Țări cu o puternică industrie de medicamente își manifestă interesul față de propolis și polen, ale căror excepționale „virtuți" în tratarea diferitelor afecțiuni par astăzi a fi fost redescoperite. Aceste produse au devenit o materie primă de înaltă valoare. Sînt țări care le importă. Și sînt țări care au fericirea să le aibă în contități suficiente putind să le prelucreze, comercializîndu-le la indici superiori economici, ca România, de pildă. Poate ar trebui să răspundem la întrebarea de ce este socotit polenul un produs al albinelor, de vreme ce el înseamnă acea pulbere fină revărsată din anterele purtate de staminele florilor ? Știm bine, că albinele intervenind în procesul de polenizare încrucișată a florilor, recoltează polenul, umezindu-l ușor cu mierea aflată în gușa luată din faguri la plecarea din stup. O parte din „culeș" (adus în coșulețele de la picioarele posterioare) e depozitată în stup sub formă de păstură. Să aibă la nevoie. Această păstură este preparată de albine — cu miere, cu anumite secreții glandulare sub acțiunea cărora se petrec anumite procese chimice. Iată-le așadar pe albine, gospodari cu o intuiție — am spune noi impropriu — științifică în prepararea acestei hrane. Pentru că cercetătorii constată că valoarea alimentară a pășturei nu este diminuată, cum se întîmplă uneori cu alimentele depozitate de om, ci multiplicată. Este de trei ori mai mare decît la polenul proaspăt. Ponderea antibiotică este excepțională și chiar acțiunea ei terapeutică este superioară mult polenului. Este ciudat poate să aflăm, că, spre fericirea albinelor, oamenii nu au găsit încă un mijloc eficient pentru a scoate ușor din faguri păstura ca să fie folosită pe scară mai mare. Polenul, el însă este colectat ușor.

Am mai vorbit de valoarea și utilizarea lui în medicină. Dacă revenim astăzi este din cauza nenumăratelor solicitări ale cititorilor. Cei mai mulți ne-au cerut **rețeta** de folosire a polenului în diferite afecțiuni. În deosebi, pentru ciroze. Dar oare ce medicament, chiar dintre cele naturale, deci cu totul nenocive, poate fi dat ca un panaceu universal ? Poate fi tratat un bolnav prin corespondență sau printr-un prieten intermediar care să explice medicului maladia oricît de fidel ar face-o ? Povestea cineva că la expoziția de produse apicole se vindea flaconul de polen alături stînd o carte „Produsele albinelor în sprijinul sănătății omului", iar vînzătorul spunea fiecărui „Luați și vă veți vindeca de ciroză, de cancer, de orice boală ați suferi !" Nu arareori, apicultorii devin vraci mult căutați. „Sigur, ne spunea dr. **MIRCEA IALOMIȚEANU**, în unele ciroze, atunci cînd procesul cirogea nu a compromis jumătate sau chiar trei sferturi din ficat, — cum, din păcate, uneori se întîmplă — compensezi disproteinemia cu proteinele din polen. Pentru că una dintre problemele puse în afecțiunile hepatice este refacerea rezervei de glicogen din ficat. Administrînd polen, se reface acest depozit. În afecțiunile hepatice cronice și în ciroze (cu mențiunea făcută) tratamentul cu polen pe o perioadă de timp între două și patru luni, a dat rezultate bune, pentru că în afară de redresarea clinică a bolnavului, s-a obținut creșterea raportului albumine — globuline la valori suprauritare, raport menținut și după încetarea tratamentului timp de mai bine de o jumătate de an. Adeseori însă tratamentul este asociat și cu alte acțiuni și medicamente, sau asociat : pastă de polen cu miere, după caz. Unii apicultori constituindu-se în „medici de ocazie" oferă pacienților lor medicamentul făcut : polen cu miere. Nu e nocivă, spun ei, dimpotrivă. Dar, se observă că poate fi totuși nocivă. Cum e posibil ? Da, preparată din timp, există posibilitatea fermentării pastei obținute și deci... rezultatul e departe de a fi cel scontat. Apoi sînt unele afecțiuni care nu pot fi tratate, fără mare risc, cu miere. De pildă, diabeticii. S-a urmărit apoi ce se întîmplă cu grăuntele de polen luat de către cei care au tulburări enzimatice. Analizele au demonstrat că enzimele în acest caz nu pătrund prin porii grăuntelui de polen, ca să-i extragă conținutul. Și grăuntele de polen înghițit de acești bolnavi se elimină întreg."

De aici, studiile dr. Mircea Ialomițeanu pentru a sparge grăuntele de polen și a folosi conținutul lui și în cazul acestor afecțiuni. Iată dar, o serie de motive pentru care nu este posibilă „o formulă generală". Este doar binecunoscut că cea mai banală cefalee (durere de cap) pentru care, obișnuit ne repezim să luăm un antinevralgic, poate să ascundă boli extrem de diferite, de la o hipertensiune pînă la o tumoră cerebrală. Nu spunem aceasta pentru a alarma pe cei care au dureri de cap, ci pentru a atrage atenția asupra necesității de a ne adresa medicului, înainte de a lua un medicament.

Atragem atenția asupra nocivității automedicației. Chiar atunci cînd este vorba de un medicament natural, căruia i se recunoaște lipsa de nocivitate.

Catinca MUSCAN

TEHNICA NOUĂ PE TERENURILE DE GOLF

Un teren de 500 m² poate fi amenajat pentru golf într-o jumătate de oră. Pentru golf sau bowling. Un ingenios aparat, pus la punct de tehnicienii englezi, se dovedește capabil să execute, de pildă, 1 600 de găuri pe minut, să lase, după necesitățile jocului, găuri de diferite forme, să demonteze și să așeze totul în poziție de transport, fără să mai fie nevoie de alte instrumente speciale sau de specialiști în pregătirea atît de precisă a terenului, cerută de desfășurarea corectă a unor asemenea sporturi.

TIGRII ÎN PERICOL

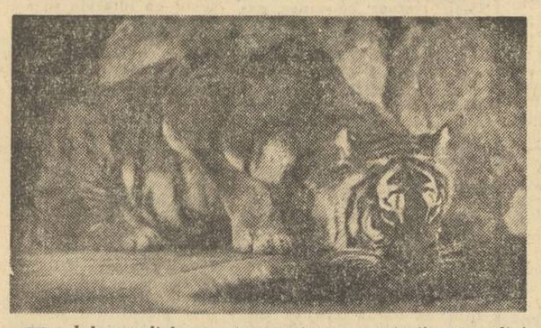

Fondul mondial pentru protecția naturii, cu sediul la Morges (Elveția), a lansat un apel în vederea strîngerii fondurilor necesare salvării a circa 5 000 de tigri care se mai află în viață în diferite regiuni ale globului. În apelul respectiv se arată că tigrul este „amenințat serios a fi distrus ca specie pentru că omul l-a vînat fără milă". Un singur exemplu este mai mult decît convingător. Dacă în urmă cu 52 de ani, în India existau 40 000 de tigri, numărul lor a ajuns, în vara anului 1971, la 1 827.

„SALVAȚI FLAMINGO"

Secțiunea elvețiană a Fondului mondial pentru protecția naturii urmează să lanseze, în curînd, campania „Salvați flamingo". Acțiunea are drept scop ocrotirea a 1 500 000 de asemenea exemplare, care trăiesc în zona lacului Nakuru, din Kenya. Aceste păsări, monumente ale naturii, sînt amenințate să dispară ca urmare a lucrărilor de amenajare a zonelor riverane lacului. În colaborare cu guvernul de la Nairobi, șase țări vest-europene, membre ale Fondului mondial pentru protecția naturii, au hotărît să cumpere zonele respective, în vederea integrării lor în Parcul național al lacului Nakuru.

ZOOLOGIE

Exclusivitate feminină în lumea peștilor!...

Se cunosc patru specii de pești și cîteva șopîrle care sînt unisexuate. Cum se reproduc ? Cum se perpetuează aceste specii, în exclusivitate feminine ? Este ceea ce au descoperit cercetătorii în acest domeniu.

Cunoașterea naturii, cu tulburătoarele ei „mistere", cu mecanisme uneori atît de stranii, încît logica pare să nu funcționeze, iată poate cel mai fascinant exercițiu al inteligenței. Și dacă în fața multor manifestări, mistici ridicau din umeri, interzicîndu-și curiozitatea, astăzi știința reușește să răspundă și să explice inexplicabilul, iată, de pildă, aceasta de... care relatată în ziarul „Le Monde" de Jean-Louis Lavallard. Ne îngăduim să citîm cîteva fragmente. Cum este posibilă existența unei specii în exclusivitate feminină și care se perpetuează, tot feminină ? Animalele unisexuate care sînt studiate în Statele Unite sînt cunoscute sub numele de Amazon Molly și Poec llopsis. Trăiesc în apele regiunilor tropicale, respectiv în jurul lui Brownsville, în Texas și în alte două state din Mexic (Sonora și Sinaloa). Principala caracteristică : sînt hibrizi. Pot fi obținuți prin încrucișarea a două specii vecine. Dar, hibrizii normali sînt sterili. Aceștia sînt însă capabili să se reproducă. Această posibilitate de reproducere, numai ea nu ar fi însă suficientă pentru a permite formarea unei noi specii : să presupunem că s-ar forma hibrizi fecunzi de ambele sexuri și că se încrucișează. Caracteristicile descendenților ? Genetica obișnuită este categorică : nu vor semăna cu părinții, pentru că vor purta, într-o măsură sau alta, caracteristicile celor două specii. Deci va fi o gamă completă de descendenți, toți diferiți deci nu o specie nouă. Dar în cazul de față, sînt descendenți identici. Cum ? Legile geneticii obișnuite nu se aplică hibrizilor unisexuați. Reproducerea se face prin încrucișarea — nu cu cei de sexul masculin din aceeași specie, pentru că nu există — ci cu specii înrudite. Dar se mai întîmplă ceva. Materialul genetic al masculului străin nu este încorporat : este imediat respins, astfel că cel care se naște (mai corect cea care se naște) nu primește niciuna din caracteristicile tatălui. E identică mamei și, în consecință este obligatoriu de sex feminin.

Speciile unisexuate nu sînt doar curiozități ale științelor naturale. Ele pot explica unele fenomene fundamentale. În prezent, aproape toți specialiștii consideră că mutațiile sînt motorul evoluției. Se presupune că schimbarea întîmplătoare a unei gene oferă individului care o are un avantaj asupra congenerilor săi, iar descendenții vor fi de asemenea favorizați. Specia evoluează. E un mecanism perfect pentru ființele vii foarte simple cum sînt microbii. Din punct de vedere genetic, femelele despre care s-a vorbit se reproduc ca și organismele inferioare.

Un alt mecanism, ceva mai complex a fost descoperit. Aici, genele tatălui sînt incorporate în ou. Descendentul — la feminin însă, prezintă caracteristicile celor doi părinți. Intervine însă o anomalie în formarea ouălor descendentei : patrimoniul genetic al tatălui este respins. Ouăle descendentei sînt deci identice ouălor bunicii, ceea ce este suficient pentru a se conserva integritatea speciei.

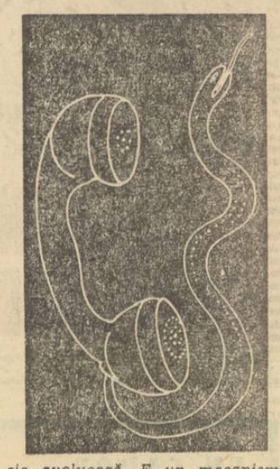

SE POATE „STINGE" O LAMPĂ ELECTRICĂ SUFLÎND ÎN EA?

Întrebarea pare un nonsens. Orice lampă electrică se închide manevrînd un comutator. Un inventator englez a imaginat însă o lampă electrică pe care poți s-o aprinzi și s-o stingi suflînd în direcția unor mici deschizături de la baza lămpii. Suflînd, se deplasează o placă cu fluture mobil care acționează un minuscul comutator. O idee excentrică pentru capriciile modei ? Deloc. Sistemul a fost creat în sprijinul acelor bolnavi care nu pot să ridice mîna, imobilizați în pat, invalizi, handicapați fizic. Cu un astfel de comutator care poate fi montat la oricare aparat electric cu o putere mai mică de 5 Amperi, accidentații își pot aprinde și stinge singuri lampa de la pat.

ȘANTIERUL PLUTEȘTE PE MARE

Nimeni nu-și imaginează că locul unde se construiesc navele, fie ele maritime sau aeriene, nu este stabil, pe pămînt solid. Și totuși, în viitor se vor construi șantiere în cosmos pentru repararea unor nave cosmice. De ce nu s-ar construi șantiere plutitoare pentru vehiculele maritime?! Uzina de construcții navale din Leningrad a terminat un astfel de șantier plutitor — lung de 165 m și de 40 de m lățime — unde se vor construi ferry-boats-uri și se vor repara vapoare de 12.000 de tone.

Întîlnire cu ciclopul?

Pe unele platouri muntoase de la sud de Idaho, se pot întîlni... ciclopi. Animale cu un singur ochi în mijlocul frunții. Dar animalele sînt dintre cele mai banale — oi, miei. Stranie este această malformație, pe care nu o prezintă însă toate oile din turmă. Cercetătorii studiind 116 miei-ciclopi, au ajuns la concluzia că nu este vorba de o tară ereditară, ci malformația este datorită... alimentației oilor-mame. Există o substanță, un drog în ierburile din acele regiuni. Acele oi care, la începutul timpului de gestație, o ingerează dau naștere unor asemenea miei. Se demonstrează — a cita dovadă-i oare ?! — ce efecte au sau cît de puternic este ecoul drogurilor luate de mamă, mai ales în primul timp al sarcinii, asupra fătului.

„INSULE" DE CĂLDURĂ

Măsurînd temperatura aerului din diferite orașe s-a observat că de pildă, în marile metropole sînt cartiere unde e mai cald și altele unde e mai puțin cald. O experiență extrem de interesantă a unui grup de oameni de știință sovietici, sub conducerea decanului Facultății de știință din Leningrad a demonstrat că se formează adesea deasupra cartierelor foarte populate, mici insule de căldură. Măsurătorile se continuă a se face la o altitudine de 7 pînă la 8 kilometri. Cercetătorii, interesați în studiul mediului înconjurător, își îndreaptă atenția și asupra aerosolilor care formează o barieră în drumul razelor solare, avînd un rol deloc neglijabil în crearea microclimatului.

DIAMANTUL NEGRU

Dacă vi se par mai frumoase diamantele negre, nimic mai simplu, creați-le ! Este suficient să produceți o explozie cu o încărcătură de o jumătate de kilogram de nitroglicerină într-o mică cantitate de grafit. Cel puțin este ceea ce au făcut doi fizicieni de la Universitatea din Chicago, creînd astfel un nou procedeu de fabricare a diamantelor industriale (pe lîngă metodele bine cunoscute : cu ajutorul unui catalizator, cu temperaturi ridicate și foarte mari presiuni...)

Caleidoscop

Dinți sănătoși

Consecvenți dorinței de a conserva sănătatea dinților, de a preveni, pe cît posibil, deteriorarea lor, cunoscuta fabrică Nivea a realizat două paste noi de dinți.

Pasta de dinți „Eva" conține fluor iar „Cosmos" are o compoziție cu proprietăți deosebite împotriva tartrului.

Restauratorii de textile

Meșteri de mare finețe, specializați în restaurarea unor covoare și gobelinuri, unor mantii și veșminte, unor dantele, tapițe, textile, draperii vechi care și-au pierdut strălucirea ori s-au rupt, își au atelierele într-un castel din comuna vestgermană Kiips. Acești adevărați artiști folosesc, desigur, o seamă de procedee moderne pentru a reda strălucirea unor țesături de odinioară. Dar principalele instrumente de lucru ale restauratorilor rămîn acul și lupa.

Muzeul medicamentelor

Mai degrabă este o colecție pe care doctorul Charles Mc Ardle de la Spitalul general din Birmingham a strîns-o de-a lungul multor ani și care se îmbogățește mereu. Colecția este formată din 6 000 pilule, tablete, capsule, reprezentînd tot atîtea medicamente care se folosesc. Fiecare pilulă nouă care apare este catalogată și inclusă în colecția ce formează baza unui foarte eficace — se spune că este cel mai rapid din lume — sistem de identificare, în cazul unor intoxicări cu medicamente. Fiecare mostră are o carte de identitate pe care sînt trecute principalele date de care are nevoie un medic pentru a-i descoperi prezența în organismul unui bolnav, în numai două minute.

O adevărată bijuterie

Concepută de desenatorul englez Andrew Grimma, lampa pe care o vedeți în fotografie combină sticla (abajurul propriu-zis), argintul (piciorul) și agata (care poate fi și imitată cu material sintetic). Abajurul împrumută ceva din forma scoicilor iar piciorul de metal are gratioase lujere ce amintesc plantele marine.

Rebus înainte de supă

Un calmant pentru clienții nerăbdători — și un răgaz pentru personalul de serviciu : acest dublu serviciu îl aduce o idee foarte simplă, folosită cu succes la un restaurant din San Francisco. Pe coperta meniului se imprimă zilnic, un careu de cuvinte încrucișate. Firește în fiecare zi altul. Și, din pasiune, din curiozitate sau simplă plictiseală, clientul devine rebusist în așteptarea supei...

vreți să oferiți cel mai potrivit cadou?

sfătuiți-vă cu :

MOS GERILĂ

răspunde la telefoanele

156060

156066

zilnic între orele 10-20

LUNA CADOURILOR

RECOM

MODA

ROCHII DE SEARĂ

1. Rochie din mătase cu fir, pe fond albastru, bleu, roz sau negru. Mineca scurtă are aplicații de volănașe din tul sau voal în aceeași culoare cu materialul rochiei sau într-o nuanță mai deschisă. Același volan este aplicat pe tivul jupei și în talie, sub bust, marcînd linia bustului. O fundă de mătase unită formează cordonul care este aplicat peste volanul din talie.

2. Ansamblu format din fustă lungă de mătase neagră sau maron și bluză de mătase imprimată roz, fără mineci și cu un decolteu pronunțat în spate.

3. De remarcat că toaleta poate fi completată cu o jachetă din același material cu fusta.

4. Bluza are mineca lungă cu manșeta înaltă, închisă cu cinci nasturi. Gulerul este lat cu revere mari. În talie, un cordon de piele sau antilopă în culori vii și cu o cataramă lată. Jacheta este din lînă, lucrată cu croșeta, în culori vii, dungi de lînă roz, roșie, albă, bleu, gri, alternînd cu dungi de lînă neagră.

5. Fustă lungă, plisată, dintr-o mătase unită de culoare neagră și bluză de mătase ciclamen, albă sau roz pal.

6. În loc de o fustă lungă, se poate purta la acest ansamblu o fustă scurtă în pliuri.

Desene de Tanți PFENNINGS

VICTOR BÎRCĂ — București. *Nu putem infirma indicațiile chirurgicale numai după cele scrise de dv. Este obligatoriu un examen clinic. Chirurgul este cel competent să vă soluționeze dilema.*

GABRIELA PARASCHIVESCU — Hunedoara. *Eliberați-vă de obsesii chinuitoare. Evoluția va fi favorabilă. În ceea ce-l privește pe fratele dv., se va adresa specialiștilor clinicii de dermatologie din Timișoara.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

MARCELA P. — Loco. *După descrierea anxietății și a obsesiilor dv., care persistă de mult timp, acestea pot fi întîlnite în cadrul unei psihastenii. Va fi necesară o supraveghere de lungă durată din partea medicului psihiatru.*

VIRGIL J. — Chișinău Criș — jud. Arad. *Tratați cu indiferență pata pigmentară congenitală, pe care o veți. Este mai inofensiv, decît orice tentativă de a o elimina. Cereți și părerea specialistului dermatolog din Arad.*

LIA — Sînnicolaul Mare. *Evident că la vîrsta dv. este o dezvoltare dizarmonică care poate trăda o insuficiență endocrină. Veți învinge prejudecățile și veți apela la medicul endocrinolog.*

IOANA MIINEA — Medgidia. *Aveți dreptul de a apela la specialiștii serviciului chirurgie al policlinicii speciale din str. Negustori 1, București.*

Jocul culorilor

Fiecare anotimp are farmecul și, mai ales, culorile lui. Între toamna care se îndepărtează și iarna care abia începe, pe ici, pe colo, culorile rămîn mai sărace, lumina care se estompează le face mai șterse. Aveți mai multă nevoie ca oricînd să străluciți, să prezentați o înfățișare plăcută. Învățați jocul culorilor în machiaj. Și pe al discreției totodată. De pildă, obrazul va apărea mai pur, cu un fond de ten bej deschis sau chiar roz. Buzele vor fi colorate mai luminos, pometii vor fi ușor atinși cu un fard roz deschis, iar ochii vor fi marcați printr-o linie foarte subțire, peste care genele colorate delicat cu rimel, vor proiecta umbra lor de mătase.

Pleoapele vor împrumuta culoarea cerului pal, a verdelui stins, în tonuri de maron deschis sau galbene-aurii. Părul, pieptănat și bine periat, va fi mai strălucitor în lumina nu totdeauna darnică a zilei. Veți căuta coafuri simple pe un păr scurt sau cocuri lejere care să se potrivească beretelor, pălăriilor pe care le purtați.

Nu vă demoralizați dacă aveți un obraz tern, fără strălucire. Îl puteți acoperi cu un fond de ten roz. Dacă este îngust și slab, încercați să-l machiați cu un fond de ten bej-auriu, iar conturul și chiar rotundul obrazului îl veți deschide cu un fond de ten mai luminos, de culoare bej deschis, care-i va mări volumul, prin iluzie optică.

Dacă aveți un nas care se înroșește la frig, dați-l cu un fond de ten mat și pudrați-l cu o pudră mai închisă la culoare decît restul obrazului.

Machiajul dv. în zilele posomorîte trebuie să fie cald și luminos, dar nu strident. Fondul de ten va fi mai deschis, buzele vor fi mai strălucitoare printr-un ruj frumos colorat și gras, ochii subliniați delicat și pleoapele colorate cu tonuri pastelate de bleu, bleu-vert sau verde deschis. Un fard ușor și bine estompat pe obraz, în cazul cînd obrazul dv. nu se înroșește ușor pe timp friguros. În caz contrar, renunțați la fard. Sprîncenele nu vor fi colorate prea negru și nu vor fi prea groase.

Pentru acele zile însorite cînd aerul este diafan și cerul pare atît de albastru și de aproape, că ai putea să-l atingi, nu vă încărcați cu farduri, fiindcă totul se observă și se apropie în această lumină de cristal. Fondul de ten trebuie să fie fluid, aproape invizibil, pudra translucidă, rujul luminos, dar nu gras. Dacă aveți riduri sau alte defecțiuni ale obrazului, evitați în aceste zile fardul pe pleoape, care atrage privirea cînd este în plus și atrage atenția asupra ridurilor, defectelor pielii. În schimb, dacă sînteți tinere, cu tenul delicat, puteți sublinia, fără grijă, ochii, cu o linie delicată și pleoapele cu fard bleu sau verde.

Constanța POPOVICI
pictor machior

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

Pe teme de învățămînt

M.P. — Prahova. Pentru a ști precis ce aveți de făcut, statul nostru este să vă adresați Asociației surzilor cu sediul în Capitală (str. Italiană nr. 3) Fiindcă sînteți aproape de București, cînd aveți ocazia, treceți pe aici și veți cunoaște formele de pregătire ce le asigură asociația.

MARIANA POPA — Bacău. E dificil să vă spunem încotro să vă îndreptați pașii întrucît nu știm ce aptitudini aveți. Optarea pentru o meserie este o chestiune grea, de răspundere, fiindcă de ea depinde însăși viața dv. La ora actuală însă e tîrziu pentru a vă mai înscrie la unele școli. Ele au început. Pînă la viitoarele concursuri de admitere, căutați să vă încadrați la una din întreprinderile din Bacău sau la una din unitățile agricole din vecinătatea comunei dv.

DOINA CONSTANTIN — Alexandria. Profesia pe care doriți s-o îmbrățișați nu este atît de dezvoltată încît să vă puneți toate nădejdiile în ea. Dacă doriți totuși să încercați, scrieți TAROM-ului.

N. CRISTESCU — Pitești. Nu vă încadrați, din punctul de vedere al studiilor în categoria celor care aspiră să devină traducători.

A. OPREA. — Botoșani. Credeam că ne-ați scris după ce în prealabil v-ați interesat și dv. despre problemele ce vă preocupă și nu ați găsit o soluție. Ne este peste putință de a cunoaște ce este la Botoșani, mult mai greu decît dv. care sînteți din acest oraș și oricînd puteți merge să întrebați la Inspectoratul școlar județean sau să-i scrieți.

ȘTEFAN MARGARETA — Tulcea. Obiectele pe care ni le-ați enumerat se cer la concursurile de admitere la școlile de specializare postliceală care pregătesc elevi pentru specialitatea comerțului exterior.

CAROL SAVETA — Tîrnăveni. Căutați îndrumătorul cuprinzînd rețeaua școlilor respective. E o publicație ce se află și la chioșcurile de ziare. Dacă nu-l găsiți, căutați la secretariatul școlilor tehnice din localitatea dv.

VINE ANOTIMPUL RECE!

Prognoză meteorologică prezentată de

Dumitru BACINSCHI

Director adjunct științific al Institutului de meteorologie și hidrologie

Luna decembrie marchează debutul sezonului rece, debutul celui de-al patrulea anotimp al anului. Luna noiembrie, ce a trecut, a fost mai puțin capricioasă în comparație cu luna octombrie. Primele zece zile au fost frumoase și calde cu temperaturi maxime ce au atins și 20°, infirmînd pesimismul nostru probabil și aprecierea că zilele cu însemnări vor fi răzlețe în noiembrie. A fost puțin invers. După 11 noiembrie, ne încadrăm oarecum în prognoza lunară, mai puțin abundența precipitațiilor și răcirea preconizată în intervalul 11—15, fenomen care s-a produs după 19 noiembrie. O a doua răcire pe care am întrevăzut-o a avut loc la 25 noiembrie, cînd ninsoarea a pătruns și în sudul țării. Sfîrșitul lunii s-a caracterizat printr-o vreme mai bună, cu precipitații izolate și cu o creștere a temperaturii aerului. În ciuda prognosticurilor noastre, timpul frumos de la începutul lunii a permis agricultorilor să recupereze din timpul pierdut și asta ne bucură.

Calificativul pe care-l acordăm prognozei noastre pe luna noiembrie nu poate fi, cred, decît satisfăcător.

Luna decembrie marchează debutul sezonului rece La 21 decembrie, ora 20,13, începe iarna astronomică. Din punct de vedere meteorologic, condițiile atmosferice din luna decembrie 1972 ar trebui să evolueze asemănător cu cele din decembrie 1966, lună indicată ca analog.

În general, regimul pluviometric al lunii decembrie se va caracteriza prin valori normale de precipitații. **Între 18—26 decembrie, ninsorile vor fi mai frecvente și în sudul țării. Din punct de vedere termic, se apreciază că ne vom apropia de valorile normale, a doua decadă a lunii părînd să fie ceva mai călduroasă.**

Cîteva intervale caracteristice :

1—6 DECEMBRIE. Cer variabil. Precipitații locale. Temperaturile minime vor oscila între — 5° și + 5° iar cele maxime între 2° și 12°. Seara și dimineața — ceață.

7—11 DECEMBRIE. Înnourări accentuate, mai ales în sudul țării. Precipitații sub formă de ploaie, lapoviță și ninsoare. Vînt cu intensificări în Bărăgan și Dobrogea. Izolat, polei. Temperaturi minime între —7° și + 3° iar maxime între —1° și 9°.

12—17 DECEMBRIE. Vreme relativ caldă și umedă. Ploi și burniță în toate regiunile țării. În zona de deal și munte, lapoviță și ninsoare. Temperaturile minime vor fi cuprinse între — 3° și + 7°, iar cele maxime între 0° și + 10°.

19—26 DECEMBRIE. Vreme umedă. Precipitații sub formă de ninsoare, exceptînd Dobrogea, unde va ploua. Temperatura în scădere.

27—31 DECEMBRIE. Vreme schimbătoare cu ninsori locale în jumătatea de nord a țării. În sudul țării ceturi frecvente și burniță. La munte, vînt tare. Temperaturile minime vor fi cuprinse între — 10° și 0°, iar cele maxime între — 5° și + 5°.

Politețea în lumea adolescenților

MICILE ATENȚII

În ciuda emancipării, fetele nu sînt de loc indiferente față de micile atenții pe care băieții le au vizavi de ele.

• Pe vremea cînd străzile erau neamenajate, politețea cerea să li se cedeze femeilor partea de lîngă zidul caselor, care era mai puțin expusă accidentelor, mai ferită de noroiul drumului. Practic o asemenea atenție e mai puțin necesară astăzi. Totuși, pe trotuar, acesta e și acum locul de onoare. O fată nu va fi decît flatată să observe că însoțitorul ei nu ignoră acest amănunt. Cînd trece strada împreună cu o fată, băiatul stă în stînga fetei, trece prin spatele ei ca să ocupe pe celălalt trotuar marginea exterioară.

• Însoțind o fată, un tînăr care nu se oferă să ducă un pachet greu purtat de tovarășa sa de drum, dă dovadă de lipsă de politețe. Prea mult zel strică. Atenție deci ! Nimic mai ridicol decît un tînăr care poartă geanta fetei.

• Pe o scară partea cu rampa trebuie lăsată fetei. Băiatul urcă în spatele ei și coboară un pas în urma fetei. De ce ? Simplu. În cazul unei lunecări el va constitui un baraj și o va susține. Un băiat se întîlnește pe o scară îngustă cu o fată? Se va lipi de perete și îi va face loc să treacă.

• Dacă un băiat se urcă cu o fată într-un tramvai sau într-alt mijloc de transport în comun îi va oferi fără îndoială întîietatea. La coborît, dimpotrivă. Va trece înaintea ei, se va da jos primul și o va ajuta să coboare întinzîndu-i mîna și susținînd-o.

• Într-un vestiar băiatul îi va ajuta fetei să-și scoată sau să-și îmbrace pardesiul ori paltonul. La teatru, de pildă, el își va asuma grija de a preda hainele la garderobă și tot el le va lua (punîndu-și mai întîi el paltonul și apoi ajutînd-o pe fată).

• Cînd la intrarea într-un imobil o persoană care intră, se află față în față cu una care iese, politețea cere să se lase drum liber celui care pleacă. Vîrsta, rangul, sexul nu intervin în nici un fel. Dacă iese o fată, iar cel care intră e un băiat, acesta va ține ușa deschisă. Fata va mulțumi cu o ușoară înclinare a capului.

• Sîntem în ajunul sărbătorilor de iarnă Fiecare din noi se gîndește la felicitări și micile daruri pe care le vom face cu acest prilej. Unei prietene din copilărie, unei foste colege de școală, un băiat îi poate transmite urările prin telefon dar cîteva cuvinte trimise prin poștă, pe o felicitare aleasă cu atenție, vor impresiona mai plăcut. Cît despre daruri nu uitați că se aleg cu discernămînt ținînd seama de gustul persoanei căreia îi este destinat. Nu se subestimează nici maniera de a-l dărui. Un ambalaj frumos, făcut cu grijă și fantezie prețuiește uneori mai mult decît darul în sine.

UN CADOU— O BUCURIE

1·31 DECEMBRIE

luna cadourilor

VĂ PROPUNEM SĂ ALEGEȚI PENTRU CEI DRAGI:

Produse de galanterie (poșete, mănuși, portvizite, cordoane de piele, umbrele, cravate, fulare de mătase.)

Încălțăminte (papuci de casă pentru femei, hărbați și copii, ghetuțe moi (beby), pentru copii.)

Tricotaje (pulovere, jachete, seturi, fulare tricotate, eșarfe pentru femei.)

(5578)

PATISERIE CU MIERE

Odinioară singura materie dulce folosită în bucătărie era mierea. Azi ea e aproape uitată deși dă un gust plăcut multor aluaturi și le asigură posibilitatea de a putea fi păstrate multă vreme.

Biscuiți cu miere

220 g unt, 150 g miere lichidă, 500 g făină.

Frecați untul spumă și încorporați mierea. Adăugați treptat făina pînă ce obțineți un aluat omogen și destul de dens. Frămîntați-l cu mîna. Adunați-l minge pe care o veți tăia apoi în patru părți egale. Întindeți pe rînd din fiecare sfert o foaie groasă de circa 4 mm. Decupați din ele biscuiți de forme diverse. Treceți dinții unei furculițe deasupra fiecăruia. Așezați biscuiții egal distanțați între ei, pe o tavă presărată cu făină. Coaceți într-un cuptor cu foc potrivit și încălzit dinainte. Imediat ce s-au rumenit, scoateți-i din cuptor și lăsați-i să se răcească. Îi puteți păstra foarte bine într-o cutie metalică.

Prăjitură cu miere

175 g unt, 90 g zahăr, 3 ouă, 4 linguri de miere lichidă, 250 g făină, o linguriță de scorțișoară pisată, coaja rasă de la o portocală, 100—150 g stafide, zahăr pudră pentru presărat deasupra.

Frecați untul spumă, adăugați zahărul apoi gălbenușurile și mierea. Amestecați bine toate aceste ingrediente pînă ce compoziția devine spumoasă. Cerneți făina împreună cu scorțișoara și adăugați-le puțin cîte puțin în compoziția pregătită. Puneți coaja rasă de portocală și stafidele (frecate mai întîi în palme cu puțină făină). Bateți albușurile spumă tare, încorporați-le delicat în aluat așa ca amestecul să rămînă spumos. Turnați totul într-o formă în coroane (cu gol la mijloc), bogat unsă cu unt și coaceți prăjitura la cuptor cu foc potrivit, timp de circa 35 de minute. Scoateți-o din formă și lăsați-o să se răcească pe o sită rară. Înainte de a o servi pudrați-o cu zahăr farin.

Tort

250 g miere, 250 g zahăr, 100 g nuci măcinate, 500 g făină, 3 ouă, 1 vîrf de cuțit de bicarbonat, vanilie și coaja rasă de lămîie. Pentru umplutură : 500 g de frișcă bătută și îndulcită, 150 g nuci, 150 g zahăr.

Se bat ouăle — gălbenuș și albuș ca pentru omletă. Se amestecă cu zahărul apoi cu mierea ușor încălzită Se adaugă făina cernută împreună cu bicarbonatul, nucile măcinate, apoi aromele. Aluatul se prepară de cu seară și se păstrează la rece pînă a doua zi.

Se împarte în 4—6 foi rotunde egale între ele și se coc în cuptor cu foc potrivit. Se pregătesc cu 2—3 zile înainte de a fi folosite.

Umplutura. Se pune la caramelizat 150 g de zahăr în care se adaugă o lingură de apă. Cînd începe să capete culoare se adaugă și nucile, se amestecă mereu pînă ce nucile se îmbracă bine în zahăr ars. Se răstoarnă pe o farfurie de tablă unsă cu untdelemn. După ce s-au răcit, se pisează nu prea mărunt. Se unge fiecare foaie cu un strat de frișcă și se presară cu puțină nucă pisată. Ultimul strat va fi de frișcă presărată cu nuci. Dacă dorim să avem un tort bogat, cantitatea de frișcă poate fi de 750 g, pînă la 1 kg. de asemenea poate fi sporită cantitatea de nuci caramelizate.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

BRODERIILE CONFERĂ FARMEC MODEI FEMININE !

Broderiile BÖHI — STREITLER :

— multiple tehnici de broderie
— materii prime variate
— colorit modern

BÖHI — STREITLER oferă :

— broderii pe satin pentru rochii
— broderii pe batist pentru bluze
— broderii pentru îmbrăcămintea copiilor
— motive brodate care se aplică pe confecții

„WALTER BÖHI, Lustenau și G. & O. STREITLER Dornbirn sînt printre primele firme producătoare de broderii, din Austria.

Broderiile Vorarlbergului, provincie austriacă, considerată centrul mondial al industriei de broderii, sînt răspîndite de la Toronto la Santiago, de la Osaka la Melbourne, de la Hammerfest la Kapstadt.

PUBLICOM

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

Ce nu se măsoară în bani, în m. p.

de Mihai STOIAN

„Stimați tovarăși,

Poate că scrisoarea mea nici nu va fi publicată, poate că ea va stîrni ilaritate sau... va vedea lumina tiparului. Am 26 de ani, sînt căsătorită de la 18 ani. Am patru copii și dacă îmi caut tatăl, n-o fac pentru c-aș avea vreo nevoie de ajutor material din partea lui, vreau — pur și simplu — să știu de soarta lui... După o căsnicie de optsprezece ani, părinții mei s-au despărțit — nu condamn pe nici unul, dar știu că m-au lăsat cînd aveam mai mare nevoie de ei. Adică tatăl meu a plecat de acasă (din Cîmpina, unde locuiam) și s-a mutat la București... Pînă cînd am terminat liceul am știut de tatăl meu, ce este cu el, m-a ajutat uneori cu ce-a crezut de cuviință, însă de cînd m-am căsătorit, nu mai pot da de urma lui (trebuie să vă spun că el n-a fost împotriva căsătoriei mele).

În prezent, mama lucrează la Fabrica de postav Azuga, jud. Prahova, nu-i recăsătorită, iar eu am venit aici, la Găești, împreună cu soțul meu. Ne-am făcut casă, avem trei copii în viață, căci unul ne-a murit recent și ducem o viață omenească, liniștită, sînt mulțumită. Dar de tatăl meu nu știu nimic, nimic. Rudele lui cele mai apropiate — din Predeal, căci el de acolo este de baștină — la fel, nu știu nimic. De ce? Chiar dacă-i recăsătorit, nimeni nu-i aduce vreo învinuire, căci acum se apropie de 60 de ani... Știu că a lucrat la Fabrica de conserve Buftea, și asta o știu doar din auzite de la unii prieteni care susțin că prin 1966—67 ar fi lucrat acolo. Acum un an am aflat c-ar locui în București, pe Magistrala Nord-Sud. Atît, deci nimic.

Oare dac-ar citi revista „Magazin" — cum știu că făcea cînd ne numeam o familie (tată-mamă-copil) — nu ar veni aici, la mine, la Găești, să-mi spună „bună ziua", să-mi spună ce este cu el? Vreau să știu dacă are nevoie de ceva, dacă este sănătos, dacă este încă tată pentru mine (sufletește, nu material). Mă voi resemna (căci am învățat să mă resemnez în viață) dacă nu-mi veți publica scrisoarea, însă voi căuta altă cale de a-l găsi. Iată, totuși, datele lui personale: Dumitru Căpitănescu, *născut la Predeal, anul 1916, n-are frați, surori, ci doar o fiică, Virginica. A lucrat în aviație, iar acum, aproape la bătrînețe, a urmat cursurile unei facultăți (secția limbi străine — spaniola), nu știu dacă-a terminat-o, pe vremea aceea m-am căsătorit eu".*

Stimată corespondentă, scrisoarea dumitale nu cere nici un răspuns din parte-mi, nici măcar un comentariu mai larg. Aș sublinia doar faptul — frumos, în optica mea — că, la vîrsta dumitale, căsătorită, cu copii, avînd deci o „viață completă", simți totuși puternic nevoia de a afla ce-i cu tatăl dumitale. E omenește așa! Să nădăjduim că nu vei fi obligată la resemnare — și de astă dată. Evident, voi spune o banalitate, dar extrem de multe din scrisorile primite demonstrează — fără drept de apel — exact acest adevăr elementar: oamenii, dincolo de ceea ce-i leagă materialmente, dispun de enorme *resurse afective* (sînt fericiți dacă au condiții bune de exercitare a profesiunii, dacă au casă bună, etc., însă nu pot renunța la ceea ce nu se măsoară nici în bani, nici în metri pătrați: sufletul). De pildă la sugestia *„Curierului"*, *Maria Nicolescu*, din str. Episcopul Clement nr. 10 București, sect. 3, s-a adresat Miliției, cerîndu-i sprijinul pentru a-l găsi pe fratele ei, Gheorghe, pe care nu-l mai văzuse de... 55 de ani. Recent, M.N. îmi scrie: *„Vă rog foarte mult să publicați în rubrica dv. că aduc mii și mii de mulțumiri Miliției care a înfăptuit minunea de a-l regăsi pe fratele meu".* Alții, propulsați de același combustibil fierbinte — iubirea, prietenia — țin să-și regăsească foștii colegi de școală, de meserie. Astfel, *Tudor Gh. Ion* din Leicești-Argeș, of. Coșești, dorește să afle vești de la cei din promoția 1968, secția contabilitate, a Lic. ag. special nr. 1 din București. Am dat doar două exemple, din foarte multe posibile, tocmai pentru a scoate în relief esența rîndurilor primite de la corespondenta mea din Găești.

POST-SCRIPTUM. Aspazia Popa, com. Stulpicani, satul Vad, jud. Suceava, își caută băiatul (prin vară, atras de niște prieteni, și-a părăsit locul de muncă de la „Solidaritatea", fiind apoi văzut pe la Constanța): *„Dacă nu mai vrea să vină acasă, măcar să-mi scrie ce face, să știu unde se află, nu-i cer nimic altceva".* Pe băiat îl cheamă *Aurel*, are aproape 18 ani. Aurel, scrie-i mamei! Urgent!

G. St. S. — Am primit scrisorile, însă — cu regret — nu pot întreprinde investigațiile solicitate; după cum am mai precizat, n-am cum răspunde fiecăruia, în scris, acasă (și aceasta, în nici un caz, din pricina „vîrfurilor"). Iertați-mă.

B.M. — Suceava — De acord să vă găsiți corespondenți prin intermediul rubricii „Curier", fiindcă nu cred că „absența perfecțiunii fizice este un obstacol de netrecut", fie și la 33 de ani ai dv. Grosolănia acelora care, cînd ieșiți, rar, singură, vă „îmbracă" în priviri batjocoritoare, ca și cînd ați purta — fie și un gram — din vina infirmității, ar trebui să vă dovedească — știu, mă repet — că bogăția omului nu se măsoară în bani, în m.p., în integritatea coloanei vertebrale (la propriu), ci în calitățile cuprinse în ceea ce ne-am deprins să tot numim *suflet*.

Ion Elvira, str. Vasile Lupu 29 bis, Constanța. Aș dori să aflu ce s-a mai întîmplat în situația descrisă de dv., cu cît mai multe amănunte (extrem de exacte). Aștept.

CURIER SĂPTĂMÎNAL

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Unități și subunități

Se știe că divizarea sexagesimală este foarte frecvent folosită. Astfel, dacă ne referim de exemplu la cerc, acesta se poate divide în 360°. La rîndul său, gradul se poate divide în 60 minute, apoi minutul în 60 secunde etc.

La fel, ora este divizată în 60 minute, iar minutul în 60 secunde.

Totuși, există o unitate de mărime ale cărei subunități sînt divizate zecimal, iar multiplii, sexagesimal.

Știți care este această unitate de mărime cu care, de fapt, ne întîlnim foarte des?

Gîndiți, vă rugăm, și răspundeți repede

1. Ce lungime are canalul Suez?
2. În cît timp a compus Giuseppe Verdi opera Aida?
3. Cîte fire de păr are un om pe cap?
4. Ce fel de medicamente se prepară din veninul de șarpe?
5. Care este cea mai lungă linie aeriană din lume?
6. Cît a durat zborul lui Lindbergh peste Oceanul Atlantic, pe ruta New York—Paris?
7. Care este cea mai mare insulă fluvială din Europa?
8. Care este țara cu cea mai mare producție de hîrtie?
9. În ce țări se cultivă cei mai mulți cartofi?
10. Cu ce începea și cu ce se termina un prinz roman?
11. Care este țara cu cea mai mare producție anuală de bere?
12. Care este vîrsta medie a unui leu?

Cine este cititorul care propune întrebările? La această... întrebare vă răspundem noi: Dr. **TEODOR CUTLIC**, din București, căruia îi și mulțumim pentru material, cu prilejul de față.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Ora pe glob

Dacă la București este ora 12,00, deci la amiază, în țările enumerate în continuare, sînt următoarele ore: Anglia — 10,00 (după meridianul Greenwich); India — 15,30; Japonia — 19,00; Noua Zeelandă — 22,00; Cuba — 05,00; Argentina — 06,00; Insulele Azore — 08,00; Liberia — 09,16.

Cine este vinovatul?

Întrucît se știe că există un singur mincinos, se pot forma următoarele grupe de oameni, presupuși nevinovați:

I — A, B și C;
II — A, B și D;
III — A, C și D;
IV — B, C și D.

În condițiile date, primele două grupe nu pot exista, fiindcă declarațiile lui A și B sînt contrarii. Din cea de a treia grupă reiese că ar fi doi vinovați, A și B, ceea ce știm că nu este adevărat. În consecință, din ultima grupă, rezultă că vinovatul nu poate fi decît A. Simplu și elegant, nu?

Poșta cititorilor

Am primit răspunsuri corecte de la un număr destul de mare de cititori, pentru întrebările publicate în rubrica noastră din nr. 786, apărută la 28.10.72. După sortarea acestor răspunsuri, putem menționa pe următorii cititori: **Pirancof Anton**, Brașov; **Silvia Pop**, Cluj; **Pascu Vasile**, elev Sc. generală nr.2, Mediaș, jud. Sibiu; **Doscaș Florin**, elev, Sc. generală nr.8, Bîrlad, jud. Vaslui; **Ionescu Aurel**, pensionar, Brașov; **Ielciu Ilie și But Ioan**, Cluj; **Mureșan Daniel**, elev, Sc. generală nr.2, Cluj.

Maria Duțu, Comănești, jud. Bacău. Răspunsurile trimise de dv., pentru întrebările noastre din nr. 786 al revistei sînt corecte, dar s-a întîmplat să nu ieșiți la sorți. Deocamdată. Cît privește propunerile făcute, unele dintre ele sînt interesante. Nu le-am reținut însă, cel puțin în prezent, întrucît nu ne-ați trimis și răspunsurile corespunzătoare.

Suth Iosif, Cluj. Cotele apelor Dunării nu sînt comunicate prin radio numai în țara noastră, ci și în altele, așezate pe tărmurile bătrînului fluviu. Scopul emisiunilor este acela de a se aduce la cunoștință, diverselor ambarcațiuni în plină rută, care este situația nivelului apelor pentru ziua în curs. Prin aceste cote, se înțelege înălțimea efectivă a apei, exprimată în centimetri, măsurată de la fund și pînă la fața fluviului. La bordul fiecărei nave se găsesc radioreceptoare, iar navigatorii ascultă la orele cînd se fac asemenea transmisii, cu mult interes, putînd astfel să cunoască situația din plin mers.

Oceanul planetar, învăluind Pămîntul ca o mantie, iar diversele mări și oceane ce-l alcătuiesc comunicînd între ele, nivelul apelor va fi același peste tot, analog principiului vaselor comunicante, cunoscut din fizică. În mod arbitrar, s-a admis ca nivel de referință zero pentru diversele înălțimi de pe sol, nivelul mării, adică, în fond, cel al oceanului planetar.

În cazul fluviilor sau al rîurilor, la care nivelul apelor este mai puțin constant decît cel al mărilor și oceanelor, apare necesitatea informării zilnice, sistematice, în privința acestor nivele. De aceea, este utilă, de pildă, anunțarea cotelor apelor Dunării. Acum v-ați lămurit?

Am reținut în vederea publicării materialele trimise de cititorii: **Stan Octavian**, Giurgiu, jud. Ilfov.; **Doina C.**, Iași; **Pecheanu Ioan**, I.R.M.C.-Constanța; **Constantin Gheorghe**, Bocșa, jud. Caraș-Severin; **Dode Anton**, com. Modelu, jud. Ialomița și **Costică Șafer**, Bîrlad, cărora le mulțumim, dar nu le putem face nici o precizare în privința datei publicării întrucît am primit numeroase materiale.

Ing. Liviu MACOVEANU

UMOR STRĂIN

— Pentru moment nu pot să-mi permit să angajez un adevărat model...

— Vino, să mergem, modelul acesta depășește posibilitățile tale...

— Vă rog treziți-vă, ședința s-a terminat de mult!

— La noi totul este asigurat atît împotriva furtului, cît și a incendiului, cu excepția ceasului; dar nu există nici un pericol, fiindcă funcționarii noștri îl privesc toată ziua.

Alo, miliția?...

OPERAȚIA „PRUNDUL"

O dificilă acțiune desfășurată de organele miliției din Oradea pentru depistarea autorilor unei crime.

Într-una din zilele sfîrșitului de martie al acestui an, un autocamion cu cîțiva muncitori cobora în dreptul comunei Sînandrei, din apropierea Oradiei, către malul Crișului Repede. Aici mașina a fost oprită pe un prund, de unde muncitorii au început să încarce balast. La un moment dat lopata unuia dintre ei s-a lovit într-un obiect voluminos, din stofă, pe care, intrigat, a început să-l dezgroape. Așa a fost descoperit, aproape complet descompus, cadavrul unui bărbat — după toate aparențele, de vîrstă mijlocie — pentru care organele locale ale miliției, anunțate de muncitorii respectivi, au început imediat o migăloasă acțiune de identificare. Ofițerilor Gheorghe Popa, Gheorghe Szilaghi și Ladislau Sztancovits le-a revenit spre elucidare acest caz.

Medicul legist chemat la fața locului a arătat că respectivul se află îngropat în prund de circa un an și jumătate; că în aceste condiții cauza morții nu mai putea fi determinată cu exactitate, dar era neîndoielnic: nu putea fi o moarte naturală.

S-a apelat la „memoria" eartotecii operative, spre a se afla ce persoane au fost declarate dispărute de la domiciliu în ultimii doi ani. Numărul acestora, în zona Oradiei, îi includea și pe cei care-și abandonau, din diferite motive, familiile, care încercau să scape de urmărirea organelor penale etc. S-a pornit totuși de la premiza că familiile celor declarați dispăruți — fie și infractori — puși în fața resturilor cadavrului, a bucăților de stofă rămase, îl vor recunoaște.

În acest stadiu echipa de milițieni, care conlucra strîns cu organele procuraturii, și-a împărțit sarcinile — unul dintre ofițeri avînd repartizată evidența operativă, de unde trebuia să selecteze cu grijă cazurile care puteau să se lege în vreun fel de acțiunea în lucru, în vreme ce ceilalți efectuau verificările în teren pe baza semnalărilor primului. În acest mod s-a ajuns la o banală reclamație, caligrafiată stîngaci pe o foaie de hîrtie, primită la miliție imediat după sărbătorile de iarnă din 1970. Prin aceasta, semnatara, o oarecare Vaida Rozalia, din strada Costa Foru, reclama că în preajma sărbătorilor, soțul ei, Ioan Vaida, a plecat de acasă fără o destinație precisă și nu s-a mai întors. Ea ruga organele de miliție s-o ajute să-l găsească. Atunci, fusese chemată femeia căreia i se spusese că dacă soțul ei nu se reîntoarce acasă în termen de o săptămînă, să revină la miliție. Cum femeia nu se mai prezentase în termenul fixat, ofițerul care avea lucrarea a tras concluzia că a fost doar o simplă spaimă a unei femei și a clasat-o. Acum, după trecerea unui timp atît de îndelungat, se punea din nou problema lui Vaida. Va fi revenit el, într-adevăr, la domiciliu, sau...

Nu, Vaida nu mai revenise. Rozalia Vaida nu s-a mai prezentat la miliție — a motivat ea — pentru că: „am crezut că dumneavoastră îl căutați". I s-a cerut atunci să recunoască cadavrul dar nu l-a recunoscut. „Nu, ăsta nu poate fi bărbatu-meu"! a spus ea privind cu silă. Milițienii n-au renunțat însă. Era un început al firului prea ademenitor ca să nu ducă lucrul pînă la capăt. De altfel, despre familia Vaida aveau să afle curînd lucruri tot mai surprinzătoare. Soțul — cel dispărut — un alcoolic înverșunat, n-o ducea prea bine cu soția, cu care se bătea în parte. Aceasta din urmă pleca de acasă, încă înainte de dispariția lui, mutîndu-se la un vecin de profesie croitor, un oarecare Traian Cișmaș, căruia lumea îi spunea „Cocoșatul", din cauză că umbla adus de spate. Soții Vaida aveau un copil, o fată, acum de 18 ani, care după dispariția tatălui „își luase lumea în cap și n-avea o purtare prea lăudabilă".

S-au intensificat deci cercetările pe baza punctului de sprijin oferit de cunoașterea identității celui dispărut fără urmă: Ioan Vaida. Existau fotografii și alte date de identitate precise și se putea face măsurători antropometrice comparative, confruntări etc. La capătul unei laborioase activități de cercetare s-a ajuns astfel la concluzia certă: cadavrul este al lui Ioan Vaida. Dar oare cine, cum și de ce îl asasinase?

S-au reconsiderat întîmplări anterioare. Prin urmare: 1. Rozalia Vaida nu revenise la miliție, (deși i se ceruse) să anunțe lipsa în continuare a soțului (renunțînd cu o ușurință dubioasă la îndatoririle ei elementare de soție); 2. Rozalia fusese prima care nu recunoscuse cadavrul, deși, normal, ai fi trebuit să fie prima care să-l recunoască; 3. În momentul cînd fusese încunoștințată că este totuși al soțului ei, manifestase mai mult spaimă decît durere; 4. Întreținea legături intime cu „Cocoșatul" încă din timpul vieții soțului (de cîteva ori Cișmaș intervenise direct în conflictele dintre ea și soț, ca pînă la urmă s-o ia definitiv la el). Așadar Rozalia...?

Dar Rozalia avea un alibi puternic. Pe data de 24 decembrie 1970 ea se internase la preventoriul Balc, unde a urmat un tratament îndelungat pentru o boală de nervi. Cîteva zile după această dată Vaida fusese văzut acasă și numai după aceea dispăruse. Cînd revenise de la tratament nu-l mai găsise acasă.

Cercetările au adus tocmai acum un element nou: S-a aflat că în timpul cît Rozalia se găsea la tratament primise o comunicare telefonică — după toate probabilitățile — de la fiica ei. „Ce i-ai comunicat mamei tale la telefon?" a fost întrebată aceasta. „Nenea Cișmaș m-a trimis să-i spun că tata a plecat" „Și?" „I-am spus mamei chiar așa..." „Ce s-a mai întîmplat în continuare?" „Mama a venit de la Balc și..." (aici cea interogată a început să plîngă în hohote) „Spune!..." „Atunci am aflat că tata era mort... Nenea Cișmaș și mama mi-au spus că se îmbătase tare și de-aia murise... dar că trebuie să-l îngropăm... să nu știe nimeni... ca să nu creadă că noi..."

...Astfel au fost depistați asasinii, punîndu-se punct unui voluminos dosar care le produsese anchetatorilor nu numai neliniști profesionale ci și omenești stringeri de inimă.

Ion VLAICU

PEISAJ DE IARNĂ

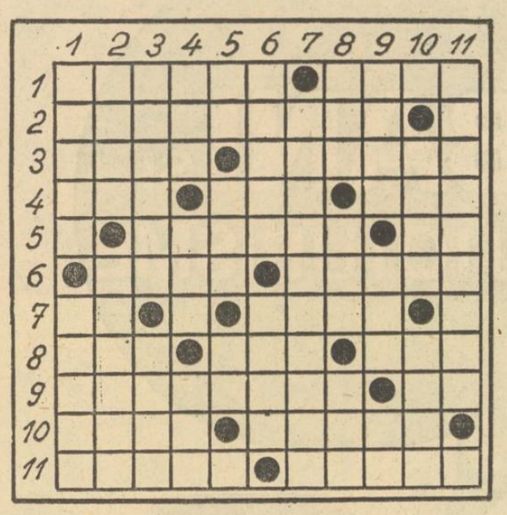

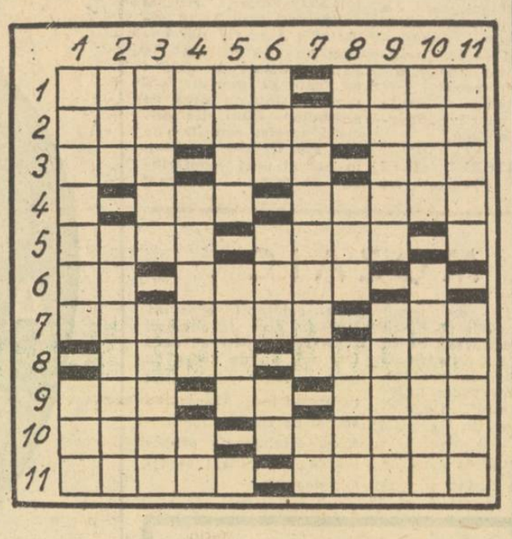

... ÎN ALB

ORIZONTAL: 1) Ținută... în alb (pl.) — Alb nepătat (fig.); 2) Medii cu aspecte lăptoase; 3) Poartă... guler alb — „Haină albă" de iarnă — Nume masculin; 4) Cei șapte pitici... plus „Albă-ca-zăpada"! — Albii; 5) Animale din ținuturile așa-zise „albe" — Una din negrele de pe cîmpul alb, dintr-o ghicitoare (dim.); 6) Pană — Turn (nici cel alb, nici cel negru de la șah); 7) Pictor român, autorul tabloului „Basmaua albă" (reproducere) — Cu barba albă; 8) Fruct comestibil cu miezul alb și oleaginos — Crișul Alb, de exemplu (pl.); 9) Căpiță de fîn (reg.) — Nene! — Oraș pe Mureș; 10) Pictor român, autorul tabloului „Transport de buți iarna" — „...albă", poezie de Zaharia Stancu; 11) Colier — Suveran oriental în veșminte albe.

VERTICAL: 1) Ăsta, cică, ar merge pînă-n... pînzele albe — Derivat al laptelui; 2) Cărbune... alb! — String bani albi pentru zile negre, într-un proverb; 3) Băștinaș al „ținuturilor albe" — Floare acvatică (Nymphaea alba); 4) Aproape alb! — Din suita „Albei-ca-zăpada" — Nea!; 5) Țintă (reg.) — Autorul poeziei „Floare albă"; 6) Est-sud-est — Materie primă pentru arpacaș, griș etc. — Pepene!; 7) Autorul dramei în versuri „Valea albă" — Ustensil casnic; 8) Întrebare — Material alb cu care se cosunele... minciuni — Nume slav...; 9) ...și unul de la noi — Tine de perete; 10) Provizie — Meșteri în făină albă; 11) Sportul alb — Alb-trandafiriu cu luciri ca ale fulgilor de zăpadă.

Mihai PĂTRAȘCU

Cuvinte rare: IC, COF, TENT.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

SĂ DEZLEGAM!

ORIZONTAL: Școlar — Șes — Pălărie — TP — Emanat — Sai — Tan — T — Talc — ES — Muzica — Zăvor — Moți — E — Abanos — N — Ari — Onest — Spălată — Ur — Cărare — Așa.

EOLIANA

ORIZONTAL: Crivăț — Siroco — Oana — Asztalos — Sd — Rosa — Ifose — Beniuc — Mt — Ro — U — Ec — Aru — Sivo — Cicei — Isac — Er — Sul — Amor — Ria — Delavrancea — G — Eru — Mu — I — Scai — Bete — Nuca — Oci — I — Alecsandri — Le — Arac — Arida — Iarna — Armatan.

GOSPODINE, NU UITAȚI!

CU MINIM DE EFORT ȘI MAXIMĂ ECONOMIE DE TIMP PUTEȚI PREPARA O MASĂ GUSTOASĂ ȘI VARIATĂ CUMPĂRÎND PUI TĂIAȚI ȘI PREAMBALAȚI DE LA TOATE UNITĂȚILE ȘI RAIOANELE DIN BUCUREȘTI, CARE DESFAC CARNE ȘI PREPARATE DIN CARNE.

(5551)

Decembrie este prin tradiție „Luna Cadourilor". Și cum orice dar aduce o bucurie, să nu-i uităm în aceste zile pe toți cei care ne sînt dragi!

În mod special pentru acest eveniment, magazinele cooperativelor de consum s-au aprovizionat cu mărfuri dintre cele mai felurite, frumoase și de bună calitate: jucării, pulovere și jachete, lenjerie fină, baticuri, fulare, cordoane, mănuși, poșete, cămăși bărbătești din tricot și diferite materiale, parfumuri și alte articole de toaletă, bibelouri, podoabe, confecții elegante — rochii, fuste, taioare, paltoane într-un sortiment variat — aspiratoare de praf, aparate de radio cu tranzistori, picup-uri cu și fără amplificator, aparate de ras și foto, tacîmuri inoxidabile și multe alte articole care pot constitui cadouri deosebit de atrăgătoare.

ÎNAINTE DE A VĂ DECIDE CE SĂ CUMPĂRAȚI, VIZITAȚI MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM! VEȚI AVEA POSIBILITATEA SĂ ALEGEȚI DARURI PENTRU TOATE GUSTURILE, PENTRU TOATE VÎRSTELE.

(5579)

IDEAL PENTRU EXCURSIE

radioreceptorul portativ are trei lungimi de undă, se alimentează la baterie sau la priză și dispune de o cască miniaturală care permite și o audiție individuală.

Prețul de vînzare — 800 lei și poate fi cumpărat și cu plata în rate lunare.

(5521 B)

S681T

Un prieten al tuturor vîrstelor — radioreceptorul

albatros

ÎNTREBĂRI DESPRE JUNIORI

de Valeriu MIRONESCU

Nu pun întrebarea pentru ce există o echipă națională și un lot reprezentativ de juniori, ci trec peste subînțelegerea firească și încerc să definesc ce anume se așteaptă de la o asemenea treaptă necesară a reprezentării fotbalistice internaționale.

În primul rînd, să observăm diferențierea netă de obiectiv competițional ce s-a produs de mai mulți ani încoace între prima echipă reprezentativă și echipa cadeților. Dacă pentru echipa reprezentativă a României participarea la un campionat european sau mondial se face sub semnul performanței, acestui scop fiindu-i subordonată întreaga activitate, în schimb, altfel stau lucrurile cu țelurile competiționale la vîrsta juniorilor. Sigur, și echipa juniorilor urmărește rezultatele, iar cele favorabile ne bucură, totuși, competiția europeană nu e și nu trebuie să fie un scop în sine ci un mijloc de lansare și de verificare internațională timpurie a celor mai talentați dintre tinerii fotbaliști români. Cum spuneam, acest mod de a concepe munca e predominant în conducerea F.R.F. de cîțiva ani. Totuși, am impresia că, au loc unele inconsecvențe practice de la ideea incitantă, antrenorii trăind încă obsesia scorului concret al fiecărui meci. Iarăși simt aici nevoia unei precizări: juniorii nu pot fi cresciți în afara spiritului competițional, dimpotrivă, ei se cer obișnuiți cu lupta pentru rezultat, chiar selecționați în raport cu calitățile lor competitive. Asta, din cauză că trăsăturile sufletești de combativitate, de dăruire pentru culorile echipei, se întrevăd de la o vîrstă fragedă și pot fi cultivate spre a deveni determinante în activitatea lor viitoare ca fotbaliști de performanță.

Dar, precizarea de mai sus vizează pe jucători, vizează selecția și educarea lor. Antrenorii aleg tineri cu spirit de întrecere și îi educă în spiritul întrecerii, însă ei, ca tehnicieni, nu trebuie să se lase distrași, din motive competiționale, de la preocuparea lor principală — lansarea în arena internațională a juniorilor înzestrați și creșterea acestora în folosul fotbalului românesc, în folosul primei echipe reprezentative și al cluburilor frunțașe. Dacă tehnicienii nu rezistă tentației pentru scorul concret sau, posibil, le e teamă de consecințele unor meciuri pierdute, atunci rezultă neajunsuri practice în selecție și chiar în tactica jocului. De exemplu, în selecție apar preferințe pentru jucători care au un stagiu la divizii (în dauna talentelor fără experiența campionatelor), apar preferințe excesive pentru gabaritul apărătorilor (în dauna tehnicității unor adolescenți care ar trebui ajutați să se mai dezvolte din punct de vedere fizic). Într-un fel, această din urmă preferință se repercutează în divizia A, divizie care abundă în rupători, e drept, impozanți ca statură, dar cu totul rudimentari tehnic. Faultul grosolan le-a devenit profesie, fiindcă nu știu să umble cu mingea, iar lumea tribunelor chiar s-a obișnuit cu secerarea necruțătoare a înaintașilor. Din păcate, și mulți arbitri.

S-ar putea să ni se răspundă printr-o întrebare care să sune așa: Bine, dar ce amestec au în treaba asta antrenorii și cei ce se ocupă de lotul de juniori? Nu afirm că tocmai aceștia sînt principalii responsabili de starea tehnică precară a apărătorilor, totuși, o influență exercită și ei. Vrînd-nevrînd, la cele 40 de centre de juniori din țară se înclină spre o corespundere cu modul de selecție la echipa reprezentativă! Iar, din centrele menționate, se culeg apoi jucători pentru toate diviziile...

Privind partida România-Iugoslavia m-am întrebat, nu numai eu, dacă echipa noastră e într-adevăr reprezentativă pentru munca din 40 de centre cu sute și sute de juniori. Tehnicitatea „noului val" mi s-a părut mediocră, viziunea de joc aproape inexistentă. Despre ce să fie vorba? Să fie greșeli ale selecționerilor lotului sau greșeli de selecție la centru? Să fie lipsuri ale instruirii tactice la lot sau ale fotbalului care se învață la centru? Semnele de îndoială persistă, dacă ne gîndim că numai în București lucrează asemenea tehnicieni cu mare, și indiscutabil, randament în munca cu juniorii, Kluge și Gorgorin (Progresul), Cătană și Fabian (Steaua), cei de la Rapid, cu promovări spectaculoase în prima formație, sau un Leon Lazăr ce a lansat prin intermediul Metalului atîția fotbaliști în divizia A. Chiar, apropo de Leon Lazăr, să fie oare adevărat că acest om care a muncit ani la rînd, fără surle și tobe, să se fi retras din fotbal? Și, dacă e adevărat, de ce a ajuns la o asemenea decizie un tehnician atît de harnic și de priceput?

Hotărît lucru, cam multe întrebări despre echipa actuală și centrele de instruire, despre antrenori și talentul juniorilor, despre „rentabilitatea" sportivă a muncii în acest delicat domeniu...

ȘAH

• CAROL PARTOȘ: „Actuala finală este disputată cum n-a mai fost nicicînd alta"
• ALEXANDRA NICOLAU: „Un zonal cu mari emoții"

Rege, turn, nebun și doi pioni contra rege, turn, nebun și doi pioni. Egalitate de forțe dar poziția pieselor negre, conduse de Carol Partoș, este mai bună. Cu figurile albe, Ghindă, încearcă cu disperare să complice jocul, să salveze jumătate punct. Evident, momentul nu este propice pentru un interviu cu Partoș. După vreo două ore, cînd albul cedează, Partoș este mai destins. Continuă să se afle pe primul loc în finala campionatului țării, cu un punct înaintea lui Ciocîltea și a lui Neamțu.

— Cum priviți comportarea dv. de pînă acum?

— Mi-am depășit, ca să spun așa, programul. Contam să fiu între locurile doi-șase. Desigur că mă bucur că mă aflu în frunte după zece runde. Am fost favorizat de tragerea la sorți (joc zece partide cu albul și doar nouă cu negrele, am culoarea bună la principalii adversari Ciocîltea, Ghițescu, Ghizdavu), nu am avut scăpări, mi-a folosit experiența de la Olimpiadă, prima la care am luat parte, m-am pregătit special din punct de vedere teoretic pentru fiecare adversar.

— De cîte ori ați mai fost finalist? Ce credeți despre actuala finală?

— Am fost de 12 ori finalist, prima dată în 1954, cînd aveam 18 ani. În 1966 am ieșit pe locul doi, anul trecut pe locul patru. Actuala finală este extrem de disputată, cum n-a mai fost alta niciodată. Sînt mult mai puține remize, se luptă mult pentru victorie. Explicația? Faptul că sînt mulți debutanți tineri, jucători puternici care doresc să se afirme și sînt dispuși să riște, neacceptînd remiza. Menționez dintre ei, în primul rînd pe Ghizdavu, Ghindă, Stoica, Wolf, Suba.

— Cine va lupta în final pentru primul loc, bineînțeles în afară de ... Partoș?

— După părerea mea, Ciocîltea, Ghizdavu, apoi Neamțu și Mititelu. Eventual, dacă își revine, Ghițescu.

— Care vi se pare cea mai interesantă partidă jucată pînă acum de dv.?

— Cea cu Ghindă, abia terminată. Foarte dificilă, 70 de mutări. Pentru mine este foarte importantă, mă menține pe primul loc, cu un punct avans. A fost o luptă grea, echilibrată. O siciliană în care am făcut simplificări și am exploatat cîteva mici inexactități ale lui Ghindă, obținînd un pion în plus. Fiind greu de valorificat, am renunțat la el pentru a obține o așezare mai favorabilă a pieselor. În ultimă instanță, pionul meu liber a decis rezultatul.

Maestra internațională Alexandra Nicolau și maestra sportului Gertrude Baumstark se numără printre cîștigătoarele turneului zonal de la Pernik (Bulgaria). Evident, un succes de prestigiu al șahului nostru feminin, care ne dă speranțe și pentru viitoarea etapă a interzonalului care va avea loc anul viitor în Olanda. Cum a decurs zonalul de la Pernik? Abia revenită în țară, Alexandra Nicolau ne-a furnizat cîteva amănunte interesante cu privire la desfășurarea acestui important turneu:

— Concursul a început sub auspicii dramatice, chiar foarte dramatice. În runda a doua am jucat cu englezoaica Bruce. A fost o partidă de mare luptă, deosebit de încordată. Am atacat puternic și partenera mea de întrecere s-a apărat de fiecare dată cu mutări unice. La un moment dat, cînd se părea că am reușit să străpung apărarea ei, am văzut-o că se clatină. Abia am reușit să o prind în brațe și a leșinat. A avut un spasm cerebral. Tensiunea 26... Și-a revenit abia după vreo două săptămîni.

— Finalul v-a oferit de asemenea emoții...

— Da, atît mie cît și Gertei. Amîndouă începuserăm bine concursul. Eu cu 6 puncte din opt, eu cu 6,5 puncte din opt. După aceea nu am mai putut continua în acest ritm. În ultimele cinci runde eu am obținut doar două puncte, Gerta 2,5. Baumstark a fost afectată de jumătatea de punct pe care a ratat-o la Konarkowska. Într-o partidă formidabilă, cu atacuri și contraatacuri, cu sacrificii și multe piese în priză, cînd, în sfîrșit, a reușit să obțină o poziție cîștigătoare, Gerta nu a mai fost atentă la ceasul de control și a pierdut prin depășirea timpului de gîndire. Culmea, ea credea că adversara e în mare criză de timp.

— Și ultima rundă?

— Gerta, Veröczi și cu mine aveam opt puncte înaintea ultimei runde. Eretova, Konarkowska și Karakas aveau cîte 7,5 puncte. Vokralova avea 7 puncte și juca cu Karakas. Baumstark a remizat cu Gheorghieva, la fel eu cu Eretova. Veröczi și Karacaș au încheiat partidele lor cu remiză și au făcut și ele cîte 8,5 puncte. Se mai juca partida Konarkowska-Jansen. Dacă prima cîștiga, intra și ea în plutonul cîștigător. Jansen a jucat excelent, a avut poziție cîștigătoare și a făcut o gafă. Konarkowska avea mat forțat în patru mutări dar nu a observat și a făcut la rîndul ei o mutare greșită, permițînd adversarei să dea mat în cinci mutări...

— Aș vrea să subliniez faptul — a adăugat Alexandra Nicolau — că la rezultatul favorabil pe care l-am obținut Baumstark și cu mine au contribuit antrenorul nostru Sergiu Samarian care ne-a ajutat mult la analize și la pregătirea partidelor și spiritul colegial care a existat în micul nostru colectiv.

U. VALUREANU

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• FOSTUL CAMPION național, Șerbu Neacșu, unul din antrenorii clubului „Steaua", rănit la Belgrad, într-un accident de automobil, s-a întors în țară. El se află spitalizat în Capitală, urmînd să părăsească patul suferinței peste cîteva zile.

• NU AVEM un înlocuitor pentru „semigreul" Ion Monea, care după cum se știe s-a retras din activitatea competițională. Tînărul Marian Culineac care a pierdut înainte de limită la J.O. și acum cîteva zile la Frankfurt pe Oder, are nevoie de un concediu prelungit pentru a nu i se diminua prematur, capacitatea de rezistență.

• UNUL DIN CHIRURGII care l-au operat de ulcer pe fotbalistul Oblemenco se numește dr. Petre Tonță. El este unul din promotorii boxului craiovean. Tonță se bucură de frumoase aprecieri și ca judecător-arbitru.

• EX-ȘALANGERUL lui Mariuțan, „greul" Mihai Ghiorghioni, care a abandonat de mai mulți ani activitatea, intenționează să-și facă... „reintrarea" în calitate de antrenor. În prezent, el poartă tratative cu secția clubului sportiv „Spartac" din Capitală.

• CITITORUL ILIE DECU, din București, ne scrie: „Boxerii noștri evoluează mai mult în străinătate. De ce nu se organizează gale de anvergură? Îmi permit să vă întreb de ce au fost excluse din calendarul boxului competiții de succes, în trecut, ca de pildă „Turneul celor 4" sau „Cupa S.P.C." care adunau în jurul ringului mii de spectatori? Pentru care motiv nu se mai organizează pasionantul „triunghiular" Steaua-Dinamo — Selecționata cluburilor sindicale"?

• NE CEREM scuze față de cititori că nu le putem relata discuțiile care au avut loc în cadrul ședinței de analiză a olimpicilor noștri. La această ședință nu a fost invitat nici-un condeier al boxului.

• RĂSPUNS la întrebarea cititorului **ION ARGĂSEALĂ** din București: **„În cursul meciului Clay-Foster, cîștigat de primul prin ko în repriza a 8-a, cei doi boxeri nu au utilizat la pauze baloane de oxigen cu toate că meciul s-a disputat într-un oraș de altitudine. Unul din oficialii acestei comisii de box, Jim Deskin, a arătat, în cadrul unei conferințe de presă: oxigenul este considerat ca un stimulent și este interzis. Apoi, spun organizatorii și tehnicienii, prezența unei mari cantități de oxigen într-o sală riscă provocarea unei explozii sau a unui incendiu. Da, Foster a făcut o declarație. Iată-o: „Am pierdut prin ko în fața lui Frazier care m-a executat în repriza a 2-a și acum tot prin ko (rundul 8) în fața lui Clay. Cred că un meci între Frazier și Clay se va încheia de data aceasta cu o categorică victorie a lui Frazier pe care-l văd, fără prea mari emoții, învingător prin ko".**

• DIN MAȘINAȚIILE boxului profesionist. Francezul Bouttier a fost deposedat fără luptă de centura europeană a „mijlocilor". El trebuia să-și pună titlul în joc în fața lui Bogs (Danemarca). Dar acest lucru nu a fost posibil deoarece Bogs urma să se odihnească după un ko și nu avea certificatul medical necesar. Cei care însă „trag sforile" boxului profesionist nu au vrut să înțeleagă acest lucru. Acum, domnii de la EBU, au stabilit ca pentru titlul european să lupte Bettini și Bogs dar nu la 18 decembrie, ci atunci cînd danezul va fi restabilit. Afacerile sînt afaceri.

• LA 17 DECEMBRIE pe ringul arenei circului de stat din Capitală va avea loc meciul dintre echipele României și Poloniei. În cadrul unei emisiuni televizate fostul internațional polonez Jerzy Kulej, în prezent antrenor și comentator TV a declarat: „În meciul cu România nu trebuia prezentată o formație experimentală. Meciul acesta este cel mai greu din acest an".

• ESTE CUNOSCUT că în echipa „Electroputere"-Craiova evoluează, și încă cu succes pugilistul congolez Mongo Philippe (pană). El are dezlegarea clubului său deoarece urmează cursurile Academiei de Științe Economice din localitate (anul I). Pînă acum Philippe a dispus la puncte de Amăzăroaie și Nedelcea. Pe cînd și un meci cu G. Pometeu?

• NU SE ȘTIE cu certitudine dacă G. Foreman va fi acceptat totuși sălanger oficial și va primi dreptul să-l înfrunte, la 22 ianuarie, la Kingston (Jamaica), pe campionul lumii Frazier. Foștii săi manageri l-au acționat în judecată acuzîndu-l de ruptură nemotivată a contractului, escrocherie și trafic de influență. Să așteptăm de data aceasta decizia... judecătorilor tribunalului.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

MARIN ISTRATE, com. Geoagiu, jud. Hunedoara: „Stimate poștaș rotund! În presă, la radio, la TV se obișnuiește de o vreme să se așeze numele oamenilor înaintea prenumelui. Voi spune că acest obicei barbar n-are nimic comun cu ceea ce se întîmplă în fotbalul nostru. Totuși!

După ce ne-am găsit nașul în meciul cu finii, s-au căutat vinovați. Ba că-i de vină Dobrin (care a avut proasta inspirație de a se accidenta și n-a jucat), ba că-i de vină Neagu (care n-a declarat înainte de meci cîte rateuri va realiza), ba că-i de vină Răducanu (care a căzut cloșcă în careu și a scos un pui de gol), ba că-i de vină profesorul Angelo Niculescu (căruia i s-a acordat prea devreme definitivatul).

Dar toate astea sînt basme și scorneli, iar adevărul nu-l cunoaștem decît noi, cei care am văzut — pe teren sau pe micul ecran — meciurile de la Helsinki și București. Desigur, 2—0 e cu totul altceva decît 1—1 și cu acest 2—0 ne-am putea lăsa legați la ochi pînă la primăvară, dacă jocul n-ar fi fost cam același.

Am vrut să-mi pun copilul să numere pasele greșite și stopurile defectuoase, dar e încă mic, nu știe număra decît pînă la 100. Dar un titular în națională care nu poate executa un stop sau o pasă corectă, aduce aminte de unul care se autointitula doctor și semna punînd deștiul.

D-aia zic eu că nu-i suficient c-am început să spunem Gabriel în loc de Gavrilă și Paul în loc de Păvăluc. Avem datoria de onoare de a-i învăța pe titrații noștri fotbaliști să se ișcălească, adică să pună un stop ca lumea și să dea o pasă corectă. După aceea putem ieși în lume. Altfel, curînd-curînd, o să ne vină să ne luăm lumea-n cap".

Scrisoarea dv. mă nedumerește. Eu știam pînă azi că tocmai tehnica este marele nostru atu, că tocmai în materie de pase și stopuri sîntem mari. Dacă nu mai știm nici asta, înseamnă că, într-adevăr, trebuie să ne luăm lumea în cap.

Dar buba e, să fim drepți, în altă parte. Jocul echipei noastre a îmbătrînit într-o formulă născută acum 5—6 ani. V-o spun eu, că sînt și profet: echipa noastră nu va merge bine pînă cînd nu vom găsi o nouă idee de fotbal — nouă, proaspătă vivace și modernd. Asta e!

BORODI DEZIDERIU, str. Dr. Petru Groza 24, Brașov: „Vă rugăm să ne permiteți și nouă, celor anonimi, ca prin rubrica „Poșta rotundă" — altă posibilitate nu avem — să ne spunem părerea despre echipa națională de fotbal. Imbunătățirea jocului echipei naționale este legată de cunoașterea științifică a esenței acestei discipline sportive, în sensul că jucătorii trebuie aduși în situația de a asimila întreaga gamă de evoluție ascendentă și de evoluție descendentă al jocului, de la început și pînă astăzi.

În această ordine de idei, tricolorii noștri, și în general orice jucător modern care se respectă, și în final, orice echipă de club, trebuie să cunoască și să-și însușească, în afară de tehnica jocului și condiția fizică necesară, și secretele tuturor sistemelor de joc, pentru a le putea aplica după împrejurări și în funcție de adversari, avîndu-se în vedere că orice sistem se poate valida, dacă se comportă ca o mașină umană, cu posturi fixe (nu împrăștiate) și grupate, atît în apărare, cît și în atac, nepermițîndu-se nici o fisurare a dispozitivului echipei.

Și în final, cînd fiecare jucător al echipelor noastre de club va intra în posesia acestor secrete, ei vor putea aprecia, după o îndelungată uzanță, care dintre aceste sisteme este cel mai valabil și viabil, cel mai aproape de adevăr și chiar întruchiparea adevăratului joc.

Personal, îmi permit să fac o anticipare, avînd o practică îndelungată, în sensul că cei care vor intra în posesia tainei sistemului clasic, vor putea stăpîni toate celelalte sisteme existente și chiar neexistente încă, pe cînd invers, problemele vor deveni mai dificile. În consecință, o asemenea culturalizare universală a fotbalului este legată de o direcțiune tehnică în cadrul federației noastre de specialitate, care după ce în primul rînd va înființa un cabinet tehnic de cercetare științifică, a fenomenului însuși al jocului de fotbal, va decreta rațiunea sa de existență pe întregul teritoriu național.

Dar, precum se prezintă lucrurile, problema îmbunătățirii jocului soccerului nostru național este o problemă de viitor și de calm, astfel că în vederea unei măsuri speciale, pentru atingerea formei maxime în mai 1973 (timpul e cam scurt) preconizez o formulă de compromis: WM-ul lui Herbert Chapmann, formulă care de altfel este adoptată cu curaj, chiar în preliminariile actuale müncheneze, și de către antrenorul național belgiene Raymond Goethals, ca o armă secretă, deși este depășită de istorie, cum s-ar zice, de mai mult de un deceniu.

În orice caz, din punct de vedere al echilibrului tactic, numeric și simetric — 5 (cinci) atacanți, 5 (cinci) apărători — nu și sincronic, mecanic și cinetic, acest sistem este foarte apropiat de rațiunea jocului de fotbal, fiind de altfel și o derivație vizibilă a sistemului clasic, și putem susține, ca o caracteristică adecvată experienței internaționale a reprezentativei noastre, acest sistem are 3 (trei) virfuri de atac penetrabile în fața porții adverse și 3 (trei) mătrători în fața propriei porți, legătura dintre ei fiind susținută permanent în mijlocul terenului și al dispozitivului, de un „careu magic" conexat, elastic și mobil, atît în atac, cît și în apărare.

P.S. Această formulă este numai de moment, ca o măsură specială pentru atingerea unei forme maxime a reprezentativei noastre pentru primăvara anului viitor ('73), primăvară care vine, vine..."

Public scrisoarea dumneavoastră din mai multe motive. În primul rînd, pentru stilul mirobolant în care e scrisă. În al doilea rînd, în speranța că o va citi și federația noastră de fotbal, ca să aibă și ea dureri de cap o săptămînă. În al treilea rînd, dacă mai aveți idei de genul acesta, nu le țineți acasă, dați-le drumul pe piață.

GH. NĂSTĂSESCU, București: „Iubesc fotbalul de peste patruzeci de ani, sînt unul dintre acei microbiști care nu scapă nici un meci. Dar iată că a sosit momentul trădării: a apărut un sport care-mi place mai mult. E vorba de tenis. De cînd au apărut pe cerul sportului românesc cei doi luceferi care se numesc Năstase și Țiriac, visez noaptea că țin o rachetă în mînă și că-l bat măr pe Stan Smith. Dar nu vreau să spun acum ceea ce știe toată lumea cît de minunați sînt acești ași ai sportului. Despre altceva este vorba: despre cartea lor, publicată recent de către Editura Stadion și intitulată „Ar fi fost prea frumos". N-am citit de mult o carte cu mai multă patimă și plăcere, fără s-o las o clipă din mînă. Fiecare pagină m-a emoționat și m-a făcut să-l respect și mai mult pe acești mari sportivi și mari oameni. Știu că redactorul acestei excelente cărți este cunoscutul zlarist Ioan Chirilă. Tocmai de aceea vin către el cu rugămintea de a se scoate cel de-al doilea volum, în care să ni se povestească la zi ultimele lor aventuri sportive. O continuare, scrisă în acelasi stil și modalitate, ar fi pentru mine și pentru mulțe de cititori o adevărată desfătare".

Am citit și eu cartea respectivă. De acord cu dv.: merită a fi completată și reeditată.

DIN LUMEA BALONULUI OVAL

• DUPĂ CUM SE ȘTIE, o selecționată a Noii Zeelande își va începe turneul pe continent. Apreciații rugbyști de talia „all blacks" vor evolua în Franța și în Marea Britanie. Ne întrebăm: oare n-ar interesa ca o asemenea echipă să vină și în țara noastră?

• CUNOSCUȚII jucători români **Paul Ciobănel** și **Valeriu Irimescu**, activează în divizia B a Franței, în lotul echipei din Angoulême. Ciobănel și-a întrerupt, însă, pentru un timp activitatea sportivă, acuzînd o entorsă la piciorul drept, menționează publicația franceză de specialitate din Toulouse, „Midi Olympique".

• CE FAC ÎN PREZENT cîteva dintre foștele glorii ale rugbyului nostru? **Gheorghe Pîrcălăbescu**, maestru emerit al sportului, este subinginer în rețeaua C.F.R. În același timp activează ca arbitru de categoria A. Și după cum știm, este unul dintre cavalerii de elită ai fluierului. **Ing. Vasile Mladin**, valorosul jucător de linia a II-a, ocupă funcția de director al uzinelor „Grivița Roșie". Aceasta nu-l împiedică să participe deseori în calitate de spectator la meciurile foștei sale echipe, Grivița Roșie, și, bineînțeles, ale națională. Tot la uzinele „Grivița Roșie" lucrează, într-un post de răspundere și **ing. Viorel Moraru**. Paralel, fostul jucător de linia a III-a deține și funcția de antrenor al Griviței Roșii. **Alexandru Penciu**, după cum se știe, activează acum ca antrenor la o echipă din orașul italian Rovigo. Citeodată, însă, Penciu apare și în postura de jucător. Recent la un meci pe care rugbyștii din Rovigo l-au susținut la Genova, Penciu a transformat o lovitură de pedeapsă, printr-un șut de la 60 de metri! O altă glorie a rugbyului nostru, **Rene Chiriac**, este asistent la catedra de specialitate a Institutului de Educație Fizică și Sport și paralel arbitru de rugby. Ca și Pîrcălăbescu, unul dintre arbitrii din primul eșalon.

M. NICULESCU

CULISELE HIPODROMULUI

• PUNCT TERMINUS în sezonul hipic. Hipodromul de trap va fi, mîine dimineață, gazda tradiționalei alergări semiclasice „Premiul de închidere". Distanța 2 100 m.

• MINIINTERVIU, telefonic, cu antrenorul Mircea Ștefănescu, de multiple ori clasat pe primele locuri în clasamentul antrenorilor și driverilor, cîștigătorul, cu Torpedo, al derbiului.

— Cum explicați comportarea slabă din acest an?

— Explicația n-o văd decît în modul cum a fost alcătuit programul de alergări unde, aproape în fiecare reuniune, am fost sever penalizat cu caii pe care i-am avut în antrenament și pe care i-au condus alți driveri sau pe care i-am condus direct. Alcătuirea programului, am avut impresia că s-a făcut după cotele eventuale de la pariul cîștigător și nu, cum era normal, după performanțele reale ale cailor sau după recordurile lor.

— Ce propuneți?

— Bineînțeles, propun, pentru anul viitor, ca programul de alergări să fie astfel alcătuit încît toți caii să plece din start cu șanse prezumtiv egale; pentru aceasta vor trebui întocmite programe cu mai multe tipuri de alergări în special pe grupe și recorduri.

Subscriu întrutotul acestui punct de vedere cu sublinierea că, în acest an, s-a încercat timid o alcătuire mai variată a programului de alergări, dar, la un studiu mai atent, s-a observat că majoritatea s-au dovedit a fi tot clasice handicapuri, în care caii au plecat din start uneori după legi neînțelese.

Doru IONESCU

• SPECIALIȘTII sînt unanim de acord cu aprecierea că noua campioană de tenis a Uniunii Sovietice, Birukova, este un element talentat, cu mari perspective. Tînăra studentă din Baku (20 de ani) a reușit să cîștige campionatul U.R.S.S. într-o manieră categorică eliminînd o serie de jucătoare de valoare (printre care citățm pe cunoscuta sportivă Morozova).

MOZAIC

• EDIȚIA de iarnă 1976 a Jocurilor Olimpice se va disputa sau nu la Denver? Iată un răspuns greu de dat în prezent, dar care nu poate întîrzia prea mult. Un element nou în această problemă îl constituie referendumul care va avea loc în curînd și prin care cetățenii orașului Denver vor fi chemați să-și spună părerea dacă sînt sau nu de acord cu organizarea competiției în orașul lor.. Cunoscînd starea de spirit a locuitorilor, este foarte probabil ca răspunsul să fie net negativ.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 3 decembrie

1. ATALANTA-INTER. Echipa milaneză, aflată pe locul secund al clasamentului, posedă o apărare foarte ermetică, dovadă și cele numai trei goluri primite în opt etape. Din această cauză socotim că nu poate fi învinsă de Atalanta, o formație cu un atac fragil. Inter poate, chiar, să cîștige meciul.

2. BOLOGNA-TORINO. Oaspeții sînt mai în formă și mai bine situați în clasament dar, jucînd în deplasare, nu pot aspira, după opinia noastră decît la un rezultat de egalitate. În cel mai fericit caz.

3. JUVENTUS-FIORENTINA. Campioana Italiei, Juventus, s-a specializat în rezultate de egalitate. Credem, totuși, că mîine are de partea sa posibilitatea realizării unei victorii.

4. LANEROSSI-PALERMO. Gazdele sînt pe ultimul loc, Palermo de asemenea deține o poziție precară în clasament. Lanerossi are mare nevoie de victorie pentru a nu pierde contactul cu echipele cu care se află angajată în lupta pentru evitarea retrogradării. Deține mari șanse de a o obține.

5. LAZIO-CAGLIARI. Echipa din Roma este singura formație neînvinsă și deține, spre surprinderea generală, primul loc în clasament. Nu vedem cum ar putea pierde meciul cu Cagliari, echipă aflată în declin de formă față de trecuta stagiune.

6. MILAN-SAMPDORIA. Favorită clară echipa locală care are ca adversară o formație care pînă acum încă nu a obținut nici o victorie.

7. NAPOLI-VERONA. Și acest meci recomandă favorită netă o singură echipă, Napoli, cu toate că Verona știe să joace pentru un rezultat de egalitate.

8. TERNANA-ROMA. Meci echilibrat, cu șanse de victorie pentru ambele formații. Un rezultat de egalitate ni se pare însă cel mai posibil.

9. AREZZO-GENOA. În 11 etape echipa locală nu a pierdut nici un meci pe teren propriu, dar nici nu a cîștigat prea multe, dovedind o predilecție aparte pentru „egalități". Genoa fiind în fruntea clasamentului și avînd o apărare destul de bună, poate termina la egalitate acest meci.

10. REGGIANA-VARESE. Aflată în cursă pentru ocuparea unuia din locurile destinate promovării în prima divizie, Varese va lupta să scoată un punct în deplasare, pe terenul echipei Reggiana.

11. TARANTO-BRESCIA. Un meci între două echipe aflate la periferia clasamentului. Brescia nu a obținut încă nici o victorie în 11 etape, profilîndu-se pe rezultate de egalitate, capitol la care deține primul loc, cu șapte egalități din 11. La rîndul său Taranto a terminat șase partide la egalitate. Deci X.

12. CATANIA-CATANZARO. Ambele echipe luptă pentru locurile din fruntea clasamentului. Jucînd acasă Catania pornește favorită, dar nu este exclus să intervină un rezultat de egalitate.

13. REGGINA-BARI. Și Bari țintește un loc în fruntea clasamentului, motiv pentru care încearcă să culeagă ceva puncte de pe terenuri străine. Probabil că va reuși să adune un punct și de la echipa Reggina.

5 DECEMBRIE 1972

BANI și AUTOTURISME

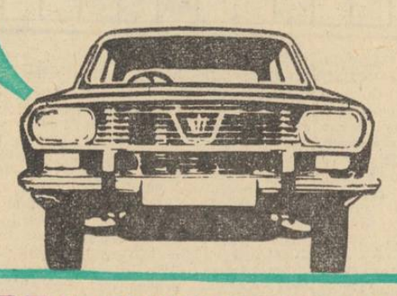

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ LOTO

se atribuie

în număr NELIMITAT

Cîștiguri în bani de valoare fixă și variabilă: Autoturisme „DACIA 1300" și „DACIA 1100".

- Se efectuează 4 extrageri
- Se extrag în total 29 de numere
- Se atribuie 9 categorii de cîștiguri

Se participă pe bilete de 2 lei, 5 lei și 15 lei varianta. Variantele de 15 lei vă dau posibilitatea să participați la toate extragerile. Nu uitați: mai multe variante de 15 lei, mai multe șanse de cîștig!

Luni 4 decembrie, ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(5582)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agenții P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ săptămînală

FRUMOASA ASCENSIUNE A ÎNTRECERII

Mai sînt pînă la finele anului doar 22 de zile. Dar parcă niciodată valoarea lor nu ne-a părut mai mare. De ce, e lesne de înțeles. În aceste zile pretutindeni se muncește pentru ca planul și angajamentele asumate să fie îndeplinite exemplar, la toți indicatorii. Pretutindeni, dînd viață hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.R. din noiembrie, se lucrează intens la pregătirea, pe cît de amplă pe-atîta de complexă, a producției anului viitor, an, după cum se știe, hotărîtor pentru realizarea cincinalului înainte de termen. Cuvintele secretarului general al partidului rostite în concluziile Plenarei sînt în această direcție un puternic îndemn. „Dacă vom realiza — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — în bune condiții tot ceea ce ne-am propus pentru 1973, dacă vom pune neîntîrziat mai multă ordine în activitatea economică, vom avea siguranța deplină că prevederile de plan pentru ceilalți ani ai cincinalului vor fi realizate cu succes".

Așa cum se știe, și din expunerea la Plenara C.C. al P.C.R. și din legea votată de Marea Adunare Națională, sarcinile de plan pe anul 1973 sînt mari. Mari dar realiste și de aceea deplin realizabile. Și cu atît mai puternică e certitudinea realizării planului la parametrii săi maximali cu cît, pe baza hotărîrilor Conferinței Naționale, obiectivele sale reprezintă concretizarea, corelarea și integrarea angajamentelor asumate de organizațiile județene, orășenești de partid, de colectivele oamenilor muncii din întreprinderi. Acest plan, aceste sarcini țin deci seama de intensa activitate desfășurată pînă acum pentru mobilizarea tuturor resurselor umane și materiale a tuturor posibilităților, a întregii energii creatoare a făuritorilor de bunuri materiale. Sarcinile lui cutezătoare exprimă deci cutezanța și voința întregului popor de-a realiza cu bine și înainte de termen cincinalul. „Avem — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — tot ce ne trebuie pentru înfăptuirea planului pe anul 1973. Depinde numai de munca fiecăruia dintre noi, a fiecărui comunist, a fiecărui om al muncii !"

Împărtășind pe deplin această convingere a conducerii partidului nostru, toate cadrele din economie, toți comuniștii, toți oamenii muncii dovedesc prin activitatea lor cotidiană că sînt hotărîți să facă totul pentru a da viață acestui program de dezvoltare rapidă a țării. Convingerea tuturora este că în acest fel, și numai în acest fel, asigură înaintarea rapidă a patriei noastre pe calea societății socialiste multilateral dezvoltate, pe calea comunismului, a bunăstării și fericirii întregului popor.

Această unanimă hotărîre se materializează cu o excepțională forță în întrecerea socialistă, în acest mare și

CONTINUARE ÎN PAG. 2

PLANTE PÎNĂ ACUM NECUNOSCUTE ÎN ȚARA NOASTRĂ DESCOPERITE LA PORȚILE DE FIER

Au fost identificate plante extrem de rare în Europa. Flora din această parte a țării s-a dovedit a fi uimitor de variată și cu mult mai bogată decît se credea. Iar itinerarul migrației plantelor este unul dintre cele mai interesante urmărite de cercetătorii români, reflectînd asupra unor „prezențe ciudate sau spectaculoase".

(Amănunte în pag. a 5-a)

SECVENȚE

EL ȘI SAVANȚII ANULUI 2 000

(Pagina a 2-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă !

MAGAZIN

Anul XVI, Nr. 792 — sîmbătă 9 decembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

DIN SUMARUL PAGINII A 5-A :

REACTORUL NUCLEAR FOSIL

O descoperire senzațională a „explodat" în lumea științifică : în preistorie, acum 1 700 de milioane de ani a funcționat un reactor nuclear natural. Ceea ce omul a învățat să creeze abia din 1942, natura știa de mult „lucrînd" cu reactorul său un milion de ani !

S-AR PUTEA ÎNCHIPUI COMUNICAREA FĂRĂ LIMBAJ ?

„ASPIRATORUL" CARE... ÎNOATĂ !

PICTURI ANTI-INCENDIARE!

DE CE ȘOPÎRLA DA, ȘI OMUL NU !

Laminatorii

Este vorba de oamenii de la Uzina de țevi din Roman, despre miile de tone de metal economisite și cum s-a reușit acest lucru; despre cîteva întîmplări din viața uzinei cînd cei ce se călesc la dogoarea metalului incandescent au apărat uzina ca pe propria lor casă

Dogoarea metalului incandescent e ca și un narcotic: odată pătrunsă în sînge nu te mai poți lipsi de ea". Cuvintele acestea le-am auzit din gura lui **PERICLE VARDUCA**, laminator vrednic, unul dintre „veteranii" uzinei de țevi din Roman. Ele exprimă și explică în același timp cum nu se poate mai bine, simțămintele adînci care sălășluiesc în cele mai ascunse cute ale sufletului fiecărui laminator. Pentru că aproape jumătate dintre ei lucrează aici de la punerea în funcțiune a laminorului. Și e foarte greu să afli ce i-a legat atît de puternic de uzină: frumusețea meseriei, trăinicia succesului colectivului sau vraja mecanizării și a automatizării, a tehnicii avansate pe care o întîlnești la fiecare pas? Ceea ce se poate spune însă fără teamă de a greși e că laminatorii de la Roman trăiesc și muncesc — la propriu și figurat — la cea mai înaltă temperatură. Iar dovada o constituie faptele.

Un amator de curiozități a făcut un calcul și a ajuns la concluzia că, **puse cap la cap, țevile fabricate pînă acum la**

Constantin AZOIȚII

CONTINUARE ÎN PAG. 2

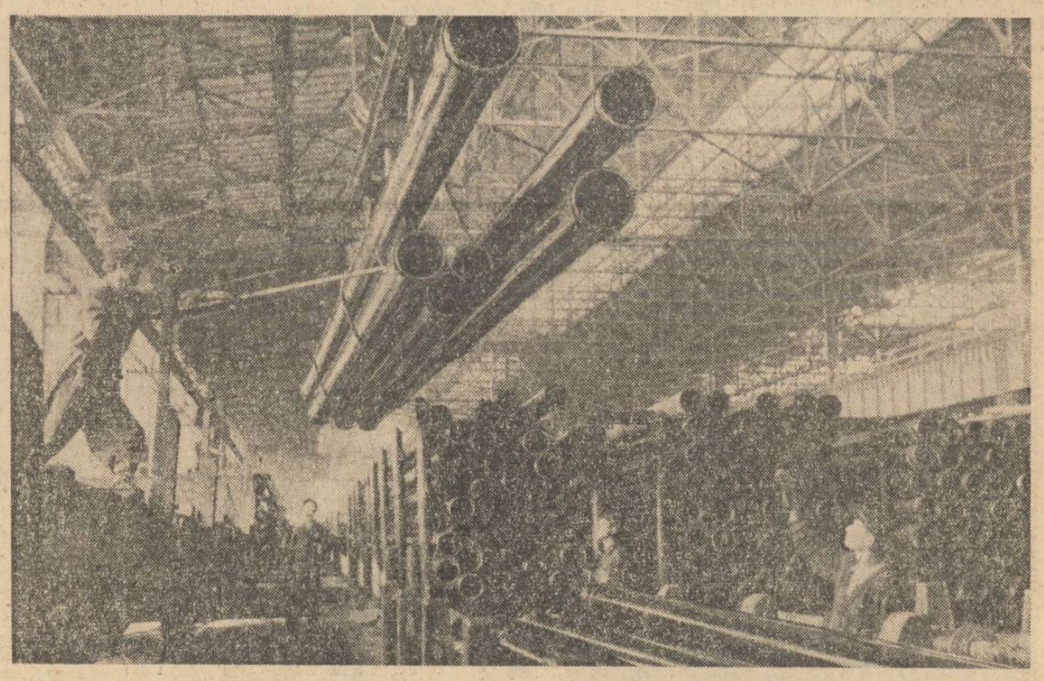

In depozitul de produse finite al Uzinei de țevi din Roman **Foto : Nicu VASILE**

Fațada Terasei Oteteleșanu cu cele două statui de la intrare

MAI EXISTĂ ENIGME ?

STATUILE SECULARE DIN CALEA VICTORIEI

● Unde sînt splendidele sculpturi întruchipînd pe Venus și Apolo care ornau intrarea în Terasa Oteteleșanu ● Secvențe din tinerețea lui Victor Eftimiu evocate de scriitor ● Acolo unde a cîntat „Prințul operetei" — Leonard ● De la slugerul Tudor „ot Teteliș" la vornicul Ion Oteteleșanu

(Amănunte în pag. a 7-a)

Apolo

Venus

CARNAVALUL CELOR MICI

Copiii petrec și ei la sfîrșit de an. Fiindcă cei mari s-au îngrijit întotdeauna de surprizele destinate celor mici, le reamintim de pregătirile pentru tradiționalele carnavaluri. Ce ați zice de un travesti în Păcală sau în fluture sau... Dar veți găsi o seamă de sugestii de acest fel în pagina a VI-a.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

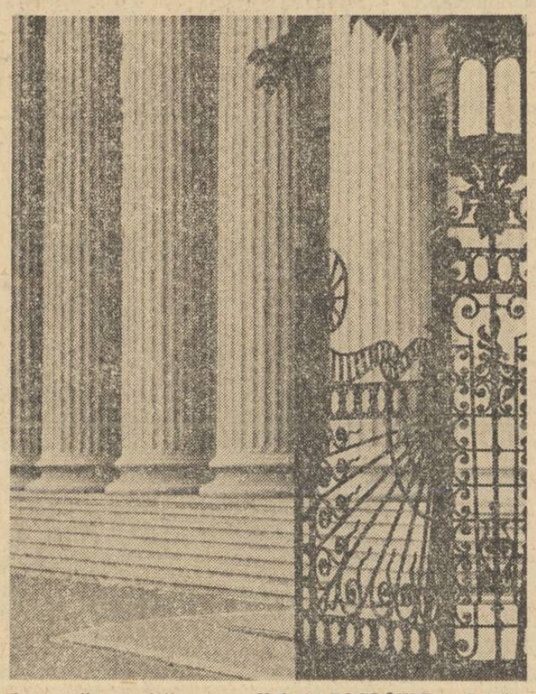

La porțile muzicii **Valeriu BOGDĂNEȚ — Bacău**

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

TESTAMENTUL LUI BĂLCESCU

La 7 ani de la moartea lui Nicolae Bălcescu, Alexăndru Cuza Vodă dă un decret, prin care cere „domnilor miniștri" să ia măsurile cuvenite, pentru îndeplinirea sfintei datorii, de a aduce în țară cenușa lui Nicolae Bălcescu „mort în amarul esilului". Dar oasele lui Nicolae Bălcescu n-au putut fi recuperate. Marele patriot revoluționar a rămas în groapa comună a săracilor, acolo unde îl azvîrliseră nu oamenii (chiar dacă unii dintre ei au fost cumpliți și nemiloși), ci legile unei lumi cinice și ale unei țări ce, nu numai odată și nu numai atunci, era silită să primească nerecunoscător jertfa unuia dintre cei mai frumoși, mai cinstiți, mai devotați și mai nobili fii ai săi. Sînt român și, desigur, îmi pare rău că trimisul României la groapa comună, în care se aflau oasele lui Bălcescu, nu a putut aduce în țară acele oase. Ne-ar fi fost mai cald în istorie și mai ușor în revoluții și războaiele de apărare, dacă oasele tuturor celor ce și-au iubit țara ar fi fost încorporate în ea. Cu un an înaintea morții, la 27 noiembrie 1851, într-o scrisoare către Ion Ghica, Bălcescu spunea : *„În primăvară, adecă în aprilie, aș vrea să însoțesc pe soră-mea pînă la hotarul terii, ca să văd într-aceeași vreme și pe mumă-mea..."* Pînă la hotarul țării.. mai mult nu se putea. Bălcescu n-avea voie să intre în Romania. Atîția ticăloși, atîția hoți, atîția criminali și atîția bandiți aveau loc în țara lui Nicolae Bălcescu și numai el n-avea loc. Îi era dor „într-aceeași vreme" de țară și de mumă. Dorea să le vadă „într-aceeași vreme". În 1852, la începutul lui decembrie, era prea tîrziu. Bălcescu își făcuse loc (cu dificultate probabil) în groapa comună. Și e drept ca oasele lui să rămînă acolo, din demnitate. Rușinea, căreia a trebuit să-i facă față, umilințele în fața străinilor neîndurători, trebuie plătite cumva. Această plată e absența oaselor lui Nicolae Bălcescu, din temeiul nostru. O, bineînțeles că nu România, ci un guvern al ei a refuzat întoarcerea lui Bălcescu acasă. Dar fapt e că Bălcescu a murit printre străini și că pe actul lui de moarte, din Arhiva Stării Civile, a Orașului Palermo, în ziua de 30 noiembrie 1852 orele 16, scrie că doi hamali anunțau moartea, cu o zi înainte, la orele 19 și jumătate, a domnului „Bălcescu Nicolae, de 31 de ani, născut în Țara Românească, domiciliat *acolo*" și despre care n-au mai putut spune nici al cui fiu e, nici „nicio altă informație cerută de lege". În actul de moarte, senatorul Pietratagliata mai comunică și că „împreună cu suszișii martori m-am deplasat la persoana defunctă și am constatat moartea efec-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

în curînd ALMANAHUL MAGAZIN în curînd
ÎN CURÎND în curînd

magazin

FRUMOASA ASCENSIUNE A ÎNTRECERII

URMARE DIN PAG. 1

puternic șuvoi de avînt creator, de climat deosebit de prielnic generării și cultivării unor deosebit de valoroase inițiative menite a duce la modernizarea producției, la folosirea mai rațională a materiei prime și materialelor, la creșterea productivității muncii, într-un cuvînt la creșterea calitativă a întregii activități economice, a unei eficiențe cît mai înalte în toate sectoarele producției materiale. Prin aceasta întreaga activitate, întregul avînt al întrecerii, toate marile inițiative converg spre soluționarea problemei centrale a planului de care depinde în fond accelerarea dezvoltării întregii economii românești.

Direct, nemijlocit în procesul de producție, în focul întrecerii socialiste, în munca organelor colective de conducere, în activitatea diferitelor organisme de control, de studiu, de îndrumare, oamenii muncii iau parte, în spiritul promovat de partid la conducerea vieții economice. În acest fel se manifestă, din ce în ce mai pregnant, condițiile create la noi în țară de orînduirea noastră socialistă, pentru ca toți cei ce muncesc să-și poată manifesta din plin drepturile și obligațiile ce decurg din dubla lor calitate de proprietari ai mijloacelor de producție și de producători, participînd activ, cu spirit de inițiativă și simț de răspundere, la întreaga organizare și conducere a activității. Firește, în procesul adîncirii democrației noastre un rol hotărîtor îl au comuniștii, primii chemați să ducă neabătut la îndeplinire politica partidului. Ei sînt acei care, prin exemplul lor personal, prin forța organizațiilor din care fac parte acționează pentru unirea eforturilor oamenilor muncii, pentru soluționarea cu succes a tuturor problemelor pe care le ridică activitatea practică, concretă, de zi cu zi.

Acesta e cadrul afirmării plenare a personalității creatoare, acesta e cadrul social în care muncim, conștienți că tot ceea ce înfăptuim slujește țării, slujește poporului nostru, ne slujește nouă înșine, fiecăruia în parte. După cum se cunoaște, realizarea sarcinilor maximale ale planului pe anul 1973 creează condiții pentru o creștere a nivelului de trai mai mare decît s-a prevăzut inițial în cincinal. Astfel, veniturile bănești totale ale populației din sectorul socialist vor spori în anul 1973 cu peste 18 miliarde lei față de anul 1972, deci cu 3,3 miliarde lei mai mult decît în prevederile cincinalului. În cadrul acestei creșteri, veniturile bănești ale salariaților sporesc cu 11,5 miliarde lei datorită atît creșterii salariului mediu, cît și sporirii numărului locurilor de muncă — cu 90 mii peste prevederile cincinalului. Peste 4,3 miliarde lei reprezintă majorarea salariilor mici, precum și îmbunătățirea salariilor în cursul anului viitor la celelalte categorii de angajați. Veniturile reale ale țărănimii vor însuma în 1973 peste 44 miliarde lei, revenind pe o persoană 900 lei lunar, cu peste 7 la sută mai mult decît în acest an. Populația va beneficia și de importante fonduri social-culturale. Pentru acțiunile social-culturale, de la bugetul statului s-a prevăzut pentru anul viitor cheltuirea a circa 45,3 miliarde lei, cu 12,9 la sută mai mult decît în anul precedent și de peste 2 ori mai mult decît în anul 1966. Sporul de venituri de care vor beneficia salariații în anul 1973 pe această cale reprezintă circa 25 la sută din veniturile lor obținute din muncă, iar la țărani circa 16 la sută. În anul viitor se prevede, de asemenea, construirea de către stat a unui număr de 111 mii apartamente, cu circa 11 mii mai mult decît era prevăzut inițial în cincinal. Începînd cu anul 1973, prin alocarea unor fonduri suplimentare, se va îmbunătăți confortul noilor locuințe, astfel încît apartamentele de categoriile I și II să reprezinte circa 70 la sută, față de 46 la sută cît era prevăzut în cincinal.

Toate aceste prevederi demonstrează cît se poate de convingător consecvența cu care urmărește partidul nostru traducerea în viață a politicii sale de creștere continuă a nivelului de trai. Totodată ne arată, — știind bine că înfăptuirea tuturor acestor prevederi de noi depind — tot ceea ce avem de făcut. Și ceea ce avem de făcut vom face! Dovadă realizările obținute pînă azi. Dovadă minunatele fapte din întrecere, pregătirile intense pentru producția anului viitor. Ne stau mărturie abnegația și hotărîrea întregului nostru popor de-a face totul pentru îndeplinirea angajamentului unanim: Cincinalul înainte de termen!

LAMINATORII

URMARE DIN PAG. 1

uzina din Roman ar putea forma un briu de oțel care să încingă Pămîntul la ecuator de două ori și mai bine. Imaginați-vă ce cantitate enormă de metal a fost necesară pentru producerea lor. Un economist ar sintetiza acest lucru arătînd că în structura prețului de cost al țevilor metalul deține o pondere de peste 80 la sută. Așa stînd lucrurile, este explicabil interesul manifestat, bătălia pe care o duc muncitorii uzinei, cadrele tehnice și economiștii de aici pentru reducerea continuă a consumului de metal. Pentru că a reduce cu numai un kilogram consumul de metal pe tona de țevi fabricate înseamnă a realiza anual, la volumul urias de producție al uzinei, economii de mii de tone de oțel. Tocmai de aceea, alături de preocuparea pentru sporirea producției, colectivul uzinei și-a fixat ca obiectiv de prim ordin în întrecerea pentru realizarea angajamentelor asumate: economisirea metalului. Iar rezultatele obținute pînă acum întrec așteptările.

Din cele 5 600 tone de țevi fabricate de colectivul uzinei peste prevederile planului în acest an mai mult de 1 300 tone au fost realizate din metal economisit. Pentru un neinițiat cifrele acestea nu spun mare lucru. În realitate însă ele sintetizează eforturile de gîndire, strădaniile depuse de fiecare muncitor și specialist din uzină de-a lungul a săptămîni și luni de zile de studii, experiențe și căutări.

— Între creșterea producției de țevi și consumul de metal există de obicei un raport direct, spunea inginerul VASILE SAV, directorul general al uzinei. Pînă de curînd pentru a obține o producție sporită eram nevoiți să fabricăm țevi cu pereți groși, ceea ce implica un consum mare de metal. Acum, noi am hotărît să răsturnăm acest raport, adică să realizăm un ritm înalt de laminare cu un consum cît mai mic de metal. Firește, un asemenea lucru nu se poate realiza de cît investind în producția de țevi un volum mare de inteligență tehnică.

Și trebuie spus că, din acest punct de vedere, laminatorii, cadrele tehnice din uzină au dovedit și dovedesc disponibilități nebănuite. Iar inițiativa oamenilor de la laminorul de 16 țoli de a se constitui în „brigăzi ale eficienței economice" nu urmărește altceva decît punerea în valoare a acestor disponibilități. Recent, bunăoară, pe baza studiilor întreprinse de un colectiv de specialiști din uzină, cu sprijinul celor de la Institutul de Cercetări Metalurgice, s-a reușit să se îmbunătățească transferul de căldură în cuptoarele de încălzire a țaglelor. Ca urmare, timp de șase luni de zile necesitățile liniei de laminare au fost asigurate de un singur cuptor rotativ. Aceasta a însemnat reducerea pierderilor provenite din ardere la încălzirea țaglelor, deci o economie de circa 400 tone de metal. A însemnat pe de altă parte reducerea consumului de combustibil, realizîndu-se o economie de peste un milion de lei. Alte 1 000 tone de metal vor fi economisite anual prin introducerea unei noi tehnologii de fabricare a echipamentului de protecție a filetelor țevilor, echipament care nu se mai realizează din metal ci din mase plastice.

La ora actuală în uzină se lucrează intens la montarea, pe linia laminorului de 16 țoli, a unui cuptor de reîncălzire a eboșelor de țevi. Stăm de vorbă cu inginerul CONST. RUGINA, unul dintre autorii proiectului.

— Care este rostul cuptorului?

— De a reda eboșelor spre sfîrșitul laminării temperatura de 850 de grade necesară prelucrării în calibror.

— Pînă acum nu a fost nevoie de el?

— Nu. Pentru că la țevile cu pereții groși, fabricate pînă acum, pierderile de căldură pe parcursul laminării erau mai mici. Odată cu introducerea în fabricație a țevilor cu pereți subțiri s-a ivit nevoia instalării, înainte de calibror, a unui cuptor de reîncălzire.

— Eficiența?

— Posibilitatea de a lamina țevi cu pereții subțiri, care presupune un grad de dificultate ridicat, dar și un consum redus de metal.

— Ce a însemnat proiectarea și construirea în uzină a acestui cuptor?

— Mult, foarte mult. În primul rînd scurtarea termenului de execuție. Dacă ne-am fi adresat unei unități specializate, numai întocmirea proiectului ar fi durat doi-trei ani. Or, noi l-am realizat în numai trei luni. O apreciabilă economie de timp vom înregistra și prin construirea lui în uzină, în cadrul acțiunii de autoutilare. Aceasta fără să mai pun la socoteală economia de fonduri.

De altminteri acesta nu este singurul utilaj realizat cu forțe proprii. Nu întîmplător aici, la uzina de țevi, a fost inițiată, încă din 1967, prima acțiune de autoutilare din industria județului Neamț. Numai pentru 1972 s-a prevăzut ca, în cadrul atelierului de construcții-metalice și utilaj siderurgic nestandardizat, înființat special în acest scop, să se realizeze un volum de 1 300 tone utilaje și construcții metalice.

În marea uzină românească temperatura înaltă a cuptoarelor rotative, transmisă pe întreg fluxul de laminare, modelează nu numai metalul, ci și oamenii. Cînd a venit în fabrică GRIGORE LUPEȘ, era un tînăr timid, fără prea multe cunoștințe, lipsit de experiență. Aici, lîngă puternicile agregate, în confruntarea cu dificilele probleme ale producției, el s-a călit, a acumulat cunoștințe și experiență devenind specialist de înaltă calificare în probleme hidropneumatice. Autor a peste 30 de inovații, el a rezolvat cu competență și operativitate cîteva probleme hotărîtoare pentru punerea în funcțiune a celor două laminoare.

— Cu cîtva timp în urmă, își amintește maistrul principal GHEORGHE APOSTOAIE, secretarul Comitetului de partid de la laminorul de 16 țoli, la sistemul de ungere a volantei de la agregatul „DUO" s-a semnalat o avarie. Oprirea agregatului ar fi însemnat întreruperea laminării pe întreg fluxul tehnologic, adică nerealizarea unei producții de sute de tone de țevi. Era o situație care pe maistrul Alexandru Tudor nu l-putea lăsa indiferent. El s-a angajat să înlăture avaria din mers. 24 de ore de-a rîndul nu s-a dezlipit de lîngă agregat. Și a izbutit să remedieze defecțiunea. Cînd l-am întrebat ce l-a determinat să recurgă la o asemenea soluție, el a răspuns cît se poate de firesc: „Oricare altul ar fi procedat la fel".

Altădată, la ieșirea din schimb, trecînd pe lîngă primul perforator, NICOLAE GACIU a sesizat o mică defecțiune la motorul principal de antrenare. Putea foarte bine să plece acasă și să lase remedierea ei pentru a doua zi. Dar nu a procedat așa. A rămas în continuare la datorie și în schimbul următor înlăturînd defecțiunea. În felul acesta a evitat producerea unei avarii mai grave care ar fi dus la scoaterea din funcțiune a perforatorului pe o perioadă de două-trei zile.

Iar mai recent, cînd uzina era amenințată cu oprirea din cauza scoaterii din funcțiune a instalației de alimentare cu apă industrială, o echipă de mecanici și lăcătuși în frunte cu maistrul IOAN OLARU și inginerul DUMITRU CĂLĂRĂȘANU au înfruntat timp de 20 de ore apele dezlănțuite ale Moldovei asigurînd, prin curajul și abnegația lor, desfășurarea normală a producției.

Sînt fapte care atestă vrednicia, dăruirea și tăria de caracter a acestor oameni minunați, formați la școala muncii și călîți în dogoarea metalului incandescent.

Const. AZOIȚII

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

tivă". Bălcescu era, deci, mort *efectiv*.

S-au împlinit, deunăzi, 120 de ani, de la scrierea unuia din cele mai triste documente ale istoriei românilor. *Testamentul lui Bălcescu*:

„Subscrisul declar că posed un geamantan de piele cu haine uzate, și anume trei jachete, două perechi de pantaloni, opt veste, două haine de casă, trei cravate cu un ac de argint, artistic lucrat, reprezentînd un papagal, șasesprezece perechi indispensabili, patrusprezece cămăși, nouă ștergare de pînză, șase batiste de mătase, cinci flanele, o pereche de ghete de postav negru, cinci perechi de ciorapi de lînă, cinci perechi de ciorapi de bumbac, nouă șervete de bumbac, patrusprezece gulere, patru pantaloni de vară, șase fețe de pernă, două perne, o cutie căpușită cu catifea de culoare roșu închis cu jocul de șah de fildeș chinezesc; mai multe pachete de hîrtii conținînd lucrări privitoare la studiul istoriei, apoi diferite cărți în două lădițe sigilate, două pălării, una de călătorie, o cutie cu catalogul cărților.

Aceste obiecte se vor da domnului Ion Ghica sau cui se va prezenta din partea lui.

Mai declar că sînt dator domnului Salvator Ragusa, hotelierului Trinacriei, o lună de locuință și mîncare, a doi piaștri pe zi, așa cum m-am învoit, afară de alte cheltuieli extraordinare; mai declar că voiesc ca numitul Ragusa să fie despăgubit și cu suma de 40 piaștri reprezentînd indemnitatea pentru lucrurile pe care va trebui să le distrugă sau să le ardă din cauza bolii mele. Un ceasornic de argint fără lanț și piaștri șase zeci și cinci.

Declar că sînt dator doctorului Decio Battaglia cincisprezece piaștri pentru vizite făcute mie, apoi lui Tomaso Mollone, servitor, trei piaștri și jumătate, pe lîngă aceasta șase piaștri milostenie servitorilor de la otel.

N. BĂLCESCU"

Palermo, 29 noiembrie 1852

Într-o scrisoare anterioară el scrisese două vorbe grele, de învinsă disperare și care seamănă peste veac cu ochii lui adînci: *„Sînt obosit"*.

Ce ne-a rămas după Bălcescu? Dorul etern din cuvintele lui: *„Mi se rupe inima cînd mă gîndesc că vor veni poate vremurile dorite, fără ca să fiu eu de niciun folos țerii, nici cu sabie, nici cu condeiu, nici cu gura"*. Parcă îl auzim și sîntem siliți astfel să ne întrebăm cît facem noi pentru acele vremi dorite. Ne-au rămas după Bălcescu peste toate, o înaltime morală de referință și ideea că nimic nu e mai sfînt decît Patria.

Ne-au rămas principii sociale sacre: *„Vai de-acele națiii unde un mic număr de cetățeni își întemeiază puterea și fericirea lor, pe robirea gloatelor! Ele per!"*

Ne-a rămas, după Nicolae Bălcescu, gîndul că poporul face istoria și că în el e mîntuirea: *„...din acest popor au ieșit toți acei viteji, că el a mîntuit țara într-atîtea rînduri și că ar mîntui-o încă dacă ei, făcînd un apel la dinsul, l-ar fi interesat la pricina țării și i-ar fi dat drepturi și o patrie a apăra. Ei nu știa ce poate face un popor cît de mic cînd își apără ale sale și cînd e aprins d-o sfîntă și nobilă idee. Ei nu știa încă nici acestea că chiar în sufletul acelor oameni amorțiți de o lungă tiranie, orbi sau corupți, este un glas ascuns care le vorbește neîncetat de adevăr, virtute... și care la trebuință îi preface în Eroi..."*

Ce ne-a rămas după Nicolae Bălcescu? Ne-a rămas România, ne-a rămas Nicolae Bălcescu. Nu oasele, nu cenușa lui, nu rămășițele lui pămîntești, ci spiritul lui se află printre noi; și se află de ani și ani în mințile noastre gîndul lui fără soț, gîndul lui luminat și drept: *„Românii au trebuință astăzi să se întemeieze în patriotism și în curaj și să cistue statornicie în caracter"*.

Lui Bălcescu simte că-i e dator, din timp în timp, un neam întreg. Lui Bălcescu care declara că îi e dator hotelierului, cu o oră înainte de moarte, adică de singura plecare, posibilă atunci, spre patrie.

UN CUVÎNT STRĂBATE

ROMÂNIA: EFICIENȚA

Dacă rezultatul unei etape este, de multe ori, posibilitatea de a aborda o altă etapă, e totuși inacceptabil ca o fabrică să se uzmească pentru o nimica toată, de dragul de a se căzni. S-au văzut cazuri de mari întreprinderi care plătindu-și salariații, dar nelucrînd nimic, pierdeau mai puțin decît cînd lucrau. Ineficiența unor asemenea întreprinderi era atît de cronică, încît mai eficiente erau cînd nu lucrau. Sigur, acestea erau cazuri-limită... Vara acestui an a adus clarificări, în privința finalității ce trebuie să însoțească orice acțiune, în care sînt investite eforturi omenești și bani publici. Știm, acum mai mult ca niciodată, că nu muncim degeaba, că nu muncim pentru a munci, că muncim pentru a produce valori în stare să sporească avuția tuturor și pîinea fiecăruia. Un cuvînt străbate România: *eficiența*. Întrecerile dintre oamenii muncii nu sînt niște întreceri sportive, niște concursuri a căror unică țintă n-ar putea fi decît obținerea performanței. Aceste întreceri exprimă necesitatea de mai bine, efortul-cu-finalitate al unui popor muncitor. Un cuvînt cutreieră conștiințele, un cuvînt încununează cuvîntul *muncă* și cuvîntul *efort*: *eficiența*. Nu e destul să produci, trebuie să produci lucruri bune, care să nu se simtă umilite de aceleași lucruri, produse de alții. În ideea de eficiență își găsesc intruchipare și necesitatea tuturor și nevoile fiecăruia. Avem nevoie de o economie eficientă, pentru a ridica România la înălțimea visului ei. Avem nevoie de o propagandă eficientă pentru a convinge. Calitatea unui produs material e convingătoare prin ea însăși. Dar ce facem cînd atîtea articole de ziar se mulțumesc să însăileze realizări și neajunsuri, fără a avea în ele acea forță electrizantă care să zguduie conștiințe? Degeaba descrii produsul industrial în gazetă, dacă nu reușești să-l emoționezi pe cel care citește. *Eficiența economică este eficiența produselor propriuzise, eficiența gazetăriei este eficiența semnificațiilor.*

Cu înnoită tărie, după Conferința Națională a Partidului, se desfășoară în România lupta cu formalismul, lupta cu zădărnicia, lupta cu lipsa de finalitate, lupta pentru eficiență. Este important de știut că eficiența constituie un criteriu hotărîtor în aprecierea unei munci, tocmai pentru că sîntem o societate a omului. *Nu muncim pentru a munci, muncim pentru a trăi mai bine, pentru a avea o țară mai puternică și niște copii mai fericiți.* Nu muncim dezinteresîndu-ne de rezultatele muncii noastre. *Muncim în vederea unor rezultate.* Niciodată țăranul român n-a ieșit pe cîmp, la semănat, gîndindu-se că din boabele de grîu pe care le aruncă în brazdă va ieși la anul grîu mai puțin decît a pus. Aceasta era tot eficiență...

Într-un anumit sens, eficiența este explicația de bun simț a efortului. De aceea fanionul cu *acest* cuvînt străbate România este un semn bun cu privire la conștiința noastră.

S.O.S. — ANONIMELE

Scriu, de mai multă vreme, că anonimele reprezintă nu doar un obicei rău, nu doar o simplă tentativă de calomniere a unora de către alții, sau a altora de către unii, anonimele reprezintă o primejdie publică. E cazul, cred, să reiau aceste idei și să le dezvolt, explicînd în ce constă această primejdie. Cititorul trebuie să fie convins de la început că MIE, PERSONAL, nu mi-e frică de anonime. Practic o meserie eminamente publică, ale cărei greșeli pot fi sesizate de oricine, oricînd și oricum. Nu de anonime mi-e frică, dacă trebuie să-mi fie frică de ceva, și nu sînt eu cel amenințat de calomnii. (Multe îli se pot contesta scriitorilor, dar ei au măcar meritul — că merit trebuie să-i spun — de a se... calomnia pe față). Alta e grija mea.

Pentru a face o demonstrație, într-un anumit sens, e bine să reparcurgi argumentele demonstrației de sens contrar. De fapt, ce spun cei care susțin că anonimele sînt un lucru pozitiv? În primul rînd, ei afirmă că, prin anonime, cetățeanul — lipsit de posibilitatea de a se exprima despre unii din șefii sau colegii lui — găsește singurul teren propice spre a se manifesta. Se invocă, deci, neputința unora dintre oameni de a se exprima cu nume și prenume. În al doilea rînd, se spune că unele anonime conțin adevăruri. Și se mai spune că, *altfel* aceste adevăruri n-ar putea ieși la iveală. Dacă întrebi de ce nu sînt exprimate public părerile unor cetățeni despre alți cetățeni, ți se dă răspunsul că oamenilor le e teamă să-și critice public șefii sau colegii.

Cite ceva adevărat s-ar putea afla în aceste argumente. Iată, de exemplu, există cetățeni care au pățit-o, pentru opinia exprimată public. Nu că li s-a luat libertatea, nu că li s-a dat cu vitriol în ochi, dar și-au complicat, mai mult sau mai puțin, viața. Represaliile n-au fost mitocănești în toate cazurile. Uneori, aceste represalii au fost subtile, nuanțate, tîrzii sau indirecte. Pentru o critică, exprimată într-o ședință de azi, cutare subaltern n-a fost retrogradat nici peste un an, ci trimis, de exemplu, cu mai mare insistență decît toți ceilalți colegi pe teren, să rezolve probleme în genere trezolvabile. Cutare conducător de instituție a rugat pe un bun prieten al său, tot conducător de instituție, să-i facă niște zile negre, soției unuia dintre subalternii săi care-l criticase, soție aflată în subordinea celui de-al doilea. Sînt acestea, însă, motive să nu ne mai spunem părerile?

E adevărat, pe de altă parte, că unele anonime conțin adevăruri. Dar dacă ele sînt adevăruri e *imposibil* să nu poată fi exprimate, măcar într-un tîrziu, public.

Am găsit aceste justificări *pentru* existența anonimelor, încercînd să dovedesc tocmai micimea lor, lipsa lor de importanță. E, oare, acceptabil, într-o țară ca a noastră, ca anonimele să constituie un fapt tolerat de lege? Mă adresez tovarășului Teodor Vasiliu, Ministrul Justiției: *vă rugăm, stimate tovarășe ministru, să ne spuneți, care este rațiunea pentru care anonimele nu sînt respinse prin lege, într-o țară, în care e garantat prin lege dreptul la opinie? Ce credeți că trebuie întreprins, pentru salvarea obrazului nostru moral de anonime, ca formă a lipsei de răspundere, a lașității, a calomniei și a părerii că la noi opiniile se pedepsesc?* Știu că, o lege mai recentă, legea 18 din 1968, prevede în mod expres că *piritorul e obligat să semneze sesizarea sa, altfel aceasta nefiind luată în considerație*. Această lege este expresia democrației noastre adevărate, de astăzi, ea obligînd pe cetățeni să aibă opinii temeinice, verificabile iar nu să vehiculeze calomnii. Grav mi se pare, nu numai că unii scriu anonime, ci și că unii acceptă să primească anonime. Trimițătorii și primitorii de anonime par să ignore existența, în România de azi, a unor instituții ale opiniei. Că acestea funcționează bine sau citeodată imperfect, aceasta e o altă problemă. Dar ele există și e datoria noastră de cetățeni, să le facem să funcționeze bine. Oameni puși pe drumuri și oameni aruncați în lumina bolnavă a suspiciunii — iată, rezultatele permanente ale acțiunii acestui neant al anonimelor. Pe de o parte prin întărirea garanțiilor practice ale dreptului la opinie, pe de altă parte prin așezarea obligației la identitate precisă între obligațiile oricărei sesizări, eu cred că trebuie să se curme — odată pentru totdeauna — într-o societate a democrației, molima anonimelor și a lipsei de responsabilitate.

În ceea ce mă privește, nu accept decît o singură anonimă: *poezia Miorița.*

O CARTE EXCELENTĂ

Apărut de curînd, la editura Minerva, o excelentă carte semnată de Dumitru Ghișe: „Contrapunct". Ceea ce mi-a plăcut, citind această carte, a fost gîndirea serioasă a autorului ei, tonul calm și cald al permanentului dialog pe care Dumitru Ghișe îl susține cu sinele neîncrezător. A fi de acord sau a nu fi de acord cu etapele unei gîndiri speculative nu înseamnă nimic. Important e că, în cîmpul magnetic al unei gîndiri comune, apar cîteva surse noi de energie care polarizează imediat atenția, dacă nu chiar acordul celorlalți. Dumitru Ghișe gîndește în linia unui marxism al veacului și, fără a fi neapărat iconoclast, el reușește să nuanțeze emotionant gîndiri despre cultură, despre libertate, despre inerție, ca și despre personalități ale patrimoniului nostru spiritual, ca Blaga și D.D. Roșca. „Contrapunct" este o carte solidă și gravă, o demonstrație că gîndirea este o îndeletnicire trebuincioasă și rodnică în România de azi. Două lucruri aș avea să-i reproșez lui Dumitru Ghișe. Întîi: cînd se apropie de fenomene ale culturii române curente, el se arată mai stîngaci și mai prudent, neavînd curajul unor afirmări și unor negări tranșante. Al doilea repros: frecvența prea mare a cuvîntului „neîndoielnic" ori a ideii că nu există dubiu. Reamintindu-i autorului că filozofia pornește tocmai de la îndoială, n-o fac decît pentru a confirma îndoiala profundă, de la care pornește el însuși de atîtea ori, în judecățile sale limpezi și în gîndirile sale pline de gravitate din această carte frumoasă. Dumitru Ghișe este și un om social și prudența de acolo-i vine. El știe că nu vorbește în gol, ci că vorbele sale pot determina, pînă la un punct, realități. De aceea e circumspect. Iar de spus că nu se îndoiește Dumitru Ghișe spune tot din întîlnirea omului de ședință cu omul de singurătate. Dar cartea e un triumf. Cum să-i spun eu? Un triumf neîndoielnic.

DIN NOU, BASTONUL

Acum patru săptămîni, atrăgeam atenția asupra modului abuziv în care șoferul, de pe autoturismul Dacia 1100, cu numărul 6—B—8513, înțelege să folosească bastonul de circulație alb-roșu, cu care (n-am aflat nici pînă acum în ce calitate) este dotat. Am fost amenințat de acest baston, pentru vina de a-i fi atras atenția respectivului șofer, să circule corect, pe o șosea a țării, șosea asupra căreia el n-are — oricine ar fi! — niciun drept în plus, față de noi ceilalți. Cum știu că există obligația legală de a se răspunde la sesizări, îmi îngădui să mai întreb odată organele în drept: *al cui este bastonul de circulație, aflat în posesia șoferului, de pe autoturismul 6—B—8513, și cu ce drept e folosit acest baston, ca mijloc de acoperire a greșelilor posesorului?*

Adrian PAUNESCU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Hotelul „Traian" — Ing. Dumitru BALABAN — Brăila

De la caz la caz

„PREA DEȘTEPTUL"

Cu înțelepciunea ce-i este caracteristică, un prieten bătrîn dar încă în putere m-a povățuit „să nu pornesc la drum cu prosti". Bună vorbă, mi-am zis. Însă, zîmbind, prietenul meu a adăugat: „Dar nici cu prea deșteptii nu e bine". L-am privit mirat iar el, fiindcă a observat încurcătura în care mă aflam, a ținut să precizeze: „Eu vorbele nu mi le explic. Reține-le dacă vrei și adu-ți aminte de ele cu vreun prilej. Atunci poate că ai să înțelegi".

Avusese dreptate: cuvintele lui mi-au revenit în memorie cu mult mai tîrziu, după ce viața m-a pus în contact și cu destui prosti, dar și cu nu puțini „prea deșteptii". Prostul e prost, dacă i se cunosc limitele și posibilitățile poate fi un om cît se poate de util. Și, pe urmă, fiecare dintre noi se poate mărturisi cu desăvîrșire prost într-un domeniu care-i este străin, fără să se rușinieze pentru aceasta. Dimpotrivă, mi se pare cu mult mai onorabil să declari: iată, eu în asta mă pricep bine, aici e greu să fiu întrecut, în rest însă sînt necunoscător.

Cu „prea deșteptii", situația se schimbă: ei mi se par adesea primejdioși, fiindcă sînt gata să servească soluții, la tot și la toate fie că se pricep, fie că nu. „Prea deșteptul" este și foarte circumspect cu ideile altora: cum, adică, mai sînt și alte idei în afară de ale sale: imposibil. Cînd „prea deșteptul" ajunge să conducă un colectiv, poți fi sigur că nu va suporta alte inițiative decît pe cele proprii, fiindcă, prin definiție și prin statul de salarii, toți ceilalți trebuie să fie mai proști ca el. Și dacă „prea deșteptul" e prea deștept, face în așa fel încît, fără a-i lăsa pe alții să cîrcnească, răspunderea pentru eventualele erori să revină tot lor și niciodată lui.

Astfel că, întorcîndu-mă la bătrînul meu prieten, mi-aduc aminte de o înfruntare între el și proaspăt-venitul său director. Acesta era cu mult mai tînăr, dornic să se afirme repede și fusese, probabil, învățăcelul unor „prea deștepți". Pentru o problemă ce se cerea rezolvată, bătrînul avea o soluție izvorîtă din cunoașterea situației și a locului; directorul, alta bazată pe niște teorii, adevărate în general, dar nepotrivite într-un anumit acolo. La capătul unei discuții lungi și obositoare, nemaiavînd puterea de a argumenta mai departe, bătrînul i-a spus tînărului său șef ierarhic:

— Știi, tovarășe director, dumneavoastră nu sînteți director fiindcă sînteți deștept, ci sînteți deștept fiindcă sînteți director...

Tînărul nu s-a supărat, a rîs și, pînă la urmă, au găsit împreună soluția cea bună. Drept care, bătrînului i-a plăcut să pornească la drum cu el.

Alexandru CORNESCU

— Un avion? Ce caută un avion pe strada Cuza? — exclamasem uimită, descoperind prin fereastra autobuzului insolita priveliște.

— I-o fi trebuind inginerului... Cum, nu-l cunoașteți pe inginerul care se ocupă de copiii noștri? — consemnasem replica, și mai uimită, a vecinei mele de scaun.

Acum îl cunoșteam: un bărbat tînăr, înalt, cu privirea arzînd neliniștită în ovalul sumar al feței: inginerul Matei Kiraly, instructorul cercului de ambarcațiuni al Casei pionierilor din Galați. Ce are omul acesta atît de extraordinar într-însul, încît replica necunoscutei mele interlocutoare o reîntîlnisem, rostită admirativ, de mai fiecare gălățean, cu care aduceam vorba despre el?

Sigur, munca sa e prin ea însăși un motiv de notorietate: să cutezi a construi experimental diferite variante ale unei ambarcațiuni cum n-a mai existat pe la noi, care merg pe pămînt și pe apă, și cărora literatura de specialitate le spune: vehicule cu efect de sol, sau aeroglisoare, sau nave cu pernă de aer, sau nave amfibie...

— Cum de v-ați gîndit la o asemenea construcție, tovarășe inginer?

— Acum vreo nouă ani, eram navigator. Lucram pe un remorcher care mergea cu 4—5 kilometri pe oră. Așa că, să tot ai timp să reflectezi...

— Vreți să spuneți că erați marinar?

— Da, pe Bega. M-am apucat acolo să construiesc astfel de ambarcațiuni, mi am dat seama că am nevoie de cunostinte in plus și le-am acumulat: am făcut liceul și, tot pentru asta, am urmat Facultatea de construcții navale, aici, la Galați.

— Ați plecat de la Timișoara la Galați, ca să înfăptuiți ideea ce v-a venit cînd erați marinar?

— Da, sigur... și cînd am absolvit facultatea, am început să-și poată avea aventura ei adevărată, aventura ideii ce se poate înfăptui... De ce să credem că cei mici trebuie să facă neapărat numai fapte mici, de copii? Fă-i tu, matur, să înțeleagă sensul ideii care te animă pe tine și vei vedea cu ce devotament, pricepere și pasiune ești răsplătit! Anul trecut, de pildă, n-aveam motoare pentru ambarcațiunile noastre și, deodată, am primit două — de la niște avioane vechi, ca acela pe care-l vedeți în curtea noastră: unul de o sută de cai putere, altul — de două sute. Și eu și copiii ardeam de dorința de a-l monta pe cel mai mare, dar lucrarea prezenta dificultăți de construcție, de netrecut pentru moment. Ne-am adunat în ședința de proiectare, le-am pus pe o hîrtie avantajele și dezavantajele ce prezenta folosirea fiecărui motor în parte și i-am pus să decidă. Optînd pentru soluția realizabilă, copiii au reușit să treacă peste dorința de moment și să devină obiectivi... Asta o fi pedagogia la care vă referiți!

— ...Și susțineți că oricare copil poate deveni un profesionist precoce, dacă e bine îndrumat?

— Nu, firește că nu. De ce să nu admitem că și pentru tehnică e nevoie de talent, cum e nevoie de talent în muzică, ori în pictură? Uitați, în cercul nostru sînt înscriși 112 copii. Dar vreo 40—50 din ei au talent real pentru tehnică. Eu lucrez cu savanții, cu inginerii anului 2 000...

...Dintr-un document de dată recentă al Comitetului județean de partid Galați, am extras această interesantă informație: „În programul de diversificare a activităților, industria locală va studia posibilitatea... prelucrării pe cale industrială a rezultatelor obținute de Casa pionierilor în construirea ambarcațiunilor cu pernă de aer".

...Adică de el, inginerul Matei Kiraly, împreună cu savanții anului 2 000!

Graziela VÂNTU

SECVENȚE

Savanții anului 2 000

o transpun în realitate aici, cu copiii.

— Bine, dar pentru ca ambarcațiunile ce le faceți acum să funcționeze, să nu fie un simplu joc de copii, aveți nevoie de profesioniști...

— Dar cine vă spune că, copiii mei nu sînt profesioniști? Uitați-l pe Nadi. Mircea Leonard, el e șeful piloților noștri de încercare. Are peste 470 de ore de mers pe vehicule cu pernă de aer. De altfel, Nadi e acum elev la liceul industrial de transporturi navale. Și el este doar un exemplu.

— Firește, sub conducerea dumneavoastră...

— Nu, nu, adeseori au ei idei mai bune ca ale mele. Imi aduc aminte că la un tip de ambarcațiune nu știam cum să montăm geamurile. Și Nadi a zis: „Hai să le coasem!"... Nu vă uitați la formulare — era pur și simplu, vorba de o idee originală: înlocuirea unor șuruburi, pe care nu le aveam, cu niște găuri foarte mărunte prin care am trecut, apoi, un fir rezistent. Geamuri „cusute", dar perfect montate...

— Deci, tot ați folosit o anumită pedagogie, ca să ajungeți la un astfel de rezultat...

— Pedagogie? E cea după care m-am format și pe mine însumi. Cînd eram marinar, visam călătorii în locuri necunoscute — mă rog, visam aventura naivă. Dar am înțeles că fiecare viață

ITINERAR SOVIETIC

RITMURI UZBECE

de I. COLESNIC

Timpul care s-a scurs de la o recentă călătorie făcută în R.S.S. Uzbekă a cristalizat şi mai bine impresiile culese, integrîndu-le într-un tablou mai cuprinzător asupra oamenilor şi locurilor.

Firesc, în preajma marilor sărbători — cea de-a 55-a aniversare a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie şi cea de-a 50-a aniversare a constituirii Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste — amabilele noastre gazde, cu mîndrie justificată, ne-au înfăţişat realizările obţinute de poporul uzbek în anii puterii sovietice.

Discuţia, ca să spunem aşa, a început prin vizitarea expoziţiei republicane a realizărilor economiei care exprimă sintetic drumul parcurs de republică în dezvoltarea sa economică cu implicaţiile acestei dezvoltări pe plan social şi cultural. Inimosul nostru ghid se străduia să ne facă să înţelegem saltul spectaculos realizat în diferite domenii de activitate recurgînd adeseori la „aceasta s-a creat în anii puterii sovietice", „despre aceasta înainte nu se putea vorbi" etc. căci pentru nimeni nu este un secret înapoierea economică care a domnit pe aceste meleaguri. Mi se pare edificator un singur exemplu: deşi bogată în bumbac, acesta era transportat la 3—4 000 de kilometri — pentru că nu exista o industrie prelucrătoare — după care ţesăturile produse din el reveneau mult mai scumpe de la aceeaşi distanţă. Astăzi, datorită ajutorului dat de toate popoarele sovietice în Uzbekistan a fost creată şi se dezvoltă o puternică industrie textilă şi producătoare de maşini specializate, însoţită de pregătirea intensivă de cadre naţionale de ingineri şi muncitori calificaţi.

Expoziţia republicană a realizărilor economiei, prin grafice, machete, exponate în funcţiune înfăţişează o economie dinamică, cu ramuri moderne despre care nu se putea vorbi în trecut, cum ar fi: industria extractivă, metalurgică, a construcţiilor de maşini, chimică, energetică, textilă şi alimentară. În anii puterii sovietice au fost prospectate şi puse în valoare bogate zăcăminte de cărbuni, ţiţei, gaze naturale, cupru, plumb, zinc, mangan, bauxite, wolfram, aur, grafit şi alte minereuri utile, care potenţează avuţia naţională a republicii, deschid perspective pentru dezvoltarea unor noi ramuri moderne ale producţiei industriale. Uzbekistanul furnizează două treimi din producţia de bumbac a Uniunii Sovietice, 50 la sută din firele de mătase, peste o treime din blănurile de Karakul, însemnate cantităţi de orez, fructe, struguri, tutun şi legume. Industria uzbekă este reprezentată de 1 200 mari întreprinderi. În actualul cincinal se prevede dezvoltarea mai accentuată a electroenergeticii, metalurgiei neferoase, a industriei gazelor naturale, chimice şi a industriei uşoare. Astăzi sortimentul exportului sovietic cuprinde produsele a 200 de întreprinderi din Uzbekistan care sînt exportate în 90 de ţări ale lumii.

Dinamica creşterii producţiei în unele ramuri se vede, de pildă, din următoarele fapte: în anul 1960 în R.S.S. Uzbekă s-au obţinut circa 500 milioane mc de gaze naturale iar după numai un deceniu, în anul 1970, producţia a ajuns la peste 32 miliarde mc. Ca urmare a acestei creşteri oraşul Novoi, prin complexul său de întreprinderi, se înscrie pe harta industriei chimice sovietice. În anul 1916, pe teritoriul pe care îl ocupă în prezent republica, producţia de bumbac se cifra la 610 000 tone iar la sfîrşitul actualului cincinal, adică în anul 1975, va ajunge la aproape 5 milioane tone. Fără îndoială că acestea sînt doar cîteva dintre constatările care conturează drumul ascendent în dezvoltarea economică parcurs de republică în anii puterii sovietice.

Dar concomitent cu avîntul economic, Uzbekistanul se prezintă ca o republică înfloritoare din punct de vedere social-cultural. La dispoziţia locuitorilor săi stă o vastă reţea de îngrijire a sănătăţii, şcoli de toate gradele, case de cultură, cluburi, teatre, muzee, edituri, o casă naţională de filme. În prezent funcţionează 180 de institute de învăţămînt superior, şcoli superioare, laboratoare şi institute de cercetări. În cadrul Academiei republicane de ştiinţe lucrează 26 000 de cercetători ştiinţifici. La Samarkand funcţionează un institut de cercetări ştiinţifice în domeniul creşterii oilor de Karakul, unic în întreaga Uniune Sovietică. În acelaşi oraş, la vestita Universitate „Aliser Navoi" şi în cele cinci şcoli superioare învaţă aproape 33 000 de tineri — o zecime din locuitorii oraşului. Vasta activitate de cercetare şi restaurare a monumentelor de o inestimabilă valoare istorică de la Buhara şi Samarkand reprezintă un act notoriu de cultură, de valorificare a tradiţiilor multiseculare civilizaţii uzbece. Industria poligrafică şi editorială a Uzbekistanului asigură anual apariţia a peste 2 000 de titluri de cărţi şi broşuri într-un tiraj de aproape 35 milioane de exemplare, 226 de ziare într-un tiraj de 493 de milioane şi de 127 de titluri de reviste care ajung la 97 milioane exemplare.

Oraşul Taşkent, capitala R.S.S. Uzbece, a fost în anul 1966 crunt lovit de un puternic cutremur. Călătorul care poposeşte pentru prima oară în oraş nu poate să-şi dea seama despre urgiile acestei calamităţi. Cu ajutorul frăţesc al tuturor republicilor unionale, de fapt s-a construit un oraş nou cu clădiri impunătoare, sute de şcoli, spitale, instituţii administrative, obiective industriale şi social-culturale. Taşkentul nu numai că şi-a refăcut resursele sale vitale la dimensiunile prezentului dar vizează progresul în perspectivă. Aici se înfăptuieşte un îndrăzneţ proiect, în condiţiile seismice specifice, construcţia metroului. Prima parte a metroului din Taşkent, a cărui construcţie urmează să se încheie în anul 1979, va avea 12 staţii şi o lungime a liniilor de 16 kilometri. Astfel Taşkentul se va înscrie ca al şaptelea oraş din Uniunea Sovietică cu magistrale subterane.

Anii puterii sovietice şi-au pus amprenta pe întreaga viaţă economică şi social-culturală a poporului uzbek. Interlocutorii noştri, oriunde ne aflam, manifestau un optimism robust care vizează viitorul, de fapt, sintetizau totul într-o singură frază: „Aşa se dezvoltă republica noastră".

Universitatea „V. I. Lenin" din Taşkent

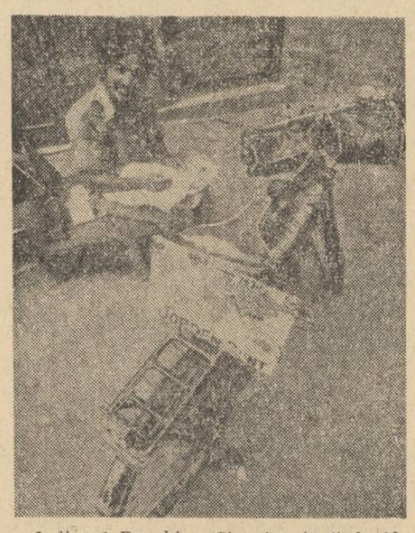

Indianul Raguhbur Sing în vîrstă de 28 de ani a pornit acum 4 ani într-o călătorie în jurul lumii cu bicicleta. Pînă acum el a parcurs jumătate din drum. Fotografia este din capitala Suediei, de unde a pornit spre casă.

La naştere, Fabio Lipari din oraşul italian Brindisi, cîntărea 6 kg. Apoi el a început să se dezvolte într-un chip neobişnuit. La vîrsta de opt luni cîntărea 16 kg şi avea un metru înălţime ! Nimic din proporţiile lui fizice şi pofta de mîncare nu constituie, după aprecierile medicilor, vreun motiv de îngrijorare !...

O ÎNTREPRINDERE franceză s-a consacrat păstrării obiectelor de valoare — cînd respectivul posesor pleacă în călătorie sau în concediu. În acest scop, s-a construit un turn avînd un diametru de 80 de metri şi o înălţime de 70 metri, în care se închid tablourile şi operele de artă în dosul unei uşi duble, blindate, şi în plus, apărate de utilaje electronice.

LA ZAGORSK (U.R.S.S.) există un original muzeu, a cărui colecţie este alcătuită de lumea captivantă a jucăriilor. Figurine de pămînt ars, de lemn, pictate, cizelate sau sculptate sînt admirate de mari şi mici. Institutul de cercetări pentru jucării organizează diverse expoziţii. Încă de la începutul acestui secol, Nicolai Bartram a adunat o bogată colecţie de jucării populare, care a stat la baza actualului muzeu.

■

AUTOMOBILUL care a aparţinut actriţei Greta Garbo a fost cumpărat de Charles Wood din oraşul Auburn (S.U.A.) contra sumei de aproape una sută de mii de dolari. Maşina de culoare roşie, marca Dusenburg, a fost construită special pentru Greta Garbo în Franţa, în anul 1933.

■

PUBLICISTUL englez Jeffrey Murhouse intenţionează să străbată de unul singur Sahara. Mijlocul de transport ales — o cămilă. El intenţionează să străbată traseul de 3 600 de mile în aproximativ un an. În pregătirea expediţiei viitorul navigator în deşert a avut de rezolvat numeroase dificultăţi, dintre care cea mai mare bătaie de cap a fost învăţarea „călăriei" pe cămilă. Ştiţi unde a învăţat ? La grădina zoologică din capitala Angliei.

Pe firul evenimentelor

SUSPECTUL

de Nicolae LUPU

Aşa cum ştirea neprevăzută, senzaţională, îşi are voluptatea recunoscută, este greu, oricît de pretenţios ar fi cititorul, să nu se recunoască senzaţiile la fel de tari ce le-ar putea produce ştirile de altădată, reduse la proporţii ridicole de sita necruţătoare a timpului. Firul neprevizibil al evenimentelor ne-a impus în această săptămînă drept subiect, pomposul dar obscurul S.E.A.T.O. — în traducere completă, Organizaţia tratatului Asiei de sud-est.

Avea în 1954, cînd a fost înfiinţat, 8 membri. Evenimentul a fost prezentat de corespondenţii şi diplomaţii participanţi la inaugurare drept un punct de cotitură strategic şi tactic. Dar încă de atunci ziarul „Times" constata că ceea ce l-ar putea face suspect era faptul că deşi se numea „al Asiei de sud-est" cuprindea doar trei ţări asiatice şi doar două sud-est asiatice (Thailanda, Filipine, Pakistan). Restul participanţilor erau : Statele Unite, Anglia, Franţa, Australia, Noua Zeelandă. Mai suspect a apărut şi faptul că iniţiatorii s-au hotărît să includă în „sfera de acţiune" a tratatului şi teritorii care nu figurau drept ţări membre : Cambodgia, Laos, Vietnamul de sud, sau cum se spunea în documentul oficial „zona generală a Asiei de sud-est, inclusiv întregul teritoriu al participanţilor asiatici şi zona generală a Pacificului de sud-vest". După cum vedeţi era foarte greu să găseşti un nume cu iniţiale care să le cuprindă pe toate şi de aceea s-au oprit la S.E.A.T.O.

Gîndiţi-vă că rînd pe rînd timp de aproape 18 ani miniştrii de externe ai ţărilor participante s-au reunit anual la Manilla, Bangkok, Melbourne, Washington, Paris, Wellington, Londra, acumulînd stive înalte de discursuri, memorandumuri, dosare, proiecte.

Şi astăzi în anul de graţie 1972, după Franţa, Pakistan, Noua Zeelandă, şi-a anunţat hotărîrea de a părăsi pactul şi Australia în urma venirii la putere a partidului laburist. Aşadar, au mai rămas virtual următorii 4 membri : S U.A., Filipine, Thailanda şi Anglia. Nu de mult vicepreşedintele Consiliului executiv al Thailandei, generalul Prapass Charusatharia, a anunţat că după reglementarea conflictului din Vietnam ţara sa „se va retrage din S.E.A.T.O.". Lăsăm expertilor plătiţi să hrănească cu oxigen suspectul Tratat cu sediul la Bangkok, sarcina ingrată de a găsi o nouă denumire în caz că S.U.A., Anglia şi Filipine vor hotărî să rămînă mai departe în această afacere. S-ar putea numi organizaţia S.A.F.O. sau altfel. Dar poate că se va găsi că cea mai bună soluţie este tot lichidarea. Nu de alta dar ce rost mai are firma dacă presupuşii clienţi au plecat, cu teritorii cu tot, şi le-au lăsat doar hîrţoagele prăfuite ale acestei mizerii umane.

Ar fi mult mai mult decît o concluzie logică dar şi recunoaşterea că ceea ce e pe drept suspect de la început nu are şanse să devină mai onorabil cu trecerea timpului.

PREMIERĂ MONDIALĂ

ŞAPTE ZILE ÎN STRĂFUNDUL UNUI GHEŢAR

Pentru ora 8 dimineaţa era prevăzută ieşirea la suprafaţă a celor trei „glacionauţi". Ea s-a petrecut la 7,50... E de înţeles nerăbdarea celor ce şi-au petrecut şapte zile în străfundurile gheţarului, la 100 m adîncime, de a vedea lumina zilei.

O femeie şi doi bărbaţi au hotărît să efectueze observaţii cu caracter ştiinţific asupra comportamentului gheţarului Argentières, şi timp de o săptămînă ei au fost prizonierii voluntari ai acestuia. Acum apăreau, cîte unul, cu trăsăturile feţei accentuate de oboseală, dar surizători. Rezultatele ştiinţifice se vor vedea curînd : deocamdată trecuseră o altă probă, cea a curajului şi a camaraderiei. Au costume cauciucate roşii şi galbene, pe cap — căşti de protecţie ca cele ale minerilor. Sînt obosiţi, dar nici unul nu are nevoie să fie susţinut în mers. Sînt asaltaţi de ziarişti, de fotoreporteri. Ce a fost mai greu de trecut în tot acest interval de timp ? N-a fost nimic deosebit de greu, după cum nici uşor n-a fost. N-a fost plăcut să „înoţi" în noroiul ce se scurgea neîntrerupt în scurta falie ce le servea drept adăpost. Cortul nu era îndeajuns de izolat, nu se aşteptaseră la acest fenomen, de aceea, în fiecare zi, au avut cîte 2—3 cm de apă pe podea. Profesorul Robert Vivien, care, în numele asociaţiei „Glaciolab '72" a tras primele concluzii asupra acestei experienţe, a spus că e încă timpuriu să se vorbească despre rezultatele ştiinţifice, desigur, importante. Oricum, cei trei au reuşit să facă o perfectă demonstraţie că se poate trăi într-un gheţar. După un început plin de dificultăţi, oamenii s-au adaptat perfect, şi aceasta e un fapt însemnat. Frigul şi umiditatea i-au incomodat în primele două zile, după aceea — au lucrat chiar fără mănuşi.

„Exploratorii gheţarului nu şi-au putut reîntîlni imediat familiile : au fost supuşi unor minuţioase analize şi examene — la Spitalul Chamonix. Oricum, înainte chiar de a se cunoaşte rezultatele ştiinţifice ale experienţei, aceasta contează ca o mare premieră mondială.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Călătoria... Mariuttei

Din nou despre un caz de moarte aparentă care se soldează de astădată cu o victimă.

Erau oameni economi cei doi bătrînei. Făceau economie pînă şi la nume; Albino devenise Bino şi Mariettina luase diminutivul obişnuit la ţară, Mariutta. Necăsătoriţi, mici de statură, slabi, cu haine îngrijite şi demni trăiau din veniturile unei case închiriate şi ale unui mic magazin de mercerie dat în grija unei nepoate şi ea necăsătorită şi econoamă. Restul familiei se afla într-un sat apropiat de unde soseau regulat fructe proaspete şi zarzavaturi atît cît le trebuia ca să ducă o viaţă decentă. În sat, la Reana, aveau asigurat şi locul de veci. Cu cîteva luni în urmă Mariutta se îmbolnăvi; cîtva timp stătu la pat pînă cînd într-o dimineaţă cu un oftat se sfîrşi. Trebuia dusă la Reana. Transportul costa destul de mult. Sfătuindu-se cu nepoata, Bino angajă un şofer cunoscut. Îmbrăcată în rochia cea mai bună, cu bijuteriile ce-i aparţinuseră, Mariutta fu urcată în maşină între Bino şi nepoată. Drumul nu era lung pînă la Reana dar se afla în reparaţie. Tot sărind peste hîrtoape, la un moment dat maşina se zgudui violent şi Mariutta alunecă...

— Ajutor, unde mă aflu ? Şi cu rochia cea mai bună...

Nepoata rămase paralizată iar Bino se albi ca varul. Şoferul opri maşina şi se duse în căutarea unui izvor. Ceilalţi doi traseră afară femeia micuţă, impodobită cu volane, care... înviase ! Apoi continuară drumul spre Reana unde lumea se şi adunase pentru înmormîntare, în frunte cu preotul. „Defuncta" coborî surizătoare în faţa oamenilor uluiţi. Nepoata se bîlbîia încercînd să-i convingă că n-a fost o glumă şi că era cît p-aci să moară şi ea... Doctorul aflat şi el de faţă observă că Bino n-a coborît din maşină.

— Dar e mort ! E mort cu adevărat.

La 82 de ani spaima din timpul drumului îl doborîse, iar cei ce veniseră pentru Mariutta au luat parte la înmormîntarea lui Bino.

S-a petrecut acum cîţiva ani la Friuli (Italia), iar Mariutta trăieşte.

(Din „Domenica del Corriere)

PEŞTI PREISTORICI CAPTURAŢI ÎN OCEANUL INDIAN

O EXPEDIŢIE biologică americano-franco-engleză a reuşit o captură neobişnuită : un peşte preistoric a cărui existenţă era doar presupusă, Koclecantus. Acesta trăieşte în adîncurile Oceanului Indian, în zona insulelor Comore, la nord-vest de Madagascar. Exemplarul prins — greutatea 11 kg, lungimea 89 cm — a fost expediat într-un acvariu special la Paris. Ulterior a fost prins un exemplar mai impresionant.: 86 kg greutate, 160 cm lungime. În corpul peştelui — o femelă care, din păcate, nu a rezistat la condiţiile de suprafaţă — s-au găsit 19 ouă de culoare violetă de dimensiunile unei portocale fiecare. Coaja ouălor era extrem de subţire. Conducătorul expediţiei, prof. Pierre Gress, este de părere că avem de-a face — în cazul acestui peşte — cu singura fiinţă vie care are ouă aproape fără coajă. Este un soi de peşte a cărui vîrstă se numără cu milioanele de ani.

De pretutindeni

ZECI DE CĂLĂTORI s-au străduit să-l imite pe Phileas Fogg, eroul romanului „Ocolul pămîntului în 80 de zile" de Jules Verne. Unul din ei, gazetarul francez Jan Mazaret a pornit recent şi el pe urmele predecesorului său. Pe acelaşi traseu, dar evident cu alte mijloace de transport. Pentru distanţa de 39 300 km străbătută pe calea aerului el a avut nevoie de 69 ore şi 1 minut, perioadă de timp în care a schimbat de 11 ori avionul. Cu alte cuvinte a călătorit cu 12 piloţi şi a efectuat 14 aterizări.

■

PÎINE cu adaos de substanţe nutritive se fabrică în Olanda şi Anglia. Este vorba evident de substanţe nutritive ce nu sînt conţinute în bobul de cereale sau în făină. Noutatea constă în aceea că aceste adaosuri (şapte la număr) nu sînt încorporate în aluat, ci se aplică sub forma unui amestec lichid, cu pulverizatorul, direct pe pîinea proaspătă scoasă din cuptor.

■

PROFESORUL englez L. H. Lawrence, exeget renumit al operei lui Bernard Shaw, susţine că marele dramaturg a scris aproximativ 250 000 scrisori. În decursul activităţii sale literare care s-a desfăşurat pe o perioadă de 7 decenii el scria zilnic în medie 10 scrisori. Anul acesta a fost publicată în Anglia o culegere de „Scrisori alese" ale lui B. Shaw cuprinzînd 650 de scrisori din perioada 1898—1910. Cea mai mare parte a scrisorilor din culegere se publică pentru prima oară.

■

ÎN AMERICA DE SUD cresc arbori înalţi şi zvelţi cu coaja netedă şi frunza lucioasă. Localnicii îi numesc arbori de lapte, denumire justificată căci în ce priveşte culoarea, gustul şi caracterul nutritiv, seva arborelui aminteşte în mod uimitor laptele de vacă ! Înainte de „muls", coaja este crestată, iar laptele obţinut trebuie consumat imediat altfel gustul său devine amar.

■

PĂDURILE reprezintă un gigantic filtru care absoarbe praful îmbibat cu microbi. Unele cercetări arată că în aerul pădurilor în care creşte cedrul se găsesc mai puţini microbi decît într-o sală de operaţie.

De curînd s-a aflat că intestinul înregistrează aventurile şi necazurile prin care trece o specie, mult mai bine decît poate s-o facă acele „cutii negre" fixate la bordul avioanelor pentru a înregistra toate fazele zborului sau cauzele prăbuşirii. Intestinul omului atestă că într-o vreme ne hrăneam numai cu fructe şi verdeţuri, acela al urzuleţului australian koala certifică preferinţa lui iniţială pentru sol ca abia mai tîrziu să-şi aleagă pomii şi înălţimile, în timp ce rumegătoarele au toate acele îngustări ale intestinului din cauza grabei cu care păşteau spre a nu fi surprinse de carnivore. Interesant este intestinul polipului marin, în formă de U, tipic animalelor care stau sau stăteau într-o cochilie ca melcul.

Azi polipul are un soi de cartilagii răspîndite pe corp care au înlocuit cochilia. Într-o lume acvatică relativ rezervată, polipul se dovedeşte a fi plin de iniţiative. Iată pe scurt ce ne relatează biologul Bill Van Heukelem de la centrul de studii marine din Pacific, despre acest cefalopod sau cum este numit în glumă de specialişti „cel-care-are-picioarele-pe-cap."

Cu ajutorul coloranţilor roşii, maron, galbeni, albaştri şi verzi dispuşi în nişte săculeţe la suprafaţa pielei, polipul reuşeşte să-şi manifeste foarte bine propriile sentimente în funcţie de dispoziţie şi evenimente. Culoarea ronor de lichid tot negru. S-ar putea scrie un roman întreg despre tehnicile folosite pentru a-şi încinta, interesa şi seduce cefalopoda geamănă. Începe prin a-şi găsi un refugiu sigur în roca submarină după care, plin de importanţă, se plimbă în sus şi-n jos în faţa „uşii" pentru a arăta că acum are o situaţie. Sapă în nisip o groapă pentru cuib, apoi mişcînd tentaculele poartă interminabile şi pasionante discuţii cu femela, discuţii ce se termină cu o plimbare romantică. La rîndul ei, femela îşi creşte puii un trimestru, agitînd tentaculele neîncetat pentru schimbarea apei, pentru aerisire şi moare din cauza efortului cînd tînăra generaţie o părăseşte.

Una din caracteristicile amuzante ale polipului este aceea de colecţionar. Scufundătorilor li se întîmplă rar să vadă polipi care să nu aibă lîngă ei o pietricică, fie o cochilie într-un tentacul, căci dacă se întîmplă să-i placă ceva polipul nu rezistă. Şi, nu rareori, au fost fotografiate perechi de îndrăgostiţi cînd el generos îi oferea pietricica sau cochilia.

În ciuda acestor lucruri, polipul ar fi rămas o specie printre altele dacă n-ar avea ochi aşa mari, frumoşi şi expresivi, dacă n-ar avea obiceiul să fixeze omul drept în faţă, dîndu-i acea senzaţie de nedescris.

Polipul de mare, un... colecţionar simpatic

Cîteva curiozităţi din viaţa celui pe care specialiştii îl numesc „cel care are picioarele pe cap".

şie este semn de mare supărare : plictiseala îl face „negru" şi ciudat lucru dragostea cu problemele ei mari îl face să emită un

CASA CARE S-A EVAPORAT !

Vecinii, profitînd de absenţa proprietarului, îi demolează casa, astfel că la ieşirea din spital găseşte pe locul ei un loc viran. Deşi de necrezut, acest caz s-a petrecut totuşi.

Dsweyers este eroul unui proces unic în analele justiţiei belgiene. Bineînţeles, nu un erou negativ, ci... o victimă. Mai bine să-l desfăşurăm povestea, narată de el însuşi.

— Mă aflam internat în spital de vreo trei săptămîni. Fusesem operat. Într-o zi a venit să mă vadă un vechi prieten. De la început am observat că era încurcat, parcă dorea să-mi ascundă ceva. La întrebările mele insistente, a fost nevoit să-mi mărturisească ceea ce îl preocupa: „Casa ta din Langendonck a dispărut cu desăvîrşire"...

Am rămas buimac. Se terminase însă ora de vizită şi sora conducea pe cei veniţi spre holul de la ieşire. N-am mai insistat. De fapt, în primul moment ameţisem la auzul straniei veşti. Pe urmă m-am gîndit că nu poate fi decît o eroare sau o glumă oarecum... de prost gust. Mi se părea evident că nimeni nu ar putea fura o casă. O ştiam nelocuită, de cînd ultimii chiriaşi se mutaseră în propria lor locuinţă. Înainte de a mă interna, avusesem grijă să închid temeinic toate uşile, toate ieşirile. În plus, clădirea se afla într-o excelentă stare de conservare.

La ieşirea din spital mă obseda „gluma" prietenului meu. Mînat de o legitimă curiozitate m-am dus acolo pentru a vedea ce se întîmplase. Am crezut că visez. Nici un motiv temeinic nu îndreptăţea... evaporarea casei. Între timp, nu fuseseră nici cutremure, nici bombardamente. Casa care fusese construită pe o parcelă măsurînd 50 de metri pe 20 fusese în întregime demolată. Nu mai rămăsese nici-o cărămidă, în afară de groapa pentru canalizare. Grinzi, acoperiş, olane, cărămizi, uşi, ferestre, dale, parchet, toate... zburaseră şi nu ştiu unde. Pe urmele fundaţiilor crescuseră firicele de iarbă.

M-am dus la postul de jandarmi şi am înaintat o plîngere. S-a deschis o anchetă. Astfel s-a descoperit că vecinii care aveau vile în preajmă îmi vizitaseră, în lipsă, casa foarte des. Veneau, de fapt, pe un şantier... Demontau şi luau cu ei materiale de care se părea că au urgentă nevoie. Zece persoane s-au dedat acestei „sportive" activităţi de sfîrşit de săptămînă.

Vecinii sau mai precis trei familii profitaseră de absenţa mea pentru a-şi „procura" materialele necesare şi... gratuite în vederea construirii unei a doua reşedinţe.

Actualmente, unii dintre devastatori au mărturisit vina. Au acceptat chiar să ramburseze banii sau materialele care le mai aveau nefolosite, pentru a nu fi urmăriţi.

Ceilalţi au negat cu înverşunare, în ciuda dovezilor şi a mărturiilor. Se află în faţa judecătorului care priveşte uimit acest caz de necrezut ivit în lunga lui carieră...

S-a întîmplat recent în Belgia.

MIRACULOASA SALVARE A UNUI MINER

Potrivit legilor celor mai elementare ale logicii, omul din imagine trebuia să fie mort de mult. De ce ? Pentru că a căzut într-o gură de puţ de mină la adîncimea de 810 m! Colac peste pupăză — plină cu construcţii metalice. Şi totuşi a ajuns teafăr la această adîncime ! El a reuşit să-şi încetinească viteza de cădere, modificîndu-şi poziţia şi întîrzînd din răsputeri contactul cu solul. În acest scop, a desfăcut larg mîinile şi picioarele şi s-a sprijinit după posibilităţi de cablurile puţului.

— Cînd am ajuns în sfîrşit jos — povesteşte minerul polonez Frantisek Pluto, eroul întîmplării —, timplele mi se băteau să se spargă, faţa îmi era inundată de sînge, dar am avut încă tăria să răzbat pînă la telefon şi să anunţ tovarăşii că-s viu.. Aceştia asistaseră neputincioşi la scena căderii, cînd lui Frantisek i s-a rupt centura de siguranţă şi colegul lor s-a prăvălit în abis cu capul în jos.

SPIRALE

ESTIMP

de Eugen BARBU

În cenaclele din București un tînăr cu un aer prețios, își făcea citeodată apariția vorbind cam de sus și analizînd poezia altora cu o severitate de cele mai multe ori nejustificată. Frazele cu care răstignea pe cei supuși cercetării orale aveau un sunet ciudat pentru cunoscător. băiatul acesta știa cîte ceva despre poezie, dar undeva exista o inconsistență ce putea fi mai greu depistată, dar, ea, aceasta inconsistență exista.

Am așteptat cu mult interes, trebuie să mărturisesc debutul poetic al lui Valeriu Pantazi, pentru că despre el este vorba și de ce să n-o spun și cu o teribilă bănuială. Deobicei acești judecători severi ai altora, la examenul critic trec mai greu ștacheta, suspectă fiind de la început îndeminarea logoreică de la cenaclu, pentru că în fața hîrtiei poetul se află ca în fața unei puști...

Așadar ce este cu Valeriu Pantazi ?

Mai întîi enumerarea citorva titluri din acest volum de poeme : „*De gînduri și de lună mi s-a făcut răcoare*“, „*Pasărea amplă*“, „*Nimeni, cuvîntul*“, „*Egalul timp și rar*“, „*Cum lumina ce se ridică în zori nu este privită de nimeni căci oamenii au uitat*“, „*Liniștind timpul netulburat niciodată*“, „*Subțire așteptare*“, „*După minunea aflată căderea în zgomot și trudă*“, „*Devreme decît orice dimineață*“, „*M-am gîndit să mă scol în zori mai devreme decît aducerea aminte*“, „*Creangă de vid înflorit*“, „*Pămîntul de pămînt*“, „*O, gîndul meu are un frate geamăn*“...

Este limpede pentru un cititor cît de cît avizat că avem în față un „compunător“ lucid, rece, care stă cu rigla în mînă și-și comandă : „Acum voi scrie un poem mondial de 32 de versuri“... Impresia de *făcut* deci este evidentă de la început, dar mai bine să trecem la materia propriu-zisă. Iată prima poezie : „Estimp“ — „*Doar cînd veți zări sub fulger de ziuă / palpitînd în nisipul uitat al Dunărei / în amintire, carnea scoicii sonore cu pupila uscată / acum se vede adîncul unei iubiri ca un cosmos / Și taci și asculți lupii cuvintelor* (vers frumos) */ cu capul ușor înclinat spre muntele metalic al legendei / unde a nins / cînd cerul a fost de o pasăre albă atins*“. Poezia în sine nu are nimic incriminabil, o anumită tehnică există și versul final chiar o ridică la o anumită valoare, totul ar fi foarte bine dacă nu am mai fi citit însă așa ceva... Iată „Cuvintele“ : „*Cuvintele vor fi mereu de aer citindu-le / vor fi de hîrtie. / Mîna mea are piele de / frig și de ghimpi și de piatră / Abia cînd te ating voi fi eu însumi / O, limba mea sau lumea e dulce și amară ? / Iubito, acum să mă auzi / în ceasul de liniști rămase / cum sună luceferii uzi* (frumos) */ pe case / Din setea acestui mister / cuvîntul în noi se desparte / poemul pe sine se naște sub cer / aici lîngă mine, departe*“. Și în acest poem totul pare nobil și spus cu o oarecare dignitate, dar senzația de *deja vu* este atît de vie !

Frumos ar fi „Ades copilărie“: „*Din rai numit ades copilărie fragedă spaimă / de fluturi stele-ntîrzie pe flori și se lasă atinse / din ce aud, poate departe doare, o, cel mai mult / dincolo de inima ta zbătîndu-mi-se în puterea nopții / răvășind întunericul / Să nu te pierd am alergat în somn și ziua abia / m-am tirit cu-o rană-n privire*“, dar poemul e parcă spus cu răsuflarea tăiată de un copil ce sare peste unele cuvinte, din capriciu sau dintr-o lipsă organică de grai. Frumos e de fapt numai ultimul vers : „*...m-am tirit cu-o rană-n privire*“.

Și mai ciudată este la poetul Valeriu Pantazi lipsa de suflu. Către sfîrșitul volumului, mai bine spus, cam de la jumătatea lui, și de fapt placheta are 92 de pagini și multă albitură, se cade în proze ritmate care mai de care mai confuze, reconstituind un fel de stare de incongruență în care într-ariparea poetică lipsește. Se cade și în exagerări de genul „*Și ascult, în tăcere cum mi se termină degetele*“ (Contemplarea lumii) sau „*Teama o inventezi ca pe o scuză de care te rezemi*“ (Ne vom întoarce să visăm) sau : „*Dă-i liniștii o stea / Poate să fie noapte de vară sau noapte de unul singur*“ (Noapte de unul singur) sau : „*Aceasta e poezia acum, căci eu povestesc — dar aievea există naștere lîngă mare*“ (Cum lumina ce se ridică în zori nu este privită de nimeni căci oamenii au uitat). Ici și colo se ivește și cîte ceva mai răsărit, cum ar fi catrenul final din „Dragoste ești“ : „*Fruct, el este veșnică tulpină / În zori cînd nimeni nu aude cum / sună, primul strop de lumină / Ucis de o floare nebună*“ sau începutul din „După minunea aflată căderea în zgomot și trudă“ — „*Străzile întorc pe dos uluitoare case / copacii electrocutați și puși în gratii / pe chioșcul de ziare crește iarbă și atîta liniște / solară-n frontoanele după-amiezii / Răstoarnă sculptorii cuburi de marmoră / în aer albastru se-ndulcește*“, după care se cade în banalitatea cea mai crasă.

Există la acest poet, bănuiesc, o lene de a desăvîrși, un refuz ciudat de a urmări obiectivul liric pînă la capăt și a-l epuiza. Valeriu Pantazi nu are forța de a sta treaz în fața materiei poetice surprinse uneori ca pe un vinat rar, el dezertează repede și mîna-i ostenește mai devreme decît trebuie. Starea de hipnoză lirică e scurtă, violentă și are intermitențe care-l trădează neînchipuit de ușor.

Și pentru ca să nu fiu bănuit de antipatie față de autorul „Estimpului“ mai vă supun judecății încă o poezie absolut lipsită de semnificație : „*Verificam bătaia timplei apoi copacilor întrați în coajă le-am ascultat respirația oprită de iarnă / Pămîntul sub tălpi era la fel de sigur, pietrele tari ca și înainte / Ninsori de-ar fi fost ar fi căzut domoale, dar stelele luceau neclintite / Mi-am aprins o țigară și suflînd fumul mi-am zis : — Aceasta îmi este portretul*“. Asta-i totul. Îți vine să te întrebi ca prostul : Ei, și ?

Ghilotinarea versului, micile șiretenii ale altora, adaptate fără discernămînt fac din acest debut o încercare nesemnificativă. Cred că Valeriu Pantazi va găsi acele resurse pe care i le doresc și care-l vor trece peste impasul prim constatat de noi cu prilejul apariției plachetei sale atît de subțiri și la propriu și la figurat...

Un autor, o carte

POETUL DUBLEI SIMBIOZE

de Boris BUZILĂ

Caracteristică pentru structura intelectuală a lui Dragoș Vrănceanu și pentru lirica sa, pare a fi, după propria-i mărturisire, existența a două simbioze: autohtonismul izvoarelor de inspirație, înflorat de reverberațiile grave ale poeziei de țară, ale poemelor pămîntului natal, în intimă coexistență cu aspirația către o lirică de expresie modernă. Pe de altă parte, italienist prin pregătire universitară, cunoscător avizat al literaturii italiene, Dragoș Vrănceanu reproduce cazul privilegiat al poetului aflat în contact activ, direct și sistematic cu două culturi naționale. Mai mult chiar, am fost surprins să aflu că numele poetului român este reținut de istoria literaturii italiene contemporane ca unul din fondatorii unui important curent literar născut spre sfîrșitul celui de al treilea deceniu, — este vorba de ermetism — ca o reacție împotriva literaturii fascizante din acea vreme. În timpul unei recente vizite în Italia, poetul a fost invitat să-și evoce amintirile legate de acest moment.

Pentru Dragoș Vrănceanu principalul eveniment al anului care se încheie rămîne însă apariția în România și Italia a celor două volume de versuri, sub titluri diferite „Tahicardia lui Atlas“, pentru ediția italiană și „Migdalul înflorit a doua oară“ pentru cea română, dar conținînd fiecare, deși în proporție diferită, bucăți înrudite.

— Imaginea titulară a volumului italian nu mi se pare critică : tahicardie : accelerare a bătăilor inimii ; Atlas — personajul mitologic purtînd pe umeri un glob. Ce-ați putea să mai adăugați ?

— Că poetul — mă refer la cel ce vă vorbește nu la poet în genere — poartă pe umeri, asemeni personajului amintit povara, sau dacă vreți zestrea unui orizont deschis către două zări : o greutate care determină tahicardia poeziei.

— Dar celălalt titlu ?

— Imaginea este aici mult mai transparentă.

— Cum a fost primită cartea în Italia ?

— A fost, desigur, măgulitor pentru mine să reținconstatarea că versurile mele au afinități cu poezia italiană modernă. Cineva spunea despre ele că sînt concepute într-o manieră ermetico-rapsodică. Pentru a face înțeleasă această afirmație, care mi se pare pertinentă, trebuie să arăt mai întîi că ermetismul în accepția de școală pe care i-o dă critica italiană și nu numai ea, înseamnă de fapt o derivație a clasicismului, gustul conciziunii, al esenței, dar al unei esențe neabstractizate. În ceea ce mă privește, scrîind o poezie concisă, am căutat să mă țin aproape și de linia tradițională a poeziei românești, de filonul liric, fapt pe care comentatorul meu de-acolo l-a sesizat în cel de-al doilea termen al sintagmei : rapsodic. Comentariile pe marginea cărții mele au scos la iveală atribute, față de care nu-mi pot revendica decît meritul de a aparține marii familii a poeților români : nota lirică vitală, în opoziție cu poezia hiperconceptualizată, sugestiile pe care o asemenea poezie și le extrage din realitățile geografice, etnice, spirituale ale țării din care provine poetul. După cum vedeți însușiri specifice poeziei românești în genere. Îngăduiți-mi deci să conchid, cu modestia cuvenită, că a rămîne noi înșine a fost și este cel mai bun mijloc de a-i determina pe alții să ne ia în seamă.

— Ce semnifică pentru dumneavoastră **motivul transhumanței** ? Mă refer la volumul **Poemele transhumanței** în care **ermetismul** era pe planul al doilea, prim-planul revenind în mod programatic **rapsodului...**

— De fapt ceea ce a devenit pentru mine cu timpul un motiv și încă unul esențial, a reprezentat cîndva o condiție biologică. M-am născut în Băbeni-Vîlcea printre ciobanii originari din Mărginimea Sibiului. Toată copilăria mi-am petrecut-o acolo. Pot spune că am făcut efectiv experiența transhumanței pastorale. De aceea m-am apropiat, în volumul la care v-ați referit, de acel mileniu nebulos, de existența istorică precară a neamului nostru. Mă refer la perioada dintre anii 200—1200 în care transhumanța constituia o realitate sociologică cu mult mai pregnantă și mai decisivă decît a putut fi mai tîrziu. Mă veți întreba poate ce m-a putut determina din punct de vedere artistic să mă îndrept spre această temă. Gîndul de a-mi găsi un făgaș pe linia firismului tradițional încercînd însă o propulsare a acestuia într-o expresie personală. Am aplicat apoi rezultatele acestui experiment în poezia patriotică, eu spun poezia de țară, construcție analogă cu poezia de dragoste, poezia de meditație filozofică.

— Încercarea dumneavoastră de a logodi direcția tradiționalistă cu cuceririle poeziei moderne este destul de temerară. Mai cu seamă că n-ați urmat drumurile celorlalți confrați, v-ați străduit să vă găsiți o cale proprie, fără a prelua ceea ce făceau alții în aceeași direcție. Mă gîndesc la un Voiculescu, la un Blaga...

— Păstrînd proporțiile, între mine și poeții pe care i-ați numit a existat în primul rînd o deosebire de viziune filozofică. În adevăr preocuparea mea și a altora de a realiza simbioza despre care am vorbit apare oarecum antinomică. Vă rog să mă credeți însă că nu țin cu tot dinadinsul la termenul ermetic, aplicat poeziei mele pe una din laturile sale componente. De fapt, am în vedere o formulă de poezie care să nu piardă specificul clasic, care să se „acomodeze“ în același timp poeziei de sentiment, fondului meu intim esențialmente liric. Volumele pe care le pregătesc acum — „Oastea de stejar“, conceput exclusiv ca o carte de lirică patriotică și „Cîntecele casei de sub pădure“ vor defini cred, într-o măsură și mai pregnantă, aceste direcții.

Cu regizoarea Letiția POPA despre filmul

„PATRU SEZOANE“

— Este un film cu zece personaje principale, 16 secundare și 50 episodice.

— Ce faci cu asemenea masă de oameni ?

— E un film „de pastă“, în care trebuie să apară un tip ce stă puțin pe ecran, spune cu precizie și pregnanță ce are de spus și semnifică totodată și pe partenerul de dialog. Intriga se construiește pe grupuri de personaje care nu se cunosc.

— Locul acțiunii este pentru toate grupurile același ?

— Da. Locul acțiunii este marea în timpul unor sezoane estivale. Și se iau (așa cum se iau probe de apă din mare la diferite adîncimi) niște probe de viață în diferiți ani: '65, '67, '69, '72.

— Dorind să se demonstreze ce ?

— Pot să-ți zic numai că toate personajele sînt într-o permanentă cursă din dorința de a fi ceea ce nu sînt.

— De a fi sau de a părea ?

— De a părea. Și această iluzie o plătesc cu viața reală, cu o monedă grea, deci. Sarcina mea este să armonizez toate aceste sunete false.

— Această mulțime de oameni nu-ți ridică dificultăți ?

— Nu, pentru că multitudinea de manifestări e topită p in unicitatea ideii. Greu este să epurezi, să te rezumi la un număr mai mic de evenimente, de întîmplări pentru că și acest scenariu ca tot ce scrie Paul Everac este plin de viață, este seducător, dar este puțin prea bogat.

— Urmărind atîtea destine și atîtea etape nu te temi de o parcurgere la suprafață ?

— Nu, deoarece există o convenție între mine, creator și spectator. Eu nu-mi propun și nu promit că voi urmări destinele în toată amplitudinea și dezvoltarea lor.

— Ce-ți propui, în schimb ?

— Eu aleg numai niște evenimente posibile din destinul fiecăruia, care îmi demonstrează o idee. Frumos este că fiecare personaj îmi demonstrează în alt fel aceeași idee. Personajele au diversitatea vieții. Nu că sînt „ca în viață“, ci sînt create în felul în care viața creează. Personajul principal este timpul, el fiind acela urmărit, de fapt, cum intervine și așează destinele personajelor în dreapta lor măsură.

— Atunci ai situa conflictul dintre personaje și timp, și abia în cadrul acestuia ar fi cel dintre aparență și esență. În fond e un conflict pirandellian. Ți-e străină ideea ?

—Ideea nu mi-e străină și este una dintre cele cîteva ideicheie pe care le port cu mine prin tot ceea ce fac, căci nu știu dacă eu îmi aleg piesele de teatru pentru că în lumina acestei idei am lucrat, acum îmi dau seama, foarte multe piese: „6 personaje în căutarea unui autor“, „Fum“ de Faulkner. Poate părea ciudat că le pun sub aceeași stea dar diferă doar regizorul.

— Și aici ?

— Aparent filmul este o comedie, dar numai aparent. În clipa în care jocul înaintează, comedia se întrerupe brusc cu o scenă tragică. Risul alcătuiește doar o pagină albă pentru a înscrie cu puritate și claritate o idee. Deocamdată singurul lucru pe care-l știu cu siguranță, pe care l-am cucerit este o distribuție senzațională din trei puncte de vedere: fiecare actor este bine pus acolo unde este, apoi sînt oameni necunoscuți alături de actori foarte cunoscuți, iar acțiunea filmului îi leagă foarte bine între ei ca parteneri de joc.

— Dai și cîteva nume ?

— Nu pot să dau. Sînt foarte mulți și nu vreau să-i supăr. Mi-aș dori ca acest film să amuze și să hotărască spectatorul să-și asume destinul fără nostalgii corosive.

Florica ICHIM

ECOURI • ECOURI

Fotografia o înfățișează pe cunoscuta interpretă franceză Frida Boccara cu cele două „discuri de aur“ obținute recent în Canada și Olanda (în Olanda cu discul L. P. „Un jour, un enfant“, iar în Canada cu cel E. P. „Cent mille chansons“). Unul dintre ultimele sale discuri „single“ conține, pe lîngă piesa „Pour vivre ensemble“ (premiată la festivalul de la Mexico), melodia „Venise va mourir“ de Cipriani — tema muzicală a filmului care a rulat și pe ecranele noastre : „Anonimul venețian“.

Ludmila Ciursina este una dintre cele mai populare actrițe de film sovietice, actriță ce s-a făcut cunoscută în filmele „Povestire de pe Don“, „Liubov Iarovia“. Actualmente, ea turnează sub îndrumarea regizorului Stepan Pucianian în studiourile din Odesa în filmul „Încăierarea“, un film de spionaj și contraspionaj.

Actrița Racquel Welch, turnează în noul film „Tunarul din Kansas City“ Este vorba de un film în care Racquel Welch interpretează rolul unei patinatoare profesioniste pe rotile care are de dus o luptă acerbă pentru asigurarea existenței.

ARTISTA Evelyn Stewart interpretează în filmul lui Romano Scavolini rolul principal. Titlul este „O haină albă pentru Marialé“.

Fotografia de mai sus vă prezintă un moment de pauză din timpul turnării noului film italian „Il cheamă Andrea“. Regizorul Vittorio de Sica este înconjurat de doi dintre principalii interpreți : noua revelație a cinematografiei italiene, Mariangela Melato și Nino Manfredi.

Kirk Douglas sub înfățișarea lui Long John Silver, aventurierul șchiop, care încearcă să descopere un tezaur prețios ascuns într-o grotă. Filmul, relatează o întîmplare adevărată, petrecută în urmă cu două secole. Secvențele exterioare sînt filmate în Iugoslavia pe coasta Mării Adriatice.

MICA ENCICLOPEDIE

Definiții mai vechi și mai noi

de L. SĂRĂȚEANU

De cîte ori, în conversațiile uzuale, n-am utilizat sau n-am auzit pe alții folosind, cu privire la o terță persoană, afirmația: „este un om cult“. Ce ne-am face, însă, dacă ni s-ar cere o definiție precisă a culturii ? Poate că într-o asemenea situație unii s-ar repezi la enciclopedia „Larousse“. Bună idee ! Căci în felul acesta ar afla multe lucruri interesante. Anume că originea cuvîntului este latină, că termenul „cultura“ vine de la „cultum“, supinul verbului „colere“ care înseamnă a cultiva pămîntul. Într-un cuvînt, ar afla că, de fapt, cultura este... agricultură.

O cercetare mai amănunțită și, desigur, de mai lungă durată ar releva, însă, un alt fapt. Anume, că problema definiției culturii — care a preocupat din cele mai vechi timpuri pe gînditori — este nespus de anevoioasă și de complicată. Atît de grea și de bogată în aspecte încît nici pînă azi nu s-a putut furniza o definiție unanim satisfăcătoare. În antichitate se născuse paralela dintre cultivarea pămîntului și obținerea de roade, pe de o parte, și — pe de altă parte — cultivarea spiritului în așa fel încît el să rodească idei și frumusețe noi. Cicero, bunăoară, compara „cultura agrorum“ (cultivarea ogoarelor) și „cultura animi“ (cultivarea sufletului). Acesta era doar unul din momentele începutului lungii și laborioasei ascensiuni a omului spre înțelegerea conceptului de cultură în toată multitudinea sensurilor și accepțiunilor lui. În cursul acestei ascensiuni multiseculare, unii slujitori ai culturii au preferat, în locul unor definiții care nu-i satisfăceau, metafora, butada, jocul de cuvinte sau comparația. André Malraux, bunăoară, găsise următorul aforism : „Cultura ne apare... mai întîi, ca o cunoaștere a ceea ce a făcut din om altceva decît un accident al universului“. Alți oameni de cultură s-au mărturisit, pur și simplu, depășiți de dificultate. Nu fără oarecare cochetărie, vestitul gînditor spaniol Miguel de Unamuno declara, la un colocviu organizat prin anii '30 sub auspiciile Societății Națiunilor și din inițiativa unui grup de scriitori și eseiști, printre care Paul Valéry : „Eu nu știu ce e cultura“. Dar era în mărturisirea lui atîta respect și atîta dragoste încît, girul personalității sale sporea valoarea acestei... necunoscute.

Desigur nu toți gînditorii au evitat atacarea frontală a problemei. Și pentru a oferi o imagine a amploarei eforturilor uman închinat înțelegerii conceptului de cultură voi da următorul amănunt. În 1952 antropologii americani A. Kroeber și K. Kluckhohn făceau să apară o vastă lucrare închinată definițiilor conceptului de cultură. Or, în studiul lor, considerat cel mai cuprinzător din lume la data respectivă, oamenii de știință americani analizau nu mai puțin de 164 de definiții. Un filozof roman, Al. Tănase, elogiind de-altfel reușita celor doi antropologi, sublinia și meritul acestora de... a nu fi încercat să dea ei înșiși o a 165-a definiție.

În problema definirii conceptului de cultură gîndirea românească a înscris și ea contribuții de prestigiu prin Tudor Vianu, Mihai Ralea, Lucian Blaga, Dimitrie Gusti, Petre Andrei, Traian Herseni și alții, pentru a nu mai vorbi de numeroasele eseuri, studii, analize care au apărut în ultimii ani și care demonstrează amploarea dobîndită la noi de cercetarea acestui domeniu. Sigur că lucrările apărute pretutindeni au relevat caracterul multilateral al problemei. Cultura ca fenomen îl interesează deopotrivă pe gnoseolog (preocupat de procesul cunoașterii), pe specialistul în axiologie (examinator al valorilor), pe sociolog, pe estetician, pe psiholog, pe antropolog, pe istoric. Deosebit de interesante apar implicațiile etice. În acest sens rămîne vestită butada lui Saint-Marc Girardin „Cultura reprezintă ceea ce reținem după ce am uitat ceea ce am învățat“. Ideea a fost explicată cu multă pătrundere, într-un eseu mic dar plin de substanță, scris între cele două războaie de către Mihai Ralea. În acest eseu intitulat „Observații de bun simț asupra culturii“, distinsul profesor și filozof observa că agoniseala rece și impersonală de cunoștințe nu poate constitui o cultură. Dimpotrivă, în efortul de a deveni un om cult esențialul este poziția adoptată față de cunoștința dobîndită, este ceea ce autorul numea „cheltuiala morală“ depusă în dobîndirea unei idei. Cultura adevărată — scria Mihai Ralea — nu se capătă, se cucerește. Și el conchidea : „Cultura înseamnă transformarea ideilor în sentimente“. Ca un ecou al acestor „Observații de bun simț asupra culturii“ întîlneam, într-un text scris mai tîrziu de vestitul umanist și om de știință Albert Schweitzer următoarele rînduri : „Cultura nu constă, numai în rezultatele exterioare ale progresului tehnic și științific, ci mai ales în acele potențe interne, spirituale, în convingerile și cunoștințele din care izvorăște voința de cultură și capacitatea de a o realiza“.

Mi s-a părut astfel a înțelege că, dacă nu conduce la o înaltă ținută morală și dacă nu slujește o astfel de ținută, cultura nu e decît un fel de magazie în care, un furier mai mult sau mai puțin conștiincios orînduiește, în ordinea venirii, efectele, unele peste altele, pentru a le scoate, la cerere fără nici o participare personală, sau pentru a le lăsa — fără vreun regret — pradă cariei timpului.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 10 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 „Soliștii din Zagreb“. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Fotbal : Sport Club Bacău — Dinamo București. 15.45 O interpretă a folclorului bihorean : Florica Bradu. 16.00 Regizorul Sergiu Nicolaescu. 16.15 Flautistul Virgil Frîncu. 16.20 În vizită la colegii noștri de la Studioul de radio Iași. 16.45 „Lacrima zeilor“. 17.05 Studioul de radio Iași. 17.45 Muzică ușoară. 18.00 „Pierduți în spațiu“ (Episodul VII). 18.50 Valea Perșanilor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Județul Prahova. 20.20 Filmul „Waterloo“. 22.20 Telejurnal 22.35 Duminica sportivă. **PROGRAMUL II :** 12.30 Variațiuni pe un nai. 12.45 Aventuri în epoca de piatră. 13.10 Cîntărețul spaniol Joaquin Gasa. 13.25 Muzică și poezie 13.35 Un scriitor : Ion Băieșu. Un actor : Aurel Giurumia. 13.40 Muzică ușoară. 13,55 Betty Boop 14.00 Microrecital cu Ana Lăcătușu. 14.10 Umorul animalelor... sesizat de Neli Cobar. 14.15 „Discuții casnice“. Interpretează Coca Andronescu și Ion Caramitru 14.30 Mozaic pe 16 mm. 14.45 Moment folcloric 20.00 Purcelușul Stafida. 20,25 Studioul muzical. 21.15 Reportaj bucureștean. 21.30 Romanțe și cîntece de petrecere 21.50 Telex tehnico-științific. 22.05 Mannix.

LUNI 11 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limbă franceză. 18.00 Căminul. 18.40 Scena. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Reflector. 20.20 Elizabeth R. 21.05 Prim-plan. Eleonora Nilcă, director la Uzinele textile Cisnădie. 21.30 Steaua fără nume. 22.30 24 de ore 22.45 Contraste în lumea capitalului. **PROGRAMUL II :** 20.00—22.45 Seară pentru tineret.

MARȚI 12 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleșcoală. 10 30 Căminul. 11.10 Județul Prahova. 11.30 Selecțiuni din emisiunea „Seară pentru tineret“. 12.00 „Pierduți în spațiu“. 12.45 Telejurnal. 17 30 Curs de limbă rusă. 18.00 Artele focului. 18 15 Atlas muzical românesc. 18.35 Steaua polară. 19.00 Caleidoscop cultural-artistic. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Județul Satu Mare. 20.20 Seară de teatru : „Timp și adevăr“ de Eugenia Busuioceanu. 21.50 Triumful matematicii. 22.15 Parada vedetelor : Andy Williams. 22 30 24 de ore **PROGRAMUL II :** 20.00 Telecinemateca pentru copii : Chemați-l pe Martin. 21.30 Muzică populară. 21.40 Viața economică a Capitalei. 22.00 Prin expoziții. 22.15 Emisiune de divertisment.

MIERCURI 13 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Reporterii noștri peste hotare. 9.25 Prietenii lui Așchiuță. 10,00 Curs de limbă franceză. 10.30 Județul Satu Mare. 10.50 „Chemați-l pe Martin“. 12.20 Prim-plan. Eleonora Nilcă, director la Uzinele textile Cisnădie. 12 45 Telejurnal. 17.30 Curs de limbă germană. 18.00 Pe un picior de plai. 18.15 Momentul moral în acțiunea umană. 18.45 Muzica. 19.00 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleobiectiv. 20.20 Filmul „Cineva acolo sus mă iubește“. 22.15 Teleglob Etiopia. 22.35 24 de ore **PROGRAMUL II :** 20.00 Umberto Nobile. 20.25 România în lume 20.55 Agenda. 21.05 Portativ '72 — revista muzicii ușoare. 21.45 Cărți și idei. 22,05 Elizabeth R.

JOI 14 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 România în lume. 9.35 O viață pentru o idee : Constantin Levaditti. 10.00 Curs de limbă rusă. 10.30 Micii meșteri mari. 10.50 Teleobiectiv. 11.10 Filmul „Cineva acolo sus mă iubește“. 13.05 Telejurnal. 14.00 Fotbal : Steagul Roșu — Steaua. 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Revista literară TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Județul Sălaj. 20.20 Emisiune de cîntece patriotice. 20.40 Aventuri în epoca de piatră. 21.30 Tinerii despre ei înșiși. 22.15 Interpretul săptămînii : Florica Ungur. 22.30 24 de ore. 23.00 Baschet masculin : Akademik Sofia — Dinamo București — meci retur în „Cupa Campionilor Europeni“ și Steaua — Racing Ford Anvers — meci retur în „Cupa Cupelor“. **PROGRAMUL II :** 17.30 Agenda. 17.40 Telerama. 18.10 Voci tinere. 18.40 „Pierduți în spațiu“. 19.30 Telejurnal. 20.00 Concert simfonic al Orchestrei de studio a Radioteleviziunii. 21.45 În direct... Dispecerul energetic național. 22.15 Teatru scurt : „În vîntul de primăvară“ de Letiția Papu.

VINERI 15 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleenciclopedia. 9.50 Muzică populară. 10,00 Curs de limba germană. 10.30 Județul Sălaj. 10.50 Revista literară TV. 11.20 Aventuri în epoca de piatră. 12 10 Teleglob. 12.30 Voci tinere. 13.00 Telejurnal. 15.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Curs de limbă engleză. 18.00 Atenție la... neatenție ! 18.40 Un interpret al melodiilor argeșene : Tică Sorescu. 18.50 Tovarășul Ion Crăciun, ministrul industriei ușoare, va răspunde întrebărilor ziariștilor pe tema : Industria ușoară și cerințele consumului. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Județul Sibiu. 20.20 Filmul „Semnale deasupra orașului“. 21.45 Istoria civilizațiilor. 22.25 24 de ore ● Din țările socialiste. **PROGRAMUL II :** 20.00 „Delfinul Flipper“. 20.30 Biblioteca pentru toți. 21.15 Revista economică TV. 21.30 Un sfert de veac în muzica românească. 22.15 Stadion.

SIMBĂTĂ 16 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Muzică populară. 9.20 A fost odată ca niciodată... 9.45 De vorbă cu gospodinele. 10.00 Universitatea TV. 10.40 Cinstire țării. 11.00 Județul Sibiu. 11.20 Un sfert de veac în muzica românească. 12.05 Biblioteca pentru toți. 12.50 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Drumuri în istorie. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Județul Suceava. 20.20 Teleenciclopedia. 21.00 Mannix. 21.50 Reîntîlnire cu vedete ale muzicii ușoare. 22.30 Telejurnal. 22.45 Hochei pe gheață : România — Polonia. **PROGRAMUL II :** 16.30 Agendă. 16.40 Cîntece și jocuri populare. 17,10 Reporterii noștri peste hotare. 17.30 Pagini de mare popularitate. 18.00 Istoria filmului sonor.

Clepsidra

ZÎMBET

de Constantin VIȘAN

Zîmbet, pur, adolescentin, inteligent, de o nesfîrșită bunătate.

Zîmbet iradiat de un orgoliu subtil.

Zîmbet la fel de senin și sub aplauzele succesului și în clipa amară a înfringerii.

De la mii de kilometri, zîmbetul celei mai talentate rachete a lumii intră în casele noastre ca o mare bucurie. El ne răzbună toate zborurile frînte înainte de vreme, rămase în anonimat.

— Cei mai înalți munți ai visului pot fi urcați ! — ne spune zîmbetul acesta pornit spre glorie de la Apa Dunării și Munții Carpați. Îndrăzniți !

Privindu-l înflorind pe mătasea tricolorului românesc care flutură pe cerul marilor cîmpuri de tenis ale lumii zîmbetul lui Ilie Năstase mi se pare mai frumos decît zîmbetul Giocondei.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

O POVESTE CU STRIGOI. Într-un castel din Scoția, strigoii au făcut deunăzi ravagii. Nu stafiile lui Conan Doyle, care are club la Edinburgh și adepți în lumea întreagă, ci strigoi, chipurile, „adevărați“, certificați chiar de poliție, într-un proces-verbal întocmit după toate regulile artei. Cei interesați au putut afla din el că, într-un castel din pustietățile bîntuite de neguri și vedenii ale insulei britanice, se întîmplă de la o vreme lucruri bizare. Cică în miez de noapte, ființe necunoscute adună mobila de prin încăperi și, îngrămădind-o în vreun colț, îi dau foc. Proprietarul, un pair cu vechi blazon de noblețe, nu s-a lăsat însă intimidat. A preparat în toate încăperile cîte o găleată cu apă, spre a putea stinge incendiile ce se declarau noapte după noapte. Numai că, în clipa cînd nimeni nu se mai afla în apropiere, cineva sau — după cum afirmă procesul-verbal — „ceva“ deșerta perfid conținutul găleților și aprindea istoricele fotolii, scrinuri și dulăpioare ale nobilului pair.

Polițiștii alertați s-au deplasat, pe motociclete și în mașini, la fața locului. După două săptămîni de pîndă zadarnică, au certificat, fără vreo teamă de ridicol, existența unor strigoi veritabili, ceea ce a silit apoi societatea de asigurări, care se obligase să plătească daune pentru pagubele ivite de pe urma intemperiilor, accidentelor și altor întîmplări neprevăzute, să achite proprietarului o respectabilă sumă de bani.

Cei ce au comentat întîmplarea afirmă că aristocrația britanică pierde pe zi ce trece mai mult simțul realului nu mai sesizează ridicolul și refuză să interpreteze logic faptele petrecute împrejurul ei. De asta apoi născocește strigoi, apariții supranaturale, episoade halucinante, pe care le plasează în decorul legendelor unde se va fi consumat, odinioară, omeneasca tragedie a lui Lear.

Stafiile din castelul scotian sînt mai mult decît un fapt divers: ele aduc, pare-se beneficii substanțiale din partea unor societăți de asigurări mai puțin naive decît s-ar putea crede la o privire superficială, o dată ce acestea s-ar putea să încheie, pe viitor, contracte și împotriva fantomelor!

TĂIAȚI CEAȚA ÎN FELII!

Nimeni nu ignoră cît este de greu, și de cele mai multe ori imposibil, să călătorești prin ceață! Dar cum poți să-ți faci drum prin acest „perete"? Tăindu-l și scoțind o felie din el, va răspunde chimistul Manfred Lehmann, 38 de ani, un inventator care locuiește în apropiere de München (R.F.G.). El a construit un aparat cu care obține prăbușirea păturii superioare de aer și stabilizarea pereților laterali de ceață. Ideea: cu ajutorul unui agregat frigorific, se proiectează de la o înălțime de 18 metri un amestec chimic adus la temperaturi joase. Se formează astfel un culoar lat de 1 500 de metri și înalt de 900 de metri. Soluția este mai simplă și mai ieftină decît procedeele folosite pînă acum pe aeroporturi: pulverizările de zăpadă carbonică, chimicale, folosirea razelor Laser.

BOTANICĂ

PLANTE NECUNOSCUTE PÎNĂ ACUM PE TERITORIUL ȚĂRII NOASTRE

Au fost identificate numeroase specii de plante, noi și rare. Unele sînt numai în zona Porților de Fier, altele numai în această parte a Europei. Despre aceste „recorduri naționale și universale" ne vorbește prof. dr. doc. Traian ȘTEFUREAC

În curînd va apare „Atlasul de la Porțile de Fier", prima lucrare de acest gen din țara noastră, cuprinzînd studiile monografice redactate de cele 14 colective de științe ale naturii și științe umanistice din Grupul de cercetări complexe „Porțile de Fier". Vorbindu-mi despre flora și vegetația cercetată în zona devenită marele lac de acumulare al Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, prof. dr. doc. TRAIAN ȘTEFUREAC, conducătorul colectivului „Flora și vegetația", enumeră „recordurile naționale și universale" pe care țara noastră le deține în acest domeniu:

— Au fost identificate numeroase specii de plante, noi și rare. Unele sînt cunoscute numai în această parte a țării, altele sînt cunoscute numai în această parte a Europei. Au fost, de asemenea, descrișii, cu diagnoza lor (în latină) unii taxoni (specii, varietăți, forme) noi pentru știință atît dintre Cryptogamae cît și dintre Phanerogamae. Între taxonii noi descriși pentru știință sînt de menționat dintre plantele inferioare (Talofite) un număr de 21 (4 alge, 14 ciuperci, 3 mușchi). De relevat în mod deosebit alga Melomonas portae-ferrae. Taxonii noi, găsiți pînă acum numai la Porțile de Fier, sînt în număr de 91, între care, unii rari. Dintre plantele superioare (Cormofite) au fost identificați ca noi pentru știință 9 taxoni, o specie nouă de colilie (Stipa danubialis), 6 varietăți și 2 forme din cercul de variabilitate al unor specii polimorfe. Au fost semnalați, de asemenea, 19 taxoni noi pentru țară și 25 de taxoni rari găsiți numai la Porțile de Fier. De relevat sînt, de asemenea, unele specii de criptogame găsite numai în acest loc ca, de exemplu, dintre ciuperci, Schroeteria bornmülleri, nouă pentru Europa, sau Cercospora cardaminse, semnalată în cea de-a doua stațiune în continentul nostru (prima fiind în Spania). Genul Graphidina dintre licheni este de asemenea nou pentru țară. ș.a. Din analiza generală a florei de la Porțile de Fier, rezultă enumerarea pînă acum în conspectul florei a unui număr de peste 6 000 de taxoni, dintre care cca 4 300 aparțin Cormofitelor (plante cu flori și sămînță). Bineînțeles au fost analizate și sub aspect geobotanic asociațiile vegetale din diferitele tipuri și formații de vegetație specifice zonei. Și aici, ca să dau un singur exemplu, s-au descris dintre plantele superioare 34 de cenotaxoni noi pentru știință și 5 cenotaxoni noi sau unii rari pentru vegetația României. S-a studiat, evaluarea, valorificarea florei și cunoașterea resurselor vegetale din zona Porților de Fier.

— Cum se explică, de pildă, că acea ciupercă Cercospora cardaminae trăiește doar aici și în Spania?

— Este aici un punct de întîlnire a climatului danubic, carpato-balcanic, pe de o parte; pe de alta, remarcăm migrarea în decursul istoriei vegetației a numeroase și valoroase elemente ponto-sarmatice. Și iarăși, e de subliniat o puternică infiltrare a elementelor meridionale de diferite categorii fitogeografice (submediteraneene, balcanice, ilirice, moesice ș.a.), fără să lipsească și valoroase elemente endemice și importante relicve terțiare. Sînt o serie de interferențe și limite de areal în eterogenitatea florei acestui teritoriu. Iar faptul că unele plante foarte rare au corespondenții lor chiar și în ținuturi îndepărtate, cum e exemplul ciupercii din Spania, subliniază tocmai interesul real pe care-l suscită în știință pe plan național și internațional. Sînt cercetări ce deschid, în lumina studiilor de actualitate, în botanică, variate probleme dintre cele mai interesante, de florogeneză și sociogeneză a unor centre și subcentre, referitoare la constatarea originii unor specii, a căilor lor de migrație etc.

— O întrebare în legătură tocmai cu aceste descoperiri în flora și vegetația țării. Zona nu este izolată și a fost, după cîte știu, destul de „bătută" de botaniști...

— Da, dar pînă acum botaniștii au mers izolat, cîte unul. Este pentru prima oară cînd a fost inițiată o acțiune organizată. Numai astfel au putut fi posibile cercetări complexe care să reflecte, multilateral, specificul și caracterul botanic, extrem de variat al acestui ținut de răspîntie din sud-vestul țării noastre. În Colectivul nostru de Floră și vegetație au lucrat peste 80 de specialiști din institutele de biologie, universități și grădini botanice, institute pedagogice, agronomice, forestiere, farmaceutice, stațiuni, muzee și chiar unii botaniști amatori. S-a explorat metodic, s-a depus o muncă susținută cu pasiune și entuziasm pentru a se cunoaște cît mai mult și cît mai bine ceea ce urma să fie înecat apoi de apele bătrînului fluviu.

— S-a făcut, desigur, și un ierbar...

— Da, s-a adunat un bogat material de ierbar. Iar de la anumite plante s-au recoltat semințe pentru schimb, trecute în cataloagele grădinilor botanice din țară și s-au transplantat unele elemente rare din flora de la Porțile de Fier pe insula Șimian, ca și la Orșova, la Turnu Severin...

— V-aș întreba dacă avem pînă acum un Atlas complet și lucrări tot atît de complexe pentru Delta Dunării, care, în ansamblul ei, este un unicat pentru Europa și o raritate în lume?

— O asemenea lucrare nu a apărut. Există din partea mai multor instituții intenția și un prim plan de elaborare a lucrărilor.

DE CE ȘOPÎRLA DA, ȘI OMUL NU

Tăiați coada unei șopîrle și va crește la loc. De ce? S-a observat că la batracieni, ionii celulelor lezate, evadînd, antrenează un curent electric numit „curent de rănire". Or, sub efectul acestui curent, se declanșează fenomenul de regenerare. Descoperirea făcută de Robert Becker, cercetător la Spitalul Vechilor Combatanți, din New York, ar putea servi în viitor omului? Da, răspunde dr. Becker care și-a început experiențele pe șoareci, făcînd să treacă un curent de 5 pînă la 15 annoamperi pe rana animalului amputat. Ameliorarea e promițătoare. Nu îi crește o labă la loc, dar animalul recapătă într-o oarecare măsură folosința „bontului". Se speră, evident, mai mult.

LINIȘTE! AICI SE CREEAZĂ... PĂMÎNTUL

De obicei chimiștii încearcă formule de îngrășăminte care să transforme eventual pămînturi sărace în pămînturi fertile. Chimiștii Bielorusiei s-au gîndit nu la adausuri ci au creat chiar... pămîntul. Un pămînt artificial. Materia de bază? Rășini schimbătoare de ioni, saturate cu săruri de potasiu, acid azotic și acid fosforic, microelemente. În întrecerea dintre chimie și natură, a cîștigat prima. Creația ei este de o sută de ori mai nutritivă. Plantat într-un astfel de pămînt artificial, un cactus înflorește de trei ori pe an, în timp ce, obișnuit, nu ar fi înflorit decît o dată.

FIZICĂ ATOMICĂ

UN REACTOR NUCLEAR... FOSIL

În urmă cu 1700 de milioane de ani a funcționat în Africa un adevărat reactor nuclear. Un fenomen natural unic. O descoperire care a făcut senzație în lumea științei

În Africa, la un grad mai la sud de Ecuator, nu departe de frontiera cu Congo, în Gabon a fost descoperit un adevărat reactor nuclear care a funcționat acum 1 700 de milioane de ani. Știrea a făcut senzație în lumea științei. A fost anunțată la 25 septembrie în cadrul unei ședințe a Academiei de științe a Franței de către fizicianul Francis Perrin, fiul lui Jean Perrin, fost înalt comisar pentru energie atomică timp de 19 ani. A făcut și obiectul unei comunicări **„neprevăzute pe ordinea de zi"** la conferința din Mexic a Agenției internaționale pentru energie atomică. E „fascinant" a spus dr. Glenn Seaborg, laureat al Premiului Nobel pentru chimie, pînă recent președinte al comisiei americane de energie atomică.

Iată, prin umare, ceea ce omul a reușit pentru prima oară în 1942 — reacția obținută de Fermi —, natura a realizat încă în preistorie. **Reactorul natural a funcționat timp de aproximativ un milion de ani, avînd e drept, o putere destul de slabă: cîțiva kilowați sau zeci de kilowați.** Cel puțin așa se presupune. Dar tulburător e faptul că fenomenul de reacție în lanț a avut loc. **Cercetările, analizele făcute nu mai lasă nici un dubiu asupra acestui fapt. E sigur, cercetătorii Comitetului pentru energie atomică al Franței pot afirma că au descoperit un „reactor nuclear natural fosil" la Oklo.**

Este pentru prima oară că se constată un asemenea fenomen, în fața unui zăcămînt de uraniu cu caracteristici într-adevăr excepționale. Pentru a explica cum s-a născut, cum s-a autointreținut, fizicienii au cerut sprijinul geologilor. Împreună aveau să „reconstituie" istoria fenomenului. **Este interesant că s-au întîlnit aici o serie de condiții indispensabile, ca de pildă continutul de uraniu. S-au datat formațiunile: în medie, o vîrstă de 1740 de milioane de ani. S-a calculat apoi că îmbogățirea în uraniu 235 la acea epocă era de ordinul de 3%, adică exact cel al combustibililor nucleari care se folosesc astăzi la reactoarele cu apă ușoară...** Apoi, existența unor zone destul de compacte avînd exact ceea ce este necesar pentru formarea masei critice. Apoi, infiltrațiile de apă... apoi, mediul foarte puțin absorbant la neutroni ș.a.m.d. Totul a concurat favorabil pentru funcționarea reactorului. Fără îndoială, noi ne putem pune întrebarea dacă nu cumva s-ar putea descoperi un reactor nuclear natural în funcțiune. Nu, vor răspunde specialiștii pentru că dezintegrarea naturală a uraniului 235 face această eventualitate imposibilă. Jumătate din nuclee dispare în 700 de milioane de ani (la uraniu 238 în 4,5 miliarde de ani). Deci natura nu ne mai concurează astăzi. Și-a înscris o prioritate și acum ne oferă doar documentele ei. Ceea ce nu este exclus ca „fenomenul de la Oklo" să se fi produs și în alte părți, acolo unde se găsesc zăcăminte uranifere foarte vechi. Așadar, numai reactoare nucleare fosile.

URMELE ORAȘULUI ANTIC HELON

Mulți oameni de știință sînt înclinați să considere că urmele anticului oraș, descoperite de arheologii sovietici în regiunea Poltava (regiune a Republicii Ucrainene situate în sud-vestul U.R.S.S.), sînt urme ale străvechiului oraș Helon, descris încă de Herodot.

Herodot a fost atras de templul din Helon, unde se țineau o dată la doi ani rugăciuni în cinstea zeului Dionisos. În timpul săpăturilor au fost descoperite rămășițele unui astfel de templu cu trei altare circulare. În jurul lor se aflau statuete reprezentînd oameni și animale. Multe din ele pot fi considerate ca veritabile capodopere ale plasticii în lut. Pe fața uneia din statuete, care reprezenta un zeu al fertilității, se vede chiar și un zîmbet abia perceptibil. Nu este exclus ca Herodot să se fi referit la statueta respectivă.

LINGVISTICĂ

S-AR PUTEA ÎNCHIPUI COMUNICAREA FĂRĂ LIMBAJ?

„Cum să nu fie pasionantă cunoașterea a ceea ce privește atît de direct, atît de profund ființa umană: limbajul! E oare cu putință comunicarea între oameni fără limbaj?!" O pledoarie pentru lingvistică a doctorului în filozofie și litere LILIANE DE RYCK, profesor la Universitatea din Anvers.

Se pot imagina foarte multe răspunsuri la întrebarea „de ce vrei să vizitezi o anume țară?" — dar poate cel mai puțin numit ar fi acela: „pentru că vreau să-i cunosc limba, s-o învăț". Și totuși, doar cunoscîndu-i limba, poți spera să descifrezi acele „semne" interioare ale unui popor, altfel sensibilitatea, obiceiurile și chiar istoria lui riscă să rămînă criptice. Pentru prof. dr. LILIANE DE RYCK, (președinte al departamentului de limbi romanice, Belgia), România a însemnat în primul rînd limba română. A fost, la început, un punct de atracție profesional. **„Ca să vă răspund de ce am venit în România, ar trebui să vă povestesc întreaga istorie a formației mele științifice,** ne-a spus. **Am studiat filologia romanică și un capitol al lingvisticii romanice era, evident, româna. Eram asistentă la Universitatea din Gand, cînd, sînt cinci ani de atunci, profesorul meu mi-a atras atenția că se țin acele cursuri de vară de la Sinaia, pentru limba și literatura română. M-a convins. Atunci am fost pentru prima dată în România și am început să învăț românește."**

Observ cît de corect pronunță și întreb dacă este adevărat că pentru străini limba, respectiv gramatica română, apare, așa cum se spune, ca foarte, foarte grea.

— Nu, deloc. Am învățat foarte ușor și aceasta pentru că este foarte logică. Este adevărat că am avut și profesori excelenți, cărora le sînt profund recunoscătoare: Iorgu Iordan și Alexandru Rosetti. Le datorez nu numai cunoașterea limbii române, dar și dragostea pe care am învățat s-o port limbii și literaturii dv. Mi-am continuat acasă studiile de lingvistică. Trebuie să vă spun că avem lucruri excelente în acest domeniu, dar la un moment dat ne-am dat seama că ne lipsește totuși o metodologie precisă. Ne-am izbit de absența unei definiții riguroase, a unor clasificări bazate pe criterii clare. Îl aveam atunci ca șef de catedră la seminarul de logică al Universității din Gand pe prof. Leo Apostel, o personalitate de renume mondial în domeniul logicii, personalitate a cărei influență asupra mea a fost hotărătoare. Prin intermediul prelegerilor sale făceam cunoștință cu un articol al lui Chomsky (apărut în 1963) despre gramatica generativă și transformațională. Un studiu al sistemelor formale importante în lingvistică. Ca să rezum, prof. Apostel m-a pus în situația de a simți cu acuitate nevoia unei înțelegeri matematice, pentru ca apoi să mă străduiască să citesc și să urmez cursurile celui care e considerat a fi specialistul nr. 1 în Europa în lingvistica matematică: prof. Solomon Marcus, de la Universitatea din București. România devenea astfel un punct de întîlnire a tot ceea ce mă interesa în activitatea mea științifică. Iată motivul pentru care am revenit anul acesta în țara dv., profitînd de acordurile culturale între Universitatea din Anvers și cea din București. Timp de patru săptămîni am urmat cursurile prof. Marcus, Firește, voi continua studiile începute, acasă.

— Complicat?

— Pasionant, vreți poate să spuneți. Aceasta în ce privește lingvistica matematică. Și, în general, o vacanță formidabilă! Dar, ca toate vacanțele, prea scurtă. Voi reveni însă.

— Cum vacanță? După cîte știu, programul a fost destul de încărcat și sînteți o ... elevă foarte conștiincioasă.

— Da, dar nu am făcut decît asta: să învăț. E formidabil, nu? Doar să învăț. Pentru mine.

— Și cînd nu aveți astfel de... „vacanțe"?

— O, ce fac? Predau la Universitatea din Anvers, iar acum la întoarcere voi preda și la Universitățile din Gand și Bruxelles. Deci, de la 8,30 dimineața la 6,30 după-amiaza cursuri, plus drumurile între orașe, apoi am un birou de studii în oraș și unul acasă. Ce fac la biroul meu de acasă? Ei bine, după ora 9 seara, citesc, prepar cursurile și scriu. Nu scriu romane, bineînțeles, ci lucrări științifice. Și apoi, fac cumpărăturile pentru casă, mă ocup de cei trei copii ai mei — doi, șapte și nouă ani.

— Cum împăcați profesiunea de mamă cu cea de profesor universitar și cm de știință?

— De împăcat, se împacă perfect. Mărturisesc că, uneori, îmi lipsește timpul pentru a face cît aș vrea. Dar, în afară de asta, în ocupațiile materne, ca să spun așa, găsesc un echilibru. E o bucurie, o împlinire, mă relaxează, găsesc o altă dimensiune, îmi schimb preocupările, venind de la cele științifice, apoi de la aceste treburi casnice, trecînd la cele științifice, de asemenea e o schimbare care-i dă impuls celeilalte, o alimentează cu o nouă forță și menține un echilibru perfect vieții. Înțelegeți? Nu mi-aș închipui cum ar fi viața fără vreuna din aceste laturi. Au devenit indispensabile.

Dr. Liliane de Ryck, profesor la trei universități belgiene, predînd între altele și limba română studenților, 34 de ani, arată de 18, e în ultima ei zi de „vacanță". Nu a avut decît de studiat.

— Dar de ce ați ales lingvistica? Ce v-a atras?

— Cum, ce? Cum nu ar fi pasionantă cunoașterea a ceea ce ne privește atît de direct, ii este atît de proprie ființei umane: limbajul? E indispensabil ca respirația. S-ar putea închipui comunicarea fără limbaj?! Și credeți că s-ar putea să cunoști într-adevăr un popor fără să-i înțelegi limba?

— Și matematica e indispensabilă?

— Am simțit în cercetările mele că nu voi putea merge mai departe fără o metodă precisă. O căutam. Fără ea, cauți, de exemplu, să compari două, trei limbi, dar numărul mare al parametrilor de care ele depind te copleșește. Metodele lingvisticii matematice sînt acelea care-ți arată cum să stăpînești acești parametri, cum să găsești un termen unic de referință și să ajungi la niște constatări de ordin global. Și aceasta te conduce la o perspectivă cu mult mai clară și mai obiectivă asupra tipologiei limbilor.

Peste cîteva ore o vor aștepta la aeroport soțul, o personalitate în lumea belgiană, și cei trei copii. La biroul ei, cîteva lucrări științifice începute.

— Limba naturală, ne-a spus, **așteptă acest fundament. Vedeți, vocabularul este finit, în timp ce limba este infinită. Are o posibilitate infinită...**

Catinca MUSCAN

„ASPIRATORUL" CARE ÎNOATĂ

Un brevet al naturii pentru curățirea apelor poluate: o specie de crap. Cercetătorii suedezi au calculat că acești pești pot într-o singură vară să asaneze un lac. Toate impuritățile, toate putreziciunile care poluează apele sînt înghițite de acest „aspirator" natural, mai ieftin și mai eficient decît instalațiile de depoluare realizate de oameni. Rămîne totuși o problemă și nu de neglijat. Aceste aspiratoare „nu se pot opri", nu fac deloc deosebirea între ceea ce trebuie să înghită și ce nu. Fac o curățenie atît de perfectă încît nu mai rămîne pe loc nici vegetația inițială a lacului, ceea ce e tot atît de nociv ca însăși poluarea. Soluția? Cercetătorii au cerut un răgaz de doi ani pentru a studia comportamentul lor, ca să găsească posibilitatea de a le stopa la momentul oportun lăcomia. O altă soluție ar fi: pescuitul. Această specie de crapi are carnea albă și foarte gustoasă încît îi atrage pe amatorii sportului cu undița.

Picturi anti-incendiare

Între o clădire ai cărei pereți interiori sînt pictați și o alta — fără „decorație interioară" — diferența e că în cazul unui incendiu, prima rezistă. Să nu uităm însă un amănunt... esențial. El nu se referă la expresia artistică a picturii, nu e vorba dacă e o pictură figurativă sau nu, dacă e făcută cu talent sau nu, ci importantă este aici vopseaua, sau lacurile folosite. Au fost create recent două sorturi de vopsele. Sînt vopsele-ecran care, în momentul cînd temperatura crește, formează o crustă izolantă și protectoare care împiedică degajarea gazelor inflamabile provenind de la pyroliza suportului (lemn, plastic, țesături etc.). Și sînt vopsele intumescente, adică care se umflă, în cazul de față, sub efectul căldurii, asigurînd o protecție contra focului. Acestea sînt recomandate nu numai pentru pereții interiori ai clădirii dar și pentru acoperirea șarpantelor metalice. Se știe că, în general

temperatura unui incendiu variază între 600 și 1 200°C. Or, la 550°C, rezistența mecanică a unei grinzi de oțel scade la jumătate, periclitînd astfel rezistența întregului edificiu. Chimiștii oferă acum o soluție constructorilor atenți la punctul de vedere al pompierilor.

VEȘTI BUNE PENTRU PEȘTII MEDITERANEI

Frumoasa Mare interioară părea de o bună bucată de vreme grav bolnavă, cu fața pătată de petrol, stropită de uleiuri și „mîncată" de deșeuri zvîrlite de pe vapoare și de pe plajele din jur. O primă acțiune de salvare aparține Companiei fluviale franceze. „Pelican Oil" este un vas de coastă cu o dublă țintă: să stringă toate deșeurile solide care plutesc la suprafață — 4 tone pe zi — și să oxigeneze apele, insuflînd sub apă un virtej de bule, curățind astfel și petele „mareei negre". Rezultatul primelor experințe la Beaulieu și în vechiul port de la Cannes: pe o întindere apreciabilă, apele s-au curățit, mirosurile deloc plăcute au dispărut și peștii... au revenit.

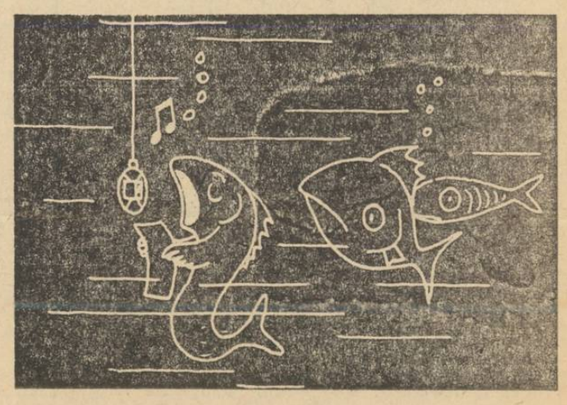

PARADA „PĂPUŞILOR"

Sfîrşitul anului cumulează o mulţime de manifestări plăcute, vesele, pline de fantezie. Toţi se pregătesc de sărbătoare, cumpără şi fac daruri. Febrilele pregătiri privesc şi pe cei mari şi pe cei mici, dar mai ales pe acestia din urmă. Podoabe, jucării, măşti şi costume de carnaval, daruri de tot felul sînt în special pentru ei, pentru copiii de toate vîrstele. Poate de aceea ne-am gîndit să închinăm un colţ al paginii noastre copiilor, în ajunul unor sărbători pe care le aşteaptă cu nerăbdare. Iar înainte de a sugera deopotrivă, mamelor şi copiilor, cîteva idei care privesc un foarte plăcut şi vesel obicei al Anului Nou : carnavalul cu costumele şi măştile cele mai pline de fantezie, ne oprim la Magazinul copiilor din Calea Victoriei. Are încă de pe acum acel aer de sărbătoare, tradiţional dacă vreţi, pe care-l apreciem de fiecare dată cu interes mereu proaspăt.

Ce va fi în luna decembrie — luna cadourilor? **GHEORGHE VLĂDUŢESCU** şeful unităţii şi **PAULA AURELIU** ne oferă toate surprizele cu care vor încerca să-şi încînte cumpărătorii.

Începem cu informaţia ce priveşte prima parte a lunii decembrie : mîine, 10 decembrie, orele 10 dimineaţa, Magazinul copiilor organizează, împreună cu fabrica Mondiala din Satu Mare, o fastuoasă Paradă a păpuşilor cu manechine (15 fete şi băieţi) care vor prezenta rochii, tricotaje, articole de sport, jucării. Parada se va sfîrşi cu o ţinută specifică revelionului, în care micile manechine vor veni îmbrăcate de... seară, vor purta măşti, coifuri, serpentine şi vor fi veseli ! În acelaşi cadru, se vor împărţi premiile obţinute pentru cele mai bune lucrări la Concursul de desen pe tema „Feeria iernii", organizat între 28 noiembrie şi 8 decembrie. Poate nu este de neglijat faptul că pe podiumul rezervat prezentărilor vor fi prezentate peste 150 de exponate din magazin.

Căluţ pe patru roţi

Luna decembrie a început cu noutăţi şi în materie de jucării : trenul demontabil, autocamionul demontabil, maimuţa acrobat, căluţul pe bilă şi setul celor şapte pitici, toate din material plastic ; Automagazin şi Circus completează gama jucăriilor metalice iar „Turiştii descurcăreţi" şi „Dacii şi romanii" pe cea a jucăriilor poligrafiate. Bineînţeles, păpuşile vor fi în cele mai diverse variante de... frumuseţe.

Podoabele pentru pom sau pentru carnaval — şi sînt o seamă de globuri noi, de măscuţe, realizate cu destul gust — se găsesc din abundenţă, chiar de la sfîrşitul lunii noiembrie, într-o serie de raioane special amenajate. Avem promisiuni că în preajma sărbătorilor, jucăriile se vor vinde şi la alte raioane decît cele obişnuite. Asta pentru întîrziaţi. Dar, oricum, e mai bine să le cumpărăm din timp.

Fotografii : Nicu VASILE

Automagazinul (foto nr. 2) şi trenuleţul demontabil (foto nr. 3) pot fi văzute şi în prima fotografie de sus în ambianţa păpuşilor şi a ursuleţilor

GOSPODINE

Un produs din care puteţi pregăti reţete pe gustul tuturor membrilor familiei dumneavoastră:

CORN FLAKES

Din acest produs se pot prepara:
— Budincă cu brînză telemea şi caşcaval
— Budincă cu brînză de vaci dulce
— Şato cu frişcă
— Cornuri vieneze
— Frantişpan
— Cafe fulg
— Prăjituri cu cremă

Produsul CORN FLAKES se consumă şi cu brînză de vaci, frişcă, cafea cu lapte, iaurt.

CÎTEVA REŢETE PE ÎNŢELESUL TUTUROR:

CREMA CORN FLAKES

(Rezultă 2 kg)

Corn flakes 500 grame ; lapte dulce 1 litru ; zahăr tos 425 grame ; rom 25 grame; vanilină 0,8 grame ; răzătură lămîie 50 grame ; coji portocale 50 grame ; stafide 100 grame.

MODUL DE PREPARARE : În laptele fiert se adaugă cantitatea de corn flakes care în prealabil a fost sfărîmată cu merdeneaua şi se amestecă uşor pînă se omogenizează, apoi se adaugă zahărul. După topire se adaugă celelalte materii prime, avînd grijă ca coaja de portocală să fie tocată mărunt. Se amestecă pînă se omogenizează şi se dă la rece. Această cremă se foloseşte la prepararea următoarelor sortimente de prăjituri : „Liliana", „Frantişpan", „Cornuri vieneze" şi „Cafea fulg".

PRĂJITURA „CAFE FULG"

(Rezultă 10 bucăţi)

Foi ruladă: ouă 4 buc.; făină 100 grame; zahăr 100 grame; ulei 20 grame; răzătură lămîie 10 grame. Umplutură: **cremă corn flakes 500 grame; cacao 20 grame.** Sirop: **zahăr 20 grame; rom 20 grame.** Decor: **fondant alb 200 grame ; zahăr pentru ars: 20 grame.**

MODUL DE PREPARARE : Se prepară foile de ruladă astfel: se separă ouăle-gălbenuş şi albuş. Albuşurile şi cantitatea de zahăr prevăzută se bat pînă la spumare, se amestecă cu gălbenuşul care în prealabil a fost bătut. Se pune apoi răzătura de lămîie, făina şi uleiul. Se întind 3 foi dreptunghiulare de 50/35 cm pe hîrtie şi se coc. După răcire se îndepărtează hîrtia, se siropează foaia cu siropul preparat din dizolvarea zahărului în rom, după care se întinde pe fiecare foaie 1/3 din umplutură. Se rulează cele 3 foi după care se decorează cu fondant, care a fost colorat cu zahăr ars. Se porţionează felii.

PRĂJITURA FRANTIŞPAN

(Rezultă 10 bucăţi)

Foietaj : **făină 250 grame; sare 4 grame; unt 100 grame; margarină 100 grame; apă 50 grame; cremă corn flakes 700 grame; scorţişoară 5 grame; ouă pentru uns, 1 bucată.**

MODUL DE ÎNTREBUINŢARE : se prepară foietajul din materiile prime indicate cu cantitatea de 0,050 l apă. Se împarte în 4 părţi egale care se întinde fiecare pe o suprafaţă dreptunghiulară. Pe fiecare fişie se toarnă în formă de fitil, cantitatea de cremă împărţită în 4 părţi egale. Marginile se ung cu ou pentru a se reuşi lipirea aluatului. Se aşază pe tăvi stropite cu puţină apă, se ung pe deasupra cu ou şi se coc la foc potrivit. După răcire se porţionează.

PRĂJITURA „LILIANA"

(Rezultă 10 bucăţi)

Foi lintzer : **margarină 60 grame; zahăr farin 50 grame; răzătură lămîie 15 grame; vanilină 0,2 grame; făină 150 grame; ouă 1 bucată.** Umplutură : **cremă corn flakes 400 grame; mere rase 250 grame.** Decor : **fondant alb patiserie 200 grame; rom 0,006 litri.**

MODUL DE PREPARARE : Se prepară foile lintzer amestecînd margarina cu zahăr pudră şi ouăle pînă se omogenizează, apoi se adaugă celelalte materii prime pentru foi. Se întinde cu un cuţit pe tavă şi se pun la copt. Se împarte apoi foaia în trei părţi şi se umple cu compoziţia de cremă corn flakes şi mere rase. Se glazează cu fondant alb în care s-a amestecat cantitatea de rom prevăzută. Se porţionează în format dreptunghiular.

CORN FLAKES — fulgi de porumb

PRODUS NUTRITIV, CROCANT, DIETETIC

De vînzare la magazinele de pîine, produse alimentare, cofetării, centre de răcoritoare

(5590)

Desene de Tanţi PFENNINGS

CARNAVAL

Este un vis, un joc al fanteziei, o amintire scumpă a copilăriei. Iar dacă cei mici sînt emoţionaţi la gîndul apariţiei lor la această adevărată paradă de costume, mamele au cîteva griji în plus, legate de alegerea şi confecţionarea costumelor. La rugămintea noastră, colaboratoarele revistei ne oferă cîteva sugestii de îmbrăcăminte şi machiaj specific pentru o mască. Ne vom bucura dacă veţi încerca să le realizaţi. Succes !

CÎTEVA PERSONAJE DE BASM

1. Să nu-l uităm pe Păcală ! Afară de faptul că el e şugubăţ şi vine cu o tolbă plină de glume, apare în acest costum naţional, uşor de procurat. Pantalonul poate fi un chilot lung, alb, de flanelă, la care s-a îndoit înăuntru manşeta. Pe cămaşa albă, obişnuită, se prinde şiret roşu şi negru ce se găseşte în mercerii iar pe un bolero se coase o bentiţă lată de 3 cm, fie din blană sintetică sau vatelină neagră, fie din hîrtie creponată tăiată cu mici franjuri. Un săculeţ cîrpit, o sfoară la pălărie, un fular roşu legat în talie şi Păcală o porneşte la drum.

2.-3. Iepuraş, pisică, urs, leu, şoarece sau orice alt animal preferat pentru care numai urechile de pe căciulă şi codiţa diferă. Dăm două modele compuse din pantalon-dress sau blană sintetică, după dorinţă.

4. Fluturele are drept costum ciorapi-dress negri sau oricare altă culoare şi un maiou pe care s-au cusut, transversal, panglici late, roşii. Aripile sînt făcute din material de perdea nailon sau tul pe care sînt prinse paiete şi bucăţi de pînză viu colorate.

5. Cine nu doreşte să fie un Winettou? Fusta scurtă, din oricare material, are prinsă, în mijlocul feţei, o bandă de hîrtie pe care se agaţă diferite modele croite. Cordonul din talie are acelaşi model cu banda. Franjurile de pe tivul fustei şi de la mîneci pot fi din hîrtie colorată.

Acelaşi model dar cu pantalon şi cu franjuri prinse lateral se poate executa şi pentru băieţi. În comerţ se găsesc penele pentru micul Winettou.

TREI MĂŞTI — LA ALEGERE

Într-o sală mare cum este de obicei cea în care are loc carnavalul, iluminată cu neon, deci cu lumină mai puternică, pudra trebuie să aibă o nuanţă bej-gălbuie fiindcă lumina de neon transformă roşul într-o culoare mov-vînătă. Fardul folosit va fi roşu spre corai sau cărămiziu.

La carnaval puteţi purta o gamă infinită de măşti, fie aplicate pe obraz, fie desenate direct pe piele, ceea ce este mai artistic şi mai comod, fiindcă nu jenează la dans, la discuţii, la joacă.

FLUTURELE are o mască realizată direct pe piele. Cu un creion dermatograf, de orice culoare: negru, maron, albastru, roşu, verde sau cu o pensulă muiată într-un fard gras (roşu, verde, corai, galben etc.) desenaţi conturul unui fluture. Acoperiţi sprîncenele pe dedesubt, pînă aproape de margine, dacă sînt arcuite şi subţiri. Dacă sînt prea aproape de arcada ochilor, le acoperiţi complet, cu puţin săpun umezit, pieptănate în direcţia firelor. După ce s-au uscat, le daţi cu pudră.

Desenaţi conturul fluturelui peste arcada ochilor şi o parte din frunte, îl coloraţi cu roşu, corai, galben, verde, albastru, maron, alb etc. Desenaţi apoi pe spinarea nasului trupul fluturelui cu capul şi antenele între ochi, pe frunte. Pe acestea le colcraţi ceva mai închis ca ton, ca să iasă mai bine în evidenţă. Puteţi să faceţi în interiorul aripilor, picăţele de altă culoare, dar e mai frumos, mai stilizat, fără aceste amănunte.

PĂCALĂ. Scoateţi în evidenţă caracterul vesel şi isteţ al popularului nostru Păcală, tînăr ţăran, cu faţa bronzată de soare şi vînt (pudră de culoare ocre) gata să facă o nouă năzdrăvănie. Sprîncenele sînt scurte, spiriduşeşti, le acoperiţi cu săpun sau pudră la coadă). Toate liniile obrazului tind în sus. Faţa este bucălată, nasul rotund şi scurt, îngheţat de ris, gura, cu colţurile în sus, zîmbitoare. Ca să daţi impresia de veselie, de faţă bucălată, umbriţi cu roşu obrazul în forma unui măr, de la marginea nării, ceva mai sus de gură, cu umbra spre interiorul obrazului, pe dunga naso-labială. Coloraţi gura cu cărămiziu pal şi-i faceţi colţurile ridicate în sus, pe care le estompaţi puţin, să pară ca o umbră. Faceţi şi două gropiţe în obraji, tot umbrite.

Ca să scurtaţi nasul, umbriţi cu puţin maron bine difuzat rădăcina nasului şi desenaţi pe vîrful nasului o mică sferă din umbre, bine luminată în interior printr-o culoare mai deschisă. Coloraţi puţin mai deschis nările, umbriţi puţin şi partea de dedesubt a nasului, aproape de buză.

Ochii trebuie fardaţi rotunzi, umbrind puţin pleoapele cu maron iar în jurul pleoapei inferioare, puţină culoare foarte subţire ca o umbră de maron roşcat, ca să iasă în evidenţă ochiul. Faceţi şi o linie foarte subţire, rotundă, în jurul pleoapei inferioare, pe care o lăsaţi abia vizibilă, estompînd-o cu degetul foarte curat.

PISICA. Dacă doriţi să fiţi un motănaş sau o pisicuţă, acoperiţi sprîncenele cu săpun şi pudră, numai la cele două capete. Mijlocul îl pieptănaţi în sus, apoi prelungiţi puţin firele vertical, cu creionul dermatograf. Rotunjiţi nasul mai accentuat ca la Păcală, acoperiţi gura la capete, cu puţină pudră. Faceţi o gură mică de pisică şi prelungiţi-o în sus, printr-o linie mai subţire. Rotunjiţi ochii desenînd pe pleoapa de jos o linie curbă, scurtă cît pupila, iar capetele le lor le ridicaţi printr-o linie oblică. Pe trei sau patru puncte deasupra buzelor, lateral, desenaţi linii cu dermatograful, oblice, paralele şi neegale. Obrazul se colorează cu pudră mai închisă.

Din cînd în cînd, ca să fiţi în pielea personajului, pe care îl reprezentaţi, manifestaţi-vă calităţile lor mai cunoscute, dar fără să exageraţi. Dacă sînteţi un motan fiţi demn şi călcaţi felin, dacă sînteţi fluturaş, simulaţi zborul fluturelui uşor şi elegant; pentru Păcală, pregătiţi-vă cîteva sncave şi zîmbiţi cît mai mult !

Constanţa POPOVICI
pictor machieur

DECORAŢI CAMERA CELOR MICI!

Viu şi vesel colorat acest panou decorativ, specific sărbătorilor de iarnă, va fi fără îndoială pe placul celor mici. Necostisitor şi uşor de realizat, va constitui o plăcere pentru părinţii care vor considera că merită osteneala de a încerca să-l facă.

Furnituri: Pînză de sac pentru fond, hîrtie lucioasă de diferite culori, pastă albă de lipit, puţină vată.

Execuţia: Reproduceţi pe hîrtie de calc cadrilată la mărimea reală desenul reprezentat de schemă (1 pătrat = 1 cm). Decupaţi apoi diferitele elemente şi serviţi-vă de ele ca de piesele unui tipar. Orientîndu-vă după liniile punctate ţineţi seama de ordinea în care aceste piese vor trebui lipite. Cu creioane colorate desenaţi nasul, gura, ochii feţiţei şi botişorul motanului.

Reconstituiţi desenul folosind hîrtie lucioasă verde pentru brad, crem pentru luminări, galbenă pentru flăcăra lor şi steaua din vîrful bradului. Căciuliţa fetei, fundele, rochiţa, îmbrăcămintea şi fesul paiaţei decupaţi-le din hîrtie lucioasă roşie. Obrajii, mîinile din hîrtie roz ca pielea. Din maron auriu croiţi părul fetei, saboţii şi mîinile paiaţei. Din hîrtie neagră blana pisicii.

Pentru şorţuleţ folosiţi hîrtie albă mată pe care veţi desena buline albastre; pentru ciorapi tot hîrtie albă pe care veţi trage dungi roşii. Saboţii fetei — din cafeniu închis. Barba paiaţei va fi o bucăţică de blană sau vată. Tabloul dv. e gata să împodobească camera celor mici spre marea şi plăcuta lor surpriză.

UN PUI — UN MENIU

Puiul a încetat să mai fie un aliment rezervat în exclusivitate ocaziilor festive. Prezent în magazine în orice sezon, oferind posibilitatea de a fi pregătit în fel şi chip, el poate scoate gospodina cu succes din încurcătură în orice împrejurare : un prînz obişnuit, un oaspete nepreväzut, o masă de zile mari.

Răspunzînd dorinţei cititoarelor noastre le vom sugera cîteva idei de prepararea lui la modul cel mai economic.

Unei familii de 4 persoane un pui de circa 1 kg. este suficient, pentru un meniu complet.

O CIORBĂ GUSTOASĂ

O gospodină cu experienţă ştie că dintr-un morcov, o rădăcină de pătrunjel, o ceapă tăiate mărunt, pe care le pune la fiert şi adaugă după unul-două clocote caoul, gîtul, labele, pipota, o lingură-două de orez, continuă fiertul, sărează, o acreşte cu borş după dorinţă, presară pătrunjel tăiat mărunt, o roşie sau două tocate mărunt, a preparat repede o **ciorbă gustoasă,** pe care o poate — dacă vrea — drege cu un gălbenuş şi două linguri de smîntînă.

PUI PANE

Pieptul tăiat de-a lungul şi partea de sus de la copane le presară cu sare şi piper, apoi dă fiecare bucată prin făină, prin ou bătut şi pesmet, le prăjeşte în grăsime încinsă, încet, la foc potrivit. Aşa, făcut **pané,** îl serveşte la masă cu cartofi prăjiţi cu soteuri de legume : mazăre, morcovi, fasole verde şi salată de sezon.

MÎNCĂRURI DIFERITE

Mai rămîn din pui aripile, restul de la copane, tîrtiţa şi spatele. Sînt bucăţi bune pentru o mîncare cu sos : **papricaş de pui** (pui cu găluşte de făină şi sosul condimentat cu boia dulce de ardei) ; b) **pilaf de pui** în care se pot adăuga cîteva ciuperci înăbuşite în puţin ulei sau unt ; c) **pui cu mazăre** (conservată) sau **fasole verde** tot conservată ; d) sărţios şi tradiţional se poate prepara **ciulama** pe care o vom servi **cu mămăliguţă.**

PATE PENTRU MICUL DEJUN

Dar de la pui mai avem ficatul. **1—2 ficaţi — 100 gr. unt sau margarină, un ou, sare, piper şi la dorinţă 50 g. de slăninuţă fiartă şi se poate prepara pentru micul dejun un pate gustos.** Se dă ficatul într-un clocot-două, în apă nesărată, se pasează, se amestecă cu untul frecat spumă, cu oul fiert şi pasat albuş şi gălbenuş — dacă vrem să fie mai economic — sau numai gălbenuş, dacă îl dorim mai fin. Se sărează, se piperează, se dă la rece ca să se întărească, nu înainte de a adăuga slănina tăiată în cubuleţe.

Am ales pentru cititoarele noastre şi reţete mai puţin obişnuite, dar nu mai puţin economice şi hrănitoare.

MAINA

Mărunţaiele de la 2—3 pui : ficaţii, pipotele, mimioarele se frig înăbuşiţi în puţin unt, separat se rumenesc o ceapă mărunt tăiată. Se fierb tari cîteva ouă (2—3 în funcţie de cantitatea de mărunţaie). Totul se dă prin maşina de tocat şi se amestecă că un ou crud, se sărează şi se piperează după gust.

Separat se pregătesc 10—12 clătite obişnuite. Se unge bine o formă rotundă cu unt, se aşează în ea o clătită, se unge cu un strat uniform de tocătură. Se continuă alternînd clătitele cu tocătura. Se termină cu o clătită. Se dă 10 minute la cuptor. Se serveşte tăiată în raze ca un tort.

VARIANTE. Din mărunţaiele de la doi pui, două cepe potrivite, 100 g. untdelemn, un ardei gras, cîteva roşii sau puţină pastă, sare şi piper se pregăteşte o tocană obişnuită, bine scăzută. Se scoate carnea şi se trece prin maşina de tocat. Se amestecă totul cu o lingură de smîntînă şi sosul tocăniţei. Cu această compoziţie se umplu clătite pregătite după o reţetă obişnuită. Se rulează şi se servesc la masă fierbinţi cu smîntînă

Olimpia ŞTEFANESCU

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

SANDA POPESCU — Jud. Mehedinţi. *Căderea părului poate fi determinată de cauze multiple. De aceea, un examen minuţios la serviciul dermatologic este obligatoriu.*

XY — Suceava. *V-am respectat dorinţa de a păstra anonimatul. Scrisoarea dv. ne uimeşte. O persoană care este documentată în probleme de fiziologie şi înţelege mecanismele corelaţiilor endocrine să refuze o confruntare cu un specialist ?! Pe lîngă examenul clinic, sînt obligatorii şi dozările hormonale. Toate nu se pot rezolva prin corespondenţă. Sperăm să ne ascultaţi sfatul de a apela la specialiştii clinicii de endocrinologie din Iaşi, pînă cînd se mai pot surprinde fazele reversibile. Nu uitaţi că înaintînd în vîrstă scad posibilităţile de intervenţie terapeutică.*

F. MARINESCU — Lupeni — Jud. Hunedoara. *Depinde ce intervenţie chirurgicală în scop estetic este necesară. Vă sfătuim să vă adresaţi clinicii de chirurgie din Cluj, explicînd clar despre ce este vorba. Veţi afla acolo dacă necazul dv. poate fi înlăturat.*

DUMITRU M. — Constanţa. *Dacă veţi mai creşte ? Este o întrebare care se repetă frecvent în scrisorile primite. Mulţi tineri sînt frămîntaţi de această incertitudine şi ne adresează apeluri insistente. Am mai explicat că prin corespondenţă nu este posibil să le dăm un răspuns competent. Medicul endocrinolog le va recomanda o radiografie de genunchi pentru a aprecia starea cartilagiilor de creştere şi a se pronunţa în legătură cu necesitatea unui tratament.*

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

OAMENI ȘI OMENIE

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Sînt una din miile de tinere din țara noastră. Am 15 ani, învăț bine, profesorii (în toți anii petrecuți în școala generală) au fost mulțumiți de mine. Anul acesta am dat și eu examen de admitere la un liceu teoretic din unul din orașele Moldovei. Am reușit cu o medie mare — se putea și mai mult — 8,90. În tot timpul cît au durat examenele, în fiecare din zilele acelea pline de emoție care constituiau pentru noi pragul spre noi cunoașteri, i-am văzut și tot văzut pe elevii care dădeau examen odată cu mine. Mi-a atras atenția o fată: mergea foarte greu (cu ajutorul mamei sale) și era mereu tristă și copleșită. Am început să discut cu ea și cu mama ei (profitînd, uneori, de lipsa fetei) și am aflat că, la 6 ani, din cauza unui vaccin contraindicat, s-a îmbolnăvit și a rămas cu infirmitatea. Abia după 10 ani urmele bolii s-au agravat, fata mergea tot mai greu, dar parcă n-a simțit nici o clipă că e așa cum este, fiindcă colegii ei au făcut tot ce-i omenește posibil ca să se simtă la fel cu toți ceilalți, să aibă încredere în ea, în posibilitățile ei. Și ceea ce au reușit niște tineri, niște copii, au dărîmat într-o singură zi niște oameni maturi. Fata a vrut să dea examen la liceul economic, visa să devină contabilă (mama ei este de asemenea contabilă), să muncească, nu să se sustragă de la muncă; s-a înscris, dar la vizita medicală a fost respinsă. Nu s-au mai văzut contabili cu defecte fizice, cu greutate de mișcare? S-au mai văzut? Îi împiedica infirmitatea să calculeze, să fie de o maximă corectitudine? Nici gînd! Mama fetei, luptîndu-se de mult pentru fiecare lucru demn de a fi cîștigat, s-a prezentat la direcțiunea școlii, încercînd să explice în ce măsură este vorba de ceva special, degeaba, „Nu"-ul era categoric. Se poate spune că abia atunci, mai mult decît oricînd, fata și-a dat seama, clar, definitiv, că este infirmă, fiind respinsă de la un lucru îngăduit altuia nu fiindcă e mai bun, mai cinstit etc, ci fiindcă... merge ușor.

Fata s-a îndreptat spre liceul teoretic — singurul în

CURIER SĂPTĂMÂNAL

care-și putea continua studiile. A fost întîmpinată cu înțelegere, conducerea liceului i-a dat din nou aripi. Toți o înconjurau cu bunătate, cu omenie. A reușit. Este acum eleva liceului teoretic... din orașul... Nu știu decît că o cheamă Carmen. Numele de familie nu i-l știu. N-am scris scrisoarea de față decît ca să amintesc tuturor că sîntem oameni și că ceea ce ne înalță este OMENIA (la aceia care-o au). Poate nu înțelegeți de ce v-am scris scrisoarea asta. Am vrut să nu se simtă prost Carmen din pricina întîmplării de la liceul economic și nici din cauză că undeva, cuiva, îi este milă de dînsa. Nu este vorba de milă. Nu încerc nici un fel de complexe de superioritate față de ea. Și vreau să mă înțelegeți și dv. De aceea v-am scris și aștept răspunsul cu emoții mari, de parc-aș fi eu în situația colegei mele.

Cu deosebită încredere,
M.C. — comuna Mircești județul Iași"

Stimată M.C., îmi displace s-o fac pe „detectivul"... Rîndurile primite dovedesc sensibilitate și multă maturitate. „Emoțiile mari" cu care aștepți răspunsul nu văd în ce constau, căci fiecare om de bun simț nu se poate situa decît pe poziția dumitale. Să fi existat vreo dispoziție specială la trierea medicală a celor înscriși la admitere? Posibil... Nu cred însă că, într-o situație specială, oamenii îndreptățiți să spună „Nu", sînt obligați să nu găsească și soluții adecvate, salvatoare pentru un adolescent de... 15 ani. Dovadă: faptul că dincolo, la liceul teoretic, datorită înțelegerii *exacte* a situației, unui adolescent i s-a făcut — așa cum perfect intuiești — nu „pomană", ci *dreptate!* Evident, Carmen n-are absolut nici o vină că se află în impasul în care se află. Dorința ei de-a învăța, de-a munci, o plasează categoric în rîndul tuturor celorlalți tineri de vîrsta ei. Repet: Îi doresc prietenei dumitale — din suflet — împlinirea personalității atît de promițător structurată la doar un deceniu și jumătate de existență. Succes!

POST-SCRIPTUM. Non Gheorghe-Feldioara: Am mai rugat corespondenții să nu-mi expedieze acte, de aceea sînt nevoit să vi le restitui, numaidecît, prin poștă. Scrisoarea dv. o înaintez celor în drept.

Adrian ANDRONIC

Fără cuvinte

Viorel SANDU

— Atîta gălăgie pentru un tîv descusut, de parcă dumneata n-ai avea acasă un ac și ață!!!

V. TIMOC

— De ce ați fugit de la locul accidentului?
— Sînt prea sensibil la vederea suferințelor!

Mai există enigme?

STATUILE SECULARE DIN CALEA VICTORIEI

Pe inginerul EMIL PRAGER, constructorul de odinioară a zeci și zeci de blocuri din București, l-am cunoscut datorită semnalării, cu doi ani în urmă, în „Magazin" a ingeniosului său procedeu tehnic folosit în 1934 pentru salvarea unui valoros monument istoric din secolul al XVI-lea. Era pe vremea amenajării lacului Buftea și creșterea apelor acestuia cu cinci metri amenința biserica din Rebegești cu acoperirea ei. Atunci, revista „Science et industrie" a relatat cu lux de amănunte modul cum a reușit inginerul român să suprainalțe fundațiile edificiului, fără a-l demola sau muta din loc, întreaga operațiune de ridicare a celor 800 de tone greutate durînd numai ... 15 zile!

Recent, inginerul Emil Prager mi-a solicitat o nouă întrevedere dorind să-mi relateze cîteva secvențe referitoare la ultimele clipe ale unuia dintre imobilele de pe Calea Victoriei: Terasa Oteteleșanu.

Vilegiatura... zeilor!

— Consider că opera de reconstituire a trecutului orașului nostru, că strîngerea de documente sau de informații relative la istoria Bucureștilor este o datorie a tuturor acelora ce le posedă, ele fiind valoroase chiar dacă par „fosile" social-economice — și-a început relatarea interlocutorul meu. **În acest spirit doresc să vă comunic un amănunt — nu lipsit de importanță — petrecut în urmă cu mai bine de patru decenii, cînd numerosi bucureșteni asistau la disparitia sub loviturile tîrnăcoapelor a vestitei terase Oteteleșanu. În anul 1931 edilii Capitalei mi-au cerut să demolez de urgență casele fostului vornic și să defrișez terenul din superba grădină unde cîntase „Prințul operetei", vestitul Leonard. În cîteva zile aici urma să se amenajeze șantierul unde s-a construit, după proiectele arhitecților newyorkezi Walter Froy și Louis de Weeks, primul zgîrie-nori miniatural din București — palatul telefoanelor. Mă aflam atunci în curtea respectivelor case, cînd un lucrător mi-a atras atenția asupra celor două statui ce ornau, la dreapta și la stînga, intrarea în clădirea principală. Erau două splendide întruchipări ale frumuseții omenești, sculpturile reprezentînd pe Venus și Apolo, două statui clasice aduse din străinătate de vornicul Oteteleșanu în prima jumătate a secolului al XIX-lea, ele evocînd interesul pentru artă manifestat de fostul stăpîn al imobilului. Încercînd să le scot din nișele fațadei unde stătuseră aproape un veac, am constatat că statuile sînt deosebit de grele, fiind confecționate din... fontă. Am dat imediat dispozitiile necesare spre a fi manipulate cu deosebită grijă ca să nu se spargă, transportîndu-le apoi la un adăpost provizoriu. Mai tîrziu, dîndu-mi seama că ele constituie, în sine, un document al vremurilor, am transpus în viață un gînd drag inimii mele. Alături de reprezentările grafice ale marilor noștri pictori — Theodor Aman („Interiorul") și Camil Ressu („La Terasa") — tablouri ce ilustrează două momente din trecutul caselor Oteteleșanu, Venus și Apolo străjuiesc astăzi parcul băilor din Cimpulung Muscel.**

„Academia Terasa"

„Ne-au durut adîne topoarele sub care s-au prăbușit copacii bătrîni ai fostului parc Oteteleșanu — scria VICTOR, EFTIMIU în urmă cu un deceniu, amintindu-și de momentele tinereții sale —, **cînd fiecare frunză plină de manelele lui Barbu Lăutarul sau de romanțele lui Leonard își exala ultimul suspin, în molozul infam, într-o primăvară grea de tragedii municipale... Mi se rupe inima la gîndul că s-au dus uriașii platani din parcul de la vale, platanii de sub stelele verilor bucureștene de demult... Acolo am trăit multe seri de feerie... la mesele din fund, uneori cu Paul Gusty, de cele mai multe ori cu sotii Bulandra, Viorile cîntau, privighetorile se alungau în tufișuri. Era cu noi și fiica d-nei Bulandra, Mikaela Costescu,... privea cu ochi albastri, visători, spre scena de departe, unde dansau frenetic Leonard și Florica Florescu...**"

Scriitorul se oprește apoi asupra vestitei compoziții denumită „Academia Terasa", notînd: **„Camil Ressu a pictat masa celor șapte în care figurează trei poeți, trei pictori și un muzicant. Poeții sînt Ion Minulescu, Corneliu Moldovanu, Tudor Arghezi. Muzicantul e compozitorul Alfons Castaldi. Cei trei pictori, Satmary și Jean Steriade pe scaun, al treilea, Iser, în picioare. E un moment sugestiv al boemei de odinioară, evocarea acelui vestit local în care veneau scriitorii, actorii, pictorii, muzicantii vremii..."**

De la Teteliș, la Podul Mogoșoaiei...

Începînd din secolul al XVIII-lea documentele amintesc prezența în București a familiei Oteteleșanu. Astfel Ionnescu-Gion notează despre un loc cumpărat de Brîncoveanu de la acești boieri în Mahalaua Calicilor. Datorită amabilității arhitectului TUDOR OTETELEȘANU de la Direcția monumentelor istorice și de artă, un strănepot al vornicului ce locuia pe la mijlocul secolului trecut pe Podul Mogoșoaiei, am avut posibilitatea să cunosc schița genealogică a acestei străvechi familii. Astfel, într-un document original, legat în piele, și aflat la Arhivele Statului, se aminteste de un sluger Tudor „ot Teteliș" pe la 1545 înrudit cu Buzeștii, iar alte documente consemnează seria marilor boieri olteni pînă la mijlocul secolului trecut. Sînt amintiti Ilie, vornic de Dolj la 1719, care a ctitorit biserica Sf. Ilie din Craiova, unde este și înmormîntat, Iordache Oteteleșanu, mare vornic al Craiovei, unchiul lui Petrache Poenaru etc.

Iancu Oteteleșanu, fiul stolnicului Serban și al Luxandrei Vlădoianu, este la 1847 vornic al Bucureștilor. Casele lui de pe Podul Mogoșoaiei au rămas vestite prin balurile și receptiile ce se organizau acolo, și mai ales prin descrierea acestora de către cronicarul protipendadei de pe vremuri, Mișu Văcărescu, cel ce iscălea cu pseudonimul Claymoor. Povestea acelor case „e romantică și duioasă" scria Gh. Crutzescu, relevînd romanul de dragoste tîrzie al lui Ion Oteteleșanu căsătorit cu Safta Cimpineanu, care, pe la 1860, **„nemaifiind tînăr s-a îndrăgostit nebun de o domnișoară, pe care o cunoștea de cînd era copilă, Elena Filipescu".** După un an, vornicul Oteteleșanu se căsătorește cu Elena, cea de a doua soție a sa. Sala de bal, salonul galben, biblioteca și biroul ca și frumoasa seră **„îmbălsămată de parfumul trandafirilor oferă tualetelor și grației tinerelor femei un cadru splendid"** — scria același Claymoor despre reuniunile duminicale oferite de Elena Oteteleșanu după moartea soțului ei, în anul 1876. Mai tîrziu, conform dorinței exprese din testamentul lui Ion Oteteleșanu atît casele din Calea Victoriei cît și legendarul castel de la Măgurele, despre care se spunea că ar fi fost cîstigat într-o noapte, la joc de cărți, au fost donate Academiei.

Dar despre textul testamentului, despre amintirile lui Ion Slavici care a stat peste un deceniu în castelul de la Măgurele, despre vizita aici a lui Eminescu sau despre tabăra lui Mihai Viteazul și alte descoperiri istorice din aceste locuri, voi relata într-un număr viitor.

Simion SĂVEANU

Librăria
CARTEA PRIN POȘTA

O ADRESĂ UTILĂ

RECOOP

Doriți să vă asigurați din timp lucrările în curs de apariție?

Doriți să primiți la domiciliu ultimele noutăți editoriale?

Căutați o carte și n-o mai găsiți în librării?

Adresați-vă în scris Librăriei „Cartea prin poștă" — unitate a cooperației de consum, care vă expediază prin poștă cărți din toate domeniile de activitate.

Plata se face la primirea coletului.
La cerere, librăria vă trimite gratuit liste bibliografice, prospecte, cataloage.

Profesorii și diriginții pot trimite comenzi pe clase sau grupuri de elevi.

Rețineți adresa:

UNIVERSALCOOP — Librăria „Cartea prin poștă" București, str. Serg. Nuțu Ion nr. 8—12, sectorul 6.

(5 540 B)

Din epica universală

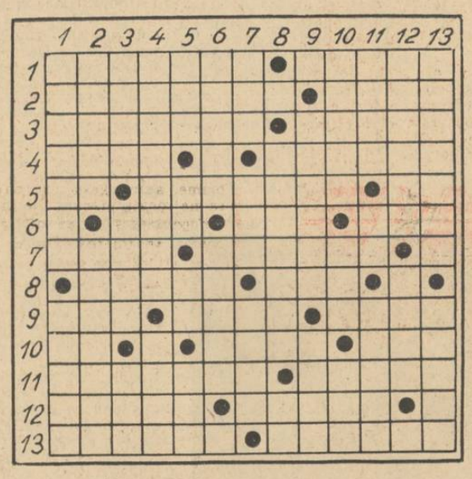

ORIZONTAL: **1. Fondatorul fiziognomiei... — ...și autorul operei literare „Despre războiul cu galii"; 2. A scris romanul „Geniu pustiu" — Capitală europeană; 3. Roman oriental anonim — Trecut prin foc; 4. Roman de T. Popovici (neart.) — Nesociabili; 5. În vilă! — Curent literar progresist — Începe iubirea!; 6. Campioni — Punct cardinal — Asociația cehoslovacă de standardizare (abr.); 7. Autorul nuvelei „Comoara de pe Rarău" — Cărare. 8. Scriitor italian, autor al romanului „Viață nouă" — „Ultima...", piesă de M. Sebastian; 9. În Vidin! — Comandă militară — Scriitor polonez, autor al romanului „Păpușa"; 10. Nicolae Iorga — Cîmpul cu flori — Orășel în Macedonia; 11. „Ciulinii Bărăganului", este unul din romanele sale — Afișier; 12. Scriitor irlandez, autor al romanului „Soția unui cabotin" — „...și pedeapsă", roman de Dostoievski; 13. Arhipelag în Marea Caraibilor — Celebru scriitor francez, autorul romanului „Insula pinguinilor"**

VERTICAL: **1. A scris poemul „Nathan înțeleptul" — „...vrăjită", capodopera lui R. Rolland; 2. Scriitor elvețian, autor al unui „jurnal intim"... — ...și altul englez, autorul tragediei „Cato"; 3. „Pe aripile...", roman al scriitoarei M. Mitchell (neart.) — Trecătoare în munții Saharei de Sud — În întregime; 4. Scriitor danez, autorul trilogiei „Pelle cuceritorul" — Munte în Italia; 5. Florile lui Eminescu — Dinții — Tese! — Apeduct în Elveția; 6. Fosta Editură de Stat pentru Literatură și Artă (abr.) — Publicist elvețian (1790—1870); 7. Marcă de radio — Scriitor arab (1492 — 1550) — Prieten drag; 8. Oraș vechi în Italia — Roman Florica; 9. Scriitor belgian, autorul romanului satiric „Legenda lui Ulenspiegel" — Spirit (reg.); 10. A scris opera literară „Elogiul nebuniei" — Conducător (fig.) — La Mamaia!; 11. Autorul celebrului roman „Germinal" — Calciu — A scris „Istoria generală a limbilor semitice"; 12. Scriitor italian autorul romanului „Inimă de copil" — Îi aparține romanul istoric „Notre Dame de Paris"; 13. Argumentul suprem al omeniei — Scriitor german, autor al volumului de aforisme „Apocrife".**

C.E. ROMAN

Cuvinte rare: **CSN, EGE, ANAI, ORRI, AEL, PETIT, RCA, LEO, SPIR.**

Istoria automobilului

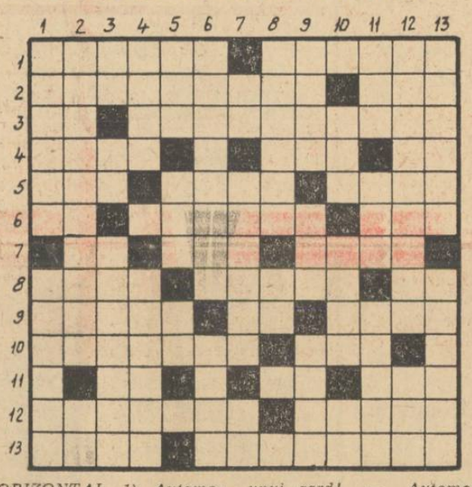

ORIZONTAL 1) Automobil la care s-a realizat independența roților din spate — Inventator german, care a realizat un motor funcționînd cu motorină; 2) Automobil construit în Italia din 1924 (2 cuv.) — Diminutiv feminin; 3) Marginile unui gard! — Automobil german; 4) Continent — Scoase din teacă! — Semicercuri!!!; 5) Riu în U.R.S.S. — Vapor... — Pneuri: 6) Rocadă mică la șah — Are o firmă renumită de automobile: „Renault" — Unitate de timp; 7) Bețe! — Căile ferate cehoslovace (abr.) — Gheață plutitoare; 8) Arin răsturnat!! — La începutul verii — Însă; 9) A calma — Pană... — Fabrică de automobile înființată la Torino; 10) Mașină franțuzească construită în 1889 — Penalizat la început!; 11) Mililitru — 1886, este cel de naștere al automobilului — Ospătar (inv.); 12) Locașul zeilor (mit.) — Mai mari la musulmani; 13) Hora rebusiștilor!! — Automobil de lux.

VERTICAL: 1) Renumit constructor italian de automobile — Automobil englezesc; 2) „Bătrînul automobil" — Motor în construcție!; 3) Dimitriu Florea — În piață! — Alt automobil la care s-a realizat independența roților din spate; 4) Marcă de motocicletă — Țară europeană; 5) Automobilul românesc de teren (abr.) — Asigură o bună suspensie — Ea s-a întors! 6) Aici se construiesc automobilele Dacia 1300 — Automobil de lux; 7) Kilometri, înapoi!! — Vălurit — A vui (reg.); 8) Felul trei — Nuc găunos!; 9) Riu în S.U.A. — Campioni — Cauciucul automobilului; 10) Automobil Club Român (abr.) — Lefegiu la început! — Marcă de motocicletă; 11) Segment (abr.) — Rocada mare la șah — Cel din frunte; 12) Energia viitoarelor automobile — Scoase din carne!; 13) Automobil construit la Torino — Aici se fabrică „FIAT-urile".

Prof. Marin FIRIMIȚA

Cuvinte rare: TMA, CSD, IC, TAL, IAVA, ARO, IOWA.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

IN ALB

ORIZONTAL: Halată — Cast — Opalescente — Tap — Nea — Ion — A — Opt — Mătci — Reni — Oița — S — Ic — Turlă — M — Tonitza — Moș — Nuca — Riuri — Cof — Nn — Arad — Aman — Pasăre — Șirag — Calif.

PEISAJ DE IARNĂ

ORIZONTAL: Tănase — Isac — Imaculată — L — Mama — Albită — Ine — Ene — Ain — S — Troica — Nt — Miel — Stoca — Sa — N — Faur — N — Tna — Arn — Ali — Euripide — Et — Iser — Grimm — Năsuc — Iarna.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Ora exactă cu... ceasornicul stat

În cele ce urmează vă vom relata o scurtă povestire ce ne-a fost trimisă de cititorul nostru **IOAN BUCĂ**, din Iași.

Într-un fel, pare a fi vorba de o poveste polițistă. În realitate, însă, constituie o încercare a spiritului de observație, a logicii și posibilităților dv. de deducție. Povestea sună astfel: Un cantonier a fost trezit într-o noapte de zgomotul unei împușcături. Ieșind afară din casă, constată că se comisese o crimă. Victima zăcea nemișcată în fața ușii cantonului. Intrînd în casă și vrînd să afle cît este ora, cantonierul observă că ceasul se oprise. Cu toate acestea, în dimineața următoare, cantonierul a putut să precizeze organelor de anchetă ora la care s-a săvîrșit crima, fără să fi avut vreun alt ceasornic sau o altă sursă de informare cu privire la timp.

Cum a procedat totuși cantonierul?

Viteza trenului

Adesea, cînd călătorim cu trenul, sîntem tentați să apreciem cu ce viteză circulăm. Uneori, dacă pe parcursul traseului se găsesc pietre kilometrice, este foarte simplu să le numărăm, uitîndu-ne și la ceas. Este evident că dacă de exemplu în 5 minute am numărat 6 pietre, distanțate cu un kilometru între ele, viteza trenului va fi de 60 km pe oră, întrucît între 6 pietre vor fi 5 km, deci trenul parcurge 5 km în 5 minute, adică un kilometru pe minut. Dar nu peste tot pot fi urmărite pietrele kilometrice. Există alte elemente mult mai la îndemînă și ușor vizibile. **Știți care, și cum se poate face uz de ele?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Unități și subunități

Este vorba despre secundă. Subunitățile acesteia se divid zecimal, deși ea face parte dintr-un sistem de divizare sexagesimal, întrucît ora are 60 minute, iar minutul dispune de 60 secunde.

Gîndiți, vă rugăm, și răspundeți repede

1. Canalul Suez are 161 km, fiind pînă în prezent cel mai lung din lume.

2. Giuseppe Verdi a compus opera „Aida" în numai patru luni.

3. În funcție de culoarea părului, la persoanele brune pot exista circa 100 000 fire de păr pe cap, iar la persoanele blonde între 120 000 și 160 000 de fire.

4. Din veninul de șarpe se prepară medicamente utilizate pentru tratarea reumatismului, a sciaticii, a lumbago-ului, trombozelor și a altora.

5. Cea mai lungă linie aeriană din lume este pe ruta Paris—Insulele Tahiti, totalizînd circa 24 000 km. Distanța nu este considerată în linie dreaptă, întrucît avioanele respective fac anumite escale pe parcurs.

6. Zborul lui Lindbergh, peste Oceanul Atlantic, pe ruta New York—Paris, a durat 33 ore și 30 minute.

7. Cea mai mare insulă fluvială din Europa este „Insula grîului", de pe Dunăre, în Slovacia.

8. Țara cu cea mai mare producție de hîrtie, reprezentînd aproximativ 41% din întreaga producție mondială, este Canada.

9. Cei mai mulți cartofi se cultivă în U.R.S.S. și R.P. Polonă.

10. Prînzul, la romani, se începea cu ouă și se termina cu mere. Aceasta a determinat și apariția dictonului latin „Ab ovo, usque ad mala", adică „De la ouă, la mere", cu alte cuvinte „un prînz complet".

11. Țara cu cea mai mare producție anuală de bere, egală cu circa 110 milioane de hectolitri, este S.U.A.

12. Vîrsta medie a unui leu este de 35 ani. Ne referim la leii din Africa.

Poșta cititorilor

Din cele 70 de scrisori primite la redacție în decurs de o săptămînă, ca răspunsuri la întrebările publicate în rubrica noastră din nr. 787 al revistei, apărute la 04.11.1972, peste 20 au conținut soluții corecte. Ne-a fost destul de dificil să alegem răspunsurile cele mai bune și complete, iar apoi, să tragem la sorți 7 din ele. După efectuarea tuturor acestor operații, putem menționa următorii cititori: Ing. **Gheorghe Moldovan**, Tîrgu Jiu (Felicitări pentru modul de rezolvare, atît algebric, cît și aritmetic. Am reținut problemele propuse. Două dintre ele ni se par foarte interesante); **Avram Ghiță**, com. Comlosu Mare, jud. Timiș; **Vigaru Marin**, elev, Liceul nr. 10, Timișoara; ing. **Vuza Emil**, Botoșani (Nu am reținut problema propusă, întrucît am mai publicat materiale asemănătoare); **Cristea Gheorghe**, Arad; **Stoica Viorel**, C.A.P. Căldăraru, com. Cernica, jud. Ilfov (Am reținut propunerea dv.); **Irina Neagu**, elevă, Școala generală nr. 7, Timișoara (Dragă Irina, tu ai fost singurul cititor care a sesizat la întrebarea din nr. 787 al revistei, privitoare la lungimea de undă necesară transmiterii radiogramei, că de fapt, răspunsul era într-adevăr cuprins chiar în textul întrebării. Nu putem decît să te felicităm. Cît privește problema propusă, cu floarea de nufăr și cu lacul, am mai primit astfel de materiale).

Tucra Gherasim, Vașcău, jud. Bihor. Ați dat răspunsuri corecte la întrebările din nr. 787 al revistei, însă nu ați atins toate chestiunile propuse. Am mai publicat probleme de genul celei trimise. Referitor la căderea prematură a merelor din pomii pe care îi aveți, adresați-vă specialistului revistei, ing. Bălănescu.

Angela Pavelescu, Iași. La problemele din nr. 787 al revistei ați dat și dv. răspunsuri corecte. Ați greșit însă în ceea ce privește lungimea de undă aleasă pentru radiogramă. Vă mulțumim pentru frumoasele aprecieri referitoare la rubrica noastră.

Pervulescu Pavel Brașov. Răspunsurile dv. au fost corecte, după cum desigur ați putut constata odată cu apariția numărului următor al revistei. Cît privește materialele trimise de dv., despre care am menționat că le-am reținut pentru publicare, răbdare..

Kureliuc Nicolai — Kolea, Mărițeia Mică, com. Darmănești, jud. Suceava. Ne bucura aprecierile pozitive ale cititorilor cu privire la această rubrică, dar trebuie totuși să ne limităm la spațiul grafic de care dispunem, întrucît alte categorii de cititori, poate preferă mai mult alte rubrici. Ce ar fi dacă aceștia ar sugera extinderea rubricilor respective în defavoarea altora? Răspunsurile pe care le-ați dat la întrebările din nr. 787 al revistei sînt corecte.

Am reținut în vederea publicării materialele trimise de următorii cititori: **Ștefan Gavril**, elev, Liceul pedagogic, Botoșani; **Barbu Ion**, Ploiești, jud. Prahova; ing. **Gheorghe Moldovan**, Tîrgu Jiu; prof. **Sever Căpățînă**, com. Timna, jud. Mehedinți; **Preda Cristian**, elev, Liceul nr. 7, Iași; **Ileana Șerban**, București; **Petru Burcă**, Arad; **Alexandru Movilă**, Sinaia, jud. Prahova; **Stoica Viorel**, C.A.P. Căldăraru, com. Cernica, jud. Ilfov; **Florea Bunea**, pensionar, Pitești. Mulțumim tuturor pentru aceste materiale.

O mică precizare, pentru cititorii Alexandru Movilă și Florea Bunea, menționați mai sus: materialele trimise sînt foarte interesante, însă extrem de numeroase. Datorită numărului prea mare de probleme propuse, nu le vom putea publica pe toate, ci doar într-o anumită măsură, pentru a da posibilitatea și altor cititori de a apare cu diverse materiale în cadrul rubricii. Sperăm că ne veți înțelege, și nu numai dv.

Ing. Liviu MACOVEANU

BRODERIILE CONFERĂ FARMEC MODEI FEMININE!

Broderiile BÖHI — STREITLER:
— multiple tehnici de broderie
— materii prime variate
— colorit modern

BÖHI — STREITLER
oferă:
— broderii pe satin pentru rochii
— broderii pe batist pentru bluze
— broderii pentru îmbrăcămintea copiilor
— motive brodate care se aplică pe confecții

„WALTER BÖHI, Lustenau și G. & O. STREITLER Dornbirn sînt printre primele firme producătoare de broderii, din Austria.

Broderiile Vorarlbergului, provincie austriacă, considerată centrul mondial al industriei de broderii, sînt răspîndite de la Toronto la Santiago, de la Osaka la Melbourne, de la Hammerfest la Kapstadt.

PUBLICOM

TENIS

SFÎRȘIT DE SEZON 1972

ÎNCHEIAT DUMINICĂ DIMINEAȚA, la ora 2,20 în Sala sporturilor Blau Grana din Barcelona prin smeciul lui Ilie Năstase, care a pus punct întîlnirii cu americanul Smith, sezonul anului de față are o însemnătate deosebită atît pentru tenisul mondial, cît și pentru cel românesc în special. Afirmația noastră își va afla o tălmăcire mai amplă în rîndurile ce urmează. Vă mai reamintiți de acel prim-plan „Ilie Năstase" al secvenței de la începutul ultimei nopți a „serialului de tenis catalan" ? O expresie pe care numai „camera" o poate surprinde și reda la dimensiuni triple, făcînd parcă transparente gîndurile. Surprins și el de ceea ce i se releva, operatorul a stăruit asupra imaginii, savurîndu-și indiscreția: un Năstase puțin neliniștit, puțin copil cu ochii mari, cu toată ființa furată de dialogul làuntric brodat în jurul propriei promisiuni de a juca sobru, cuminte. Vă reamintiți, desigur, și ceea ce a urmat. Ilie Năstase a cîștigat două seturi în maniera lui Laver sau a lui Rosewall în fața unui Smith în mare formă (ca și în fața unui Gorman, aflat „pe margine", cu zîmbet mucalit, ce părea a spune „i-am făcut-o !" — cui, nu se știe !). Joc de chinogramă, dar atît. Exteriorizările și le-a sfărîmat pe toate în măsele. Dar pe la 2-2 sau 3-3 în setul al treilea nu s-a mai putut sustrage forței irezistibile de a juca acel tenis incredibil, în maniera lui : cu mingi care răstoarnă teoria unghiurilor în tenis, cu gesturi care arătau adversarului unde ar fi trebuit să stea pe teren ca să nu piardă punctul jucat, sau prin care îi cerea scuze pentru că l-a cnocautat cu „ochii închiși" printr-un passing-schot. A cedat două seturi cîștigînd și pierzînd mingi de o inefabilă frumusețe, ca să-și adjudece victoria abia în cinci seturi. De ce ? Nu oare obținerea facilă este paradoxul geniului ? Indiscutabil, în acest context lui Smith îi revine meritul de a fi doar un mare jucător. Această revanșă de la Palau Blau Grana luată asupra lui Smith, cît și marea performanță — cîștigarea Marelui Premiu F.I.L.T. — îi conferă parcă lui Năstase dreptul de a ocupa în clasamentul primilor 10 un loc ceva mai sus decît jucătorul nr. 2 al lumii.

DESPRE ION ȚIRIAC am mai scris și cu alte prilejuri. Spre plidă în urmă cu trei ani, cu ocazia publicării în pagînile cunoscutei reviste de specialitate „Tennis de France" a unui studiu despre serviciul său la rubrica „stilul campionilor oglindit în chinograme". Devenită preponderentă, în prezent personalitatea lui Ion Țiriac depășește aria pur competițională. I s-au adus de pildă elogii cu prilejul meciului contra lui Orantes din cadrul optimilor de finală de la Wimbledon, socotit, cităm, „o adevărată capodoperă a tenacității și sportivității". Dar, totodată, a fost elogiat cu ocazia diverselor întîlniri între jucători, la masa rotundă, pentru apărarea drepturilor lor în fața grupării profesioniste W.C.T. I s-a recunoscut meritul de a fi cel mai bun comentator de radio și T.V. după Jack Kramer (ceea ce Ion a demonstrat-o cu prisosință în repetate rînduri și în fața telespectatorilor noștri, cu precădere acum, cu prilejul „nopților catalane").

AM PIERDUT SALATIERA și de astă dată ! Desigur, puteam s-o cîștigăm. Amărăciunea a fost și mai mare deoarece am avut avantajul terenului. Dar eșecul întrunește un procentaj minim față de cel totalizat de merite. A situa numele țării noastre de trei ori în marea finală, și este totuși, să recunoaștem, un merit deosebit. Organizarea (sarcină foarte dificilă, lipsindune elementul experienței), a întrunit frumoase aprecieri în lumea întreagă.

DACĂ ȚIRIAC TOTUȘI SE VA RETRAGE, cine îi va lua locul ? Această întrebare nu este chiar atît de dureroasă. Sînt perspective că echipa va putea fi completată în curînd cu acel Traian Marcu (fratele lui Viorel), despre care Țiriac însuși a vorbit elogios spunînd că anul acesta, la „Roland Garros", el a produs o deosebită impresie asupra australianului Lew Hoad. Se pare de asemenea că nu peste prea mult timp vom vedea transmise prin T.V. turnee internaționale feminine ale căror finaliste vor fi junioarele Virginia Ruzici, Mariana Simionescu, Florența Mihai (nici una nu depășește 17 ani), componente ale echipei care a cîștigat spectaculos, la Malaga (Spania), prima ediție a cupei „Principesa Sofia". Ruzici a fost menționată în „Tennis de France" drept un Ilie Năstase feminin.

DATORITĂ TELEVIZIUNII și, bineînțeles, subiectului — Ilie Năstase și Ion Țiriac (în rol dublu) — tenisul, sport, s-o recunoaștem, vitregit datorită sistemului complicat al punctajului, nu numai că a pătruns în case, dar e pe cale de a deveni sport de masă „nesilit de nimeni". Duminica trecută, după memorabila finală, am auzit la lapte pe o gospodină adresîndu-se alteia : „Îl ținea (Ilie pe Smith) numai în passing — „șut"-uri". Baiul nu subzistă în scîlcierea unui termen de specialitate, ci în faptul că terenurile, e drept foarte puține, sînt inundate de „campioni" care, neîndrumați, „jucînd după ureche" își închipuie că sînt teribili „lovind" cu parul", imitînd, zic ei, pe Năstase sau Țiriac. Vina nu este a lor, desigur, ci... a lipsei unei cărți „Învățați singuri tenis", scrisă ,fără prețiozități, cu chinograme simple pe înțelesul tuturor. Pe cînd un asemenea... abecedar de tenis ?

Paul CERNESCU

PERFORMANȚĂ FĂRĂ CLUBURI?

de Valeriu MIRONESCU

Asistam, nu demult, la o foarte interesantă consfătuire cu președinții federațiilor sportive. Ascultînd atent luările de cuvînt, mi-am dat seama la un moment dat că președinții acestor organe de specialitate discută, argumentează și propun soluții ținînd cont de numai trei elemente — federație, antrenori, sportivi. Cu o singură excepție, nimic despre unitățile elitei sportive și despre sistemele competiționale în care sînt angrenate acestea. Se părea că am avea de-a face cu un singur club, cu antrenorii și cu sportivii lui, un club destinat aproape exclusiv reprezentării externe.

Sînt dintre aceia care cred că multe federații se preocupă în mod cu totul exagerat de loturile reprezentative, neglijînd soluționarea problemelor cluburilor și ale competițiilor naționale. Or, la cluburi cresc, sau sînt aduse spre a progresa, talentele sportive : aceste talente luptă, se dezvoltă și se călesc prin întrecerea dintre cluburi, în cadrul campionatelor naționale. Ansamblul cluburilor din țară și sistemele în care se întrec ele, formează baza pentru performanțe. Din cluburi, prin campionate, apar performerii, apar și mari performeri capabili de rezultate pozitive peste granițe. Vor fi existînd alte definiții despre această „bază", mai presupus științifice și mai bine spuse — că la așa ceva se pricep cîțiva special profilați să ne facă șiruri de cuvinte goale — totuși, n-am impresia că se va găsi barem un simplu amator de sport care să înțeleagă performanța altfel decît avînd la temelie cluburile și diferitele feluri de competiții între acestea.

Iată că dintr-un moment absurd se poate constata cît de absurdă e preocuparea excesivă a multor federații față de loturi. Loturile s-ar putea constitui și fără federații, fără organele de specialitate nu e posibil să se dezvolte sporturile în țară, nu e posibilă nici așezarea competițiilor, nici dirijarea lor. Deci, nu vi se pare, stimați cititori, că în loc să se ocupe aproape exclusiv de loturi — loturi pe care, la urma urmei, le pot constitui astăzi Steaua și Dinamo — organele de specialitate ar avea datoria să ridice alte unități de elită, cîteva pe fiecare ramură, la nivelul lui Steaua și Dinamo ? Nu s-ar extinde astfel aria rivalității sportive și, totodată, baza de selecționare pentru loturile reprezentative ?

P.S. Conducerea federației de fotbal se distinge prin înțelegerea și acceptarea de principiu a rolului hotărîtor al cluburilor în privința performanței. De pildă, ea insistă asupra răspunderii cluburilor la pregătirea propriilor jucători internaționali, inclusiv în perioada pregătitoare, zisă fundamentală. Totuși... Dacă astfel stau lucrurile, iar răspunderea e pusă normal pe umerii cluburilor, mă întreb cum pot acestea să suporte răspunderea, din moment ce jucătorii le sînt luați la 4 ianuarie (ziua încheierii concediilor !) și returnați abia la 20 februarie (nici trei săptămîni pînă la data începerii campionatului !) ? Asta, dincolo de faptul că experiența din iarna trecută, cu jocurile în Grecia și Turcia n-are nimic încurajator, nici în privința pregătirii generale, poate, nici în alte direcții.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

● TIMP DE CÎTEVA ZILE a fost oaspetele boxerilor din București și Constanța antrenorul polonez **J. Nawrocki.** Acesta ne-a declarat : **„Am fost primit cu multă căldură de oficialitățile pugilistice din țara dv. Noi îi considerăm pe boxerii români foarte puternici, duri și energici. În trecut ați avut elemente de valoare în Mircea Dobrescu, N. Linca și Gh. Negrea, iar astăzi dispuneți de cîțiva boxeri de certă clasă internațională, ca de pildă P. Dobrescu, C. Cuțov, G. Pometcu etc".**

● **ÎNTÎLNIRE** cu „greul" D. Ciobotaru, fost campion național (cu toate că nu mai boxează de cîțiva ani Ciobotaru a rămas la 97 kg). El ne spune : **„Nu mai dispunem de elemente de clasa unui M. Dobrescu, G. Negrea, Gh. Fiat sau alții. Dintre tinerii noștri reprezentanți îmi place G. Pometcu, care este foarte expeditiv și în același timp constant".**

● **ANTRENORUL** L. Ambruș (C.P.M.B.) are de ce să fie fericit. Zilele acestea au revenit în secție **St. Băiatu** (campion național la semimuscă) și **V. Ivan** (cocos) care făcuse o pauză de 8 luni. Ambruș ne-a declarat : **„Băiatu, care este un element sîrguincios, își va păstra centura la semimuscă. El îl va învinge pe Turei".**

● **ÎN SEARA ZILEI DE 18 NOIEMBRIE** la Craiova, boxerul gălățean **Anton Cojan** pierdea prin k.o. în prima repriză în fața lui **C. Truică.** După numai 11 zile Cojan era învins la Gotteborg de suedezul **M. Radman.** Conform regulamentului după o înfrîngere suferită prin ko (Cojan a fost lovit năpraznic la bărbie), gălățeanul trebuia să urmeze un repaos total de 30 de zile, respectîndu-se astfel „legile" de protecție a sănătății pugiliștilor.

Spre uimirea tuturor, regulamentul a fost însă declinat. Cine-și permite să calce dispozițiile medicilor ? Un amănunt în plus foarte semnificativ : conducătorul delegației sportive care a fost în Suedia nu este altul decît chiar un medic **(dr. Ion Tudosiu). Așteptăm un răspuns din partea comisiei medicale a federației de specialitate în cazul A. Cojan.**

● PE O STRADĂ vecină cu renumitul Broadway din New York, s-au ciocnit două mașini. Șocul a fost slab. N-au fost victime. De la volan au coborît Cassius Clay și actorul John Wayne, care și-au schimbat cărțile de vizită, deoarece nu se cunoșteau personal. Wayne i-a promis lui Clay că se va număra printre spectatori, în cazul cînd Frazier îi va acorda revanșa lui Muhamed Ali.

● **ESTE CUNOSCUT** amatorilor de box că francezul Kechichian deși l-a dominat copios și l-a expediat la podea de 4 ori pe campionul european Carlos Duran **(Italia)** — mijlocie-mică — nu a primit decizia, fiind descalificat gratuit în penultima repriză. Forul european a decis ca directorul de ring **Fernando Perotti** (Spania) să fie suspendat pe o perioadă de doi ani. Meciul **Duran—Kechichian** va fi reprogramat în primăvară probabil la Paris.

● **UN ZIAR** care apare la St. Paul (Minnesotta) a publicat recent o știre prin care se anunță că fosta speranță olimpică a americanilor la München, „greul" **Duane Bobick,** decepționat de insuccesul său a decis să abandoneze sportul cu mănuși. Se arată chiar că Bobick ar fi semnat un contract de luptător profesionist de „catch".

● **ÎN CADRUL** unei conferințe de presă, care a avut loc la Stateline (Nevada), fostul campion mondial al „greilor" Cassius Clay a declarat ziariștilor că el își **oferă serviciile de sparring-partener lui Frazier.** Această declarație a explodat ca o „bombă" în rîndul ziariștilor. Unul dintr condeierii boxului l-a întrebat pe Clay ce l-a determinat să accepte acest „rol". Răspunsul a fost următorul : **„Doresc din inimă ca Joe Frazier să-și păstreze centura și să-l învingă la 22 ianuarie pe Foreman. Vreau să mă întîlnesc în revanșă cu Frazier și să-i demonstrez că eu sînt adevăratul campion al lumii".**

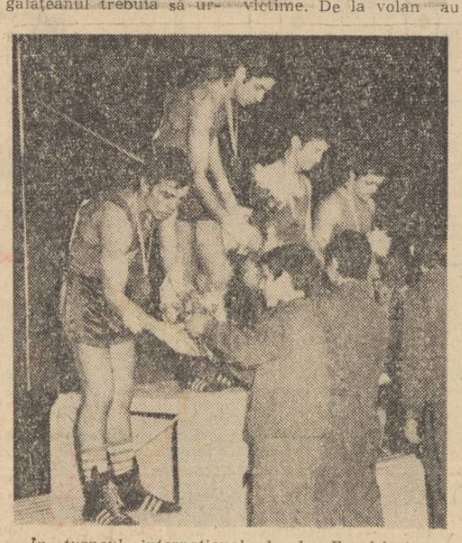

În turneul internațional de la Frankfurt pe Oder, boxerii români A. Dumitrescu (paiă) și Marian Lazăr au obținut medaliile de aur și argint la această categorie. Felicitări.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

SUCIU CONSTANTIN, antrenor coordonator, Centrul de fotbal Bîrlad : „Întrucît cunoscătorii și iubitorii fotbalului sînt interesați direct de evoluțiile echipelor naționale și de club, consider foarte bună venită inițiativa „Magazinului" de a publica opinia cititorilor săi asupra unor probleme spinoase ale fotbalului nostru.

Toți ne-am bucurat enorm cînd România s-a calificat pentru turneul final al campionatului mondial din Mexic, cei mai înflăcărați suporteri ai naționalei noastre visau că vom cuceri, ca și în alte sporturi, afirmarea mondială. Talentul și valoarea actualei generații de internaționali îndreptățeau aceste speranțe. Lipsa unei concepții de joc ofensivă-constructivă, grefată pe un climat de lipsă de înțelegere, respect și stimă reciprocă, au frînat afirmarea națională la turneul final din Mexic.

Cine muncește, este imposibil să nu greșească. Consider că Angelo Niculescu a comis o singură greșeală: a ignorat și nu a respectat o lege de bază nescrisă și necodificată a profesiei de antrenor, pe care cunoscutul antrenor brazilian Otto Gloria ne-o reamintește în „Gazeta de lo Sport" declarînd : „Esențial în această profesie a noastră, ingrată și nesigură, este să simți cînd ți-ai pierdut stima, respectul, încrederea. În această situație, singura soluție pentru a-ți păstra integră personalitatea profesională este să te desparți de cei pe care i-ai iubit și te leagă amintiri plăcute. Divorțul între antrenor și echipă este inevitabil pentru a nu se ajunge la concesii și compromisuri". Cuvintele lui Otto Gloria exprimate ziaristului italian Giulio Capeli, după 25 ani de antrenorat la cele mai mari cluburi din Europa și Brazilia, pot fi folositoare celor care se află în această situație.

Cei care cunosc intimitățile din jurul echipei naționale știu foarte bine că Angelo Niculescu a pierdut cei mai competenți și serioși colaboratori care l-au ajutat enorm.

Desigur, Angelo Niculescu are toate motivele să regrete dispariția din jurul său a unor personalități marcante. Lipsa lor nu este regretată numai de antrenorul echipei naționale, ci și de majoritatea antrenorilor, fiindcă ei dețineau funcțiile importante ale colegiului de antrenori (Emerich Vogl, N. Roșculeț, N. Petrescu — vicepreședinți). Antrenorii regretă, fiindcă actuala conducere a colegiului de antrenori, președinte I. Siclovan, este autoarea unei fisuri aproape iremediabilă între antrenorii de fotbal și profesorii absolvenți ai I.E.F.S. În biroul colegiului de antrenori au fost cooptați antrenori care au uitat mirosul gazonului, emoțiile și suferințele de pe banca antrenorilor, majoritatea își tocesc coatele pe birouri, fiind prieteni și colaboratori ai președintelui. Din această cauză, colaborarea dintre forul suprem și colegiile județene de antrenori este aproape inexistentă.

Examenele de avansare a antrenorilor de fotoal organizate în luna martie 1972 nu s-au bucurat de prezența vreunui antrenor federal sau salariat al C.N.E.F.S., dîndu-se posibilitatea tov. Siclovan să nu respecte una din cele mai elementare îndatoriri ale unor cadre didactice : egalitatea între candidați la examene.

Am toată stima pentru unii colegi absolvenți ai I.E.F.S. ca C. Ardeleanu, P. Comăniță, Gh. Dumitrescu, C. Cernăianu, însă marea majoritate a absolvenților I.E.F.S. nu au pasiune și nu-și iubesc specializarea aleasă. Deși sînt ajutați substanțial și împinși de la spate de tov. Siclovan și colaboratorii domniei sale, nu reușesc să se afirme profesional.

...Cu unele mici excepții, antrenorii de fotbal români sînt bine pregătiți, iar Ștefan Covaci, a dovedit unei lumi întregi că fotbalul românesc are antrenori valoroși, care pot asigura asistență tehnică de nivel înalt, că ei pot obține rezultate deosebite, cu o singură condiție : de a li se asigura un statut bine definit de drepturi și îndatoriri, nefiind la cheremul președinților de club, directori, șefi contabili de pe lîngă care activează echipa, la care sînt angajați...

Consider că antrenorii noștri numai într-un climat de coeziune și încredere reciprocă își vor aduce aportul la consacrarea fotbalului românesc la nivelul aspirațiilor suporterilor noștri".

După cîte înțeleg, scrisoarea dv. se îndreaptă, cu vehemență, împotriva colegiului de antrenori și, în special, a tov. Siclovan. Dacă așa stau lucrurile, e bine ca acestea să se știe. Dacă nu, consecințele pentru cele afirmate vă aparțin.

NINI VASILE, Timișoara : „Vreau să vorbesc despre aportul pe care trebuie să și-l aducă F.R.F. cu ocazia sărbătoririi unor fotbaliști merituoși care părăsesc activitatea competițională. Exemplul cel mai recent de indiferență față de acești festivități ni l-a oferit recenta părăsire a fotbalului de performanță de către merituosul și exemplarul Iosif Lereter. U.T.A. s-a străduit să asigure evenimentului întreaga atenție pe care o merita. Dar, zile întregi, nu s-a găsit o echipă în compania căreia să se dispute „amicalul" obișnuit în asemenea ocazii. Pînă la urmă, a fost găsită echipa Jiul. Dar, asemenea meciuri, dincolo de evenimentul sărbătorit, trebuie să constituie și o atracție fotbalistică în sine. Iată de ce, organizatorii apelează de obicei la echipe străine. Nu doresc să stîrbesc cu nimic gestul amabil al echipei Jiul și nici nu pretind că trebuiau aduse Fejenoord-ul sau Ajax-ul, chiar dacă Loli merita acest lucru. Dar ar fi putut fi organizat un meci U.T.A.—F.C. Guarani din Brazilia, care nu prea avea clienți în acel moment. S-a preferat, totuși, ca brazilienii să fie trimiși la... Buzău, pentru a întîlni echipa „Gloria", din divizia B. Păcat. Mai ales că spectatorii arădeni nu au fost prea răsfățați cu echipe străine..."

Sînt de acord cu tot ce spuneți, cu excepția ironiei aruncate la adresa Buzăului. Buzăul este orașul meu natal, iar echipa „Gloria" slăbiciunea mea. Rețineți amănuntul...

PRODAN, NICOLAE, economist, Galați : „Mă adresez cu rugămintea de a mi se răspunde la unele întrebări care mă frămîntă de mai multă vreme.

1. Dacă este mai estetic sau nu, mai igienic sau practic ca jucătorii de fotbal să apară pe teren cu plete, favoriți sau mustăți ? Spun toate acestea pentru că am văzut pe viu sau la televizor o serie de jucători de fotbal care arătau ca niște maimuțe.

Oare federația sau antrenorii nu le pot impune jucătorilor să aibă o ținută corectă și civilizată ?

2. Care metodă de instruire și conducere a unei echipe de fotbal este mai eficientă ? Întrebarea este inspirată dintr-un articol al scriitorului Eugen Barbu Metoda de hulubi blindeții și al înțelegerii sufletești, gen Bazil Marian, sau metoda „biciului lui Attila", gen Teașcă ?"

Dacă aș fi convins că din cauza pletelor, mustăților și favoriților nu merge fotbalul nostru bine, aș fi primul care aș cere tunderea la zero a tuturor fotbaliștilor. Dar eu am văzut fotbaliști cu plete de o jumătate de metru care jucau dumnezeiește, și fotbaliști cu înfățișare cuviincioasă și civilizată care jucau mizerabil. În concluzie : nu aici e buba.

Răspunzînd la cealaltă întrebare, eu înclin cu toată sinceritatea spre metoda Teașcă. Cunosc mulți fotbaliști, știu ce le circulă prin minte, cu ce se ocupă în timpul liber și că numai o mînă forte îi poate pune la punct. Nu zic că trebuie să se țină cineva după ei cu parul, dar e bine să fie supravegheați, puși să mănînce și să doarmă la timp. Nu ?

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 10 decembrie

1. **CAGLIARI-MILAN.** Echipa din Sardinia a început destul de prost această ediție a campionatului, aflîndu-se undeva pe la periferia clasamentului, în timp ce Milan luptă pentru una din pozițiile fruntașe. Chiar dacă joacă acasă nu credem că formația gazdă poate obține mai mult decît un rezultat egal.

2. **FIORENTINA-LANEROSSI.** Comentariile sînt de prisos la această partidă. Fiorentina este favorită netă.

3. **INTER-TERNANA.** Și în acest caz nu putem pune la îndoială posibilitățile de victorie de care dispune echipa gazdă.

4. **PALERMO-JUVENTUS.** Destul de greu meciul pentru echipa gazdă, care pînă acum nu prea s-a descurcat nici pe teren propriu. Deține o oarecare șansă de victorie dar probabil că printr-o apărare bună Juventus va reuși să termine la egalitate.

5. **ROMA-ATALANTA.** Cu toate că în ultimele două partide susținute pe teren propriu echipa Roma a avut o comportare nesatisfăcătoare nu vedem cum s-ar putea ca formația Atalanta să scape neînvinsă.

6. **SAMPDORIA-LAZIO.** Echipa locală nu a cucerit încă nici o victorie în 9 etape. A terminat însă cinci partide la egalitate, motiv pentru care înclinăm să credem că și mîine nu va reuși mai mult, mai ales că se află în fața liderului, neînvins încă în campionat.

7. **TORINO-NAPOLI.** Ambele formații se găsesc la jumătatea clasamentului cu un număr egal de puncte. Jucînd acasă Torino deține prima șansă.

8. **VERONA-BOLOGNA.** Două echipe cu atacuri fragile. Verona a cîștigat doar un singur meci, dovedindu-se specialistă în meciuri nule. Probabil că Bologna va reuși să cîștige un punct în deplasare.

9. **BRESCIA-AREZZO.** După 12 etape în campionatul secund al Italiei echipa locală nu a înregistrat nici o victorie ! Doar șapte rezultate de egalitate și cinci înfrîngeri. Va reuși, oare, să spargă gheața în partida de mîine ? Sînt ceva șanse dar tot mai mult credem într-un rezultat de egalitate.

10. **BRINDISI-COMO.** Pînă acum Brindisi a avut o bună comportare pe teren propriu, grație căreia a reușit să se plaseze la mijlocul clasamentului. Pornește favorită în partida de mîine.

11. **LECCO-CATANIA.** Aflată în plutonul fruntaș, pe locul al patrulea, acolo unde se dă bătălia pentru promovare, Catania nu a impresionat, totuși, în mod deosebit, avînd un golaveraj ciudat pentru o formație fruntașă : 8—5. Atacul nu prea merge, în schimb apărarea se descurcă bine. Cum nici Lecco nu strălucește în atac, vedem un rezultat de egalitate.

12. **NOVARA-REGGIANA.** Localnicii nu au pierdut nici un meci pe teren propriu. Reggiana are unele rezultate bune în deplasare dar nu suficient de convingătoare. Favorită echipa Novara.

13. **VARESE-GENOA.** Liderâ a clasamentului, cu două victorii și două egalități în deplasare din cinci partide susținute, Genoa are și mîine posibilitatea de a-și adăuga măcar un punct la zestrea acumulată pînă acum.

DIN LUMEA BALONULUI OVAL

● ANUL VIITOR, în luna aprilie, între 18—22 se va organiza în România turneul F.I.R.A., (juniori) cu participarea a 10 țări, toate membre ale F.I.R.A. : **România, Franța, Spania, Maroc, R.F. a Germaniei, Italia, Cehoslovacia, Portugalia, Bulgaria** și după toate probabilitățile și echipa de juniori a **Iugoslaviei.** Lotul echipei noastre va începe în curînd antrenamentele, pentru a se acomoda cu timpul rece.

● BUCUREȘTIUL a încetat să mai fie o citadelă a rugby-ului. Acest sport bărbătesc se joacă astăzi cu succes la **Constanța, Iași, Timișoara, Sibiu, Cluj, Petroșeni, Suceava, Săcele, Birlad, Tecuci** etc. De altfel titlul de campioană a țării în campionatul trecut a fost cîștigat de **„Universitatea" Timișoara,** iar pe locul secund s-a aflat **„Știința" Petroșeni.** Este un argument ! Iar în componența echipei naționale, sînt cuprinși jucători din aproape toate centrele din țară.

● MAESTRUL EMERIT AL SPORTULUI, **Titi Ionescu,** acest fost mare jucător, este antrenor la „Farul" din Constanța, unde are calitatea de a face să apară tot mai multe echipe de rugbi. La ora actuală, are 12 echipe în campionatul Diviziei B. Iar ca jucători mici, are peste 500 de copii.

M. NICULESCU

MOZAIC

● *HOCHEIUL pe gheață este fără îndoială, un sport periculos. Iată cîteva date puse la dispoziție de dr. Jaroslav Tintera, președintele comisiei medicale a federației de specialitate din Cehoslovacia, care confirmă această afirmație. În ultimii 11 ani, în Cehoslovacia, cu prilejul jocurilor de hochei, au fost înregistrate 11 470 de răniri, dintre care multe grave. Peste 40 la sută din răniri au fost lovituri la cap.*

● *NUMĂRUL femeilor care participă la cea mai dificilă probă atletică, maratonul, devine din ce în ce mai mare. Merită a fi menționată cea mai bună performanță realizată în Europa care aparține sportivei Sarlota Monspart (Ungaria) în vîrstă de 24 de ani. Ea a parcurs clasica distanță de 42,195 km în 2 h 59'53"2.*

ÎN ORICE OCAZIE!
LA ORICE VÎRSTĂ!
CONSUMAȚI
PORTOCALE
exportate de firma EVEX-GILLAS,
din ținuturile însorite ale Corintului (Grecia)
PORTOCALELE GILLAS
● Gust deosebit
● Aromă plăcută
● Bogate în vitamine
Importator : ICE Mercur, Calea Victoriei 118, București
PUBLICOM

CULISELE HIPODROMULUI

● *ULTIMA ALERGARE importantă a anului „Premiul de închidere" a fost cîștigată de Formula, cu media orară de 1.30", 4 km. Cu acest prilej, Gh. Tănase a obținut a 38-a victorie ca antrenor și a 32-a victorie ca driver, în acest an, terminînd pe primul loc în clasamentul general.*

● *PARIUL MUTUAL a constituit și în această ediție hipică unul din punctele de atracție a participării pe hipodrom. Cea mai mare cotă obținută, la pariul ordinea triplă, a furnizat-o calul* Sonda *(pe locul doi s-a clasat Măcieș, pe locul trei, Habar), în premiul „Ulmeni" din 19 noiembrie a.c. Cu această ocazie „calul" a stabilit și un record (14 513 lei) neegalat încă la acest gen de pariu.*

● *O SERIE DE CAI au reportat, în acest an, cote eventuale extrem de mici (un leu la leu) pentru pariul cîștigător, deși calculele sanselor nu-i indicau principalii favoriți în alergările respective (Hebe, Antet, Begonia, Cuc, Rosita) ; unul singur (Venus) reușind să cîștige la această valoare a cotei. La polul opus se situează alți cai printre care Basm, Elocvența, Hemon, Papanaș, care n-au avut nici o mișă jucată pe ei deși uneori erau favoriții calculelor. D-ale curselor...*

Doru IONESCU

„Sonda" (în sulky aprantiul D. Stan) cu cîțiva metri înainte de linia de sosire

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108 Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI, Nr. 793 — sîmbătă 16 decembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

MEDALII DE AUR

Creații ale tehnicii românești care înseamnă peste 100 milioane lei economii

SE POT TRANSPLANTA MUȘCHII?

Recent, oamenii de știință ne-au oferit o speranță și în acest domeniu

Sticlele... vorbărețe

Stejar—trufă...

Metroul de marfă

(Relatările în pagina a 5-a)

AGENDA săptămînală

PRESTIGIU ȘI DEMNITATE

Există o emoționantă imagine fotografică, există și cîteva zeci de metri de peliculă, care, peste decenii, se constituie ca documente ale unui început de istorie. Fotografia a reapărut recent în diferite publicații, puținele cadre filmate de un operator de la modestul studio de documentare cinematografică care exista pe atunci, fac parte acum dintr-un film dedicat Republicii. Momentul surprins pe banda de celuloid este de o simplă măreție: pe fundalul pieții palatului, avînd în plan secund oribila statuie a unui rege decrepit, mii de oameni aclamau Republica în prima zi a existenței sale. Oamenii, se vedea bine, erau săraci, hainele ponosite, dar imensa bucurie a acelor clipe se păstrează întreagă, înregistrată pe fotogramele deteriorate de vreme. Din balconul palatului, ei erau salutați de conducătorii partidului și de grupul acela de bărbați care formau primul prezidiu al Republicii, numărînd în rîndul lor, alături de reprezentanți ai muncitorilor și țăranilor, un mare savant și un mare scriitor, a căror faimă depășise cu mult granițele țării — componență care simboliza unitatea întregii națiuni întru făurirea actului spre care aspirase de-atîta vreme poporul român.

Amintim acel moment și pentru că de el ne desparte acum o vîrstă jubiliară, dar și pentru că semnificația lui revoluționară a căpătat, an de an, deplina confirmare a faptelor. Astăzi, Republica Socialistă România este țara unei largi democrații socialiste, în plin proces de continuă perfecționare, o țară a demnității umane, în care toți cei ce trăiesc pe acest pămînt cunosc din plin sublimul sentiment al mîndriei de a se numi cetățeni ai ei.

Un sfert de veac este un timp prielnic bilanțurilor și, zilnic, apar în presă argumente concrete care atestă uriașa creație a maselor de oameni ai muncii din patria noastră, faptul că fiecare loc în parte și țara întreagă au cunoscut un avînt economic, social și cultural într-un ritm care, pe bună dreptate, au atras admirația întregii

CONTINUARE ÎN PAG. ②

1947 BRAȘOV 1972

• Procentul de 6,7 la sută din producția globală industrială a țării plasează Brașovul pe primul loc printre județele țării • Azi se înfăptuiește în 9 zile producția industrială ce se realiza în 1938 într-un an • Ritmul creșterii populației orașului de la poalele Timpei: de la 59 000 locuitori în 1930 la 190 000 în 1972 • Victoria — un oraș al anilor Republicii • Un centru universitar de primă mărime în care învață peste 5 000 de studenți • În fiecare an — peste 3 200 apartamente noi.

Vedere panoramică a orașului Brașov.

Județ așezat în inima României, în punctul de convergență al celor mai importante căi de comunicații, Brașovul a dispus de toate condițiile necesare transformării sale într-o puternică zonă economică a țării. An de an statisticile au fost darnice cu acest județ, plasîndu-l, la mulți indicatori, printre primele locuri din țară. Al doilea centru industrial al României, după Capitală, Brașovul concentrează în perimetrul său industrii de importanță națională. Pentru a ilustra importanta pondere pe care județul o are în cadrul economiei naționale, este suficient să arătăm că azi el **realizează 6,7 la sută din producția globală industrială a țării, plasîndu-se din acest punct de vedere pe primul loc în cadrul județelor țării. Aici se realizează peste 15 la sută din producția pe țară a industriei constructoare de mașini și a prelucrării metalelor. La poalele Bucegilor și Făgărașului se obține întreaga producție națională de autocamioane și tractoare, motorete și biciclete, peste 84 la sută din producția de rulmenți a țării. În întreprinderile industriale ale județului se realizează 60 la sută din producția pe țară de motoare cu combustie internă, 85% din producția de coloranți organici, 23 la sută din producția de celuloză și hîrtie. Și exemplele ar putea continua zugrăvind chipul unui județ puternic ancorat în angrenajul economic al țării.**

București-se din plin de roadele politicii de industrializare socialistă a țării, județul Brașov a înregistrat în anii de după eliberare, indici constant superiori de creștere economică. **Ritmul mediu anual de creștere a producției industriale a fost, în această perioadă de 15,5 la sută, superior celui înregistrat pe țară. Nimic nu poate fi mai semnificativ pentru a compara dimensiunile actuale ale economiei județului cu ceea ce însemna ea înainte de război, decît amintind faptul că astăzi producția anului 1938 se realizează doar în 9 zile.**

Poate fi comparat vechiul I.A.R. cu actualele uzine de tractoare? Întrebarea pare fără subiect dacă ne gîndim că la actualele uzine se fabrică tractorul românesc ale cărui performanțe sînt cunoscute și apreciate în peste 50 de țări de pe toate meridianele globului. Uzina de tractoare a crescut, s-a dezvoltat odată cu Republica. De la primele tractoare I.A.R. 22 pe care constructorii brașoveni au ținut să le arate cu mîndrie țării întregi la demonstrația de 1 Mai 1947, la cele mai moderne tipuri realizate azi — U 651 sau S 1 500 — este o cale lungă, cale străbătută eroic de muncitorii uzinei. Același lucru se poate spune și despre uzina de autocamioane. **Peste 50 de produse de cele mai felurite tipuri — autocamioane, rulmenți, tractoare, stofe, mobilă — purtînd mărci brașovene sînt exportate în 80 de țări ale lumii.**

Theodor POPA

CONTINUARE ÎN PAG. ②

VĂ PLAC FRUMUSEȚILE MUNȚILOR?

Dacă răspunsul este afirmativ, atunci luați toate măsurile necesare pentru a evita accidentele atunci cînd plecați în excursie. Vă venim în ajutor publicînd cîteva recomandări ale maestrului emerit al sportului, EMILIAN CRISTEA.

(Pagina a 8-)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Sprijin la bătrînețe — **Mîndirigiu LUPU — București**

CASA LUI MIHAI VITEAZUL DE LA MĂGURELE

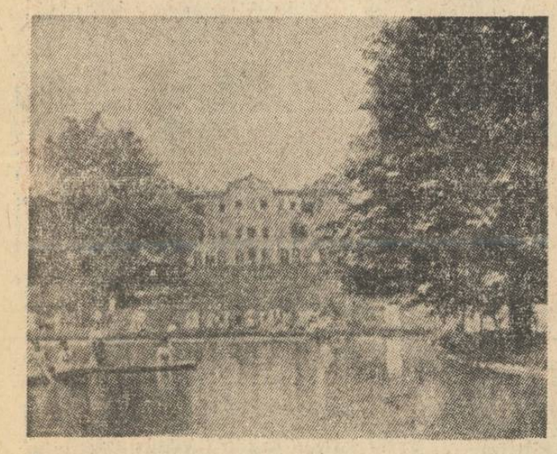

Imagine a castelului și lacului de la Măgurele pe timpul cînd Slavici era directorul Institutului Oteteleșanu

Mai există enigme?

- **Importantul monument istoric existent odinioară în apropierea Bucureștilor.**
- **Pe urmele lui Eminescu și Slavici**
- **Spicuiri din jurnalul intim al lui Ion Slavici**
- **De unde s-a inspirat Eminescu pentru compunerea „Scrisorii a IV-a" și a altor poezii**
- **O necropolă a dacilor liberi descoperită la Măgurele**

(Amănunte în pagina a 7-a)

A apărut 1973

ALMANAHUL MAGAZIN

O lectură instructivă și interesantă pentru toate vîrstele

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

ACEASTĂ CASĂ A NOASTRĂ

Mai ales atunci cînd vine iarna, mă simt oriunde în țara mea ca acasă, mă simt oriunde, aici, la noi, ca în bătătura bunicilor mei și aud ceea ce e mai important în fiecare colț al țării. Eu cred că fiecare ne simțim astfel, citeodată în viață, în această țară a noastră, și în această casă a noastră. Viața se desfășoară cînd pe tăcute, cînd ca un spectacol zgomotos și, deabia apucăm să ne simțim bine în ea, ca spectatori că ne și vine rîndul să intrăm în roluri. Un decembrie afînat, un fel de martie rătăcitor și ajuns la noi, se află deasupra pămîntului plin de grîu nou. Toamna a fost plină de ceață, iar începutul iernii e plin de grîu nou, aerul e parcă un suflet de zăpadă și prin el se aude bine plînsul de bucurie, al celor zece copii de Maramureș, care, rămași orfani, au găsit în oamenii acestei țări cîte ceva din dragostea părinților lor. Ziarele au scris despre această împrejurare, subliniind meritul nominalizat al fiecărei familii care, înduioșată, a cerut să înfieze cîte unul din cei zece orfani. Eu altceva vreau să omagiez: *climatul care a făcut posibilă această omenie.* Nu e pentru prima oară cînd noi, românii, sîntem omenoși, dar e bine să ne bucurăm că am rămas omenoși în lupta cu nevoile, că am știut să păstrăm, în frunțile noastre, cîte doi ochi vii, gata să lăcrimeze, pentru soarta unor semeni de-ai noștri. Această omenie neatinsă de alienare...

Poate are prea puțină importanță, pentru existența planetei, ceea ce s-a petrecut, într-o săptămînă, într-o provincie din România. Sigur că da. Dar *noi* să ne bucurăm! Sîntem oameni! În jurul nostru sînt oameni. Oameni reali, oameni calzi, oameni vii, oameni dragi, sînt atîția, în această țară a noastră, încît în asemenea momente, mai mult ca oricînd, simțim că ea e casa noastră, de fii ai unei familii de oameni.

CAZUL DOCTORULUI MIHAI DĂNILĂ

Așa cum am mai spus, o presă adevărată funcționează pe principiul setei nepotolite, cu cît bei cu-atît îți e mai sete, cu cît descoperi probleme, cu atît îți dai seama cît de multe și de grave probleme rămîn de descoperit. Cu stupoare văd că încă nu s-a găsit o soluție, în cazul doctorului Boici (deși în ultima clipă aflu că s-au făcut cîțiva pași înainte, că doctorul Boici va putea arăta, după 13 ani de încercări zadarnice, săptămîna viitoare, celor răspunzători de soarta sănătății în România ce știe și ce poate să facă pentru suferinzi) dar deodată, primesc o scrisoare care mă invită să iau în seamă *Cazul doctorului Mihai Dănilă.* Dau publicității această scrisoare, în speranța unui răspuns folositor pentru oamenii acestei țări; nu zic: „s-a descoperit leacul!" dar solicit verificarea obiectivă a oricărei șanse. Nici isteria unei victorii, înainte de a fi victorie, dar nici un permanent scepticism, care să nu îngăduie nici o tentativă.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

1947 BRAȘOV 1972

URMARE DIN PAG. 1

Spectaculoasa ascensiune pe tărîm industrial a județului a fost însoțită de o similară creștere a populației și a orașelor. **În perioada postbelică populația județului aproape s-a dublat iar numărul orașelor a crescut de trei ori. Capitala județului, Brașovul, a înregistrat un ritm de creștere al populației impetuos : de la 59 000 locuitori cît număra Brașovul anilor 1930 a ajuns azi la 190 000 de locuitori. Numai noul cartier Steagul Roșu adăpostește în cele peste 8 000 de apartamente ale sale o populație aproape egală cu cea a Brașovului de acum patru decenii.** Săcele, Codlea, Rișnov, sau Rupea nu depășeau înainte de război condiția rurală de sate în accepțiunea clasică a cuvîntului, localități anoste pierdute în anonimat. Acum toate au devenit orașe înfloritoare cu industrii de interes republican. Făgărașul, orașul de pe Olt, își triplează în această perioadă populația, devine sediul unor industrii prospere cum ar fi cea chimică și adaugă istoriei sale multiseculare noi pagini de existență tumultoasă. Cît despre orașul Victoria în zadar ne-am străduí să-l identificăm pe o hartă dinainte de război. Nu-l vom găsi. Pentru simplul motiv că nu exista. Orașul Victoria a fost construit în întregime în anii Republicii. Cu toate că în sectorul agricol activează mai puțin de un sfert din populație, cu toate condițiile naturale neprielnice — doar 23% din suprafața județului reprezintă terenurile arabile — agricultura brașoveană se ridică, prin rezultatele obținute la nivelul celorlalte ramuri economice ale județului. La produse de înaltă valoare cum sînt laptele, carnea, lîna, plantele tehnice, județul Brașov ocupă locuri fruntașe pe țară. Pe întinsele cîmpuri de sere de la Codlea și Hălchiu se practică cu adevărat ceea ce se numește agricultură intensivă — agricultura ce nu cunoaște anotimpurile și vitregiile naturii. Cartofii din Cîmpia Birsei sînt renumiți în toată țara, iar ceapa de Făgăraș este o varietate care face cinste harnicilor agricultori de pe malurile Oltului. Sfecla de zahăr, inul, cînepa, plantele aromatice sînt o caracteristică a structurii agriculturii brașovene — agricultură ce servește în parte industria.

Existența unui cadru natural ce conservă unele din cele mai căutate frumuseți alpine ale țării, existența a numeroase vestigii istorice atestînd un trecut glorios, au dus la afirmarea zonei Brașov ca una din cele mai importante regiuni turistice ale țării,după salba de stațiuni ale litoralului. An de an a crescut fluxul turiștilor interni și străini atrași de pitorescul culmilor Făgărașului, Bucegilor

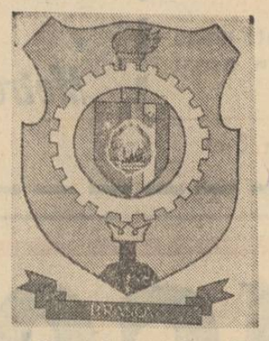

sau Pietrei Craiului. Ca mărturie a activității turistice desfășurate pe aceste meleaguri, pe recenta stemă a municipiului Brașov figurează și floarea de colț, simbolul crestelor alpine.

Departe de a fi considerat în exclusivitate doar o importantă zonă industrială și turistică a țării, Brașovul contemporan a devenit un centru universitar de primă mărime. Orașul unde cu mai bine de patru veacuri în urmă au văzut lumina tiparului primele cărți cu slovă românească a devenit sediul celei de a șasea universități românești. Vrînd parcă să întregească lanțul de cetăți și turnuri de apărare ce înconjurau vechiul burg medieval, noua cetate a științei și tehnicii ridicată pe una din înălțimile orașului, s-a înscris definitiv în peisajul citadin al Brașovului. **În tînăra Alma Mater din Brașov peste 5 000 de studenți sub îndumarea celor 347 cadre didactice universitare se pregătesc pentru clipa cînd vor fi chemați să-și aducă contribuția la dezvoltarea în continuare a meleagurilor brașovene, a întregii țări.**

Roadele dezvoltării economice nu au întîrziat să apară. An de an a crescut nivelul de trai al locuitorilor de la oraș și sate. La indicatori cum ar fi : volumul vînzărilor pe cap de locuitor, numărul aparatelor de radio, al televizoarelor sau al posturilor telefonice, județul Brașov ocupă unul din primele locuri pe țară. Anual se dau în folosință în orașele județului peste 3 200 de apartamente.

Performanțele obținute de județul Brașov în toate domeniile de activitate, graficul ălăturat o confirmă din plin, ponderea ce o deține în ramurile de bază ale economiei naționale constituie o mîndrie pentru locuitorii săi dar și o responsabilitate în plus în înfăptuirea sarcinilor ce le stau în față.

Oamenii muncii de pe aceste meleaguri, însuflețiți de hotărîrile Conferinței Naționale a Partidului, urmînd indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul ultimelor vizite de lucru efectuate în județ, muncesc cu hotărîre pentru înflorirea continuă a județului lor, a patriei socialiste.

Theodor POPA

25 de ani în 25 de cifre comparative

		1947	1972
1	Producția de autocamioane (buc.)	—	35 164
2	Producția de tractoare (buc.)	280	30 400
3	Producția de rulmenți (mii buc.)	—	22 094
4	Producția de ciment (tone)	157 600	220 100
5	Ponderea populației urbane din totalul populației (%)	31,5	63,5
6	Sate electrificate	30	150
7	Drumuri modernizate (km)	197	376
8	Localități cu rețea de distribuire a apei (km)	5	18
9	Grădinițe de copii	91	223
10	Autobuze pentru transport în comun în orașe	18	722
11	Numărul cinematografelor	36	118
12	Salariați la 1 000 locuitori, în industrie	122	261
13	Numărul facultăților	2	8
14	Numărul studenților	1 482	4 706
15	Medici	292	768
16	Cadre didactice în învățămîntul de cultură generală	1 651	3 448
17	Numărul cooperativelor agricole de producție	—	71
18	Combine de recoltat păioase	—	508
19	Numărul abonamentelor la televizor	—	61 895
20	Paturi în spitale	1 213	4 502
21	Numărul localităților urbane	3	9
22	Locuri în creșe	—	1 634
23	Apartamente date în folosință	240	3 289
24	Locuitorii județului	300 836	478 710
25	Ingineri mecanizatori în agricultură	—	47

Cei care au luptat, au îndrăznit și au învins

O cronică a momentelor dramatice dintr-un loc de pe Argeș

Dincolo de podul de cale ferată București—Pitești e un loc în care Argeșul curgea liniștit, la umbra unor păduri, acolo unde a fost construită, cu ani în urmă, priza de apă prin care riul era invitat să slujească prefacerilor din întreaga platformă petrochimică pitești eană. Notați că pe aici intră 2 000 litri de apă pe secundă și că orice întrerupere se traduce în secții și instalații în pierderi de milioane de lei zilnic, punctul numit Zeama Rece devenind vital pentru economia națională.

Redăm un fragment dintr-un document întocmit de o comisie de specialiști și oameni de știință :

...Din studiul întocmit de Institutul de meteorologie și hidrologie București, inundațiile din Argeș se datoresc : cantităților excesive de precipitații, topirii zăpezilor căzute în munte, neobișnuite pentru luna octombrie, evaporării scăzute a apelor din sol, formării unor mari rezerve de apă în sol. Asemenea fenomene nu s-au înregistrat în această zonă de la sfîrșitul secolului trecut. În luna octombrie a.c. s-au evidențiat trei unde de viituri, din care două au fost mai mari — cele din 4-6 octombrie și 10-12 octombrie 1972.

Prima viitură, din 4-6 octombrie, lovind cu putere în malul drept, și-a găsit drum prin două guri : una în dreptul prizei și alta la cîteva sute de metri mai sus, unde apele, părăsind vechea albie, au năvălit într-o zonă cultivată cu porumb și pomi. Astfel, priza a rămas practic fără apă. Alarmă la uzina petrochimică. Se caută febril soluții și se găsește una bună. În luna octombrie, uzina este programată să intre în revizie anuală. În funcție de noua conjunctură se decalează cu cîteva zile revizia ; revizie programată după graficul ministerului să dureze 20 zile. Colectivul hotărăște să o execute în numai 13 zile, încercînd să recupereze neajunsurile și să cîștige un avans. În fiecare instalație s-a muncit fără răgaz. Revizia este terminată în numai 10 zile (6—16 octombrie), depășindu-se toate pronosticurile. La Zeama Rece, pînă pe 7 octombrie, utilaje grele, buldozere și dragline intră în vechea albie a riului și au adîncit-o pentru ca priza să primească totuși o anumită cantitate de apă, depunînd pe malul sting peste 60 000 mc de balast. Simbătă, 8 octombrie priza primește apă...

Spărgînd cîteva sute de metri mai sus, riul înfuriat intră într-un lan de porumb, întins pe mai bine de 20 ha, pe care îl mătură pur și simplu din calea sa, întîlnindu-se cu vechea albie la multe sute de metri mai jos. În dreptul prizei se creează astfel, un ostrov. În prima jumătate a lunii octombrie, oamenii hotărăsc să pună în fața apelor un dig baraj, un dig care astăzi se întinde pe 450 metri. Comitetul județean de partid a făcut apel la constructorii de hidrocentrale. Li se încredințează construcția unei părți din dig, începînd din malul sting spre ostrov, adică partea cea mai dificilă în plin șuvoi de apă. De pe malul opus, peste cîteva zile, atacă și constructorii de la T.C.I., care au de executat circa 180 m de dig pe insulă și 70 m în albie. Sînt antrenați și forestierii Inspectoratului silvic județean din ocoalele Topoloveni, Pitești, Cotmeana, Curtea de Argeș și Mușetești, care pregătesc 4 000 m steri de material pentru confectionarea fascinelor. În jurul datei de 10 octombrie, începe bătălia în zonă.

Dar... sosește a doua viitură. Întreg depozitul de balast de pe ostrov este spălat. Podul de vase este scos din funcțiune. Vechea albie se împotmolește. Platforma petrochimică intră din nou în criză de apă. Situația este alarmantă.

Oamenii găsesc un nou izvor dătător de nădejde. Pe 12 octombrie, are loc în județul Argeș vizita tovarășului Nicolae Ceausescu, secretar general al partidului. Citez din comunicatul laconic, publicat atunci, o singură frază : „Secretarul general al partidului dă indicații prețioase în legătură cu măsurile ce trebuie luate". Îmi reamintesc momentul. Era o după-amiază cu cer închis. Elicopterul albu-riu a zburat pe deasupra zonei numită Zeama Rece. Constructorii l-au văzut și au înțeles. Au înțeles că în acele clipe dramatice, secretarul general al partidului e lîngă ei. Au făcut din vizita conducătorului un port-drapel și au pornit din nou în bătălie, cu mai multă ardoare, cu entuziasm înzecit, cu hotărîre calmă și aspră.

Într-o singură zi, 10 buldozere și 4 dragline sapă în vechea albie, readucînd apa pentru uzina petrochimică. Zeci de utilaje și mașini sînt masate la digul-baraj. Podul de vase începe să funcționeze din nou...

...Ploile au încetat. La Zeama Rece se muncește cu spor. Digul înaintează metru cu metru. Și iată-ne ajunși la 2 noiembrie. Deschiderea are 10 metri. Mașinile descarcă în gaura aceea bolovani de riu, galioane de beton, se întind zeci de fascine și, pe la orele 16, oamenii se întîlnesc. Cînd scriu aceste rînduri, digul e dig pe toată întinderea sa, dar oamenii lucrează și vor mai lucra încă. Digul se cere consolidat...

Aș vrea să vă prezint acum cîțiva oameni. Pe buldozeriștii Alexandru Marc, Mihai Trifan și Ștefan Rusu, pe dragliniștii Ion Roșeanu și N. Rinciog, pe inginerii Panaitescu și Rizoiu, toți de la Trustul de montaj utilaje chimice București — șantierul Pitești. Pe maiștrii N. Cheleș, Ion Marcu, pe șeful de lot Mihailovici și inginerii I. Barna, Prelipceanu, Danieliuc — toți de la T.C.I., pe Haralambie Varvariuc, C. Burcea și I. Pădurariu — șefi de echipă, pe mecanicii Carol Mic, Toma Beja și Traian Dumitriu, pe maiștrii Al. Victor, I. Iovănel, D. Neacșu și E. Vognicek, pe inginerul Ion Bunta, Norel Dragu, pe arhitecta Cornelia Manea, toți de la I.C.H. Sînt cîțiva din sutele de oameni care au luptat împotriva apelor.

Capitolul de istorie, scris cu vrednicie bărbătească în cele 28 de zile, nu s-a închis. Sau, mai bine zis, nu trebuie să-l considerăm închis. Nu mă refer la lucrările care continuă, ci la învățămintele ce se cer trase din necaz, și la măsurile ce trebuie luate în continuare.

Astăzi, cînd răsfoim filele unei cronici dense, în primul rînd să ne îndreptăm privirile spre cei care au luptat, au îndrăznit și au învins.

Dan BIȚICA

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PRESTIGIU ȘI DEMNITATE

URMARE DIN PAG. 1

lumi. Dar tabloul ar fi incomplet dacă n-am adăuga faptul că peste hotare, în reuniuni internaționale, cuvîntul românesc este astăzi ascultat cu un profund interes și cu o largă aprobare, pentru că experiența a demonstrat greutatea acestui cuvînt în susținerea celor mai nobile năzuințe ale popoarelor de pace și independență națională. Și dacă astăzi, în Republica Socialistă România, unitatea deplină a întregului popor în jurul politicii Partidului Comunist este o realitate de necontestat, această unitate este, în același timp, și forță și sentiment, ea este adevărul vieții noastre și certitudinea împlinirii idealurilor ce ne încălzesc sufletele.

N-am vrea să producem în aceste rînduri cifre. Totuși o comparație să ne fie îngăduită. Așa cum prevede Constituția, „Marea Adunare Națională este organul suprem al puterii de stat, sub conducerea și controlul căruia își desfășoară activitatea toate celelalte organe ale statului". Să reținem deci ideea de organ suprem al puterii de stat și să urmărim cine exercită această putere. Din cei 465 deputați ai Marii Adunări Naționale, 256 lucrează direct în producție (și anume 92 în industrie, construcții și transporturi, 76 în agricultură, 88 sînt oameni de știință, artă și cultură), 187 dețin funcții de conducere în organele centrale și locale de partid, de stat, în organizațiile obștești, 22 deputați sînt militari, reprezentanți ai cultelor religioase etc. Iată, așadar, din cine este format organul suprem al puterii de stat, iată, așadar, un argument cifric pentru ceea ce înseamnă reprezentarea democratică a maselor celor mai largi, fără deosebire de naționalitate, în cel mai înalt for legislativ al țării. Să comparăm cu componența parlamentelor din perioada dintre cele două războaie, cînd 48,3 la sută dintre deputați erau capitaliști și moșieri, 35,3 la sută avocați cointeresați în diferite mari întreprinderi, 30 la sută, membri în consilii de administrație ale unor mari societăți industriale sau comerciale. Vom înțelege astfel în folosul cui erau făcute legile în vremea trecutului regim.

Dar comparația, atîta vreme cît se limitează la cifre, nu poate spune totul. Fiindcă ele reflectă numai partial niște realități sesizabile, de fapt, în tot ce ne înconjoară, în nenumărate documente de partid și de stat, în stilul de lucru al conducerii partidului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, în prezența sa permanentă în mijlocul oamenilor muncii, împreună cu care dezbate sub cele mai diferite forme toate problemele fundamentale ale dezvoltării țării, în democrația noastră socialistă, în geniul acestui popor, în prestigiul și demnitatea de a fi român, cetățean al acestei Republici înfloritoare, patria noastră socialistă.

Monolog interior despre...

ORDINE ȘI CURĂȚENIE

de Victor BÎRLĂDEANU

Nu, nu despre curățenia sufletească, despre puritatea lăuntrică vreau să vă vorbesc de data asta, ci despre curățenia propriu-zisă, despre dimensiunea morală și potențialul — de ce nu? — material al grijii cotidiene pentru ordinea și cuviința locului de muncă.

— Se găsește cîte un șef mai filotim care vine la mine cu pretenția că sînt, cică, prea al dracului — îmi spunea nu de mult, cu un zîmbet hîtru, maistrul Y, veteran al unei binecunoscute uzine bucureștene. Mă ia la întrebări că de ce fac atîta caz de faptul că muncitorul cutare, altminteri bun meseriaș, își lasă locul de muncă în dezordine. Oare rezultatele lui în muncă nu sînt suficiente ca să-l absolve de cerințele pe care le punem în fața oricărui nou venit? Pînă ce, într-o bună zi, m-am înfuriat și l-am luat de brat pe șeful respectiv, ducîndu-l la locurile de muncă ale unor tineri abia sosiți la noi de pe băncile școlii profesionale. Murdăria în jurul mașinilor era pur și simplu de nedescris, iar băieții mai mult se uitau la tavan decît lucrau. „De ce crezi că i-ai găsit în halul ăsta? — l-am întrebat pe șeful cel filotim. Vrei să-ți spun de ce? Pentru că omul căruia i-ai luat apărarea este un bun meseriaș și, de aceea, tinerii pe care ți i-am arătat, conștient sau inconștient, îl imită. Dacă ar fi un terchea-berchea, exemplul lui ar fi mai ușor de combătut, tinerii nu s-ar considera îndreptățiți la dezordine. Ai să mă întrebi, desigur: de ce nu-l imită și în ce privește cunoașterea meseriei, de ce nu se străduiesc să lucreze la fel de bine ca și el?? Ei bine, iată răspunsul meu: datorită faimei proaste care s-a răspîndit în jurul lui în legătură cu necurățenia și dezordinea locului de muncă, priceperea lui profesională nu mai are un suficient de solid suport moral ca să-și poată exercita înriurirea de exemplu pozitiv de model înaintat. Căci muncitorii noștri, tinerii mai ales, sînt deprinși să-l privească pe om ca pe un întreg, nu pe bucățele!".

I-am reprodus gîndurile rostite cu voce tare deoarece am găsit în cuvintele interlocutorului meu sîmburele unui adevăr mai general, aplicabil nu numai cazului evocat. Am sesizat la unii inși un soi de voluptate a dezordinii, pe care o înveșmîntează, grijulii, în haina disprețului magnanim față de lucrurile, chipurile, prea „prozaice" ale cotidianului. După ei, harababura, babilonia, încîlceala ar reprezenta un blazon al nobleții de spirit — semnul indubitabil al unei comportări superioare. Ei nu-și dau seama că dezordinea semnifică mai totdeauna o anume infirmitate spirituală, incapacitatea de a stăpîni lucrurile, care te transformă, fără să vrei, în sclavul lor.

La urma urmelor, se poate pune sub semnul îndoielii însăși calitatea muncii unor asemenea oameni. Faptele demonstrează — și viața ne oferă numeroase exemple în această direcție — că neglijarea acestui aspect al activității de zi cu zi duce inevitabil la degradarea treptată a atitudinii față de muncă în general și față de obiectul muncii în special. Lucrul de mîntuială, rebutul, proasta deservire își au, nu o dată, obîrșia tocmai în încercările de minimalizare a ordinei și curățeniei. De aceea nu mi s-a părut deloc lipsită de tîlc o altă remarcă a maistrului Y, și anume că, la drept vorbind, curățenia și ordinea sînt factori ai rentabilității efortului uman.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

„Mult stimate tovarășe Păunescu, îndrăznesc fără introducere prețuindu-vă timpul, să vă aduc la cunoștință următoarele :

In anul 1965, din pricina unui cancer al laringelui, diagnosticat prin biopsie la spitalul „Colțea" și la Institutul Oncologic, am rămas mută, timp de șase luni. Medicii, în unanimitate și foarte stăruitori, mi-au indicat ca unică soluție laringetomia ; operația aceea mutilantă care obligă bolnavul să renunțe la căile respiratorii normale și să răsufle, să expectoreze printr-o canulă metalică, introdusă în trahee. Nădăjduind o vindecare sau măcar o amînare a deznodămîntului de neînlăturat, mulți bolnavi acceptă această intervenție chirurgicală. Am văzut multe cazuri, dezolarea din ochii lor (căci de vorbit nu mai pot vorbi) și sila abia stăpînită a celor din jur care sînt obligați să-i îngrijească și să-i suporte, m-au făcut să refuz cu hotărîre această operație.

Ca un paleativ după refuzul meu, medicii mi-au aplicat un tratament cu Telecobalt, iar după 12 000 r (trebuia să fac 30 000) am întrerupt ședințele, nemaiputînd suporta iradierea și starea mea generală agravîndu-se. Ca urmare, am fost pensionată (gradul II) ca nerecuperabilă, și m-am resemnat ca toți cei fără nădejde. Întîmplător am aflat despre existența doctorului Dănilă, care reușise cîteva vindecări spectaculoase de cancer și m-am dus și eu să încerc. După ce m-a supus unui examen ORL, la Spitalul Brîncovenesc, și s-a confirmat diagnosticul : tumoră ulcerată de mărimea unei prune pe coarda vocală dreaptă, m-a luat în tratamentul său oferindu-mi medicamentele gratuit. După două săptămîni a început să-mi revină graiul iar după două luni de tratament, reexaminată de același medic ORL-ist se constată că tumoarea se topise complet, starea mea generală se ameliorase și vorbeam ca toți oamenii sănătoși. Dar, după cum este binestiut, un neoplasm „spino-celular" nu se poate vindeca ușor, recidiva amenință în permanență, așa că trebuia să mențin legătura cu salvatorul meu tot timpul. Din nefericire, nu știu ce s-a întîmplat, dar, doctorul Dănilă a fost mutat din București, într-un sat din județul Olt, și astfel i-am pierdut urma. Au trecut 6 ani, în care timp gîtul nu m-a mai supărat, m-am îngrășat cu 10 kg și astfel spaima cașeciei, care aduce moartea canceroșilor s-a îndepărtat. În toamna aceasta, în luna septembrie, boala a recidivat cu aceleași simptome și cu aceeași stare de alarmă în tot organismul. L-am regăsit greu pe doctorul Dănilă, m-a reluat în tratament, efectele au fost salutare : ca și la prima cură, vocea mi-a revenit și acum sînt iarăși ieșită din impas. Stimate tovarășe Păunescu, nu pentru ca să vă povestesc cazul meu, v-am răpit atîta timp; în casa doctorului Dănilă am întîlnit, și acum 6 ani, și în toamna aceasta, numeroși bolnavi de cancer care recunosc că i-a vindecat, i-a scos din spaimă și deznădejde, din durerile cu care-i chinuia această boală, redîndu-le bucuria vieții. Doctorul Dănilă nu a cerut niciodată onorariu și l-am văzut cu ochii mei ajutînd cu bani de drum, cu alimente, oameni necăjiți care aveau nevoie și de acestea pe lîngă tratament. Cînd am citit cele trei articole pe care le-ați scris în „Magazinul" prin care cu atîta căldură, cu atîta însuflețire și curaj dăruiați încrederea dumneavoastră acelui medic binefăcător din Timișoara, l-am solicitat pe doctorul Dănilă să-mi dea cîteva cazuri, tratate de domnia sa pentru ca să-l puteți supune unei verificări. Sigur, secretul profesional se respectă în toate maladiile și în cancer cu atît mai mult ; sensibilitatea acestor bolnavi și rezerva semenilor, față de ei, explică această atitudine. Totuși, doctorul Dănilă, la insistențele mele, mi-a încredințat un fragment dintr-o listă de cîteva sute de cazuri, pe care le-a tratat cu bune rezultate ; cu această ocazie am aflat și o parte din necazurile prin care a trecut. Simburele de adevăr, de netăgăduit, pe care l-a descoperit, în tratarea bolii canceroase a încercat să-l perfecționeze cu ajutorul confraților săi și al forurilor medicale competente, dar a fost înăbușit; toate cererile și documentațiile, pe care le-a prezentat celor în drept să-l ajute, au fost închise în funduri de sertare, iar el a fost mutat departe, poate pentru a fi uitat. În timpul acesta, doctorul Dănilă primește numeroase invitații în străinătate și instituții medicale de prestigiu îi solicită colaborarea. Un gînd curat, o dorință fierbinte de-a veni în ajutorul celor mai nefericiți dintre oameni, un simțămînt de solidaritate cu frații mei de suferință, mă îndeamnă să vă scriu aceste rînduri. Mi-am recăpătat sănătatea și liniștea, pentru a doua oară, am datoria să nu tac, astăzi cînd știu că există, totuși, o posibilitate de vindecare sau măcar de amînare a dramaticului sfîrșit. Vă rog, încercați să înfrîngeți scepticismul și orgoliul acelora cărora nu li se cere decît să înlesnească verificarea unui adevăr. Doctorul Dănilă vine cîteodată — duminica — să-și vadă soția și copilul, rămași în București, în strada doctor Varnali, nr. 5. Mulțumindu-vă, pentru răbdarea de a fi citit rîndurile de mai sus, vă rog să primiți asigurarea deosebitului meu respect.

RODICA DIACONESCU
pensionară,
str. Postelnicului, nr. 3, sector I, telef. 18.38.35"

Ținem la dispoziția Ministerului Sănătății lista despre care vorbește semnatara scrisorii. Ce am mai putea adăuga ? Știm, evident, ca și alții, că în lupta cu această boală îngrozitoare au existat prea multe false făgăduinți de victorie. Inseamnă, însă, aceasta că orice șansă trebuie disprețuită și că oricîte citeori cineva ne propune o soluție trebuie să o privim cu un surîs superior și sceptic ? Îndoiala e bună cîtă vreme nu uzurpă locul tuturor răspunsurilor posibile și la urma urmei obligatorii transformîndu-se, curios lucru pentru o îndoială, în dogmă. Solicităm deci să i se dea doctorului Dănilă ceea ce i s-a refuzat pînă acum, adică posibilitatea de verificare a șansei ce ne-o oferă.

PILOȚII DE ÎNCERCARE

Rîvnește, oare, cineva, soarta piloților de încercare ? Cred că da. Mulți dintre noi rîvnim soarta piloților de încercare aflați în plină glorie, dar nimeni, în afară de piloții de încercare, nu-și dorește soarta piloților de încercare căzuți în misiune. Orice zbor poate fi un început de postumitate, orice plecare poate fi ultima.

Vasăzică, aparatele de zbor sînt gata, din punct de vedere teoretic. Dar aparatele de zbor trebuie să fie gata și sînt cu adevărat gata numai cînd sînt gata practic. Cineva trebuie să verifice puterea aparatelor de zbor, cineva trebuie să ia pe cont propriu zborurile. Piloții de încercare își asumă răspunderea. Piloții de încercare vor să vadă ei înșiși, în același timp în care arată celorlalți, limitele pînă la care se poate zbura, rezistența și defectele aparatului de zbor. Piloții de încercare caută mereu limitele posibilului. De la limitele posibilului încolo, începe, vai, Imposibilul. Dar asta nu se poate ști de jos, de pe pămînt și nici nu se poate presupune, din interiorul luxos mobilat al avioanelor de serie „Limitele posibilului" asta e profesiunea piloților de încercare. Rebutul lor e moartea. Cînd piloții de încercare rebutează, urmează moartea. Cobai voluntari ai ideii că se poate, mîndri pasageri între viață și moarte, piloții de încercare sînt și pseudonimul, sub care se ascund toți aceia care caută în lumea fizică, în lumea spirituală, și în lumea morală, marginile posibilului. Firește, toate sînt calculate de jos, de pe pămînt, sute și sute de tehnicieni au, încorporate în aparatele de zbor, truda, inspirația, inteligența și pre supunerile lor. Dar, nici un tehnician de pe pămînt nu poate ști adevărul, despre ceea ce face, decît după ce pilotul de încercare se întoarce sau nu, din zbor. Și, totuși, piloții de încercare nu au gloria meritată: Dacă aparatul de zbor pe care l-au încercat li se dovedește bun, pilotul de încercare n-are nici un merit în asta Nu i se recunoaște pînă la urmă decît meritul de a fi pilot. Din moment ce încercarea reușește, se presupune că reușește din cauza aparatului. Dacă încercarea nu reușește, atunci în cel mai bun caz pilotul de încercare e regretat entuziast, atribuindu-se vina prăbușirii vreunui detaliu al avionului. Glorios nu e un pilot de încercare, nici după moarte. Pentru că profesiunea care a descoperit marginile posibilului presupune ideea că numai aparatul de zbor are sau nu performanțe. Intrînd în producția de serie, avioanele îi confirmă pe tehnicienii de pe pămînt, iar nu pe piloții de încercare. Glorios e Posibilul?

Dacă am privi cu ochii mai atent căderile prea dese, ale avioanelor obișnuite, ne-am aduce aminte mai des de piloții de încercare și le-am recunoaște meritul că stau într-una pe muchia de cuțit dintre viață și moarte. Firește că piloții de încercare zboară cu aparate făcute pe pămînt și că ei trebuie să privească recunoscători efortul tehnicienilor inițiali. Dar de mai mare importanță mi se pare, într-un veac dispus să-și ulte valorile, să le recunoaștem piloților de încercare brevetul absolut.

Căci dacă, astăzi, se pot mai multe decît ieri, dacă puterile noastre de a cuprinde și de a înțelege sînt acum mai bogate ca ieri, asta se datorează în primul rînd piloților de încercare, existenți în fiecare domeniu de activitate, și faptului că ei nu doar au descoperit limitele posibilului, dar le-au și împins cîte puțin, cîte puțin, mai departe. A fi pilot de încercare înseamnă a accepta vecinătatea agresivă a imposibilului și o permanentă probabilă postumitate. Eu cred că lupta cu necunoscutul, a piloților de încercare, este una din explicațiile relativei prosperități a planetei de astăzi, în raport cu aceeași planetă din vremea comunei primitive.

OUL CA VALUTĂ FORTE

Ni se semnalează din cîteva sate, un fenomen curios care merită atenție și grabnice măsuri. Cetățeni din aceste sate ne scriu că, pentru a-și procura unele alimente, precum și unele obiecte, la unități ale cooperației de consum, nu li se primesc bani. Adică nu mai merg banii ?! Gata ?! Trebuie alteeva ?! Leii nu sînt valabili. Nu merg nici hîrtiile de 25 de lei, nici hîrtiile de 100. Vrei să-ți cumperi drojdie de bere, sau ulei, sau făină, îți cumperi, dar nu pe bani.

Auzind aceste noutăți financiare, mi-am pus cu promptitudine întrebarea dacă nu cumva s-a schimbat ceva în sistemul nostru monetar. Mi-am făcut repede socoteala cîți bani am în buzunar și m-am bucurat că n-aveam mulți. Totuși „scormonitoarea mea curiozitate" m-a dus mai departe și m-am interesat pe ce se vind numitele alimente ca și unele obiecte cum ar fi de pildă citeva produse de papetărie. S-or vinde, oare, prin județul Prahova pachetele de drojdie de bere pe dolari ? O trebui să dai aur curat pentru o pungă de făină, sau pentru o hîrtie creponată ? Nu, nu ! Din inițiative, al căror autor rămîne deocamdată nedescoperit, în aceste comune, riscă să ia proporții *comerțul în natură*. Adică, pentru un obiect, nu mai dai bani și dai alt obiect. Dar ce zic eu „obiect"? Dai un ou. Sau mai multe ouă. Oul este valuta forte. Vrei să cumperi un pachet de drojdie de bere, dai patru ouă. Pentru un kilogram de făină, dai cinci ouă. Sînt și obiecte care costă un ou și jumătate. Altele pot fi obținute cu numai trei sferturi de ou.

Sînt orășean și nu am nimic împotriva aprovizionării pieței orașelor cu cît mai multe ouă, dar mi se pare că un asemenea fel de comerț merită ceva îmbunătățiri. Pentru că, altfel, se ajunge la situația întru totul condamnabilă, în care acei țărani care n-au ouă, le cumpără cu 1,40 lei bucata, și-și cumpără cele necesare, dînd ouă, aceleași ouă, uneori acelorași oameni care li le-au vîndut, cu 0,60 lei sau 0,65 lei bucata. Așa ceva e de neconceput într-un comerț socialist. Eu consider că inventivitatea trebuie să păstreze raporturi corecte cu bunul simț. Ce sens are un comerț în natură, cînd banul are valoarea lui precisă, și cînd leafa fiecăruia dintre noi este exprimată în lei, iar nu în ouă ? Încă n-am auzit pe nimeni spunînd : *„Imi dau fata după Vasilescu,pentru că e si băiat bun, are si un salariu serios, are un salariu de vreo 4.000 de ouă pe lună, minus impozitul, minus ratele : îi rămîn în mînă 2.800 de ouă lunar."*

MIZERABILUL ACCELERAT

Duminică, 26 noiembrie 1972. Orele 18. Mă aflu în gara Craiova. Vine acceleratul cu care voi călători spre București. Urc. De multă vreme n-am mai stat cot la cot cu mizeria, ca în acest accelerat. E un accelerat cu locuri rezervate. Claie peste grămadă, în vagoane, pe coridoare, pe geamurile lipsă, între vagoane și pe scări — stăm noi, cei cu locurile rezervate, bravo nouă! În vagonul restaurant, mizeria are măcar tacîmuri și un miros țepos de mîncare, în stare să te facă să le uiți pe toate. Bere nu mai e. Mai e ceva vin. Acru bine. Și chifle sînt. Rotunde și frumoase. Și puternice. Dacă-ți scapă una din mînă, jos, se face gaură-n podea. Chifle — bronz. Chifle în care cutitul sculptează cu greu. În vagonul numărul 11, vagon de clasa întîia, cu locuri rezervate, trage tare curentul, după ce ajungem dînd din coate, pe ele, pe locuri. Cu juma' de oră întîrziere, sosim la destinație. Merită să plătești spor de viteză...

Pentru acestea toate împreună și pentru fiecare din ele separat, un cald omagiu Căilor Ferate Române.

Adrian PAUNESCU

A APĂRUT ALMANAHUL MAGAZIN 1973

66 de fotografii primite din partea cititorilor noștri sînt publicate în paginile Almanahului, beneficiind de un tipar de înaltă calitate.

Sonia Duval s-a născut cu o boală foarte rară și gravă : agammaglobulinemie, adică imposibilitatea corpului de a „fabrica" anticorpi. In asemenea împrejurări, o cît de mică infecție poate avea consecințe fatale. Iată explicația pentru care medicii de la spitalul Port-Royal din Paris au decis ca micuța Sonia să trăiască într-o desăvîrșită izolare pentru ca nici un fel de microb să nu ajungă la ea. Sonia trăiește într-o micuță încăpere de plastic și puținele persoane care vin în contact cu ea poartă îmbrăcăminte specială izolatoare. Fetița se dezvoltă în condițiuni foarte bune și medicii speră ca prin tratamentul aplicat și hrană specifică să reușească s-o vindece.

■

ÎN APROPIERE de orașul Reggio Calabria (Italia) în largul mării, o echipă specială de scufundători a scos la iveală cîteva piese de mare valoare. Printre ele și două statui din bronz, cîntărind fiecare cîte 400 de kilograme, care după părerea specialiștilor erau expuse în templul orașului Kaulon, veche așezare greacă pe malul Mării Mediterane, oraș ale cărui urme nu s-au găsit pînă în prezent. Apreciate drept capodopere, aceste statui au stîrnit un mare interes în rîndul colecționarilor. Cea mai importantă ofertă a fost făcută de un muzeu american care a oferit pentru ele suma de șase miliarde de lire italiene.

■

LA FEODOSIA (Crimeea), străvechi oraș de pe țărmul Mării Negre — care și-a celebrat a 2 500-a aniversare — a fost creat un muzeu, unde sînt colecționate stele funerare. Prin descifrarea inscripțiilor și prin studierea desenelor gravate, oamenii de știință vor ajunge să cunoască multe episoade din istoria străvechiului oraș. De altfel, aici se află antice monumente arhitecturale printre care o fortăreață genoveză și vestigiile unui apeduct roman.

De pretutindeni

POSTUL DE RADIO englez **B.B.C. a întreprins o interesantă anchetă din care au reieșit următoarele date: peste 50 la sută din populația Angliei poartă danturi false; 33 la sută din tineret are dinți falși ; în cursul unui an dentiștii au extras 10 milioane de dinți și au executat peste 30 milioane de plombe. Aceste date sînt — după părerea specialiștilor — o urmare a faptului că englezii sînt cei mai mari consumatori de dulciuri din Europa (circa 10 kilograme pe an de persoană).**

■

TICAHUASI se numește o nouă specie de cartofi cultivată în Peru. Acești cartofi au un conținut considerabil în substanțe albuminoide. Producția la hectar este de 300 quintale, iar în condiții favorabile, pînă la 500-600 quintale. Ticahuasi poate fi cultivat în orice sol și conține în plus o mare cantitate de vitamină C.

■

PRIMĂRIA orașului Foggia din Italia a luat o interesantă inițiativă. Pentru a angrena concetățenii în lupta pentru apărarea naturii, s-a hotărît ca fiecare pereche căsătorită să sădească cîte un pom. Inițiativa se bucură de un mare succes și a fost preluată și de alte orașe.

LA PRAGA există un atelier de cizmărie original. În timp ce i se repară încălțămintea, clientul poate petrece timpul într-o așteptare plăcută — el este poftit într-o mică încăpere-bar alăturată unde se servește cafea, gustări, bere. Pentru cei nerăbdători, atelierul organizează mici concursuri distractive de baterea cuielor de lemn în pantofii aduși la tălpuit. Astfel timpul trece pe neobservate.

■

NOUA MACARA, proiectată de specialiștii Institutului din Moscova pentru mașini de construcții și rutiere este în stare să ridice o încărcătură de 8 tone la înălțimea de 150 de metri.

Pentru a putea să „stea ferm pe picioare", macaraua „se sprijină" cu ajutorul unor „mîini" mecanice de peretele clădirii aflate în construcție. Uriașa macara, care cîntărește peste 120 de tone este destinată construirii clădirilor cu 50 de etaje.

■

CĂILE FERATE daneze, de acord cu școala serală din Elsinor, s-au hotărît pentru un experiment interesant. În trenul ce pleacă seara din Elsinor la Copenhaga un vagon este rezervat exclusiv predării limbilor engleză, germană și franceză. La această școală serală neobișnuită s-au înscris imediat 50 amatori.

Produsele fabricii de jucării „MIS" din Siedlice (R. P. Polonă) sînt deosebit de căutate în multe state din lume. Acești ursuleți se exportă în Suedia, S.U.A., Canada etc.

■

UN GRUP de arhitecți americani a propus construirea unui bloc original a cărui înălțime ar depăși... un kilometru și jumătate. Toate problemele tehnice sînt rezolvate. Mai rămîn anumite considerente de ordin social, ecologic și ...psihologic, care împiedică pentru moment realizarea acestui imobil al anului 2000. Dacă totuși, proiectul se va realiza imobilul va cuprinde un întreg oraș într-o singură... clădire.

■

CU OCAZIA celei de-a 150-a aniversări a cunoscutului poet revoluționar maghiar Sandor Petőfi a fost publicată la Szeged o interesantă mini-colecție a 58 din cele mai cunoscute poezii revoluționare ale poetului. Cărticica are mărimea unei brichete și numără 120 pagini. Ea a avut un mare ecou nu numai în Ungaria, ci și în străinătate unde se interesează de ea marile cluburi bibliofile de „minicărți".

■

POȚI CONDUCE mașina și în același timp să te supui unui tratament bazat pe masaj. Perna electrică elimină oboseala, evită contracțiile musculare și suprimă durerile lombare. Realizată în Franța, este de fapt o pernă de plastic, lavabilă, avînd un motoraș electric (12 sau 24 w) branșat la bricheta de pe tabelul de bord. Are rolul de a masa spinarea conducătorului auto, în timp ce acesta se află la volan.

Intensitatea masajului este reglată de un reostat.

PROFESOARA pensionară Mary Whitehouse este președinta unei originale asociații care funcționează la Londra. „Asociația națională a telespectatorilor" care cuprinde un mare număr de simpatizanți, are în programul său de activitate un singur punct : lupta pentru excluderea emisiunilor obscene, vulgare, imorale.

■

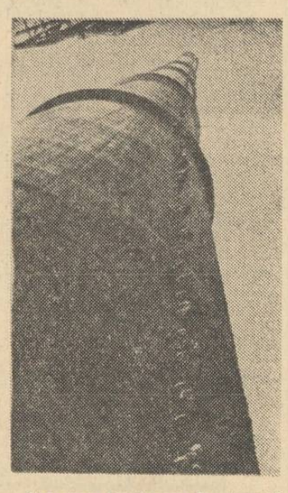

Cel mai înalt coș de fabrică din Cehoslovacia are o înălțime de 300 de metri și a fost creat de 160 de specialiști. Aceștia au reușit să termine cu 86 de zile mai înainte lucrarea. Al doilea record a fost stabilit de cîțiva lucrători, care au reușit să coboare din vîrf pînă la pămînt numai în șapte minute...

Bere, istorie, statistici

Irlandezii o preferă neagră, cehii blondă, berlinezii cu citiva stropi de suc de zmeură. Britanicii o beau caldă, iar americanii foarte rece.

In anul 1970, omenirea a băut **6,2 miliarde de litri de bere**, cantitate suficientă pentru înecarea unei flotile. S-a consumat de două ori mai multă bere decît cu 20 de ani în urmă, dar, potrivit unor calcule preliminare, s-a băut numai jumătate din ceea ce se prevede peste zece ani.

Valul de popularitate al berii nu este o expresie a unui gust nou ci o reintoarcere la preferințe din vechime, căci berea e mai veche decît istoria scrisă a omenirii. Vase pentru bere și cele necesare producerii ei au fost descoperite cu prilejul săpăturilor în așezări neolitice din întreaga Europă. În Evul mediu berea era atît de răspîndită că gospodinele o preparau singure pentru familiile lor. Fiecare colegiu din Oxford și Cambridge își avea berărie proprie. Pînă în secolul al XIX-lea fabricarea berii a reprezentat un proces tainic, neînțeles de mulți. Unii considerau chiar că în prepararea berii era amestecată și magia. Se cintau chiar anumite cîntece pentru alungarea diavolului din berării. Cel mai des se cîntau imnuri închinate lui Gambrinus, producător de bere flamand din secolul XIII. Abia la sfîrșitul secolului XIX, inginerul german Karl Linde a perfecționat tehnica berii, iar Louis Pasteur a explicat procesul de fermentare.

In zilele noastre se manifestă, după cum spuneam, tot mai pronunțat preferința pentru bere. În S.U.A. pe cap de locuitor pe an se consumă 70 litri de bere, în Anglia 100, în Austria 124, în Belgia 135, în Cehoslovacia 132, iar în R.F.G. 139.

Corespondență din Sofia

SEMNIFICAȚIA UNEI GAROAFE

• „Trezvenost" sau clubul celor care au pornit o campanie susținută împotriva consumului de alcool și a fumatului • Care sînt primele rezultate.

Un copil intră, cu tatăl lui, într-un bar și comandă :

— Un coniac pentru mine și o limonadă pentru tata.

Privirea, puțin mirată, a barmanului îl face să adauge imediat :

— Tata este... „trezvenik".

Caricatura, a cărei interpretare am dat-o mai sus, a apărut într-un ziar din Sofia. Alături de altele, al căror ascuțiș critic se îndreaptă împotriva celor ce consumă alcool sau fumează tutun, ea face parte din „arsenalul" simpatizanților mișcării pentru „trezvenost". Cuvînt greu traductibil în limba română „trezvenost" — după unii, cumpătare, măsură, după alții, abstinență — înseamnă, de fapt, să nu bei (natural, să nu bei băuturi alcoolice) și să nu fumezi țigări.

Am căutat cu tot dinadinsul un club al „trezvenikului". Am auzit că există așa ceva în oricare oraș din Bulgaria. Și într-adevăr, l-am descoperit la Varna. Una dintre cele mai cunoscute braserii din oraș, „Malaga", după o mică reamenajare, se transformase în „clubul trezvenikului". Se înțelege : aici nu se poate comanda „un coniac pentru mine și... limonadă pentru tata". Toată lumea, aici, e „trezvenik" sau, dacă nu e, trebuie să fie. Am văzut la mese, în afară de elevi și tineri, mulți oameni în vîrstă. Nici urmă de fum. Într-un colț, o frumoasă expoziție de sucuri din fructe și legume. Tot să alegi...

La Sofia, vizitez centrul pentru cercetări și proiectări al uniunii economice de stat „Uzine pentru mașini de prelucrarea metalelor". Străbat, pînă la biroul directorului, un lung culoar, cu multe birouri, de o parte și de alta. Pe ușa fiecărui birou, un desen mi-atrage atenția : o țigară aprinsă, barată cu două linii roșii. Un birou, două, trei. Pe toate, același desen.

Curios, cer explicații. Să fie toți salariații institutului simpatizanți ai mișcării ?... Aflu că nu, dar că, așa cum prevede o regulă a Ministerului Sănătății Publice, în biroul în care o singură persoană nu fumează, nimeni nu are voie să aprindă o țigară.

Interesant. Și se respectă ?

— Depinde de oameni — îmi răspunde cineva. Cum se înțeleg.

Problema trebuie cercetată mai profund, îmi zic, și iată-mă în biroul președintelui „mișcării pentru trezvenost", Dimitar Tz. Bretanov. În fața unor variate băuturi nealcoolice, avea chef de vorbă.

— Așadar, un scurt istoric al mișcării — încerc eu amabilitatea gazdei și, în același timp, calea de a intra treptat, în miezul problemei.

— Mișcarea pentru „trezvenost", începe să-mi povestească președintele, are la noi o bogată tradiție. Ea a devenit o mișcare națională odată cu crearea, la 17 ianuarie 1966, a „Comitetului național pentru „trezvenost". Atunci erau aleși 165 de membri în comitet. După primul nostru congres, de la 21 septembrie 1971, numărul lor a crescut la 180. Sînt, în majoritate, personalități marcante ale vieții noastre politice, sociale...

— Organizarea ?

— Avem peste 4 000 de cluburi școlare, cu sute de mii de membri. Ei nu consumă alcool și nu fumează.

În fiecare an, în luna ianuarie, organizăm, în întreaga țară, „deseatdnevka" (n.a. „decada pentru trezvenost"). Asta nu înseamnă că numai în aceste zile se trăiește după principiile de viață ale membrilor mișcării dar, în aceste zile, ne intensificăm propaganda pentru atragerea de noi simpatizanți.

— Cum ?

— Prin revista noastră, cu apariție bilunară, „Trezvenost" (82 000 de exemplare, tiraj) urmărim respectarea strictă a legii împotriva alcoolului și a celorlalte reglementări stabilite de Ministerul Sănătății. Pledăm pentru sporirea producției de băuturi nealcoolice. Față de 1953, astăzi producția acestor băuturi a crescut de peste trei ori, atingînd aproape 90 milioane litri pe an (recent, în Bulgaria a luat ființă o nouă uniune economică de stat „Băuturi nealcoolice și ape minerale". E un succes al mișcării). Împreună cu celelalte organizații de masă facem o mai largă propagandă, mai ales în rîndul salariaților din unitățile industriale.

— Succese ?

— Pe lîngă cele 4 000 de cluburi școlare, care reprezintă centrele de bază ale activității noastre, un „club pentru trezvenost" la combinatul metalurgic Kremikovțki.

— Insatisfacții ?

— Creșterea, în aceeași măsură cu producția băuturilor nealcoolice, a producției de bere și alcool.

— Cu fumătorii, care sînt relațiile ?

— Avem greutăți și cu ei. Se poate spune că problema tutunului este mult mai grea ca cea a alcoolului. Sub influența mișcării noastre a crescut producția băuturilor nealcoolice, ceea ce poate constitui o contrapondere la producția de alcool. Dar tutunul fără nicotină nu cred să se producă...

— Iar producția de tutun și țigări crește tot mai mult...

— E-adevărat. Însă Bulgaria produce și trandafiri și ulei de trandafiri. Ambele produse se exportă foarte mult și foarte bine. De aceea noi susținem să crească suprafețele plantate cu trandafiri și să se reducă cele rezervate tutunului.

La despărțire, am primit cu plăcere invitația de a asista, odată, la un spectacol artistic organizat de unul din cluburile școlare pentru „trezvenost" din Sofia.

Am fost, desigur. În ziua și la ora fixată. La intrare, am primit o garoafă, în loc de trandafir. Mi-am amintit, atunci, că în urmă cu cîteva luni, în timpul întîlnirii internaționale de la Sofia, „Orașul și mediul său de viață", garoafa simboliza lupta împotriva poluării. Aici era o altă luptă : a florilor împotriva... tutunului.

Const. AMARIȚEI

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

EFECTELE TRAGICE ALE PETARDELOR

• Succesiune de explozii în noapte • Un bloc de 10 etaje din Prenestino (Italia) avariat în întregime • 17 morți și 120 de răniți • Proprietarul armurăriei arestat sub acuzația de omucidere • Importante cantități de explozibil descoperite în urma unei operațiuni lansate pe teritoriul italian.

LOCUITORII cartierului Prenestino din Roma au trăit, cu cîteva zile în urmă, clipe de mare emoție. Joi, 30 noiembrie, în jurul orei 3 și jumătate, ora locală, liniștea nopții a fost curmată de puternice explozii. În cîteva secunde, un bloc de 10 etaje a fost avariat în întregime. Intensitatea sporită a detunăturilor a făcut ca imobilele vecine să fie zguduite serios. Ca urmare a acestor explozii succesive, 17 oameni și-au pierdut viața, iar alții 120 au fost răniți. Printre victime se află 5 femei și 3 copii. În tragicul accident a pierit o familie întreagă compusă din șase persoane. Numărul celor rămași fără adăpost s-a ridicat la peste 300.

DEZASTRUL a fost provocat, după cum s-a constatat în urma cercetărilor întreprinse la fața locului, de o mare cantitate de praf de pușcă și petarde, stocată clandestin într-o pivniță a blocului cu 10 etaje, de către Alberto Latini, proprietarul unei armurării, magazin instalat la parterul aceluiași imobil, în vederea comercializării lor în preajma sărbătorilor de sfîrșit de an. Potrivit estimărilor făcute de specialiști, explozibilul distrus, între 500—1 000 kg., depășea cu mult cantitatea admisă a fi deținută — doar 50 kg. Prăvălia armurierului fusese controlată de poliție, cu numai 4 zile înainte de accident, dar nu și pivnița, în ale cărei adîncuri era depozitat materialul.

EXPLOZIILE au avut o asemenea putere, încît mulți dintre locuitorii cartierului au crezut, la început că este vorba de fapt, de un cutremur de mare intensitate. Cu cîteva zile înainte, mișcări ale scoarței pămîntului se înregistraseră la Ascolipicena și în sudul mult încercatei localități Ancona. Locatarii imobilului nu au avut prea mult timp să cugete asupra naturii fenomenului produs în plină noapte : unul dintre aceștia, de la etajul al doilea, Flavio Dante, împreună cu soția sa, s-a trezit într-o secundă, aruncat la catul inferior. Acolo, povestea el, printre sfărîmături, zăceau doi copii — pe care i-a aruncat, de la înălțime, în brațele agenților ieșiți sub ferestrele blocului. Din cele 30 de automobile parcate în apropiere, multe au fost împinse, de suflul iscat, la o distanță... de cîteva zeci de metri. Multe au fost strivite în urma impactului cu molozul provenit de la blocul distrus. Un spectacol dezolant, un adevărat dezastru.

PANICA domnea, în primele momente ale deflagrației, peste tot. Cîțiva dintre cei ce locuiau în imobilul cuprins de trepidații au încercat să-și salveze viața, aruncîndu-se în gol, prin ferestre, chiar de la al patrulea etaj. În stradă, mulțimea striga : „Cutremur de pămînt". Riscînd în orice moment să fie prinși sub dărîmături, pompierii sosiți la locul cu pricina, au lucrat de zor și cu mult sîrg, pentru a putea descoperi, sub moloz, cît mai mulți supraviețuitori. Ultimele persoane care au mai putut fi salvate au fost acelea care au părăsit imobilul înainte ca scara principală să se prăbușească. Spre seară, spectacolul care se înfățișa ochilor celor prezenți era acela al unui cartier devastat. Oamenii se întrebau cum de s-a putut întîmpla un asemenea lucru cumplit. Răspunsul nu s-a aflat încă sigur : pricina poate fi neglijența unui lucrător ce ar fi fabricat petardele în pivniță, dar și căldura caloriferelor încinse. Proprietarul armurăriei a fost oricum arestat — sub acuzația de omucidere. Același lucru s-a întîmplat cu soția sa și cu unul dintre locatarii imobilului în a cărui mașină parcată în fața prăvăliei lui Latini, pe jumătate distrusă, s-a găsit explozibil. Cei rămași fără adăpost au fost instalați într-un bloc din apropiere, încă neocupat.

LA NUMAI DOUĂ ZILE de la catastrofa ce a avut loc în cartierul Prenestino, autoritățile italiene au lansat, pe întregul teritoriu, o operațiune de anvergură, în scopul descoperirii locurilor unde sînt depozitate, în mod ilegal, materiale explozibile, în vederea sărbătorilor de sfîrșit de an. Acțiunea s-a dovedit, într-adevăr, oportună și eficientă. În capitală, de pildă, dintr-o tutungerie au fost confiscate 10 kg. praf de pușcă și 300 petarde. Un armurier din Rimini deținea clandestin 84 kg de praf de pușcă, din care fabrica, fără autorizație, cartușe. În dormitorul unei femei din Napoli, în vîrstă de 49 de ani, s-au găsit ascunse 5 000 de piese de focuri de artificii. La Viterbe, în pivnița unui tînăr de 16 ani, poliția a descoperit 57 de obuze de mare calibru și alte muniții. În acest ultim caz, relevau artificierii sosiți la locul cu pricina, ar fi fost suficientă curiozitatea unui singur șobolan, pentru ca întregul cartier să aibă o soartă cu mult mai cumplită decît cea a imobilului din Prenestino.

Cîteva din mașinile distruse de suflul iscat de explozie

Ostatic fără voie

Un tînăr care intra într-un magazin dintr-un oraș american este transformat în paravan de un bandit care încercase să jefuiască magazinul. Pînă la urmă el singur găsește soluția scăpării din penibila situație.

Furtul eșuase, se putea spune chiar înainte de a se comite. Banditul își pierdu capul cînd o femeie din magazinul aproape gol, începu să strige. Livid la față, hoțul se repezi spre ieșire unde se ciocni cu un tînăr de 18 ani, Hamilton, care tocmai intra. Ciocnirea violentă îi făcu pe amîndoi să se clatine : banditul îl înhață însă imediat și ținîndu-l drept scut ajunse în stradă. Aici nu mai avea scăpare. Paznicul se afla la cîțiva pași cu arma în mînă și în curînd mașinile poliției trebuiau să sosească. Amenințînd cu pistolul avertiză paznicul să se dea la o parte.

— Pune jos pistolul și lasă băiatul, nu face prostii, știi că nu mai scapi. Încercă paznicul să cîștige timp.

— Adu-mi o mașină, repede... urlă banditul.

Hamilton se gîndi că acum era sfîrșitul, cel din spate scrîșnea din dinți și gemea ca un turbat.

— Acum, am să omor pe cineva... !

Hamilton coborî ochii și văzu arma cu degetul pe piedică. Atunci reacționă. Făcu ceva absurd, de necrezut, ceva ce nu văzuse nicăieri, nici la cinematograf, ceva neprevăzut și greu. O făcu mai mult din instinct decît din rațiune căci rationînd, frica să nu greșească l-ar fi oprit.

Dar Hamilton nu greși. Ridică fulgerător mîna dreaptă și băgă degetul arătător sub cocoșul pistolului. Banditul urlă și apăsă : urlă și Hamilton. Cocoșul de oțel îi zdrobea degetul. Paznicul sări spre ei. Totul se termină apoi într-o clipă.

S-a petrecut la Clinton (S.U.A.), în iulie 1972.

(Din Domenica del Corriere)

Pe strada îngustă nu mai erau decît ei trei.

Hamilton nu putea să creadă că se află într-o astfel de situație. Mîinile namilei îl strîngeau ca într-un clește. Știa că viața lui atîrnă de un fir de păr, căci cel din spatele lui nu mai judeca.

Sirenele se auzeau din ce în ce mai aproape. Paznicul ținea mai departe arma îndreptată spre ei. La fel banditul, apăsa cît putea și Hamilton simțea cum îi arde tot corpul.

— Uite am aruncat arma... lasă băiatul, spuse paznicul.

A APĂRUT

ALMANAHUL MAGAZIN

1973

Din sumar : **Pagini din arhivele spionajului : Pearl Harbor — un mister al istoriei ? Drumul nemilos al pribegiei unor muncitori italieni ; Cavalerii „Ordinului Malta" — o bandă de criminali și borfași ?**

remember • remember • remember

STOCKHOLM (II)

Multe dintre orașele portuare dela Hamburg și Amsterdam in sus, se subintitulează Veneții ale nordului, tinzînd, cu mai multă ori mai puțină îndreptățire, spre emblema superbei cetăți lagunare ce de sute de ani își deconcertează vizitatorii cu aberantul ei spectacol acvatic. Veneția însă rămîne incomparabilă pentru că nu e un oraș ci o excrescență fantastică a smircurilor sau poate o boală a continentului nostru contaminat de agonia feerică și seculară a Levantului și a meridianului bizantin — boală nobilă care arată că ne-am născut bătrîni și dedați la vicii sublime. Dacă totuși la miazănoapte există un oraș capabil să sugereze ceva din atmosfera Veneției, acela este, înainte de toate, Stockholmul, deși măreția lui e alta și tot ceea ce poate avea comun cu cetatea dogilor sînt mulțimea de insule pe care e așezat, brumele ce estompează toate conturele, creînd echivocuri cromatice printr-o infuzie de curcubee moleculare și poate spiritul oamenilor perpetuind încă moștenirea de bărbăție maritimă și inclinația spre fast a unor strămoși legendari ca și corăbierii de altădată ai Veneției...

Dealtfel, cu excepția insulei, nu prea întinse, unde stăruie vechiul oraș, — un fel de Luteție suedeză — Stockholmul nu se pretează la admirația detaliilor ci invită la priviri de ansamblu. Monumentele de arhitectură sînt restrînse la număr și nu colaborează decît întîmplător la frumusețea lui. Aici superbia ține în primul rînd de urbanistica lui insolită... frumoase sînt spațiile, apele ce răsar de pretutindenea dîndu-ți impresia că trăiești la confluența neobișnuită a cîtorva fluvii mari, cheiurile, podurile, parcurile, ambarcațiile diverse care străbat orașul în toate direcțiile... perspectivele te trimit dela o insulă la alta, largi, armonioase, întotdeauna imperceptibil brumate și clădirile care ascultă de legile lor capătă halo-uri policrome, își amendează discret excesiva masivitate caracteristică tuturor metropolelor zidite la răscrucea secolului nostru cu precedentul, își ascund aurul convențional pulverizat în toată Europa de parveniții avîntului industrial și imaginea de burghezi gentiloni, atît de supărătoare în multe orașe europene... beatitudinea generației Turnului Eiffel... Expoziția Universală... neoclasic... neogotic etc. etc. toate aceste fatuități devin la Stockholm aproape de neobservat, sînt dominate de urbanistica irezistibilă a orașului și de splendoarea așezării lui...

★ ★ ★

Îmi alcătuiesc un prim repertoriu de drumuri, ca preîntîndenea într-un oraș pe care nu l-am mai văzut, îmi fixez puncte de reper pentru geometria dezordonată a plimbărilor mele... turnul primăriei, palatul regal, yachtul alb ancorat la cheiul unei insule, acoperișul verde al Muzeului Nordic, un platan enorm pe al cărui trunchi șerpuiesc lumini galbene. Totul e în vederea întoarcerii la hotelul unde locuiesc, pentru că la dus nu ai niciodată nevoie de repere ; e suficient să te lași la voia întîmplării, derivînd cu nonșalanța specifică a călătorului prin orașe necunoscute, uitînd ceea ce știusei sau amintindu-ți lucruri pe care nu le-ai știut niciodată, pînă cînd oboseala te îndeamnă să cauți o bancă, o balustradă de piatră, o statuie dispusă să te primească pe treptele soclului ei. Și la Stockholm e aproape cu neputință să te rătăcești. Chiar dacă ești dezorientat prin vocație. În cele din urmă ajungi undeva la un chei, ajungi la un canal albastru și rece care te redresează și, mai departe, vezi iarăși sub cerul nordic cu nori masivi, întinderile apelor mărginite de roșu și cenușiu, roșu și galben, roșu și verde... dar fără exuberanță, fără pitorescul meridional sau cel de vitraliu caleidoscopic al vechilor burguri germane... culorile acestor cheiuri înalte și proporționate au glasul sugrumat, nu vorbesc, nu bucură ochiul ci îl exaltă ca un ritual mistic la care asiști cu emoția clandestină a intrusului.

Și totuși orașul nu e rece, nu e distant, eleganța lui nu sfidează... cred că e unul din puținele orașe occidentale unde ți-ai putea permite luxul de a fi sărac și singur și de a cultiva în liniște iluzii quijaneșți, ale unui Quijano de miazănoapte lipsit de impetuozitățile prototipului cervantesc, profund introvertit și melancolic... căci Stockholmul are undeva o căldură — care e și a oamenilor, mai mult decît m-aș fi așteptat să întîlnesc la o asemenea latitudine — are el însuși o melancolie a străzilor, izvorînd poate din cristalele dramuite ale soarelui nordic, o melancolie vecină cu angoasele lui Kierkegaard și cu spasmele sufocate ale teatrului scandinav.

a. e. baconsky

SPIRALE

Ilarie Voronca (I)

de Eugen BARBU

Nu putem să nu salutăm inițiativa Editurii „Minerva" de a reconstitui, cel puțin antologic, dacă nu integral, texte mai vechi ale poeților aflați pe o plută a Meduzei în marele curent al poeziei acestui secol. Cînd spun pluta Meduzei, spun de fapt grupări literare, pentru că în marasmul începutului de conștiință europeană existau delimitări ce s-au răsfrînt în viața social-politică și care au dus, fatalmente, la adversități, rezolvate ades tragic. Să fi presimțit arta înfruntarea de mai tîrziu pe tărîmul ideologic, să fi fost acești dinamitarzi ai plictiscoasei arte burgheze promotorii literaturii de stînga ? Mai mult ca sigur ! Priviți rece, la o distanță atît de mare de timp, iată că revoltații din jurul anilor 22 apar aproape clasici, luptele acelea desfășurate cu mari zgomote literare mai păstrează ceva romantic și, vai, tinerii incendiatori ai literelor pot fi citiți fără riscul dicționarului. Fronda a rămas frondă, cu siguranță, nobilă se păstrează numai aventura luării în coarne a tot ce era deja stabilit, osificat, închis în dogme. În fața misticismului pășunist care aducea în pagina de revistă oaia celestă de unde ar fi trebuit să vină mîntuirea veșnică, se desvolta pura, curata insurecție împotriva a tot ce era absurd cînd în jur creștea acest secol „plin de căi ferate", de avioane, de zgomote industriale în care imaginea unui Dumnezeu stînd pe un tron de aur nu putea decît să ilustreze o artă de calendar sătesc. Dar despre meritele și scăderile *construcțiviștilor, letriștilor, suprarealiștilor*, am mai scris și voi mai scrie în alte locuri, important este să fixăm cu prilejul apariției acestor două volume antologice din poezia lui Voronca, locul lui și al altora în dezvoltarea poeziei românești moderne.

Cel mai comprehensiv în acest domeniu mi se pare Ovid S. Crohmălniceanu care în foarte interesanta sa *„Literatură română între cele două războaie mondiale"*, capitolul *„Contimporanul"*, *„Integral"*, *„Unu"*, *etc"*, stabilește hotarele spirituale ale acestei mișcări de desțelenire a poeziei intrate în faza pietrificării. Sigur că orice insurecție în materie de artă are explicații logice. Lunga istorie a picturii, muzicii sau cuvîntului cunoaște astfel de revolte. Sufletul omenesc nu poate recepta la infinit aceleași trimiteri la regulă, pentru că ori spiritul atipește, ori regula trebuie schimbată. *„Cabaretul Voltaire"* al acelui 14 iulie din anul 1916 nu era o invenție pusă la cale prejudecat, cît o necesitate strîngentă de eliberare a unor constiințe poetice. Asupra formei exacerbate mai pot exista discuții, de fapt, după mai bine de 50 ani, *poemele răcnite* sau recitate în șunet de tobă mare, clopoței de la piciorul sting al lui Hoosenlatz par simple copilării. Totdeauna în lume cînd se ivește ceva nou se sparg niște geamuri. Așa a fost la apariția cumintelului „Hernani", așa a fost cînd a apărut cubismul în pictură, așa s-a intîmplat și la ivirea unui Moore sau Giacometti. Comoditatea de a primi ceva ce știi, posibilitatea comodă a analogiei cu perimetri dați este mult mai lesnicioasă decît explorarea. Spiritul se autoconservă, autoritatea tradiției face din oameni care odată agitau un steag, conservatori penibili. Însuși promotorul, unul dintre promotorii antiartei a clacat în magie (Breton), citiți această *Antologie* care a fost epurată de violențele frugale ale formulelor chimice și a strigătelor și o să aveți imaginea unui Voronca aproape clasic.

Vreau să fiu bine înțeles, să nu mi se reproșeze că una scriu și alta fumez, după vorba lui Arghezi. Nu sînt un dușman al poeziei clasice și nici un admirator a tot ce a produs dadaismul. Găsesc că lipsa de comunicabilitate din cuvintele *„Tzantzntza ganga / bouzdouc zdouc zdouc nfoùnfa mbaah / mbaah nfoùnfa*, aparținînd lui Tzara rămîn ce au fost totdeauna : o simplă fiță lingvistică, o încercare de a intriga pe cititor și nu artă, cuvînt, lirism ; nici măcar un antilirism pentru că asta ar fi însemnat să opui un lirism nou unui lirism deșelat. De fapt, exclamația că *Dada scuipă pe tot pentru că Dada știe tot*, era nu o frază literară, cît un protest social. *Insubordonarea absolută, haosul ce trebuia creat* în locul ordinei burgheze plicticoase și fără limită era de fapt o atitudine politică, o armă ascunsă în cuvinte ca spinul secret al trandafirului. Dar, cel puțin într-o parte a lumii, tunurile au tras, cîmpul de bătaie a fost curățat de cadavrul rău mirositor al acelor spirite lenețe, întrebarea pe care trebuie să ne-o punem este numai una singură : ce a rămas din formulele aruncate cu atîta violență în cîmpul de război al publicațiilor vremii, ce a rămas din produsul atît de nou pe atunci ?

Sigur că afirmația că *cea mai frumoasă descoperire a omului este bicarbonatul de sodiu*, ca opus *Madonei* care și ea *era prima dadaistă din lume*, fecioară fiind, rămîne o glumă enormă și că umorul lui Urmuz poate fi încă gustat, dacă îl relatăm la ceea ce voia să distrugă, la obiectivul insurecțional secret. Kafka poate să pară spiritelor nepregătite un autor de grozăvii imposibile în lumea reală, dar dacă avem în față monstruoasa birocrație și organizație socială represivă pe care a ruinat-o ne apare utilitatea acestei arte, cu toată măreția ei. Mai rău stăm cu imitatorii, dar asta e o altă căciulă...

Ce se ascundea sub grava acuzare a constructiviștilor de la *Contimporanul* care decretau că *arta de pînă atunci se prostituase și că poezia nu este decît un teasc de stors glanda lacrimală* ? Se ascundea faptul că, într-adevăr poezia (nu toată, evident) practicată de unii era cu adevărat așa ceva, un *clistir răsuflat*, cum *teatrul numai o rețetă pentru melancolia negustorilor de conserve*. Despre pictură se spunea ceva și mai rău. Sigur că generalizările nu fac bine nimănui și că și în cazul letrismului, a suprarealismului și a atîtor isme care au proliferat la infinit și s-au autopastișat, ceea ce a fost negație totală a pierit pentru că nu putem renunța la Homer, la Da Vinci, la Haendel și Vivaldi numai pentru că cineva spunea asta. Aberația în cuvînt nu a rezistat timpului, cum nu au rezistat compozitorii, poeții și pictorii fără geniu ai clasicismului, dar întorcîndu-ne la ceea ce era cu adevărat frumos în plan estetic, în mișcarea constructiviștilor, iată că după mai bine de o jumătate de secol putem cita din superbul *Lamento* al lui Vinea : *„Ploi de martie, tragedie citadină / Arborii-și fac semn ca surdo-muții / pentru spectacolul de adio / Plîngeți lacrimi de făină, sonerii, lumină / de Sfîntul Bartolomeu al afișelor"* pentru că aici ne găsim și în fața unei poezii noi, dar și în fața respectării regulei liricii. Iată-l pe Tristan Tzara psalmodiind aproape ca un clasic : *„Împărații ies în parcuri la ora asta care seamănă cu vechimea gravurilor / și servitorii fac baie ciinilor de vînătoare / lumina-și îmbracă mănuși / deschide-te fereastră-prin urmare / și ieși noapte din odaie ca din piersică simburul"*. Cînd Voronca scrie poemul „Hidrofil" : *„Vîntul e pătrat invers 50 lei util gazometru / interstițial cheamă hornar pentru esofag / ein zwei pentru sept huit d eci / temperament scafandrilor în portefeuille / sistem nervos apoteoză en bumbac / omletă confecționează clorofilă castrat / acul de siguranță ușa s-a închis în / inima cu acetilen îmi e foame însă / e întuneric imi e dicționar telefonul / cu barbă cochilia desface scenarii / almanah strada"* ne aflăm sub zodia lui Breton care definea o asemenea poezie drept *„automatism psihic pur, prin care ne propunem să exprimăm, fie verbal, fie scris, fie prin orice alte mijloace funcțiunea reală a gîndirii. Dicteu al gîndirii, cu absența oricărui control exercitat de rațiune, în afară de orice preocupare estetică sau morală"*.

Dar ăsta să fie Ilarie Voronca ?

CU VASILE PÂRVAN, CĂLĂUZĂ PE CĂI ANTICE

de Horia OPRESCU

În mirajul celor 20 de ani, abia împliniți, nu pot defini cutezanța de avintată semi-demență — cu care, o mină de studenți, porneau să cerceteze Italia ! Era în aprilie 1926. Aveam inimile pline dar buzunarele, aproape goale... Cînd am sosit la Veneția, era negură și frig. Din Piața **San Marco** nu se zărea, în vecinătate, nici **Campanella** ! În toropeala-ceea, ni se părea potrivit să repetăm romanticele stihuri : **„Nu-nvie morții, e-n zadar, copile..."** Iar gondolele, fantomatic le ghiceam, lunecînd prin ceața opacă.

Peste trei zile, la Florența, rătăceam de-a lungul uluitoarelor galerii de artă Pitti și Uffizi. (Printre cele mai celebre în lume !).

Nu tîrziu, Roma ne copleșea cu suvenirele ei, istorice și religioase. Curînd, soseam la Neapole. Acolo, în jurul vastului bulevard semicircular ce mărginea golful, urmăream la orizont siluetа leneșă a cîte unui vapor. Iar, pe cerul redevenit de peruzea, dunga verticală a fumului ce se înălța din Vezuviu părea un gigantic semn de exclamație ce despica văzduhul.

Apoi, a doua zi, un tren local ne transporta la **Pompei și Herculanum**, faimoasele dar nefericitele localități romane, îngropate de lava vulcanului din preajmă, cu aproape două milenii în urmă.

Acolo, atunci ca și astăzi, grupuri de turiști, de felurite neamuri și idioame, însuflețeau fostele străzi, imobile, localuri publice... Toate grupurile amintite, erau dirijate de cîte un **Ghid** ori **Cicerone** care, deși, cam profesional, aducea totuși la cunoștința **clienților**, o seamă de date istorice, poiitice ori anecdote... Numai grupul nostru, din penibile rațiuni pecuniare, renunțase la ghid. Trăgeam însă cu urechea, abil, și ne lămuream, cît de cît, din spusele Ciceronelui... Era o zi, de astădată, însorită, cu soare fierbinte. Tăcerea, în care circulam, printre milenarele lespezi și ziduri, fu, într-un moment, întreruptă de exclamația unuia dintre noi : „În adevăr, strașnică asemănare între limba italiană și a noastră ! Ascultați cum, parcă românește explică acel ghid".

Ne apropiarăm spre a profita și mai mult. În adevăr în jurul unui grup compact, conducătorul, un om slăbuț, cu guler tare la git, vorbea un dialect foarte apropiat de cel de la Dunăre. Însă, mare ne-a fost minunea constînd că acel colectiv era format din români. Iar dirigiutorul lor, însuși învățatul profesor Vasile Pârvan ! Aflînd despre noi, acei români ne primiră în grupul lor, cu amiciție. Iar profesorul Pârvan ne vorbi amical : „Rămîneți cu noi, dacă doriți". Iar pînă în fapt de seară s-a extins această unică, providențială întîlnire. Cînd ne-am despărțit, spre a reveni la modestul han ce ne găzduise la Neapole, parcă trăiserm un vis.

Peste un an, **mă aflam în** sala de lectură a Academiei Române. (Tot pe Calea Victoriei, ca și azi, dar în capul dinspre stradă al imobilului, într-un amfiteatru cam întunecos unde, **custode**, trona un personaj masiv, somnoros și binevoitor : poetul Al. Obedenaru). Aici, într-o zi, l-am zărit trecînd pe profesorul Pârvan, cu brațul plin de cărți și caiete. Fără voie am țîșnit în fața-i, cu un compliment adînc. M-a privit cu ochii sclipitori deși cam neguroși :

— A, dumneata ! Țiu minte.

— Ce faceți Domnule Profesor ? silabisii eu.

— Îmi adun oărecari cărți și manuscrise — răspunse el. Iată, dacă vrei, uită-te prin ele. (Și mi le așeză pe pupitru.) Eu am puțină treabă la directorat. Dar, peste un sfert de oră, revin. Să mai stăm de vorbă...

Prinsei a cerceta materialele. Descifram cu sete frazele grafiei sale, limpezi și hotărîte.

Sfertul de ceas trecuse, profesorul nu revenise dar eu mă bucuram. Fără voie prinsei a copia în carnetul meu de notițe o seamă de fraze. Unele din niște caiete pe a căror copertă era notat : „Începuturile vieții romane la Gurile Dunării" sau „Pătrunderea helenică și helenistică în Valea Dunării."

Sînt fraze, poate, fără legătură și sens anume. Însă, cred, cu totul esențiale, chiar așa, prin cuprinsul lor, izolat -

„Putința de a trăi noi înșine în sufletul altuia, e singura adevărată valoare omenească."

...„Îl vezi pe muncitor sprijinindu-și mîna ușor, cu iubire, pe unealta de muncă, stînd drept, neclintit, privind departe; ochii lui sînt senini ca cerul : el e majestatea".

... „Oamenii de-abia prin muncă definesc scopurile și valorile vieții, acțiunii și personalității omenești."

... „Datoria omului de știință este să ardă cu tot sufletul, pentru oameni, pentru idealul lor, pentru sublimul pe care trebuie să-l facă să înflorească în inima contemporanilor săi, chiar de-ar fi să-l crești cu tot sîngele vieții tale, pe care numai odată o ai."

Peste cîteva luni, eram de față, cu inima fărîmată, la înhumarea cărturarului, pierit la 45 de ani ! Pe blocul de marmură ce, elevii și admiratorii, l-au înălțat pe groapa de la Belu, sînt gravate doar două cuvinte și două date : Vasile Pârvan, 1882—1927.

Dar cîtă măreție, noblețe, strădanie și dăruire !

MICA ENCICLOPEDIE

Din viața cotidiană a antichității

de L. SĂRĂȚEANU

Pentru nespecialist, imaginea vieții de fiecare zi a omului de acum două mii de ani, obiceiurile lui, preferințele și gusturile lui, nu sînt conturate decît foarte vag. Cum se îmbrăca, bunăoară atenianul vremilor străvechi ? Datele furnizate de Fustel de Coulanges în clasica lui lucrare „Cetatea antică", precum și cele ale altor istorici sau etnografi, sînt foarte amănunțite. În materie de culori, cei mai sobri preferau albul sau cenușiul. Tinerii, însă, nu disprețuiau veșmintele purpurii, verzi sau albastre. Galbenul era lăsat în exclusivitate femeilor, care, de altfel, știau să se îmbrace cu gust și stăpîneau pînă la rafinament tehnica sulemenelilor și a odoarelor decorative.

Unele excese în îmbrăcăminte nu lipseau nici ele, mai ales la tineri. Și — tot ca în vremile noastre — aceste excese stîrneau critica oamenilor serioși. Faimoșii „hippies" de azi ar fi poate triști dacă ar afla că junii extravaganți din Atena antică purtau și ei plete. (E drept ceva mai îngrijit pieptănate). Nu scăpau tentațiilor modei nici tineri mai valoroși. Aristotel, de pildă, după ce îl laudă pe arhitectul Hipodamos din Milet pentru iscusința cu care a plăsmuit planurile Pireului și pentru meritul de a fi introdus, prin aceste planuri, ideea de „sistematizare", deplînge faptul că același Hipodamos este „prea preocupat de plete, de pieptănătură și de îmbrăcăminte".

Mare preț puneau filfizonii antici și pe încălțăminte. Unii își gravau pe talpă anumite cuvinte, astfel încît urma pașilor să reprezinte o „chemare". Lesne de imaginat cum priveau Socrate, Focion și alți înțelepți asemenea „inovații", dacă ne gîndim că acești venerabili gînditori umblau desculți, pentru a arăta și altora ce înseamnă modestia și sobrietatea. Dar, se pare că obiceiul de a nu... „păși" pe urmele înțelepților exista și atunci.

Lăsînd la o parte acest obicei, să amintesc un altul mai puțin grav, desigur, dar... Știți la ce oră obișnuiau atenienii să-și viziteze prietenii ? În zorii zilei. Platon relatează că, atunci cînd Hipocrat a trecut pe la Socrate pentru a-l lua în vizită la Protagoras, care tocmai sosise la Atena, s-a dus la bătrînul profesor înainte de răsăritul soarelui și „a stîrnit mare zarvă, bătînd cu toiagul în ușă". Socrate, trezit din somn, s-a adresat lui Hipocrat : „Ai venit prea devreme ; trebuie să mergem în vizită atunci cînd răsare soarele". Cred că azi nici cei mai ospitalier gospodar nu s-ar bucura dacă oaspeții i-ar sosi odată cu apariția soarelui.

Și pentru că am amintit de gospodari, vă invit și la o mică raită prin una din piețele antichității. Compararea ei cu piețele moderne pune în lumină faptul că multe s-au schimbat de atunci. Dar nu toate. Căci marele Aristofan, ca și alți autori de comedii vorbesc despre precupeți denumindu-i „tîlhari" sau „borfași de noapte". Iată de ce s-a creat funcția „agoranomilor", adică a controlorilor din Agora, piața atenienă care slujea deopotrivă pentru desfacerea produselor alimentare și pentru desbaterea problemelor publice ale cetății. Agoranomii măsurau pînile și covrigii, supraveghind respectarea cantităților prescrise, vegheau ca negustorii de pește să nu ude cu apă marfa veche pentru a o vinde ca proaspătă etc. Desigur nu toți precupeții erau necinstiți. Tot Aristofan amintește de o femeie „tare cumsecade" care putea fi găsită la sectorul de fructe și zarzavaturi, unde vindea susan, ceapă, linte și smochine. Era... mama celebrului Euripide.

Prin Aristofan știm că piața atenienă era împărțită în sectoare. Exista un sector al brînzeturilor, unde marfa se vindea în coșulețe frumos împletite ; un sector al cărnii, unul al peștelui, unde aveau mare căutare tonul, țiparii, doradele, stridiile... Precupeții aveau tarabe de lemn sau stuf. Mai tîrziu, s-au construit hale spațioase. În epoca lui Pericle se vorbea de mîndra hală de făină și despre clădirea specială din Pireu unde se expuneau mostre de produse alimentare. În jurul pieții erau magazinele de mirodenii, de vin, de parfumuri, atelierele frizerilor și curelarilor, magazinele de haine gata confecționate. Exista și o bogată piață de flori. Aș spune că atenienele aveau de unde alege, dacă n-aș fi citit că femeile — cu excepția celor nevoiașe care erau vînzătoare — nu veneau nici odată la piață. Toate cumpărăturile le făcea soțul. (N-am găsit date suficiente, din care să deduc dacă aceasta era expresia unei atenții delicate, sau — dimpotrivă — a lipsei de încredere în spiritul de economie al soților). În orice caz, se știe că, acasă, cu excepția banchetelor pentru care se angaja un bucătar bărbat specializat la Siracuza, — care era un fel de Paris al antichității în privința gastronomiei rafinate — toate activitățile legate de arta culinară reveneau femeii. Dar despre ce mîncau și cum mîncau anticii, voi vorbi în numărul viitor.

BRATEI — COMUNA MUZICANȚILOR

de J.-V. PANDELESCU

Pe Valea Tîrnavei, nu departe de Mediaș, se află, înconjurată de vii și livezi, una dintre cele mai frumoase așezări din regiune, cunoscuta comună Bratei, a cărei vechime, așa cum o atestă documentele vremii, este de peste 700 ani. Localitatea se bucură de o faimă deosebită. Aici muzica e practicată de generații întregi, din tată în fiu. S-ar putea spune că este comuna... muzicanților, căci există familii întregi de corniști, oboiști, fagotiști, de clarinetiști și tromboniști — unii dintre aceștia binecunoscuți în orchestrele din București și din țară. Există nu mai puțin de 23 asemenea instrumentiști, originari din Bratei, marea lor majoritate aflîndu-se în viață, în frunte cu cornistul de remarcabile însușiri interpretative, Leopold Guți, azi pensionar al Operei Române, fost profesor la Conservatorul „Cornetti" din Craiova. Leopold Guți continuă, de altfel, să cînte atît în țară cît și peste hotare, în formația de fanfară. Numai din familia Guți s-au afirmat zece instrumentiști de talent, fiind de menționat ultimul vlăstar, oboistul Guți Edi, laureat al Concursurilor internaționale de la București, Geneva, Moscova și Viena, concertist, prim solist în orchestra Operei Române și lector la Conservatorul „Ciprian Porumbescu". Dar în afara acesteia mai există și altă familie de instrumentiști — Beldi — originară tot din Bratei, al cărei reprezentanți îi aflăm atît la Timișoara în orchestra Filarmonică „Banatul" (fagotistul Adrian Beldi și trombonistul Radu Beldi) cît și la București : Ion Beldi, fost solist al Filarmonicii „George Enescu" și al orchestrei Radioteleviziunii este în prezent șeful catedrei de instrumente de suflat la Conservatorul „Ciprian Porumbescu". Spațiul nu ne îngăduie să-i citățm pe toți muzicanții porniți din Bratei. Trebuie să arătăm, totuși că și talentatul muzician Ion Baciu, prim dirijor și director al Filarmonicii din Iași, în același timp profesor la Conservatorul din capitala Moldovei, este originar tot din Bratei...

Am căutat să aflăm o explicație a acestui — să-i zicem — fenomen muzical, cu caracter de masă. Ne-a oferit-o maestrul Leopold Guți, seniorul familiei amintite, care ne-a afirmat cu îndreptățire că faptul trebuie căutat în tradiția veche a fanfarelor ce activează în mai toate comunele din Transilvania și îndeosebi în localitatea Bratei, unde au existat nu mai puțin de 5 fanfare. Vestita fanfară din Bratei a cărei vechime depășea o sută de ani, era condusă odinioară de Gh. Ghiurcuț. Ea se bucura de cea mai bună reputație și a avut o puternică înrîurire, nu numai asupra înzestratelor elemente locale dar și asupra celor din comunele din împrejurimi. În prezent în comună s-a purces la organizarea unei școli de cînt la fanfară sub conducerea dirijorului și profesorului Schuster. Este de arătat, totodată, că începînd din 1968 **un mănunchi de** muzicieni pasionați pentru instrumentele de suflat, grupați sub denumirea de „Karpaten show" și din care fac parte unii din muzicienii amintiți mai sus, a făcut apreciate înregistrări pe discuri la Electrecord sub conducerea clarinetistului Franz Emil. Dispunînd de un vast repertoriu acești au întreprins și turnee de concerte de fanfară la Stuttgart, Dortmund, Hanovra care s-au bucurat de mult succes și care au fost televizate. Se cade să încurajăm cît mai mult aceste nuclee de muzicanți populari, în speță fanfarele comunale. Rezultatele obținute constituie cea mai bună pledoarie în favoarea lor.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

GROCK, MINUNATUL. A apărut, într-o editurâ de peste hotare, o carte despre Carl Adrian Wettach, care își-a petrecut viața în arenele luminate de soarele artificial al reflectoarelor. În bătaia lor. Carl Adrian Wettach a purtat porecla de Grock, fiind timp de mai multe decenii regele clovnilor, împăratul risului și al șarjei.

Am citit în cartea aceea că Grock a murit, în vila sa de pe Coasta de Azur, la o vîrstă înaintată în urmă cu un deceniu. Un amănunt fără importanță pentru cei ce știu că risul nu are bătrînețe, iar arta este fără de moarte. Or, modestul Carl Adrian Wettach, a cărui celebritate n-a fost depășită între cele două războaie decît de aceea a lui Chaplin, era înainte de toate *artist*. Un artist blînd și generos, care descreștește milioane de frunți în lumea întreagă. La Viena, într-o iarnă, extraordinara sa iscusință și giumbușlucurile lui hazoase mi-au corectat și mie diafragma în hohote de rîs irezistibil. Se pricepea să strecoare în cutele cele mai ascunse ale sufletului omenesc, acolo unde se pitesc întunericul și negația, o licoare al cărei efect dăinuia, mult timp, ca o injecție subcutanată cu o substanță indisolubilă.

Autorul cărții despre Grock a încercat să-i descompună magia în elementele-i constitutive, însă a ajuns firesc la concluzia că arta, personalitatea artistului sînt indivizibile, că măscările și dibăcilile de clovn muzical ale lui Grock n-au fost decît un aspect al darului său neîntrecut de a stîrni risul.

Ce făcea, de fapt, Grock spre a inunda arenele de circ și sălile teatrelor de varieteu cu valurile benifice ale veseliei, luîndu-și spectatorii de mînă și ducîndu-i din lumea faptelor concrete într-un univers al uitării, consolării și reconfortării ? Ține minte că avea un saxofon poznaș, agățat de sufită cu niște sfori atît de grosolane, încît nu exista nici cel puțin intenția de mistificare. Saxofonul ăsta i se volatiliza ca prin minune dintre degete tocmai cînd, după niște game și arpegii de o nemaipomenită disonanță, reușea să prindă un ton clar și vibrant semănînd cu un hohot robust de rîs. Timp de zece minute, sala era zguduită de un rîs fabulos, în timp ce Grock rostea, cu accentul lui inimitabil și cu pleoapele zbătîndu-i-se sfios pe ochii de mură, de cîte ori sufla îi înghițea instrumentul :

— *Nit mööööglich*, cu neputință !

Puțini dintre cei ce amuză publicul au fost capabili de atîta simplitate, iscusință și discreție, ca minunatul Grock. Nu era nimic artificial în arta lui atît de dificilă, în afara, se înțelege, a fardului și costumului. Taina lui Grock era simplă și oricui la îndemînă : el își recunoștea, în joc său din arenă sau de pe scenă, inferioritatea față de cei din sală. Iar omului, deprins cu îngîmfările și orgoliile multora dintre semeni, i se părea această acceptare deschisă a inferiorității proprii un lucru din cale-afară de caraghios, astfel că risul se dădea de-a tumba peste capetele spectatorilor, fără ca el să-și dea seama că actorul nu face altceva decît să „joace". Atîta doar că, la Grock, era cu totul altă poveste : jocul lui se confunda cu realitatea, deoarece modestul Carl Adrian Wettach — care era și un filosof pe deasupra — credea profund în inferioritatea sa față de cei din loji și staluri, iar sinceritatea aceasta a lui a fost atît de dezarmantă, încît nimeni n-a fost în stare să i se împotrivească : risul cutremura circuri și teatre, umezea batiste și dăinuia mult dincolo de sala de spectacol, în vreme ce Grock, cu fața lui tristă, se gîndea probabil la distanța de nestrăbătut dintre ris și fericire !

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 17 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastica pentru toți ; 8.30 Cravatele roșii ; 10.00 Viața satului ; 11.10 Mari muzicieni la București ; 12.00 De strajă patriei ; 12,30 Emisiune în limba maghiară ; 14.00—17.00 — 360 de grade. Din sumar : Volei masculin : Dinamo București — T.S.K.A. Moscova ; Baschet masculin : Steaua — Dinamo București ; 17.10 Pierduți în spațiu ; 18.00 Cintare patriei ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Comentariu la 40 de steme : județul Teleorman ; 20.20 Film artistic : Asterix și Cleopatra ; 21.35 Teledisc ; 22.20 Telejurnal ; 22.30 Duminica sportivă. **PROGRAMUL II :** 12,30—15.00 Promenada duminicală ; 20.00 Piticul Bimbo ; 20.25 Selecțiuni din operele „Boema" și „Sora Angelica" de Puccini ; 21.15 Reportaj bucureștean ; 21.30 Romanțe și cîntece de petrecere ; 22.00 Telex tehnico-științific ; 22.15 Mannix (reluare).

LUNI 18 DECEMBRIE

PROGRAMUL II : 17.30 Curs de limbă franceză (reluare) ; 18.00 Căminul ; 18.40 Ecranul ; 19.00 Săptămîna în imagini ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Planul pe '73 — De la nivelul ramurii, la locul de muncă ; 20,10 Elizabeth R ; 20.55 Ancheta TV. Luxul de a face... lux ; 21.35 Floarea din grădină ; 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00—23.00 Seară pentru tineret.

MARȚI 19 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Teleșcoală ; 10.00 Curs de limbă engleză ; 10.30 Comentariu la 40 de steme : județul Teleorman (reluare) ; 10.50 Căminul (reluare) ; 11.30 Pierduți în spațiu ; 12.15 Luxul de a face... lux (reluare) ; 12.55 Telejurnal ; 15.00—16.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură ; 17.30 Curs de limba rusă (reluare) ; 18.00 Panoramic științific ; 18.20 Cum vorbim ; 18.35 Tehnic-Club ; 19.00 Caleidoscop cultural-artistic ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Comentariu la 40 de steme ; județul Timiș ; 20.20 Seară de teatru : „Intîlnire peste ani" de Lucia Demetrius ; 22.00 În actualitate — școala ; 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Telecinemateca pentru copii : Moș Gerilă ; 21.30 Muzică populară ; 21.40 Ghișeul ; 22.00 Prin expoziții ; 22.15 Emisiune de divertisment.

MIERCURI 20 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Bucureștiul necunoscut (reluare) ; 9,25 Prietenii lui Așchiuță ; 10.00 Curs de limbă franceză ; 10.30 Comentariu la 40 de steme : județul Timiș (reluare) ; 10.50 „Moș Gerilă" (reluare) ; 12.20 Tehnic-club (reluare) ; 12.45 Telejurnal ; 17.30 Curs de limba germană (reluare) ; 18.00 Pentru sănătatea dv ; 18.10 Intrebări și raspunsuri ; 18.45 Timp și anotimp în agricultură ; 19.05 A 12-a aniversare a creării Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud — film documentar ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Planul pe '73 ; 21.10 Handbal masculin : Steaua — Oppsal Oslo ; 20.40 Comentariu la 40 de steme : județul Tulcea ; 21.00 Telecinemateca : Cu mîinile pe oraș ; 22,40 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 O viață pentru o idee : Umberto Nobile ; 20.25 România în lume ; 20.55 Agenda ; 21.05 Luminile rampei. Tineri interpreți ; 21.45 Cărți și idei ; 22.10 Elizabeth R.

JOI 21 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 România în lume ; 9.35 Umberto Nobile (reluare) ; 10.00 Curs de limbă rusă ; 10.30 De la Alfa la Omega ; 10.50 Comentariu la 40 de steme : județul Tulcea (reluare) ; 11.10 Telecinemateca : Cu mîinile pe oraș (reluare) ; 12,50 Telejurnal ; 15.00—16.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură ; 16.00—17.00 Teleșcoală ; 17.30 Emisiune în limba maghiară ; 18.50 U.R.S.S. — meridianele anului jubiliar ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Comentariu la 40 de steme : județul Vaslui ; 20.30 Selecțiuni din spectacolul folcloric dedicat aniversării Republicii ; 21.20 Retrospectivă Walt Disney ; 21.45 Tinerii despre ei înșiși ; 22,30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 17.30 Agenda ; 17.40 Melodii și ritmuri ; 18.15 Pierduți în spațiu ; 19.05 Dans și muzică de pretutindeni ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Concertul orchestrei de studio a radioteleviziunii ; 21.00 În direct... de la uzinele „Electronica" ; 21.30 Desen animat ; 21.40 Film documentar : Mahmudia ; 21.55 Viața științifică a Capitalei.

VINERI 22 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Teleenciclopedia ; 9,50 Muzică populară ; 10.00 Curs de limbă germană ; 10.30 Comentariu la 40 de steme : județul Vaslui ; 11.00 Satul contemporan ; 11.20 Retrospectivă Walt Disney ; 12.00 Dans și muzică de pretutindeni ; 12.25 Teleglob (reluare) ; 12.45 Telejurnal ; 16.00—17.00 Teleșcoală ; 17.30 Curs de limbă engleză (reluare) ; 18.00 Cîntecul de aur ; 18.20 Școala campionilor ; 18,45 Gala maeștrilor ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Planul pe '73 ; 20.10 Comentariu la 40 de steme : județul Vîlcea ; 20.30 Interpretul săptămînii ; 20.50 Film artistic : Mama ; 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Delfinul Flipper ; 20.25 Danubius '72 ; 20.55 Program de circ ; 21.15 Revista economică TV ; 21,30 Un sfert de veac în muzica românească ; 22.15 Stadion.

SÎMBĂTĂ 23 DECEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Rapsozii Oltului ; 9.20 A fost odată ca niciodată... ; 9.50 De vorbă cu gospodinele ; 10.05 „Cîntare patriei" (reluare) ; 10.40 Comentariu la 40 de steme : județul Vîlcea (reluare) ; 11.00 Gala maeștrilor (reluare) ; 11.30 Viața științifică a Capitalei (reluare) ; 11.50 Desen animat ; 12,00 Un sfert de veac în muzica românească (reluare) ; 12.45 Telejurnal ; 16.30 Emisiune în limba germană ; 18.15 Ritm, tinerețe, dans ; 19.10 Moment folcloric ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Arc peste timp : Slatina ; 20.15 Teleenciclopedia ; 21.00 Mannix ; 21.50 Telerecital : George Enache ; 22.30 Telejurnal ; 22.45 Săptămîna sportivă ; 23.00 Romanțe și cîntece de petrecere. **PROGRAMUL II :** 16.30 Agenda ; 16.40 Cîntece și jocuri populare ; 17.10 Film documentar : Victor Iuliu ; 17.30 Armonii intime ; 18.00 Film artistic : Boxerul, producție a studiourilor poloneze.

RICHARD ATTENBOROUGH, regizor și actor britanic, a pornit la realizarea unui film despre viața lui Gandhi, pe care îl va turna în India.

La Roma s-au turnat primele secvențe ale unui nou film, „Iuliu Cezar". Vă prezentăm secvența momentului uciderii lui Iuliu Cezar, întruchipat de cunoscutul actor Anthony Quinn.

PRIMA BIENALĂ INTERNAȚIONALĂ de grafică „Europahaus-Wien" avînd ca temă „Arta angajată" a fost prezentată în clădirea Asociației artistice „Wienen Secession". Această prestigioasă manifestare a reunit 126 de artiști din 35 de țări. Graficianul Valentin Th. Ionescu a fost prezent cu gravura „Lecția de anatomie".

FREDERIC ROSSIF, cunoscutul documentarist, se ocupă în continuare de surprinderea vieții animalelor pe peliculă. Actualmente turnează o serie de 6 filme, de o oră fiecare, sub titlul „Apocalipsul animalelor".

„NOI CEILALȚI, ALERGĂTORII" se intitulează pelicula, pe care o turnează Igor Maslenikov în studioul „Leninfilm", inspirată din viața piloților de curse automobilistice. În rolurile principale: Evgheni Leonov, Larisa Lujina, Oleg Iankovski.

ERATĂ

Dintr-o regretabilă eroare, în numărul anterior ilustrația de la materialul referitor la filmul **„Patru sezoane"** a apărut neînsoțită de explicație. Imaginea o reprezenta pe actrița Rodica Mandache într-o scenă din filmul „Patru sezoane" în regia Letiției Popa.

A APĂRUT

ALMANAHUL MAGAZIN 1973

Din sumar : Cunoscuți actori români răspund la întrebările redacției : **Fory Etterle, Sanda Toma, Ionescu Gion, Stela Popescu, Sebastian Papaiani, Dana Comnea și Ștefan Iordache.**

Clepsidra

POD PESTE FLUVIUL ALBASTRU

de Constantin VIȘAN

*Zburăm spre Nankin. La cîteva mii de metri sub noi bănuim Fluviul Albastru. Nu se zărește însă decît alba cîmpie de bumbac a norilor. Să treci prin preajma vestitului Ianțzi și să nu vezi decît un peisaj semănînd cu atîtea alte priveliști aeriene. Regret călătoria cu trenul. Ba chiar anacronicul poștalion al Milescului... Noroc cu prietenul Ciu care populează vastele întinderi alburii cu ciudate hieroglife pe care le tălmăcește într-o românească plină de savoare. A învățat limba Mioriței la Universitatea din București. Aflăm date esențiale despre istoria Nankinului, în mai multe rînduri capitală a Chinei. De fapt, Nankin înseamnă capitala de sud, după

CERCETARE TEHNOLOGICĂ

MEDALII DE AUR

Un „joc" pasionant al creației tehnice românești care înseamnă în termeni economici : peste 100 de milioane de lei economii prin reducerea prețului de cost și îmbunătățirea calității. Originalitatea pe plan mondial : 15 invenții în zece ani, trei medalii de aur la Saloanele internaționale de invenții, în ultimii trei ani.

Poate că ne-am învățat cu frumusețea austeră a secolului, în care totul pare a fi ritm al formelor geometrice. Și totuși, nu cred că e ceea ce m-a impresionat, pentru că la început, am privit cu destulă indiferență cilindrii uriași ai cazanelor din hală sau geometria aparatelor de laborator. Nu, nu era nimic spectaculos, așa cum am fost prevenită. Utilajele sînt simple, banale. Încep să învăț însă ce înseamnă tehnica călirii oțelului — tratamente termice în băi de săruri topite. Problemele se conturează complexe, tehnicile sînt delicate, originalitatea soluțiilor are concurenți de talie mondială, dar toate acestea fac frumusețea lucrului. E, dacă vreți, un joc al inteligenții tehnice, al imaginației, al intuiției noului, un joc care merită să fie jucat chiar dacă ar fi să-ți umple doar el singur toată viața. E ceea ce am reținut din discuția cu șeful laboratorului : ing. **RADU ANDREI.** 39 de ani, lucrează de 10 ani. **„La început lucram singur. Vedeți cît s-a schimbat ! Era doar o boxă. Am păstrat ca amintire acea imagine. „Atunci" e prezent, într-o fotografie deasupra mesei din laboratorul de azi. „Acum" a devenit o activitate de sine stătătoare, cu problemele ei, bine precizate, cu o arie de aplicații largă. Și sîntem o echipă. Opt oameni. Și să știți că unul dintre factorii principali care condiționează reușita e componența echipei. Aceasta e valabil pentru toate nivelele de calificare, inginer, tehnician, muncitor".**

În zece ani, 15 invenții, trei medalii de aur la Saloanele internaționale de la Viena, 1970, tot Viena, 1971 și Caën (Franța), 1972.

— La o lucrare de cercetare nu se poate spune că unul gîndește în principal ce trebuie făcut. Aportul fiecăruia este important. Un aport de creație, de entuziasm, într-o perfectă libertate de gîndire tehnică pentru găsirea celei mai bune metode, soluții. Rezultatele sînt rodul întregii echipe : ing. HORIA CRISAN, ing. GABRIELA IONESCU, tehnicianul principal GH. TOMESCU, tehniciana CĂLINA MIRCEA, tehnician DAN DAVIDESCU, muncitor DUMITRU NOE și cu mine. Ocazional intră în echină încă un tehnician — AUREL TEODORESCU.

Cum este greu să vorbim despre toate lucrările, **mă gîndeam s-o alegem pe cea mai importantă. Care ar fi ? Mi-a răspuns că, așa cum se întîmplă întotdeauna, ceea ce faci în acel moment îți apare ca fiind lucrarea cea mai importantă. Și acum, importante sînt matrițele pe care le fac pentru Uzinele de la Slatina și care sînt necesare tîmplăriei metalice. Un titlu lung, complicat : „durificarea superficială a matrițelor pentru extrudarea aluminiului în scopul măririi durabilității lor și al îmbunătățirii calităților produselor extrudate". Mi se imprimă scopul : întotdeauna același : escaladarea unor trepte de calitate. O altă problemă : înlocuirea aliajelor neferoase pe bază de cupru — foarte scumpe și deficitare — cu aliaje feroase, durificate superficial, necesare pentru unele piese de automobil, sau lucrarea pentru tratamentul unor arbori de motoare care vor echipa navele românești.**

O instalație de tratament termochimic în băi de săruri, formată din două cuptoare (de preîncălzire și tratament termochimic propriu-zis) și panou de comandă.

Se caută soluții noi. O documentare permanentă pe care se grefează toată aventura imaginației tehnice. Mai ieftin, dar cu mult mai bun decît era cu materialul scump. Aici intervine creația, originalitatea pe plan mondial.

— Am reușit să folosim oțelul la jumătate de preț. În procedeul de fabricat pile din oțeluri de construcție, am înlocuit un oțel foarte scump cu unul obișnuit, îmbunătățindu-i calitatea, mărind durabilitatea. Într-o comparație făcută cu un produs străin, al nostru avea o capacitate de pilire dublă decît acela care era fabricat din oțel special. O a doua lucrare în același sens, cu pompele („procedeu de nitrurare în băi de săruri a cămășilor pentru pompele de extracție", la fel ca cea anterioară — medalia de aur). Se scurtează durata procesului de la 70 de ore la 6 ore în condițiile obținerii calității optime a acestui tip de piesă foarte delicat.

— Este rentabilă cercetarea științifică pentru economia națională ?

— După părerea mea, este cea mai rentabilă activitate economică. Dacă se face raportul la fiecare leu cheltuit, nu cred că există un produs care să poată aduce asemenea economii. La pilele de care vorbeam, s-au cheltuit 300 000 de lei, iar beneficiile au fost de 30, 40 de milioane de lei. Într-o lucrare pe care am făcut-o, s-au realizat peste 100 de milioane de lei economii, prin reducerea prețului de cost și îmbunătățirea calității.

Ing. Radu Andrei îmi demonstra că se pot da o mulțime de soluții, una care să fie de minimă satisfacție a cerințelor, dar foarte multe care să dea ceva în plus. Cît în plus ? Cît mai mult. Bineînțeles, pentru asta e foarte multă bătaie de cap. Dar totul se naște din atitudinea omului față de munca lui.

— Bătaia de cap se recompensează...

— Cine muncește cu ideea recompensei, va fi pînă la urmă un veșnic nemulțumit sau se va descuraja. Recompensele sînt mici, puține și vin tîrziu. Nu ele te împing mai departe. Ca să poți face ceva care să fie într-adevăr valoros și care să te „prindă" total, atunci e numai munca pe care trebuie s-o faci pentru ea.

Echipei laboratorului, din cadrul Institutului de cercetări tehnologice pentru construcția de mașini, îi revin atribuții foarte precise în funcție de o situație sau alta. Dar în afara acestora, beneficiarii mai au nevoie și de altele. Uneori, procesul tehnologic este total necunoscut uzinei și atunci cei care urmează să-l aplice în uzină sînt școlarizați în Institut. Sînt apoi situații cînd, pînă în momentul stabilirii procesului tehnologic — operațiunile durează uneori multe luni — beneficiarul are nevoie ca sculele să fie tratate pentru a se realiza mașini sau ansamble. Și atunci, echipa laboratorului execută piesele sub formă de microproducție. Așa, s-au realizat zeci de mii de piese. La Galați, de pildă, uzina mecanică navală nu putea să aplice un tratament de la capacele cargoului de acces în cală. Sînt piese mari, foarte grele. „Am lucrat împreună cu uzina, durificînd piesele în laboratorul nostru". „Uneori am contribuit și la instalații, executînd chiar și panourile de comandă. Funcția de inginer sau tehnician cu anumite atribuțiuni, nu trebuie văzută doar prin necesitățile care constituie sarcina obișnuită, ci și aliele cînd intră în priceperea lor. E un mod de a lucra cu uzina care creează un climat bun de colaborare și încredere reciprocă. Adoptînd acest sistem de muncă, laboratorul a fost prezent la asimilarea unor produse foarte importante: tractorul de 45 de cai, pompele de injecție, autoturismul Dacia 1300, capacele pentru cargouri etc. Și de aceea, o asemenea colaborare ar face nedrept să nu-i cităm pe cei din uzină, pe ing. Ursache de la Uzina mecanică navală Galați, pe ing. Apostol Ștefan, de la uzina mecanică Cîmpina, pe ing. Purecel Remus, de la uzina de autoturisme Pitești (U.A.P.), pe ing. Gh. Stolnicu, de la uzina de mecanică fină București, pe ing. Dumitru Balteș, uzina de piese auto Sibiu, și încă v-aș mai putea spune și alte nume care au contribuit ca fiecare să muncească cu plăcere, cu pasiune.

Catinca MUSCAN

Ultimii călători pe Lună ai secolului

Ronald Evans, Eugene Cernan și Harisson (Jack) Schmitt (în fotografie de la stînga la dreapta) sînt cei mai locvaci dintre toți exploratorii Lunii. Comandantul de bord, E. Cernan, după spusele prietenilor, poate să vorbească despre toate subiectele posibile din lume, iar în ce-l privește pe Jack, e practic inepuizabil cînd discuția alunecă spre marea lui pasiune : geologia.

Un alt „amănunt" al călătoriei : „meniul cosmic". În linii mari, nu diferă de cele ale zborurilor precedente. Totuși, ei vor avea uneori un formidabil pudding cu fructe, specialitatea „navetă spațială". Iar sandviciurile cu „șuncă iradiată" sînt nu numai delicioase, după părerea lor, dar un aliment excelent ce se poate consuma perfect timp de trei ani, cum declară N.A.S.A.

Ronald Evans, E. Cernan și H. Schmitt vor fi ultimii pămînteni care, în acest secol, au „la picioarele lor" luna de pe cer ! În afara cazului, bineînțeles, cînd copiii de astăzi nu se vor simți tentați, peste 20 de ani, să conducă și ei „un automobil" printre craterele lunare. Pentru moment urmărim cu emoție răspunsurile pe care primul geolog le-a primit „direct" de la Lună. Ce vom afla ? Cîte din neștiutele pînă acum mistere le vom afla ? Descoperirea eventual a apei în Lună va readuce în actualitate ipoteza existenței unei forme primitive pe acest astru. Ultimii „lunauți" americani vor „ateriza" în Pacific la 19 decembrie la 19 h 24 gmt. Viitorii piloți spațiali ai NASEI vor avea un itinerar mai prozaic. Doar în jurul Pămîntului. Timp de 28 de zile, începînd din 30 aprilie 1973, la 19 h. 30. Dar cercetările lor vor fi îndreptate direct spre valorificarea bogățiilor Terrei.

CHIRURGIE

SE POT TRANSPLANTA MUȘCHII?

Timp de 100 de ani, toate încercările au eșuat. Recent, o speranță. 90% dintre cazurile de „auto-grefă" practicate au demonstrat că mușchiul grefat își îndeplinește rolul care i s-a atribuit.

Asemenea transplanturi s-au încercat. Timp de un secol. Eșec total. Dar tenacitatea științei pare să-și croiască drum prin imposibil. În urmă cu cîteva săptămîni, dr. Noel Thompson, chirurg la Spitalul Middlesex din Londra a comunicat rezultatul cercetărilor făcute în ultimii patru ani. Reușite în 90% din cazuri. Este vorba însă de transplantul unor mușchi de mici dimensiuni pentru chirurgia plastică funcțională — cazuri de paralizie facială, de dicție incorectă... Principala problemă a grefelor musculare a fost de a menține în grefon o circulație sanguină adecvată, înainte ca țesutul muscular să devină fibros și deci, inutil. Soluția dr. Thompson : să obișnuiască mușchiul cu o proastă circulație înainte de a-l transplanta, astfel ca, după transplantare, să supraviețuiască suficient timp la inevitabila lipsă parțială de oxigen. Pentru aceasta, mușchiul care a fost ales (trebuind să corespundă prin mărime și formă necesităților) dintr-o parte a corpului unde existența lui era mai puțin importantă, de pildă în palma mîinii sau la picior, este lipsit de conexiunile lui nervoase. Aceasta face să-și încetinească metabolismul și, printr-un mecanism observat de cîțiva ani, să-și dezvolte o vascularizare suplimentară. După două sau trei săptămîni, mușchiul este secționat în lungime. O extremitate a acestei „auto-grefe" este suturată la un mușchi funcțional, suprafața secționată este așezată pe țesutul paralizat, în timp ce cealaltă extremitate este fixată de un os — de craniu, de exemplu — pentru a-i da un punct de inserție fix. Celulele nervoase ale mușchiului transplantat se integrează încetul cu încetul țesutului grefonului. După vreo trei luni, aproximativ, mușchiul începe să se contracte. Un an mai tîrziu, grefonul funcționează destul de bine ca să-și îndeplinească noul rol care i-a fost dat. Cum ar fi : să controleze mișcările gurii sau să închidă și să deschidă ochii. Din cele 40 de cazuri de transplant pentru mușchii feței, 36 au reușit. Au fost și șapte cazuri cînd s-a intervenit pentru așa-numita „gură de iepure" pentru a se îmbunătăți funcționarea faringelui și dicțiunea pacientului.

ELECTRONICĂ

„INVAZIA LILIPUTANĂ"

Calculatorul de buzunar, ceasuri de mînă cu calculator, o imensă populație de „creiere" electronice folosind organisme microminiaturizate tind să revoluționeze încă o dată industria și lucrările administrative.

Lumea s-a întrebat adeseori : la ce folosesc călătoriile în Lună ? Ce avantaje are Pămîntul din această orgolioasă aventură spațială ? Unul dintre răspunsurile date a fost : industria. Pentru că dacă calculatorul electronic este cheia cuceririi spațiului, așa cum se arăta în revista „Curier" a U.N.E.S.C.O., calculatorul, chiar el își datorează rapida sa evoluție experiențelor spațiale. Cine și-ar putea închipui că se putea explora Cosmosul, se putea călători spre Marte și Jupiter, dacă tehnologia spațială ar fi fost tributară lămpilor în loc să dispună de tranzistori ? Dezvoltarea tranzistorului și mai ales a circuitelor integrate a făcut posibilă construirea de calculatoare electronice nu mai mari decît o cutie de pantofi și cu o precizie destul de mare pentru a răspunde exigențelor unor zboruri interplanetare. Și să nu uităm că acestea au determinat progresul calculatoarelor, mereu mai prompte în răspunsuri, dotate cu o capacitate mereu mai mare pentru a satisface foamea de informație și a controla necesitățile științei, educației, industriei, conducerii. Dar nu era decît începutul unei revoluții noi care acum bate în plin prin folosirea acestor organisme micro-miniaturizate. Firma japoneză Hazakawa Electric Company a creat acum calculatoare ce au dimensiunile unui pachet de țigări, cîntărind doar 1 500 grame, și lucrînd fără zgomot. Aceasta în afara unei serii mari de aparate electrice, de ceasuri cu calculator folosind dispozitive microelectrice perfecționate și care nu au o grosime mai mare decît a unei file de hîrtie, dar conțin vreo mie de elemente. Înregistrarea electronică video seamănă cu o bandă de magnetofon, cu diferența importantă că este gravată și imaginea. Pentru publicul larg, o jucărie-cinematograf la domiciliu. Pentru student, poate fi „meditație" cu cei mai buni profesori ai lumii, cu experiențe de laborator prezentate perfect în propria lui cameră. Dar progresul în această direcție are o gamă foarte mare. S-ar putea spune că o nouă industrie se dezvoltă la scară planetară. În toate țările dezvoltate industrial se lucrează pentru a converti tehnica aerospațială în aplicații pămîntești, cotidiene. Două noutăți în acest sens. „Spar Aerospace Products Ltd" din Toronto (Canada) fabrică între altele țevi și odgoane rigide, extensibile care, la sol, pot fi folosite ca antene pentru nave, fire mobile pentru camerele de televiziune etc. În Virginia, Centrul de cercetări Langley de la NASA a observat că pe suprafețele umede, pneurile mașinilor alunecau pe o pernă de aer fără să atingă solul. Descoperirea acestui efect de „hydroglisaj" a avut imediat un cortegiu de aplicații pentru securitatea automobilelor. Se experimentează în prezent un nou desen pentru pneuri și se caută să se îmbunătățească în același timp și sistemele de frînă pentru a se evita derapajul pe șoselele ude. Bateria care a furnizat energie electrică navelor spațiale „Gemini" și „Apollo" a fost aplicată, deocamdată, experimental pentru tractoare și mașini. Se speră că ea va rezolva problema poluării atmosferice datorită automobilelor.

Traversînd Canalul Mînecii în tren

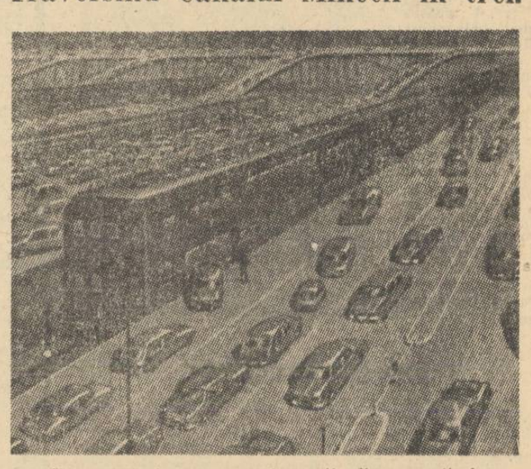

Părea o poveste care se va transmite din generație în generație cu „va fi o dată". Acum, gata, cei care vor dori să traverseze Canalul Mînecii în tren își vor împlini dorința din 1980. După calculele făcute sînt cam 9 milioane de oameni pe an. Și, cît privește marfa, ceva peste 10 milioane de tone. Lucrările vor începe în 1973. Șapte ani mai tîrziu, se va ști că între Londra și Paris e o distanță de două ore și patruzeci și cinci de minute. Tunelul sub Canalul Mînecii va avea 37 km și trenurile vor circula cu 140 km/h. Mașinile vor fi transportate cu trenul, cam 4500 de autovehicule pe oră într-un sens și în celălalt.

A APĂRUT

ALMANAHUL MAGAZIN 1973

Din sumar : „AVENTURI ÎN INFRAROȘU" este titlul sub care sînt grupate articolele de știință, din care redăm cîteva titluri : **Inteligent, mai inteligent, foarte inteligent ; Astronautica mîine ; Așa va fi prin anii 2020 ; A zecea planetă ; Mașini de spălat oameni ; Natura în pericol**

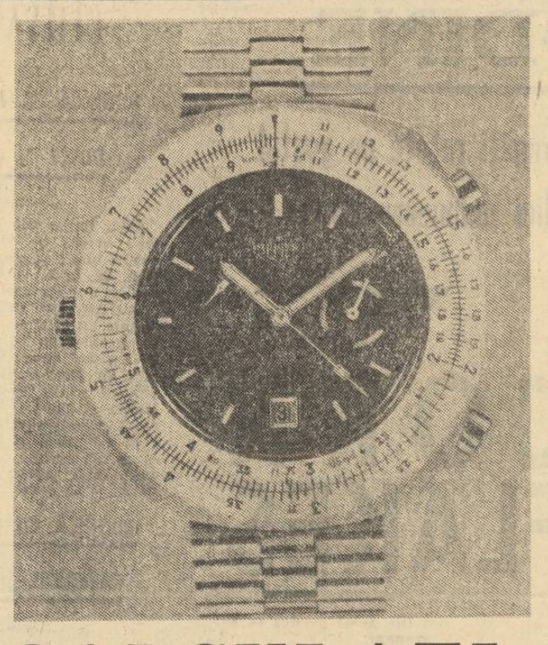

CALCULAȚI... PE CEAS

Probabil că toți elevii de școală vor visa să primească cadou un ceas de mînă care să-i scoată din încurcătură la orele de matematică. Un ceas care să le spună nu numai ora exactă a recreației dar și rezultatul unei înmulțiri complicate sau al unei împărțiri și chiar regula de trei simplă. Sigur, firma elvețiană Heuer nu s-a gîndit la elevii de școală, ci la oamenii de afaceri care pot să-și calculeze cursurile de schimb, procentele de beneficiu sau de impozit etc. Poate și la studenții care trebuie să știe corespondențele zecimale ale unor unități de greutate și măsură și neapărat la marii campioni care țin să se controleze singuri, la antrenamente, urmărind vitezele medii într-o clipită... Noua creație a elvețienilor „Calculatorul", ultimul născut al familiei cronatografelor-brățări, e prevăzut cu o riglă de calcul cu două scări logaritmice pe două circumferințe, una interioară, fixă, alta exterioară, turnantă.

METROUL DE MARFĂ

Descongestionarea principalelor artere, de obicei mult prea solicitate, rapiditatea trasportului, de obicei mult periclitată în marile metropole au fost cazurile care au determinat crearea metrourilor. Pentru persoane. Dar mărfurile, într-un oraș de dimensiuni importante, și într-o epocă în care viteza este o condițiune importantă, am spune chiar, indispensabilă de ce n-ar beneficia de avantajele pe care le conferă un transport subteran? Evident, rezolvarea unui asemenea deziderat, simplu în aparență, pune o sumă de alte probleme. La Moscova se va construi un al doilea metrou, acesta pentru a transporta mărfurile. Specialiștii au demonstrat că solul permite aceasta. Iar mărfurile vor fi în containere. De fapt sînt două tipuri de trenuri unul pentru deșeurile menajere care vor fi duse spre uzinele de incinerare a gunoaielor, un alt tren care va purta corespondența de la oficiile poștale la gări și la aeroporturile Moscovei. Așadar, un metrou poștal și un metrou al salubrității orașului. Capacitatea prevăzută pentru un convoi : între 8 și 9 tone.

STEJAR — TRUFĂ...

Gusturile rafinate, în materie culinară, nu vor omite să numească printre preferințe, discret parfumata trufă. Este un fel de ciupercă, de fapt fructul subpămîntean al unei ciuperci, al cărui aparat vegetativ este format din subțiri filamente, lungi și fine, împletite într-o adevărată rețea, numită „mycelium". Sporii pe care-i conține, necesari reproducerii, seamănă, cum spunea cronicarul științific de la „Science et Vie", Pierre Russion, cu o minge de rugby, dar de dimensiuni microscopice — a 40-a mia parte dintr-un milimetru în lungime. Germinînd dau mycelium, care însă nu știe să-și prepare hrana din alimentele oferite de sol. Un motiv pentru care caută un asociat. O simbioză cu pom, dispus să-i furnizeze ciupercii zaharurile și substanțele de care are nevoie. Îi va plăti pentru asta. Ciuperca îi favorizează asociatului ei absorbția sărurilor minerale, indeosebi a fosfatului. Iată cum, în interiorul solului, pe rădăcinile unui arbore se creează din cînd în cînd cîte o asociație de ajutor reciproc — simbioza — și de la care omul încasează frumoase „acțiuni".

În fotografie : preparat în laboratoarele institutului de cercetări pentru agronomie al Franței (I.N.R.A.) un instantaneu de la „fundarea" unei asemenea asociații — o trufă cu un stejar tînăr.

STICLELE... VORBĂREȚE

S-a calculat că abia 10% din sticlele aruncate în mare sînt recuperate. Cum ai putea să fii sigur că mesajul închis într-o sticlă va fi găsit ? Foarte simplu, vor exclama cercetătorii, faci sticla să vorbească, să strige ! Oamenii de știință de la „Woods Hole Oceanographic Institution" au și pus la punct asemenea sticle care, o dată aruncate în mare, nu se vor mai lăsa la voia întîmplării. Ele transmit semnale radio care vor fi urmărite de stațiile de ascultare de pe continent. „Vocea" din valuri va fi captată de la o distanță de 400 km. Firește, e vorba de un interes științific: studiul curenților marini. Pînă acum, se folosea „tehnica naufragiaților", mai ieftină dar... Se aruncau sticle în mare, dar în afara faptului că multe aruncate, puține găsite, nu se putea urmări drumul parcurs de ele între lansare și punctul de recuperare. Inconveniente importante în cercetarea curenților marini. Era deci absolută nevoie de sticle... vorbărețe. Prima realizare, în 1973.

Aeidecop

ETAJERA PENTRU BAIE

Mai simplă, mai ieftină, ocupînd mai puțin loc, etajera pentru baie pe care am văzut-o în magazinul „Decorațiuni interioare" din strada Academiei este din material plastic colorat, are o formă destul de plăcută și se poate agăța cu ușurință în orice colțișor din baie. O singură dorință de viitor : varietatea mai mare a culorilor folosite, pentru a le armoniza, pe cît posibil, cu cele ale plăcilor de faianță.

„CARTEA PARFUMURILOR"

Este fără îndoială un volum original apărut, nu de mult, în Franța, sub semnătura lui Paul Fougére. Nu o carte despre istoria ci despre industria parfumurilor cu secretele ei, despre specialiștii văzuți și descriși în plină activitate, despre efortul care creează plăcerea rafinată de a mirosi un parfum...

PRINTRE ULTIMII PESCUITORI DE PERLE...

Meseria de pescuitor de perle nu mai este la modă oriunde. Bill Abernethy este considerat ultimul pescuitor de perle din Scoția. Cutreierînd, cu niște ustensile foarte simple, prin toată Scoția, Bill obține perle foarte frumoase, variat colorate, de la gri la mov sau roz delicat, nu din stridii, cum se obișnuiește, ci din niște midii. Cea mai reușită perlă pe care a descoperit-o, cu un diametru de circa 1,27 cm, îi poartă numele și este considerată de neprețuit.

BILE „CALDE"

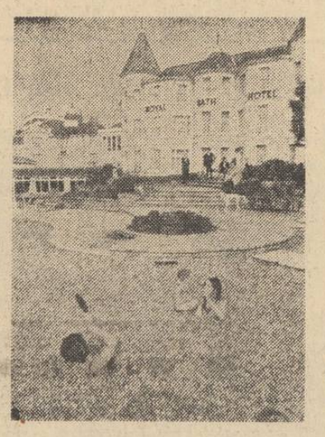

Niște bile colorate din material plastic, aidoma baloanelor de săpun pe care le fac copiii, au fost înzestrate cu puterea de a păstra caldă apa unui bazin de înot al unui hotel din sudul Angliei. Bilele, care au calitatea de a crea un strat izolator și de a feri apa de insecte și de orice contaminare, aduc o economie de 70 la sută din costul încălzirii cu mijloace clasice a bazinelor de înot.

PRIMARUL „BUCĂTAR"

Un primar cu aptitudini culinare este ceva mai rar. Împins fie de plăcerea de gurmand, fie de mîndria de a face cunoscută bucătăria specifică a regiunii Nice, Jacques Médecin, primarul orașului Nice a publicat recent o carte care oferă amatorilor 300 rețete culinare păstrate de la bunica lui.

STILUL SPORT

1. Pantalon maro, ușor evazat și **jachetă bej** cu mîneci scurte, gen „tub" cu manșetă suflecată. Cordonul lat, din stofa jachetei, marchează talia.

2. La un pantalon de culoare roșie se asortează o jachetă raglan din stofă albă cu reverele dublate cu roșu. Se observă felul în care jacheta cuprinde talia terminîndu-se cu o bantă lată, prinsă cu doi nasturi. Manșeta largă, dublată cu roșu, lasă să se întrevadă jerseul care completează costumul.

3 Ansamblu pantalon-jachetă în care se combină culorile alb-roșu-negru. Pantalonul, mînecile jachetei și gluga sînt din stofă neagră. Jacheta lungă este din stofă în carouri alb-roșu-negru și

MODA

are platcă. Gluga este dublată cu stofă uni sau cu stofa jachetei.

4 Acest ansamblu (pantalon-jachetă) armonizează alte culori : verde cu galben sau maro cu verde. Pantalonul, mînecile jachetei, platca și calota pălăriei sînt din jerseu verde cu galben sau maro cu verde. Piepții și spatele jachetei sînt din jerseu uni, verde, maro sau galben. Jacheta are două buzunare oblice.

Alăturat prezentăm tiparele pentru glugă și pentru pălărie. Fiecare pătrat are latura de 5 cm. Pe tipar : nr. 1 și nr. 2 reprezintă părțile componente ale glugii, iar nr. 3 — unul din clinii ce formează calota, care se croiește de patru sau cinci ori pentru a forma circumferința capului. Borul (nr. 4) se croiește de două ori.

Desene de Tanți PFENNINGS

Revelionul și politețea

UN INVITAT AGREABIL

Rubrica de politețe am rezervat-o în ultimul timp adolescenților. Apropierea sărbătoririi Anului nou a făcut să ne gîndim că n-ar fi rău s-o adresăm tinerilor care au trecut de această vîrstă, căci în ciuda faptului că au acumulat o oarecare experiență de viață, uneori se comportă fără să facă dovadă de maturitate de gîndire.

Mai sînt două săptămîni pînă la revelion. Cele mai multe dintre invitații au fost făcute, condițiile de participare stabilite. Străduția multor gospodine mai tinere sau mai vîrstnice, care și-au dorit să facă din această noapte — unică în an — o bucurie pentru toți, s-a soldat uneori cu multe decepții. Au făcut invitațiile. Ele au fost primite fără rezerve, ba chiar cu entuziasm. S-a dovedit însă că unii tineri au acceptat, spunîndu-și că și-au asigurat astfel posibilitatea să aleagă între alte invitații mai tentante. Gazda mizează pe un număr de invitați. Dacă revelionul se organizează cu cotă parte, de cele mai multe ori ea avansează cota celor ce nu se grăbesc s-o înmîneze.

Cînd totul a fost socotit, cumpărat și chiar preparat, invocînd o scuză puerilă, unii anunță că nu vor mai veni. Alții nici măcar atît. Nu vin fără nici o explicație, ca să afli că au petrecut revelionul în altă parte. 5—6 astfel de invitați pot rata un revelion. Ce poți spune? E jignitor pentru cel ce te-a invitat și s-a ostenit pentru tine, dar în același timp e un fapt edificator care nu pune o etichetă strălucită pe autorul unei atari comportări.

Deci, poate n-ar fi rău să ne reamintim următoarele :

● Puteți refuza o invitație, dar faceți-o de la bun început (cînd listele mai pot fi încă rectificate).

● Ați acceptat să faceți revelionul cu cotă parte? Grăbiți-vă să avansați banii gazdei. Amînările duc la tot felul de încurcături. Spre a nu pune gazda în situații dificile, dacă sînteți totuși obligat să nu puteți participa la revelion, cota dv va trebui achitată.

● Vă angajați să contribuiți cu un preparat oarecare, aduceți-l din timp. Nu telefonați ca să întrebați dacă nu poate trimite gazda după el.

● V-ați oferit să tăiați friptura, să faceți sandviciuri? Nu anunțați că sînteți reținută la birou.

● Flori sau un mic dar pentru gazdă vor fi bine venite chiar în cazul unui revelion cu cotă parte. E de preferat să le trimiteți înainte, spre a oferi gazdei posibilitatea de a-și procura vase suficiente și a pune florile în valoare. Darurile pentru gazdă oferite din timp, scutesc de situații jenante pe cei care n-au avut această inițiativă.

● Fiți punctual. Nu veniți cu o fată în plus cînd și așa sînt multe fete.

● Oferiți-vă să serviți platoul cu tartine, să goliți scrumierele înainte de a da pe dinafară, ajutați la servitul tortului și al cafelei.

● Ați primi bucuros o invitație, dar dacă ea încă nu v-a fost făcută, gîndiți-vă dacă nu cumva sînteți dificil la mîncare, dacă nu aveți mereu un aer posac, dacă nu vă place să dansați. Hotăriți ce vă rămîne de făcut măcar pentru viitor.

● Aveți haz? Tocmai acesta e motivul pe care a mizat gazda invitîndu-vă. Nu țineți totuși să arătați tot ce știți. Mai lăsați și altora cuvîntul!

● Un invitat agreabil nu va uita să spună : „N-aveți nici o grijă, stau foarte bine", sau „Vă rog să nu vă ocupați de mine, mă descurc și singur".

O MASĂ FESTIVĂ CU PREPARATE DIN CARNE DE PASĂRE

Se apropie cu pași rezpezi Anul nou. Pentru masa festivă a acestei seri cu fel de fel de bunătăți, specialități ale casei, gospodinele și-au și făcut probabil de acum socotelile. Dar o masă de zile mari — o masă de revelion — o masă pentru prînzul de Anul nou nu e rău să aibă și rețete mai deosebite, rețete care să înnoiască meniul și să-l aducă o notă aparte. Vă facem unele recomandări.

PUI LĂCUIT

Un pui de 1,500 kg sau chiar mai mare, unul foarte mic de circa 500 g, 2 morcovi, o ceapă, o rădăcină de pătrunjel, sare, piper, 2 l de apă, Cîteva ciuperci (100 g), 100 g unt, 8-10 foi de gelatină, un pahar mic de coniac, sare, piper, un pahar de vin alb sec.

Fierbeți zarzavatul 15 minute, cufundați păsările. Continuați fierbtul, adunați spuma, sărați, piperați. După 30-45 de minute scoateți puiul cel mic. Lăsați pe foc puiul mare să mai fiarbă puțin pînă are și el carnea suficient de frăgezită. Separat fierbeți în apă clocotită fără sare, ficații de la ambele păsări și presați i printr-o sită. Curățați, spălați și tăiați în lamele ciupercile. Înăbușiți-le în puțin unt. Curățați de oase puiul cel mic și treceți-l prin mașină. Restul de unt frecat spumă, amestecați-l bine cu ficatul pasat, carnea tocată, coniacul și zeama, lăsată de la înăbușitul ciupercilor.

Sărați, piperați, adăugați și cîteva linguri de gelatină (1-2 foi) dizolvată în foarte puțină apă călduță. Amestecați apoi și ciupercile, fără să le sfărîmați.

Tăiați cu grijă pulpele și aripile celuilalt pui și despicați pasărea în două de-a lungul pieptului, fără să tăiați pielea spatelui. Scoateți oasele. Crestați și pulpele, numai partea superioară, scoateți osul dinăuntru. Umpleți golul cu umplutură. Carnea pieptului tăiați-o în fîșiuțe subțiri. Ungeți bogat carcasa cu umplutura, repartizați în strat uniform fîșiile de piept. Reconstituiți pasărea, așezînd la loc părțile tăiate și lipiți-le cu puțină umplutură. Eventual ajutați-vă de scobitori. Puneți-o cîteva ore la rece apoi începeți s-o lăcuiți cu aspic (gelatină dizolvată în vin alb, aspru). Așezați puiul pe o sită rară sau pe un grătar sub care veți pune o farfurie adîncă. Turnați un strat de aspic, lăsați-l să se orîndă ; reîncepeți de atîtea ori pînă ce pasărea e bine acoperită. Așezați puiul pe un platou, înconjurați-l cu tocătură de aspic și jumătăți de felii din lămîie. Mascați tăietura de pe piept cu jumătăți de măsline sau felii de sfeclă tăiate sub formă de stea. Înfășurați capetele picioarelor în manșete de hîrtie albă sau staniol crestat ca pentru o sorcovă.

PUI CU SOS PICANT DE SMÎNTÎNĂ

Un pui mare : 1,500 kg (chiar mai mare), **o jumătate de lămîie, 1 dl de vin alb, 150-200 g slănină afumată, 4 gălbenușuri, 50 g făină, 50 g unt, 250-300 g smîntînă, sare, piper, cimbru, sfărîmat și cernut, 100-150 g ciuperci.**

Sărați și piperați interiorul puiului, presărați-l de asemenea cu cimbru. Crestați și dezlipiți pielea puiului și băgați sub ea felii de ciuperci (circa 50 g). Frecați puiul cu lămîie. Înfășurați-l în felii de slănină afumată și apoi puneți-l să fiarbă înăbușit pe foc mic într-un amestec de vin și zeamă de carne. Cînd carnea e fragedă, scoateți pasărea, îndepărtați slănina și păstrați-o la cald pe o farfurie.

Scădeți sucul de la gătit pînă ce aveți aproximativ o jumătate de litru. Adăugați untul și făina și mai lăsați-l să fiarbă 30 minute. Bătеți gălbenușurile de ou cu smîntînă. Turnați-le peste sos amestecînd mereu, adăugați și restul de ciuperci tăiate în lamele și fierte înăbușit în puțin unt. Îmbrăcați cu acest sos (care trebuie să aibă consistență) puiul așezat pe un platou. Serviți restul de sos în sosieră.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

Pentru horticultorii amatori

LIVIA POP — Turda. Bănuim că ați reușit să obțineți flori mari și frumoase la crizantemele pe care le cultivați. Iată cîteva măsuri care asigură prelungirea păstrării florilor tăiate : Apa din glastră se schimbă zilnic, odată la două zile se scurtează tija florii cu 1—2 cm pentru a se ușura absorbția apei. În același scop, tija florilor se zdrobește la bază sau se despică pe o lungime de 4—5 cm.

În apa din vas se pot adăuga diferite substanțe care contribuie la prelungirea prospețimii florilor : aspirină (o jumătate de tabletă la 3 litri de apă), zahăr sau cîteva picături de acid boric în concentrație de 10 la sută.

DANA POPESCU — Arad. La întrebarea dv. dacă lămîiul se poate înmulți prin butășire, răspunsul e afirmativ. Și acum, procedeul. Într-un lămîi care rodește, tăiați ramuri de un an, lungi de 8—12 cm. Cele două frunze de la baza butășului se îndepărtează, iar celelalte se reduc la jumătate. Fiecare butaș se pune într-un ghiveci cu nisip, îngropîndu-se cam 3—4 cm, după care se acoperă cu un pahar sau cu un borcan de sticlă. Ghivecele se țin în cameră, la o temperatură de 18—25°, într-un loc umbrit.

Înrădăcinarea butașului are loc după 30—40 de zile. În acest timp, ghiveciul se udă cu apă călduță (fără ca apa să bălțească), zilnic. După 10—15 zile de la formarea rădăcinilor, butașul înrădăcinat se plantează într-un ghiveci mai mare. Amestecul de pămînt folosit trebuie să fie format din două părți pămînt de țelină, o parte mraniță și parte nisip. După 4—5 ani, vă puteți aștepta la primele fructe de lămîi de pe aceste plante.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad". Roman, jud. Neamț

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

LIVIA BARABAS — jud. Mureș. *Credem că veți remarca ameliorarea stării dv. în urma tratamentului cu Feniramin și Rutosid.*

G. LEZA — Țîndărei — jud. Ialomița. *Eczema cronică va fi influențată de medicamentul Nilfan — 1—2 drageuri pe zi — și de unguentul Locacorten, care se aplică în strat subțire și uniform pe zona cutanată afectată, de mai multe ori pe zi.*

REMUS CRĂCIUN — Timișoara. *Vă recomandăm Clordelazin — un drageu seara — și mai multă mișcare, înot, tenis, gimnastică.*

ORFEU — Brașov. *Răspunsul de mai sus este valabil și pentru dv. Gîndurile sumbre pentru viitor nu-și au rostul. Evoluția va fi normală, însă depinde mult de voința dv.*

OVIDIU CRISTEA — București. *Nu ați precizat dacă ați făcut o radiografie. Poate fi o mică fisură. Dacă nu este vizibil nimic patologic, veți aplica comprese cu o soluție Burov și veți face băi calde, urmate de un masaj blînd. Veți calma durerile cu Algocalmin. Durerile și edemul vor ceda, treptat.*

F.M. — comuna Moara Vlăsiei — jud. Ilfov. *Din descrierea dv. reiese că aveți o acnee destul de rebelă la tratamentul pe care vi l-ați aplicat singură. Ne scrieți că nu știți cărui specialist să vă adresați. Vă îndrumăm către Centrul de dermatologie al Ministerului Sănătății — Spitalul Colentina-București.*

L.M. Focșani — jud. Vrancea. *Pentru a prescrie tratamentul necesar este obligatoriu să faceți un examen de laborator al secreției vaginale.*

SFINX — Mediaș. *La vîrsta dv. nu aveți dreptul să fiți disperat. Veți face tratament cu Folcisteină, ser neurotonic și Vitamina E.*

SILVIA BĂRAR — com. Ciutei, jud. Arad. *Pentru fetița dv. vă recomandăm vitamina B6 fiole, iar pentru dv., Romavit-comprimate.*

Idei pentru decorat căminul

Iată cîteva idei originale prin care ne putem decora căminul folosind simbolul „brad"

1) Cîteva cuburi de carton îmbrăcate pe dinafară cu staniol, decupaje, paiete — stivuite piramidal — pot ascunde în interiorul lor tot atîtea cadouri pentru fiecare membru al familiei Întreaga „construcție" se poate așeza pe un blat de cristal sau oglindă care-i va da o strălucire festivă.

2) Silueta zveltă a bradului a inspirat această soluție realizată pe un trunchi-baston de bambus sau din oțel, pentru schi, împrejurul căruia au fost dispuse, la diverse înălțimi, raze din șipci cu luminări la capete. Totul va fi împodobit cu beteală argintie, ușor faldată. Se va așeza într-un colț neutru al camerei pentru a se profila cît mai precis.

3) Trei, patru cercuri concentrice din sîrmă, șipcă sau tub P.V.C. formează baza acestor conuri de beteală care agățate apoi pe înălțime „desenează" un brad perfect echilibrat. Pe fiecare din cercurile de bază vom agăța o mulțime de globuri, clopoței, turturi, fulgi, ghirlande și bomboane. „Bradul" poate fi atîrnat ca un candelabru deasupra unui covor plin cu cadouri.

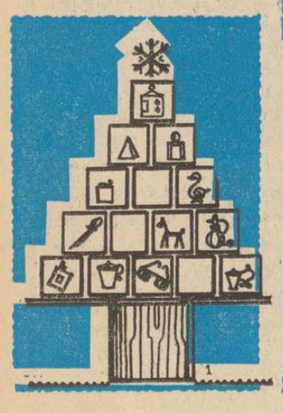
1

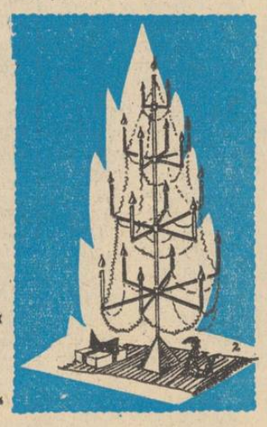
2

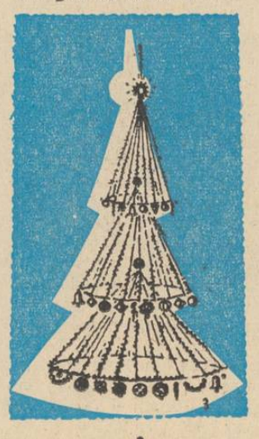
3

GOSPODINE

Un produs din care puteți pregăti rețete pe gustul tuturor membrilor familiei dumneavoastră:

CORN FLAKES

Din acest produs se pot prepara:
— **Budincă cu brînză telemea și cașcaval**
— **Budincă cu brînză de vaci dulce**
— **Șatou cu frișcă**
— **Cornuri vieneze**
— **Frantișpan**
— **Cafe fulg**
— **Prăjituri cu cremă**

Produsul CORN FLAKES se consumă și cu brînză de vaci, frișcă, cafea cu lapte, iaurt.

CÎTEVA REȚETE PE ÎNȚELESUL TUTUROR:

BUDINCĂ CU BRÎNZĂ DE VACI

DULCE ȘI CORN FLAKES

(Rezultă 10 porții)

Corn flakes 250 grame ; lapte 750 grame ; brînză de vaci dulce 375 grame ; ouă 5 buc. ; margarină 50 grame ; răzătură de la o lămîie ; un pachet zahăr vanilat ; zahăr pudră 25 grame.

MODUL DE PREPARARE : Se fierbe laptele cu zahărul într-un vas mai mare. După ce a dat în fiert se introduce cantitatea de corn flakes, amestecîndu-se pînă se încorporează tot laptele, apoi se adaugă brînza de vaci, ouăle, răzătura de lămîie și vanilia. Compoziția obținută se așază într-o tavă bine unsă cu margarină. Se coace la o temperatură ridicată, circa 30 minute. După coacere se lasă puțin să se răcească, apoi se pudrează cu zahăr și se porționează.

BUDINCĂ CU BRÎNZĂ TELEMEA

CAȘCAVAL ȘI CORN FLAKES

(Rezultă 10 porții)

Corn flakes 250 grame ; telemea de oi 375 grame ; lapte 0,750 l, ouă 3 buc. ; cașcaval 50 grame ; margarină 25 grame.

MODUL DE PREPARARE : Se fierbe laptele într-un vas mai mare. În momentul cînd a dat în fiert se ia de pe foc și se introduce cantitatea de corn flakes, amestecîndu-se pînă se încorporează laptele. Se adaugă apoi brînza telemea care mai înainte a fost dată prin răzătoare. Compoziția astfel obținută se așază într-o tavă bine unsă cu margarină, după care se introduce la cuptor la o temperatură mai ridicată. Între timp se rade cașcavalul prin răzătoare, iar ouăle se bat bine ca pentru omletă. După circa 20 minute se scoate tava din cuptor, se toarnă peste compoziție ouăle și se presară cașcavalul ras, după care se introduce din nou la cuptor circa 15 minute.

ȘATOU CU FRIȘCĂ

ȘI CORN FLAKES

(Rezultă 10 porții)

Șatou : lapte 0,750 l ; zahăr 200 grame ; ouă 3 buc. ; corn flakes 300 grame ; frișcă bătută 150 grame. În funcție de gust se adaugă la fiert 25 grame cacao sau 25 grame cafea măcinată.

MODUL DE PREPARARE : Se fierbe laptele cu zahărul. Cînd a dat în fiert se toarnă peste ouă cîte puțin, amestecîndu-se continuu pentru a nu se tăia compoziția. Se introduce apoi cantitatea de corn-flakes și se amestecă pentru încorporarea șatoului. Se așază compoziția în pahare, iar pe deasupra se ornează cu frișcă bătută, cît mai estetic. Se păstrează la rece. Șatoul se poate prepara și cu diferite arome ca : migdale, vanilie, fistic, portocale, rom, bineînțeles aceste arome înlocuind cafeaua sau cacaoa.

CORN FLAKES—fulgi de porumb

PRODUS NUTRITIV, CROCANT, DIETETIC

De vînzare la magazinele de pîine, produse alimentare, cofetării, centre de răcoritoare

(5590)

CURIER SĂPTĂMÎNAL

CUM ALEGEM NUMELE COPIILOR?

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Auzim sau citim uneori nume de copii în discordanță cu prenumele ca de pildă: Ionescu Cerasela sau Ungureanu John, fapt ce îndreptățește întrebarea: ce a determinat pe părinți să se oprească la aceste nume străine?

Căutînd răspuns la această întrebare și dorind să știm care sînt numele cele mai frecvente ce se dau acum copiilor, am cercetat registrul de născuți pe anul 1971 de la Consiliul Popular al municipiului Pitești și am ajuns la unele constatări interesante.

Din cele cîteva mii de nou-născuți din acest an cele mai multe opțiuni le-au întrunit următoarele nume: Rodica, Maria, George, Elena, Dănuț. Se remarcă, de asemenea, că majoritatea părinților, respectiv 62% din ei, pun cîte două nume copiilor, iar cîțiva au insistat să se treacă în acte chiar trei nume.

Sînt părinți care caută, cu mult înainte de nașterea copilului două nume cît mai frumoase (pentru el sau pentru ea). Este o adevărată bucurie pentru părinți, mai ales la primul copil, să discute între ei sau cu rudele și prietenii despre numele cele mai frumoase. Uneori sînt consultate reviste, opere literare sau se fac împrumuturi de nume de la vedetele vieții moderne: de muzică ușoară ori de cinema.

Dar nu lipsesc nici de aici excentricitățile. Căci omul vede un actor de cinema frumos și talentat, gata, îi și dă copilului numele acestuia, de parcă numele ar putea influența cumva viitorul odraslei sale.

Așa se face că întîlnim copii, mai ales fete, care poartă nume ca: Renata, Carmela, Beatris (sic) care la ele acasă pe Sena ori în Toscana sînt frumoase, dar care la noi pe Argeș ori Bistrița sună bizar, neîncadrîndu-se în cultura românească. Cînd se ajunge la nume ca: Iris, Ray, Englitera, ridicolul este evident.

Desigur, fiecare cetățean este liber să aleagă numele care-i convine pentru băiatul sau fetița lui, dar bunul gust și integrarea în specificul național nu pot să lipsească nici de aici, mai ales că numele odată fixat, este păstrat toată viața.

Se cuvine, deci, ca problema să fie privită cu toată seriozitatea. Reflectînd asupra numelor ce se aleg astăzi pentru copii, m-am gîndit că n-ar fi rău, că n-ar impieta cu nimic asupra libertății de alegere a părinților, dacă în maternități și la starea civilă s-ar populariza cele mai frumoase nume românești, pentru a-i ajuta pe părinți în alegere. Sînt atîtea nume frumoase pe care strămoșii noștri le-au purtat cu cinste și demnitate încît avem de unde alege. Iată cîteva propuneri: Ileana, Florica, Viorica, Luminița, Anca, Veronica, Doina, Mihaela, Ștefan, Bogdan, Gruia, Călin, Dragoș, ș.a. Toate aceste nume poartă în ele valori scumpe poporului nostru, valori care profilează însăși ființa sa și tocmai de aceea ele trebuie păstrate ca niște relicve de preț, în care se conservă spiritualitatea noastră românească.

Dacă sîntem mîndri de limba, portul, obiceiurile, arta noastră populară, nu văd de ce n-am pune copiilor nume de domnitori, de viteji, de flori, de eroi și eroine sau alte nume care să aibă ceva din ființa poporului nostru.

Alegerea numelor pentru copii nu poate fi oare și un mod de a ne manifesta iubirea pentru aceste meleaguri?

Prof. C. POPESCU
str. Cpt. Cuțui nr. 11 — Pitești"

Stimate tovarășe profesor, vă dau dreptate integral. Ceea ce sesizați dumneavoastră merită atenția generală, căci nu o dată ni se întîmplă să întîlnim, în drumurile vieții noastre curente, un Napoleon Popescu sau o Cleopatră Stan. Fără doar și poate, nici un părinte, alegînd asemenea nume... pompoase, simandicoase sau mai știu eu cum, nu încearcă să „lovească" în noul cetățean, dar gustul propriu, gradul de cultură, etc. pot juca feste care se răzbună peste ani și ani (n-am mai citat numele din categoria: Bombonica, Baby etc.) Chiar cînd n-ai cum să prevezi dacă nou-născutul va fi un munte de om sau un tip scund, dacă Baby va fi înalt de doi metri și, să zicem, halterofil, deci, chiar dacă nu putem ști cum va evolua, fizic și profesional, copilul, tocmai de aceea, să nu-l legăm, prin nume, de ceva care nu depinde, în nici un fel, de el. Așadar, subscriu, cu mîna pe inimă, la sugestia dumneavoastră: poate n-ar strica, dimpotrivă, ar folosi ca, pretutindeni în maternități, la starea civilă, în magazinele pentru noi-născuți, în cabinetele mamoșilor, să existe liste de nume (*sugestii*, evident, căci altminteri riscăm să limităm bogăția onomastică la douăzeci, treizeci de nume fixe); oricum, măcar un afiș cu un copil frumos privindu-ne în ochi, direct, pe noi, adulții, și cerîndu-ne atenție, inspirație, pondere și decență atunci cînd îi alegem numele pe viață. Așadar, repet, subscriu integral *principiului* la care vă referiți.

POST SCRIPTUM. Valentina Safta din str. Măcelari nr. 17 A, Iași, ne comunică în cuvinte emoționante, că a primit, cu ajutorul *curierului*, proteza acustică de care avea atîta nevoie: „Este tare comodă și frumoasă, aud foarte bine, sînt fericită". Și noi!

Ioana Vlădoiu din com. Bumbești Jiu, colonia Valea Sadului, blocul 59, jud. Gorj, îl roagă pe fiul ei, Petre Vlădoiu, plecat de cinci ani de-acasă (are acum 27 de ani) să-i dea un semn de viață (Petrică se pare că lucrează la un trust de construcții cu sediul central în București, dar cu un sector de lucru în jud. Constanța). Ne asociem rugăminții mamei!

LA MOARĂ

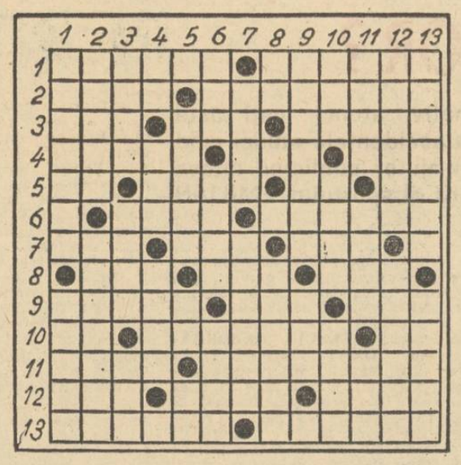

ORIZONTAL: 1. Autorul tabloului „Moara din Galette" — Autorul poeziei „Morarul". 2. A ecranizat „Moara cu noroc — A scris „Moartea morilor de vînt"; 3. La rînd, ca la moară! — Bidivii — Pictor francez, autorul tabloului „Morile de vînt"; 4. Apar pe unghii — Copac — Pilit la mijloc! 5. În viță! — „Morărița" de Gelu Solomonescu — Țep! — Pronume; 6. Astru — „Scrisori din moara mea", și-a intitulat ciclul de nuvele; 7. Rege antic egiptean — Oraș în Anglia — Fructul fagului; 8. Măsura lui Cuza (pop. pl.) — Corp de ciută! Zeciuiala morarului; 9. Ornament arhitectural — Își așteaptă rîndul la moară — Vîrful lopeții! 10. Margine de cub! — A pictat tabloul „La moara roșie" — Carie!; 11. Regizorul filmului „Moara din Anzi"! — Voinicel (rar.); 12. La liman! — Scocul care duce apa la moară — Piesă de șah; 13. Mamifer acvatic — Negru ca abanosul.

VERTICAL: 1. Moară primitivă — Autorul valsului „Moara roșie"; 2. Scriitoare engleză, care a scris „Moara de pe Floss" — Peisagist olandez, autorul pînzei „Moara de apă"; 3. Orășel în Japonia — Autorul piesei „Morișca" — Rămas în spate! 4. Produs galinaceu — Iazul morii — Comună în Franța; 5. A trece prin ciur — Abis! — Stănescu Olga; 6. Fortăreață lîngă Batna — Oraș moldovean, în care se află cartierul „Moara de vînt" — Roman de M. Sadoveanu; 7. Mioare — Regizor american, autorul filmului „Moara roșie"; 8. În Bucegi! — Reziduu la moară; 9. Aici se află tabloul lui Breughel, intitulat „Morile" — Puse în scenă! 10. Prefix pentru nou — Diminutiv masculin — Adverb; 11. Nume masculin grecesc — Țesătură — Cunoscut la început! 12. Scule — Meseriași tematici; 13. Recipient la moară (dim.) — Autorul gravurii „Don Quijotte în luptă cu morile de vînt".

Iancu GOLDSTEIN

Cuvinte rare: AHU, ESH, OCE, UIM, NIRI, ECLY, RBA, UVAR.

RADIO—TELEVIZIUNE

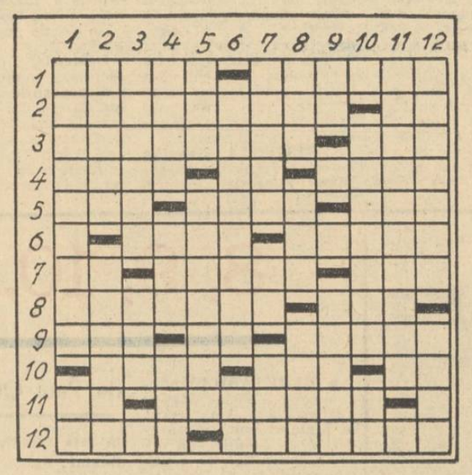

ORIZONTAL: 1. Ecran de radio și... — ...„mascota" studiourilor de televiziune; 2. Arta... studiourilor. — Cuib!; 3. Îndreptar cu scheme pentru aparatele vieții... — Apel telefonic; 4. Conjuncție. — File fără margini! — Comic vestit al ecranului; 5. Face parte din grupul refrenelor populare. — Acțiune în maniera invadatorilor — Fir de legătură; 6. Dată în studiu — Așezat înainte; 7. În lavă! — Invadatorii (od. sing.) — Acela; 8. Bun pentru emisiunea „Noapte bună, copii" — Cîntecul greierului; 9. Diminutiv feminin — Sînt ultimele la televizor! — Selecțiuni (masc. pl.); 10. Program radio T.V. — A iubi (pop.) — Tudor Dumitrescu; 11. Interior de aparat! — Melodii... populare!; 12. Inclusă în programul orelor serii — Miniaturi distractive (sing.).

VERTICAL: 1. Panoramic sportiv (pl.) — Înregistrat pe discuri; 2. Drumul... televiziunii. — Emisiuni... colorate; 3. Instalație de radio sau televiziune — Din cînd în cînd; 4. Fire de rezistență — Ate răsucite! — Cîntăreață de operă română; 5. Oraș în Somalia. — Membri ai „Radio-clubului"; 6. Post de radio-emisiune. — Nicolae Julea; 7. Electrod în formă de sită intercalat între anodul și catodul unei lămpi de radio — Aparat central! — Din cărțile de mare succes; 8. Cunoscut tablou al pictorului francez H. Matisse. — Vehiculul televiziunii. — Membru al clubului prieteniei; 9. Intrare în recepție! — Moment ric din viața satului; 10. Imagine neclară. — Centrul cercului!; 11. Amator de emisiuni în serie; 12. Posesoare a unui aparat de radio sau de televiziune. — Moment de creație.

Doru BANCULESCU
Cuvinte rare: AMA, ETA, ACA, ATO, IIE.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ISTORIA AUTOMOBILULUI

ORIZONTAL: Zodiac — Diesel — Alfaromeo — Ela — GD — Volkswagen — Asia — I — Eac — CC — Tma — Abur — Roti — OO — Franța — Ora — BT — CSD — Sloi — Nira — Iunie — CI — Alina — IC — Fiat — Peugeot — Pen — A — I — ML — P — AN — Tal — Empireu — Emiri — Roha — Limuzină.

DIN EPICA UNIVERSALĂ

ORIZONTAL: Lavater — Cezar — Eminescu — Roma — Sindipa — Calit — Sete — L — Posaci — IL — Realism — IU — N — Ași — Est — CSN — Gane — Poteca — E — Dante — Ora — H — Idi — Stai — Prus — NI — O — Imas — Ege — Istrati — Panou — Moore — Crima — M — Antile — France.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

O problemă de... șah

Nu chiar, după cum ne asigură cititorul nostru **VLADUȚ MARIAN**, campionul la șah pe 1971 (pionieri), din Sibiu, care ne-a trimis acest material. Dar despre ce este vorba? Pe o tablă de șah se află patru cai, în pozițiile e4, f3, g2 și h1.

Se cere să se împartă tabla de șah în patru părți, egale și identice ca formă, astfel ca pe fiecare din ele să rămînă cîte un singur cal. Fireste că nu-i o problemă de șah, ci de spirit de observație, dar în care se face uz de piese de șah. Poate șahiștii, mai obișnuiți cu piesele respective, o vor rezolva mai repede...

Accidentele de circulație în trecut

Se știe că în secolul trecut, cît și anterior, transportul în comun se realiza cu ajutorul diligențelor trase de cai. Nu se poate spune că acest gen de transport era grozav de comod, pe de o parte din cauza șoselelor, neasfaltate, adesea nepietruite dar, în general, suficient de pline de hîrtoape și, mai cu seamă de noroi, pe timp de ploaie, iar pe de altă parte, datorită duratei mari de timp, chiar pe distanțe de ordinul cîtorva zeci de km. La toate acestea, dacă mai adăugăm și posibilitățile atacurilor la drumul mare, nu tocmai rare, ne putem face o imagine cît de cît asupra modului în care călătoreau oamenii acelor vremuri.

Cineva ar putea obiecta că totuși diligențele ofereau o mare securitate în circulație, nefiind; de pildă posibile accidente prin ciocnire, după cum se întîmplă destul de frecvent în zilele noastre, în cazul diverselor mijloace de transport mecanizat. Undeva, în această afirmație există destul adevăr, însă să nu se creadă că n-au avut loc accidente și pe vremea diligențelor, chiar dacă nu circulau ele prea repede.

Vă imaginați cam cîte accidente mortale au provocat diligențele, să spunem, cele din urmă cu 145 ... 150 de ani, de pildă în Franța, țară în care transportul de acest gen era foarte răspîndit?

Scăzînd din timpul marcat pe ceasornicul ce indică exact ora, durata de timp scursă, citită pe cadranul propriului ceasornic, a putut astfel să determine cu suficientă precizie „ora crimei".

Viteza trenului

Aproape că nu există cale ferată, care să nu fie însoțită alături, de stîlpii telegrafici și telefonici.

De obicei, distanța dintre acești stîlpi este de 50 metri. Prin urmare, numărînd stîlpii telegrafici pe un interval de timp determinat, de pildă 5 minute, vom putea stabili cu o suficientă aproximare viteza orară a trenului. Nu trebuie însă să se uite că pe traseuri, trenurile nu-și păstrează o viteză constantă. Deci, viteza pe care o determinăm astfel este valabilă pentru o anumită perioadă dată, iar un asemenea calcul ne poate eventual servi spre alungarea plictiselii, în timpul călătoriilor, dacă nu avem altceva mai bun de făcut!

Poșta cititorilor

După analizarea corespondenței sosită la redacție și tragerea la sorți a celor mai bune răspunsuri la întrebările apărute în rubrica noastră din revista nr. 788, tipărită în 11. 11. 1972, menționăm pe următorii cititori: prof. **Amzoiu I. Paul**, com Grecești, jud. Dolj; Ing. **Stelea Constantin**, București; **Petrișor Nemeș**, loc. Papiu Ilarian, jud. Mureș (Am reținut problema propusă); **Bătrîncea Mihai**, Hațeg, jud. Hunedoara (Problema trimisă ar părea interesantă, însă ați omis să dați și soluția); **L. B.** studentă, com. Agigea, jud. Constanța (Problema propusă este colosală! Îi cunoașteți însă explicația?); **Nicuță Mihai**, Spitalul Unificat Podul-Turcului, jud. Bacău; **Nistor George**, student, Inst. Politehnic București (Problema menționată a mai fost publicată în rubrica noastră); **Pabin Ioan**, muncitor, Fabrica de încălțăminte „Libertatea" Arad (Problema dv. nu este publicabilă).

Marcu D. Iuliu, inginer silvic, Focșani, jud Vrancea. Vă mulțumim pentru amabilitatea de a colabora cu noi, însă trebuie să vă spun că „Pătratul magic" la care vă referiți are o carență, și anume, că nu toate carourile sale sînt completate cu cifre. De bună seamă că cele mai reușite „Pătrate magice" au toate carourile completate cu cifre, și sînt numeroase astfel de exemple. Acestea sînt, firește, și mai dificil de rezolvat. Vă precizăm că am mai publicat „pătrate magice" în rubrică, în decursul timpului. Poate reflectați asupra altor materiale?

Am reținut în vederea publicării materiale expediate de cititorii: **Ion Arizan**, elev, grupul școlar P.T.T.R. — București, **Ștefan Gavril**, elev, lic. pedagogic, Botoșani, **Iorgu Stan**, Focșani, jud. Vrancea, **Frink Ioan**, elev, Lic. industrial minier, anul IV E, Baia Mare, jud. Maramureș și **Turbatu Toader**, student, Fac. de matematică Inst. Pedagogic de trei ani, Galați (ambii au trimis exact aceeași problemă, dar cu numele diferite. Pentru ca să nu se supere nimeni, vom încerca o sinteză a lor, cînd le vom publica); **Buza Emil**, Oradea. Mulțumim tuturor și... să sperăm pe curînd în coloanele rubricii.

Ing. Liviu MACOVEANU

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Ora exactă cu... ceasornicul stat

Cantonierul a procedat foarte simplu și logic. El a pus în funcțiune ceasornicul, imediat ce a constatat că acesta nu funcționa, notîndu-și în același timp ora și minutele cînd l-a pornit. Momentul repunerii în funcțiune a ceasornicului corespunde, deci, cu o mică diferență de timp, cu producerea crimei. În dimineața următoare el a putut consulta la organele de anchetă un ceasornic ce indica ora exactă. Totodată a fost simplu să stabilească în acel moment cît timp se scursese din elipa în care pusese în funcțiune propriul ceasornic.

UMOR STRĂIN

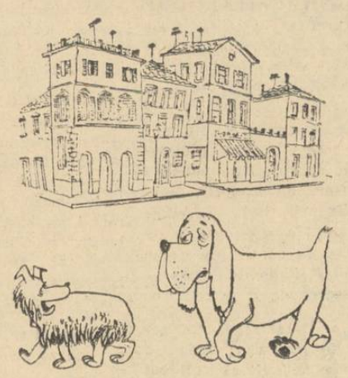

— Dacă te mai ții după mine, chem imediat un cîine polițist...

— N-am nici o fotografie mai recentă, dar v-am adus o radiografie a inimii.

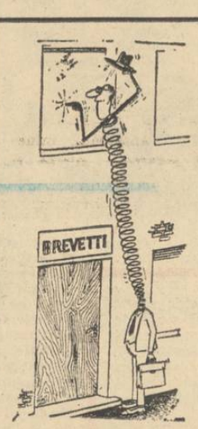

Fără cuvinte.

Casa de comenzi „TITAN" desface un bogat sortiment de produse alimentare. La telefonul nr. 22.49.28 se primesc zilnic (între orele 7—20) comenzi de produse alimentare, livrarea lor făcîndu-se a doua zi la domiciliu la ora solicitată de client.

(5613)

CASA LUI MIHAI VITEAZUL DE LA MĂGURELE

Continuîndu-mi investigațiile privitoare la fostul vornic Otetelișanu am vizitat comuna Măgurele împreună cu strănepotul castelanului de odinioară, arhitectul Tudor Otetelișanu. Autobuzul 56 ne-a lăsat chiar în fața micului lăcaș ctitorit prin anii 1860 de Elena și Ion Otetelișanu, biserica fiind înzestrată cu picturi realizate de Gh. Tattarescu. După o plimbare de cîteva ore prin ulițele comunei, interesîndu-ne de trecutul locurilor, am fost îndrumați spre a cerceta opera lui Ion Slavici care a locuit timp de 14 ani aici. Surprinzătoare au fost revelațiile în urma lecturii cîtorva dintre scrierile remarcabilului prozator stabilit în București, informațiile sale cuprinzînd secvențe inedite asupra unor oameni și întîmplări petrecute la sfîrșitul secolului al XIX-lea.

Testamentul vornicului

În monografia intitulată „Institutul Ion Otetelișanu din Măgurele", apărută în anul 1906, Ion Slavici publică la loc de frunte Diata din 19 martie 1876, din care reproduc următorul fragment ce exprimă ultimele dorințe ale lui Ion Otetelișanu: **„După încetarea din viață a soției mele întreaga mea avere va servi la facerea unui Institut de fete române, cărora li se va da o creștere și educație de bune mume de familie, fără pretenție sau lux; prisosul ce va rămînea după bugetul anului se va capitaliza spre a da zestre acelor fete, care nu va fi nici mai mult, nici mai puțin decît 200 galbeni uneia."** În anul 1889, întreaga avere este donată Academiei Române, conform dorinței defunctei Elena Otetelișanu.

Iată cum descrie soția lui Slavici momentul sosirii la Măgurele: **„În fața mea stă un castel, în mijlocul unei întinderi nemărginite... cu bălării înalte și un miros infect de baltă, cu puzderii de țînțari..."** Institutul Otetelișanu — al cărui director era Slavici — și-a primit prima serie de eleve în toamna anului 1894, tinerele fete preluînd întreaga gospodărie a școlii, de la prepararea conservelor, coacerea pîinii și cultivarea legumelor, pînă la confecționarea îmbrăcămintii...

Dispariția unui valoros monument istoric

În prețioasa sa lucrare „Românii subt Mihai-Voievod Viteazul", Nicolae Bălcescu arată că înainte de marea bătălie de la Călugăreni domnitorul Țării Românești **„ieși din București cu opt mii ostași și merse de înfipse tabără în drumul Giurgiului, la satul Măgureni... Acolo el adună lîngă sine pe capetele armatei și împreună cercară sfat cum să apere mai bine țara".** O completare, puțin cunoscută, am găsit-o consemnată de Ion Slavici în jurnalul său intim, referindu-se la acele aprige momente astfel: **„Măgurelele au fost moșie de zestre a Stanchil Doamnei... Mihai-Vodă Viteazul avea aici loc de ședere... și bătrînii arată și azi unde se afla cula lui, din care n-a mai rămas decît o pivniță."** Informația respectivă relevă existența unui important edificiu istoric dispărut, și ea necesită o eventuală cercetare arheologică pentru identificarea vestigiilor casei viteazului voievod care a unit pentru prima oară pe toți românii sub un singur sceptru.

Același jurnal intim al scriitorului atestă modul cum a ajuns moșia Măgurelelor în stăpînirea familiei Otetelișanu: **„Domnița Ilinca, fiica lui Nicolae-Vodă Pătrașcu... s-a măritat după un Cantacuzin, prin care moșia a trecut la Cantacuzinești, care au împărtit-o. Una din părți... a cumpărat-o Ioan Otetelișanu".** Iar despre legendarul joc de cărți ce învăluia proveniența averii castelanului, Slavici scria: **„Adevărul e că atît castelul cît și grădina sînt creațiunea lui Ioan Otetelișanu"**, spulberînd astfel povestea cu birlicul aducător de noroc...

Castelul singuratic și... Eminescu

„Pe la 1875, cînd am venit eu în București, albia Dîmboviței era rău podmolită și revărsările erau dese... partea din dreaptă riului se mlăștinise, încît pînă pe sub coastele dealurilor era o bălărie plină de stuh în care se făcea vînătoarea de rațe sălbatice—notează Slavici. **M-am plimbat adeseori, mai singur, mai împreună cu Eminescu, printre ruinele acestei lumi..."** Amintind despre vestita grădină de la Măgurele, el scrie **„Mă duceam acolo de cele mai multe ori cu Eminescu, mai ales după amiază, și stăteam pînă spre miezul nopții, căci plină de farmec era grădina, mai ales serile, cînd luna își revărsa lumina peste lac și peste luminișuri, încît parcă te afli pe celălalt tărîm, între zmei, zîne și feți-frumoși. Aici «Stă castelul singuratic, oglindindu-se în lacuri», aici erau «Somnoroasele păsărele», aici «Luna iese-ntreagă, se înalț-așa bălaie»... Eminescu și eu... găseam în grădină lume care se plimba în umbra deasă, ori cu barca pe lac, odihnea pe la izvoarele cu apă rece ori chefuia cu lăutari pe iarba verde. Pe înserate rămîneam însă noi singuri și ne plimbam încîntați de toate și de fiecare amănunt..."**

Însemnările lui Slavici devin veritabile documente literare care atestă viitorimii una din sursele de inspirație ale genialului Eminescu...

O necropolă prefeudală pe teritoriul Bucureștilor

Într-una din vitrinele Muzeului de Istorie a municipiului București este expus un vas din ceramică, o urnă milenară descoperită la Măgurele. Cu circa 15 ani în urmă, în timpul unor lucrări de amenajare făcute în incinta fostului castel, s-a dezvelit o necropolă prefeudală conținînd urne din ceramică cenușie în care s-au găsit resturi de oseminte arse. **Relicvele denotau existența singurei necropole datînd din secolele III—IV e.n. cunoscută pe teritoriul Bucureștilor, în pofida faptului că stațiunile prefeudale descoperite pe Dîmbovița și Colentina sînt de ordinul zecilor.** Cercetătorul **PETRE ROMAN** de la Institutul de Arheologie **demonstrează într-un studiu științific prezența la Măgurele a uneia dintre cele mai vechi așezări omenești din jurul Capitalei, cimitirul de incinerație cu oale cu capac aparținînd dacilor liberi.** În vremuri nu prea îndepărtate, pe aici se întindea vestitul codru al Vlăsiei, iar pe o movilă din satul Broscărie, aparținînd comunei Măgurele, cu circa patru milenii înainte, oamenii săpaseră șanțuri adînci pentru amenajarea unui refugiu în caz de pericol...

Simion SĂVEANU

A APĂRUT

ALMANAHUL MAGAZIN 1973

Din sumar: **Numeroase modele pentru îmbrăcămintea celor patru anotimpuri; Idei practice pentru decorarea locuinței; Machiajul vîrstelor; Ierbar cosmetic; Numeroase alte sfaturi practice pentru viața cotidiană.**

Poșete din material plastic, mănuși de piele necăptușite, pălării, cordoane de piele, ciorapi, jachete de lînă și P.N.A., eșarfe, iată cîteva articole pe care le puteți oferi acum în Luna cadourilor!

(5593A)

DE-A-NDOASELEA

de Valeriu MIRONESCU

Spaniolii ăştia, ori au vederi de-a-ndoaselea, ori suferă de ceea ce se cheamă spirit de contrazicere. Cît scrie şi răscrie cite unul, ei nu şi nu, ţin morţiş la Dobrin, să vină Dobrin şi nu altul. Hotărît lucru, cei de la Real Madrid nu ştiu fotbal, pe deasupra nu citesc chenărăşele, nici notele din revistă. Şi radiocrainicii noştri suferă de aceeaşi gripă spaniolă ; Nicolae Soare ne spunea duminică de la Piteşti că Dobrin a făcut la un moment dat cam tot ce ştie în careul Rapidului, adăugînd că ştie foarte mult, şi a ieşit un gol semnat de Radu. Cînd colo, ce să vezi, nota cea mai mică în revistă cine o au ? Ciolan şi Dobrin ! Sînt vreo doi de 10, şi un 9 şi o droaie de 8, cam toată lumea a jucat mai bine decît Dobrin. Ai dracului, madrilenii, cu gusturile lor de-a-ndoaselea...

Nu-l înţeleg nici pe Ghiţulescu. El, Dumitru încoace, Dumitru pe dincolo, Dumitru cîştigă meciul, iar la note, cine crezi că ia de milă un 7 ? Dumitru ! Ce ne facem, frate Ghiţulescule, chiar nu ne dăm seama că Dobrin şi Dumitru sînt urma urmelor în fotbalul nostru ?

Nu mai vorbesc de Dumitrache : 6 a luat, că atîta merită ! Ce, se poate el compara cu Mărgăşoiu, cu Mioc, celebrităţi de nota 9, sau cu marele Rămureanu ? Eu am numărat numai în penultima etapă 124 de jucători cu note mai mari decît Dumitrache. Stringeţi-i oameni buni la echipa naţională şi puneţi-i în fruntea fotbalului, că de ei ducem lipsă, nu de alde Dobrin, Dumitru, Dumitrache.

Apropo de Rămureanu, mie îmi place stilul lui spectaculos. Face spectacol, nu alta. Aduceţi-vă aminte de faza aceea din prima repriză, dacă mingea nu întîlnea bara laterală, el tot o vira în poartă cu mîna dreaptă, atît de bine sărise. Şi ce frumos se ridica la baloanele înalte din careu. Pe toate le boxa de se făcea săminţă de gol, ca să fie spectacol şi fotbal, nu glumă. Apoi golul, imparabil, pentru preşcolari, al lui Dembrovski, parcă putea să-l facă altcineva mai estetic decît Rămureanu şi să-i aducă mulţumiri tribuna băcăuană întreagă ? Pe scurt, Dinamo n-a pierdut din pricina a două autopuncte, nici a lui Rămureanu — doamne fereşte ! — ci din cauza lui Dumitrache, cel de nota 6.

Deci, există 124 superdumitrache, iar faptul trebuie să ne bucure sincer, că ştim fotbal şi avem mulţi fotbalişti, o grămadă de titulari şi de rezervişti pentru echipa reprezentativă. Mai ales, rezervele sînt impresionante. V-aţi gîndit, stimaţi cititori, dumneavoastră, necunoscătorii care vă tot osteniţi să-i consideraţi pe cei trei „D" drept mari fotbalişti, v-aţi gîndit, zic, ce tare va arăta reprezentativa peste un an sau doi, dacă ne uităm la rezervele din lot ? În poartă, Stan, în apărare, Antonescu, Dobrău, Velea, Vigu, în atac, Sandu Mircea. Şi, cîţi mai sînt încă, pînă la 124, toate nume celebre cu care nu-si pun mintea arbitrii. (Aici, trebuie să-i critic puţin şi pe arbitri fiindcă sînt îngăduitori cu o sută de celebrităţi, în schimb, se leagă de anonimi ca Dumitrache).

Şi, cîţi mai sînt, pînă la peste o sută, despre care nu se scriu, nu articole, nu cîteva rînduri, fiindcă asta-i situaţia. Dacă nu-i Dobrin, sări pe Dumitrache, dacă nici la ăsta nu-i de lucru, hai pe forma lui Dumitru, şi uite-aşa în jurul lor ca păsările alea negre, că doar n-o să ne ocupăm de Hriţcu şi de Stoica şi de alţi cîntători romantici din fluierele de os ale adversarilor. În sfîrşit, dumneavoastră, ca cititori, ştiţi mai bine cum stau lucrurile.

Acum că se apropie trofeele de sfîrşit de an, nu-l mai votaţi pe Dobrin cum aţi făcut anul trecut. Nu vă luaţi după Munoz care zicea că l-au păcălit crunt aceia care i-au spus despre pitestean că e un jucător fent cînd, în realitate, Dobrin face circulaţia cea mai rapidă şi mai neaşteptată a balonului, iar atunci cînd are mingea, sprinteză cu ea pe 15—20 metri de nu-l mai pot ajunge nici cei fără minge. Nu vă luaţi după Munoz, fiindcă, în definitiv, în 1972, Dobrin a ieşit şi campion naţional, a marcat şi un gol de-a dreptul inventat în meciul cu maghiarii de la Bucureşti, a luptat ca un taur la Belgrad, în toamnă n-a fost la Helsinki dar a înscris punct albanezilor, pe deasupra, i-a ametit pe cei de la conducerea Realului. Să nu le stringă el pe toate !

Aparenţele să nu vă înşele, nu-l votaţi pe Dumitru, fiindcă, în primăvară, n-a cîştigat decît „Cupa României" şi n-a jucat decît două meciuri grozave cu maghiarii. Iar, în toamnă, datorită faptului că a schimbat clubul nu mai e Dumitru, ci locotenentul Dumitru, din care motiv Steaua s-a aşezat sus în clasament.

În general, luptaţi ferm contra aparenţelor. Nu-l votaţi pe Ilie, ci pe cel ce ne-a promis o căciulă de medalii olimpice la box. Nu-l votaţi pe Berceanu fiindcă n-a adus decît o medalie olimpică de aur, nici pe Patzaichin fiindcă şi-a rupt pagaia şi abia de-a cucerit o medalie de aur şi una de argint. Cît despre Nicolae Martinescu, ce să vă mai spun, că doar şi-a cîştigat medalia de aur în ultima clipă, la fel ca-n jocurile copiilor, „de-a v-aţi ascunselea", cu „urma care scapă turma". Şi, încă cum a mai scăpat-o !

În schimb, vă rog, nu-i uitaţi pe dragii noştri călăreţi prezenţi la Olimpiadă şi daţi-le votul cuvenit. Cît de frumos săreau, şi încă mai sar, peste obstacole...

VĂ PLAC FRUMUSEŢILE MUNŢILOR ?

Dacă răspunsul este afirmativ, atunci luaţi toate măsurile necesare pentru a evita accidentele atunci cînd plecaţi în excursie. Vă venim în ajutor publicînd cîteva recomandări ale maestrului emerit al sportului, EMILIAN CRISTEA

Muntele, prin frumuseţea lui, a întins întotdeauna tinereţului, prin specific mai entuziast, mreaja şi ispita aventurii, care a condus uneori, atunci cînd s-a mers fără conducător, la accidente dintre cele mai grave. În ultima vreme, Bucegii, Piaţa Craiului şi Munţii Făgăraş au fost teatrul unor asemenea întîmplări, soldate cu pierderi de vieţi omeneşti. Cercetările noastre ne-au arătat că, în majoritatea cazurilor, împricinaţii provocaseră accidentul din ignorarea unor reguli fundamentale, obligatorii pentru cei care vor să învingă muntele şi aliaţii lui : vîntul, ploaia, ceaţa, lapoviţa, ninsoarea etc.

Cu toate că manualele de turism-alpinism arată cauzele accidentelor, menţionînd că ele sînt de trei feluri : subiective, obiective şi obiectiv-subiective, nimeni nu le ia în consideraţie. În materialul de faţă noi ne vom ocupa numai de cele subiective, majoritatea accidentelor fiind de această natură, adică provocate iniţial din nepricepere. Vă rugăm să citiţi şi să reţineţi regulile şi sfaturile de mai jos, ele fiind începătorilor, atunci cînd vor urca prima oară pe munte, poate chiar de importanţă vitală. S-ar putea ca să răspundeţi : dar eu nu voi urca niciodată pe munte ! Printr-o împrejurare oarecare (excursie organizată de şcoală sau întreprindere, invitaţie făcută de prieteni, dorinţa de a cunoaste muntele şi frumuseţile lui pentru a fi în temă cu discuţiile prietenilor, ori dragostea, pentru că şi aceasta ne îndeamnă la excursii) s-ar putea să fiţi, fără dorinţa dv. expresă, un participant într-o ascensiune. Şi atunci, cunoscînd legile muntelui, respectîndu-i măreţia, veţi fi feriţi de răutăţile lui, uşurînd în acelaşi timp sarcina ghidului sau a conducătorului.

O ascensiune în munţi cu piciorul reprezintă o performanţă. Ea trebuie pregătită şi studiată din timp. Pînă nu demult drumeţul urca cu piciorul întregul traseu. Astăzi, prin multiplele amenajări : telecabină, telescaun, şosele etc., orice om „poate urca" fără efort la 2 000 m altitudine. Ajuns în acest fel sus, nu simte oboseala şi porneşte pe cărările munţilor la plimbare, nestiind că la mare altitudine natura este capricioasă. O consecinţă a necunoaşterii pericolelor pe care le ascund munţii şi a greşelilor provenite din această cauză, conduce la accidente.

Timpul probabil, studierea traseului, raportat la posibilităţile fizice pe care le aveţi dv. şi întregul grup participant la excursie (antrenamentul), **starea echipamentului adecvat anotimpului, asigură o desfăşurare normală a excursiei.**

OBOSEALA. Sînt cunoscute cazuri cînd din lipsă de antrenament un participant a rămas în urma grupului fără să atragă atenţia conducătorului. Cînd s-a observat lipsa lui, era prea tîrziu — murise. Întunericul, viscolul şi ninsoarea îi fuseseră fatale.

ECHIPAMENTUL NEADECVAT. La un sfîrşit de mai, două studente, încălţate cu ghete de baschet, au coborît pe valea Jepilor din Bucegi. Alunecînd pe zăpadă şi-au pierdut echilibrul, rostogolindu-se aproape 500 m diferenţă de nivel, alegîndu-se cu răni şi fracturi.

LIPSA DE TEHNICA, neatenţia, nepriceperea, alimentaţia insuficientă sau necorespunzătoare, mersul de unul singur (solitar) sînt cauze care pot provoca accidente dintre cele mai grave. În Piatra Craiului, un elev şi-a pierdut viaţa pentru că a plecat singur în excursie. Avea o hartă pe care, după locul unde a fost găsit, nu a ştiut să o citească ; se rătăcise. Iată unde duce nepriceperea.

NEATENŢIA. În acelaşi masiv un student solitar cade, se accidentează şi moare după două zile de aşteptare. A fost găsit de echipa „Salvamont" în cea de a treia zi. A căzut din neatenţie ; a murit prin îngheţ şi epuizare, din lipsa unui echipament corespunzător anotimpului.

NEGLIJENTA. Neavînd pelerina de ploaie, un solitar foloseşte pătura, coborînd la adăpostul ei ; dezechilibrat de vînt, cade şi moare. Cu o pelerină în locul păturii, sigur astăzi era în viaţă.

MERSUL DEZORGANIZAT. Zece elevi au plănuit, din proprie iniţiativă, să urce în miez de iarnă, seara spre cabana Caraiman, prin valea Jepilor. Îmbrăcaţi cu paltoane, încălţaţi cu pantofi, galoşi şi şoşoni, s-au rătăcit, angajîndu-se pe înspăimîntătoarele pante, acoperite cu gheaţă ale Caraimanului. Întîmplător, un turist aude noaptea la orele 2 strigătele de ajutor. Cabanierul şi un alpinist intervin, salvînd temerarii în ultimul moment.

FRICA, ţine uneori şi de resortul medical. Ghidul are sarcina de a-i depista pe fricoşi şi a-i supraveghea în permanenţă. Să nu uităm că frigul asociat cu frica paralizează omul.

TEMERITATEA, consecinţă a îngîmfării, asociată şi cu incompetenţa, conduce de multe ori la accidente.

Lanterna, chibriturile, căciula, mănuşile sînt indispensabile drumeţului. El trebuie să le aibă întotdeauna în rucsac, mai ales în anotimpurile reci, cînd vremea este schimbătoare, ziua mică, iar temperaturile din timpul nopţii scad sub zero grade.

Ghidul sau conducătorul trebuie să fie bine antrenat şi rutinat în problemele montane, capabil să ia o hotărîre, atunci cînd se află în faţa pericolului. Demonstrînd capacitatea, el cîştigă încrederea participanţilor, eliminînd panica. **Nu este suficient să urmăm un curs de ghizi pentru a cunoaste muntele. Pentru reuşita unei ascensiuni, istoricul localităţii sau mănăstirii de la poala masivului se situează pe plan secundar şi ghidul nu va fi atît de vinovat dacă nu le ştie. Lui i se va cere să cunoască perfect masivul pe care urcă ; să aibă cunoştinţe generale despre prevederea timpului, despre primul ajutor; să ştie să stăpînească psihologic grupul.**

Un ghid adevărat nu se rezumă numai la excursiile ce i se încredinţează să le conducă. El îşi desăvîrşeşte tehnica, practicînd turismul şi alpinismul pentru plăcerea lui, învăţînd din propria experienţă, colaborînd cu înaintaşii şi performerii, învăţînd şi aplicînd de la acestia ceea ce crede că este necesar. Ghid înseamnă experienţă bogată, obţinută prin contactul permanent cu muntele, printr-o practică lungă şi frecventă. Comportarea ghizilor noştri de pînă acuma ne-a arătat că sînt pe calea cea bună, accidentele fiind practic inexistente în excursiile conduse de ei. Credem totuşi că în viitor ar fi indicat să se recruteze ghizi numai dintre membrii organizaţiei „Salvamont", care supraveghează masivul unde s-a organizat excursia, ei urmînd să îa colectivul în primire din staţia de destinaţie.

Poşta rotundă

de Ion BĂIEŞU

ION PANAIT, Timişul de Sus : „Vă scriu din nou despre Năstase, o mîndrie a sportului românesc. Anul acesta a fost anul cel mai dramatic din cariera lui de pînă acum, dar şi cel mai frumos, cel mai măreţ. După ce fusese finalist la Wimbledon şi cîştigase magistral Forest Hills-ul, a vrut să-şi vadă visul carierei sale înfăptuit : cîştigarea Cupei Davis. A avut un greu eşec acasă, în faţa lui Stan Smith, a mai avut unul în faţa lui Gorman la Paris, pentru ca apoi să pornească precum o vijelie către titlul cel mare — F.I.L.T.-ul. Şi iată concursul cel mai frumos al anului, cel al marilor campioni ai lumii, la Barcelona. Aici se juca cartea cea mare. Am aşteptat cu toţii marea înfruntare dintre cei doi coloşi ai tenisului, am stat cu mic cu mare pînă aproape de zorii zilei la televizor ca să trăim toate emoţiile posibile, iar apoi bucuria marii sale victorii. Ilie m-a impresionat prin simplitatea şi siguranţa jocului său şi, mai ales, prin calmul cu care a ştiut să învingă... calmul adversarului său. Smith, supranumit jucătorul robot, o adevărată maşină de tenis, care nu se sperie şi nu se emoţionează în faţa nici unui adversar, a fost învins fără drept de apel de către un jucător care ştie să se emoţioneze, să se enerveze, care ştie să facă spectacol pentru public, care ştie să zîmbească tribunelor şi adversarului, a dicică să devină drag tuturor. La turneul campionilor, urmărit probabil de sute de milioane de oameni de pe tot globul, Ilie Năstase a făcut din nou ca numele României să fie rostit cu respect. Mi-a plăcut faptul că Ilie a subliniat într-un interviu faptul că a ţinut să joace atît de bine pentru a le demonstra celor care au continuat să creadă în el că nu s-au înşelat. Iar eu am fost unul dintre cei care am crezut fără încetare în el ! Voi crede şi de acum încolo, convins fiind că el va rămîne ca cel mai mare jucător din istoria tenisului".*

În legătură cu teribila şi superba faptă a lui Ilie Năstase nu mai am nimic de spus în plus. Finalul lui de an a fost magnific, răsplătindu-ne toate emoţiile cu care l-am însoţit, vreme de cinci seri, în turneul de la Barcelona. M-a emoţionat şi pe mine declaraţia lui de recunoştinţă pentru cei care au continuat să creadă în el după eşecul de la Bucureşti. Căci acest eşec (e bine să se ştie) a lăsat urme adînci în sufletul lui Ilie L-am văzut la Paris, la o lună după finala de la Bucureşti, în timpul turneului de la Coubertin. Era într-o miercuri, Parisul era pustiu în acea zi din cauza unei sărbători, iar în sala în care se desfăşura concursul bătea vîntul : cîteva sute de spectatori. În ziua aceea Ilie juca cu un francez puţin cunoscut — Barclay. L-a învins uşor, deşi părea obosit şi fără poftă de lucru, dovadă că a doua zi Gorman avea să producă marea stupefacţie a campionatului respectiv, luîndu-i meciul la mustaţă. Am stat de vorbă cu Ilie îndelung, într-un patru ochi, într-o cabină din subsolul sălii. L-am rugat să-mi spună sincer ce s-a întîmplat cu el la Bucureşti. „Venisem acasă de la Forest Hills foarte fericit şi bine dispus, pentru că luasem cel mai mare titlu din cariera mea. Mă simţeam bine şi credeam în victorie. De altfel, chiar căpitanul echipei americane îmi spusese la el acasă că nu au nici o şansă. Smith, de asemeni, îmi spusèse că vor pierde, dar că meciurile vor fi tari. Cu o seară înainte de finală s-a întîmplat însă ceva la care nu m-am aşteptat : dîndu-mi seama de dorinţa uriaşă a publicului nostru de a cîştiga cupa, mi-am pus fără să vreau întrebarea : şi dacă pierdem ? ! Din clipa aceia a început să-mi fie teamă, au început să mă cuprindă emoţiile. Am dormit foarte prost noaptea şi m-am sculat posomorît, copleşit de presentimente negre. Cînd am venit la arenă aveam crampe în muşchi. Credeam că acestea îmi vor dispare. Am intrat pe teren emoţionat ca un debutant şi am jucat primul set năucit de spaimă. Nici în setul doi nu-mi dispăruseră crampele din muşchii picioarelor. Totul a fost parcă o halucinaţie. Consider, deci, meciul respectiv un accident, ca şi dublul care a urmat. M-a durut enorm faptul că în timpul meciului cu Gorman, cînd îmi reveneam, publicul s-a purtat cu mine rece, ca să nu spun ostil. M-a mîhnit mai ales faptul că unii nu au putut înţelege că şi eu pot pierde, că nici unul din meciurile mele nu sînt dinainte cîştigate. În sfîrşit, acum rănile mi s-au vindecat şi sper să aduc, împreună cu Ion Ţiriac, o nouă finală la Bucureşti".

ANDRE KAFKA, str. Călăraşilor 39 A, Bucureşti : „De fiecare dată cînd am urmărit un meci internaţional al naţionalei noastre sau al unei echipe de club am făcut o constatare mai puţin plăcută : suporterii fotbalului nostru îşi fluierau echipa atunci cînd aceasta se afla în situaţii mai grele, adică atunci cînd greşea sau nu putea finaliza. Aceste lucruri influenţează jucătorii, care merg din rău în mai rău. Într-un articol din ziarul „Sportul", Neagu spunea : „sînt un jucător de moral", arătînd în continuare că nici Müller nu ar fi ajuns acolo unde este dacă publicul vest-german l-ar fi fluierat la mari ocazii de gol ratate. Întreb : de ce să fluierăm cînd o echipă de-a noastră pierde ? Pierzînd, ne putem vedea lipsurile şi numai aşa fotbalul românesc poate progresa. Nu credeţi că randamentul echipelor româneşti de fotbal va depinde şi de felul în care vor fi susţinute de către public ?"

Într-adevăr, publicul nostru e aşa cum îl cunoaşteţi. Are momente cînd ştie să fie sublim, generos din cale-afară, şi momente cînd îşi pedepseşte cu cruzime proprii săi idoli. Îmi amintesc de o scenă trăită de regretatul Filoti, în ultimul an al carierei sale. Publicul giuleştean, care altădată îl purtase pe braţe, îi striga din peluză, cu un cinism inimaginabil : „papaşa, du-te la azil". Sigur că astfel de cuvinte numai bine nu fac unui moral sensibil, unui jucător aflat într-un moment de cumpănă. În acelaşi timp, nu putem cere publicului nostru să aplaude toate pasele şi stopurile greşite, din simplă filotimie. Tot aşa cum nu sînt deloc de acord cu ideea dv., după care fotbalul românesc ar putea progresa în urma unor eşecuri. Că dacă ar fi fost aşa, adică după cîte eşecuri şi catastrofe am avut, ar fi trebuit să fim departe de tot.

B.S., Cluj : „Locuiesc la cîţiva zeci de kilometri de Cluj şi îmi place foarte mult fotbalul. Deşi sînt mîndră de echipele clujene C.F.R. şi „U", sînt o admiratoare a echipei bucureştene Dinamo. Şi acum vă voi spune ceea ce m-a determinat să vă scriu. După meciul Dinamo—C.F.R. Cluj, terminat 1—1, am vrut să obţin cîte un autograf de la „feţii frumoşi" — internaţionalii Lucescu, Dinu, Dumitrache, Radu Nunweiller. Dar cînd admiratorii echipei bucureştene, printre care mă aflam şi eu, aşteptau cu nerăbdare autografele celor îndrăgiţi, au intervenit organele de ordine, care şi-au arătat talentul, îndepărtîndune. De ce ? Oare ei nu ştiau că unii admiratori, ca şi mine, au venit de la zeci de kilometri pentru a-i vedea şi obţine un autograf ? De ce organele de ordine ne-au făcut să scoatem un oftat adînc privind dezamăgiţi cum dispar după uşa autobuzului pantalonii de un albastru de nedescris de frumos ai lui Lucescu ? V-am scris în speranţa că dv. veţi lua apărarea amatorilor de autografe".

Bineînţeles că sînt, în principiu, de partea amatorilor de autografe. Eu însumi, la vremea mea, am dat şi am primit autografe. Cele mai preţioase trofee pe care le posed în această materie sînt iscăliturile originale ale lui Pele şi Sartre, Belmondo şi Dan Coe. Sigur că organele de ordine nu au dreptul să-i împiedice pe colecţionarii de autografe să-şi atingă nobilul şi inofensivul lor scop, iar federaţia va trebui să-şi spună cuvîntul şi în această privinţă. În acelaşi timp, nu putem să nu-i înţelegem şi pe acei fanatici oameni de ordine. De unde să ştie ei dacă nu cumva amatorul de autografe care se îndreaptă spre Dumitrache, de pildă, nu poartă într-o mînă pixul, iar în cealaltă un pietroi ? !

MOZAIC

Un iscusit şi inspirat reporter foto a imortalizat această scenă neobişnuită petrecută după un meci de fotbal disputat la Palma de Majorca (Spania) între două echipe regionale. Un mare număr de spectatori nemulţumiţi de comportarea nesportivă a unui jucător din echipa adversă, l-au aşteptat la ieşirea de pe teren, după care a început o adevărată „cursă de urmărire", terminată cu o puternică încăierare.

Această fotografie vă înfăţişează una din primele secvenţe ale „cursei de urmărire". Următoarele nici nu au mai putut fi înregistrate fiindcă ceea ce a urmat...

AUSTRALIENII sînt încă afectaţi de infringerea pe care echipa lor de tenis a suferit-o la Bucureşti, în semifinalele „Cupei Davis". Tot mai mulţi amatori de sport îşi exprimă regretul faţă de faptul că de foarte mulţi ani. Australia nu mai reuşeşte să readucă în ţară preţioasa „salatieră de argint". Dorind să pună capăt acestor nemulţumiri se pare că federaţia australiană de tenis intenţionează să apeleze, pentru noua ediţie a competiţiei, la serviciile lui Laver, Newcombe şi Rosewall.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• REDUTABILUL puncheur Constantin Stanev ne declară : **„Am trecut la Metalul unde mă pregătesc cu atenţie sub directa supraveghere a antrenorului I. Stoianovici. În viitor voi evolua la categoria semiuşoară. Cred că mă voi impune în faţa lui Antoniu şi mai ales în faţa neexperimentatului Simion Cuţov. Cu acesta s-a făcut o mare greşeală fiind promovat prematur în echipa naţională. El nu ştie să se apere primind mult prea multe lovituri la figură".**

• AM AFLAT că **Al. Turei** a evoluat la Gera şi Erfurt, suferind. În fişa sa medicală nr. 261 de la centrul sportiv „23 August" se scrie la 29 noiembrie a.c. următoarele : **aspect radiologic de viroză pulmonară ; „Oprit de la efort".** Două zile mai tîrziu, Turei evolua în sus-zisele întîlniri. Ce părere are medicul **P. Radovici** despre acest caz ?

• ÎNTÎLNIRE cu actriţa Elvira Godeanu, care ne declară : **„Boxul este un sport spectaculos. Am urmărit multe gale. În tinereţe am practicat înotul, nataţia, schiul şi gimnastica. Între 18 şi 28 de ani în fiecare dimineaţă, făceam gimnastică în sala stadionului din Dealul Spirii. Eu l-am convins pe scriitorul Camil Petrescu să urmărească prima gală de box din cariera sa. A fost captivat de acest sport devenind mai tîrziu cronicarul „Grămătic".**

• ÎN CADRUL unei conferinţe de presă **Duane Bobick,** „greul" american care a participat fără succes la J.O.—München, a dezminţit categoric svonul lansat de un ziar că ar abandona boxul şi ar trece la „catch".

• JOE BUGNER (Anglia), campionul european la categoria grea, a plecat de la Londra în S.U.A. El va semna contractele unui meci amical pe care-l va susţine probabil la New York la mijlocul lunii februarie în compania lui Cassius Clay.

• FOSTUL recordman mondial la aruncarea ciocanului, vest-germanul Uwe Beyer, a început să practice boxul. El va evolua cu începere de mîine în cadrul campionatelor studenţeşti ale R.F.G. programate la Freiburg. După aceste campionate Beyer va reveni din nou la ...aruncarea ciocanului.

• RĂSPUNS CITITORULUI B. Robert : „Prima oară s-au întrebuinţat de către pugilişti baloanele de oxigen în anul 1914 la Paris cu ocazia faimosului meci Joe Janette—Sam Mc Vee. Aşa cum i-am răspuns şi arbitrului Ion Argăseală acest lucru este interzis astăzi. De altfel, de atunci nici-un alt boxer n-a mai utilizat acest „stimulent" în timpul pauzei".

• S-AU PUS ÎN VÎNZARE biletele de intrare la meciul dintre grei Frazier şi Foreman, pentru titlul mondial. Arena jamaicană a oraşului Kingston va putea găzdui cel mult 40.000 de spectatori. Preţul biletelor de intrare este de 5, 20, 25, 50 şi 100 de dolari locul.

• ÎN CADRUL unei gale desfăşurată la **Offenbach** (R.F.G.) doi fraţi gemeni au devenit în aceeaşi seară campioni naţionali. **Kurt Hombach** l-a învins prin abandon în repriza a 9-a pe excampionul ţării „semimijlociul" **Klaus Steinmetz,** iar după o oră fratele său **Randolf** (mijlociemică) l-a făcut ko pe **Rainer Müller.** Se mai spune că mama băieţilor se afla în sală. Fericită mamă !

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 17 decembrie

1. **BOLOGNA-NAPOLI.** De la începutul campionatului echipa napolitană a avut comportări modeste în deplasare, motiv pentru care înclinăm spre formaţia gazdă cu toate că atacul său s-a dovedit insuficient de productiv.

2. **CAGLIARI-SAMPDORIA.** Echipa din Sardinia nu s-a mai aflat de multă vreme într-o situaţie atît de precară, fiind plasată în zona retrogradării, ca şi Sampdoria, de altfel. Jucînd acasă, Cagliari deţine mari şanse de cîştig.

3. **LANEROSSI-JUVENTUS.** În zece etape echipa gazdă a cîştigat doar un singur meci, marcînd trei goluri ! ! ! Juventus, în schimb, are un atac eficace, ceea ce ne face să credem că va reuşi să cîştige meciul de la Vicenza.

4. **MILAN-LAZIO.** Derbiul etapei, între prima şi a treia clasată. Întîlnirea este aşteptată cu foarte mare interes la Milano, dar şi la Roma. Lazio nu a suferit încă nici o înfrîngere. Rămîne de văzut dacă apărarea actualului lider va rezista în faţa celui mai productiv atac al campionatului după zece etape. Noi credem că Milan va cîştiga.

5. **PALERMO-FIORENTINA.** Linia ofensivă a echipei din Palermo se află în criză de formă. Doar patru goluri în zece etape. În aceste condiţii Fiorentina poate spera într-un rezultat de egalitate.

6. **ROMA-INTER.** Şi această partidă, ca şi aceia de la Milano, este în centrul atenţiei amatorilor de fotbal. Echipa lui Helenio Herrera întîlneşte pe Inter, formaţie pe care „H.H." a antrenat-o ani de-a rîndul. Va fi un meci al ambiţiei deci un meci în care fiecare echipă va încerca să cîştige. Cele mai mari şanse le are, fireste, echipa locală, dar poate interveni şi un rezultat de egalitate.

7. **TERNANA-ATALANTA.** În doi ani de zile echipa gazdă a suferit o singură înfrîngere pe teren propriu, în partida cu Roma. Acest argument ne obligă să-i acordăm şanse de victorie în faţa unei formaţii ce nu a scos rezultate pozitive în deplasare.

8. **TORINO-VERONA.** Indiscutabil echipa torineză are mari şanse de a cuceri ambele puncte puse în joc dar nu trebuie neglijat faptul că Verona este o specialistă a meciurilor nule.

9. **CATANIA-CESENE.** Ambele echipe sînt situate pe locuri fruntaşe, angajate în lupta pentru promovare. Avantajul terenului indică favorită formaţia gazdă.

10. **COMO-VARESE.** Echipa din oraşul Como se bucură de excelente condiţii de joc acasă, avînd unul dintre cele mai bune terenuri din Italia. În 13 etape a pierdut doar un singur meci acasă, acela cu Cesene. Varese nu are, după părerea noastră, nici o şansă

11. **FOGGIA-BARI.** Oaspeţii s-au descurcat destul de bine în deplasare, dar şi Foggia ştie să fructifice avantajul propriului teren. 1, X — sînt semnele ce ni se par a fi cele mai indicate.

12. **GENOA-CATANZARO.** Nici o înfrîngere şi nici un rezultat de egalitate în şase partide susţinute acasă, iată bilanţul de pînă acum al echipei Genoa, lidera seriei secunde. O vedem favorită şi în partida cu Catanzaro.

13. **MANTOVA-REGGIANA.** Cu toate că se află pe ultimul loc al clasamentului socotim că echipa din Mantova poate cîştiga meciul cu Reggiana, formaţie care în deplasare nu a reuşit fapte deosebite.

CULISELE HIPODROMULUI

Ediţia, din acest an, a curselor de trap a început la 26 martie şi s-a încheiat la 3 decembrie. În acest interval s-au disputat 304 alergări, cu mai mult de 180 cai, cei mai mulţi fiind conduşi direct de antrenorii lor (o formaţie de antrenament este compusă dintr-un antrenor-driver, un driver şi un aprantiu). Din totalul alergărilor numai una s-a terminat practic la egalitate („cap la cap"), 9 au fost cîştigate cu „un cap", iar mai mult de 15 cu „un gît". Pentru ilustrare iată „dintr-o privire" clasamentul, pe procente, al curselor cîştigate de formaţiile de antrenament.

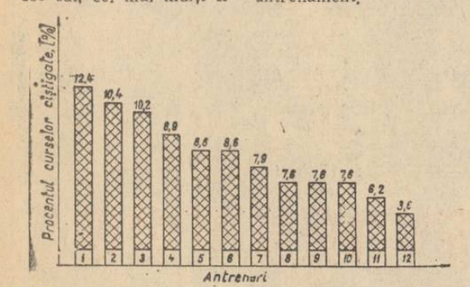

1) Gh. Tănase ; 2) Gherase Avram ; 3) Tr. Marcu ; 4) V. Gheorghe ; 5) I. Toderaş ; 6) G. Solcan ; 7) M. Ştefănescu ; 8) I. Oană ; 9) S. Mihăilescu ; 10) N. Gheorghe ; 11) Tr. Marinescu ; 12. Tr. Dinu. **Doru IONESCU**

A APĂRUT

ALMANAHUL MAGAZIN

1973

Din sumar : **Şah — Întîmplări mai puţin cunoscute de la „Meciul secolului" ; File din istoria boxului mondial : Bietul Dik Tiger şi cum a murit Stanley Ketchel ; Sportul în caricatură.**

NU UITAŢI!

În magazinele de specialitate şi în restaurante

PORTOCALE

exportate de firma IORDANIS VOYADJIS din Salonic [Grecia]

ÎN TOATE OCAZIILE!
LA TOATE VÎRSTELE!
Consumaţi portocale Voyadjis!

Importator : ICE Mercur, Calea Victoriei 118, Bucureşti

PUBLICOM

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poştal 33, căsuţa poştală 4108 Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile şi agenţiile P T I R factorii poştali şi difuzorii de presă din întreprinderi şi instituţii. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64—66, P.O.B. — 2001.